

Vô sản tết cả cặc nước, đòn kết lại!

V.I. LÊ-NIN

TOÀN TẬP

50

V.I. LÊ-NIN

TOÀN TẬP

TẬP

50

*Những thư từ
Tháng Mười 1917 - tháng Sáu 1919*

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA
HÀ NỘI - 2006

LỜI NHÀ XUẤT BẢN

Những tác phẩm của V. I. Lê-nin trong tập này in theo bản dịch
của Nhà xuất bản Sự thật, Hà-nội

Khẳng định chủ nghĩa Mác - Lê-nin và tư tưởng Hồ Chí Minh là nền tảng tư tưởng và kim chỉ nam hành động là vấn đề có tính nguyên tắc đối với cách mạng Việt Nam; là bước phát triển về nhận thức và tư duy lý luận của Đảng ta trong công cuộc đổi mới, quyết tâm xây dựng đất nước theo con đường xã hội chủ nghĩa.

Những thành tựu mọi mặt do công cuộc đổi mới đất nước mang lại trong những năm qua thật đáng trân trọng và khích lệ, đồng thời đòi hỏi toàn Đảng, toàn dân phải tiếp tục nghiên cứu, phát triển lý luận cách mạng khoa học của chủ nghĩa Mác - Lê-nin để giải quyết những vấn đề thực tiễn đang đặt ra trong sự nghiệp công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước trong giai đoạn hiện nay.

Với tinh thần đó, việc tìm hiểu, nghiên cứu có hệ thống và vận dụng sáng tạo những tư tưởng, những tinh hoa của chủ nghĩa Mác - Lê-nin là vô cùng quan trọng và cấp thiết đối với chúng ta hiện nay.

Đáp ứng nhu cầu học tập, nghiên cứu lý luận của đông đảo bạn đọc, đặc biệt là của các nhà hoạch định chính sách, các nhà khoa học, các nhà nghiên cứu, giảng viên và sinh viên các trường đại học, nhân dịp kỷ niệm 135 năm ngày sinh của Vladimira Illich Lê-nin (22-4-1870 — 22-4-2005), Nhà xuất bản Chính trị quốc gia xuất bản Bộ sách quý *V. I. Lê-nin - Toàn tập* gồm 55 tập và 2 tập Tra cứu.

Bộ sách *V. I. Lê-nin - Toàn tập* ra mắt bạn đọc lần này được xuất bản theo đúng nguyên bản của Bộ *V. I. Lê-nin - Toàn tập*, tiếng Việt, do Nhà xuất bản Sự thật, Hà Nội, hợp tác với Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, xuất bản vào những năm 70-80 thế kỷ XX.

* *
*

© Nhà xuất bản Tiến bộ, 1978

II $\frac{10102-146}{014(01)-78}$ 780—78

Tập 50 của Bộ sách *V. I. Lê-nin - Toàn tập* bao gồm các tác phẩm được V. I. Lê-nin viết trong giai đoạn từ tháng Mười năm 1917 đến tháng Sáu năm 1919.

Nội dung chính của tập 50 là những tác phẩm trong đó cho thấy rõ hoạt động thực tiễn và hoạt động tổ chức cực kỳ đa dạng của Lê-nin với vai trò của vị lãnh đạo Đảng cộng sản cầm quyền và vị đứng đầu chính phủ Xô viết trong đó, Người tập trung sự chú ý của mình vào các nhiệm vụ xây dựng của cuộc cách mạng xã hội chủ nghĩa. Ngoài ra, các tác phẩm trong tập này cũng đã đánh dấu sự lãnh đạo của Lê-nin đối với sự nghiệp xây dựng và tổ chức hoạt động của bộ máy nhà nước Xô viết mới, đối với những bước đầu của công cuộc xây dựng kinh tế và văn hóa; đối với việc tổ chức công tác phòng thủ đất nước, bảo vệ thành quả của cách mạng chống kẻ thù trong và ngoài nước; về chính sách đối ngoại của Nhà nước Xô-viết, về những vấn đề của phong trào cộng sản và công nhân quốc tế. Nội dung những tác phẩm chính trong tập này được phân tích khá toàn diện trong phần *Lời tựa* in ở đầu sách, do Viện Nghiên cứu chủ nghĩa Mác - Lê-nin (Liên Xô) viết cho lần xuất bản bằng tiếng Việt.

Phần *Phụ lục* và các *Bản chỉ dẫn* (với những số trang tương ứng của phần nội dung trong tập) ở cuối sách được trình bày hết sức khoa học và chuẩn xác; đây là phần tra cứu rất bổ ích, góp phần làm sáng tỏ nhiều vấn đề trong nội dung tác phẩm, giúp bạn đọc hiểu sâu sắc hơn tư tưởng của V. I. Lê-nin.

Chú thích cuối trang bằng dấu (*) là của V. I. Lê-nin; Chú thích bằng chữ số Arập (¹) là của Viện nghiên cứu chủ nghĩa Mác - Lê-nin trực thuộc Ban Chấp hành Trung ương Đảng cộng sản Liên Xô (trước đây).

Hy vọng bộ sách sẽ là tài liệu nghiên cứu và tham khảo bổ ích cho bạn đọc.

Tháng 3 - 2006

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA

LỜI TỰA

Tập 50 trong V. I. Lê-nin Toàn tập – tập mở đầu những thư từ trao đổi của Lê-nin sau thắng lợi của cuộc Cách mạng xã hội chủ nghĩa tháng Mười vĩ đại – gồm những bức thư, những bức điện, những thư ngắn và các tài liệu khác viết vào tháng Mười 1917 - tháng Sáu 1919; những tài liệu này có liên quan tới những tác phẩm của Lê-nin in trong những tập 35 - 38 của lần xuất bản này.

Một thời kỳ mới trong cuộc sống và đời hoạt động của V. I. Lê-nin đã bắt đầu cùng với việc thành lập Chính quyền xô-viết. Lê-nin đã lãnh đạo cuộc đấu tranh của nhân dân lao động trên đất nước xô-viết nhằm thực hiện những nhiệm vụ lịch sử của chuyên chính vô sản, nhằm xây dựng xã hội xã hội chủ nghĩa. Thư tín của Lê-nin cho thấy rõ hoạt động thực tiễn và hoạt động tổ chức cực kỳ đa dạng của vị lãnh tụ Đảng cộng sản cầm quyền và vị đứng đầu Chính phủ xô-viết. V. I. Lê-nin tập trung sự chú ý của mình vào các nhiệm vụ xây dựng của cuộc cách mạng xã hội chủ nghĩa. Những tài liệu trong tập 50 đánh dấu sự lãnh đạo của Lê-nin đối với sự nghiệp xây dựng và tổ chức hoạt động của bộ máy nhà nước xô-viết mới, đối với những bước đầu tiên của công cuộc xây dựng kinh tế và văn hóa. Đồng thời những tài liệu ấy cũng phản ánh hoạt động của V. I. Lê-nin về mặt tổ chức công tác phòng thủ đất nước, bảo vệ những thành quả của cách mạng chống lại kẻ thù trong và ngoài nước. Nhiều tài

liệu nói về chính sách đối ngoại của Nhà nước xô-viết, về những vấn đề thuộc phong trào cộng sản và công nhân quốc tế.

Chính quyền xô-viết ra đời trong cuộc đấu tranh ác liệt chống các lực lượng phản động của xã hội cũ. Trong những chỉ thị gửi cho chính ủy Phrô-lốp ngày 29 tháng Mười (11 tháng Mười một), gửi bộ tham mưu Đội cận vệ đó ngày 30 tháng Mười (12 tháng Mười một), trong những bức thư gửi cho N. I. Pôt-vôî-xki hoặc cho V. A. An-tô-nốp - Ốp-xê-en-cô ngày 26 tháng Mười một (9 tháng Chạp), gửi Ban chấp hành đảng bộ Pê-tô-rô-grát Đảng công nhân dân chủ - xã hội (b) Nga ngày 8 (21) tháng Chạp 1917, trong bức điện gửi cho V. A. An-tô-nốp - Ốp-xê-en-cô ngày 29 tháng Chạp 1917 (11 tháng Giêng 1918), V. I. Lê-nin đưa ra những chỉ thị nhằm đập tan những cuộc nổi loạn phản cách mạng của Kê-ren-xki - Cra-xnốp, Đu-tốp và Ca-lê-đin, bảo đảm trật tự cách mạng ở Pê-tô-rô-grát.

Tình hình quốc tế của nước Cộng hòa xô-viết trẻ tuổi nằm trong vòng vây tư bản chủ nghĩa lúc đó thật hết sức khó khăn. Các văn kiện ở trong tập này bao gồm rất nhiều tài liệu nói về sự lãnh đạo của V. I. Lê-nin đối với chính sách đối ngoại của Nhà nước xô-viết, những văn kiện ấy cho ta thấy sự sáng suốt hiếm có và sự hiểu biết sâu sắc của Người về tình hình bố trí lực lượng trên trường quốc tế.

Hòa ước với Đức được ký kết ngày 3 tháng Ba 1918 ở Brét - Li-tốp-xcơ, chính là nhờ có những cố gắng to lớn của V. I. Lê-nin trong cuộc đấu tranh kiên trì của đảng chống lại To-rốt-xki và nhóm đối lập "những người cộng sản cánh tả", việc ký kết hòa ước này là một thí dụ sáng chói về sách lược sáng suốt và mềm dẻo của Lê-nin, về sự khéo léo biết đê ra một chính sách đúng đắn duy nhất trong hoàn cảnh hết sức phức tạp. Về những vấn đề có liên quan tới việc ký kết hòa ước Brét và cuộc đấu tranh chống lại "những người cộng sản cánh tả" được đề cập tới trong bức thư ngắn gửi C. B. Ra-đếch ngày 14 (27) tháng Giêng 1918,

bức điện vô tuyến gửi phái đoàn hòa bình vào ngày 25 tháng Hai 1918, trong những bức điện gửi V. V. Vô-rốp-xki ngày 26 tháng Hai, gửi đến Iéc-cút-xcơ ngày 27 tháng Hai và "Gửi tất cả các Xô-viết đại biểu, gửi nhân dân toàn quốc" ngày 1 tháng Ba 1918.

Chính phủ xô-viết, đứng đầu là V. I. Lê-nin, đã trước sau như một thực hiện chính sách hòa bình, cùng tồn tại hòa bình giữa các quốc gia có chế độ xã hội khác nhau. Ngay từ mùa xuân 1918, theo sáng kiến của Lê-nin, Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao đã thảo ra kế hoạch phát triển các quan hệ kinh tế - thương mại với nước Mỹ. Lê-nin cũng coi việc thiết lập quan hệ buôn bán với nước Đức, Ba-lan và các nước khác là một việc cần thiết.

Khi bọn đế quốc thuộc khối Đồng minh bắt đầu cuộc can thiệp chống đất nước xô-viết, Nhà nước xô-viết đã nhiều lần đề nghị các chính phủ Mỹ, Anh và Pháp ký hòa ước. Trong bức thư gửi G. V. Tsi-tsê-rin và L. M. Ca-ra-khan ngày 10 tháng Mười 1918, được in lần đầu, V. I. Lê-nin đã viết: "Về bức công hàm gửi cho Uyn-xon, tôi thiết tưởng, cần phải gửi đi. Phải soạn thảo một cách hết sức chi tiết, nhã nhặn, nhưng với lời lẽ thật sâu cay. Nói với Uyn-xon rằng trong bất kỳ trường hợp nào chúng tôi cũng coi việc đề nghị hòa bình là nghĩa vụ - thậm chí đề nghị hòa bình với cả các chính phủ của các nhà tư bản và các nhà ty phú - để mưu tìm cách chấm dứt đổ máu và *để chỉ rõ sự thực cho các dân tộc*" (xem tập này, tr. 248). Và cả trong bức thư dài - cũng được in lần đầu - gửi G. V. Tsi-tsê-rin và M. M. Lít-vi-nốp ngày 6 tháng Năm 1919 bàn về bức thư trả lời cho Ph. Nan-xen, V. I. Lê-nin cũng đã nhấn mạnh thái độ sẵn sàng của Chính phủ xô-viết muốn tiến hành cuộc đàm phán hòa bình với các nhân vật lãnh đạo của các cường quốc thuộc khối Đồng minh.

V. I. Lê-nin đã dạy các cán bộ lãnh đạo của đảng và nhà nước về nghệ thuật ngoại giao, vạch ra rằng chính sách đối ngoại của Chính phủ xô-viết cần phải mềm dẻo trong

cuộc đấu tranh vì hòa bình. Trong bức thư gửi X. G. Sau-mi-an ngày 14 tháng Năm 1918, V. I. Lê-nin tán thành đường lối cứng rắn và kiên quyết của Hội đồng bộ trưởng dân ủy Ba-cu và Người viết: "Đồng chí hãy biết cách kết hợp đường lối đó với một đường lối ngoại giao hết sức thận trọng, hiển nhiên là do tình hình rất khó khăn hiện nay đòi hỏi, – và chúng ta sẽ chiến thắng" (tr. 96).

Việc ký kết hòa ước Brét đã mang lại cho Nhà nước xô-viết một giai đoạn hòa bình tạm thời, cho phép củng cố Chính quyền xô-viết, bảo đảm cho cuộc cách mạng xã hội chủ nghĩa phát triển hơn nữa, thành lập Hồng quân.

Trong tập này có in một số khá nhiều tài liệu nói rõ hoạt động của V. I. Lê-nin trong những lĩnh vực xây dựng kinh tế xã hội chủ nghĩa hết sức khác nhau: đấu tranh chống hoạt động phá hoại ngầm của bọn kinh doanh và ổn định hoạt động trong các xí nghiệp quốc hữu hoá; tổ chức công tác tài chính; sử dụng hợp tác xã vào mục đích cung cấp cho nhân dân; những thư từ trao đổi cho ta thấy sự quan tâm của Vla-đi-mia I-lích đến việc phát triển nông nghiệp, đến việc sản xuất và phân phối nông cụ, đến việc tổ chức các công tác và các ác-ten.

Đảng và chính phủ đã có những cố gắng hết sức to lớn để đưa đất nước ra khỏi tình trạng kinh tế bị tàn phá và nạn đói. Đến mùa hè 1918 tình hình lương thực của nước Cộng hòa xô-viết trở nên đặc biệt căng thẳng. V. I. Lê-nin chỉ ra rằng: "Hiện nay công tác lương thực quan trọng hơn cả" (tr. 225). Trong thư gửi A. G. Sli-áp-ni-cốp, được in lần đầu, V. I. Lê-nin viết: "Ban chấp hành trung ương quyết định chuyển mờ t sօ 1 ư ợ n g tօ i đ a lực lượng của đảng sang công tác lương thực. Bởi vì rõ ràng là chúng ta sẽ chết và làm tiêu ma toàn bộ cuộc cách mạng, nếu trong những tháng tới chúng ta không chiến thắng được nạn đói" (tr. 107 - 108). V. I. Lê-nin đã nhấn mạnh vai trò hết sức vĩ

đại của giai cấp công nhân trong việc triển khai cuộc cách mạng xã hội chủ nghĩa ở nông thôn và trong việc cứu đói nước thoát khỏi nạn đói, kêu gọi đấu tranh kiên quyết chống bọn cu-lắc cắt giấu lúa mì, củng cố khối liên minh với nông dân lao động. Như hàng chục bức thư, bức điện và mẫu thư đã cho thấy, V. I. Lê-nin đi sâu vào tất cả các chi tiết của vấn đề tổ chức công tác lương thực: quan tâm đến những vấn đề thành lập các đội lương thực và sự hoạt động của các đội đó, trực tiếp theo dõi việc vận chuyển lúa mì về Mát-xcơ-va, Pê-tơ-rô-grát và các trung tâm công nghiệp khác. Người đặc biệt chú ý đến việc cung cấp lương thực cho trẻ em. V. I. Lê-nin ủng hộ những ý kiến đề nghị cung cấp lương thực cho trẻ em, Người viết cho A. Đ. Txi-u-ru-pa: "Có thể là thu thêm và làm thêm một thứ gì đó cho các cháu nhỏ? Rất cần" (tr. 324; tài liệu này được in lần đầu).

Cuộc can thiệp vũ trang của nước ngoài và cuộc nội chiến do bọn đế quốc và các giai cấp bóc lột bị lật đổ gây ra, đã buộc nhân dân xô-viết phải tạm ngừng công cuộc sáng tạo trong hòa bình và đứng lên cầm vũ khí chống kẻ thù. Rất nhiều tài liệu in trong tập này chứa đựng những chỉ thị của V. I. Lê-nin về các vấn đề quân sự, cho thấy là Người đã chỉ đạo một cách linh hoạt và cụ thể cuộc đấu tranh chống lại bọn can thiệp và bọn bạch vệ. V. I. Lê-nin thường xuyên liên hệ với Hội đồng quân sự - cách mạng nước Cộng hòa và với Bộ tổng tư lệnh, hướng dẫn và kiểm soát hoạt động của những cơ quan này.

Trong tập này lần đầu tiên in bức thư của V. I. Lê-nin gửi Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) Nga ngày 17 tháng Sáu 1919; bức thư này, cũng như nhiều văn kiện khác, cho thấy rõ Người coi Ban chấp hành trung ương đảng là một tổ chức lãnh đạo tập thể trong công cuộc phòng thủ đất nước. Bác bỏ ý kiến phản đối của Tơ-rốt-xki chống lại nghị quyết của Ban chấp hành trung ương về việc củng cố

Bộ tổng hành dinh, V. I. Lê-nin viết rằng, trong nghị quyết của Ban chấp hành trung ương "có điều mà Tô-rốt-xki đã bỏ qua không nói đến: đa số trong Ban chấp hành trung ương đi đến nhận định rằng... trong Bộ tổng hành dinh *tìn h hìn h khong được c tօt, và để tìm cách thật sự cải thiện tình hình*, tìm kiếm những biện pháp *thay đổi một cách căn bản*, cho nên đã thực hiện *một bước nhất định*" (tr. 469).

V. I. Lê-nin chăm chú theo dõi việc chấp hành các chỉ thị về vấn đề quân sự và các phương châm chiến lược của Ban chấp hành trung ương đảng và của Chính phủ xô-viết, tham gia chuẩn bị và tiến hành các chiến dịch quan trọng nhất. Tất cả các mặt trận đều nằm trong phạm vi quan sát của Người: mặt trận phía Đông quan trọng vào hồi đó, công cuộc phòng thủ miền Bắc xô-viết, A-xtơ-ra-khan, Txa-ri-txun, Pê-tơ-rô-grát, mặt trận phía Nam.

Nhiều tài liệu chứng tỏ V. I. Lê-nin đã đi sâu vào công tác cung cấp đạn dược, quân trang, quân phục cho quân đội, quan tâm tới việc củng cố đội ngũ cán bộ chỉ huy và chính ủy trong các đơn vị quân đội. Lê-nin chú ý nhiều đến việc củng cố hậu phương: đến hoạt động của các xí nghiệp quân sự, của ngành vận tải đường sắt và đường thủy, thông tin liên lạc và những vấn đề khác.

Những thư từ và điện văn của V. I. Lê-nin về chính sách dân tộc của Đảng cộng sản có một ý nghĩa quan trọng. Những tài liệu ấy phản ánh sự giúp đỡ về quân sự, tài chính và về phương diện khác của nước Nga xô-viết cho quần chúng lao động ở các vùng dân tộc đang tiến hành đấu tranh vì thắng lợi của cuộc cách mạng xã hội chủ nghĩa, nhằm thành lập và củng cố Chính quyền xô-viết. V. I. Lê-nin nhấn mạnh sự cần thiết phải xây dựng một khối thống nhất chặt chẽ về mặt quân sự của các nước cộng hòa xô-viết trong cuộc đấu tranh chống bọn can thiệp và bọn bạch vệ.

Các vấn đề về tổ chức quản lý, về hoạt động của bộ máy nhà nước chiếm một vị trí lớn trong số thư từ, điện văn và các thư ngắn in trong tập này.

V. I. Lê-nin trực tiếp chỉ đạo việc tổ chức ra các bộ dân ủy và các cơ quan trung ương khác, vạch ra chương trình hoạt động của những cơ quan đó, lựa chọn các cán bộ lãnh đạo. Người coi việc củng cố Chính quyền xô-viết ở địa phương là một trong những nhiệm vụ quan trọng nhất trong thời kỳ đó. V. I. Lê-nin chăm chú theo dõi hoạt động của các ủy ban nông dân nghèo và của các Xô-viết địa phương, nhấn mạnh sự cần thiết phải tăng cường quan hệ của các cơ quan ấy với quần chúng, Người lưu ý đến việc nhân dân lao động có quyền triệu hồi các đại biểu của mình.

Thư từ trao đổi cho thấy những nguyên tắc lãnh đạo đảng và Nhà nước của Lê-nin đã được thảo ra như thế nào, và nói lên đặc điểm phong cách làm việc của V. I. Lê-nin.

V. I. Lê-nin rất coi trọng chế độ lãnh đạo tập thể. Như các tài liệu trong tập này chứng tỏ, về tất cả các vấn đề quan trọng Người đều bàn bạc với các bạn chiến đấu của mình và với các cán bộ lãnh đạo khác, đưa những vấn đề đó ra thảo luận và quyết định trong Ban chấp hành trung ương và Hội đồng bộ trưởng dân ủy. "Tôi không thể nào đi ngược lại ý chí và quyết định của các bạn đồng sự ủy viên trong hội đồng", – Vla-đimi-a L-lích đã nhấn mạnh như vậy trong bức thư gửi M. Ph. An-đrê-ê-va, bức thư này được in lần đầu trong tập này (tr. 65). Đồng thời Lê-nin coi việc kết hợp đúng đắn giữa chế độ lãnh đạo tập thể với trách nhiệm cá nhân của mỗi cán bộ đối với công việc được giao, là một điều cần thiết. Ngày 26 tháng Tám 1918, trong thư gửi cho A. P. Xmiéc-nốp, Lê-nin viết: "Tôi rất sợ là ở Xa-ra-tốp các đồng chí đang chơi trò lập ban bệ, trong khi công việc đòi hỏi nghị lực và sự khẩn trương của các

cán bộ lãnh đạo có trách nhiệm..." (tr. 224). Lê-nin kịch liệt phản đối mọi biểu hiện của chủ nghĩa địa phương, chủ nghĩa vô chính phủ, thái độ vô kỷ luật và tình trạng một số cán bộ không chịu phục tùng những mệnh lệnh của các tổ chức cấp cao hơn.

V. I. Lê-nin dạy cán bộ của các cơ quan xô-viết và của các tổ chức đảng phải có tinh thần tháo vát, khẩn trương trong khi giải quyết các vấn đề, biết cách tập trung sự chú ý vào nhiệm vụ quan trọng nhất, tiến hành đến cùng công việc đã bắt đầu, cho đến khi có kết quả cụ thể. Những hiện tượng quan liêu giấy tờ, lỏng lẻo trong công tác của bộ máy, thái độ bàng quang đối với các thắc mắc của nhân dân lao động đều đã làm cho Lê-nin hết sức phẫn nộ. Người đòi hỏi các cán bộ trong bộ máy phải chăm chú xem xét các đơn khiếu nại của nhân dân lao động về các hành động sai trái của cơ quan này hay cơ quan khác hoặc của những người có chức vụ. Bản thân Vla-đi-mia I-lích là một tấm gương cho thấy cần phải đáp ứng nhanh chóng như thế nào đối với các đơn khiếu nại. Ngày 18 tháng Giêng 1919 Người ra lệnh cho đồng chí chánh văn phòng của Hội đồng bộ trưởng dân ủy phải báo cáo ngay cho Người rõ về các đơn khiếu nại gửi đến Hội đồng bộ trưởng dân ủy và phải tổ chức công tác kiểm soát chặt chẽ việc thi hành những quyết nghị về những đơn khiếu nại đó. Lê-nin cho rằng phải nghiêm khắc trùng trọng những cán bộ địa phương nào đã trù nhũng người gửi đơn khiếu nại lên Lê-nin.

Nhiều tài liệu đã cho thấy rõ cuộc đấu tranh của V. I. Lê-nin nhằm củng cố pháp chế cách mạng, pháp chế xã hội chủ nghĩa. Trong bức thư ngắn gửi Bộ dân ủy tư pháp ngày 15 tháng Tư 1918, Lê-nin nhấn mạnh sự cần thiết phải lập một bộ luật và xuất bản Tập sắc luật và chỉ thị của Chính phủ xô-viết, đẩy mạnh công tác tuyên truyền luật pháp trong nhân dân, thu hút quần chúng lao động tham gia công tác của các tòa án nhân dân. Người chỉ thị rằng

cần phải kiên quyết đấu tranh với tệ nạn ăn cắp của công, đầu cơ tích trữ, với bọn lưu manh; Người đề nghị áp dụng những biện pháp trường phạt nghiêm khắc hơn bọn ăn hối lộ. Vla-đi-mia I-lích đòi hỏi tất cả các cơ quan xô-viết, tất cả các cán bộ phải nghiêm chỉnh tuân theo những đạo luật hiện hành của nước Cộng hòa. Người viết rằng, chỉ riêng việc đề nghị linh động với sắc lệnh cũng đã phải bị đem ra truy tố trước tòa án. V. I. Lê-nin luôn luôn nhanh chóng đáp ứng các tin báo về những vụ vi phạm pháp chế xã hội chủ nghĩa, trong những trường hợp cần thiết đã ra chỉ thị nghiên cứu sâu hơn nữa vụ này hoặc vụ khác, kiên quyết ngăn chặn hành động lạm dụng quyền hành của một số cán bộ có trách nhiệm.

Theo sáng kiến của V. I. Lê-nin, các cơ quan thanh tra nhà nước đã được thành lập. Người đề nghị thu hút một cách rộng rãi hơn nữa các đảng viên và các đại biểu công nhân tham gia công tác thanh tra.

Nhiều thư từ và điện văn đã phản ánh hoạt động của V. I. Lê-nin trong lĩnh vực xây dựng văn hóa: Người quan tâm tới việc bổ sung cho kho sách các thư viện công cộng, việc xây dựng các câu lạc bộ nông thôn, xuất bản các sách cần thiết cho nhân dân, phát triển công tác nghiên cứu khoa học. V. I. Lê-nin rất coi trọng công tác tuyên truyền và cổ động. Sau khi nhận được thư của "nhóm học sinh muốn tìm hiểu chủ nghĩa cộng sản", Người chúc họ "hết sức nhanh chóng đạt được những thành tích trong việc nghiên cứu chủ nghĩa cộng sản, thẩm nhuần chủ nghĩa đó và bước vào tham gia công tác thực tiễn trong hàng ngũ của Đảng cộng sản Nga" (tr. 237). V. I. Lê-nin chú ý nhiều đến việc thực hiện kế hoạch "tuyên truyền bằng các tượng đài" do Người đề ra: trang hoàng các đường phố Mát-xcơ-va và Pê-tơ-rô-grát bằng những khẩu hiệu cách mạng ghi trên những tòa nhà lớn và bằng những đài kỷ niệm các nhà hoạt động lỗi lạc của phong trào cách mạng và văn hóa.

V. I. Lê-nin đã kết hợp hoạt động sâu rộng trong công tác lãnh đạo đảng và Nhà nước xô-viết với công tác lý luận to lớn. Trong tập này còn có những bức thư liên quan tới việc viết cuốn sách của Lê-nin "Cách mạng vô sản và tên phản bội Cau-xky". Trong những bức thư gửi I-a. A. Béc-din, V. V. Vô-rốp-xki, A. A. I-óp-phê, Người yêu cầu gửi cho Người cuốn sách nhỏ và các bài báo của Cau-xky chống lại những người bôn-sê-vích và chống lại chuyên chính vô sản cùng nhiều tài liệu khác nữa cần thiết để viết cuốn sách. Lê-nin nhấn mạnh rằng cần phải phát động một cuộc đấu tranh kiên quyết "chống lại việc Cau-xky tầm thường hóa chủ nghĩa Mác v ề m ặt t ự i ết n", vì Cau-xky "hoàn toàn không hiểu và xuyên tạc hoàn toàn theo tinh thần chủ nghĩa cơ hội" học thuyết của Mác về nhà nước, về chuyên chính vô sản, về dân chủ tư sản, về chế độ đại nghị và về những vấn đề khác. Trước khi hoàn thành cuốn sách, Lê-nin đã viết bài báo "Cách mạng vô sản và tên phản bội Cau-xky" và đề nghị in ngay bài đó ở nước ngoài, vì "phải nhanh chóng tỏ rõ lập trường, và phát biểu ý kiến của mình". Người cho rằng việc xuất bản ở nước ngoài cuốn sách "Nhà nước và cách mạng" cũng có một ý nghĩa to lớn.

Những tài liệu trong tập này phản ánh cuộc đấu tranh tiếp theo của V. I. Lê-nin nhằm đoàn kết tất cả các phần tử cách mạng thực sự trong phong trào công nhân, nhằm thành lập Quốc tế mới, Quốc tế III.

Các thư từ trao đổi đều quán triệt những tư tưởng về chủ nghĩa quốc tế vô sản, về sự cần thiết phải thống nhất các lực lượng cộng sản ở tất cả các nước.

Bức thư của V. I. Lê-nin gửi G. V. Tsi-tsê-rin ngày 27 hoặc 28 tháng Chạp 1918 bàn về việc chuẩn bị cho Đại hội I Quốc tế cộng sản, được in lần đầu trong tập này, V. I. Lê-nin nhấn mạnh sự cần thiết phải thảo ra những điểm cơ bản trong cương lĩnh hành động của Quốc tế III, phát biểu những dự kiến của mình xem những đảng nào,

những tổ chức nào và nhóm nào có thể và phải tham gia hội nghị quốc tế để thành lập Quốc tế cộng sản.

Trong thư gửi C. Txét-kin ngày 26 tháng Bảy 1918 V. I. Lê-nin tỏ lòng sung sướng vô cùng khi thấy phái Xpác-tacút "hoàn toàn nhất trí với chúng tôi"; Lê-nin viết: "điều này làm cho chúng tôi tin chắc rằng bất chấp tất cả những khó khăn, những phần tử ưu tú của giai cấp công nhân Tây Âu rồi thế nào cũng sẽ đến giúp chúng tôi" (tr. 169). Về phần mình, những người cộng sản xô-viết coi việc ủng hộ giai cấp vô sản cách mạng các nước khác là nghĩa vụ quốc tế của mình. Sau khi nhận được những tin tức đầu tiên về cuộc khủng hoảng chính trị ở Đức, trong thư gửi I-a. M. Xvéc-đlop và L. Đ. Tơ-rốt-xki ngày 1 tháng Mười 1918, V. I. Lê-nin đã đề nghị tiến hành một số biện pháp để giúp đỡ, nếu cần thiết, những công nhân Đức đã nổi dậy làm cách mạng. V. I. Lê-nin nhiệt liệt chào mừng việc thành lập nước Cộng hòa xô-viết Hung-ga-ri. Người chăm chú theo dõi các sự kiện phát triển ở Hung-ga-ri, góp ý kiến cho Bê-la Cun, lãnh tụ của những người cộng sản Hung-ga-ri, động viên khuyến khích các đồng chí Hung-ga-ri đang gặp phải những khó khăn to lớn. Nhân có cuộc can thiệp của bọn đế quốc chống lại nước Hung-ga-ri xô-viết, Lê-nin đã chỉ thị cho tổng tư lệnh và Hội đồng quân sự - cách mạng bảo đảm việc thiết lập mối liên hệ vững chắc với nước Cộng hòa xô-viết Hung-ga-ri.

Trong bức thư gửi R. Rô-bin-xơ ngày 30 tháng Tư 1918 và trong nhiều tài liệu khác, V. I. Lê-nin đã bày tỏ lòng tin tưởng vững chắc vào sự thắng lợi tất yếu của cách mạng thế giới, vào thắng lợi tất yếu của nền dân chủ mới, dân chủ xã hội chủ nghĩa trong tất cả các nước.

Thư từ trao đổi đã nói rất rõ về con người Vla-đi-mia I-lích Lê-nin, về sự quan tâm của Người đến cán bộ, đến các đồng chí: quan tâm đến sức khỏe, đến điều kiện nhà ở và đến việc sắp xếp công tác cho họ v.v..

* * *

*

Trong số 727 bức thư, bức điện và thư ngắn được in trong tập 50, có 617 bức chưa được in trong những lần xuất bản trước của Toàn tập V. I. Lê-nin; trong số đó có 68 tài liệu được in lần đầu (những tài liệu này đều được đánh dấu bằng hoa thị ở phần mục lục).

Trong phần cơ bản của tập 50, cũng như trong những tập tiếp theo, là những tập gồm các thư từ trao đổi thuộc thời kỳ Chính quyền xô-viết, có một số tài liệu còn được giữ nguyên dưới dạng các bản đánh máy hoặc các bản do những người khác viết, nhưng dựa theo nội dung và văn phong của những tài liệu đó, theo cách đặt vấn đề và tính chất những ý kiến nêu lên trong đó, người ta có thể kết luận rằng tác giả của những tài liệu ấy là V. I. Lê-nin.

Phần "Phụ lục" gồm những tài liệu do V. I. Lê-nin ký: đây là những tài liệu do các cơ quan hữu quan soạn bản dự thảo, hoặc là những tài liệu mà người ta không thể nói chắc là do Lê-nin viết hoặc đọc cho người khác viết. Trong số rất nhiều những tài liệu như vậy, ở đây chỉ in những tài liệu quan trọng nhất hoặc những tài liệu bàn về những vấn đề được V. I. Lê-nin chuyên nghiên cứu.

*Viện nghiên cứu chủ nghĩa Mác - Lê-nin
trực thuộc Ban chấp hành trung ương
Đảng cộng sản Liên-xô*

V. I. LÊ-NIN

Tháng Giêng 1918

1917

¹
GỬI ĐÔNG CHÍ CHÍNH ỦY PHRÔ-LỐP¹

Hãy chuẩn bị súng đại bác để tấn công vào 10 giờ tối
29. X.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

*Viết ngày 29 tháng Mười
(11 tháng Mười một) 1917*

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

*Theo đúng bản do một người không
rõ tên viết và do V. I. Lê-nin ký*

²
CHỈ THỊ GỬI BỘ THAM MUƯU
ĐỘI CẬN VỆ ĐỎ²

Tôi đề nghị áp dụng mọi biện pháp để thi hành *n g a y*
nhiệm vụ.

V. U-li-a-nôp (Lê-nin)

*Viết ngày 30 tháng Mười
(12 tháng Mười một) 1917*

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

3

GIẤY ỦY NHIỆM CHO X. V. CÔ-XI-O

Người trình giấy này, đồng chí Cô-xi-o, là đại diện của Ủy ban quân sự - cách mạng, có quyền trưng dụng tất cả những vật dụng cần thiết cho quân đội cũng như cho Ủy ban cách mạng.

Chủ tịch Ủy ban quân sự - cách mạng

Vla-di-mia U-li-a-nóp (N. Lê-nin)

Pê-tô-rô-grát, ngày 30 tháng Mười 1917.

Viết ngày 30 tháng Mười
(12 tháng Mười một) 1917

Đăng lần đầu năm 1957 trên
tạp chí "Lưu trữ lịch sử", số 5

Theo đúng bản thảo

4
GỬI BAN CHẤP HÀNH
ĐẢNG BỘ PÊ-TÔ-RÔ-GRÁT
ĐẢNG CỘNG NHÂN DÂN CHỦ - XÃ HỘI (b) NGA

GỬI BAN CHẤP HÀNH ĐẢNG BỘ PÊ-TÔ-RÔ-GRÁT

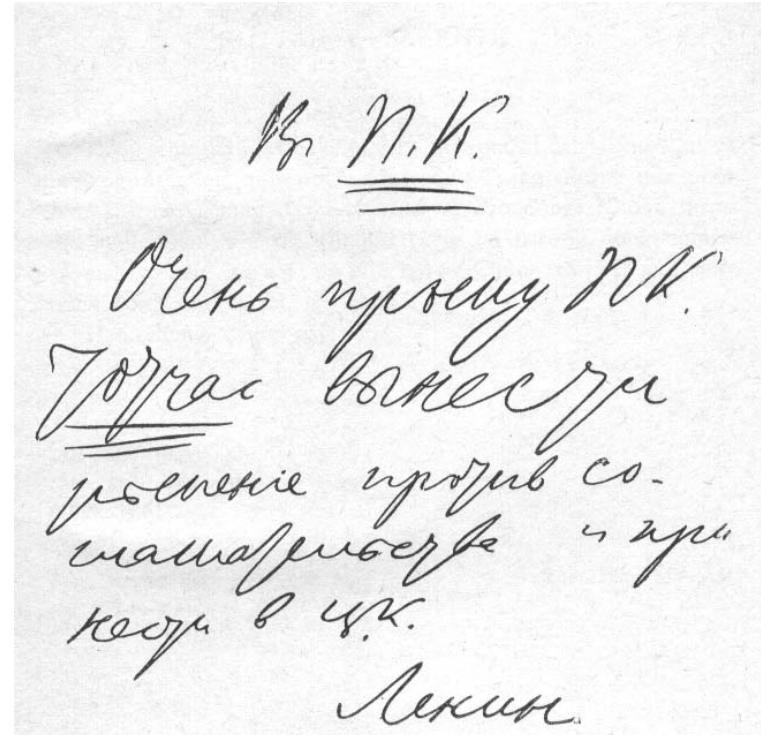
Tôi thiết tha yêu cầu Ban chấp hành đảng bộ Pê-tô-rô-grát ra
ngay quyết định chống lại sự thỏa hiệp và gửi lên Ban chấp
hành trung ương³.

Lê-nin

Viết ngày 2 (15) tháng Mười
một 1917

Đăng lần đầu không đầy đủ
năm 1960 trên tạp chí
"Những vấn đề lịch sử Đảng
cộng sản Liên-xô", số 2

In toàn văn lần đầu,
theo đúng bản thảo

Thư của V. I. Lê-nin gửi Ban chấp hành đảng bộ Pê-tô-rô-grát

Đảng công nhân dân chủ - xã hội (b) Nga. -

Ngày 2 (15) tháng Mười một 1917

5
GỬI A. G. SLI-KHTE

Gửi đồng chí *Sli-khte*

Đồng chí thân mến! Tôi hết sức quở trách đồng chí và mọi người cũng quở trách đồng chí. Trong những giờ phút như thế này không được lừa lừa và dao động. Không được đào ngũ. Đồng chí rất cần giữ chức bộ trưởng nông nghiệp và phải về đây **n g a y t ú c k h ă c**. Chúng tôi hết sức quở trách đồng chí vì tội trì hoãn⁴.

Hẹn chóng được gặp lại.

Lê-nin của đồng chí

*Viết sớm nhất ngày 7 (20) -
chậm nhất ngày 10 (23) tháng
Mười một 1917
Gửi đến Mát-xcô-va*

*Đăng lần đầu năm 1922 trên tạp
chí "Cách mạng vô sản", số 5*

Theo đúng bản thảo

6
GỬI I-a. M. XVÉC-ĐLỐP

Gửi đồng chí *Xvéc-đlôp*

Người cầm giấy này được sự ủy nhiệm của Xô-viết địa phương.

Đồng chí ấy muốn công tác ở *Pé-to-rô-grát*.

Đồng chí ấy gây một ấn tượng tốt.

Đồng chí ấy muốn đảm nhiệm một công tác quần chúng "có tính chất xung kích" (tuyên truyền v. v.).

Tôi *hết sức* yêu cầu tạo điều kiện cho đồng chí ấy phát huy ngay tác dụng trong công tác quần chúng ở Pê-tơ-rô-grát⁵.

Lê-nin

*Viết sớm nhất ngày 8 (21) tháng
Mười một 1917*

*Dăng lần đầu năm 1957 trên tạp
chí "Lưu trữ lịch sử", số 5*

Theo đúng bản thảo

7 GỬI ỦY BAN QUÂN SỰ - CÁCH MẠNG

Có văn bản quyết định của Ủy ban quân sự - cách mạng về việc *không* đổ cồn vào rượu đì, mà phải bán *ngay* sang các nước vùng Xcan-đi-na-vơ không?

Phải viết ngay văn bản đó⁶.

Lê-nin

*Viết sớm nhất ngày 9 (22) tháng
Mười một - chậm nhất ngày 5 (18)
tháng Chạp 1917*

*Dăng lần đầu năm 1960 trên tạp
chí "Những vấn đề lịch sử Đảng
cộng sản Liên-xô", số 3*

Theo đúng bản thảo

8 * GỬI HIỆP HỘI QUỐC TẾ VỀ THÔNG TIN CỦA GIỚI BÁO CHÍ CÔNG NHÂN Ở MỸ, PHÁP VÀ ANH⁷

Tôi sẵn sàng trả lời những câu hỏi của đồng chí, nếu đồng chí bảo đảm hoàn toàn chính thức và chính xác rằng,

* Từ đây trở đi chúng tôi dùng dấu này để chỉ những điều đã lấy theo bản gốc.

thứ nhất, đồng chí sẽ thông báo cho *tất cả* giới báo chí công nhân, tức là cả những cơ quan báo chí theo xu hướng quốc tế chủ nghĩa (Hà-vít, Đảng công nhân xã hội chủ nghĩa ở Mỹ, Tôm Man và Đảng xã hội chủ nghĩa ở Anh, Lô-ri-ô và các bạn bè của Lô-ri-ô ở Pháp v.v.), thứ hai, câu trả lời của tôi sẽ được đăng lại mà *không* bị sửa đổi gì cả, nghĩa là đồng chí có quyền không công bố câu trả lời của tôi, nhưng nếu đồng chí công bố nó thì không có quyền sửa đổi một tí gì trong nguyên bản của tôi.

Ai là đại diện có trách nhiệm của "Hiệp hội quốc tế" của đồng chí ở đây, ở Luân-đôn, Niu-oóc và Pa-ri?

Lê-nin

*Viết trước ngày 10 (23) tháng
Mười một 1917*

*Dăng lần đầu bằng tiếng Pháp
(theo nguyên bản) và bằng tiếng
Ru-ma-ni ngày 26 tháng Giêng
1960 trên báo "Scinteia", số 4740,
Bucureşti*

*Theo đúng bản thảo
Dịch từ tiếng Pháp*

*Dăng lần đầu bằng tiếng Nga
ngày 27 tháng Giêng 1960 trên
báo "Sự thật", số 27*

9 GỬI M. A. XA-VÊ-LI-ÉP

Đồng chí Mác-xơ! Đồng chí không *thể* n à o rời bỏ được tờ "Sự thật", bởi vì thiếu đồng chí công việc ở đấy có nguy cơ hỏng bét. Tốt nhất đồng chí hãy tạm thời hy sinh Hội

đồng kinh tế hoặc dành cho nó ít thời gian thoi, còn tờ "Sự thật" thì tôi đề nghị đồng chí *tuyệt đối* không được rời bỏ⁸.

Lê-nin của đồng chí

*Viết sớm nhất ngày 11 (24)
tháng Mười một 1917*

*In lần đầu năm 1959 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXVI*

Theo đúng bản thảo

10 GỬI THIẾU TƯỚNG X. I. Ô-ĐIN-TXỐP

Anh đề nghị tôi tổ chức một nhóm gồm các sĩ quan và tướng tá tham mưu có trình độ quân sự cao và muốn tham gia vào việc nghiên cứu những vấn đề quân sự và kỹ thuật của việc ký kết đình chiến. Hòa ước này sẽ cho phép nước Nga tạm ngừng chiến sự mà không làm ảnh hưởng đến quyền lợi của nó.

Vì tính chất hết sức cấp bách của vấn đề đó, cho nên tôi thiết tha yêu cầu triệu tập nhóm của anh họp ngay từ sáng ngày mai và chiêu mai gửi cho tôi chí ít một bản tóm tắt ngắn gọn những vấn đề cơ bản, những điều khoản và ý đồ nội dung của bản hiệp ước về đình chiến (việc xác định trận tuyến, điều kiện về việc không di chuyển quân sang các mặt trận khác, các biện pháp kiểm soát, vân vân và v.v.), đồng thời cần phải chỉ rõ cá nhân nào hoặc các cá nhân nào có thể – với sự hiểu biết đầy đủ vấn đề – tham gia trực tiếp vào cuộc đàm phán.

Rất mong anh trả lời tôi qua nhân viên giao liên.

*Viết ngày 15 (28) tháng
Mười một 1917*

*In lần đầu năm 1959 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXVI*

Theo đúng bản thảo

11 ĐIỆN GỬI ỦY BAN QUÂN SỰ - CÁCH MẠNG

Mát-xcô-va

Hội đồng bộ trưởng dân ủy xác nhận quyết định của Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ Mát-xcô-va về việc giải tán Đu-ma thành phố Mát-xcô-va.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

Lê-nin

*Viết ngày 16 (29) tháng
Mười một 1917*

*Đăng ngày 18 tháng Mười
một (1 tháng Chạp) 1917 trên
báo "Tin tức của Xô-viết đại
biểu công nhân và binh sĩ
Mát-xcô-va", số 209 (216)*

*Theo đúng bản ghi
trong bức điện*

12 ĐIỆN GỬI XÔ-VIẾT PÔ-ĐÔN-XCO

Xô-viết đại biểu
Pô-đôn-xco

Việc giải tán các Đu-ma thành phố và tổ chức bầu cử vào các Đu-ma mới là việc được trao cho các Xô-viết đại biểu địa phương làm.

Lê-nin

*Viết ngày 18 tháng Mười một
(1 tháng Chạp) 1917*

*In lần đầu năm 1957 trong cuốn
"Các sắc lệnh của Chính quyền
xô-viết", t. 1*

*Theo đúng bản ghi
trong bức điện*

13
NHIỆM VỤ GIAO CHO THỦ KÝ

Hãy chuyển bằng vô tuyến điện cho *Cru-lén-cô* để áp dụng các biện pháp (và để kiểm tra xem Vô-lốt-tsen-cô đáng được tin cậy đến mức nào) và thông báo cho Bộ dân ủy quân sự cũng nhằm mục đích ấy⁹.

*Viết ngày 19 tháng Mười một
(2 tháng Chạp) 1917*

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

14
**ĐIỆN GỬI ĐOÀN CHỦ TỊCH
XÔ-VIẾT ĐẠI BIỂU CÔNG NHÂN VÀ BINH SĨ
MÁT-XCƠ-VA¹⁰**

Toàn bộ chính quyền đã thuộc về các Xô-viết. Không cần thiết phải duyệt y. Việc các đồng chí cách chức người này và bổ nhiệm người khác là có tính chất thông lệ.

*Viết ngày 19 tháng Mười một
(2 tháng Chạp) 1917*

*Đăng lần đầu ngày 7 tháng
Mười một 1927 trên báo "Mát-
xcơ-va công nhân", số 255*

Theo đúng bản thảo

15
ĐIỆN GỬI ĐI KI-SI-NÉP

Ba địa chỉ: Trung đoàn 175, Trung đoàn Môn-đa-vi-a số 1,
Xô-viết đại biểu, Ki-si-nép

Phải thả ra khỏi tù ngay tất cả những người bôn-sê-vích và
xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả bị bắt vì lý do chính trị¹¹.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

Lê-nin

*Viết ngày 19 tháng Mười một
(2 tháng Chạp) 1917*

*In lần đầu năm 1959 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXVI*

*Theo đúng bản ghi
trong bức điện*

16
*** GỬI ỦY BAN HẠM ĐỘI BAN-TÍCH
VỀ CÁC VẤN ĐỀ BẦU CỬ QUỐC HỘI LẬP HIẾN**

Tôi thiết tha đề nghị Ủy ban chuyển cho tôi giấy chứng nhận về việc tôi trúng cử, qua bưu điện hoặc thông qua một đại diện nào đó của hạm đội, theo địa chỉ: Pê-to-rô-grát. Viện Xmôn-nuri. Gửi chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Vla-đi-mia I-lích U-li-a-nóp (Lê-nin). Đồng chí luật gia, mà tôi đã hỏi, nói là đối với việc gửi giấy chứng nhận như vậy về mặt luật pháp không có trở ngại gì cả.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-li-a-nóp (Lê-nin)

Pê-to-rô-grát, ngày 23. XI. 1917.

*Viết ngày 23 tháng Mười một
(6 tháng Chạp) 1917*

*Đăng lần đầu năm 1937 trên tạp
chí "Tập san hàng hải", số 11*

Theo đúng bản thảo

17

GỬI BAN CHẤP HÀNH
 ĐẢNG BỘ PÊ-TƠ-RÔ-GRÁT
 ĐẢNG CỘNG NHÂN DÂN CHỦ - XÃ HỘI (b) NGA

GỬI BAN CHẤP HÀNH ĐẢNG BỘ PÊ-TƠ-RÔ-GRÁT

Một đồng chí nào đó có thể viết cho tôi biết là hôm qua Xô-viết đại biểu Pê-tơ-rô-grát đã ra nghị quyết về tòa án chưa? và đã làm được gì *trên thực tế*?¹²

Lê-nin

*Viết ngày 25 tháng Mười một
 (8 tháng Chạp) 1917*

*In lần đầu năm 1959 trong
 Văn tập Lê-nin, t. XXXVI*

Theo đúng bản thảo

Народный Комиссаръ
 по
 Министерству Финансовъ.

№.....
 Петроградъ.
 1917 г.

В. Ильин
 (Надзорщик из
 Сибирской)

Надзорщик из Сибирской провинции
 назначен Президиумом. Многие
 окружные земства не имеют
 право взыскания. Поэтому взыскание
 в Сибирской провинции не может.
 А если взыскание, то взысканье.

Ле-нин

26. XI. 1917.

Gửi bộ tham mưu
 (Gửi Pốt-vôi-xki hoặc An-tô-nốp)

Những người đưa thư này là các đồng chí công tác trong ngành đường sắt từ Ô-ren-bua đến. Cần một sự chỉ viện *khẩn cấp* về mặt quân sự để chống lại Đu-tốp. Tôi đề nghị thảo luận và mau chóng có quyết định *thực tế*. Hãy viết cho tôi mấy chữ xem các đồng chí quyết định như thế nào¹³.

Lê-nin

*Viết ngày 26 tháng Mười một
 (9 tháng Chạp) 1917*

*Đăng lần đầu ngày 23 tháng Hai
 1927 trên báo "Sự thật", số 44*

Theo đúng bản thảo

Thư của V. I. Lê-nin gửi N. I. Pốt-vôi-xki
 hoặc V. A. An-tô-nốp - Ốp-xê-en-cô. —
 Ngày 26 tháng Mười một (9 tháng Chạp) 1917

18

GỬI N. I. PỐT-VÔI-XKI HOẶC
 V. A. AN-TÔ-NỐP - ỐP-XÊ-EN-CÔ

26. XI. 1917.

Gửi bộ tham mưu
 (Gửi Pốt-vôi-xki hoặc An-tô-nốp)

Những người đưa thư này là các đồng chí công tác trong ngành đường sắt từ Ô-ren-bua đến. Cần một sự chỉ viện *khẩn cấp* về mặt quân sự để chống lại Đu-tốp. Tôi đề nghị thảo luận và mau chóng có quyết định *thực tế*. Hãy viết cho tôi mấy chữ xem các đồng chí quyết định như thế nào¹³.

Lê-nin

*Viết ngày 26 tháng Mười một
 (9 tháng Chạp) 1917*

*Đăng lần đầu ngày 23 tháng Hai
 1927 trên báo "Sự thật", số 44*

Theo đúng bản thảo

19
ĐIỆN GỬI QUÂN ĐOÀN Ở MẶT TRẬN

Gửi quân đoàn ở mặt trận
Gửi Xê-men-ních, chủ tịch ủy ban các đơn vị
không trực thuộc các sư đoàn của
binh đoàn 21

Ruộng đất cùng gia súc và nông cụ thì được chuyển giao cho các ủy ban ruộng đất. Những tài sản ấy phải được bảo vệ thật nghiêm ngặt với tính cách là tài sản của nhân dân.

Lê-nin

*Viết ngày 26 tháng Mười một
(9 tháng Chạp) 1917*

*In lần đầu năm 1959 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXVI*

*Theo đúng bản ghi
trong bức điện*

20
LỆNH

27. XI. 1917.

Hãy lệnh thả những ủy viên bị bắt của Ủy ban toàn Nga về bầu cử Quốc hội lập hiến¹⁴.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy
V. U-li-a-nóp (Lê-nin)

*Viết ngày 27 tháng Mười một
(10 tháng Chạp) 1917*

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

21

GỬI M. X. U-RI-TXO-KI

Đồng chí U-ri-txo-ki!

Đồng chí viết thư cho biết có gì mới về vấn đề Quốc hội lập hiến không?

Đồng chí có biết là chúng tôi đã *thả* những người bị bắt chưa?

Đã có những biện pháp để *không* cho họ vào *tò a n h à* chưa?

Đồng chí có thảo ra bản kết luận về việc bắt họ không (lý do, ý nghĩa và ích lợi).

Lê-nin

*Viết ngày 27 tháng Mười một
(10 tháng Chạp) 1917*

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

22
GỬI P. I. XTU-TSƠ-CA, P. A. CRA-XI-CỐP
và M. I-u. CÔ-DƠ-LỐP-XKI

Gửi các đồng chí Xtu-tsơ-ca, Cra-xi-cốp và Cô-dơ-lốp-xki:

Các đồng chí làm ơn hỏi giúp về luật bầu cử Quốc hội lập hiến, xem *có hay không có* điều khoản về *thời hạn gạt bỏ* những người trúng cử (và thay họ bằng những người khác trong danh sách)¹⁵.

Lê-nin

*Viết ngày 27 hoặc 28 tháng
Mười một (10 hoặc 11 tháng
Chạp) 1917*

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

23

* GỬI ỦY BAN TOÀN NGA
VỀ BẦU CỬ QUỐC HỘI LẬP HIẾN

Đề nghị coi tôi là người trúng cử đại biểu quân đội và hạm đội Phần-lan, còn về các khu khác mà ở đó tôi cũng đã trúng cử thì hãy coi tôi là người đã xin rút lui.

V. U-li-a-nóp (Lê-nin)

Pê-tơ-rô-grát, ngày 28 tháng Mười một 1917.

*Viết ngày 28 tháng Mười một
(11 tháng Chạp) 1917*

*Đăng lần đầu năm 1926 trên tạp
chí "Biên niên đở", số 1 (16)*

Theo đúng bản thảo

24
GỬI BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG
ĐẢNG CỘNG NHÂN DÂN CHỦ - XÃ HỘI (b) NGA

Vụ Ga-nê-txo-ki

Về vấn đề Ga-nê-txo-ki Ban chấp hành trung ương với thành phần thu hẹp, đã quyết định *không* cử đồng chí ấy làm đại diện ở Xtốc-khon nữa.

Có nghĩa là *đã bái bỏ* quyết định trước đây của Ban chấp hành trung ương.

Tôi đề nghị hủy bỏ quyết định đó về những nguyên do sau đây:

Có những chứng cứ gì chống lại Ga-nê-txo-ki?

Đồng chí ấy nổi tiếng từ năm 1903, là ủy viên Ban chấp hành trung ương Ba-lan, làm việc nhiều năm với tư cách

là một ủy viên trung ương, chúng ta đã được chứng kiến hoạt động của đồng chí ấy ở Cra-cốp, những chuyến đi công tác về Nga, v.v., đã được gặp đồng chí ấy tại tất cả các đại hội, v.v. và v.v..

Những chứng cứ đưa ra chỉ là một chiến dịch vu khống của bọn tư sản, những tiếng la hét của Da-xlap-xki.

Biểu lộ một sự cản tin như vậy vào câu chuyện đơm đặt của giới trí thức thì thật là hoàn toàn không xứng đáng với đảng công nhân. Cứ để cho *một ai đó* trước hết chứng minh một điều gì xấu xa ở Ga-nê-txơ-ki, còn nếu không thì chúng ta không được cách chức đồng chí ấy.

"Nhưng Ga-nê-txơ-ki buôn bán với Pác-vu-xo" – "tất cả" đều nói như vậy.

Ga-nê-txơ-ki làm *nhan vien* để kiếm ăn ở một hang buôn mà trong đó Pác-vu-xo có cổ phần. Ga-nê-txơ-ki đã nói với tôi như vậy. Điều đó không thể bác bỏ được.

Người ta có ngăn cấm làm việc trong các cơ quan thương mại của tư bản không? Ở đâu có sự ngăn cấm ấy? Bằng nghị quyết nào của đảng?

Phải chăng trong chúng ta không có những người làm việc trong các hang buôn của những nhà tư bản *Nga*, Anh và v.v.?

Hay là làm nhân viên kỹ thuật, quản lý, làm nhân viên cho các nhà tư bản *Nga* thì có thể được, còn làm cho *Đức* thì không được, thậm chí trong khi sinh sống ở một nước trung lập?? Và một đảng "quốc tế chủ nghĩa" lại có thể đưa ra một quyết định như thế ??

Cứ để cho đảng quyết định việc đó một cách thảng thắn, cứ để đảng đưa ra một nghị quyết chung và luận chứng một bước quyết định chống lại Ga-nê-txơ-ki.

Khi Bu-kha-rin muốn đến làm việc như *một nhà văn* cho Pác-vu-xo, chúng tôi đã khuyên can đồng chí ấy, bởi vì dù sao thì đây vẫn không phải là một hang buôn. Song dù khuyên can, chúng tôi không hề xúc xiểm *n h ữ n g n g ư ờ i*

m e n - s ê - v í c h làm việc cho Pác-vu-xo. Như Du-ra-bốp và cả một đám người khác, chúng tôi không xúc xiểm, không buộc tội họ.

Ai đã lên án họ và ở đâu?

Tại sao *đến tận bây giờ* chúng ta không thẩm vấn *n h ữ n g n g ư ờ i m e n - s ê - v í c h* và những người khác đã sống ở Cô-pen-ha-gơ là những người am hiểu công việc buôn bán của Ga-nê-txơ-ki mà *k h ô n g* lên án anh ta? Chúng ta có thể và lẽ ra phải làm việc đó.

Không xác định được một hiện tượng cụ thể nào buộc tội Ga-nê-txơ-ki, không ban bố lệnh cấm làm việc ở các hang buôn của các nhà tư bản ở tất cả các nước, không thẩm tra lại những tin đồn và những lời vu khống của những kẻ vu khống *r a m ă t* như Da-xlap-xki, – thế mà cứ "phế truất" u?? Ở đây, chẳng có gì ngoài "sự sơ hãi" trước luận điệu đơm đặt của những kẻ vu khống vô trách nhiệm.

Thật là một việc làm không xứng đáng với đảng công nhân nếu chỉ dựa theo sự cản tin vào câu chuyện đơm đặt như vậy. Nếu các đồng chí nào cản tin vào câu chuyện đơm đặt ấy mà tỏ ra "bắn khoan", "lo lắng", thì tại sao họ lại không *b ỏ c ó n g s ứ c r a* một chút? Bỏ công sức để tìm ra chân lý có tốt hơn là việc nhai lại câu chuyện đơm đặt, không? Ở ngay Pê-tơ-rô-grát cũng như ở Mát-xcơ-va cũng có thể tìm được *những nhân chứng* đã sống ở Cô-pen-ha-gơ (nếu đồng chí nào bắn khoan muốn bỏ công sức tìm kiếm, chứ không phải là giải quyết một cách dễ dàng). Thế thì tại sao những kẻ giấu tên buộc tội Ga-nê-txơ-ki trong hàng ngũ đảng ta lại không làm việc đó??

Có thái độ như vậy đối với một đồng chí vắng mặt và đã từng hoạt động trên 10 năm, thì quả thật là **bất công** hết mức.

*Viết chậm nhất ngày 29 tháng
Mười một (12 tháng Chạp)
1917*

*In lần đầu năm 1959 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXVI*

Theo đúng bản thảo

25
**ĐIỆN GỬI ỦY BAN VỀ BẦU CỬ
 QUỐC HỘI LẬP HIẾN**

Pơ-xcôp

Tôi vẫn là đại biểu của Hạm đội Ban-tích, đề nghị thay tôi bằng ứng cử viên tiếp sau trong danh sách những người bôn-sê-vích¹⁾.

U-li-a-nôp (Lê-nin)

*Viết ngày 30 tháng Mười một
 (13 tháng Chạp) 1917*

Dăng lần đầu năm 1958 trên tạp chí "Thủy thủ xô-viết", số 5

*Theo đúng bản ghi
 trong bức điện*

26
**GỬI A. G. SLI-ÁP-NI-CỐP
 và Ph. E. ĐGIÉC-GIN-XKI**

Gửi đồng chí Sli-áp-ni-cốp và đồng chí Đgiéc-gin-xki

Người cầm thư này, đồng chí Vô-rô-bi-ép, đại biểu của vùng U-ran, được đảng bộ địa phương giới thiệu lên với những nhận xét rất tốt. Tình hình ở U-ran rất nghiêm trọng: cần phải *bắt giam* ngay những ban quản trị các nhà máy U-ran đặt trụ sở ở đây (đặt trụ sở ở Pê-tơ-rô-grát), cảnh cáo là có thể đem truy tố trước tòa án (cách mạng)

¹⁾ Những bức điện có nội dung tương tự cũng đã được gửi đi Pê-tơ-rô-grát và Mát-xcô-va.

về tội gây nên tình trạng khủng hoảng ở U-ran, và *tịch thu* tất cả các nhà máy ở U-ran. Các đồng chí hãy chuẩn bị bản dự thảo quyết định thật gấp rút¹⁶.

Lê-nin

*Viết cuối tháng Mười một
 (đầu tháng Chạp) 1917*

*Dăng lần đầu (theo nguyên văn)
 ngày 22 tháng Tư 1920 trên
 báo "Công nhân U-ran" (E-ca-tê-
 rin-bua), số 95*

Theo đúng bản thảo

27
**ĐIỆN GỬI CHỦ TỊCH XÔ-VIẾT
 Ô-XTÔ-RÔ-GỐT-XCO¹⁷**

Phải lập bản kê khai chính xác những tài sản quý, bảo quản chúng ở một nơi an toàn, đồng chí chịu trách nhiệm về việc bảo quản. Trang trại là tài sản của nhân dân. Đồng chí hãy đưa ra truy tố trước tòa tội cướp phá. Hãy báo cho chúng tôi biết các bản án của tòa.

Lê-nin

Viết ngày 6 (19) tháng Chạp 1917

*In lần đầu năm 1933 trong
 Văn tập Lê-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

28

**GỬI BAN CHẤP HÀNH
ĐẢNG BỘ PÊ-TƠ-RÔ-GRÁT
ĐẢNG CỘNG NHÂN DÂN CHỦ - XÃ HỘI (b) NGA**

8. XII. 1917.

GỬI BAN CHẤP HÀNH ĐẢNG BỘ PÊ-TƠ-RÔ-GRÁT

Đề nghị tập trung ít nhất là 100 người gồm những đảng viên *tuyệt đối* tin cẩn vào phòng số 75, tầng III – Ủy ban đấu tranh chống cướp phá. (Để giúp việc cho *cácc hính ủy*.)¹⁸

Vấn đề hết sức quan trọng. Đảng có trách nhiệm. Hãy đến các khu phố và các nhà máy mà hỏi.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-li-a-nóp (Lê-nin)

Viết ngày 8 (21) tháng Chạp 1917

*In lần đầu năm 1959 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXVI*

Theo đúng bản thảo

29

GỬI V. A. AN-TÔ-NỐP - ỐP-XÊ-EN-CÔ

Đồng chí An-tô-nốp, hiện đang đi về Mát-xcơ-va và từ đó xuống miền Nam để chỉ đạo những hoạt động quân sự chống lại Ca-lê-đin¹⁹, có nhiệm vụ *hàng ngày* thông báo, theo đường dây trực tiếp (tự mình hoặc qua sĩ quan tùy tùng), cho Hội đồng bộ trưởng dân ủy biết là đồng chí

¹⁸) V. A. An-tô-nốp - Ốp-xê-en-cô, hồi tháng Chạp 1917, được cử về U-cra-i-na làm tư lệnh quân đội xô-viết chống lại bọn Ca-lê-đin.

ấy hoặc các cơ quan quân sự có thẩm quyền khác chỉ định đích danh *ai* là người *có trách nhiệm* chỉ đạo các chiến dịch riêng lẻ, đặc biệt là về mặt thuyền chuyền và tập trung các đơn vị bộ đội và về mặt chỉ huy.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-li-a-nóp (Lê-nin)

Viết ngày 8 (21) tháng Chạp 1917

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

*Theo đúng bản đánh máy
do V. I. Lê-nin ký*

30

**GỬI G. I. BLA-GÔ-NRA-VỐP
và V. Đ. BÔN-TSƠ - BRU-Ê-VÍCH**

8. XII. 1917.

Gửi các đồng chí Bla-gô-nra-vốp và Bôn-tsơ - Bru-ê-vích

Những cuộc bắt giam phải được thực hiện theo lệnh của đồng chí Pê-téc-xơ có một ý nghĩa *cực kỳ* quan trọng và phải được tiến hành hết sức khẩn trương¹⁹). Cần phải có những biện pháp *đặc biệt* nhằm phòng ngừa việc thủ tiêu giấy tờ, chạy trốn và giấu tài liệu v.v..

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy.

V. U-li-a-nóp (Lê-nin)

Viết ngày 8 (21) tháng Chạp 1917

*Đăng lần đầu không đầy đủ năm
1960 trên tạp chí "Những vấn đề
lịch sử Đảng cộng sản Liên-xô",
số 6*

*In toàn văn lần đầu,
theo đúng bản thảo*

¹⁹) Đây là nói về việc bắt giam bọn phản cách mạng.

31
GỬI I-a. M. XVÉC-ĐLỐP¹⁾

9. XII. 1917.

Gửi đồng chí Xvéc-đlốp

Người đưa thư này – bà Pô-pô-va, họ khai sinh là Ca-xpa-rô-va (là em gái của Ca-xpa-rốp, một cán bộ đảng lão thành mà tôi biết rõ, ông này mới mất ở Thụy-sĩ). Hai vợ chồng bà hiện sống ở Pê-tơ-rô-grát, rất muốn tham gia hoạt động. Đồng chí hãy nói chuyện với bà ấy hoặc đề nghị đồng chí bí thư Ban chấp hành trung ương gấp và sắp xếp công việc.

Lê-nin

Viết ngày 9 (22) tháng Chạp 1917

Đăng lần đầu năm 1957 trên tạp chí "Lưu trữ lịch sử", số 5

Theo đúng bản thảo

32
GỬI V. V. Ô-BÔ-LEN-XKI

18. XII. 1917.

Đồng chí Ô-bô-len-xki!

Tôi xin giới thiệu với đồng chí, người cầm thư này là đồng chí Xô-lô-vi-ép (số điện thoại 265-24), một người am hiểu ngành dầu mỏ và là tác giả của bản dự án quốc hữu hoá. Cần phải sử dụng!

V. U-li-a-nóp

¹⁾ Phía trên bản thảo V. I. Lê-nin ghi thêm: "Tầng II, phòng 39"

Bức thư của đồng chí ấy (về vấn đề dầu mỏ) tôi đã đưa cho Sli-áp-ni-cốp. Đồng chí cũng có một bản (ở chỗ Sli-áp-ni-cốp)¹⁹.

Viết ngày 18 (31) tháng Chạp 1917

In lần đầu không đầy đủ năm 1958 trong cuốn "Về thời kỳ hoạt động của V. I. Lê-nin trong những năm 1917 - 1922", Mát-xcô-va

*In toàn văn lần đầu,
theo đúng bản thảo*

33
GỬI P. A. CÔ-DƠ-MIN

20. XII. 1917.

Đồng chí Cô-dơ-min!

Hôm qua tôi chờ đồng chí để bàn về vấn đề các đại biểu của Nhà máy đúc thép số 2 ở thôn Ca-men-xcai-a. Họ đề nghị thôi cấp tiền và giải tán cái ủy ban mà họ cho là phản động và ăn bám. Nếu tối nay chúng ta không gặp nhau, thì mong đồng chí hãy gọi điện thoại cho tôi nhé²⁰.

Lê-nin

*Viết ngày 20 tháng Chạp 1917
(2 tháng Giêng 1918)*

Đăng lần đầu tháng Mười một 1927 trên tạp chí "Ngành xay bột và làm bánh xô-viết", số 8

Theo đúng bản thảo

34
GỬI SÁC-LƠ ĐUY-MA²¹

21. XII - 1917.

Ông Sác-lơ Duy-ma thân mến!

Tôi và nhà tôi rất hài lòng mỗi khi hồi tưởng lại quãng thời gian chúng tôi làm quen với ông ở Pa-ri, tại phố Bông-nhơ. Chúng tôi rất cảm tạ ông đã trao đổi những suy nghĩ và đã thông báo rất chính xác về phong trào xã hội chủ nghĩa ở Pháp.

Tôi rất lấy làm tiếc là quan hệ cá nhân giữa chúng ta không thể tiếp tục duy trì được sau khi có những sự bất đồng chính trị hết sức sâu sắc đã làm chúng ta xa cách nhau. Trong suốt thời gian chiến tranh tôi đã đấu tranh chống lại khuynh hướng "bảo vệ dân tộc", tôi luôn luôn đấu tranh cho sự phân liệt, luôn nhận rõ rằng khuynh hướng kể trên hoàn toàn phá hoại chủ nghĩa xã hội.

Hiển nhiên là tôi viết bức thư này không phải với tư cách một nhân vật trong chính phủ, mà với tư cách một cá nhân.

Nhân danh cá nhân và thay mặt nhà tôi xin gửi tới ông lời chào và những lời chúc mừng tốt đẹp nhất.

Lê-nin

*Viết ngày 21 tháng Chạp 1917
(3 tháng Giêng 1918)*

*Dặng lần đầu bằng tiếng Pháp
ngày 6 tháng Ba 1959 trên tờ "The
Times Literary supplement"
(Luân-đôn), số 2975*

*Dặng lần đầu bằng tiếng Nga
ngày 14 - 20 tháng Tư 1963 trên tờ
"Tuần lẻ" (Phụ trương chủ nhật
của báo "Tin tức"), số 16*

*Theo đúng bản thảo
Dịch từ tiếng Pháp*

35
GỬI N. I. PỐT-VÔI-XKI²²

Lê-nin gửi Pốt-vôi-xki:

Theo tôi, cần trả lời như sau: "Hãy đợi chỉ thị của chúng tôi; chưa có chỉ thị đặc biệt của chúng tôi thì đừng hành động".

*Viết ngày 29 tháng Chạp 1917
(11 tháng Giêng 1918)*

*In lần đầu năm 1959 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXVI*

Theo đúng bản thảo

ĐIỆN GỬI V. A. AN-TÔ-NỐP - ÓP-XÊ-EN-CÔ

Khác-cốp, Bộ tham mưu của An-tô-nốp,
gửi An-tô-nốp

Tôi chân thành hoan nghênh hoạt động tích cực của đồng chí và cuộc đấu tranh thẳng tay chống bọn Ca-lê-đin. Tôi hoàn toàn tán thành thái độ không nhân nhượng đối với bọn thỏa hiệp địa phương, hình như bọn chúng đã lung lạc được một số người bôn-sê-vích. Tôi đặc biệt tán thành và hoan nghênh việc bắt giam bọn phú hoại ngầm trong toa hạng I và hạng II. Tôi khuyên nên đưa bọn chúng đi lao động cưỡng bức nửa năm ở các mỏ²³. Một lần nữa xin hoan nghênh đồng chí đã tỏ thái độ kiên quyết, và lên án những kẻ dao động.

Lê-nin

*Viết ngày 29 tháng Chạp 1917
(11 tháng Giêng 1918)*

*Dặng ngày 12 tháng Giêng 1918
(30 tháng Chạp 1917) trên báo
"Sự thật", số 226 và báo "Tin tức
của Ban chấp hành trung ương
các Xô-viết", số 263*

*Theo đúng bản ghi
trong bức điện*

37

**GHI CHÚ TRÊN GIẤY CHỨNG NHẬN
CỦA P. PUỐC-VIN²⁴**

Tôi cho rằng việc này rất quan trọng và thiết tha đề nghị tìm các biện pháp tích cực để thực hiện yêu cầu của đồng chí này.

Lê-nin

*Viết ngày 30 tháng Chạp 1917
(12 tháng Giêng 1918)*

In lần đầu bằng tiếng Nga (theo nguyên văn) và bằng tiếng Lát-vi-a năm 1957 trong cuốn: I. Kaimiņš "Latviešu strēlnieki cīņā par Oktobra revolūcijas uzvaru", Rīgā

*Theo đúng bản sao
đánh máy*

**38
ĐIỆN GỬI L. Đ. TƠ-RỐT-XKI**

Gửi đến Brét - Li-tốp-xco

Đại tá Ray-mông Rô-bin-xơ vừa mới mang tới lời phát biểu của tổng thống Uyn-xơn tại quốc hội ngày 26 tháng Chạp²⁵. Tôi gửi nó cho đồng chí. Hy vọng rằng tài liệu này sẽ được sử dụng một cách thích đáng.

Lê-nin

*Viết ngày 30 tháng Chạp 1917
(12 tháng Giêng 1918)*

*Dặng lần đầu năm 1961 trên
tạp chí "Những vấn đề lịch sử
Đảng cộng sản Liên-xô", số 2*

*Theo đúng bản ghi
trên băng điện báo*

39

ĐIỆN GỬI V. A. AN-TÔ-NỐP - ỐP-XÊ-EN-CÔ

Hội đồng bộ trưởng dân ủy tỏ lòng tin tưởng vững chắc rằng đồng chí An-tô-nốp từ nay về sau sẽ hành động như trước, theo tinh thần hoàn toàn hợp tác với Chính quyền xô-viết trung ương U-cra-i-na là chính quyền đã được Hội đồng bộ trưởng dân ủy hoan nghênh, và với đồng chí chính ủy đặc phái của Hội đồng bộ trưởng dân ủy²⁶.

*Viết ngày 30 tháng Chạp 1917
(12 tháng Giêng 1918)*

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

**40
GỬI I-a. M. XVÉC-ĐLỐP**

31. XII. 1917.

Đồng chí Xvéc-đlốp! Đề nghị đồng chí hãy bàn chuyện với Ga-nê-txơ-ki về đoàn đại biểu của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết được cử ra nước ngoài²⁷.

Lê-nin

(Có thể là đồng chí hỏi luôn xem Ban quốc tế của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết đã làm được gì trong vấn đề Ba-xco- Mê-lê-nép-xki?)

*Viết ngày 31 tháng Chạp 1917
(13 tháng Giêng 1918)*

*In lần đầu không đầy đủ
năm 1933 trong Văn tập
Lê-nin, t. XXI*

*In toàn văn lần đầu,
theo đúng bản thảo*

41
GỬI BỘ DÂN ỦY QUÂN SỰ

Hà lệnh bắt giam ngay lập tức tất cả các nhân viên đại sứ quán Ru-ma-ni và phái đoàn quân sự Ru-ma-ni, đồng thời phải bắt toàn bộ các nhân viên phục vụ trong tất cả các cơ quan của đại sứ quán, của lãnh sự quán và tất cả các cơ quan chính thức khác của Ru-ma-ni²⁸.

*Viết ngày 31 tháng Chạp 1917
(13 tháng Giêng 1918)*

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

1918

42
* GỬI ĐÊ-VÍT R. PHRÊN-XÍT, ĐẠI SỨ MỸ

1. I. 1918.

Pê-to-rô-grát

Thưa ngài, tôi không có điều kiện gọi điện thoại cho ngài vào lúc 2 giờ như đã dự định, vậy tôi viết thư này thông báo để ngài biết là tôi sẽ vui mừng nếu được gặp ngài ở phòng làm việc của tôi – Viện Xmôn-nui, phòng 81 – vào lúc 4 giờ chiều nay²⁹.

Kính thư Lê-nin

Viết ngày 1 (14) tháng Giêng 1918

*In lần đầu bằng tiếng Anh (theo
nguyên văn) năm 1956 trong cuốn:
G. F. Kennan. "Russia Leaves the
War", Princeton*

*Đăng lần đầu bằng tiếng Nga năm
1957 trên tạp chí "Những vấn đề
lịch sử", số 8*

*Theo đúng bức ảnh chụp bản
thảo*

Dịch từ tiếng Anh

43
GỬI CHÍNH ỦY PHÁO ĐÀI
PÊ-TƠ-RÔ-PA-VLỐP-XCAI-A

1. I. 1918.

Lệnh

Thả viên công sứ Ru-ma-ni và tất cả các nhân viên của đại sứ quán Ru-ma-ni ra, báo cho họ biết là họ phải dùng mọi biện pháp để thả các đơn vị quân đội Nga bị bao vây và bị bắt ở ngoài mặt trận.

Khi thả những người Ru-ma-ni bị bắt, phải lấy chữ ký của họ xác nhận là họ đã được thông báo về lời tuyên bố này.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-li-a-nóp (Lê-nin)

Viết ngày 1 (14) tháng Giêng 1918

"Báo của chính phủ công nông
lâm thời", số 5, ngày 9 (22)
tháng Giêng 1918

Theo đúng bản thảo

44

ĐIỆN GỬI L. M. CA-RA-KHAN¹⁾

Brét - Li-tốp-xcơ

Gửi phái đoàn đàm phán hòa bình Nga

Gửi Ca-ra-khan

Sao gửi Tổng tư lệnh Crư-len-cô

Tôi đã nhận được bức điện của đồng chí nói về thông báo của các ủy viên Ủy ban cách mạng quân đoàn 8 – Cu-

dơ-min và Rây-dôn³⁰. Tôi chuyển bức điện đó cho đồng chí Tổng tư lệnh với lời khuyên của tôi: không mắc mưu khiêu khích của Ra-đa Ki-ép, không được tin vào nó, phải hành động bằng quân sự một cách có tổ chức và kiên quyết nhất để chống lại bộ chỉ huy phản cách mạng Ru-ma-ni, chống lại bọn Ca-le-đin và bọn đồng lõa của chúng ở trong Ra-đa Ki-ép.

Lê-nin

Viết ngày 3 (16) tháng Giêng 1918

*In lần đầu, theo đúng bản ghi
trên bảng điện báo*

45

* GỬI BỘ THAM MUƯU ĐỘI CẬN VỆ ĐỎ

Hội đồng bộ trưởng dân ủy ra lệnh cho Bộ tham mưu Đội cận vệ đỏ cấp cho đội bảo vệ đặc biệt bên trong Cung Ta-vrích ba mươi (30) khẩu súng ngắn.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-li-a-nóp (Lê-nin)

Viết ngày 3 (16) tháng Giêng 1918

*In lần đầu năm 1945 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXV*

*Theo đúng bản đánh máy,
do V. I. Lê-nin ký*

¹⁾ Chuyển bằng đường dây trực tiếp.

46
* LỆNH

Ra lệnh cho các đồng chí chiến sĩ và thủy thủ đảm nhiệm công tác canh gác trong Cung Ta-vrich không được có bất kỳ một hành động cưỡng bức nào đối với bộ phận phản cách mạng trong Quốc hội lập hiến và để cho tất cả mọi người tự do ra khỏi Cung Ta-vrich, nhưng không cho một ai vào nếu không có những lệnh đặc biệt³¹.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-li-a-nóp (Lê-nin)¹⁾

*Viết đêm ngày 5 rạng ngày 6
(đêm 18 rạng 19) tháng Giêng 1918*

*Đăng ngày 12 (25) tháng Giêng
1918 trên báo "Tin tức nước
Nga", số 5*

Theo đúng bản thảo

47
ĐIỆN VĂN BẰNG ĐIỆN THOẠI
GỬI BỘ DÂN ỦY TƯ PHÁP

Tôi vừa mới nhận được báo cáo cho biết là đêm hôm nay các lính thủy đã xông vào bệnh viện Ma-ri-in-xcai-a và giết chết Sin-ga-rép và Cô-cô-skin. Tôi ra lệnh, thứ nhất,

¹⁾ Tài liệu này còn có chữ ký của viên phụ trách Ủy ban toàn Nga về bầu cử Quốc hội lập hiến, kiêm ủy viên của Ủy ban đặc biệt về bảo vệ Pê-tô-rô-grát M. X. U-ri-txơ-ki.

lập tức bắt đầu điều tra nghiêm minh nhất; thứ hai, bắt tất cả những lính thủy can phạm vào vụ án mạng³².

Lê-nin

Viết ngày 7 (20) tháng Giêng 1918

*Đăng ngày 21 (8) tháng Giêng
1918 trên báo "Sự thật" (số ra
buổi chiều), số 6*

Theo đúng bản sao đánh máy

48
GỬI C. A. MÊ-KHÔ-NÔ-SIN

7. I. 1918.

Gửi đồng chí Mê-khô-nô-sin

Người đưa thư này là đồng chí Ra-khi-a, một cán bộ đảng lão thành mà tôi trực tiếp quen biết, hoàn toàn có thể tin cậy được. Cấp phát vũ khí cho đồng chí ấy (để chuyển cho giai cấp vô sản Phần-lan) là một sự giúp đỡ rất quan trọng: khoảng 10 000 khẩu súng kèm theo đạn dược, khoảng 10 khẩu đại bác cỡ 3 đi-um¹⁾ kèm theo đạn pháo.

Thiết tha để nghị thực hiện yêu cầu trên, không giảm số lượng.

Lê-nin của đồng chí

*Viết ngày 7 (20) tháng Giêng
1918*

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

¹⁾ — một đi-um bằng 2,54 xan-ti-mét

49

LỆNH GỬI V. Đ. BÔN-TSƠ - BRU-Ê-VÍCH

Lệnh

Phải thông báo cho các lính thủy trong đoàn thủy thủ cận vệ biết (phải lấy chữ ký của họ xác nhận rằng họ đã được thông báo về việc này) rằng họ chịu trách nhiệm về sinh mạng của các sĩ quan bị bắt và họ, những người lính thủy ấy, sẽ bị cắt lương thực, sẽ bị bắt giam và sẽ bị truy tố trước tòa nếu không tuân lệnh.

Phải áp dụng những biện pháp khẩn cấp: (1) phái một đội bảo vệ được vũ trang đầy đủ đến tòa nhà; (2) ghi – càng nhiều càng tốt – tên tuổi của các lính thủy thuộc đoàn thủy thủ cận vệ³³.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

*Viết sớm nhất ngày 8 (21)
tháng Giêng 1918*

*In lần đầu năm 1930 trong cuốn:
Vla-đ. Bôn-tso - Bru-ê-vích. "Trên
những vị trí chiến đấu của các cuộc
Cách mạng tháng Hai và Cách
mạng tháng Mười", Mát-xcô-va*

Theo đúng bản thảo

50
*** GỬI BỘ DÂN ỦY LƯƠNG THỰC
VÀ BAN LƯƠNG THỰC CỦA
HỘI ĐỒNG KINH TẾ QUỐC DÂN TỐI CAO³⁴**

13. I. 1918.

Những người cầm thư này, đồng chí Xu-vô-rốp và đồng chí An-tơ-rô-pốp là các đại biểu toàn quyền của Ban chấp

Gửi C. A. Mê-khô-nô-sin. Ngày 13 tháng Giêng 1918

37

hành các Xô-viết đại biểu tỉnh U-ran. Nhất thiết phải ủy quyền cho họ dùng những biện pháp cách mạng nhất để vận chuyển những toa tàu chở lúa mì từ Xi-bi-ri về Pê-tơ-rô-grát.

Lê-nin

*Viết ngày 13 (26) tháng Giêng
1918*

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

51
THƯ GỬI THƯ KÝ

Chuyển cho Sli-kte và Nép-xki, kèm theo lời đề nghị hết sức cực giúp đỡ những người này, họ đã để lại một ấn tượng tốt, bởi vì chỉ có những đội như vậy (40 - 60 người từ địa phương đến) mới có thể cứu thoát khỏi nạn đói được.

Lê-nin

*Viết ngày 13 (26) tháng Giêng
1918*

*In lần đầu năm 1931 trong Văn
tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

52
GỬI C. A. MÊ-KHÔ-NÔ-SIN

13. I. 1918.

*Gửi đồng chí Mê-khô-nô-sin hoặc
viên phó của đồng chí ấy*

Tôi đề nghị cấp cho đồng chí cầm thư này đạn dùng cho súng ngắn các kiểu na-gan và brau-ninh thuộc cả ba số, và

những loại đạn khác càng nhiều càng tốt để chuyển cho An-tô-nốp. Người cầm thư là Ni-cô-lai Cu-dơ-mích Cu-dơ-min, chỉ huy trưởng Đội cận vệ đó quân khu Khác-cốp.

Lê-nin

Viết ngày 13 (26) tháng Giêng 1918

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

53 ĐIỆN GỬI ĐẾN KHÁC-CỐP VÀ MÁT-XCƠ-VA

Khác-cốp. Ban thư ký nhân dân, Bộ tham mưu của
An-tô-nốp, Oóc-đgiô-ni-kít-dê

Mát-xcơ-va. Gửi tổng tư lệnh Mu-ra-lốp,
gửi Đoàn chủ tịch Xô-viết đại biểu

Chúng tôi nhận được tin báo là giữa Ô-ri-ôn và Cuốc-xcơ giao thông bị tắc nghẽn làm cản trở các đoàn tàu hỏa vận chuyển than và lúa mì. Mọi sự ngừng trệ đều đe dọa gây ra nạn đói và làm đình chỉ sự hoạt động của công nghiệp. Chúng tôi nghi là ở đó có sự phá hoại ngầm của nhân viên đường sắt, vì ở đấy đã nhiều lần xảy ra những vụ phá hoại ngầm. Chúng tôi khẩn thiết yêu cầu áp dụng những biện pháp cách mạng thẳng tay nhất. Đề nghị cử một đội gồm những người tuyệt đối tin cẩn. Bằng mọi cách phải chuyển những toa chở lúa mì về Pê-tơ-rô-grát, nếu không sẽ bị đói. Hãy cử một số lính thủy hoặc chiến sĩ cận vệ đó

Gửi C. B. Ra-đéch. Ngày 14 tháng Giêng 1918

ngồi trên các đầu tàu. Các đồng chí hãy nhớ rằng việc cứu Pê-tơ-rô-grát khỏi bị đói là tùy thuộc ở các đồng chí.

Lê-nin

Viết ngày 13 (26) tháng Giêng 1918

*In lần đầu năm 1945 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXV*

Theo đúng bản do N. P. Goócbu-nốp viết

54

GỬI M. A. XPI-RI-ĐÔ-NÔ-VA

Gửi đồng chí Xpi-ri-đô-nô-va

Tôi không thể nào rời cuộc họp của ủy ban (hợp với phái xã hội chủ nghĩa - cách mạng) hiệu đính **luật ruộng đất**. Đồng chí hãy thay mặt tôi xin lỗi và đọc bức thư gửi kèm theo đây trước đại hội³⁵.

Lê-nin

*Viết sớm nhất ngày 13 (26) -
chậm nhất ngày 18 (31) tháng
Giêng 1918*

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

55 GỬI C. B. RA-ĐÉCH

14. I. 1918.

Ra-đéch thân mến! Tơ-rốt-xki hoặc Ca-mê-nép sẽ báo cho đồng chí biết về quan điểm của tôi. Về nguyên tắc thì

tôi hoàn toàn không đồng ý với đồng chí: đồng chí đã rời vào cạm bẫy mà bọn đế quốc thuộc cả hai nhóm chẳng ra để chống lại nước Cộng hòa xô-viết³⁶.

Gửi lời chào thân ái nhất.

Lê-nin của đồng chí

Viết ngày 14 (27) tháng Giêng 1918

*In lần đầu năm 1959 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXVI*

*Theo đúng bản thảo
Dịch từ tiếng Đức*

56

**GỬI V. A. AN-TÔ-NỐP - ỐP-XÊ-EN-CÔ
và G. C. OÓC-ĐGIÔ-NI-KÍT-DÊ**

15. I. 1918.

Gửi đến Khác-cốp

Gửi An-tô-nốp và Xéc-gô

Hãy làm ơn làm phúc áp dụng những biện pháp *cách mạng* và kiên quyết nhất để gửi *I ú a m i, I ú a m i* và *I ú a m i!!!* Nếu không thì Pê-tơ-rô-grát có thể chết đói mất. Phải gửi những chuyến tàu đặc biệt và những đội đặc biệt. Tổ chức việc thu thập và xếp lên toa. Tổ chức áp tải các đoàn tàu. Báo cáo hàng ngày.

Hãy làm ơn làm phúc!

Lê-nin

Viết ngày 15 (28) tháng Giêng 1918

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

57

* GỬI ỦY BAN CÁCH MẠNG HẢI QUÂN

15. I. 1918.

Tôi đề nghị áp dụng những biện pháp khẩn cấp để điều ngay cho đồng chí Te - A-ru-chi-u-ni-an-txơ 2 000 thủy thủ nhằm sử dụng vào những hoạt động quân sự chống lại Ra-đa tư sản³⁷.

Lê-nin

Viết ngày 15 (28) tháng Giêng 1918

*In lần đầu (theo nguyên văn) năm
1924 trong cuốn "Lê-nin và Hạm
đội đỏ", Lê-nin-grát*

Theo đúng bản thảo

**58
GỬI BỘ DÂN ỦY TÀI CHÍNH**

15. I. 1918.

Hãy chi cho đồng chí Te - A-ru-chi-u-ni-an-txơ 1 000 000 (một triệu) rúp và ngay ngày hôm nay đệ trình lên Hội đồng bộ trưởng dân ủy xét.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-li-a-nốp (Lê-nin)

Viết ngày 15 (28) tháng Giêng 1918

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

59

**GỬI N. I. PỐT-VÔI-XKI
và N. V. CRU-LEN-CÔ¹⁾**

15. I. 1918.

Gửi đồng chí Pốt-vôi-xki và đồng chí Cru-len-cô

Bức thư gửi kèm theo đây là bức thư tôi nhận được ngày hôm nay của đồng chí *Luy-tê-ra-an*, người Hà-lan, đảng viên của đảng cánh tả phái "Diễn đàn"³⁸. Tôi làm quen với đồng chí ấy năm 1915 ở Béc-nơ.

Luy-tê-ra-an đề nghị cấp tiền cho đồng chí ấy đi và kết nạp đồng chí ấy vào Đội cận vệ đỏ của nước Nga.

Vì những lý do có tính chất nguyên tắc, tôi đề nghị thỏa mãn yêu cầu của đồng chí ấy. Hoặc giả là tạm thời có thể ghép đồng chí ấy vào đội ngũ người Lát-vi-a, hoặc những người E-xtô-ni-a nói tiếng Đức, cho đến khi nào đồng chí ấy học được tiếng Nga³⁹.

Lê-nin

Viết ngày 15 (28) tháng Giêng 1918

In lần đầu không đầy đủ năm 1957 trong cuốn: E. È-rư-ca-lốp.

*"Đội cận vệ đỏ trong cuộc chiến tranh vì Chính quyền xô-viết",
Mát-xcô-va*

*In toàn văn lần đầu,
theo đúng bản thảo*

60

GỬI BỘ DÂN ỦY QUÂN SỰ

17. I. 1918.

Tôi đề nghị cấp cho ủy viên phụ trách tuyến đường sắt Phần-lan 25 000 khẩu súng trường và 30 khẩu súng máy cần cho việc bảo vệ những người lính Nga ở Phần-lan chống lại những hành động tàn ác của những đội bạch vệ tư sản.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-li-a-nốp (Lê-nin)

Viết ngày 17 (30) tháng Giêng 1918

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

ĐIỆN GỬI V. A. AN-TÔ-NỐP - ỐP-XÊ-EN-CÔ

Khác-cốp, gửi bộ trưởng dân ủy An-tô-nốp

Tôi đã nhận được điện của đồng chí. Tôi hoan nghênh sự sáp nhập của những người Cô-dắc, các đại biểu của họ đã ở đây và đã tham dự vào đại hội của các Xô-viết⁴⁰. Còn về Mô-ghi-lép thì tôi đã chuyển ngay cho Pốt-vôi-xki rồi và sẽ chuyển cả cho Cru-len-cô; về vấn đề ruộng đất ở vùng sông Đôn, tôi khuyên nên lưu ý tới văn bản nghị quyết về liên bang các nước Cộng hòa xô-viết, được thông qua vào ngày hôm kia tại đại hội các Xô-viết. Nghị quyết đó phải làm cho những người Cô-dắc hoàn toàn yên lòng⁴¹. Tôi đề nghị chuyển lời thông báo lên ban bí thư rằng Da-tôn-xki

¹⁾ Trên tài liệu, V. I. Lê-nin ghi chú như sau: "B. Luteraan. Oostenburgermiddenstraat, 59^{III}, Amsterdam. Holland".

đã đi Khác-cốp rồi; và khi ra đi đồng chí ấy đề nghị chỉ định đồng chí Ác-tem làm phó của đồng chí ấy. Đồng chí hãy trả lời ngay.

Lê-nin

Viết ngày 17 (30) tháng Giêng 1918

*In lần đầu không đầy đủ năm 1924
trong cuốn: V. A. An-tô-nôp -
Ốp-xê-en-cô. "Ký sự về cuộc nội
chiến", t. 1, Mát-xcô-va*

*In toàn văn năm 1932 trong
V. I. Lê-nin, Toàn tập, các lần
xuất bản 2 - 3, t. XXIX*

*Theo đúng bản ghi
trong bức điện*

62 ĐIỆN GỬI V. A. AN-TÔ-NỐP - ỐP-XÊ-EN-CÔ

Khác-cốp, gửi An-tô-nôp

Tôi xin chào mừng chiến thắng⁴². Tôi sẽ chuyển gấp đề nghị của đồng chí về Mát-xcô-va. Đồng chí hãy tập trung hết nỗ lực để chở thật nhiều lúa mì về Pê-tơ-rô-grát.

Lê-nin

Viết ngày 17 (30) tháng Giêng 1918

*In lần đầu năm 1959 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXVI*

*Theo đúng bản ghi
trên bảng điện báo*

63 LỆNH VỀ VIỆC CHUYỂN TỦ SÁCH TRA CỨU VÀO XMÔN-NÚI

18. I. 1918.

Chuyển tủ sách tra cứu từ các phòng của chính phủ vào Xmom-núi, để giao cho Hội đồng bộ trưởng dân ủy sử dụng, cụ thể là 2 - 3 tủ đựng bộ Từ điển bách khoa và các sách tra cứu (mới nhất), đặc biệt các sách về tài chính và kinh tế.

Viết ngày 18 (31) tháng Giêng 1918

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

64 ĐIỆN GỬI V. A. AN-TÔ-NỐP - ỐP-XÊ-EN-CÔ

Khác-cốp, gửi bộ trưởng dân ủy An-tô-nôp

Vì có sự khiếu trách của Ban thư ký nhân dân về những sự va chạm xảy ra giữa đồng chí và Ban chấp hành trung ương các Xô-viết U-cra-i-na, tôi đề nghị đồng chí, về phía mình, báo cho biết sự việc này như thế nào; bản thân việc can thiệp của chúng ta vào công việc nội bộ của U-cra-i-na là một điều thật không đáng mong muốn, nếu việc can thiệp ấy không phải do sự cần thiết về mặt quân sự. Thuận tiện hơn cả là nên thực hiện những biện pháp này hoặc những biện pháp khác thông qua các cơ quan chính quyền

địa phương và nói chung tốt nhất là nên giải quyết ổn thỏa mọi sự hiểu lầm ngay tại chỗ⁴³.

Lê-nin

*Viết trước ngày 21 tháng Giêng
(trước ngày 3 tháng Hai) 1918*

*In lần đầu năm 1924 trong cuốn:
V. A. An-tô-nốp - Ốp-xê-en-cô.
"Ký sự về cuộc nội chiến", t. 1,
Mát-xcơ-va*

*Theo đúng bản ghi
trong bức điện*

65 GỬI V. A. AN-TÔ-NỐP - ỐP-XÊ-EN-CÔ

21. I. 1918.

Đồng chí An-tô-nốp! Tôi đã nhận được đơn khiếu nại của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết (Khác-cốp) về đồng chí. Tôi rất tiếc là bức điện tôi đề nghị đồng chí giải thích đã không đến tay đồng chí. Đồng chí hãy làm ơn liên hệ gấp với tôi (bằng một hoặc hai đường dây trực tiếp, qua Khác-cốp) để chúng tôi có thể bàn bạc với đồng chí một cách rõ ràng và giải thích cho nhau được cặn kẽ. Đồng chí hãy làm ơn mang hết nỗ lực ra để *k h ă c p h ụ c t ă t c ả m ợ i s ự* và chạm với Ban chấp hành trung ương các Xô-viết (Khác-cốp). Việc đó *hết sức quan trọng* đúng về phương diện *n h à n ư ớ c*. Xin đồng chí hãy giải hòa với họ và công nhận *m ợ i* quyền tự chủ của họ. Tôi khẩn khoản yêu cầu đồng chí cất chức những ủy viên mà đồng chí đã bổ nhiệm.

Tôi hết sức hy vọng là đồng chí sẽ thực hiện đề nghị đó và đồng chí sẽ tranh thủ được quan hệ *hoàn toàn* thuận hòa

với Ban chấp hành trung ương các Xô-viết Khác-cốp. Ở đây cần phải có *thái độ hết sức khéo về mặt dân tộc*.

Tôi xin gửi đồng chí những lời thăm hỏi và những lời chào mừng nồng nhiệt nhất nhân dịp chiến thắng Ca-lê-đin và đồng bọn! Hoan hô và hoan hô! Siết chặt tay đồng chí.

Lê-nin của đồng chí

*Viết ngày 21 tháng Giêng
(3 tháng Hai) 1918*

*In lần đầu năm 1924 trong cuốn:
V. A. An-tô-nốp - Ốp-xê-en-cô.
"Ký sự về cuộc nội chiến", t. 1,
Mát-xcơ-va*

Theo đúng bản thảo

66 ĐIỆN GỬI G. C. OÓC-ĐGIÔ-NI-KÍT-DÊ

Khác-cốp
Ban thư ký nhân dân
để chuyển cho ủy viên Oóc-đgiô-ni-kít-dê

Tôi đã nhận được bức điện đề ngày 20. I. 1918 của đồng chí. Tôi chân thành cảm ơn về những biện pháp kiên quyết đã được áp dụng trong công tác lương thực. Xin đồng chí hãy tiếp tục dốc toàn sức ra tìm kiếm lương thực, gấp rút tổ chức việc thu thập và chất xếp lúa mì để có thể kịp tổ chức việc cung cấp lương thực trước mùa mưa rét. Chúng tôi đặt tất cả hy vọng vào đồng chí, bằng không thì đến mùa xuân không sao tránh khỏi nạn đói.

Về việc gửi tiền, tôi đã nói và sẽ nói với Pi-a-ta-cốp. Đã gửi một trăm triệu, sẽ gửi 50 triệu nữa đến Khác-cốp. Đồng chí hãy có những biện pháp để tăng cường gấp bội việc bảo

về tuyến đường sắt Pê-tơ-rô-grát - Khác-cốp. Tôi tin rằng mối quan hệ của đồng chí với Ban chấp hành trung ương các Xô-viết Khác-cốp vẫn hoàn toàn thân ái như trước. Tôi gửi những lời chào và những lời chúc tốt đẹp nhất.

Lê-nin

*Viết ngày 22 tháng Giêng
(4 tháng Hai) 1918*

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

67

ĐIỆN GỬI C. MAN-NE và C. VI-CƠ

Khẩn. Của chính phủ

Hen-xinh-pho
Gửi Man-ne, chủ tịch chính phủ,
và Các-lơ Vi-cơ

Cần phải gửi những bức điện vô tuyến một cách thường xuyên hơn và tỷ mỷ hơn bằng tiếng Thụy-điển và gửi các bức điện, thay mặt các tổ chức công nhân Thụy-điển ở Phần-lan, đến Thụy-điển để bác bỏ những tin tức hết sức bịa đặt của báo chí tư sản Thụy-điển về những sự kiện ở Phần-lan⁴⁴. Tôi đề nghị thông báo cho biết là đã áp dụng hết mọi biện pháp chưa.

Lê-nin

*Viết ngày 24 tháng Giêng
(6 tháng Hai) 1918*

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

68
GỬI G. V. TSI-TSÊ-RIN

24. I. 1918.

Tschitscherine

Đồng chí Tsi-tsê-rin!

Người đưa thư này là một người theo chủ nghĩa hòa bình, muốn bàn chuyện về hòa bình⁴⁵. Nếu đồng chí có chút thời gian rỗi, có lẽ đồng chí hãy thoả mãn yêu cầu của anh ta.

Lê-nin

*Viết ngày 24 tháng Giêng
(6 tháng Hai) 1918*

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

69
ĐIỆN GỬI ÁC-TUYA HEN-ĐÉC-XƠN⁴⁶

Chính phủ xã hội chủ nghĩa Nga lấy làm tiếc là không thể tham gia vào hội nghị xã hội chủ nghĩa của các nước thuộc khối Đồng minh được, bởi vì hội nghị này trái với những nguyên tắc của chủ nghĩa quốc tế. Chúng tôi phản đối cách phân chia giai cấp công nhân căn cứ theo các tập đoàn đế quốc. Nếu những đảng viên Công đảng Anh đồng ý với những ý định hòa bình của người Nga, mà các đảng xã hội chủ nghĩa của các cường quốc trung tâm đã tán thành, thì việc phân chia như vậy lại càng không thể chấp nhận được.

*Viết ngày 24 tháng Giêng
(6 tháng Hai) 1918
Gửi đến Luân-đôn*

*Đảng bằng tiếng Anh
ngày 14 tháng Hai 1918
trên báo "The Call", số 97*

*In lần đầu bằng tiếng Nga,
theo đúng bản đăng trên báo
Dịch từ tiếng Anh*

70
* LỆNH GỬI BỘ TRƯỞNG BỘ DÂN ỦY QUÂN SỰ
N. I. PỐT-VÔI-XKI

28 tháng Giêng 1918.

Vì có những khó khăn về lương thực và nguy cơ bạo động phản cách mạng, tôi ra lệnh tiến hành *ngay* những biện pháp khẩn cấp và kiên quyết nhất để đưa tất cả các tù binh, trước hết là các sĩ quan, ra khỏi Pê-tô-rô-grát.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy
V. U-li-a-nóp (Lê-nin)

Những bản sao của lệnh này gửi cho ban tham mưu quân khu và cho ủy viên phụ trách các vấn đề tù binh Kê-đrốp.

V. U-li-a-nóp (Lê-nin)

*Viết ngày 28 tháng Giêng
(10 tháng Hai) 1918*

*In lần đầu năm 1957 trong
cuốn "Các sắc lệnh của
Chính quyền Xô-viết", t. I*

Theo đúng bản thảo

71
GỬI N. I. PỐT-VÔI-XKI

29. I. 1918.

Đồng chí Pốt-vôi-xki!

Theo tôi, *Ba-lô-nóp* – người đưa lá thư này – có lý, khi anh ấy đề nghị cho bố vợ của mình được hưởng quyền

lợi liệt sĩ vì đã bị giết chết ngày 13. VII. 1917 do ủng hộ chủ nghĩa bôn-sê-vích¹⁾.

Đồng chí hãy cho tôi biết ý kiến của đồng chí qua điện thoại hay là truyền đạt trực tiếp cho tôi.

Lê-nin

*Viết ngày 29 tháng Giêng
(11 tháng Hai) 1918*

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

72
GỬI A. L. CÔ-LÊ-GA-ÉP

30. I. 1918.

Đồng chí Cô-lê-ga-ép! Mong đồng chí hãy giúp đỡ ý kiến và chỉ dẫn cho những người mang thư này (Hội dân cày cộng sản Nga đầu tiên) về vấn đề làm thế nào để tìm được đất và tìm ở đâu. Sáng kiến thật hay, đồng chí hãy ủng hộ nó bằng mọi cách⁴⁷.

Lê-nin

*Viết ngày 30 tháng Giêng
(12 tháng Hai) 1918*

*In lần đầu năm 1945 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXV*

Theo đúng bản thảo

¹⁾ Đây là nói về N. P. Pô-pốp.

73
GỬI G. E. DI-NÔ-VI-ÉP

30. I. 1918.

đồng chí Di-nô-vi-ép!

Đồng chí hãy cử một người thích hợp đại diện cho Xô-viết đại biểu Pê-tơ-rô-grát về dự cuộc họp của các công nhân nhà máy Ô-bu-khổp vào hồi 2 giờ chiều *ngày chủ nhật*, – những công nhân này đã tổ chức ra Hội dân cày cộng sản Nga đầu tiên, – để chỉ thị, góp ý kiến và giúp đỡ.

Nên chọn một cán bộ chuyên làm công tác tổ chức *có nhiều kinh nghiệm*.

Lê-nin

*Viết ngày 30 tháng Giêng
(12 tháng Hai) 1918*

In lần đầu, theo đúng bản thảo

74
ĐIỆN GỬI V. A. AN-TÔ-NỐP - ỐP-XÊ-EN-CÔ

Ni-ki-tốp-ca
Gửi tổng tư lệnh An-tô-nốp

Do thiếu xăng nên hầm mỏ có nguy cơ bị ngừng sản xuất, vì sẽ không thể nào bơm nước ra được. Chúng tôi thiết tha yêu cầu là nếu có một khả năng của quân đội, dù rất nhỏ, thì gửi toàn bộ số xăng về hầm mỏ, gửi về Hội đồng kinh tế quốc dân tỉnh Khác-cốp, phố Xum-xcai-a, 27.

Lê-nin

*Viết ngày 30 tháng Giêng
(12 tháng Hai) 1918*

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

75
ĐIỆN GỬI V. A. AN-TÔ-NỐP - ỐP-XÊ-EN-CÔ

Ni-ki-tốp-ca
Gửi tổng tư lệnh An-tô-nốp¹⁾

Chúng tôi không có ý kiến gì phản đối việc bổ nhiệm Cô-giép-ni-cốp. Đồng chí hãy phối hợp với Ô-bô-len-xki và Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn U-cra-i-na. Không có sự thỏa thuận với Ô-bô-len-xki và với Ban chấp hành trung ương các Xô-viết thì đừng hành động; nếu về phía họ không có gì phản đối thì chúng tôi đồng ý việc cử Cô-giép-ni-cốp làm chính ủy đặc phái ở vùng mỏ Đô-ne-txô.

Lê-nin

*Viết ngày 30 tháng Giêng
(12 tháng Hai) 1918*

*In lần đầu, theo đúng bản do
V. I. Lê-nin và I. V. Xta-lin
viết và do V. I. Lê-nin ký*

76
GỬI N. P. GOÓC-BU-NỐP

Gửi Goóc-bu-nốp

1) *H ô m n a y*, ngày 31. I, cần phải đưa đi in ngay sắc lệnh về việc phát hành các phiếu Công trái tự do thay cho tiền (*đ e' n g à y m a i* sắc lệnh ấy đã có ở trên các báo)⁴⁸.

2) Sau đó cần phải gửi sắc lệnh đó cho Xpun-de.

¹⁾ Địa chỉ và đoạn sau đây trong bức điện: "Chúng tôi không có ý kiến gì phản đối" và "Không có sự thỏa thuận với Ô-bô-len-xki và với Ban chấp hành trung ương các Xô-viết thì đừng hành động" là do chính tay V. I. Lê-nin viết.

3) Vụ phát hành tiền giấy phải *làm việc* vào ngày lê Xrê-tê-ni-ê¹⁾, ngày 2. II. 1918.

Hãy áp dụng mọi biện pháp.

*Viết ngày 31 tháng Giêng
(13 tháng Hai) 1918*

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

77 ĐIỆN GỬI M. A. MU-RÁ-VI-ÉP

14. II. 18.

Ki-ép
Gửi tổng tư lệnh Mu-ra-vi-ép

Nếu không có mệnh lệnh nào khác của An-tô-nốp thì hãy hành động thật hết sức kiên quyết tại mặt trận Ru-ma-ni theo sự thỏa thuận với Ra-cốp-xki và ủy ban của đồng chí ấy²⁾.

Lê-nin

*In lần đầu năm 1924 trong cuốn:
V. A. An-tô-nốp - Ông-xê-en-cô.*

*"Ký sự về cuộc nội chiến", t. 1,
Mát-xcơ-va*

Theo đúng bản thảo

¹⁾ Một ngày lê tôn giáo.

²⁾ Cũng xem cả tập này, phần Các phụ lục, tài liệu 9.

78 LỆNH CHO THƯ KÝ

Chuyển bức điện này cho Tsi-tsê-rin và đề nghị đồng chí ấy gửi ngay lời chất vấn và kháng nghị cho đại sứ Thụy-điển⁴⁹.

Lê-nin

Viết ngày 14 tháng Hai 1918

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

79 ĐIỆN GỬI C. MAN-NE

Khẩn

Của chính phủ. *Mật*

Hen-xinh-pho, gửi Man-ne
Chính phủ nhân dân Phần-lan

Yêu cầu đồng chí tìm hiểu ngay, ở Ban chấp hành trung ương các Xô-viết lính thủy Hạm đội Ban-tích, về vấn đề các tàu tuần dương Thụy-điển đến O-lan-đơ và việc Thụy-điển đổ quân lên đó. Đồng chí làm ơn báo cho tôi biết qua điện báo, càng nhanh càng tốt, xem chính phủ công nhân Phần-lan nắm được những tin tức gì về vấn đề này và thái độ của chính phủ đó đối với toàn bộ vấn đề đó và đối với việc can thiệp của lực lượng quân sự Thụy-điển⁵⁰.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

Viết ngày 14 tháng Hai 1918

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

80

**ĐIỆN VÔ TUYẾN GỬI
BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG
CÁC XÔ-VIẾT LÍNH THỦY HẠM ĐỘI BAN-TÍCH**

Có lẽ nào đúng thật các tàu chiến của Thụy-điển tiến đến đảo O-lan-đơ và sau khi đổ một đội quân lên đảo, đã bắt buộc các chiến sĩ của chúng ta phải rút khỏi đảo đó? Ban chấp hành trung ương các Xô-viết lính thủy Hạm đội Ban-tích đã áp dụng những biện pháp quân sự gì để bảo vệ và trừng trị? Ban chấp hành trung ương các Xô-viết lính thủy Hạm đội Ban-tích đã phái những tàu chiến nào và cụ thể vào lúc nào đến O-lan-đơ?

Hãy trả lời ngay. Chúng tôi hết sức lo ngại. Chúng tôi không dám nghĩ rằng Ban chấp hành trung ương các Xô-viết lính thủy Hạm đội Ban-tích và hạm đội cách mạng của chúng ta lại không hành động gì. Tôi chờ thư trả lời.

Lê-nin

*Viết đêm ngày 14 rạng
ngày 15 tháng Hai 1918*

*In lần đầu, theo đúng bản ghi
trên bảng điện báo*

81

**ĐIỆN GỬI THƯ KÝ NHÂN DÂN
CỦA NƯỚC CỘNG HÒA XÔ-VIẾT U-CRA-I-NA
E. V. LU-GA-NỐP-XKI**

Khác-cốp
Gửi thư ký nhân dân Lu-ga-nốp-xki

Hôm nay bộ trưởng Bộ dân ủy quân sự Pốt-vôi-xki đã gửi cho Cu-đin-xki bức điện sau đây:

"Phải thực hiện nhiệm vụ sau đây theo đúng quyền hạn đã trao cho đồng chí: những hoạt động của đồng chí ở vùng thuộc lãnh thổ nước Cộng hòa xô-viết U-cra-i-na phải được phối hợp chính xác với những hoạt động của Chính quyền xô-viết U-cra-i-na và của các cơ quan của nó, vì vậy quyền hạn đặc biệt của đồng chí, nghĩa là sự phục tùng của những cơ quan chính quyền nào đó, chỉ áp dụng đối với các tỉnh: Bri-an-xcơ, Xmô-len-xcơ, Vi-tép-xcơ, Ô-ri-ôn, Vô-rô-ne-giô, Tu-la".

Tôi hy vọng là đồng chí sẽ hài lòng về điểm đó và Cu-đin-xki sẽ phục tùng.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy *Lê-nin*

Viết ngày 15 tháng Hai 1918

In lần đầu, theo đúng bản thảo

**82
ĐIỆN GỬI CHỦ TỊCH
ỦY BAN QUÂN SỰ - CÁCH MẠNG
VÙNG SÔNG ĐÔN**

Của chính phủ. Mật

Vô-rô-ne-giô
Gửi chủ tịch Ủy ban quân sự - cách mạng
vùng sông Đôn

Tôi đã nhận được bức điện của đồng chí gửi ngày 31/I¹⁾ về việc chiếm được Sa-kho-tô-nai-a và Ca-me-nô-lôm-nhi. Tôi xin chúc mừng những thành tích của các đơn vị quân đội xô-viết. Đặc biệt cảm ơn đồng chí đã báo cho biết về việc chuyển 60 toa than đi qua Txa-ri-txưn. Tôi khẩn thiết yêu cầu đánh điện báo cho biết số hiệu của những chuyến tàu chở than và chở lúa mì và ngày giờ khởi hành

¹⁾ Ngày 13 tháng Hai 1918 theo lịch mới.

thật chính xác. Việc đó hết sức quan trọng. Hãy gửi lúa mì nhiều hơn nữa. Vẫn chưa nhận được bức thư của tên gián điệp A-léch-xê-ép. Hãy gửi bằng con đường tin cẩn nhất, sau khi đã chụp ảnh lại⁵¹.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

Viết ngày 16 tháng Hai 1918

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

83

ĐIỆN GỬI V. A. AN-TÔ-NỐP - ỐP-XÊ-EN-CÔ

Của chính phủ

Ni-ki-tốp-ca

Gửi tổng tư lệnh của An-tô-nốp

Tôi đã nhận được bức điện báo về việc đồng chí bổ nhiệm Phan-cốp-xki. Tôi khẩn thiết yêu cầu phải hành động thật hoàn toàn nhất trí với Lu-ga-nốp-xki và theo chỉ thị của đồng chí ấy với tư cách một thư ký nhân dân của nước Cộng hòa U-cra-i-na có chủ quyền. Nếu có sự bất đồng gì với đồng chí ấy, hãy giải quyết qua Xco-rúp-ních, Da-tôn-xki, Bô-sơ, và cuối cùng đánh điện cho tôi, nhưng không bao giờ được làm ngược lại với Lu-ga-nốp-xki. Cần phải bảo vệ hết sức nghiêm ngặt những kho tàng giàu có của chính phủ Ru-ma-ni, để trao trả lại nguyên vẹn cho nhân dân Ru-ma-ni sau khi lật đổ được chính quyền phản cách mạng Ru-ma-ni.

Lê-nin

Viết ngày 17 tháng Hai 1918

*In lần đầu năm 1959 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXVI*

Theo đúng bản thảo

84

GỬI A. I. RU-CỐP

Gửi Rư-cốp

Thứ nhất, có những số liệu liệt kê không,

(1) ở đâu (*n h ữ n g đ i ạ c h i*)

(2) những hàng hoá đó *c ụ t h ể a i* giữ (tên và địa chỉ).

Thứ hai, ở đâu (ai, bao giờ?) đã ra lệnh về việc bảo vệ những hàng hoá ấy?

Ai chịu trách nhiệm bảo vệ chúng?

Thứ ba, *ai* chịu trách nhiệm về việc phân phối đúng đắn những hàng hoá đó (hợp lý, *theo tiêu chuẩn*, theo tem phiếu)?

Thứ tư, đã làm *những gì* (*ai làm?*) để *phát khồng* cho những người nghèo một phần những lương thực đó và toàn bộ số lương thực tịch thu được?⁵²

Viết sau ngày 18 tháng Hai 1918

*In lần đầu năm 1959 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXVI*

Theo đúng bản thảo

ĐIỆN GỬI CHỦ TỊCH XÔ-VIẾT ĐẠI BIỂU THÀNH PHỐ DRÍT-XA⁵³

Gửi chủ tịch Xô-viết đại biểu Drít-xa
Ua-ban

Hãy kháng cự lại ở nơi nào có thể kháng cự được. Chuyển tất cả những tài sản quý và lương thực đi nơi khác. Phá hủy tất cả những gì còn lại. Không để lại một tí

gì cho quân thù. Bóc đường sắt: cứ mười véc-xta thì bóc hai véc-xta. Phá các cầu.

Lê-nin

Viết ngày 19 tháng Hai 1918

*In lần đầu năm 1945 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXV*

*Theo đúng bản do
N. P. Goóc-bu-nóp viết*

86

GỬI BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG ĐẢNG CỘNG NHÂN DÂN CHỦ - XÃ HỘI (b) NGA

Tôi đề nghị ghi thêm một phiếu của tôi *tán thành* mua khoai tây và vũ khí của bọn kẻ cướp đế quốc chủ nghĩa Anh - Pháp⁵⁴.

Lê-nin

Viết ngày 22 tháng Hai 1918

*In lần đầu năm 1922 trong
N. Lê-nin (V. U-li-a-nóp),
Toàn tập, t. XV*

Theo đúng bản thảo

87

ĐIỆN GỬI V. A. AN-TÔ-NỐP - ỐP-XÊ-EN-CÔ

Hoa tốc.

Chuyển theo địa chỉ cho bộ trưởng dân ủy An-tô-nốp
Bằng bất kỳ giá nào hôm nay phải chiếm được Rô-xtốp⁵⁴)

Lê-nin

Viết ngày 23 tháng Hai 1918

*In lần đầu năm 1942 trong cuốn:
V. A. An-tô-nóp - Ốp-xê-en-cô.
"Ký sự về cuộc nội chiến", t. 1,
Mát-xcơ-va*

*Theo đúng bản ghi
trong bức điện*

⁵⁴) Rô-xtốp trên sông Đôn được quân đội xô-viết chiếm lại ngày 24 tháng Hai 1918.

88 ĐIỆN GỬI CÁC XÔ-VIẾT CUỐC-XCƠ VÀ Ô-RI-ÔN

Ô-ri-ôn và Cuốc-xcơ
Gửi các Xô-viết

Vì có thể phải sơ tán ngay Cục quản lý giao thông của mặt trận, tôi ra lệnh chuẩn bị trụ sở cần thiết.

Lê-nin

Viết ngày 23 tháng Hai 1918

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

89 BỨC ĐIỆN VÔ TUYẾN GỬI PHÁI ĐOÀN ĐÀM PHÁN HÒA BÌNH

Ga Nô-vô-xê-li-e

Gửi phái đoàn đàm phán hòa bình
Gửi Tsi-tsê-rin, I-óp-phê, Ca-ra-khan, Xô-côn-ni-cốp

Chúng tôi không hoàn toàn hiểu hết bức điện của các đồng chí. Nếu các đồng chí dao động, thì điều đó không thể dung thứ được⁵⁵. Các đồng chí hãy cử các phái viên đi đàm phán và hãy cố gắng gấp rút đến gặp người Đức.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

Viết ngày 25 tháng Hai 1918

*In lần đầu năm 1929 trong
Văn tập Lê-nin, t. XI*

Theo đúng bản thảo

90
ĐIỆN GỬI V. V. VÔ-RỐP-XKI

Gửi Vô-rốp-xki
 Cáp-tan-xga-tan, 13, Xtốc-khôn

Đồng chí có nhận được hết những bức điện của chúng tôi chưa, có biết những điều kiện người Đức đưa ra và biết cái mà chúng tôi đã chấp nhận những điều kiện đó⁵⁶. Hàng ngày đồng chí hãy báo cho biết bằng điện báo, có những tin tức gì ở chỗ đồng chí và qua các báo chí nước ngoài.

Lê-nin

Viết ngày 26 tháng Hai 1918

*Dăng lần đầu ngày 6 - 7
 tháng Mười một 1927 trên
 báo "Tin tức", số 256*

Theo đúng bản thảo

thành phố Đơ-vin-xcơ, Rê-ven, Ven-đen, Vôn-ma-rơ, Min-xcơ, Pô-xcôp đã bị chiếm. Nhưng tinh thần vẫn hăng hái. Đông đảo công nhân đã lên đường đi bảo vệ nước Cộng hòa xô-viết. Ban chấp hành trung ương của những người bôn-sê-vích chủ trương ký hòa ước. Ban chấp hành trung ương của những người xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả thì chủ trương tiến hành cuộc chiến tranh thần thánh.

Còn về vấn đề vàng, thì chúng tôi đề nghị trả vàng khai thác theo giá thành khai thác. Chưa có sắc lệnh đặc biệt nào của Hội đồng bộ trưởng dân ủy về vàng.

Lê-nin

Viết ngày 27 tháng Hai 1918

*In lần đầu năm 1942 trong
 Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

*Theo đúng bản do N. P. Goóc-
 bu-nôp viết và V. I. Lê-nin bổ
 sung*

91
ĐIỆN GỬI ĐẾN IẾC-CÚT-XCO

Hòa ước vẫn chưa được ký kết, nhưng phái đoàn đã lên đường đi Brét - Li-tốp-xcơ để ký những điều kiện hòa ước mà Ban chấp hành trung ương các Xô-viết và Hội đồng bộ trưởng dân ủy chấp nhận. Chúng tôi đã nhận được nghị quyết của các đồng chí. Họ bạch vệ Đức và các đơn vị hỗn hợp của quân chính quy của chúng đã phối hợp với bọn bạch vệ ở nước ta tiến công về phía Pê-tơ-rô-grát một cách hết sức liều lĩnh. Có tin báo về việc di chuyển một lực lượng lớn quân Đức theo sau những đội tiền tiêu. Phần lớn quân ta bỏ chạy¹⁾. Tổ quốc xã hội chủ nghĩa đang bị lâm nguy. Các

¹⁾ Đoạn điện văn từ những chữ "Có tin báo" đến những chữ "Tổ quốc xã hội chủ nghĩa" là do chính tay V. I. Lê-nin viết.

92
*** GỬI TẤT CẢ CÁC XÔ-VIẾT ĐẠI BIỂU,
 GỬI NHÂN DÂN TOÀN QUỐC**

Pê-tơ-rô-grát, ngày 1 tháng Ba (16 tháng Hai)

8 giờ tối ngày 1 tháng Ba (16 tháng Hai) đã nhận được từ Brét - Li-tốp-xcơ bức điện như sau:

"Pê-tơ-rô-grát, Xmôn-nui, gửi Hội đồng bộ trưởng dân ủy. Hãy phái đến Tô-rô-si-nô (gần Pô-xcôp) cho chúng tôi một chuyến tàu hỏa với một đội bảo vệ đầy đủ. Hãy liên hệ với Crư-len-cô về điểm sau cùng. Ký tên: Ca-ra-khan".

Rất có thể điện đó có nghĩa là cuộc đàm phán hòa bình đã bị người Đức làm gián đoạn. Cần phải sẵn sàng đối phó với một cuộc tiến công tức thời của quân Đức vào Pê-tơ-rô-

grát và trên tất cả các mặt trận nói chung. Nhất thiết phải động viên tất cả mọi người và tăng cường các biện pháp bảo vệ và phòng thủ⁵⁷.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

Viết ngày 1 tháng Ba 1918

*Dặng lần đầu ngày 2 tháng Ba
(17 tháng Hai) 1918 trên báo
"Sự thật", số 39 và báo "Tin
tức của Ban chấp hành trung
ương các Xô-viết", số 38*

Theo đúng bản thảo

93
GỬI Ph. E. ĐGIÉC-GIN-XKI

4/III (19/II) 1918.

Đồng chí Đgiéc-gin-xki! Xi-đô-ren-cô, người cầm thư này, đã làm thư ký riêng cho tôi mấy ngày. Tôi rất hài lòng về anh ta. Anh ta bị sa thải vì một trường hợp, – như người ta đã kể lại cho tôi, – khi say rượu đã la hét rằng anh ta là "thư ký của Lê-nin".

Xi-đô-ren-cô nói với tôi rằng anh ta hết sức hối lỗi. Và riêng tôi cũng có ý nghĩ hoàn toàn tin anh ta; anh ta là một thanh niên trẻ, theo tôi, anh ta rất tốt. Đối với tuổi trẻ, ta nên có thái độ rộng lượng.

Trên cơ sở tất cả những sự thật kể trên, mong đồng chí hãy tự phán xét, dựa vào đó hãy phân công anh ta vào một vị trí nào đó.

Lê-nin của đồng chí

In lần đầu, theo đúng bản thảo

94
GỬI M. Ph. AN-ĐRÊ-Ê-VA

Ma-ri-a Phê-đô-rốp-na!

Đáng tiếc là các ủy viên (trong hội đồng cùng với tôi) cho rằng việc tôi cho phép gấp là không thể được (không qua ủy ban điều tra), hơn nữa (nếu ốm) đã có y tế chạy chữa.

Tôi không thể nào đi ngược lại ý chí và quyết định của các bạn đồng sự ủy viên trong hội đồng.

Hiện nay tôi hoàn toàn không thể tiếp chuyện chị, bởi vì tôi không thể nào rời được một bước. Tôi sẽ viết thư cho chị về vấn đề "tên khiêu khích và tên dùng thủ đoạn hăm dọa" (đây rõ ràng là một tên dùng thủ đoạn hăm dọa: tôi đã tìm hiểu rồi, Các-ta-sép ngồi tù từ lâu).

Thiết tha mong chị thứ lỗi.

Siết chặt tay chị. Lê-nin

*Viết sau ngày 12 tháng Ba
1918 - trước tháng Chín 1919*

In lần đầu, theo đúng bản thảo

95
GỬI G. C. OÓC-ĐGIÔ-NI-KÍT-DÊ

Đồng chí Xéc-gô!

Thiết tha đề nghị đồng chí thật lưu ý tới Crum và vùng mỏ Đô-ne-txơ trong việc thành lập một mặt trận chiến đấu thống nhất chống lại sự xâm lược từ phía Tây. Đồng chí hãy thuyết phục các đồng chí ở Crum rằng tình hình thực tế bắt buộc họ phải tiến hành phòng thủ và họ phải phòng thủ, không lệ thuộc vào việc phê chuẩn hòa ước. Hãy giải thích cho họ hiểu rằng tình hình ở miền Bắc khác hẳn tình hình ở miền

Nam và vì đang có chiến tranh, cuộc chiến tranh thực sự của Đức với U-cra-i-na, cho nên sự giúp đỡ của Crum, – mà (Crum) thì có thể bị bọn Đức luôn tiện chiếm mất, – không chỉ là một nghĩa vụ đối với láng giềng, mà còn là một yêu cầu của việc tự phòng thủ và tự vệ nữa. Có thể là Xlu-txơ-ki không hiểu hết sự phức tạp của tình thế đã xảy ra và muốn hướng theo một đường lối đơn giản hóa nào khác – nếu vậy, cần phải viện dẫn tôi ra để kiên quyết chặn tay anh ta lại. Nhiệm vụ hiện nay là: sơ tán ngay lúa mì và sắt thép sang phía Đông, tổ chức các nhóm phá hoại, thành lập một trận tuyến phòng thủ thống nhất từ Crum đến Đại Nga với sự thu hút nông dân vào công tác đó, cải dạng lại một cách kiên quyết và vô điều kiện những đơn vị của ta hiện có ở U-cra-i-na sang kiểu U-cra-i-na. Cần phải cấm An-tô-nốp tự xưng là An-tô-nốp - Ốp-xê-en-cô, anh ta chỉ được gọi đơn giản là Ốp-xê-en-cô thôi. Về Mu-ra-vi-ép (nếu anh ta vẫn còn ở vị trí của mình) và những người khác cũng cần phải nói như vậy.

Còn về nước Cộng hòa vùng Đô-ne-txơ, đồng chí hãy truyền đạt lại cho các đồng chí Va-xin-tsen-cô, Gia-cốp và những người khác rằng mặc dù họ có khôn khéo như thế nào chăng nữa để tách vùng của họ ra khỏi U-cra-i-na thì vùng đó, theo bản đồ của Vin-ni-tsen-cô, cũng vẫn sẽ thuộc vào U-cra-i-na và bọn Đức sẽ xâm chiếm. Vì vậy, việc từ chối thành lập một trận tuyến phòng thủ thống nhất với phần còn lại của U-cra-i-na là một việc hoàn toàn phi lý của nước Cộng hòa vùng Đô-ne-txơ. Mè-giô-la-úc đã đến Pê-tô-rô-grát và đồng ý công nhận vùng mỏ Đô-ne-txơ là một bộ phận tự trị của U-cra-i-na; Ác-tem cũng tán thành quan điểm đó; bởi vậy, sự ngoan cố của một vài đồng chí ở vùng mỏ Đô-ne-txơ giống như tính đồng đánh đanh vô căn cứ và tai hại, hoàn toàn không thể dung thứ được trong hàng ngũ đảng ta.

Đồng chí Xéc-gô, hãy giảng giải điều đó cho các đồng chí ở vùng Crum và ở vùng Đô-ne-txơ thấy rõ và phải làm

thế nào thành lập được một mặt trận phòng thủ thống nhất.

Lê-nin

14 (1). III. 1918.

Về tiền nong, đồng chí hãy ra lệnh chi một khoản cần thiết cho việc phòng thủ, nhưng phải hết sức thận trọng, chỉ giao vào tay những người tin cậy nhất và với một sự kiểm soát chặt chẽ nhất, bởi vì hiện nay có nhiều kẻ muốn "xà xéo" hoặc tiêu pha hoang phí¹⁾.

*In lần đầu một phần năm 1957
trong cuốn "Lịch sử cuộc nội
chiến ở Liên-xô. 1917 - 1922",
t. 3*

*In toàn văn năm 1960 trong
cuốn "Rút trong lịch sử cuộc nội
chiến ở Liên-xô", t. 1*

Theo đúng bản do I. V. Xta-lin
viết và V. I. Lê-nin bổ sung

96

* GỬI HỘI ĐỒNG QUÂN SỰ TỐI CAO

Gửi M. D. Bôn-tsơ - Bru-ê-vích
và đồng chí Sút-cô

Người cầm giấy này, đồng chí Ki-rin Rô-súp-kin, hôm nay, ngày 16 (3). III. 1918, có đến chỗ tôi, mang theo giấy chứng nhận của quân đoàn 8 và kể về tình hình. Theo tôi, cần phải bàn vấn đề: có nên cấp cho đồng chí ấy giấy tờ chứng nhận trao cho đồng chí ấy nhiệm vụ quan sát việc rút

¹⁾ Chữ ký, ngày tháng và đoạn văn từ chữ "Về tiền nong" đến đoạn cuối câu đều do V. I. Lê-nin tự tay viết.

quân đội Đại Nga ra khỏi U-cra-i-na không. Các đồng chí hãy thảo luận vấn đề đó và nếu đồng ý với ý kiến của tôi là cần làm việc đó, thì hãy cấp cho Rô-súp-kin một giấy chứng nhận như vậy.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy.

V. U-li-a-nóp (Lê-nin)

Viết ngày 16 tháng Ba 1918

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

97
**ĐIỆN VĂN BẰNG ĐIỆN THOẠI GỬI
A. L. CÔ-LÊ-GA-ÉP**

Gửi đồng chí Cô-lê-ga-ép

Theo công bố của Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao thì những tài liệu thống kê nông nghiệp và công nghiệp năm 1917 hiện ở phòng thống kê thuộc Bộ dân ủy nông nghiệp. Cần báo cáo về những tài liệu đó lên Hội đồng bộ trưởng dân ủy.

Hôm nay đồng chí có thể tới Hội đồng bộ trưởng dân ủy được không? Rất mong đồng chí tới và đề nghị trả lời chính xác xem đồng chí có đến được không?

Lê-nin

*Viết trước ngày 18 tháng Ba
1918*

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

98

* GỬI ỦY BAN TRUNG DỤNG TRUNG ƯƠNG

25. III. 1918.

Tôi đề nghị áp dụng những biện pháp đặc biệt tích cực để thúc đẩy việc giải phóng trụ sở tại Vác-vác-ca (trụ sở của hội bảo hiểm "Mỏ neo"). Việc di chuyển hội bảo hiểm "Mỏ neo" đến chỗ mới ở Vác-vác-ca phải được tiến hành gấp rút, để sao cho quyền lợi của những thành viên hội đó, đặc biệt là của những người nước ngoài, không bị thiệt thòi chút nào. Tôi đề nghị báo ngay cho tôi biết về việc thực hiện đề nghị đó.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-li-a-nóp (Lê-nin)

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

99

* GỬI BAN LÃNH ĐẠO BỘ BƯU ĐIỆN

26. III. 1918.

Đề nghị cho tôi biết:

(1) trong cơ quan điện báo có áp dụng một thời gian biểu làm việc như thế này không: 24 giờ trực và sau đó nghỉ ba ngày?

(2) nếu có áp dụng, thì có từ bao giờ và theo lệnh hoặc quyết nghị của ai? Đề nghị gửi văn bản chính xác và những người chịu trách nhiệm về văn bản đó.

(3) Đã có ai và bao giờ áp dụng những biện pháp nào để chấm dứt lối phân công công tác rõ ràng sai trái và không thể dung thứ được như thế.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-li-a-nóp (Lê-nin)

In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI

Theo đúng bản thảo

100
**ĐIỆN GỬI HỘI ĐỒNG DÂN ỦY CỦA
CÔNG XÃ LAO ĐỘNG PÊ-TƠ-RÔ-GRÁT⁵⁸**

Của chính phủ
Khẩn

Thống báo khi nhận được

28. III. 1918.

Pê-tơ-rô-grát, Xmôn-nui

Gửi Hội đồng dân ủy của Công xã lao động Pê-tơ-rô-grát.
Sao gửi Sli-áp-ni-cốp, chủ tịch Ủy ban sơ tán,
và Goóc-bu-nóp, thư ký Hội đồng bộ trưởng dân ủy

Tôi đã nhận được thư của Goóc-bu-nóp. Tôi hoàn toàn phản đối việc trì hoãn sơ tán công nghiệp⁵⁹. La-rin và Mi-li-u-tin không có quyền thay đổi quyết định. Nếu ai không hài lòng với mệnh lệnh của tôi thì cứ việc khiếu nại với Hội đồng bộ trưởng dân ủy hoặc với Ban chấp hành trung ương các Xô-viết, còn khi mệnh lệnh của tôi chưa bị bãi bỏ thì nhất thiết phải chấp hành lệnh đó. Tôi đặc biệt phẫn nộ trước sự kiện là các kho dự trữ trị giá hàng tỷ rúp của đảo Gu-tu-ép-xki vẫn chưa được dựng đến. Đó là một sự ô nhục. Bằng bất kỳ giá nào cũng phải bắt đầu sơ

tán một cách nhanh chóng các kho dự trữ ấy đi. Hàng tuần phải hai lần gửi lên Hội đồng bộ trưởng dân ủy các bản báo cáo chính xác cho biết xem thực tế đã làm được gì cho việc sơ tán và chở đi được bao nhiêu toa⁶⁰.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI

Theo đúng bản thảo

101
GỬI THƯ KÝ HỘI ĐỒNG BỘ TRƯỞNG DÂN ỦY

Có lẽ hiện ngồi ở đây là những người được mời tới về vấn đề khác.

Không cần phải đuổi họ về.

Nhưng tôi cảnh cáo đồng chí và các thư ký khác: đã nhắc đi nhắc lại hàng trăm lần là chỉ được mời đến theo đúng những vấn đề có liên quan đến người được mời thôi.

Viết tháng Ba - tháng Tư 1918

In lần đầu năm 1945 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXV

Theo đúng bản thảo

102
GỬI L. A. PHÔ-TI-Ê-VA

Người ta không "quá nặng" với đồng chí đâu, mà là xử lý với đồng chí quá ư nhẹ nhàng.

1) Đồng chí hãy lấy giấy cam đoan của tất cả các thư ký

là trong lúc họp Hội đồng bộ trưởng dân ủy chỉ được phép chuyển thư, còn nói chuyện thì cấm hẳn.

2) Đồng chí hãy treo một bản thông báo như vậy ở phòng văn thư.

*Viết sớm nhất tháng Ba 1918 -
muộn nhất tháng Chín 1919*

*In lần đầu năm 1945 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXV*

Theo đúng bản thảo

103 ĐIỆN GỬI HỘI ĐỒNG DÂN ỦY CỦA CÔNG XÃ LAO ĐỘNG PÊ-TƠ-RÔ-GRÁT

Gửi chủ tịch Hội đồng dân ủy
của Công xã lao động Pê-tơ-rô-grát

Theo thông báo của đồng chí qua điện thoại, chúng tôi trông đợi là những Đội cận vệ đó, sẽ được gọi về chính thức và ngay lập tức, mặc dù với số lượng không đáng kể, nhưng những Đội này đã xâm nhập Phần-lan bất chấp cả ý chí của Chính quyền xô-viết. Chúng tôi kiên quyết đòi Hội đồng dân ủy của Công xã lao động Pê-tơ-rô-grát phải ra một quyết nghị Chính thức về vấn đề đó. Khẩn thiết yêu cầu báo ngay cho chúng tôi biết văn bản chính xác của quyết nghị đó.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy *Lê-nin*

Viết ngày 1 tháng Tư 1918

*In lần đầu năm 1959 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXVI*

*Theo đúng bản ghi
trong bức điện*

104 CUỘC NÓI CHUYỆN với V. V. QUY-BƯ-SÉP THEO ĐƯỜNG DÂY TRỰC TIẾP

Đúng bên máy là Quy-bư-sép, chủ tịch Xô-viết đại biểu của Xa-ma-ra.

Đồng chí Lê-nin, bạn Đu-tốp ở Ô-ren-bua lại ngóc đầu dập; nhận được báo cáo cho biết là các đội Cô-dắc đang tiến công ở cách Ô-ren-bua 20 véc-xta. I-le-txơ-co bị quân Cô-dắc bao vây, bạn Cô-dắc huy động tất cả các làng, gây ra nhiều tội ác man rợ, ba ủy viên ban chấp hành Xô-viết và đồng chí chủ tịch phân ban Cô-dắc của Xô-viết là Da-kha-rốp đã bị giết. Bạn tư sản ở Ô-ren-bua tham gia tích cực. Ô-ren-bua đề nghị Hội đồng bộ trưởng dân ủy giúp đỡ tiêu diệt tận gốc hành động phiêu lưu của Đu-tốp, nếu không lại sẽ bị nghẽn đường và sẽ làm cho 12 000 000 dân vùng Tuốc-ke-xtan bị chết đói. Đội quân được cử từ Ô-ren-bua tới I-le-txơ-co thì bị bao vây và bị tiêu diệt hết; người ta cho rằng Txơ-vin-linh, phái viên của chính phủ, đã hy sinh. Xa-ma-ra cố gắng hết sức để giúp đỡ Ô-ren-bua, nhưng riêng lực lượng địa phương không đủ để tiêu diệt hoàn toàn bọn Đu-tốp, cần sự giúp đỡ của trung ương. Tôi đã trình bày xong, xin chờ trả lời.

Ngay bây giờ tôi sẽ tìm mọi biện pháp để báo ngay cho ngành quân sự và để giúp đỡ các đồng chí.

Lê-nin

*Viết sớm nhất ngày 2 - chậm
nhất ngày 4 tháng Tư 1918*

*Đăng lần đầu ngày 26 tháng Giêng
1935 trên báo "Sự thật", số 25*

Theo đúng bản thảo

105

**GỬI L. I-a. CÁC-PỐP và
G. I. PÊ-TƠ-RỐP-XKI**

Gửi đồng chí Các-pốp
và đồng chí Pê-tơ-rốp-xki (hoặc La-txít)

5. IV. 1918.

Các đồng chí công nhân ngành da đề nghị xem xét việc giải tán các Xô-viết huyện và dự thảo bức điện gửi cho các Xô-viết đại biểu địa phương chống lại sự can thiệp và muốn chủ trương phục hồi lại những gì đã bị phá hủy.

Tôi rất yêu cầu giúp đỡ họ⁶¹.

Lê-nin

In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI

Theo đúng bản thảo

**ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG
CÁC XÔ-VIẾT XI-BI-RI**

Tôi hoàn toàn tán thành nghị quyết của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết Xi-bi-ri⁶². Tôi đề nghị chuẩn bị các kho chứa lương thực và thực phẩm khác, chẳng hạn bằng cách trưng dụng, để có thể tổ chức việc phòng thủ một cách nghiêm túc được. Chỗ chúng tôi hôm nay sẽ bắt đầu có cuộc đàm phán với các đại sứ⁶³. Rõ ràng là hiện nay không thể tin vào bất kỳ một sự cam đoan nào được, và sự chuẩn bị nghiêm túc về quân sự của chúng ta là sự bảo đảm chắc chắn duy nhất.

Lê-nin

Viết ngày 5 tháng Tư 1918
In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV

Theo đúng bản sao đánh máy

107

**GỬI BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG
CÁC XÔ-VIẾT XI-BI-RI**

Tôi đã nhận được thư của I-a-cô-vlép⁶⁴. Tôi tán thành kế hoạch chuẩn bị và kế hoạch động viên. Nếu bọn chúng lại tiến thêm, các đồng chí hãy kháng cự. Tôi đã chuyển cho Bộ dân ủy quân sự. Chúng tôi sẽ cố gắng giúp đỡ bằng cách gửi tiền, mặc dù khó khăn của chúng tôi vô cùng to lớn.

Đề nghị báo cho biết thường xuyên hơn.

*Lê-nin**Viết ngày 6 tháng Tư 1918*

In lần đầu năm 1945 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXV

Theo đúng bản thảo

ĐIỆN GỬI I. E. GU-CỐP-XKI

Của chính phủ. K h ẩ n

Pê-tơ-rô-grát
Ngân hàng nhà nước, gửi Gu-cốp-xki
hoặc gửi Xpun-de để chuyển cho Gu-cốp-xki

Tôi hết sức phẫn nộ vì anh trì hoãn chuyến đi. Công tác tài chính và chính sách ngân hàng bị thiệt hại vô cùng nghiêm trọng. Anh sẽ phải chịu trách nhiệm.

Tôi đề nghị phải đi gấp và chấn chỉnh ngay lại công tác tài chính và các ngân hàng.

*Lê-nin**Viết ngày 7 tháng Tư 1918*

In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI

Theo đúng bản thảo

109
GỬI I-a. M. XVÉC-ĐLỐP
 và X. P. XÊ-RÊ-ĐA

8. IV. 1918.

Gửi đồng chí Xvéc-đlốp
 và đồng chí Xê-rê-đa

Người cầm thư này, đồng chí Khác-lốp, kỹ sư nông nghiệp với quá trình công tác thực tế 5 năm, đã công tác 11 tháng tại các Xô-viết nông dân ở tỉnh Po-xcôp. Đồng chí này là đảng viên đảng bôn-sê-vích từ năm 1905 (đăng ký từ tháng Ba 1917 tại đảo Va-xi-li-ép-xki, Pê-tơ-rô-grát). Tôi đề nghị bàn chuyện với đồng chí ấy về công tác trong Bộ dân ủy nông nghiệp và về khả năng tham gia của đồng chí ấy trong công tác đó.

Lê-nin

*In lần đầu năm 1959 trong
 Văn tập Lê-nin, t. XXXVI*

Theo đúng bản thảo

110
GỬI Đ. P. BÔ-GÔ-LÊ-PỐP
 và A. Đ. TXI-U-RU-PA

10. IV. 1918.

Gửi đồng chí Bô-gô-lê-pốp
 (thú trưởng Bộ dân ủy tài chính)
 Gửi đồng chí Txi-u-ru-pa
 (hoặc đồng chí Bri-u-kha-nốp)

Những người đưa thư này là đại diện của Xô-viết tỉnh Po-xcôp, đến nay họ vẫn chưa nhận được sự giúp đỡ về *I u ơ n g t h ư c* và tài chính hết sức và tuyệt đối cần thiết

đối với họ. Tình hình của tỉnh Po-xcôp (đặc biệt do cuộc xâm lược của Đức; gần $\frac{1}{2}$ tỉnh bị chiếm) thật nghiêm trọng. Tôi khẩn thiết đề nghị phải suy nghĩ xem bằng những biện pháp khẩn cấp nào đó có thể giúp đỡ họ và gọi điện thoại cho tôi để bàn về vấn đề đó.

Lê-nin

*In lần đầu năm 1959 trong
 Văn tập Lê-nin, t. XXXVI*

Theo đúng bản thảo

111
* GỬI BỘ DÂN ỦY TƯ PHÁP

Tôi đề nghị các ủy viên ban lãnh đạo Bộ dân ủy tư pháp (mong là *tất cả*) đến gặp tôi (về ngay giờ chúng ta sẽ thỏa thuận) để bàn về

- 1) cụ thể đã làm được gì để xuất bản Tập sắc luật và lệnh,
- 2) – để lập thành bộ luật,
- 3) – để xử án bọn tư sản và bọn tham ô v.v. một cách nhanh chóng hơn, thẳng tay hơn,
- 4) – để tuyên truyền luật pháp trong dân chúng, trong công nhân và nông dân nghèo nhất
  - (a) bằng sách báo;
  - (b) bằng diễn thuyết (hoặc những khóa học tập v.v.),
- 5) – để thu hút nông dân nghèo vào công tác xét xử (các ủy viên hội thẩm) và công tác dự thẩm,
- 6) – để sử dụng lực lượng của Srai-đơ và v.v..

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-li-a-nóp (Lê-nin)

Viết ngày 15 tháng Tư 1918

*In lần đầu năm 1933 trong
 Văn tập Lê-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

112
**GỬI CÁC TỔ CHỨC XÔ-VIẾT VÀ
 CÁC TỔ CHỨC CÔNG NHÂN Ở RU-BIN-XCƠ⁶⁵**

Câu chuyện của đồng chí Đư-ren-cốp về những biện pháp mà đồng chí ấy đã áp dụng ở Ru-bin-xcơ để nâng cao kỷ luật lao động và về sự ủng hộ của công nhân đối với những biện pháp đó, đã cho tôi thấy là các đồng chí ở Ru-bin-xcơ bắt tay vào việc giải quyết một cách đúng đắn những nhiệm vụ quan trọng nhất, cấp bách nhất hiện nay, tôi mong các đại diện của Chính quyền xô-viết và công nhân trong các tổ chức ở thành phố Ru-bin-xcơ hãy nhận ở tôi những lời chúc làm việc hăng say hơn nữa và đạt được những thành tích tốt đẹp nhất trong lĩnh vực hoạt động ấy.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy
Vla-di-mia U-li-a-nóp (Lê-nin)

*Viết sớm nhất ngày 15 tháng
 Tư 1918*

*Dăng ngày 16 (29) tháng
 Năm 1918 trên báo "Tin tức
 của Xô-viết đại biểu công
 nhân, nông dân và binh sĩ
 Ru-bin-xcơ", số 105*

113
GỬI X. P. XE-RÊ-ĐA

- 1) Đồng chí có đi Ri-a-dan không?
- 2) Vấn đề vụ Cô-lê-ga-ép và đồng bọn thế nào rồi?⁶⁶
- 3) Vấn đề giống má thế nào?⁶⁷

Viết ngày 16 tháng Tư 1918

*In lần đầu năm 1933 trong
 Văn tập Lê-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

114
**GỬI Đ. P. BÔ-GÔ-LÊ-PỐP
 và I. E. GU-CỐP-XKI**

16. IV. 1918.

Gửi các đồng chí Bô-gô-lê-pốp và Gu-cốp-xki

Tôi gửi các đồng chí bản dự luật về cổ phiếu. Các đồng chí *nhiết thiết phải* và phải *cấp tốc*

- 1) thảo luận,
- 2) đề ra những điểm sửa đổi *của mình*,
- 3) thu hút *ngay lập tức* các chuyên gia mà các đồng chí biết để họ thảo luận (hãy đòi họ phải có nhận xét – tốt nhất là nhận xét bằng văn bản); có thể *giao* cho các giáo sư viết các nhận xét,
- 4) tất cả những việc đó phải hoàn thành *trước ngày mai* vì ngày mai, 17. IV, chúng tôi đã phải *thông qua* sắc lệnh đó trong Hội đồng bộ trưởng dân uỷ rồi⁶⁸.

V. U-li-a-nóp (Lê-nin)

*In lần đầu năm 1933 trong
 Văn tập Lê-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

115
**ĐIỆN GỬI CHỦ TỊCH XÔ-VIẾT
 ĐẠI BIỂU NI-GIО-NI NŐP-GŐ-RŐT**

Ni-giо-ni Nőp-gő-rőt
Gửi chủ tịch Xô-viết đại biểu

Theo tuyên bố của bộ trưởng Bộ dân uỷ tài chính, người ta đã gặp những trở ngại trong việc thẩm tra một cách đầy đủ Ngân hàng nhà nước, việc thẩm tra này do đồng chí ấy và Ban kiểm tra chủ trương tiến hành. Tôi đề nghị tạo điều kiện để có thể tiến hành thẩm tra một cách toàn diện

và đầy đủ Ngân hàng nhà nước và giúp đỡ các cán bộ thanh tra được cử đến. Tôi đề nghị báo cho tôi biết, bằng điện báo, về việc tạo đầy đủ mọi điều kiện để đoàn thẩm tra hoàn thành được nhiệm vụ của nó¹⁾.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân uỷ Lê-nin

Viết ngày 17 tháng Tư 1918

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI*

Theo đúng bản do I. E. Gu-cóp-xki viết, được V. I. Lê-nin bô sung và ký

116
ĐIỆN GỬI CHỦ TỊCH XÔ-VIẾT ĐẠI BIỂU
XIM-BIẾC-XCƠ²⁾

Xim-biếc-xcơ
Gửi chủ tịch Xô-viết đại biểu

Đồng chí hãy đánh điện báo cho biết những tình tiết và điều kiện bâu các chủ tịch của các trường sư phạm nữ và nam ở Tsu-va-sơ. Tôi muốn biết về số phận của ông I-van I-a-cô-vlê-vích I-a-cô-vlép, nhân viên thanh tra, đã 50 năm hoạt động cho sự phát triển dân tộc của người Tsu-va-sơ và đã từng bị Nga hoàng đày đọa. Tôi nghĩ là không nên làm cho ông I-a-cô-vlép phải ngừng sự nghiệp của cả cuộc đời ông⁶⁹.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân uỷ Lê-nin

Viết ngày 20 tháng Tư 1918

*Đăng lần đầu ngày 19 tháng
Giêng 1928 trên báo "Con đường
võ sán" (U-li-a-nóp-xco), số 16*

Theo đúng bản thảo

¹⁾ Đoạn từ câu "Tôi đề nghị báo cho tôi biết" là do chính tay V. I. Lê-nin viết.

²⁾ V. I. Lê-nin viết thêm ở phần bên dưới bức điện: "Tôi đề nghị gửi riêng cho tôi biên lai bức điện này".

117
GỬI TIỂU HỘI ĐỒNG BỘ TRƯỞNG DÂN UỶ⁷⁰

21. IV. 1918.

Gửi Tiểu hội đồng

Qua V. M. Bôn-tsơ - Bru-ê-vích tôi được biết về việc cải tổ lại Hội chữ thập đỏ, tôi kiên quyết đề nghị

- 1) đòi có những sự giải thích *bằng văn bản*
(a) của tất cả các uỷ viên của uỷ ban
(§ 3 phần I),

(b) của tất cả các cơ quan nào *buộc phải* cử đại diện, —
giải thích là uỷ ban đã họp bao giờ, và những biên bản của nó ở đâu v. v..

Không những cần phải cảnh cáo, mà còn phải *đưa ra toà*
những kẻ (phải tìm được những kẻ đó) không thực hiện sắc lệnh.

Lê-nin

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

118
ĐIỆN GỬI P. Ph. VI-NÔ-GRA-ĐỐP

Ác-khan-ghen-xcơ

Gửi đến Ban chấp hành các Xô-viết tỉnh để chuyển cho
Vi-nô-gra-đốp

Đồng chí bộ trưởng dân uỷ Txi-u-ru-pa đưa tôi xem bức điện của anh gửi cho đồng chí ấy đề ngày 21. IV. № 1192, trong đó anh gọi mệnh lệnh của Chính quyền xô-viết trung ương là kỳ quặc.

Tôi chính thức cảnh cáo anh về tội đó và tuyên bố rằng nếu anh không rút lại lời phát biểu không thể tha thứ được ấy thì tôi sẽ đặt vấn đề đưa anh ra toà, bởi vì nếu chúng ta tích cực dạy cho công nhân và nông dân về kỷ luật thì chúng ta phải bắt đầu dạy từ bản thân mình.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân uỷ Lê-nin

Viết sớm nhất ngày 21 tháng Tư 1918

*Dǎng lǎn đầu một phần năm 1940 trên
tạp chí "Người bôn-sê-vích", số 3*

*In toàn văn năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

119

GỬI G. V. TSI-TSÊ-RIN

22. IV. 1918.

Đồng chí *Tsi-tsê-rin*

Người đưa thư này là Đơ Luy-béc-xắc, một sĩ quan Pháp, sẽ kể cho đồng chí một vài điều có liên quan đến tình hình quân sự và tinh thần của một bộ phận quân ta. Anh ấy đã được nhìn thấy tất cả và vì là một nhà chuyên môn, nên anh ta có thể phân tích được một cách đúng đắn những gì đã trông thấy. Đồng chí nhất thiết phải nói chuyện với anh ta¹⁾.

Lê-nin của đồng chí

*In lần đầu, theo đúng bản thảo
Dịch từ tiếng Pháp*

¹⁾ Cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 37, tr. 65.

120

* GỬI ĐẠI HỘI TA-SKEN CÁC XÔ-VIẾT MIỀN TUỐC-KE-XTAN, GỬI HỘI ĐỒNG BỘ TRƯỞNG DÂN UỶ MIỀN TUỐC-KE-XTAN, GỬI I-BRA-GHI-MỐP VÀ CLÊ-VLÊ-ÉP⁷¹

Các đồng chí có thể tin chắc rằng Hội đồng bộ trưởng dân uỷ sẽ ủng hộ quyền tự trị của miền các đồng chí trên cơ sở những nguyên tắc xô-viết; chúng tôi hoan nghênh những sự khởi đầu của các đồng chí và tin tưởng sâu sắc rằng các đồng chí sẽ tổ chức ra một mạng lưới các Xô-viết trên khắp miền, còn đối với các Xô-viết đang hoạt động thì các đồng chí sẽ hiệp đồng một cách chặt chẽ.

Chúng tôi đề nghị các đồng chí cử đến chỗ chúng tôi, về Mát-xcơ-va, ủy ban triệu tập Đại hội thành lập các Xô-viết, – ủy ban mà các đồng chí đã nhận đúng ra tổ chức, – để cùng nhau nghiên cứu vấn đề xác định quan hệ giữa cơ quan toàn quyền của miền các đồng chí đối với Hội đồng bộ trưởng dân uỷ.

Chào mừng đại hội của các đồng chí, chúng tôi hy vọng rằng các đồng chí sẽ hoàn thành một cách xứng đáng những nhiệm vụ do lịch sử đã trao cho đại hội đó.

Mát-xcơ-va, ngày 22 tháng Tư 1918.

Lê-nin và Xta-lin

"Sự thật", số 81 và "Tin tức
của Ban chấp hành trung ương
các Xô-viết toàn Nga", số 83,
ngày 26 (13) tháng Tư 1918

Theo đúng bản sao đánh máy

121
GỬI G. V. TSI-TSÊ-RIN

Gửi đồng chí Tsi-tsê-rin

Có nên "chuẩn bị", nhân dịp Miếng-bách đến, việc giải thích hiến pháp của nước chúng ta, giải thích rằng *các đại sứ* trình quốc thư của mình lên chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân uỷ, hay không?

Lê-nin

Viết trước ngày 23 tháng Tư 1918

In lần đầu, theo đúng bản thảo

122
ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG
CÁC XÔ-VIẾT XI-BI-RI

23. IV. 1918.

Iéc-cút-xco

Ban chấp hành trung ương các Xô-viết Xi-bi-ri

Tôi trả lời những yêu cầu của các đồng chí về tiền và đặc biệt trả lời cho Prô-cô-pi-ép. Hôm nay tôi đã được người ta giải đáp. Hàng tuần Pê-tơ-rô-grát gửi cho Xi-bi-ri 150 triệu, tuần mới đây gửi 180 triệu, trong số đó cho Tsê-li-a-bin-xco – 15 triệu, Tôm-xco – 15 triệu, Ôm-xco – 40 triệu, Iéc-cút-xco – 55 triệu, Bác-na-un – 15 triệu.

Ngoài số đó ra, còn nhận được thêm: Iéc-cút-xco – 200 triệu, Tôm-xco – 220 triệu.

Các đồng chí hãy suy nghĩ kỹ, còn cần bao nhiêu ngoài số tiền đó, hãy kiểm tra và trả lời cho biết mục đích một cách chính xác⁷².

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân uỷ *Lê-nin*

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI*

123
GỬI A. I. RU-CỐP

Đồng chí hãy thúc đẩy mạnh, trong Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao, việc thảo luận vấn đề thay thế tiền giấy cũ bằng tiền mới: Gu-cốp-xki ngoan cố, còn theo tôi, phải thúc đẩy vấn đề đó⁷³.

Ý kiến đồng chí thế nào?

Viết ngày 23 tháng Tư 1918

*In lần đầu năm 1959 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXVI*

Theo đúng bản thảo

124
GỬI V. M. AN-TO-PHA-TE

25. IV. 1918.

Gửi đồng chí An-to-phä-te

Người đưa thư này – đồng chí Sốt-man, một đảng viên lão thành, bản thân tôi biết rất rõ và đồng chí ấy hoàn toàn đáng tin cậy.

Lê-nin

Bức thư này sẽ là *giấy phép rao* cho đồng chí Sốt-man.

Lê-nin

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

125
**GỬI PHÒNG BÁO CHÍ
 THUỘC HỘI ĐỒNG BỘ TRƯỞNG DÂN UY**

27. IV. 1918.

Gửi Phòng báo chí
 Đồng chí Ác-xen-rốt!

Tôi thiết tha yêu cầu giúp đỡ đồng chí Gôm-béc, người đưa thư này, thu thập tất cả các tài liệu (đã in) về cuộc cách mạng của chúng ta. Việc đó có một ý nghĩa xã hội rất lớn, bởi vì việc thông báo tin tức sang Mỹ và cho toàn thế giới phụ thuộc vào đó.

Gửi lời chào!
Lê-nin

*In lần đầu năm 1959 trong
 Văn tập Lê-nin, t. XXXVI*

126
**TRẢ LỜI BẰNG ĐƯỜNG DÂY TRỰC TIẾP
 CHO PHÁI ĐOÀN ĐÀM PHÁN HOÀ BÌNH Ở
 CUỐC-XCƠ**

Bây giờ tôi sẽ ra lệnh cho gửi bức điện vô tuyến và đề nghị Ca-ra-khan kiểm tra xem nhân viên giao liên U-cra-i-na đã khởi hành lúc nào.

Ngoài ra, tôi đề nghị các đồng chí cử đại diện liên lạc, hay tốt hơn là nên cử nhiều đại diện liên lạc đến một số điểm tại mặt trận U-cra-i-na, gần Cuốc-xcơ, để thông báo về việc phái đoàn đã tới và để đề nghị tạm ngừng chiến sự⁷⁴.

Viết ngày 29 tháng Tư 1918

*In lần đầu năm 1931 trong
 Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

127
**ĐIỆN GỬI
 V. A. AN-TÔ-NỐP - ỐP-XÊ-EN-CÔ⁷⁵**

Rô-xtốp trên sông Đôn
 Gửi đặc uỷ *Oóc-đgiô-ni-kít-dê*
 để chuyển cho An-tô-nốp

Tôi thiết tha đề nghị không can thiệp vào việc cử đại diện liên lạc và bằng mọi cách giúp vào việc nhanh chóng tạm ngừng ngay chiến sự. Phái đoàn đàm phán hoà bình của chúng ta gồm Xta-lin, Ra-cốp-xki và Ma-nu-in-xki hiện đã ở Cuốc-xcơ rồi.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân uỷ *Lê-nin*

Viết ngày 29 tháng Tư 1918

*In lần đầu năm 1928 trong cuốn:
 V. A. An-tô-nốp - Ốp-xê-en-cô.
 "Ký sự về cuộc nội chiến", t. 2,
 Mát-xco-va - Lê-nin-grát*

Theo đúng bản thảo

128
ĐIỆN GỬI X. G. SAU-MI-AN⁷⁶

Ba-cu,
 Gửi Xô-viết đại biểu
 Gửi Sau-mi-an

Bức thư của đồng chí gửi qua Bô-i-txốp đề ngày 13/IV, tôi đã nhận được ngày hôm nay. Đồng chí hãy trả lời qua A-xtơ-ra-khan, bằng điện báo, hoặc qua Cu-sca và Ta-sken, cho tôi biết xem đồng chí đã nhận được bức điện này của tôi

chưa, Cô-bô-dép đã tới chưa và tình hình hiện nay ở chỗ các đồng chí như thế nào.

Lê-nin

Viết ngày 29 tháng Tư 1918

In lần đầu năm 1957 trong cuốn
"Những người bôn-sê-vich trong
cuộc đấu tranh giành thắng lợi
cho cuộc cách mạng xã hội chủ
nghĩa ở A-déc-bai-gian", Ba-cu

Theo đúng bản thảo

129
GỬI RAY-MÔNG RÔ-BIN-XƠ⁷⁷

30. IV. 1918.

Ngài Rô-bin-xơ thân mến,

Rất cảm tạ ngài về bức thư của ngài. Tôi tin chắc rằng nền dân chủ mới, tức là nền dân chủ vô sản, sẽ được thiết lập ở tất cả các nước và nó sẽ đậm tan tất cả những trở ngại và hệ thống đế quốc - tư bản chủ nghĩa ở châu Mỹ và châu Âu.

Xin gửi ngài lời chào thân ái và lòng cảm tạ
người bạn trung thành của ngài *Lê-nin*

In lần đầu bằng tiếng Nga năm
1957 trong cuốn "Những văn kiện
về chính sách đối ngoại của
Liên-xô", t. 1

Theo đúng bản thảo
Dịch từ tiếng Anh

Gửi P. P. Ma-li-nốp-xki. Tháng Năm 1918

89

130
GỬI A. Đ. TXI-U-RU-PA

Gửi đồng chí *Txi-u-ru-pa*

Xa-prô-nốp ở trong Xô-viết đại biểu *tỉnh* Mát-xcô-va mô tả tình hình khốn quẫn về lương thực ở tỉnh Mát-xcô-va và kiên quyết nhấn mạnh sự cần thiết phải tăng cường các đội chuyên trách. Cần phải chí ít định mức phân phổi tối thiểu. Cần phải tăng mức phân phổi cho nông dân, nếu không họ sẽ ăn hết hạt giống và sẽ không cày ruộng.

Có thể làm được gì? Đã làm được gì?

Lê-nin

Viết sớm nhất tháng Tư 1918

In lần đầu năm 1959 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXVI

Theo đúng bản thảo

131
GỬI P. P. MA-LI-NỐP-XKI⁷⁸

Tại sao mặc dù đã có quyết định của Hội đồng bộ trưởng dân uỷ và mặc dù có tình trạng thất nghiệp (và ngày 1. V), ở Mát-xcô-va vẫn chưa bắt đầu công việc

1) đóng cửa *triệt để* các đài kỷ niệm Nga hoàng?

2) tháo dỡ các hình đài bàng thời Nga hoàng?

3) chuẩn bị *hàng trăm* khẩu hiệu (cách mạng và xã hội chủ nghĩa) trên tường *tất cả* các tòa nhà công cộng?

4) đặt *tượng* (dù tạm thời) các nhà cách mạng vĩ đại?

Viết giữa ngày 1 và 13 tháng
Năm 1918

Đăng lần đầu ngày 20 tháng Tư
1963 trên báo "Văn hoá xô-viết",
số 49

Theo đúng bản thảo

132

**ĐIỆN GỬI ĐẾN CỤC QUẢN LÝ
CÁC XÍ NGHIỆP QUỐC HỮU HOÁ
CỦA KHU U-RAN
ĐỂ CHUYỂN CHO V. N. AN-ĐRÔN-NI-CỐP**

Ê-ca-tê-rin-bua
Cục quản lý của khu
Gửi An-đrôn-ni-cốp

Những tin đồn về việc huỷ bỏ quốc hữu hoá tại khu Bô-gô-xlôp-xki là một điều nhảm nhí ngu xuẩn⁷⁹.

Lê-nin

Viết ngày 2 tháng Năm 1918

*In lần đầu năm 1927 trong cuốn
"Giai cấp công nhân U-ran trong
những năm chiến tranh và cách
mạng", t. III, Xvéc-dlôp-xco*

Theo đúng bản thảo

133

**GỬI BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG
ĐẢNG CỘNG SẢN (b) NGA⁸⁰**

1) Các đồng chí Xpi-ri-đô-nô-va và Ca-rê-lin đề nghị những người bôn-sê-vích trao cho những người xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả nắm toàn bộ quyền lãnh đạo thực tế Bộ dân uỷ nông nghiệp, trong khi đó những người bôn-sê-vích chỉ giữ lại đại diện chính trị thôi.

2) Cơ sở để đưa ra đề nghị đó là: theo ý kiến của các đồng chí Xpi-ri-đô-nô-va và Ca-rê-lin, Bộ dân uỷ nông nghiệp đang bị suy sụp, đối với những người xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả thì họ thấy rằng không thể làm việc được

và tất cả họ sẽ buộc phải rút đi, bởi vì họ bảo rằng người ta "chèn ép" họ v. v..

3) Hội nghị (của Lê-nin họp với những người bôn-sê-vích trong ban lãnh đạo Bộ dân uỷ nông nghiệp) chuyển lên Ban chấp hành trung ương đảng giải quyết vấn đề do những người xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả nêu ra. Về phần mình, hội nghị cho rằng các lý do của những người xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả đưa ra là không có cơ sở và ý kiến đề nghị của họ không thể chấp nhận được¹⁾.

Viết ngày 3 tháng Năm 1918

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

134

GỬI Đ. I. CUỐC-XKI

Cần phải đệ trình *ngay*, hết sức cấp tốc, dự luật quy định rằng mức trừng phạt về tội ăn hối lộ (ăn của đút, mua chuộc, môi giới cho việc hối lộ và những tội khác v. v.) phải

không dưới
mười năm ngồi tù và thêm vào đó mười năm lao động cưỡng bức⁸¹.

Viết ngày 4 tháng Năm 1918

*Đăng lần đầu ngày 7 tháng Mười
một 1928 trên "Báo đỏ", số 260*

Theo đúng bản thảo

1) Mục 3 trong bức thư là do V. N. Mê-sê-ri-a-cốp viết. Bức thư này do V. N. Mê-sê-ri-a-cốp, X. P. Xê-rê-đa và N. M. Pê-tơ-rốp-xki ký.

135

**DỰ THẢO BỨC ĐIỆN VÔ TUYẾN GỬI
PHÁI ĐOÀN ĐÀM PHÁN HOÀ BÌNH Ở CUỐC-XCƠ**

Ở U-cra-i-na có cuộc đảo chính⁸².
Đã khôi phục lại hoàn toàn chính quyền tư sản - địa chủ.
Rô-xtốp trên sông Đôn bị Đức chiếm⁸³.
Bạn Anh doạ sẽ tấn công cùng bạn Nhật-bản.
Bạn Đức đòi Phần-lan chiếm pháo đài I-nô và chiếm con đường Muốc-man-xcơ để chống lại bạn Anh⁸⁴.

Chúng tôi triệu tập cuộc họp khẩn cấp của Ban chấp hành trung ương đảng bàn về tất cả những vấn đề đó⁸⁵.

Đường lối của các đồng chí là cố gắng hết sức thúc đẩy nhanh việc ký kết đình chiến và hoà bình, dĩ nhiên là phải trả bằng những sự thôn tính mới.

Viết ngày 6 tháng Năm 1918

*In lần đầu năm 1929 trong
Văn tập Lê-nin, t. XI*

Theo đúng bản thảo

136

GỬI A. Đ. TXI-U-RU-PA⁸⁶

Lê ra phải lập biên bản về việc cự tuyệt không tiếp nhận đoàn thanh tra và đề nghị tôi *đưa ra truy tố trước tòa án* những kẻ đã cự tuyệt.

*Viết ngày 7 hoặc 8 tháng
Năm 1918*

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

137

GỬI G. V. TSI-TSÊ-RIN

Gửi Tsi-tsê-rin:

Chúng ta cứ nên cử *ngay* phái đoàn đến Ki-ép chăng?

Theo tôi, *nên cử*. Chờ đợi những sự bảo đảm chính thức của bạn Đức là không khôn ngoan, bởi vì thực tế thì lời tuyên bố của họ đã là sự bảo đảm rồi, còn để phí thời gian là *có hại cho chúng ta* và có lợi cho bạn Đức⁸⁷.

Viết ngày 8 tháng Năm 1918

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

138

**ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG
CÁC XÔ-VIẾT XI-BI-RI**

Iéc-cút-xcơ
Ban chấp hành trung ương các Xô-viết Xi-bi-ri
Bản sao gửi Prô-cô-pi-ép

Prô-cô-pi-ép và các đồng chí khác làm La-rin ngập đầu vì những bức điện để xin tiền.

Tôi tuyên bố rằng tôi chưa nhận được thư trả lời bức điện của tôi có ghi những con số chính xác đê ngày 23. IV¹⁾. Tôi tuyên bố rằng thái độ như vậy đối với công việc là không thể dung thứ được, khi người ta không thèm trả

1) Xem tập này, tài liệu số 122.

lời là đã dùng hàng trăm triệu vào những mục đích gì và tại sao cần quá mức và cần quá mức bao nhiêu.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy *Lê-nin*

Viết ngày 8 tháng Năm 1918

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

139
GỬI A. Đ. TXI-U-RU-PA⁸⁸

*Gửi đồng chí *Txi-u-ru-pa*
Bộ trưởng Bộ dân ủy lương thực*

Người đưa thư này là An-đrây Va-xi-li-ê-vích *I-va-nóp*, công nhân nhà máy Pu-ti-lốp (được Sli-áp-ni-cốp biết và có những giấy chứng nhận cũ của *đảng* từ thời Nga hoàng).

Tôi kể cho đồng chí ấy về sắc lệnh ngày hôm qua và về quyết định nói rằng Bộ dân ủy lao động phải gấp rút tuyển mộ công nhân. Tôi đã phát biểu với đồng chí ấy ý kiến của mình:

nếu những công nhân *ưu tú* của Pê-tơ-rô-grát không tổ chức, *theo cách tuyển lựa*, một đội quân công nhân đáng tin cậy gồm 20 000 người để mở một cuộc tiến *quán* có kỷ luật và thăng tay chống lại bọn tư sản nông thôn và bọn ăn hối lộ, thì không thể tránh khỏi nạn đói và sự diệt vong của cách mạng.

Đề nghị đồng chí khẳng định lại điều đó với người đưa thư này và trao cho một bản tuyên bố ngắn nói rằng đồng chí trao cho những đội quân như vậy toàn quyền, cũng với những điều kiện như thế.

Thiết tha yêu cầu cấp cho đồng chí ấy một bản tuyên bố như vậy để *đọc ở Pê-tơ-rô-grát*, còn bức thư này thì xin trao trả lại cho người chuyển nó.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

Viết ngày 10 tháng Năm 1918

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản sao đánh máy

140
ĐIỆN GỬI A. V. LU-NA-TSÁC-XKI

13 tháng Năm 1918

Pê-tơ-rô-grát
Xmôn-nui
Gửi bộ trưởng Bộ dân ủy giáo dục
Lu-na-tsác-xki

Tôi ngạc nhiên và phẫn nộ về sự trì trệ của đồng chí và của Ma-li-nóp-xki trong việc chuẩn bị những câu trích dẫn hay và những khẩu hiệu đề trên tường các tòa nhà công cộng ở Pê-tơ-rô-grát và Mát-xcô-va¹⁾.

Ni-cô-lai Rô-den-phen đề nghị giao cho anh ấy đảm nhiệm việc trang trí một số tòa nhà công cộng nào đó. Đồng chí hãy cho biết ý kiến kết luận của mình.

Lê-nin

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

¹⁾ Xem tập này, tài liệu số 131.

141

GỬI X. G. SAU-MI-AN

Đồng chí Sau-mi-an thân mến!

Rất cảm ơn về bức thư của đồng chí. Chúng tôi hết sức khâm phục đường lối cứng rắn và kiên quyết của đồng chí. Đồng chí hãy biết cách kết hợp đường lối đó với một đường lối ngoại giao hết sức thận trọng, hiển nhiên là do tình hình rất khó khăn hiện nay đòi hỏi, – và chúng ta sẽ chiến thắng.

Khó khăn thì nhiều vô kể. Chúng ta thoát được *trong lúc này* chính là *chỉ* nhờ có những mâu thuẫn, những xung đột và cuộc đấu tranh giữa bọn đế quốc với nhau. Nên biết lợi dụng những sự xung đột ấy: *trong lúc này* cần phải học làm ngoại giao⁸⁹.

Gửi đồng chí những lời chào và những lời chúc tốt đẹp nhất, chào tất cả các bạn.

Lê-nin của đồng chí

Viết ngày 14 tháng Năm 1918

Gửi đến Ba-cu

*In ngày 8 tháng Chín 1918
trong "Bản tin của Chuyên
chính Ban chấp hành trung
ương Hạm đội Ca-xpien và
Đoàn chủ tịch Ban chấp hành
lâm thời", số 33*

*Theo đúng bản in trong "Bản
tin"*

142
GỬI M. G. BRÔN-XKI

Đồng chí Brôn-xki!

Như thế là chúng ta đã thỏa thuận *chính xác* rằng

(1) tại buổi họp ngày mai với bọn Đức *đồng chí* sẽ phát

Gửi Ray-mông Rô-bin-xơ. Ngày 14 tháng Năm 1918

97

biểu đầu tiên (trước khi đồng chí phát biểu *sẽ không có một người Nga nào* phát biểu)⁹⁰,

(2) thoát đầu đồng chí hãy đọc những luận cương (sau đó đọc lời phát biểu, hoặc báo cáo, hoặc bình luận),

(3) *ngày mai* trước khi họp, đồng chí đưa tôi xem các luận cương (tức là vào buổi sáng *trưa* 2 giờ: nếu muộn hơn thì tôi đi mất).

Cái đó rất quan trọng. Đây là chỉ thị của Ban chấp hành trung ương và của Hội đồng bộ trưởng dân ủy. Phải nhất thiết làm đúng như vậy!

Lê-nin

Viết ngày 14 tháng Năm 1918

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

143
GỬI RAY-MÔNG RÔ-BIN-XƠ

14 tháng Năm 1918.

Gửi đại tá Rô-bin-xơ

Ngài Rô-bin-xơ thân mến,

Tôi gửi kèm theo đây bản kế hoạch sơ bộ những quan hệ kinh tế của chúng tôi với Mỹ. Bản kế hoạch sơ bộ đó được thảo ra một cách chi tiết tại Ủy ban ngoại thương thuộc Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao của chúng tôi⁹¹.

Tôi hy vọng rằng bản kế hoạch sơ bộ đó có thể có lợi đối với ngài trong lúc ngài trao đổi với Bộ ngoại giao Mỹ và với các chuyên gia Mỹ về xuất khẩu.

Xin gửi lời cảm tạ sâu sắc của tôi,

bạn chân thành của ngài Lê-nin

In lần đầu bằng tiếng Anh năm 1920 trong cuốn "Russian-American relations. March, 1917 – March, 1920. Documents and papers", New York

In lần đầu bằng tiếng Nga năm 1957 trong cuốn "Những văn kiện về chính sách đối ngoại của Liên-xô", t. I

144

* GỬI HỘI ĐỒNG QUÂN SỰ TỐI CAO

16 tháng Năm 1918.

Gửi chủ tịch Hội đồng quân sự tối cao

Đề nghị Hội đồng quân sự tối cao cử các đại diện liên lạc – thông qua các cấp có thẩm quyền quân sự tương ứng ở mặt trận – để ký kết đình chiến và xác định giới tuyến phi quân sự ở mặt trận Đông - Nam (vùng sông Đôn). Để đưa ra những chỉ thị cần thiết cho các cấp có thẩm quyền quân sự, chúng tôi cho đồng chí biết là hiện nay các đại diện đàm phán của chúng ta đã ở Khác-cốp đứng đầu là đồng chí Xư-tin, cán bộ lãnh đạo các đội quân ở Bri-an-xơ thuộc Bộ tổng tham mưu, đồng chí đó nhận chỉ thị phải làm sao ký kết đình chiến chung tại các mặt trận Vô-rô-ne-giơ và Đông - Nam. Nhiệm vụ được giao là phải đạt

được việc ký kết đình chiến, đặc biệt là ở mặt trận Đông - Nam (vùng sông Đôn), càng nhanh càng tốt, cùng lầm cung phải thỏa thuận chấp nhận lấy tình hình phân bố lực lượng hiện nay làm cơ sở.

Cũng đã chỉ thị cho Xư-tin phải bằng cách thông qua bộ tư lệnh Đức mà liên hệ thẳng với bộ tư lệnh của ta ở mặt trận Đông - Nam để phối hợp hành động.

Cũng nhằm những mục đích đó, Hội đồng quân sự tối cao phải dùng mọi biện pháp có thể áp dụng được để giữ vững mối liên hệ thường xuyên với Xư-tin cũng như với bộ tư lệnh của ta ở mặt trận Đông - Nam.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-li-a-nóp (Lê-nin)

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

145

GỬI G. V. TSI-TSÊ-RIN⁹²

Gửi Tsi-tsê-rin:

theo tôi, hòa ước Brét không thể ngăn cấm chúng ta chống lại bọn cướp biển nổi loạn (những tàu buôn có vũ trang) và cần phải *tìm ra cách để* dùng những lực lượng hải quân của ta đánh trả lại bọn nổi loạn.

Lê-nin

Viết ngày 16 tháng Năm 1918

*In lần đầu năm 1959 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXVI*

Theo đúng bản thảo

146
GỬI A. I. RU-CỐP

Gửi Rư-cốp

Đồng chí đã biến đi đâu và biến đi như thế nào?

1) Đồng chí đã nói chuyện với các hợp tác xã *tín dụng* chưa?

Kết quả?

2) – với các cơ quan khác về vấn đề đổi tiền?

3) Dự án của Gri-gô-ri-ép (về việc thành lập phòng chuyên viên về vấn đề vận tải đường thủy) hiện ở chỗ tôi.

Theo tôi nên phê chuẩn ngay.

4) Chính anh ta yêu cầu, van xin: hãy cung cấp một *ủy viên phụ trách* (cho Tổng cục vận tải đường thủy⁹³).

Có nên bổ nhiệm Sli-áp-ni-cốp không?

Viết ngày 17 tháng Năm 1918

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

147

TRAO ĐỔI THƯ với A. Đ. TXI-U-RU-PA

GỬI A. Đ. TXI-U-RU-PA

1) Dự án của đồng chí (tổ chức các cơ quan dân ủy cung cấp) đã được báo cho *tất cả* các ngành biết chưa?

2) Hôm nay đồng chí hãy phát biểu đưa cách thức đặt vấn đề ấy vào ngày mai.

3) Phải chăng trong dự án của đồng chí chủ nghĩa hình thức có tính quan liêu đã chiếm ưu thế? Có nên thêm vào sắc lệnh đó *sự tham gia* của 20 - 50 *công nhân* (phải có những sự giới thiệu nghiêm ngặt nhất) trong *mối* cơ quan dân ủy cung cấp của các tỉnh *trong lúa mì* không?⁹⁴

THƯ TRẢ LỜI CỦA A. Đ. TXI-U-RU-PA

1) Dự án đã được thảo luận cùng với các đại diện của các khu, riêng phần có liên quan đến việc thành lập Bộ dân ủy cung cấp (ở trung ương) thì đã được Rư-cốp và Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao tán thành.

2) Tôi sẽ phát biểu đưa vấn đề ra.

3) Dự án có nêu việc tổ chức các cơ quan dân ủy cung cấp theo hệ thống các Xô-viết đại biểu; các cơ quan dân ủy cung cấp không được công kênh. Có thể đưa thêm mục nói về sự tham gia của 20 - 50 công nhân trong mỗi cơ quan dân ủy cung cấp của các tỉnh trồng lúa mì, nhưng để tham gia vào bộ máy kỹ thuật với tư cách cán bộ được cử xuống các tổng.

Việc đưa một số lượng cán bộ như vậy vào thành phần các cơ quan dân ủy cung cấp sẽ gây nên sự phản đối của địa phương.

GỬI A. Đ. TXI-U-RU-PA

Dĩ nhiên là không đưa vào *thành phần* các cơ quan dân ủy, mà đưa vào làm cán bộ

1) *cố động*

2) *kiểm soát*,

3) *thực hiện*.

Viết ngày 20 tháng Năm 1918

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

148

GỬI A. Đ. TXI-U-RU-PA

Cần phải thảo ra một thông tư của Bộ dân ủy lương thực – hoặc có lẽ tốt hơn nên thảo ra sắc lệnh của Hội đồng bộ trưởng dân ủy với sự giải thích hết sức tóm tắt:

- rằng các ủy ban đại biểu phải được phép *cùng làm việc* với các ban lương thực tỉnh và *dưới sự chỉ đạo của các ban đó*;
- rằng không cho phép các ủy ban đại biểu tồn tại biệt lập và có những hoạt động riêng lẻ;
- rằng tình trạng như vậy thường dẫn đến tình trạng bọn đầu cơ lợt vào;
- rằng đặc biệt nên có sự giúp đỡ và sự tham gia của các ủy ban đại biểu trong việc tuyên truyền chống lại bọn cu-lắc và bọn đầu cơ, dưới sự chỉ đạo của các đội tuyên truyền thuộc các ban lương thực thực tỉnh v.v..

Phải trình bày *và cho đặng* tất cả những điều đó một cách hết sức tỉ mỉ và *hết sức dễ hiểu*.

Viết ngày 20 tháng Năm 1918

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

149 GỬI V. Đ. BÔN-TSO - BRU-Ê-VÍCH

23 tháng Năm 1918.

Gửi Vla-di-mia Đmi-tơ-ri-ê-vích Bôn-tso - Bru-ê-vích,
Chánh văn phòng Hội đồng bộ trưởng dân ủy

Do không thực hiện yêu cầu khẩn khoản của tôi là cho tôi biết vì sao mà tiền lương của tôi kể từ ngày 1 tháng Ba 1918 lại tăng từ 500 rúp lên 800 rúp mỗi tháng, và do tính chất bất hợp pháp rành rành của việc tăng lương đó – việc này do đồng chí đã tự tiện thực hiện với sự thỏa thuận của đồng chí thư ký Hội đồng bộ trưởng dân ủy là Ni-cô-

lai Pê-tơ-rô-vích Goóc-bu-nốp – vi phạm tráng trọng sắc lệnh của Hội đồng bộ trưởng dân ủy ban bố ngày 23 tháng Mười mốt 1917, tôi nghiêm khắc cảnh cáo đồng chí⁹⁵.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-li-a-nóp (Lê-nin)

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI*

*Theo đúng bản đánh máy
do V. I. Lê-nin ký*

150 THƯ GỬI THƯ KÝ

Đồng chí hãy gọi điện thoại cho Txi-u-ru-pa (hoặc cho viên phó của đồng chí ấy), đọc cho đồng chí ấy nghe nội dung những giấy tờ kèm theo đây và dặn rằng tôi **khẩn thiết yêu cầu** gửi một số toa tàu cho các công nhân bị đói của những nhà máy đó⁹⁶.

Lê-nin

Viết ngày 24 tháng Năm 1918

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

151 GỬI A. A. I-ÓP-PHÊ và V. R. MEN-GIN-XKI

Gửi các đồng chí I-óp-phê và Men-gin-xki

24/V. 1918.

Các đồng chí thân mến! Tôi đã nhận được những thư từ đầy giọng bi quan và bức tức của các đồng chí (đêm ngày

20.V, tôi nhận được vào hôm nay, ngày 24. V). Một số những lời buộc tội của các đồng chí đối với Tsi-tsê-rin lại dính dáng đến tôi. Thí dụ, tôi kiên quyết đề nghị gửi các đề cương về các tố nhượng thông qua người Đức, để cho bọn họ thấy rằng chúng ta đã nghiêm túc đến chừng nào khi tỏ ý muốn có quan hệ giao dịch kinh tế. (Những đề cương ấy, được thảo ra một cách nhất trí, với sự tham gia của Ra-đech và "những phần tử tả khuynh ngu xuẩn" khác.) Những điều kiện tố nhượng mà chúng ta đề ra chỉ có lợi cho ta thôi, nếu người Đức chấp nhận những điều kiện đó.

Tôi hoàn toàn tán thành đường lối của các đồng chí được trình bày đặc biệt cặn kẽ trong những bức thư của đồng chí I-óp-phê.

Theo tôi, sự bất bình của các đồng chí về Tsi-tsê-rin là quá mức. Song trong bất kỳ trường hợp nào tôi cũng đồng ý giúp đỡ các đồng chí và đề nghị tập trung mọi nỗ lực vào những phương pháp *t h ư c t ế* để nhằm cải thiện tình hình. Để làm được việc đó tôi đề nghị phải nêu ra một cách chính xác những đề nghị *cụ thể* (gửi cho tôi những bản sao các bức điện và thư, chỉ những phần tuyệt đối có liên quan đến công tác thực tiễn và ngắn gọn, bởi vì tôi hoàn toàn không có thời gian để đọc tất cả). Có như vậy tôi mới hứa với các đồng chí sẽ thúc dục thực hiện và kiểm tra xem người ta có thực hiện không.

Bằng cách nào để chuyển *m ạ n h h o n n ũ a* trọng tâm sang Béc-lanh (tôi đồng ý giúp vào việc đó), các đồng chí phải suy nghĩ về điều đó và đề xuất ra những biện pháp *t h ạ t t ế n h i* (NB) và *t h ư c t i ẽ n - cụ thể* để thực hiện điều đó. Tôi sẽ chấp nhận bất kỳ biện pháp nào có thể được và sẽ cố gắng thực hiện.

Nếu có thể giúp đỡ gì được cho việc thiết lập hòa bình với Phần-lan, U-cra-i-na và Thổ-nhĩ-kỳ (mẫu chốt là ở đấy),

thì cần phải luôn sẵn sàng làm tất cả để đạt được cái đó (dĩ nhiên là thiếu những sự thôn tính và cống nạp mới *n à o đ ó* thì không thể đạt được điều đó). Tôi có thể phải tốn *nhiều* công sức để thúc đẩy nhanh một nền hòa bình như vậy.

Đồng chí cũng đừng nôn nóng. Uốn nắn lại một đường lối ngoại giao (hoặc đề ra đường lối mới) là một việc khó. Festina lente¹⁾.

Gửi các đồng chí những lời chào tốt đẹp nhất.

Lê-nin của các đồng chí

P. S.

28/V. Tôi đến gặp giao thông viên bị chậm.

Tsi-tsê-rin chuyển cho tôi văn bản bức công hàm mà I-óp-phê đã *nhân danh cá nhân* gửi cho chính phủ Đức, trong đó thỏa thuận trả lại những chiếc tàu của Hạm đội Hắc-hải (tức là cho chuyển chúng từ Nô-vô-rốt-xi-xcơ đến Xê-va-xtô-pôn)⁹⁷ với điều kiện *chỉ ký kết hòa ước với U-cra-i-na* thôi. Thế nhưng, chính phủ ta trong một bức công hàm đã ghi rành rọt (cũng có báo cả cho I-óp-phê qua vô tuyến) rằng chính phủ ta thừa nhận khả năng có thể đồng ý cho chuyển tàu đến Xê-va-xtô-pôn với những điều kiện *k h á c, cụ thể là:* 1) *chấm dứt chiến sự trên tất cả ba* mặt trận, tức là cả với U-cra-i-na, cả với Phần-lan và cả với **Thổ-nhĩ-kỳ**; 2) không thôn tính Xê-va-xtô-pôn.

Làm sao I-óp-phê có thể phạm một sai lầm như vậy được? Làm sao đồng chí ấy lại có thể "hạ giá" như thế? Làm sao nói chung lại có thể *nhân danh cá nhân* gửi công hàm về một vấn đề quan trọng như vậy, mà lại không bàn bạc với ai cả, tôi không thể hiểu nổi...

¹⁾— Đừng làm hấp tấp.

N. B. Đồng chí hãy gửi tờ "Arbeiterpolitik", "Người dân chủ - xã hội" ở Stút-ga⁹⁸ và những ấn phẩm **tương tự** như vậy, tất cả, *tron bợ*, 5 - 10 tờ mỗi loại.

Đã bắt đầu xuất bản tài liệu nào *hợp pháp* bằng tiếng Đức chưa? Cụ thể tài liệu gì? Kế hoạch xuất bản thế nào và bắt đầu bao giờ?

Gửi đồng chí lời chào! Lê-nin

Gửi đến Béc-lanh

In lần đầu năm 1959 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXVI

Theo đúng bản thảo

152

NGHỊ QUYẾT GHI TRÊN BẢN BÁO CÁO CỦA TỔNG THAM MUỐN TRƯỞNG HẢI QUÂN

Vì tình hình bế tắc, như các chuyên gia quân sự cao cấp có uy tín đã chứng minh, cần phải thủ tiêu ngay hạm đội.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-li-a-nôp (Lê-nin)

Viết ngày 24 tháng Năm 1918

Đăng lần đầu năm 1938 trên tạp chí "Tập san hàng hải", số 6

Theo đúng bản thảo

153
GỬI X. G. SAU-MI-AN

24 tháng Năm 1918. Mát-xcơ-va

Đồng chí Sau-mi-an thân mến!

Nhân tiện gặp dịp, tôi gửi thêm cho đồng chí vài lời nữa (cách đây không lâu, nhân gặp dịp, tôi đã gửi thư cho đồng chí; đồng chí đã nhận được chưa⁹⁹).

Về phương diện quan hệ quốc tế, Ba-cu ở vào một tình thế khó khăn. Vì vậy, tôi khuyên nên thử liên minh với Gioóc-đa-ni-a. Nếu không thể được, thì cần phải đi đường vòng và *tri hoãn* quyết định, cho đến khi đồng chí củng cố được về mặt quân sự. Sự tính toán tinh táo và hoạt động ngoại giao để trì hoãn – đồng chí nên nhớ điều đó.

Hãy tổ chức liên lạc bằng vô tuyến và gửi thư cho tôi qua A-xtơ-ra-khan nhé.

Gửi đồng chí những lời chào tốt đẹp nhất.

Lê-nin của đồng chí

Gửi đến Ba-cu

"Bản tin của Chuyên chính Ban chấp hành trung ương Hạm đội Ca-xpién và Đoàn chủ tịch Ban chấp hành lâm thời", số 33, ngày 8 tháng Chín 1918

Theo đúng bản in trong
"Bản tin"

154
GỬI A. G. SLI-ÁP-NI-CÔP
Gửi Sli-áp-ni-côp

Ban chấp hành trung ương quyết định *chuyển một số lượng tối đa lực lượng* của đảng sang công tác lương thực.

Bởi vì rõ ràng là chúng ta sẽ chết và làm tiêu ma toàn

bộ cuộc cách mạng, nếu trong những tháng tới chúng ta không chiến thắng được nạn đói.

Cần phải *tạm thời* cù đồng chí sang công tác lương thực (vẫn giữ nguyên chức vụ bộ trưởng Bộ dân ủy lao động). Tôi tin tưởng là đồng chí sẽ chấp hành chỉ thị của Ban chấp hành trung ương.

Tôi nghĩ rằng đồng chí nên về Cu-ban để giúp đỡ việc chuyển lúa mì từ đây đi.

Cần phải quyết định ngay ngày hôm nay và thỏa thuận luôn với Txi-u-ru-pa.

Viết ngày 28 tháng Năm 1918

In lần đầu, theo đúng bản thảo

155

TRAO ĐỔI THƯ với A. Đ. TXI-U-RU-PA

V. I.! Vấn đề về sử dụng quân đội vào cuộc đấu tranh giành lúa mì đã được giải quyết như thế nào? Và nếu như vấn đề đó được chấp thuận, thì việc đó sẽ được thu xếp theo thể thức nào – X tiến hành theo cách thỏa thuận với Bộ dân ủy quân sự hay là dưới hình thức ra sắc lệnh¹⁾.

Biết được điều đó là một việc hết sức quan trọng, vì Cu-đin-xki hôm nay đã bị bắt (có lẽ do ủy ban của đồng chí Đgiéc-gin-xki bắt); công việc của chúng tôi có nguy cơ bị đình chỉ hoàn toàn.

A. Txi-u-ru-pa

X Tiến hành đúng theo cách như vậy. Đồng chí hãy gọi điện thoại (bằng máy của tôi) ngay *n g à y h ô m n a y* cho Tơ-rốt-xki, để ngày mai đồng chí ấy thực hiện *tất cả* các biện pháp.

Tôi vừa mới viết thư cho Sli-áp-ni-cốp để đồng chí ấy về Cu-ban. Hôm nay đồng chí ấy phải thỏa thuận với đồng

¹⁾ Do V. I. Lê-nin gạch dưới.

chí. Tôi đề nghị nên thay mặt Hội đồng bộ trưởng dân ủy bổ nhiệm đồng chí ấy *n g à y n g à y h ô m n a y*.

Xta-lin đồng ý đến miền Bắc Cáp-ca-dơ. Hãy cử ngay đồng chí ấy. Đồng chí ấy thông thạo những điều kiện địa phương. Sli-áp-ni-cốp sẽ được thuận lợi khi làm việc với đồng chí ấy.

A. Tx.

Tôi hoàn toàn đồng ý. Đồng chí hãy tiến đưa cả hai người trong *ngày hôm nay*.

Viết ngày 28 tháng Năm 1918

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

156 GỬI N. P. GOÓC-BU-NỐP

Gửi Goóc-bu-nóp

Đồng chí hãy báo cho Min-kin biết là Xu-dơ-ran đã bị quân Tiệp chiếm¹⁰⁰. Nhưng không nên hoang mang. Các lực lượng của ta đang chuẩn bị đánh trả lại. Cần làm sao để những người ở Pen-da chuẩn bị một cách kiên quyết và hăng hái. Thắng lợi của chúng ta sẽ được đảm bảo, nếu chúng ta không chịu bó tay.

Viết ngày 29 tháng Năm 1918

*In lần đầu năm 1959 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXVI*

Theo đúng bản thảo

157
GỬI BAN BIÊN TẬP BÁO
"TIN TỨC CỦA BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG
CÁC XÔ-VIẾT TOÀN NGA"

30.V. 1918.

Gửi ban biên tập báo "Tin tức của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết"

Những người đưa thư này là đại diện của Xô-viết đại biểu huyện È-lê-txơ. Tôi thiết tha đề nghị đăng lời phỏng vấn họ trên báo. Đây là một huyện kiểu mẫu về mặt nền nếp, về công tác thống kê *các trại áp làm ăn tốt* và về quản lý kinh tế ở các trại áp đó, về *việc trấn áp* bọn tư sản.

Gửi lời chào đầy tình đồng chí

V. U-li-a-nóp (Lê-nin)

In lần đầu năm 1959 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXVI

Theo đúng bản thảo

158
GỬI A. I. RU-CỐP

Gửi Ru-cốp

Vanh-béc gọi điện thoại cho tôi nói rằng tại đại hội các hội đồng kinh tế quốc dân "phái tả" đã nói xằng bậy về vấn đề quản lý các xí nghiệp và luận điệu xằng bậy về việc cắt xén quyền hạn của các chủ tịch trong ban lãnh đạo, có nguy cơ được thông qua trót lọt.

Cái gì đã xảy ra? và phải làm thế nào?¹⁰¹

Viết giữa ngày 30 tháng Năm
và ngày 2 tháng Sáu 1918

In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI

Theo đúng bản thảo

159
GỬI V. V. CU-RĂ-ÉP¹⁰²

1

Trước khi Mi-a-xni-cốp tới và trước khi bàn giao hết mọi công việc thì không thể đi được và không được phép đi đâu.

Đồng chí nhận được tin tức cuối cùng vào lúc mấy giờ và do ai gửi từ Pen-da đến? Ở đây hiện có bao nhiêu ngàn quân Tiệp và chúng rút về Xa-ma-ra lúc nào? Khi nào Mi-a-xni-cốp tới, đồng chí hãy dẫn đồng chí ấy đến máy để nói chuyện với tôi. Lấy gì bảo đảm về sự chính xác của những tin tức về Vụ phát hành tiền giấy?

Lê-nin

2

Tôi vừa mới nhận được điện của Min-kin đề nghị cấp cho đồng chí ấy một chuyến tàu hỏa để về báo cáo.

Tôi yêu cầu để Min-kin về Pen-da, nếu bọn Tiệp đã rút đi, để tiếp thu và kiểm tra Vụ phát hành tiền giấy.

Lê-nin

Viết ngày 31 tháng Năm 1918
Gửi đến Ru-da-ép-ca

In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII

Theo đúng bản thảo

160

GỬI G. E. DI-NÔ-VI-ÉP

31. V. 1918.

Đồng chí Di-nô-vi-ép!

Người đưa thư này – đồng chí Ba-kho¹⁾ – có giấy ủy nhiệm của Cục vận tải trung ương Xi-bi-ri. Đồng chí ấy đề nghị gấp rút bàn giao và chuyển đi Xi-bi-ri 137 chiếc ô-tô, về những chiếc xe này thì đoàn xe (của Pê-tơ-rô-grát) (Công xã Pê-tơ-rô-grát) đã đề nghị đoàn xe trung ương đưa ra khỏi Pê-tơ-rô-grát, vì những chiếc xe ấy không giúp ích được gì. Chúng tôi đã quyết định chuyển giao *tất cả* những xe tải cho cơ quan lương thực¹⁰³.

Gửi lời chào! Lê-nin của đồng chí

In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII

Theo đúng bản thảo

161
ĐIỆN GỬI CÔNG NHÂN Ở VỨC-XA¹⁰⁴

Đường sắt Ca-dan - Mát-xcơ-va Cu-lê-ba-ki

Vức-xa

Gửi Vẽ-đéc-ni-cóp

Tôi rất hy vọng là các đồng chí công nhân ở Vức-xa sẽ thực hiện kế hoạch tuyệt diệu của mình về cuộc tiến quân rộng khắp với súng máy để thu lúa mì, với tư cách là những người cách mạng chân chính, tức là đưa vào đội lương thực những người đã được chọn lọc, đáng tin cậy, chứ không

¹⁾ Trong bản thảo viết nhầm. Nên đọc là: "Bắc".

phải những kẻ ăn cướp, và hành động theo chỉ thị hoàn toàn nhất trí với Txi-u-ru-pa, phục vụ cho sự nghiệp chung là cứu tất cả những người đói thoát khỏi nạn đói, chứ không phải chỉ dành riêng cho mình.

Lê-nin

Viết ngày 31 tháng Năm 1918

Đăng lần đầu không đầy đủ
ngày 2 tháng Sáu 1918 trên
báo "Tin tức của Ban chấp
hành trung ương các Xô-viết
tổn Nga", số 111

In toàn văn năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII

Theo đúng bản thảo

162
GỬI NHỮNG NGƯỜI XÃ HỘI CHỦ NGHĨA -
QUỐC TẾ CHỦ NGHĨA Ở MỸ¹⁰⁵

Qua đồng chí người Mỹ An-bóc R. Uyn-li-am tôi xin gửi tới những người xã hội chủ nghĩa - quốc tế chủ nghĩa Mỹ lời chào mừng. Tôi tin tưởng chắc chắn rằng cuộc cách mạng xã hội cuối cùng sẽ thắng lợi ở tất cả các nước văn minh. Khi nào cuộc cách mạng đó bắt đầu ở nước Mỹ, nó sẽ vượt xa cuộc cách mạng Nga.

Viết tháng Năm 1918

Đăng lần đầu năm 1925 trên
tạp chí "Đốm lửa", số 4 (95)

Năm 1960 được in trong cuốn:
An-bóc Rít Uyn-li-am. "Về Lê-
nin và về cuộc Cách mạng
tháng Mười", Mát-xcơ-va

Theo đúng bản in trong sách

163

**ĐIỆN VĂN BẰNG ĐIỆN THOẠI GỬI
XÔ-VIẾT PÊ-TƠ-RÔ-GRÁT**

Chuyển đến Xmôn-nui ở Pê-tơ-rô-grát
bằng điện thoại¹⁾:

Vì quân Tiệp-khắc đã cắt đứt đường sắt Xi-bi-ri và việc vận chuyển đang bị đe dọa nghiêm trọng, vì việc vận chuyển bị đình lại cho nên một nguy cơ rất to lớn đang đe dọa công tác lương thực.

Đồng chí Vla-di-mi-rốp yêu cầu ráo riết, – và tôi ủng hộ đồng chí ấy, – rằng Pê-tơ-rô-grát phải gửi gấp những cán bộ lương thực ưu tú nhất về Mát-xcơ-va. Những cán bộ này cùng với các đội hùng mạnh, gồm các công nhân được chọn lọc, có thể cứu vãn được tình thế.

Đừng chậm trễ. Đừng chờ đợi sự giúp đỡ từ bên ngoài. Dốc toàn lực ra để làm cho công nhân Pê-tơ-rô-grát áp dụng những biện pháp cấp bách.

Lê-nin

Viết ngày 2 tháng Sáu 1918

In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII

Theo đúng bản thảo

**164
GỬI A. A. I-ÓP-PHÊ**

2/VI. 1918.

Đồng chí I-óp-phê! Xô-côn-ni-cốp và Bu-kha-rin, hình như cả La-rin nữa, sẽ đi đến chỗ đồng chí¹⁰⁶. Nhân dịp này tôi

¹⁾ Ở phía trên tài liệu V. I. Lê-nin viết: "Nếu không thể chuyển ngay được qua điện thoại đến Pê-tơ-rô-grát, thì chuyển theo đường dây trực tiếp".

báo trước cho đồng chí biết. Tôi hiện đang ngồi dự buổi họp của "những người sắp đi" (thiếu La-rin). Tôi nghe có người phát biểu chống lại việc "I-óp-phê chuyển Bộ dân ủy ngoại giao về Béc-lanh".

Những va chạm giữa đồng chí và Tsi-tsê-rin đôi khi bị lợi dụng – vô ý thức hơn là có ý thức – với ý đồ hoặc theo hướng làm căng thẳng thêm những va chạm đó.

Tôi tin tưởng là đồng chí sẽ cảnh giác và không để cho người ta làm cho những sự va chạm đó căng thẳng thêm. Tôi đã chú ý theo dõi thư từ của đồng chí và tôi tin chắc rằng những sự va chạm đó không quan trọng (ở khắp mọi nơi đều có tình trạng lộn xộn, ở khắp mọi nơi, ở trong tất cả các bộ dân ủy đều có tình trạng cẩu thả, và việc uốn nắn tệ nạn đó diễn ra chậm chạp). Cần có sự nhẫn耐 và kiên trì thì những sự va chạm sẽ hết. Tsi-tsê-rin là một cán bộ ưu tú, đường lối của đồng chí là hoàn toàn trung thực thực hiện hòa ước Brét, theo tôi đồng chí *đã* có thành tích rồi, – và từ đó kế luận là chúng ta sẽ dễ dàng thanh toán những sự va chạm.

Nếu các thương gia Đức nhận rõ được những cái lợi về kinh tế, sau khi hiểu rằng bằng chiến tranh sỹ *không chiếm được gì* của chúng ta *cả* – chúng ta sẽ tiêu thổ *hết* – thì chính sách của đồng chí trong tương lai sẽ tiếp tục thu được kết quả. Chúng ta có thể cấp cho Đức nguyên liệu. Trong trường hợp cần thiết, đồng chí hãy gửi cho tôi các bản sao những yêu cầu chính xác của đồng chí. Hãy thiết lập *thật* *gấp* đường dây trực tiếp.

Bu-kha-rin trung thực, nhưng đi sâu quá mức vào "chủ nghĩa tả khuynh ngu xuẩn". Xô-côn-ni-cốp lại dở chứng điên dại. La-rin là một tay trí thức bắng nhẳng, một người hấp tấp đại hạng. Cho nên đồng chí hãy cảnh giác cao độ đối với những anh chàng đại biểu hết sức thân mến và hết sức tuyệt diệu đó. Xô-côn-ni-cốp là một cán bộ rất quý, nhưng đôi khi (và chính là hiện bây giờ) đồng chí ấy "nổi

nóng" và "đập phá bát đĩa" vì những ý kiến khác thường. Nếu đồng chí không có những phương cách phòng ngừa, thì đồng chí ấy sẽ có thể đập phá rất nhiều bát đĩa ở chỗ đồng chí đấy. Còn Bu-kha-rin thì gấp ba. Prenez garde!¹⁾

Tôi hy vọng là Cra-xin và Ga-nê-txơ-ki là những người thạo việc, sẽ giúp đỡ đồng chí và mọi công việc sẽ ổn thỏa.

Tôi cảm ơn về "phần phụ lục" kèm theo bức thư của đồng chí. Tôi đợi tiếp nữa. Gửi những lời chào tốt đẹp nhất.

Lê-nin của đồng chí

P. S.

N.B: Trong số những người bôn-sê-vích Nga bị Đức cầm tù (Zivilgefangene²⁾) có Pô-pôp, nguyên sống ở Bruy-xen, bị bắt ở Bỉ. Liệu có thể tìm kiếm anh ta và thu nhận tham gia vào công tác được không?¹⁰⁷

P.P.S. Đồng chí hãy cố gắng gửi bức thư kèm theo đây sang Thụy-sĩ, nhờ giao thông viên chuyển, chứ đừng qua con đường bưu điện¹⁰⁸.

Gửi đến Béc-lanh

In lần đầu năm 1959 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXVI

Theo đúng bản thảo

¹⁾ — Hãy thận trọng!

²⁾ — tù thường dân, tức là những người dân bị cầm giữ.

165
GỬI I-a. A. BÉC-DIN HOẶC G. L. SCO-LỐP-XKI
2/VI. 1918.

Gửi đồng chí Béc-din
hoặc Scơ-lốp-xki

Các bạn thân mến! Tôi ngạc nhiên là đến tận bây giờ vẫn chưa nhận được tin gì của đồng chí.

Đồng chí hãy chuyển bức thư kèm theo đây cho Ghin-bô¹⁰⁹.

Gửi lời chào Plát-ten và Goóc-tơ. Nếu nhận được của họ vài dòng thì tốt.

Tôi chờ tin tức.

Lê-nin của đồng chí

Gửi đến Béc-no

Đăng lần đầu ngày 21 tháng Giêng
1925 trên báo "Sự thật", số 17

Theo đúng bản thảo

166
ĐIỆN GỬI V. L. PA-NI-U-SKIN

Tu-la

Xô-viết tỉnh
Chuyển cho Pa-ni-u-skin

Tôi ngạc nhiên vì không có tin tức gì. Hãy báo gấp là đã bốc xếp được bao nhiêu lúa mì, đã gửi đi được bao nhiêu toa, đã bắt được bao nhiêu tên đầu cơ và cu-lắc.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

Viết ngày 3 tháng Sáu 1918

In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII

Theo đúng bản thảo

167
**DỰ THẢO BỨC ĐIỆN GỬI
 ĐẾN BÉC-LANH CHO A. A. I-ÓP-PHÊ**

Tôi đề nghị trả lời:

Đại sứ I-óp-phê đã được trao – và đã nhiều lần được trao – toàn quyền, kể cả quyền gửi La-rin trả lại. Tôi xác nhận những quyền hạn đó¹¹⁰.

Lê-nin

Viết sau ngày 4 tháng Sáu 1918

In lần đầu, theo đúng bản thảo

168
**NGHỊ QUYẾT GHI TRÊN THƯ
 CỦA N. I. XÔ-LÔ-VI-ÉP¹¹¹**

Không thể đặt cọc trước được, vì ở đây có *chiến sự*.

Giao số tiền chi cho Sau-mi-an, trước đó chỉ thị cho đồng chí ấy đưa dầu mỏ lên hàng đầu.

Viết ngày 5 tháng Sáu 1918

*In lần đầu năm 1933 trong
 Văn tập Lê-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

169
TRAO ĐỔI THƯ với A. Đ. TXI-U-RU-PA¹¹²

Gửi Txi-u-rú-pa:

Vì sự tuyên truyền điên dại của kẻ thù và của "những phần tử dao động" và ảnh hưởng của sự tuyên truyền đó đối với *công nhân* ở Pê-tơ-rô-grát, ở Mát-xcơ-va v.v.

đồng chí cần phải công bố (và phát cho *mỗi nhà máy* một tờ) đại loại dưới dạng một bức thư gửi công nhân, nói như sau:

bọn chúng dọa nạt các đồng chí –
 những phần tử dao động gieo rắc hoang mang –
 người ta bàn tán về "việc độc lập thu mua" –
 người ta phê phán "trung ương", đỗ lỗi cho người khác – vân vân.

Nhưng các đồng chí công nhân chớ tin vào những kẻ hay than vãn và những kẻ gieo rắc hoang mang cùng những bọn hay phê phán,

mà hãy bắt tay vào công việc: mỗi nhà máy hãy cử những người đáng tin cậy đến giúp đỡ chúng tôi, có bão đả m, có bão lanh, chúng tôi sẽ chỉ cho biết đâu là trở ngại và khó khăn như thế nào, họ sẽ giúp đỡ được chung tôi.

Liệu đồng chí có tổ chức được việc tuyển lựa những người như vậy được không?

TRẢ LỜI CỦA A. Đ. TXI-U-RU-PA

Đúng, chúng tôi sẽ tổ chức được. Chúng tôi sẽ thi hành đề nghị của đồng chí. Một nhóm nhỏ công nhân đã nghe một loạt thông báo về công tác lương thực (đại loại như những bài giảng) ở chỗ chúng tôi và nay mai sẽ cùng với đại diện của chúng tôi đi về vùng thuộc tỉnh

Tam-bốp và Vô-rô-ne-giơ. Chúng tôi đã kêu gọi tất cả các Xô-viết đại biểu¹¹³, các ban chấp hành bôn-sê-vich và các công đoàn hãy cung cấp cho chúng tôi những người cần.

¹¹⁰ Do V. I. Lê-nin gạch dưới.

GỬI TXI-U-RU-PA:

× Có nên đưa thêm vào đây cả những ủy ban *nhanh mây*, dù chỉ của những nhà máy và công xưởng *lớn*, được không? Điều đó quan trọng.

Viết ngày 7 tháng Sáu 1918

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

170
GỬI A. Đ. TXI-U-RU-PA

7. VI. 1918.

Gửi đồng chí Txi-u-ru-pa
hoặc viên phó của đồng chí ấy

Đồng chí Txi-u-ru-pa! Tôi cử đến đồng chí những người đại diện của Xô-viết đại biểu Vư-sni Vô-lô-tséc.

Nạn đói ở đây rất khủng khiếp. Cần phải dùng mọi biện pháp giúp đỡ cấp tốc và gửi ngay đến chỗ ấy một thứ gì đó.

Tôi cũng đã nói chuyện với các đồng chí đó về việc tổ chức các đội lương thực và về các nhiệm vụ của công tác lương thực, nhưng cả đồng chí cũng cần phải trao đổi giải thích với họ.

Lê-nin

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

171
GỬI A. P. XMIẾC-NỐP

7. VI. 1918.

Đồng chí Xmiếc-nốp!

Những người đưa thư này muốn tìm hiểu vấn đề bầu cử các Xô-viết. Tôi đã nói với họ là họ bao giờ cũng có quyền bãi miễn các đại biểu của mình.

Đồng chí hãy trao đổi kinh nghiệm với họ và hãy cho những chỉ thị.

Lê-nin

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

172
ĐIỆN GỬI CẢNG Ở NI-GIƠ-NI NỐP-GÔ-RỐT

Khẩn. Cảng ở Ni-giơ-ni Nốp-gô-rốt
Bản sao gửi đi Xa-ra-tốp, Txa-rin-txun

Đề nghị các đồng chí chấp hành ngay lập tức và vô điều kiện tất cả các mệnh lệnh và chỉ thị của bộ trưởng dân ủy Xta-lin, đặc phái viên toàn quyền của Hội đồng bộ trưởng dân ủy.

Hãy truyền đạt cho Xta-lin: tất cả các mệnh lệnh và chỉ thị của đồng chí ấy phải được sao gửi ngay về cảng ở Ni-giơ-ni Nốp-gô-rốt, cho Ban lãnh đạo khu vực Vôn-ga.

Nội dung bức điện này phải được thông báo gấp đến tất cả các huyện.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy *Lê-nin*

Viết ngày 8 tháng Sáu 1918

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

*Theo đúng bản do một người
không rõ tên viết và do
V. I. Lê-nin sửa và ký*

173.
ĐIỆN GỬI I. V. XTA-LIN¹¹³

8. VI. 1918.

Txa-ri-txưn
Gửi bộ trưởng dân ủy Xta-lin

Tôi đã nhận được hai bức điện của đồng chí. Tôi đã chuyển bức điện, mà đồng chí muốn gửi, cho Tổng cục vận tải đường thủy rồi.

Ra-cóp-xki hôm qua đã báo cho biết là bọn Đức đã tiến thêm được 14 véc-xta về phía Nam Ba-tai-xcơ. Sli-áp-ni-cốp hứa lên đường vào ngày hôm nay.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy *Lê-nin*

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

174
**ĐIỆN GỬI I. V. XTA-LIN và
A. G. SLI-ÁP-NI-CỐP**

Txa-ri-txưn
Gửi các bộ trưởng dân ủy Xta-lin
và Sli-áp-ni-cốp

Tôi đã nhận được bức điện thứ ba và thư của Xta-lin. Chúng tôi áp dụng mọi biện pháp. Txi-u-ru-pa nói rằng ngày mai nhất định sẽ gửi tiền đi, còn hàng hoá thì hôm nay đã ra lệnh cho bốc xếp. Các đồng chí hãy cứ những đoàn tàu chạy theo tuyến, với đội bảo vệ đông gấp ba lần. Hãy bắt tất cả bọn phá hoại ngầm, bọn lưu manh và đưa cả về đây.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy *Lê-nin*

Viết ngày 10 tháng Sáu 1918
*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

175
**ĐIỆN VĂN BẰNG ĐIỆN THOẠI
GỬI I-a. M. XVÉC-ĐLỐP**

Người ta đã hứa với Txi-u-ru-pa là vào thứ ba sẽ cho đăng trên báo chí¹¹⁴. Đồng chí hãy tự quyết định với Txi-u-ru-pa. Böyle giờ tôi hoàn toàn không tin bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả nữa.

Lê-nin

Viết ngày 10 tháng Sáu 1918
*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

176

GỬI A. Đ. TXI-U-RU-PA

10. VI. 1918.

Gửi đồng chí Txix-u-ru-pa
hoặc gửi viên phó của đồng chí ấy

Các đồng chí đưa thư này là người của các nhà máy Man-txép-xki (có tới 20 000 công nhân, trong khu vực của họ có tới 100 000). Tình hình lương thực – hết sức nghiêm trọng.

Tôi đề nghị nghe họ trình bày cho hết và

(1) áp dụng mọi biện pháp khẩn cấp để giúp đỡ họ ngay, dù trong phạm vi tối thiểu, nhưng cần giúp đỡ ngay;

(2) thu hút các đại diện của khu Man-txép-xki vào Tiểu hội đồng lương thực;

(3) gắng hết sức để tổ chức ra những đội gồm những công nhân của khu Man-txép-xki.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy
V. U-li-a-nóp (Lê-nin)

In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII

Theo đúng bản thảo

177

TRẢ LỜI A. A. I-ÓP-PHÊ
THEO ĐƯỜNG DÂY TRỰC TIẾP

Lê-nin bên máy nói.

Chúng tôi, về phân minh, kiên quyết áp dụng mọi biện pháp để đạt được việc chuyển tàu biển về Xê-va-xtô-pôn, cũng như để chấm dứt chiến sự hoặc những hành động

tương tự như vậy về phía chúng ta. Tôi nhắc lại: hiện đang làm tất cả những gì có thể được. Đồng chí hãy tiếp tục đường lối của mình một cách kiên quyết, bền bỉ và kiên định¹¹⁵.

Lê-nin

Viết giữa ngày 10 và 15 tháng
Sáu 1918

In lần đầu năm 1957 trong cuốn
"Những văn kiện về chính sách
đối ngoại của Liên-xô", t. I

Theo đúng bản thảo

178
GỬI A. Đ. TXI-U-RU-PA

11. VI. 1918.

Gửi đồng chí Txix-u-ru-pa
hoặc gửi viên phó của đồng chí ấy

Đồng chí Txix-u-ru-pa!

Những đồng chí đưa thư này là đại diện của nhà máy Bri-an-xcơ. Vì hôm qua đồng chí (hoặc đồng chí Xvi-đéc-xki) đã thỏa thuận kỹ với các đại biểu của các nhà máy Man-txép-xki, nên tôi tin là đồng chí sẽ thỏa thuận được với những người của nhà máy ở Bri-an-xcơ. Tôi hết sức thiết tha yêu cầu tiếp họ ngay và làm mọi việc gì có thể được.

Gửi đồng chí lời chào! Lê-nin của đồng chí

In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII

Theo đúng bản thảo

179
ĐIỆN GỬI G. E. DI-NÔ-VI-ÉP

Pê-tơ-rô-grát
 Xmôn-nuri
 Gửi Di-nô-vi-ép

Tôi không nhớ là tôi cho phép liên hệ với Ôm-xcơ hay không.

Tôi sẽ hỏi lại Pốt-ben-xki.

Tôi khuyên không nên có một sự thỏa thuận trực tiếp hoặc gián tiếp nào với bọn phản cách mạng ở Ôm-xcơ¹¹⁶.

Lê-nin

Viết ngày 11 tháng Sáu 1918

*In lần đầu năm 1933 trong
 Văn tập Lê-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

180
BỎ SUNG CHO BỨC ĐIỆN GỬI
A. X. I-A-CU-BỐP, I. V. XTA-LIN
và A. G. SLI-ÁP-NI-CỐP

Ưu tiên tuyệt đối
 Về vấn đề lương thực
 Txa-ri-txun Ủy ban lương thực đặc biệt khu
 Gửi 1) I-a-cu-bốp
 2) Xta-lin
 3) Sli-áp-ni-cốp

Vì có những sự kiện ở Xa-ma-ra và ở Ôm-xcơ, vì có sự gián đoạn trong tuyến vận chuyển đường sắt Péc-mơ - Vi-át-ca, vì hoàn toàn không có tin tức gì về tình hình giao thông ở đoạn Péc-mơ - È-ca-tê-rin-bua -

Ti-u-men, khiến cho chúng ta bị hoàn toàn cắt đứt với Xi-bi-ri, cho nên không chờ sự thỏa thuận của các đồng chí, tôi đã cử các cán bộ kỹ thuật đi bằng đường thủy từ các tỉnh Vi-át-ca, U-pha, trong bức điện số 363 tôi đã báo cho các đồng chí biết về những cán bộ này. Tôi đề nghị tiếp nhận họ, giao ngay công tác, phân bổ họ về các địa điểm thu mua và nếu cần, về cả các nơi xuất phát và các địa điểm vận chuyển lúa mì. Trong số những người được cử đi có những cán bộ rất có tài hoàn toàn phù hợp với công tác kỹ thuật ở trung tâm, ở trong Ủy ban lương thực đặc biệt khu và có những cán bộ tổ chức rất có tài có thể phụ trách việc thu lúa mì ở địa phương. Sử dụng những người đó — tôi sẵn sàng chịu trách nhiệm về lòng trung thực của họ — là rất cần thiết và là một điều không tránh khỏi, bởi vì không thể tìm được một lực lượng kỹ thuật nào lớn hơn và tốt hơn. Các đồng chí hãy đề nghị họ tự đề ra mức lương, và mặc dù tôi tin là họ có đủ sự khiêm tốn, song tôi vẫn khuyên các đồng chí đừng để đặt trong việc trả lương cho họ. Các đồng chí hãy đánh điện.

Bộ trưởng Bộ dân ủy lương thực *Txi-u-ru-pa*

Tôi thiết tha đề nghị tiếp nhận và giao công tác cho những người do Txi-u-ru-pa cử đến, nếu đồng chí ấy đảm bảo về họ. Sử dụng các cán bộ thực hành có kinh nghiệm và trung thực là vô cùng quan trọng.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy *Lê-nin*

Viết ngày 11 tháng Sáu 1918

*In lần đầu năm 1942 trong
 Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

181

GỬI G. E. DI-NÔ-VI-ÉP

11. VI. 1918

Pê-tơ-rô-grát
Xmôn-nui
Gửi Di-nô-vi-ép

Tôi thiết tha yêu cầu lợi dụng cơ hội để gửi gấp và nhanh một số lượng tối đa các đội về U-ran qua Vi-át-ca. Txi-u-ru-pa đã đồng ý. Vũ khí có ở Vô-lô-gđa.

Lê-nin

Chuyển *n g a y* về Pê-tơ-rô-grát và báo cho tôi biết xem Pê-tơ-rô-grát nhận được *v à o l ú c n à o*.

In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV

Theo đúng bản thảo

182
GỬI V. P. MI-LI-U-TIN, I. E. GU-CỐP-XKI
và A. Đ. TXI-U-RU-PA¹¹⁷

1

Gửi Gu-cốp-xki và Mi-li-u-tin

Chúng ta có nên án định kiểm tra Ban chế tạo máy nông nghiệp, yêu cầu họ phải trả lời trong một thời hạn ngắn về một số vấn đề thực tế, hay không?

Lê-nin

2

Gửi Txi-u-ru-pa

Còn ý kiến đồng chí thế nào?

Cô-dơ-min yêu cầu 400 triệu. Đồng chí biết gì *c h í n h*
x á c về việc sản xuất và phân phối các máy móc nông nghiệp?

3

NHỮNG CHỖ ĐÁNH DẤU TRÊN THƯ TRẢ LỜI
CỦA A. Đ. TXI-U-RU-PA VÀ THƯ GỬI ĐỒNG CHÍ ẤY

Hiện nay tôi không thể báo cáo được điều gì chính xác cả. Tôi có thể gửi bản trả lời cẩn kẽ trong một thời hạn ngắn nhất (sau 48 giờ). Song bây giờ cũng có thể trả lời: có sơ suất, nhưng cần phải nói thêm rằng: chính ngày hôm nay tôi đã đồng

ý ~~×~~ ^{XX} về một cơ cấu tổ chức (bộ ba gồm những đại diện của Hội đồng kinh tế quốc dân, Bộ dân ủy nông nghiệp và Bộ dân ủy lương thực) có thể loại trừ được khả năng tái diễn những sơ suất đã xảy ra trước kia. Tôi có ý định không quyết định trong lúc này vấn đề về việc kiểm tra, là hoãn việc đó đến lúc tôi đệ trình bản trả lời.

Gửi Txi-u-ru-pa

×
cho ai?
XX

Đã được án định *r ò i à*?

Gồm những ai? bao giờ? ai án định?

Tại sao không án định bộ ba đó ở đây ngay bây giờ?

Viết ngày 12 tháng Sáu 1918

In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI

Theo đúng bản thảo

183
ĐIỆN GỬI XÔ-VIẾT ĐẠI BIỂU CUỐC-XCƠ

Cuốc-xcơ
 Ban chấp hành Xô-viết đại biểu

Tôi kiên quyết đề nghị phải áp dụng những biện pháp khẩn cấp để chống lại việc một đội biên phòng ở tại ga Giê-lô-bốp-ca, huyện Lơ-gốp, trên tuyến đường sắt Cuốc-xcơ - Cô-rê-ne-vô, đã tước đoạt tiền nong và đồ quý của những người U-cra-i-na và người Nga nghèo và còn bị mắc mưu bọn khiêu khích muốn phá hoại những cuộc đàm phán hòa bình với U-ra-i-na.

Hãy chấm dứt ngay việc làm ô danh Chính quyền xô-viết như vậy. Hãy đánh điện cho tôi biết về việc thi hành những điều trên đây.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

*Viết châm nhất ngày 14 tháng
 Sáu 1918*

*In lần đầu năm 1933 trong
 Văn tập Lê-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

184
GỬI G. E. DI-NÔ-VI-ÉP

14. VI. 1918.

Đồng chí Di-nô-vi-ép!

Cần phải dốc mọi nỗ lực ra để điều động ngay tức khắc hàng trăm cán bộ tuyên truyền từ Pê-tơ-rô-grát về nông thôn. Trước khi có đại hội của các Xô-viết mà làm được

công tác đó là hết sức quan trọng¹¹⁸, hơn nữa toàn bộ tình hình quân sự và lương thực lại càng đòi hỏi cấp thiết phải làm công việc đó. Sẽ có tiền, đồng chí đừng hà tiện. Chúng tôi đã bàn chi tiết với Xvi-đéc-xki (và cả với Txi-u-ru-pa). Cần phải cố gắng.

Gửi lời chào! Lê-nin

*Dặng lần đầu không đầy đủ
 ngày 21 tháng Giêng 1925 trên
 báo "Sự thật", số 17*

Theo đúng bản thảo

*In toàn văn năm 1931 trong
 Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

185
GỬI G. E. DI-NÔ-VI-ÉP

Pê-tơ-rô-grát
 Xmôn-nui

Gửi Di-nô-vi-ép

Tôi hy vọng là đồng chí đã nhận được thư của tôi yêu cầu gửi nhiều hơn nữa các đội tới U-ran. Tôi bổ sung thêm rằng việc gửi tới đó nhiều công nhân hơn nữa để làm công tác tuyên truyền và lãnh đạo những người lạc hậu là hết sức quan trọng. Hãy trả lời ngay.

Lê-nin

Viết ngày 14 tháng Sáu 1918

*In lần đầu năm 1942 trong
 Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

186
**ĐIỆN GỬI G. E. DI-NÔ-VI-ÉP
 và A. N. BÔ-BRỐP**

Pê-to-rô-grát, Xmôn-nui
 Gửi Di-nô-vi-ép, Bô-brốp

Tôi chuẩn y việc cử đi. Thiết tha yêu cầu tiếp tục hết sức
 cố gắng cử các đội cũng như các cán bộ tuyên truyền.

Lê-nin¹⁾

Viết ngày 14 tháng Sáu 1918

*In lần đầu năm 1931 trong
 Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

187
GIẤY CHỨNG NHẬN CHO N. A. È-MÊ-LI-A-NỐP

14. VI. 1918.

Giấy chứng nhận

Người đưa giấy này là đồng chí Ni-cô-lai A-léch-xan-đrô-vich È-mê-li-a-nốp được Xô-viết đại biểu ở Xê-xtơ-rô-rết-xco cử đến U-ran và vùng sông Vôn-ga với nhiệm vụ đặc biệt.

Tôi đề nghị tất cả các Xô-viết đại biểu địa phương và tất
 cả các cơ quan xô-viết hãy tuyệt đối tin đồng chí È-mê-li-a-nốp
 và hết sức giúp đỡ đồng chí ấy.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-li-a-nóp (Lê-nin)

*In lần đầu năm 1931 trong
 Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

¹⁾ A. D. Txi-u-ru-pa cũng ký tên vào bức điện này.

188
GỬI A. Đ. TXI-U-RU-PA

Gửi Txi-u-ru-pa

Biếc-séc-tơ có một đội lương thực gần 600 người.

Biếc-séc-tơ yêu cầu: hãy điều động tôi nhanh lên.

Tơ-rốt-xki giao cho nhiệm vụ kiểm tra đội. Người ta báo cáo với Tơ-rốt-xki là kiểm tra mang lại những kết quả *k h ả q u a n*.

Không được bỏ dở công việc đó!

Theo tôi, đồng chí cần phải ra chỉ thị ngay:

hợp nhất đội của Biếc-séc-tơ với **hai** đội **tốt** khác của Pê-to-rô-grát dưới sự chỉ đạo chung của một người *tín cẩn*

hoặc cử về đội của Biếc-séc-tơ 2 - 3 chính ủy và chỉ đạo viên tin cẩn và yêu cầu họ báo cáo hàng tháng 1 - 2 lần.

*Viết chậm nhất ngày 15 tháng
 Sáu 1918*

*In lần đầu năm 1931 trong
 Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

189
*** GỬI BỘ DÂN UỶ GIÁO DỤC VÀ
 BỘ DÂN UỶ TÀI SẢN CỦA NƯỚC CỘNG HÒA**

Đề nghị các đồng chí đề trình ngay tức khắc những báo cáo số liệu cho biết là cụ thể đã làm được gì để thực hiện sắc lệnh ngày 13. IV. 1918, đặc biệt về việc 1) hạ bỏ các tượng đài kỷ niệm cũ, 2) thay chúng bằng những tượng đài mới, dù là tạm thời, và 3) thay các khẩu hiệu cũ trên các toà nhà công cộng bằng những khẩu hiệu mới (§ 5 trong sắc lệnh)¹¹⁹.

Sự trì trệ kéo dài hai tháng trời trong việc thi hành sắc lệnh này – một sắc lệnh vừa quan trọng về mặt tuyên truyền, vừa về mặt giải quyết công ăn việc làm cho những người thất nghiệp – là không thể tha thứ được.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân uỷ¹⁾

Viết ngày 15 tháng Sáu 1918

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

190

GỬI A. Đ. TXI-U-RU-PA

1

Gửi Txı-u-ru-pa

Tôi rất sợ là chúng ta chưa đánh giá hết mối nguy cơ “Pen-da” cả về mặt lương thực lẫn về mặt chính trị chung, và sợ là chúng ta thực tế không thể cứ “các cán bộ tuyên truyền” đi được.

Có nên áp dụng gấp hay không những biện pháp để lấy một đội lương thực ưu tú (của Pê-tơ-rô-grát v.v.) và điều *ngay* đội này đi sau khi trao cho họ nhiệm vụ: những tuần đầu phải làm công tác tuyên truyền.

2

Gửi Txı-u-ru-pa

Theo tôi, cần phải tiến hành hết sức gấp những việc sau đây: đồng chí phải liên hệ

¹⁾ Còn có văn bản đánh máy của tài liệu này, đánh máy trên một tờ giấy có tiêu đề của Hội đồng bộ trưởng dân uỷ, do V. I. Lê-nin ký và được gửi cho Bộ dân uỷ giáo dục.

1) với Pê-tơ-rô-grát

2) với Xvéc-đlốp

về việc phái đến Pen-da và tỉnh Pen-da khoảng 50 người (cán bộ tuyên truyền) gồm những công nhân ở Pê-tơ-rô-grát và Mát-xcơ-va.

Viết ngày 17 tháng Sáu 1918

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

191

GỬI A. A. I-ÓP-PHÊ

18/VI.

Đồng chí I-óp-phê!

Tôi rất đỗi ngạc nhiên và phẫn nộ vì không có tin tức gì từ Thụy-sĩ cả. Người ta nói rằng tuần nào cũng có giao thông viên sang đó. Thế mà không có lấy một chữ!

Béc-din và Scö-l López-xki làm gì?

Hãy chuyển giúp bức thư này cho họ và dùng mọi biện pháp để có được thư trả lời.

Cần phải cấp tốc gửi từ Thụy-sĩ về đây.

cuốn sách của Junius,

“ ” của Các-lo Liếp-néch,

tập các bài báo cắt của tờ “Berner Tagwacht” v.v. (tất cả *n h ữ n g t à i l i ệ u* về phong trào của *n h ữ n g n g ư ờ i p h á i t ả* ở Đức và ở Áo)¹²⁰.

Cần phải tái bản ngay cái này trong một cuốn sách (ra từng tập) ở Thụy-sĩ.

Đặt cho một người nào đó ở Đức (ở Béc-lanh) *cũng* làm một công việc *n h ư v ẩ y* căn cứ theo tài liệu của Partei-Archiv hoặc của bất kỳ thư viện nào có đủ bộ các tờ báo

đã ra trong suốt thời gian chiến tranh (bài của Ruy-lê về sự phân liệt đăng trong "Vorwärts", 12. I. 1915 hoặc 1916¹²¹ v.v.).

Phải thu thập ngay Referenten-Material của Niederbarnim (được trích dẫn trong cuốn sách của Legien: "Warum müssen die Gewerkschaftsführer u. s. w.")¹²² và *tất cả những gì đã i loại nhữn vây.*

Quả thực đáng phẫn nộ vì trong lĩnh vực đó người ta không làm *một cái gì cả*.

Để làm việc đó có thể (và phải) *thuê* hai người Đức (Boóc-khắc-tơ có thể làm được) và hai người Thụy-sĩ và xuất bản ngay bằng tiếng Đức, tiếng Pháp và tiếng Anh.

Lê-nin

Về vấn đề tàu bè ở Nô-vô-rốt-xơ vẫn chưa xác minh được đầy đủ. Nhưng chúng tôi đã áp dụng *mọi* biện pháp và tôi hy vọng là người ta sẽ thi hành mệnh lệnh¹²³.

*Viết ngày 18 tháng Sáu 1918
Gửi đến Béc-lanh*

*In lần đầu năm 1959 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXVI*

Theo đúng bản thảo

192 ĐIỆN GỬI X. G. SAU-MI-AN

Ba-cu, gửi Sau-mi-an
Qua A-xtơ-ra-khan và Cu-sca, sau chuyển tiếp
bằng điện báo vô tuyến

Vẫn chưa có sắc lệnh về quốc hữu hóa công nghiệp dầu mỏ¹²⁴. Chúng tôi dự định ra sắc lệnh về việc quốc hữu hóa công nghiệp dầu mỏ vào cuối thời kỳ chấn chỉnh giao thông

đường thủy. Tạm thời chúng tôi tổ chức độc quyền nhà nước về buôn bán sản phẩm dầu mỏ. Đồng chí hãy áp dụng mọi biện pháp để chuyên chở gấp sản phẩm dầu mỏ về Vôn-ga. Hàng ngày hãy thông báo cho Tổng cục công nghiệp dầu mỏ về tình hình công nghiệp dầu mỏ.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

Viết ngày 18 tháng Sáu 1918

*In lần đầu năm 1945 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXV*

*Theo đúng bản ghi trong bức điện
do V. I. Lê-nin ký*

193

ĐIỆN GỬI CHỦ TỊCH XÔ-VIẾT ĐẠI BIỂU MEN-DÊ-LIN-XƠ

Men-dê-lin-xơ
Gửi chủ tịch Xô-viết đại biểu

Hãy cho tự do xuôi ngay những bè gỗ do các đồng chí đưa lên phơi cũng như tất cả các loại khác cần được đưa xuống hạ lưu sông Vôn-ga, chuyển đến các xưởng cưa quốc doanh hoặc các xưởng cưa khác. Trong bất kỳ trường hợp nào cũng không được thu thuế má gì hết^{1).} Sự chậm trễ trong việc này sẽ gây cho nước Cộng hòa xô-viết một thiệt hại to lớn, các đồng chí sẽ phải hoàn toàn chịu trách nhiệm về việc này trước tòa án cách mạng. Hãy báo ngay –

¹⁾ Trong bức điện câu bắt đầu từ những chữ "Trong bất kỳ" cho đến những chữ "giá hết" do chính tay V. I. Lê-nin viết.

bằng điện báo – cho Hội đồng bộ trưởng dân ủy rõ về việc thực hiện.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy *Lê-nin*

Viết ngày 18 tháng Sáu 1918

*In lần đầu năm 1945 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXV*

*Theo đúng bản đánh máy do
V. I. Lê-nin bổ sung và ký*

194

GỬI I. E. GU-CỐP-XKI

Chúng tôi quyết định vơ vét của tất cả các bộ dân ủy để tăng cường gấp rút cho Bộ dân ủy lương thực dù là trong 2 - 3 tháng, bởi vì nếu không thì có thể chết đói.

Chúng tôi muốn trưng dụng *Dăc-xơ* của các đồng chí.

Viết ngày 22 tháng Sáu 1918

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

195

GỬI BAN THƯ KÝ CỦA HỘI ĐỒNG BỘ TRƯỞNG DÂN ỦY

1

1) Các đồng chí hãy tìm một nghị quyết được thông qua từ lâu (ở Pe-tơ-rô-grát) quy định phải đưa các vấn đề vào chương trình nghị sự như thế nào.

2) Người soạn thảo chương trình nghị sự, thư ký (Goóc-bu-nốp là thư ký phải không? tình trạng lộn xộn của chúng ta thật là ghê gớm) phải ký tên ở dưới: một thư ký nào

đó đã soạn thảo (và tôi báo trước là *sẽ sa thải* những thư ký nào không muốn thực hiện nội quy).

2

Xin nhắc

tất cả các thư ký là họ không được đưa những vấn đề vào chương trình nghị sự nếu chưa yêu cầu được *chữ ký* của báo cáo viên (hoặc của người muốn đặt vấn đề),

1) đã hỏi cơ quan tài chính chưa (Bộ dân ủy tài chính + kiểm tra), nếu vấn đề có liên quan tới chi phí và cấp tiền;

2) đã hỏi các cơ quan *có liên quan* đến vấn đề nói tới ở đây chưa.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-li-a-nóp (Lê-nin)

Tất cả các thư ký phải ký
vào đây xác nhận là đã
đọc văn bản này.

Viết ngày 26 tháng Sáu 1918

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

196

GỬI G. E. DI-NÔ-VI-ÉP

26/VI. 1918.

Gửi cả cho La-sê-vích và các ủy viên khác
trong Ban chấp hành trung ương¹⁾

Đồng chí Di-nô-vi-ép! Mãi đến hôm nay chúng tôi mới
được nghe ở trong Ban chấp hành trung ương *rằng công*

¹⁾ Câu này do V. I. Lê-nin viết ở phía trên của bức thư.

nhân Pê-tô-rô-grát muốn trả lời vụ ám sát đồng chí Vô-lô-dác-xki bằng một đợt khủng bố hàng loạt và các đồng chí (không phải bản thân đồng chí, mà là các ủy viên trung ương ở Pê-tô-rô-grát hoặc các ủy viên Ban chấp hành đảng bộ Pê-tô-rô-grát) đã ngăn cản họ¹²⁵.

Tôi kiên quyết phản đối!

Chúng ta tự làm cho mình mất tín nhiệm: ngay cả trong những nghị quyết của Xô-viết đại biểu chúng ta đã đe dọa dùng đến hành động khủng bố có tính chất hàng loạt, nhưng khi đi vào thực tế thì chúng ta lại *kìm hãm* sáng kiến cách mạng của quần chúng, sáng kiến *hoàn toàn* đúng.

Không thể được!

Bọn khủng bố sẽ coi chúng ta là những kẻ nhu nhược. Bây giờ là thời buổi chiến tranh. Cần phải cổ vũ tinh thần cương quyết và tính quần chúng của hành động khủng bố chống lại bọn phản cách mạng, đặc biệt là ở Pê-tô-rô-grát, vì tấm gương của nó có tác dụng quyết định.

Gửi đồng chí lời chào! *Lê-nin*

P. S. Hãy cử thật nhiều, thật nhiều đội: hãy lợi dụng thắng lợi trong các cuộc bầu cử. Nếu các đồng chí Pê-tô-rô-grát cử được khoảng 10 - 20 nghìn người đến tỉnh *T a m-bốp*, đến U-ran v.v., thì họ sẽ *hoàn toàn* và *chắc chắn* tự cứu được họ và sẽ được toàn bộ cuộc cách mạng. Vụ mùa này rất lớn, chỉ cần giữ vững trong vòng vài tuần lễ nữa thôi.

*Đăng một phần lần đầu ngày
21 tháng Giêng 1925 trên báo
"Sự thật", số 17*

*In toàn văn năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

197
ĐIỆN GỬI A. M. I-U-RI-ÉP

Nếu đến tận bây giờ anh vẫn chưa muốn hiểu chính sách xô-viết là một chính sách thù địch với quân Anh cũng như với quân Đức, thì hãy tự trách lấy mình. Na-txa-rê-nút đã lên đường.

Chúng ta sẽ chiến đấu chống quân Anh, nếu chúng cứ tiếp tục chính sách cướp bóc của chúng ta¹²⁶.

Lê-nin

*Viết ngày 26 tháng Sáu 1918
Gửi đến Muốc-man-xco'*

*Đăng ngày 21 tháng Hai 1935
trên báo "Sự thật", số 51.*

Theo đúng bản thảo

198
TRAO ĐỔI THƯ VỚI A. D. TXI-U-RU-PA

Gửi Txi-u-ru-pa

1) Đồng chí cử ai về địa phương và bao giờ cử (Sli-khte, Bri-u-kha-nốp, ai nữa? và đi đâu?).

2) Đã nói chuyện với Pra-vđin (đồng chí ấy hôm nay từ Tu-la, È-le-txo, Ô-ri-ôn tới).

Có lúa mì,

trật tự thật mẫu mực,

chính quyền của nông dân nghèo.

3) Các đồng chí cử ai và với những đội nào về Tam-bốp? Có nên cử Bri-u-kha-nốp về đấy không? Phải đưa về đấy một người kiên quyết nhất.

(Hôm nay đã có người từ Tam-bốp đến chở tôi; được mùa chưa từng thấy; còn cả lúa mì cũ; có thể đậm tan được bọn cu-lắc, nhưng thiếu *những cán bộ tổ chức và các đội lương thực*).

4) Có lẽ nào chúng ta lại chịu yên với tình trạng thiếu chuyên chính (về lương thực) ở Mát-xcơ-va hay sao? Thật chướng! Thật ô nhục!

Sli-kte về huyện È-phre-m López thuộc tỉnh Tu-la. Đã cử một đồng chí về Pê-téc-bua đến chở Di-nô-vi-ép nhận công nhân vào đội của đồng chí ấy. Hiện nay đang tiến hành việc bốc xếp gấp hàng hóa. Qua khoảng 5 ngày nữa sẽ khởi hành¹⁾.

A. Tx.

Gửi Txi-u-ru-pa

Mất **năm** ngày cho việc trao đổi điện báo với Di-nô-vi-ép (người từ lâu đã hỏi xem phải phái các đội đi đâu) và cho việc bốc xếp hàng hóa (mất 1 ngày??)

Đó là thái độ quan liêu giấy tờ *g h e t o m*. Đồng chí hãy chỉ định 10 tên quan lại – cái bọn đê tiện ở trong Bộ dân ủy lương thực, đê ra cho họ yêu cầu: phải hoàn thành xong tất cả *trong vòng 1 ngày hoặc 2 ngày*, nếu không sẽ thả hồi và đưa truy tố trước tòa án.

Viết ngày 26 tháng Sáu 1918

In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII

Theo đúng bản thảo

¹⁾ Do V. I. Lê-nin gạch dưới.

199
GỬI A. P. XMIEC-NỐP, G. I. PÊ-TƠ-RỐP-XKI
và I. E. GU-CỐP-XKI

28/VI. 1918.

Gửi đồng chí Xmiếc-nốp
hoặc Pê-tơ-rốp-xki, bộ trưởng Bộ dân ủy nội vụ,
và đồng chí Gu-cốp-xki, bộ trưởng Bộ dân ủy tài chính
Tôi thiết tha giới thiệu người đưa thư này, đồng chí Xê-mi-ôn I-va-nô-vích Lê-bê-đép, chủ tịch Xô-viết đại biểu Tâm-ni-cốp thuộc tỉnh Tam-bốp.

Đồng chí ấy xin *vay 1½ triệu*. Qua câu chuyện thấy rằng tình hình công việc của huyện rất mâu mực. Một tấm gương rất đáng học tập của một huyện mâu mực, đó là nơi mà trong *tất cả* các Xô-viết đại biểu, bọn cu-lắc trên thực tế đã bị lấn át. Theo tôi, một huyện như vậy cần phải được giúp đỡ trước nhất.

Lê-nin

In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI

Theo đúng bản thảo

200
GỬI X. G. SAU-MI-AN

29. VI. 1918.

Đồng chí Sau-mi-an thân mến!

Tôi gửi đồng chí những lời chào và những lời chúc tốt đẹp nhất.

Xta-lin đang ở Txa-ri-txưn. Tốt hơn hết là nên gửi thư qua Xta-lin.

Gửi đồng chí lời chào! Lê-nin của đồng chí

Gửi đến Ba-cu

In lần đầu năm 1938

Theo đúng bản thảo

201

ĐIỆN GỬI I. V. XTA-LIN

Mật

Gửi bộ trưởng dân ủy Xta-lin

Txa-ri-txưn

Hôm nay, ngày 30 tháng Sáu, nhận được tin của I-óp-phê từ Béc-lanh cho biết là Quy-lơ-man đã đàm thoại sơ bộ với I-óp-phê. Qua cuộc đàm thoại đó thấy rằng người Đức đồng ý bắt người Thổ-nhĩ-kỳ chấm dứt những hoạt động quân sự ngoài ranh giới Brét, sau khi quy định cho chúng ta một giới tuyến phi quân sự tạm thời chính xác. Họ hứa không để cho quân Thổ-nhĩ-kỳ vào Ba-cu, nhưng muốn nhận dầu mỏ. I-óp-phê đã trả lời rằng chúng ta sẽ nghiêm chỉnh thi hành hòa ước Brét, song hoàn toàn đồng ý với nguyên tắc có đi có lại. Đồng chí hãy đặc biệt lưu ý tới thông báo đó và hãy cố gắng chuyển tin đó cho Sau-mi-an càng nhanh càng tốt, bởi vì hiện nay có những khả năng chắc chắn nhất để giữ vững Ba-cu. Dĩ nhiên là chúng ta sẽ xuất một phần dầu mỏ.

Lê-nin

Viết ngày 30 tháng Sáu 1918

*In lần đầu năm 1959 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXVI*

*Theo đúng bản ghi
trên băng điện báo*

202

ĐIỆN GỬI V. L. PA-NI-U-SKIN

Nô-vô-xin

Gửi chính ủy đặc biệt Pa-ni-u-skin

Tôi sẽ chuyển yêu cầu của đồng chí cho Ủy ban đặc biệt, còn tôi đề nghị đồng chí phải hành động kiên quyết, phải tính toán và cân nhắc kỹ càng lực lượng trước đà, bởi vì khi đã khởi sự thì phải tiến hành đến cùng.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

*Viết cuối tháng Sáu - chậm nhất
ngày 2 tháng Bảy 1918*

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

203

* ĐIỆN GỬI CÁC ĐỘI TRƯỞNG CÁC ĐỘI TRUNG DỤNG TRÊN TẤT CẢ CÁC TUYẾN ĐƯỜNG SẮT¹²⁷

Hội đồng bộ trưởng dân ủy đã được biết về những hành động hoàn toàn không thể dung thứ được và nguy hại cho Chính quyền xô-viết mà một vài đội trưng dụng đã gây ra. Các đội trưng dụng được cử đi đảm nhiệm trọng trách trên các tuyến đường sắt để đấu tranh chống tệ đầu cơ thực sự. Các đội trưởng có nhiệm vụ giữ vững kỷ luật nghiêm minh nhất ở trong các đội, các đội trưởng sẽ chịu trách nhiệm về tình hình vô kỷ luật cũng như về tất cả các hành động sai phạm xảy ra trong đội của mình trước sự xét xử thẳng

tay của Tòa án cách mạng. Báo cho các đội biết rằng Hội đồng bộ trưởng dân ủy tin chắc rằng những công nhân giác ngộ sẽ không để cho kỷ luật vô sản nghiêm minh nhất bị vi phạm và sẽ lên án một cách cực kỳ nghiêm khắc những kẻ có những hành động làm ô danh Chính quyền xô-viết. Nhưng nếu những tên lưu manh chính cống đã chui được vào các đội và không chịu phục tùng những mệnh lệnh của chính quyền trung ương và của những người chỉ huy của các đội ấy, hoặc làm ô danh nước Cộng hòa xô-viết bằng cách ăn hối lộ của bọn đầu cơ lúa mì thì các thủ trưởng của chúng và các Xô-viết đại biểu địa phương¹⁾ phải cho bắt ngay bọn này và giải chúng về Mát-xcơ-va để đưa ra xét xử hết sức nghiêm khắc trước Tòa án cách mạng.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy
V. U-li-a-nóp (Lê-nin)

Viết ngày 1 tháng Bảy 1918

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

*Theo đúng bản đánh máy do
V. I. Lê-nin sửa, bổ sung và ký*

204

GỬI A. A. I-ÓP-PHÊ

1. VII. 1918.

Đồng chí I-óp-phê thân mến!

Thú thật, tôi hết sức bức đồng chí. Người thì ít, tất cả đã làm việc đến kiệt sức, thế mà đồng chí lại gây chuyện

¹⁾ Trong văn bản bức điện, những từ “các thủ trưởng của chúng và các Xô-viết đại biểu địa phương”, cũng như từ “một vài” ở câu đầu trong bức điện và những từ “làm ô danh” là do chính tay V. I. Lê-nin viết.

nư vậy: trong bức thư *riêng* gửi cho tôi (bức cuối cùng, viết bằng bút chì) đồng chí viết nhiều điều có quan hệ đến công tác và đưa những hiềm thù, những lời công kích, châm chọc cá nhân và vân vân nhằm chống lại Tsi-tsê-rin (một vị b. t.¹⁾ “không xứng đáng” v.v.). Còn cho Tsi-tsê-rin thì đồng chí viết: “những viễn cảnh tương lai trong bức thư gửi Lê-nin”.

Không thể hiểu được đây là cái trò gì!

Tsi-tsê-rin dĩ nhiên là hỏi tôi bức thư, tôi không thể cho xem được, vì không muốn làm một công cụ chia rẽ. Làm thế chỉ đưa đến kết quả làm hỏng công việc và làm hỏng quan hệ.

Tsi-tsê-rin là một cán bộ giỏi, rất tận tâm, thông minh, hiểu biết. Những người như vậy cần phải quý trọng. Còn về mặt yếu của đồng chí ấy – thiếu sót của cái bệnh “mệnh lệnh”, – cái đó không đáng ngại lắm. Trên đời này thiếu gì người có mặt yếu ngược lại với thiếu sót trên.

Có thể làm việc với Tsi-tsê-rin được, làm việc thoải mái, nhưng thậm chí với đồng chí ấy cũng có thể làm hỏng công việc.

Đồng chí sinh sự với đồng chí ấy, nhưng Bộ dân ủy ngoại giao có quyền khiếu nại về đồng chí, bởi vì đồng chí không đếm xỉa đến họ, mà chưa có sự đồng ý và cho phép của bộ trưởng Bộ dân ủy ngoại giao thì dĩ nhiên là các đại sứ không có quyền thực hiện những bước quyết định.

Tôi hy vọng là đồng chí sẽ áp dụng mọi biện pháp để khắc phục những Mißstände²⁾ ấy.

Còn việc người ta đã “đẩy” được Cra-xin lên rồi thì rất tốt. Hãy thúc đẩy Scơ-lốp-xki mạnh vào: anh ta là một người

¹⁾ Có lẽ là bộ trưởng.

²⁾ — những thiếu sót

lười; hãy yêu cầu phải có thật nhiều báo cáo, cứ phải đe nạt anh ta mới được.

Siết chặt tay đồng chí. Lê-nin

Gửi đến Béc-lanh

*In lần đầu năm 1959 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXVI*

Theo đúng bản thảo

205
ĐIỆN GỬI L. B. CRA-XIN

Mật

Béc-lanh, Đại sứ quán Nga
Thư riêng của Lê-nin gửi Cra-xin

Tôi hoàn toàn coi trọng công tác của I-óp-phê và tuyệt đối tán thành công tác đó, nhưng kiên quyết yêu cầu I-óp-phê giữ tư thế một đại sứ mà ở bên trên còn có bộ trưởng Bộ dân ủy ngoại giao, phải tuân theo phép lịch sự, không chửi bới, không khinh rẻ người khác và phải hỏi bộ trưởng Bộ dân ủy ngoại giao về mọi vấn đề quan trọng. Chỉ có thế, tôi mới có thể và sẽ ủng hộ đại sứ I-óp-phê. Tôi hy vọng vào sự tế nhị của đồng chí có thể khuyên nhủ điều đó với đại sứ I-óp-phê, tôi chờ thư trả lời.

Lê-nin

Viết ngày 3 tháng Bảy 1918

*In lần đầu năm 1959 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXVI*

Theo đúng bản thảo

206
ĐIỆN GỬI Đ. E. I-VA-SEN-CÔ

Oóc-sa

Gửi ủy viên phụ trách ga Oóc-sa I-va-sen-cô

Tôi cảm ơn đồng chí đã cho chuyển 36 toa xe sang Đức: đó là dành cho các tù binh của chúng ta gặp hoạn nạn. Tôi đề nghị phải bác bỏ tất cả những lời vu cáo hèn hạ và nêu rõ rằng chúng ta phải hết sức giúp đỡ các tù binh của chúng ta.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

Viết ngày 4 tháng Bảy 1918

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

207
*** GỬI TẤT CẢ CÁC ĐẢNG ỦY KHU PHỐ
ĐẢNG CỘNG SẢN NGA,
TẤT CẢ CÁC XÔ-VIẾT ĐẠI BIỂU KHU PHỐ,
TẤT CẢ CÁC BAN THAM MUỐU HỒNG QUÂN**

Vào khoảng 3 giờ chiều có hai quả bom ném vào đại sứ quán Đức làm Miéc-bách bị thương nặng. Đây rõ ràng là hành động của bọn quân chủ hay của những tên khiêu khích muốn lôi cuốn nước Nga vào cuộc chiến tranh phục vụ cho lợi ích của bọn tư bản Anh - Pháp, là bọn cũng đã mua chuộc được quân Tiệp-khắc. Phải huy động tất cả mọi lực lượng và động viên tất cả ngay lập tức vào việc truy

nã bọn tội phạm. Chặn tất cả các xe cộ lại và giữ cho tới khi kiểm tra kỹ lưỡng xong¹²⁸.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-Ir-a-nóp (Lê-nin)

Viết ngày 6 tháng Bảy 1918

*Đăng ngày 7 tháng Bảy (24 tháng
Sáu) 1918 trên các báo "Sự thật",
số 138 và "Tin tức của Ban chấp
hành trung ương các Xô-viết toàn
Nga", số 140*

Theo đúng bản thảo

phủ Nga đối với hành động đó, đồng thời cũng phải tới thăm gia đình của bá tước Miéc-bách vừa bị giết để chia buồn với họ.

Lê-nin

Viết ngày 6 tháng Bảy 1918

*In lần đầu năm 1959 trong cuốn
"Các sắc lệnh của Chính quyền
xô-viết", t. II*

*Theo đúng bản ghi
trong bức điện*

209

ĐIỆN GỬI I. V. XTA-LIN

Txa-ri-txun

Gửi đồng chí bộ trưởng dân ủy Xta-lin

Vào khoảng 3 giờ chiều nay, một tên xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả dùng bom giết chết Miéc-bách. Vụ ám sát đó rõ ràng là phục vụ cho lợi ích của bọn quân chủ hoặc bọn tư bản Anh - Pháp. Bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả không muốn nộp kẻ giết người, đã bắt giam Đgiéc-gin-xki và La-txit và bắt đầu cuộc nổi loạn chống lại chúng ta. Đêm nay chúng ta sẽ thanh toán một cách thẳng tay và nói rõ với nhân dân toàn bộ sự thật: chúng ta đang trên miệng hố chiến tranh. Chúng tôi có hàng trăm tên xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả bị bắt làm con tin. Ở mọi nơi cần phải đàn áp thẳng tay bọn phiêu lưu hèn hạ và điên cuồng ấy, bọn chúng đã trở thành công cụ trong tay bọn phản cách mạng. Tất cả những ai phản đối chiến tranh sẽ ủng hộ chúng ta.

Còn đối với Ba-cu thì điều quan trọng nhất là đồng chí cần phải liên hệ thường xuyên với Sau-mi-an, và Sau-

208

BÚC ĐIỆN VÔ TUYẾN GỬI A. A. I-ÓP-PHÊ

Béc-lanh, gửi I-óp-phê

Vào 2 giờ chiều hôm nay có hai người lạ mặt mang giấy tờ giả mạo của Ủy ban đặc biệt đã lọt vào đại sứ quán Đức và ném bom vào phòng làm việc của bá tước Miéc-bách. Bá tước Miéc-bách bị thương nặng, đã từ trần. Chính phủ, sau khi cử đại diện tới thăm ngay đại sứ quán Đức và bày tỏ với họ lòng phẫn nộ trước hành động khiêu khích chính trị đó, đang áp dụng mọi biện pháp truy lùng kẻ giết người để nộp chúng cho Tòa án cách mạng đặc biệt. Đã tăng cường các biện pháp bảo vệ đại sứ quán Đức và các công dân Đức. Chính phủ giao cho đồng chí nhiệm vụ lập tức tới thăm hỏi bộ trưởng Bộ ngoại giao Đức và bày tỏ với chính phủ Đức sự phẫn nộ của chính

mi-an phải biết được đề nghị của người Đức — đã được trình bày cho đại sứ I-óp-phê ở Béc-lanh — về vấn đề người Đức sẽ đồng ý ngăn cản cuộc tiến công của bọn Thổ-nhĩ-kỳ vào Ba-cu, nếu chúng ta bảo đảm cho người Đức một phần dầu mỏ. Dĩ nhiên là chúng ta tán thành. Như vậy là đồng chí hãy kiên quyết thẳng tay chống lại bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả và thông báo thường xuyên hơn.

Lê-nin

*Viết vào 1 giờ đêm ngày 7 tháng
Bảy 1918*

*Dăng lần đầu ngày 21 tháng
Giêng 1936 trên báo "Sự thật",
số 21*

Theo đúng bản thảo

Không được thả những người bị bắt nếu chưa kiểm tra ba lần bảy lượt và nếu chưa hoàn toàn tin chắc rằng người bị bắt không liên can đến vụ nổi loạn.

Lê-nin

Viết ngày 7 tháng Bảy 1918

*Dăng ngày 8 tháng Bảy (25
tháng Sáu) 1918 trên báo "Sự
thật" (số đặc biệt), số 139 và
báo "Tin tức của Ban chấp hành
trung ương các Xô-viết toàn Nga",
số 141*

*Theo đúng bản đăng trên
báo "Sự thật"*

210

ĐIỆN VĂN BẰNG ĐIỆN THOẠI GỬI TẤT CẢ CÁC XÔ-VIẾT ĐẠI BIỂU KHU PHỐ Ở MÁT-XCƠ-VA

Lệnh cho tất cả các Xô-viết đại biểu khu phố và các tổ chức công nhân cứ ngay càng nhiều càng tốt các đội vũ trang, dù chỉ một phần là công nhân, để tóm cổ bọn nổi loạn bỏ chạy.

Phải chú ý đặc biệt đến khu vực nhà ga Cuốc-xcơ và sau đó là các ga khác. Khẩn thiết yêu cầu phải tổ chức càng nhiều càng tốt các đội vũ trang để không một tên nào chạy thoát.

211

ĐIỆN VĂN BẰNG ĐIỆN THOẠI GỬI XÔ-VIẾT ĐẠI BIỂU MÁT-XCƠ-VA

Phổ biến cho tất cả các Xô-viết đại biểu tổng, thôn và huyện thuộc tỉnh Mát-xcơ-va.

Những đám tàn quân của bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả nổi loạn chống lại Chính quyền xô-viết hiện đang chạy tán loạn tại các vùng ngoại ô. Bọn cầm đầu cuộc phiêu lưu này đang chạy trốn. Phải thi hành mọi biện pháp truy lùng và tóm cổ những kẻ đã dám nổi loạn chống Chính quyền xô-viết. Bắt dừng tất cả các xe cộ. Hãy chặn tất cả các ngả đường. Tập trung bên cạnh những chỗ đó các đội công nhân và nông dân vũ trang của địa phương. Có tin báo rằng một chiếc xe bọc thép trước đây nằm trong tay

bọn nổi loạn đã rời khỏi thành phố. Thi hành mọi biện pháp để bắt chiếc xe đó.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

Viết ngày 7 tháng Bảy 1918

Đăng ngày 8 tháng Bảy (25 tháng Sáu) 1918 trên các báo "Sự thật" (số đặc biệt), số 139 và "Tin tức của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga", số 141

**212
TRẢ LỜI C. A. MÊ-KHÔ-NÔ-SIN
BẰNG ĐƯỜNG DÂY TRỰC TIẾP¹²⁹**

Lê-nin trả lời:

Cô-lê-ga-ép nói riêng với tôi, sau đó với Di-nô-vi-ép và nhiều người khác nữa rằng anh ta, Cô-lê-ga-ép, là kẻ đối địch với chính sách hiện nay của đảng xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả. Tôi không nghi ngờ một điều là cuộc phiêu lưu mạo hiểm khêu khích điện cuồng với việc giết hại Miéc-bách và cuộc nổi loạn của Ban chấp hành trung ương của bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả chống lại Chính quyền xô-viết sẽ làm cho không những phần lớn các công nhân và nông dân, trước kia theo họ, sẽ xa rời họ, mà còn làm cho nhiều người trí thức cũng sẽ xa rời họ. Toàn bộ cuộc nổi loạn đã bị đập tan hoàn toàn trong một ngày. Có hàng trăm tên bị bắt.

Đồng chí hãy ghi vào biên bản lời tuyên bố của Mu-ra-vi-ép về việc anh ta rút ra khỏi đảng xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả và hãy tiếp tục giám sát một cách cảnh giác. Tôi tin rằng nếu theo đúng những điều kiện đó, chúng ta

Điện gửi X. P. Na-txa-rê-nút. Ngày 7 tháng Bảy 1918

hoàn toàn có thể sử dụng được những phẩm chất chiến đấu rất tốt của anh ta. Cần phải tiến hành cuộc đấu tranh với bọn Tiệp-khắc và bọn Cô-dắc một cách kiên quyết gấp bội.

Lê-nin

Viết ngày 7 tháng Bảy 1918

Truyền đến Ca-dan

*In lần đầu năm 1959 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXVI*

Theo đúng bản thảo

**213
ĐIỆN GỬI X. P. NA-TXA-RÊ-NÚT**

Pê-tơ-rô-da-vốt-xcơ, gửi chính ủy đặc phái
Na-txa-rê-nút

Đồng chí có nhiệm vụ:

1. Tiến hành mọi biện pháp phá triệt để một đoạn đường sắt càng dài càng tốt.
2. Bắt giam những người nước ngoài nào trực tiếp hoặc gián tiếp giúp đỡ cuộc tiến quân ăn cướp của bọn đế quốc Anh - Pháp, nếu kháng cự thì bắn tại chỗ.
3. Những công dân nào của nước Cộng hòa xô-viết trực tiếp hoặc gián tiếp giúp đỡ cuộc ăn cướp của bọn đế quốc, sẽ phải bị đem bắn.

Chuyển cho đồng chí sử dụng hai triệu rúp. Về sự chi viện quân sự cho đồng chí sẽ có thông báo riêng¹³⁰.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

Viết ngày 7 tháng Bảy 1918

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

*Theo đúng bản do một người
không rõ tên viết, do V. I. Lê-nin
bổ sung và ký*

¹²⁹ Câu hỏi cuối cùng trong bức điện do chính tay V. I. Lê-nin viết.

214
GỬI BỘ DÂN ỦY QUÂN SỰ

Chính ủy miền Cáp-ca-dơ *I-va-nốp* hiện ở đây (từ A-xto-ra-khan, Ba-cu, Txa-ri-txưn đến đây), – đồng chí ấy hình như là một chiến sĩ lõi lạc và có khả năng dập tắt những cuộc nổi loạn của bọn cu-lắc *m ộ t c á c h t h ậ t s ự*.

Đồng chí ấy xung phong về mặt trận Tiệp-khắc.

Đồng chí ấy đề nghị cấp cho 500 người.

Liệu có thể đáp ứng yêu cầu của đồng chí ấy **một cách nhanh chóng** được không?

Và ở mức độ như thế nào?

Viết sau ngày 7 tháng Bảy 1918

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

215
ĐIỆN GỬI CHÍNH ỦY I-VA-NỐP

Vô-rô-ne-giơ, gửi chính ủy I-va-nốp

Đã thanh trừ được hoàn toàn cuộc nổi loạn của bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả và sự phản bội của Mu-ra-vi-ép. Cần sự giúp đỡ tăng cường hơn nữa cho mặt trận Tiệp-khắc. Tại mặt trận Cu-ban, dồn tất cả nỗ lực vào việc bảo vệ chu đáo và chắc chắn tuyến đường từ Ti-khô-rết-xcai-a đến Txa-ri-txưn và từ Txa-ri-txưn lên miền Bắc, chứ không phải là để tiến thêm¹³⁰. Mê-khô-nô-sin, Cô-bô-dép và Bla-gôn-ravốp tạm thời chỉ đạo mặt trận Tiệp-khắc.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy *Lê-nin*

Viết ngày 11 tháng Bảy 1918

*Đăng lần đầu năm 1927 trên tạp chí
"Chiến sĩ Hồng quân", số 21 (114)*

Theo đúng bản thảo

216
GỬI I. E. GU-CỐP-XKI¹³¹

1
Gửi Gu-cốp-xki

Có hàng loạt thư khiếu nại rằng đồng chí (Bộ dân ủy của đồng chí) vẫn *c h ưa g i a o* nhiệm vụ:

{ 1) toàn bộ bản vẽ,
2) dòng chữ viết bằng các thứ tiếng v.v.. }

Về vấn đề hình vẽ của tiền mới.

Tôi đã giao việc đó cho Dắc-xơ. *C h í n h đ ó I à m ộ t v i ệ c k h ô n g đ á n g k ế*.

Đồng chí hãy thực hiện hoặc ủy nhiệm người khác làm vào *sáng mai*.

2

Đồng chí *lân công*, đúng vậy! Ở đây có gì quan trọng đâu? Vì việc đó *c h ưa* dứt khoát. Thật nực cười nếu coi việc đó là quan trọng.

Viết ngày 11 tháng Bảy 1918

*Tài liệu thứ nhất in năm 1945
trong Văn tập Lê-nin, t. XXXV;
tài liệu thứ hai – in lần đầu*

Theo đúng bản thảo

217
GỬI I. E. GU-CỐP-XKI

1

Người ta khiếu nại là đồng chí vẫn chưa đưa bản vẽ về tiền mới, do đó làm cản trở việc làm mẫu và in thử chúng. Đồng chí hãy đưa ngay, giữ nguyên ý kiến cũ trong vấn đề

đổi ra vàng (đối với việc tạm ngừng đổi thì sẽ có sắc lệnh đặc biệt).

2

Hãy điền dòng chữ *xô-viết*.

3

- 1) Đưa những mẫu hiện có cho các chuyên gia giỏi nhất.
- 2) Đặt mẫu giả của những mẫu ấy.
- 3) Đặt vẽ hình (cho tất cả các loại tiền giấy) cho Ban lãnh đạo Bộ dân ủy giáo dục.
- 4) Giao cho Pô-pô-vi-txo-ki việc tính toán:
  - (a) mỗi tháng sẽ có thể in được bao nhiêu loại tiền như vậy với điều kiện phân phối thông thường, tức là phân phối bình thường tiền giấy
    - (a₁) in trên máy kiểu Oóc-lốp,
    - (a₂) in trên máy phẳng ngang bình thường,
    - (a₃) các loại tiền giấy lớn (tức là loại tiền giấy với đơn vị giá cao) in trên máy kiểu Oóc-lốp, tiền nhỏ trên máy phẳng ngang bình thường?
  - (b) trị giá của tiền mới so với tiền cũ thế nào?
  - (c) cụ thể khi nào bản kẽm sẽ xong (tức là bao nhiêu ngày sau khi phê chuẩn hình vẽ) và bắt đầu in tiền mới với kỳ hạn như thế nào?
  - (d) phương pháp mới có đòi hỏi những vật liệu mới và các chất phụ v.v. so với phương pháp cũ không?

Bản phiếu mẫu giá sẽ là bao nhiêu (đối với tất cả các loại giấy tờ chính thức của Chính quyền xô-viết)?

Viết nửa đầu tháng Bảy 1918

*In lần đầu năm 1945 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXV*

Theo đúng bản thảo

218
ĐIỆN GỬI CHÍNH ỦY TỈNH VÔ-RÔ-NE-GIƠ

Vô-rô-ne-giơ

Gửi chính ủy tỉnh

Tôi đã đọc thư của đồng chí gửi Tô-rốt-xki. Tôi và đồng chí ấy hoàn toàn tán thành rằng bức điện gửi từ Xa-ra-tốp là đáng tin cậy và cần được công bố rộng, bởi vì bức điện đó là của những người thực lòng lên án hành động phiêu lưu mạo hiểm của Ban chấp hành trung ương đảng xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả¹³².

Lê-nin

Viết ngày 12 tháng Bảy 1918

In lần đầu, theo đúng bản thảo

219
GỬI A. V. LU-NA-TSÁC-XKI

Hôm nay tôi vừa mới nói chuyện với *Vi-nô-gra-đôp*¹³³. Đồng chí ấy đã gây một ấn tượng tốt.

Đồng chí ấy hứa sẽ thỏa thuận với đồng chí.

Đồng chí ấy nói chuyện với đồng chí chưa?

Đã thỏa thuận chưa?

Nếu đồng chí ấy chưa thỏa thuận được thì về điểm nào?

Viết ngày 12 tháng Bảy 1918

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

220
THƯ GỬI THƯ KÝ

Đồng chí hãy thay mặt tôi gọi điện thoại cho *Vi-nô-gra-dôp*:

*tại sao anh ta không thỏa thuận được với Lu-na-tsác-xki?
Lu-na-tsác-xki hiện ở đây.*

Viết ngày 12 tháng Bảy 1918

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

221
*GỬI BỘ DÂN ỦY HÀNG HẢI

Tôi thiết tha yêu cầu áp dụng mọi biện pháp để đưa gấp vào biển Ca-xpiên những tàu chiến gồm tất cả các loại thích hợp¹³⁴.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy
V. U-li-a-nôp (Lê-nin)

Viết ngày 13 tháng Bảy 1918

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

222
GỬI N. I. PỐT-VÔI-XKI

Gửi Pốt-vô-i-xki

Tại sao đồng chí chưa điều từ Cuốc-xcơ 4 trung đoàn + trung đoàn của A-xác-kho (?)
+ sư đoàn của Xlu-vít?

Sự chậm trễ đang gây tổn hại cho ta ở mặt trận Tiệp-khắc, thế mà đồng chí đã chậm trễ!¹³⁵

Viết ngày 16 tháng Bảy 1918

*In lần đầu năm 1959 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXVI*

Theo đúng bản thảo

223
ĐIỆN GỬI XÔ-VIẾT ĐẠI BIỂU PÉC-MƠ

17. VII. 1918.

Péc-mơ
Gửi Xô-viết đại biểu
Bản sao gửi

Ủy viên Ban chấp hành trung ương Xmin-ga

Tôi nhận được đơn khiếu nại của Xta-ni-xlap Pa-lin-xki, một nhà cách mạng lão thành người Ba-lan do Xtê-clốp giới thiệu, Pa-lin-xki bị bắt tại nhà máy sản xuất xút ở Bê-rê-dơ-ni-xki, trạm bưu điện Véc-kho-xti-a, tỉnh Péc-mơ, vì bị kết tội phản cách mạng và đồng tình với bọn Tiệp-khắc.

Pa-lin-xki viết là ban pháp lý của Xô-viết đại biểu huyện U-xôn-ni-ê không thấy có điều gì phạm pháp trong những hành động của Pa-lin-xki.

Tôi thiết tha yêu cầu kiểm tra lại vụ này một cách kỹ càng và phân xử vô tư việc này, cho phép Pa-lin-xki trở về Ba-lan.

Hãy đánh điện báo cho biết đã thi hành việc này như thế nào.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy *Lê-nin*

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

224
**ĐIỆN GỬI CỤC PHỤ TRÁCH CÁC VẤN ĐỀ
NGƯỜI ĐỨC DI DÂN Ở VÙNG SÔNG VÔN-GA**

Xa-ra-tôp

Gửi Pê-tin,

Ủy viên Cục phụ trách các vấn đề người Đức di dân
ở vùng sông Vôn-ga

Hãy gửi ngay một đại đội những người Đức di dân, nếu đồng chí có thể lựa chọn được những người quốc tế chủ nghĩa xô-viết thực sự, hoàn toàn đáng tin cậy và biết tiếng Nga¹³⁶.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

Viết ngày 17 tháng Bảy 1918

In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV

Theo đúng bản thảo

225
ĐIỆN GỬI Ph. I. CÔ-LÊ-XỐP

17. VII. 1918.

Ta-sken

Gửi chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy
nước Cộng hòa Tuốc-ke-xtan
Cô-lê-xốp

Chúng tôi thực hiện mọi biện pháp có thể được để giúp đỡ các đồng chí. Chúng tôi sẽ gửi một trung đoàn.

Chúng tôi áp dụng những biện pháp kiên quyết để chống

lại bọn Tiệp-khắc và tin tưởng là sẽ đậm tan được bọn chúng. Các đồng chí đừng thất vọng, hãy cố gắng hết sức giữ liên lạc thường xuyên và chặt chẽ với Cra-xnô-vốt-xcơ và Ba-cu.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

"Ngày Vôn-ga" (Xa-ma-ra), số 29,
ngày 20 tháng Bảy 1918

Theo đúng bản thảo

226
GỬI N. I. PỐT-VÔI-XKI

Gửi Pốt-vôi-xki

Tôi không trả lời bức điện thứ hai được, bởi vì việc bổ nhiệm như vậy không phụ thuộc vào tôi và nói chung vị tất có thể làm điều đó được, vì làm như thế là vi phạm *t o à n b φ* thể lệ chung¹³⁷.

Mỗi nguy cơ do bọn Tiệp-khắc (và bọn cu-lắc) gây ra là hết sức nghiêm trọng, đến nỗi, theo tôi, đồng chí nên đảm nhận (và Tơ-rốt-xki có lẽ cũng đồng ý) việc đi thăm một vòng các mặt trận (chống quân Đức) ở phía Tây và phía Nam v.v. **để xúc tiến nhanh hơn** việc điều quân từ đó về mặt trận Tiệp-khắc chăng?

Viết ngày 19 tháng Bảy 1918

In lần đầu năm 1959 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXVI

Theo đúng bản thảo

227

GỬI X. P. XÊ-RÊ-ĐA

19. VII. 1918.

Đồng chí Xê-rê-đa!¹⁾

Những người đưa thư này là các ủy viên của ban ruộng đất thuộc Xô-viết đại biểu tỉnh Mát-xcơ-va. Tôi đề nghị tiếp họ, vì vấn đề quan trọng. Theo tôi, nên sáp nhập "các nông trường quốc doanh" và công xã. Cần phải thảo luận các biện pháp thực tế để giúp đỡ và kiểm tra. Phải cố gắng giúp đỡ bằng các máy kéo.

Lê-nin của đồng chí

P. S. Thảo luận xem, đối với tỉnh Mát-xcơ-va, Hội đồng bộ trưởng dân ủy có cần ra sắc lệnh không. Thiết tha yêu cầu làm gấp.

*In lần đầu năm 1945 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXV*

Theo đúng bản thảo

228

GỬI G. E. DI-NÔ-VI-ÉP,
M. M. LA-SÊ-VÍCH, E. Đ. XTA-XÔ-VA

20. VII. 1918.

Gửi các đồng chí Di-nô-vi-ép
và La-sê-vích
và Xta-xô-va

Cần phải phái từ Pê-to-rô-grát một số lượng *maximum* công nhân:

(1) vài chục "người lãnh đạo" (à la Ca-i-u-rôp)

¹⁾ Ở bên trên bức thư V. I. Lê-nin đề thêm: "(và chuyển cho cả đồng chí Bri-u-kha-nốp)".

(2) hàng nghìn "công nhân bình thường".

Bằng không thì *c h ú n g t a s ē b i n g u y m á t*, bởi vì tình hình do bọn Tiệp-khắc gây nên **hoàn toàn xấu**.

Trong tình hình đó mà "ngôi" "hưởng lạc" ở Pê-to-rô-grát và "tiếc" không chịu phái công nhân từ nơi đó đi thì thật là ngu ngốc: dù cho đa số các đại biểu bôn-sê-vích ở trong Xô-viết đại biểu Pê-to-rô-grát giảm từ 98% (chỗ các đồng chí là 98% phải không?) xuống còn 51%! Cũng không hề gì đâu!

Chúng ta sẽ không chết, nếu *thậm chí* (thậm chí!) số lượng đại biểu không phải của chúng ta trong Xô-viết đại biểu tăng lên tới 49% (điều đó biết đến bao giờ sẽ xảy ra). Nhưng chúng ta chắc chắn *s ē c h ết* vì tay bọn Tiệp-khắc, nếu chúng ta không dồn hết nỗ lực *tối đa* vào việc tăng viện thêm hàng trăm, hàng nghìn công nhân *l a n h đ ạ o* để biến tình hình bê bối thành một tình hình vững chắc. Đây không phải là cường điệu, mà là một sự tính toán chính xác. *C á c đ ô n g c h í s ē* phải chịu trách nhiệm về sự diệt vong, nếu các đồng chí bùn xỉn và giữ "riêng cho Pê-to-rô-grát".

Gửi các đồng chí lời chào! *Lê-nin* của các đồng chí

P. S. Hãy trả lời!

*In lần đầu không đầy đủ năm 1942
trong Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

In toàn văn năm 1950 trong V. I. Lê-nin, Toàn tập, xuất bản lần thứ 4, t. 27

Theo đúng bản thảo

229
BỨC ĐIỆN VÔ TUYẾN GỬI X. G. SAU-MI-AN

22. VII. 1918.

Ba-cu

Xô-viết đại biểu chuyển cho Sau-mi-an

Tôi chỉ có thể hoàn toàn ủng hộ bức điện của Xta-lin chống lại nhóm dân túy trong Xô-viết đại biểu Ba-cu và ý kiến về ý chí Đại hội V các Xô-viết¹³⁸.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

*Dặng lần đầu ngày 24 tháng
Chín 1933 trên báo "Công nhân
Ba-cu", số 221.*

Theo đúng bản thảo

230
ĐIỆN GỬI CHÍNH ỦY ĐẶC BIỆT
A. TƠ-RU-SƠ

22. VII. 1918.

Ê-phrê-môp, tỉnh Tu-la

Gửi chính ủy đặc biệt Tơ-ru-sơ

Đồng chí hãy gửi ngay về Mát-xcơ-va cho Bộ dân ủy lương thực mười toa chở đầy lương thực.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

231
**CUỘC NÓI CHUYỆN THEO
ĐƯỜNG DÂY TRỰC TIẾP với I. V. XTA-LIN**
NGÀY 24 THÁNG BÁY 1918

Txa-ri-txun, gửi Xta-lin

Lê-nin nói.

Đồng chí có thể chuyển đến Ba-cu bức điện vừa mới nhận được qua vô tuyến từ Ta-sken được không¹³⁹:

X   X

Còn về vấn đề lương thực thì cần phải nói là hôm nay cả ở Pê-tơ-rô-grát lẫn ở Mát-xcơ-va người ta hoàn toàn không phát. Tình hình hoàn toàn xấu. Đồng chí cho biết là liệu đồng chí có thể áp dụng được những biện pháp khẩn cấp không, bởi vì ngoài chỗ đồng chí ra, không thể kiểm ở đâu được. Cuộc nổi loạn của bọn bạch vệ ở I-a-rô-xláp đã bị đập tan¹⁴⁰. Xim-biếc-xcơ đã bị bọn bạch vệ hay bọn Tiệp-khắc chiếm. Tôi chờ trả lời.

Trả lời của Xta-lin

Đêm hôm kia đã gửi đến Tuốc-ke-xtan tất cả những gì có thể gửi được.

Đã chuyển bằng vô tuyến điện đến Ba-cu. Lượng dự trữ lúa mì ở Bắc Cáp-ca-dơ còn nhiều, nhưng đường sá bị gián đoạn không cho phép chuyển chúng lên phía Bắc.

Trước khi khôi phục lại đường sá, không thể vận chuyển lúa mì đi được. Đã cử một đoàn công tác đến các tỉnh Xa-ma-ra và Xa-ra-tốp, nhưng vào những ngày tới sẽ không thể giúp đỡ các đồng chí lúa mì được. Chúng tôi hy vọng là khoảng sau mươi ngày nữa, tuyến đường sẽ được khôi phục. Các đồng chí liệu bằng cách nào đó giữ vững, hãy cấp phát thịt và cá mà chúng tôi có thể gửi cho các đồng chí thừa thãi. Qua một tuần nữa sẽ tốt hơn.

Xta-lin

Txa-ri-txun, gủi Xta-lin

Đồng chí hãy gửi cho cá, thịt, rau, nói chung là tất cả các loại thực phẩm nào có thể gửi được và càng nhiều càng tốt.

Lê-nin

In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII

Theo đúng bản thảo

232

ĐIỆN GỬI X. P. NA-TXA-RÊ-NÚT

Pê-to-rô-da-vốt-xcơ

Gửi chính ủy đặc biệt Na-txa-rê-nút

Tôi chuyển bức điện của đồng chí cho Bộ dân ủy lương thực. Tình hình lương thực hiện nay hoàn toàn tồi tệ. Chắc gì chúng tôi có thể giúp đỡ được. Cần phải tổ chức mọi mặt tốt hơn và chắc chắn hơn để phái các đội ra mặt trận Tiệp-khắc. Không thắng được bọn Tiệp-khắc thì cũng không có lúa mì.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

Viết ngày 24 tháng Bảy 1918

In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV

Theo đúng bản thảo

233

GỬI CLA-RA TXÉT-KIN

26. VII. 1918.

Đồng chí Txét-kin rất kính mến!

Hết lòng cảm ơn về bức thư của đồng chí đề ngày 27/6 do đồng chí Héc-ta Hoóc-đôn mang đến cho tôi. Tôi sẽ làm tất cả để giúp đỡ đồng chí Hoóc-đôn.

Tất cả chúng tôi đều vô cùng sung sướng thấy đồng chí, đồng chí Mê-rinh và "các đồng chí Xpác-ta-cút" khác ở Đức, đều "hoàn toàn nhất trí với chúng tôi"¹⁴¹. Điều này làm cho chúng tôi tin chắc rằng bất chấp tất cả những khó khăn, những phần tử ưu tú của giai cấp công nhân Tây Âu rồi thế nào cũng sẽ đến giúp chúng tôi.

Hiện nay ở đây, chúng tôi đang trải qua những tuần lễ có lẽ gay go nhất trong toàn bộ cuộc cách mạng. Cuộc đấu tranh giai cấp và cuộc nội chiến đã thâm nhập sâu vào trong dân cư: ở khắp mọi nơi trong nông thôn đều có sự phân hóa: nông dân nghèo đứng về phía chúng tôi, bọn cu-lắc điên cuồng nổi dậy chống lại chúng tôi. Khối Đồng minh đã mua chuộc quân Tiệp-khắc, cuộc nổi loạn phản cách mạng đang nổ ra dữ dội, toàn bộ giai cấp tư sản đang dốc toàn lực ra để lật đổ chúng tôi. Tuy vậy, chúng tôi vẫn vững tin rằng chúng tôi sẽ tránh được sự diễn biến "thông thường" này (cũng như hồi năm 1794 và 1849) của cách mạng và sẽ chiến thắng giai cấp tư sản.

Tôi xin gửi đồng chí tất cả lòng biết ơn
của tôi, những lời chào tốt đẹp nhất và
xin bày tỏ sự kính trọng chân thành

Lê-nin của đồng chí

P. S. Nhà tôi nhờ chuyển tới đồng chí lời chào đặc biệt. Gửi đồng chí Hô-sca (chúng tôi đã dịch bài diễn văn

của đồng chí ấy, cũng như bài báo của đồng chí) và tất cả các bạn bè những lời chào tốt đẹp nhất!

P. S. Người ta vừa mới đem đến cho tôi con dấu mới của nhà nước. Đây là dấu in của nó. Dòng chữ đề: Cộng hòa liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga. Vô sản tất cả các nước, đoàn kết lại!¹⁴²

*Đăng lần đầu bằng tiếng Nga
ngày 21 tháng Giêng 1933 trên
báo "Sự thật", số 21*

*Theo đúng bản thảo
Dịch từ tiếng Đức*

234 GỬI G. E. DI-NÔ-VI-ÉP

Theo đường dây trực tiếp

*Pê-to-rô-grát
Xmôn-nui, gửi Di-nô-vi-ép*

Vừa mới nhận được tin tức là A-léch-xê-ép ở Cu-ban có tới 60 nghìn quân, đang tiến đánh chúng ta để thực hiện kế hoạch tiến công phối hợp của bọn Tiệp-khắc, bọn Anh và lính Cô-dắc của A-léch-xê-ép. Nhân sự kiện đó và nhân có ý kiến của các đồng chí công nhân Pê-to-rô-grát như Ca-i-u-rốp, Tsu-gu-rin và những người khác cho biết rằng Pê-to-rô-grát có thể cung cấp được mười lần nhiều hơn, nếu không có sự phản đối của bộ phận Ban chấp hành trung ương ở Pê-to-rô-grát, nhân có sự kiện đó tôi cực lực và kiên quyết yêu cầu phải chấm dứt mọi thái độ đối lập và phải ngay từ Pê-to-rô-grát một số lượng công nhân nhiều gấp mười lần. Đòi hỏi của Ban chấp hành trung ương đảng chính là như vậy.

Tôi dứt khoát cảnh cáo trước là tình hình của nước Cộng hòa đang lâm nguy và các đồng chí Pê-to-rô-grát trì hoãn

việc gửi công nhân Pê-to-rô-grát ra mặt trận Tiệp, sẽ phải gánh lấy trách nhiệm trước sự diệt vong có thể xảy ra của toàn bộ sự nghiệp.

Lê-nin

NB: Trả lại cho tôi tờ giấy này với sự ghi nhận là nó đã được chuyển về Xmôn-nui ở Pê-to-rô-grát vào lúc mấy giờ.

Lê-nin

Viết ngày 27 tháng Bảy 1918

*Đăng lần đầu một phần ngày 21
tháng Giêng 1925 trên báo "Sự
thật", số 17*

Theo đúng bản thảo

*In toàn văn năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

235 ĐIỆN GỬI X. G. SAU-MI-AN¹⁴³

29. VII.

*A-xtơ-ra-khan
Chuyển cho Sau-mi-an ở Ba-cu*

Tất cả mọi hành động của bọn đa-snắc chống lại quyết định của Đại hội V các Xô-viết và của Chính quyền xô-viết trung ương đều sẽ bị xem như là một cuộc nổi loạn và một sự phản bội. Về việc gửi quân đội, chúng tôi sẽ thi hành các biện pháp, nhưng không thể hứa chắc chắn được.

Lê-nin

Viết ngày 29 tháng Bảy 1918

*Đăng lần đầu năm 1938 trên
tạp chí "Lưu trữ đỏ", số 4 - 5*

Theo đúng bản thảo

236

**NÓI CHUYỆN THEO ĐƯỜNG DÂY TRỰC TIẾP VỚI
ỦY VIÊN HỘI ĐỒNG QUÂN SỰ A-XTƠ-RÀ-KHAN
NGÀY 29 THÁNG BÁY 1918**

Ê-li-ô-vích đứng bên máy. Ba-cu đề nghị trả lời về bức điện ngày hôm qua mà hôm nay tôi đã gửi cho đồng chí. Tôi sẽ nói chuyện riêng với Sau-mi-an theo đường điện báo vô tuyến.

Lê-nin. Tôi coi bức điện mà hôm nay tôi chuyển đi A-xtơ-ra-khan cho Sau-mi-an là sự trả lời của tôi¹⁾. Đồng chí còn vấn đề gì mà tôi chưa trả lời không?

Ê-li-ô-vich. Hôm nay vào lúc 12 giờ, theo giờ Pê-tơ-rô-grát, sẽ có cuộc nói chuyện với Sau-mi-an theo đường điện báo vô tuyến chuyển đến Ba-cu. Đồng chí có gì, – ngoài bức điện, – muốn chuyển cho đồng chí ấy nữa không?

Lê-nin. Không. Không có gì hơn. Tôi chỉ đề nghị báo cho biết là tin Hội đồng bộ trưởng dân ủy ở Ba-cu đã xin từ chức có đúng không? Còn vấn đề nữa: nếu tin đó không đúng, thì chính quyền bôn-sê-vích ở Ba-cu hy vọng đúng vững thêm được bao lâu nữa?

Ê-li-ô-vich. Khi nào thì A-xtơ-ra-khan chờ sự viện trợ cho Ba-cu, với mức độ bao nhiêu, để còn chuẩn bị thuyền buồm và lương thực?

Lê-nin. Chúng tôi không thể hứa chắc chắn được, bởi vì ở đây cũng không đủ lực lượng quân đội.

In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV

Theo đúng bản thảo

¹⁾ Xem tập này, tài liệu số 235.

237

**ĐIỆN GỬI
V. G. I-VA-NỐP - CÁP-CA-DƠ-XKI**

Bi-ri-u-lê-vô trên tuyến đường sắt

Ri-a-dan - U-ran

Gửi đội trưởng I-va-nốp - Cáp-ca-dơ-xki

Đã có đơn khiếu nại về đồng chí, rằng đồng chí đã trưng dụng tất cả những dụng cụ văn phòng, trong đó có cả chiếc bàn của trưởng ga. Hãy trả lại đồ dùng ngay tức khắc. Đồng chí hãy gửi về những lời giải thích qua điện báo. Hãy chấp hành ngay lập tức. Tôi yêu cầu phải có thái độ trung thực đối với cán bộ đường sắt.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin
Viết châm nháy ngày 30 tháng Bảy 1918

In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI

Theo đúng bản thảo

238

ĐIỆN GỬI V. I. LÊ-ĐỐP-XKI

Má t - x c o - v a

Gửi trưởng hạt giao thông Mát-xcô-va:

Đồng chí hãy gửi dự thảo bức điện và tôi sẽ ký bức điện đó. Ngoài ra tôi yêu cầu chỉ rõ ngay những trường hợp cụ thể, ngày tháng, tên họ có liên quan tới những vụ vi phạm mà đồng chí nhắc tới¹⁴⁴.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin
Viết ngày 30 tháng Bảy 1918

In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI

Theo đúng bản thảo

239

GIẤY CHỨNG NHẬN CHO E. A. RA-KHI-A

31. VII. 1918.

Giấy chứng nhận

Tôi nhận thực rằng người cầm giấy này, đồng chí E-no Ra-khi-a, bản thân tôi đã biết từ lâu và *hoàn toàn* đáng tin cậy như một đồng chí đảng viên lão thành tin cẩn nhất.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-li-a-nóp (Lê-nin)

*Dang lần đầu năm 1960
trên tạp chí "Né-va", số 4*

*Theo đúng bản thảo*240
GỬI I-u. LA-RIN

Đồng chí La-rin!

Cần phải viết một cuốn sách nhỏ (30 - 40 trang khổ không lớn lăm) về *thành công và sự hoạt động* của Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao.

Việc đó hết sức quan trọng đối với cả châu Âu lẫn *nô n g dâ n*.

Kể rõ ràng, đơn giản, có đưa ra những sự việc cụ thể:

(α) sự tham gia của các tổ chức *công nhân*,

(β) cơ cấu tổ chức không phải mang tính chất công đoàn, mà chính là tính chất cộng sản (mác-xít) (tức là của chế độ xã hội mới, chính thể mới),

(γ) sự quy phục (tức là bẻ gãy sự kháng cự) của bọn tư bản,

(δ) những thành tích thực tế (đã kiểm kê hết *toàn bộ* các xưởng thủ công: số liệu), 5 - 10 thí dụ *hay nhất* và v.v..

(ε) Còn cần phải làm gì nữa?

(η) Vai trò *mối* của công đoàn:

(αα) sự phát triển của chúng,

(ββ) thành phần số lượng của chúng *hiện nay*,

(γγ) vai trò của những công đoàn: *quản lý* nền sản xuất.

(υ) Số lượng những xí nghiệp quốc hữu hoá v.v..¹⁴⁵

Lê-nin

*Viết cuối tháng Bảy - đầu tháng
Tám 1918*

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI*

*Theo đúng bản thảo*241
GỬI A. Đ. TXI-U-RU-PA

Đồng chí Txi-u-ru-pa! Trông vẻ ốm yếu lăm. Đừng để mất thời gian — phải đi nghỉ hai tháng. Nếu đồng chí không hứa chính xác, tôi sẽ khiếu nại lên Ban chấp hành trung ương đấy.

Lê-nin

Viết tháng Bảy 1918

*In lần đầu năm 1945 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXV*

Theo đúng bản thảo

242

GỬI P. A. CÔ-BÔ-DÉP, C. KH. ĐA-NI-SÉP-XKI,
C. A. MÊ-KHÔ-NÔ-SIN, Ph. Ph. RA-XCÔN-NI-CỐP¹⁾

1. VIII. 1918.

Gửi các đồng chí Cô-bô-dép, Da-ni-sép-xki,
Mê-khô-nô-sin và Ra-xcôn-ni-cốp

Các đồng chí!

Nhân tiện gấp dịp tôi viết vài chữ.

Các nhà lãnh đạo quân sự và Va-txê-tít làm việc có hăng hái không? Sự kiểm soát của các chính ủy đối với họ có tốt không?

Có những nhận xét gì về Blô-khin? Có đúng là đồng chí ấy là một người tuyệt diệu không? Nếu đúng thế thì người ta đã tạo đủ điều kiện hoạt động cho đồng chí ấy chưa?

Tất nhiên là tôi xét từ bên ngoài và dễ có thể nhầm. Nhưng tôi sợ rằng "những ban tham mưu" có thể bóp chết công tác sinh động của quần chúng ở bên dưới chăng? Mỗi liên hệ, về mặt quân sự, với quần chúng nông dân nghèo có đầy đủ không?

Có làm **tất cả mọi việc** để phát động và lôi kéo *họ* không?

Toàn bộ vân mệnh của cách mạng hiện nay nằm trong *một* con bài: chiến thắng nhanh gọn Tiệp-khắc trên mặt trận Ca-dan - U-ran - Xa-ma-ra.

Tất cả phụ thuộc vào đó.

Chỉ huy có đủ kiên quyết không? Tiến công có kiên quyết không?

¹⁾ Trên phong bì của thư, V. I. Lê-nin đề: "Gửi các đồng chí Cô-bô-dép, Da-ni-sép-xki, Mê-khô-nô-sin và Ra-xcôn-ni-cốp. Gửi ban tham mưu của tổng tư lệnh ở Ca-dan (Thư của Lê-nin)".

Tôi đề nghị trả lời tôi, dù chỉ vài lời, bằng điện báo và thư tay.

Gửi các đồng chí lời chào! Lê-nin

Đăng lần đầu năm 1934 trên tạp chí "Cách mạng vô sản", số 3

Theo đúng bản thảo

243
GỬI N. P. GOÓC-BU-NỐP

3. VIII. 1918.

Gửi Goóc-bu-nốp

1) In mẫu con dấu mới và phân phát cho *từng* bộ trưởng dân ủy, có sự ký nhận của họ¹⁾.

2) Đặt làm những con dấu như vậy (cỡ nhỏ hơn) cho *tất cả* các cơ quan xô-viết hoặc trình bày lên Tiểu hội đồng để thống nhất những biện pháp thực tế (có thể là thảo ra một loại con dấu chung cỡ nhỏ với những danh hiệu của *từng* bộ dân ủy).

Lê-nin

In lần đầu năm 1945 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXV

Theo đúng bản thảo

¹⁾ Đây là nói về con dấu nhà nước của nước Cộng hòa liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga.

244

GỬI A. A. I-ÓP-PHÊ

3/VIII.

Gửi đồng chí I-óp-phê

Tất cả những gì mà đồng chí viết trong những bức thư gần đây đều là những điều vô lý đến mức không thể tưởng tượng được.

Vẫn tiến hành chính sách "trước kia" là không đoạn tuyệt với khối Đồng minh sau vụ Ô-nê-ga thì thật là điều nực cười¹⁾. Không thể nào biến người đàn bà đã có con thành gái tân được.

Thật là nực cười nếu gọi là sự can thiệp hay gọi là sự viện trợ, cái việc chúng ta vẫn tiếp tục đi theo đường lối lừa chiêu, để cho bọn Đức chiếm những gì mà khối Đồng minh *đã chiếm rồi*, nhờ đó làm cản trở và trì hoãn việc bọn Anh, Mỹ, Nhật bόp nghẹt nước Nga.

Không biết những sự kiện cụ thể và không chịu suy nghĩ về những sự kiện ấy, đồng chí đã mắc sai lầm khi đưa ra bức giác thư v.v.. Nếu đồng chí muốn khăng khăng giữ điều đó, thì đồng chí hãy gửi đơn lên Ban chấp hành trung ương. Song, đồng chí là một đảng viên, đồng chí vẫn phải (chính đồng chí cũng viết thế) hoàn thành nghĩa vụ, chừng nào chưa có đơn của mình gửi lên Ban chấp hành trung ương, chừng nào Ban chấp hành trung ương chưa chấp nhận đơn từ chức của đồng chí, chừng nào chưa có người được bổ nhiệm đến thay đồng chí.

Gruss!²⁾ Lê-nin

Viết ngày 3 tháng Tám 1918

Gửi đến Béc-lanh

In lần đầu năm 1959 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXVI

Theo đúng bản thảo

¹⁾ Ngày 31 tháng Bảy 1918 bọn can thiệp thuộc khối Đồng minh đổ bộ xuống Ô-nê-ga và chiếm thành phố này.

²⁾ — Gửi lời chào!

245

GỬI I-a. A. BÉC-DIN

3. VIII. 1918.

Đồng chí Béc-din!

Những người cầm thư này là các tù binh Ý đã trình giấy giới thiệu của chủ tịch Xô-viết đại biểu U-pha. Tôi đã tiếp họ hai lần và rất hài lòng về ấn tượng mà họ đã để lại sau buổi nói chuyện. Cần phải hết mức thận trọng và giúp đỡ họ bằng mọi cách để tổ chức công tác và tổ chức việc **xuất bản** bằng tiếng Ý cho người Ý.

Cảm ơn về những bức thư.

Đồng chí có lẽ làm việc hăng say đấy. Gửi đồng chí lời chào!

Hết sức đề nghị đồng chí **đừng tiếc** tiền trong việc xuất bản (bằng tiếng Đức, Pháp, Ý, Anh), phải gấp rút lên nhé.

Tình hình ở đây nguy kịch: đấu tranh chống quân Anh, quân Tiệp-khắc và bọn cu-lắc. Vận mệnh của cách mạng đang được quyết định.

Lê-nin của đồng chí

Gửi đến Béc-no

Đăng lần đầu một phần ngày
21 tháng Giêng 1925 trên báo
"Sự thật", số 17In toàn văn lần đầu,
theo đúng bản thảo246
NHIỆM VỤ GIAO CHO THƯ KÝ

Gọi điện thoại cho Mu-ra-lốp, đọc bức điện báo này, ra lệnh bắt giam bọn ăn hối lộ¹⁴⁶.

Lê-nin

Viết ngày 4 tháng Tám 1918

In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI

Theo đúng bản thảo

¹⁴⁶⁾ Ngày 31 tháng Bảy 1918 bọn can thiệp thuộc khối Đồng minh đổ bộ xuống Ô-nê-ga và chiếm thành phố này.

247
**ĐIỆN GỬI I. A. XAM-ME
 và S. D. È-LI-A-VA**

Vô-lô-gđa, ban chấp hành Xô-viết tỉnh
 Gửi Xam-me, È-li-a-va

Tôi đề nghị theo dõi chặt chẽ công việc liên lạc với các ga trên tuyến đường đến Ác-khan-ghen-xcơ, hàng ngày phải báo xem bắt liên lạc được với ga cuối nào. Hãy giữ vững liên lạc thường xuyên với chúng tôi và thông báo cho tôi kỹ mỷ hơn¹⁴⁷.

Lê-nin

Viết ngày 4 tháng Tám 1918

*In lần đầu năm 1942 trong
 Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

248
GỬI A. Đ. TXI-U-RU-PA và V. L. PA-NI-U-SKIN

Gửi các đồng chí Txix-u-ru-pa và Pa-ni-u-skin

Qua bản báo cáo của Pa-ni-u-skin thấy rằng đồng chí ấy làm việc tuyệt vời, nhưng hết sức tản mát, ôm đầm hàng trăm việc.

Không thể cho phép thế được.

Cần phải giao cho Pa-ni-u-skin m ḡ t n h i ḡ m v ḡ chính xác, hết sức rõ ràng và có ghi trên văn bản hẳn hoi:

(1) t u ớ c đ o ạ t và thu t o à n b ḡ s ḡ lúa mì thừa của bọn cu-lắc và bọn nhà giàu trong toàn tỉnh Tu-la,

(2) c h u y ể n toàn bộ số lúa mì ấy về n g a y Mát-xcơ-va,

(3) k h ô n g đ ư ợ c l à m b ất k ỳ m ộ t c ồ n g v i ệ c
 g i k h á c tr ướ c khi h o à n t h à n h đ ầy đ ủ n h i ệ m v ụ
 n à y.

Để hoàn thành nhiệm vụ, cần phải lấy nhiều xe tải hơn nữa.

*Viết vào mùa hè, trước
 ngày 5 tháng Tám 1918*

*In lần đầu năm 1942 trong
 Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

249
GỬI A. Đ. TXI-U-RU-PA

Đứng trước tình hình nguy kịch về lương thực, không nên phân tán lực lượng, mà phải tập trung nhiều lực lượng vào một điểm nào có thể thu được nhiều lúa mì.

Tôi đề nghị tập trung lực lượng vào huyện È-lê-txơ, vì theo một loạt ý kiến phản ánh và theo lời bộ trưởng Bộ dân ủy nội vụ Pra-vđin, là người đã đi thanh tra huyện này, thì công tác trấn áp bọn cu-lắc và công tác tổ chức nông dân nghèo ở đây thật kiêu mǎu.

Phải gửi ngay lập tức, với tốc độ nhanh nhất, đến huyện È-lê-txơ tất cả các đội thu hoạch lương thực và các đội thu hoạch - trưng thu lương thực cùng với một số lượng tối đa các máy đập lúa và trang bị (nếu có thể) để nhanh chóng sấy khô lúa mì v.v..

Trao nhiệm vụ: phải vét s ạ c h số lúa mì thừa trong huyện.

Có lẽ sẽ thu được vài triệu pút lúa mì (theo tôi, trên 6 triệu pút).

Bước đầu hãy gửi lực lượng tối đa đến 12 (trong số 21) tổng của huyện này, — theo lời nhân dân địa phương thì ở

đãy nông dân nghèo được tổ chức tốt nhất, và đặc biệt là đến những điền trang cũ của địa chủ, nay đã được kiểm kê.

*Dùng bùn xỉn về tiền thưởng cho việc thu hoạch và giao nộp lúa mì nhanh chóng, chi ngay cho việc đó một món tiền *tới 30 triệu rúp* (trao thưởng cho tổng và các thôn dưới hình thức đưa máy móc, kinh phí xây dựng trường học, bệnh viện và nói chung chủ yếu dùng vào các mục đích đó). Cấp những món tiền thưởng cao nhất cho nơi nào giao nộp *toàn bộ* số lúa mì thừa, những món tiền thưởng trung bình cho nơi nào giao nộp một số lượng lớn nói chung v.v..*

Đẩy mạnh tuyên truyền sâu rộng trong công nhân ở những tỉnh bị đói (và trong nông dân bị đói cũng ở những nơi đó): hãy tiến quân tham gia đợt thu hoạch ở huyện É-lê-txo!

Viết ngày 5 tháng Tám 1918

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

250 ĐIỆN GỬI V. L. PA-NI-U-SKIN

É-lê-txơ

Gửi chính ủy đặc biệt, đội trưởng
Pa-ni-u-skin

Tôi ngạc nhiên về việc điều đội của đồng chí bị chậm trễ. Hãy đánh điện báo cho biết tại sao đã trì hoãn và bao giờ các đồng chí đi. Cần phải xúc tiến gấp bằng mọi cách¹⁴⁸.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

Viết ngày 5 tháng Tám 1918

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

251 ĐIỆN GỬI CÁC CHÍNH ỦY Ở É-LÊ-TXƠ VÀ TU-LA

Ê - I ê - t x o, bản sao gửi Tu - I a

Gửi chính ủy huyện É-lê-txo
và chính ủy tỉnh Tu-la

Các đồng chí hãy giúp đỡ bằng mọi cách phái gấp đội của Pa-ni-u-skin đi và cung cấp cho đồng chí ấy tất cả những gì cần thiết. Hãy báo cho tôi biết, bằng điện báo, về những gì các đồng chí đã làm.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

Viết ngày 5 tháng Tám 1918

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

252 ĐIỆN GỬI X. P. NA-TXA-RÊ-NÚT

6. VIII. 1918.

Pê-tơ-rô-da-vốt-xco

Gửi chính ủy đặc biệt Na-txa-rê-nút
Bản sao gửi Pê-tơ-rô-grát, gửi cho Di-nô-vi-ép

Tôi nhất trí với Tơ-rốt-xki cho rằng việc Na-txa-rê-nút rời khỏi Pê-tơ-rô-da-vốt-xco — một địa điểm nguy hiểm và quan trọng — là một việc phạm pháp và không thể tha thứ được.

Phải lôi anh ta về Pê-tơ-rô-da-vốt-xcơ và yêu cầu giải thích¹⁾.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

In lần đầu, theo đúng bản thảo

253

GỬI A. Đ. TXI-U-RU-PA

Gửi Txí-u-ru-pa

Hiện nay cần phải dồn tất cả sức lực để làm *thực sự* hai sắc lệnh (về các đội thu hoạch và về các đoàn tàu đi tập thể)

trên thực tế hợp làm một và tạo ra được cho chúng ta những đội *c ủ a c h ú ng t a*¹⁴⁹.

Cần làm gì cho việc đó?

1) Chỉ thị: trong các đoàn tàu đi tập thể phải có *bao nhiêu* đó những người (ví dụ: 1/5) của các công đoàn,

2) phát triển và tăng cường § 7 trong sắc lệnh về các đoàn tàu đi tập thể,

3) quan hệ của những đoàn tàu đi tập thể (*trên thực tế = giúp đỡ*) với các đội trưng dụng...

4) Cứ *tất cả* họ tới maximum 2 huyện (trong số *khá nhất*) và *vết* sạch ở hai huyện ấy.

Viết ngày 8 tháng Tám 1918

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

¹⁾ Xem tập này, tài liệu 264.

254 GỬI N. P. BRI-U-KHA-NỐP VÀ CÁC ỦY VIÊN KHÁC TRONG BAN LÃNH ĐẠO BỘ DÂN ỦY LƯƠNG THỰC

*Gửi Bri-u-kha-nốp và các ủy viên khác trong
ban lãnh đạo Bộ dân ủy lương thực*

Qua thư của đồng chí, tôi kết luận là Bộ dân ủy lương thực hiểu và áp dụng không đúng các sắc lệnh.

"Ở công nhân không thấy có một chút nguyện vọng đặc biệt nào..." (tham gia vào các đội thu hoạch).

Dẫn chứng đâu? Lời kêu gọi của Bộ dân ủy lương thực đâu? Đề ngày nào?

Đã gửi đi những nhà máy nào? Bao giờ và bao nhiêu?

Tôi e rằng Bộ dân ủy lương thực đã không làm những việc đó (căn cứ theo sự im lặng của đồng chí Bri-u-kha-nốp), có trời biết được là họ đã làm những chuyện quan liêu giấy tờ gì? Bởi vì thiếu sự giúp đỡ của công nhân, Bộ dân ủy lương thực chỉ là con số không.

Qua câu trích dẫn (qua bức điện của Nép-xki đề ngày 8. VIII) không thấy điều gì là tôi tệ cả, bởi vì trong đó *k h ô n g* đề cập tới cả vấn đề về % các ủy viên đại diện của công đoàn, về cơ quan lãnh đạo cũng như về sự tham gia và thu hoạch (§ 7 trong sắc lệnh nói về các đoàn tàu đi tập thể), tức là không đề cập tới những vấn đề *thực tế*.

Ngoài cái tốt ra thì trong bức điện của Nép-xki có cái gì là xấu? Nép-xki kêu gọi công nhân: các đồng chí hãy đi và hãy giúp đỡ (không hề nói về các điều kiện, thế mà *chúng tôi* đã đề ra *n h ư ờ n g đ i ều k i e n đ ó*, và đề ra những điều kiện tốt), còn Bộ dân ủy lương thực thì lại bẻ học *I o i I e* (mà bẻ học một cách vô lý)... và không hề làm một việc gì cả!

Hoặc là chúng tôi sẽ phát động quần chúng công nhân

tham gia vào chiến dịch quan trọng giành lúa mì (và đẽ bóp chết bọn cu-lắc) — việc đó Bộ dân ủy lương thực không làm,
— hoặc hoàn toàn chẳng cần một Bộ dân ủy lương thực
nào cả.

Viết sau ngày 8 tháng Tám 1918

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

255
GỬI HỘI ĐỒNG QUÂN SỰ TỐI CAO¹⁵⁰

Phải cung cấp ngay những thứ được yêu cầu;
phải gửi từ Mát-xcô-va đi ngay ngày hôm nay;
gửi cho tôi ngay *hợp đồng* của 6 tướng (cũ) (kèm theo địa
chỉ) và 12 sĩ quan (cũ) của bộ tổng tham mưu, họ phải chịu
trách nhiệm về việc thi hành một cách chính xác và cẩn thận
mệnh lệnh đó, báo trước là họ sẽ bị xử bắn về tội phá hoại
ngầm, nếu họ không thi hành lệnh.

M. D. Bôn-tsơ - Bru-ê-vích phải trả lời tôi ngay bằng văn
bản, về vấn đề đó, nhờ nhân viên giao liên xe đạp chuyển
đến.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy
V. U-li-a-nóp (Lê-nin)

Viết ngày 9 tháng Tám 1918

*Đăng lần đầu ngày 23 tháng
Hai 1938 trên báo "Sự thật", số 53*

Theo đúng bản thảo

256
ĐIỆN GỬI N. A. A-NI-XI-MỐP

A-xtơ-ra-khan
Gửi A-ni-xi-mốp

Tình hình ở Ba-cu đối với tôi vẫn còn chưa rõ ràng.
Ai nắm chính quyền?
Sau-mi-an đâu?

Hãy hỏi Xta-lin và cứ hành động cân nhắc theo mọi hoàn
cảnh; đồng chí biết rằng tôi hoàn toàn tín nhiệm Sau-mi-an.
Từ đây không thể nào hiểu rõ tình hình và không có cách nào
giúp đỡ nhanh chóng được¹⁵¹.

Lê-nin

Viết ngày 9 tháng Tám 1918

*Đăng lần đầu năm 1938 trên
tạp chí "Lưu trữ đỏ", số 4 - 5*

Theo đúng bản thảo

257
GỬI G. Ph. PHÊ-ĐÔ-RỐP¹⁾

9. VIII. 1918.

Đồng chí Phê-đô-rốp!

Ở Ni-giơ-ni rõ ràng là bọn bạch vệ đang chuẩn bị một
cuộc nổi loạn. Phải động viên mọi lực lượng, thành lập một
tổ chuyên chính bộ ba (gồm đồng chí, Mác-kin và một
người nữa), tiến hành *ngày 14 tháng 8* một cuộc khống

¹⁾ V. I. Lê-nin viết ngoài phong bì: "Gửi đồng chí Gri-gô-ri Phê-đô-rốp, chủ tịch Xô-viết đại biểu tỉnh Ni-giơ-ni Nốp-gô-rốt, ủy viên ban lãnh đạo Bộ dân ủy lao động".

bố quy mô, *xử bắn và đưa ra khỏi thành phố hàng trăm gai* điểm đang làm cho binh lính và cựu sĩ quan v.v. say mêm.

Không được chậm trễ một phút.

Tôi không hiểu, làm sao Rô-ma-nốp lại có thể ra đi vào thời buổi như thế này được!

Tôi không biết người mang thư. Anh ta xưng danh là A-léch-xây Ni-cô-la-ê-vích Bô-brốp và nói rằng anh ta làm việc tại khu Vư-boóc-gơ ở Pê-tơ-rô-grát (từ năm 1916)... Trước đó nói là làm việc tại thành phố Ni-giơ-ni vào năm 1905.

Theo giấy ủy nhiệm của anh ta thì anh ta đáng tin cậy. Đồng chí hãy thẩm tra và giao công tác.

Pê-téc-xơ, chủ tịch Ủy ban đặc biệt, nói là ở Ni-giơ-ni họ cũng có những người *tín cẩn*.

Phải hành động một cách kiên quyết: khám xét hàng loạt. Xử bắn những kẻ tàng trữ vũ khí. Đưa đi khỏi thành phố hàng loạt bọn men-sê-vích và những phần tử không đáng tin. Thay đổi bộ phận canh gác các nhà kho, đặt ở đây những người tin cậy.

Người ta nói rằng Ra-xcôn-ni-cốp và Đa-ni-sép-xki đã từ Ca-dan tới chô đồng chí.

Đồng chí hãy đọc bức thư này cho các bạn nghe, hãy trả lời tôi qua điện báo hoặc điện thoại¹⁾.

Lê-nin của đồng chí

Gửi đến Ni-giơ-ni Nốp-gô-rốt

Dặng lần đầu không đầy đủ năm 1938 trên tạp chí "Người bôn-sê-vích", số 2

In toàn văn lần đầu, theo đúng ảnh chụp bản thảo

¹⁾ Xem tập này, tài liệu 281.

258 ĐIỆN GỬI A. Đ. MÊ-TÊ-LÉP¹⁵²

9/VIII.

Vô-lô-gđa

Ban chấp hành Xô-viết tỉnh, gửi Mê-tê-lép
Bản sao gửi Xam-me và È-li-a-va

Không cần về Mát-xcô-va báo cáo. Cần phải ở lại Vô-lô-gđa và mang hết sức ra để thắng tay đàn áp ngay bọn bạch vệ, — rõ ràng bọn chúng đang chuẩn bị vụ phản trắc ở Vô-lô-gđa, — và để chuẩn bị công cuộc bảo vệ.

Các đồng chí hãy cải chính bằng văn bản lời đồn láo về Ác-khan-ghen-xcơ.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy *Lê-nin*

Viết ngày 9 tháng Tám 1918

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

259 ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT TỈNH PEN-DA

Pen-da

Ban chấp hành Xô-viết tỉnh

Bản sao gửi Ép-ghê-ni-a Bô-gđa-nô-vna Bô-sơ

Tôi đã nhận được điện của đồng chí¹⁵³. Cần phải tổ chức đội bảo vệ được tăng cường gồm những người tin cẩn được lựa chọn, tiến hành cuộc trấn áp thắng tay đại quy mô chống lại bọn cu-lắc, cha cố và bạch vệ; nhốt những kẻ khả nghi

vào trại tập trung ở ngoài thành phố. Hãy đưa Vụ phát hành vào hoạt động¹⁵⁴. Hãy đánh điện báo về việc thi hành.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

Viết ngày 9 tháng Tám 1918

*Đăng lần đầu năm 1924 trên
tạp chí "Cách mạng vô sản",
số 3 (26)*

Theo đúng bản thảo

260
ĐIỆN GỬI V. V. CU-RA-ÉP

10. VIII. 1918.

Pen-da

Ban chấp hành Xô-viết tỉnh, gửi Cu-ra-ép

Tôi đã nhận được bức điện của đồng chí, đã chuyển cho Xvéc-đlốp và đã thỏa thuận với đồng chí ấy¹⁵⁵.

Tất cả mọi biện pháp sẽ được áp dụng.

Cần phải hết sức kiên quyết và nhanh chóng đè bẹp thắng tay cuộc nổi loạn của bọn cu-lắc, đưa một bộ phận quân đội ra khỏi Pen-da, tịch thu tất cả tài sản của bọn cu-lắc nổi loạn và toàn bộ lúa mì của chúng. Hãy điện cho biết thường xuyên hơn nữa về tình hình diễn biến.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

261
GỬI A. Đ. TXI-U-RU-PA

10/VIII – 18.

1

Gửi Txi-u-rú-pa:

(1) Thật là một điều hết sức tệ hại, tệ hại ghê gớm: ở Xa-ra-tốp có lúa mì, thế mà chúng ta không thể nào chở đi được!! Có nên cứ tới mỗi ga đầu mối 1 - 2 cán bộ lương thực không? Còn cần phải làm gì nữa?

(2) Dự thảo sắc lệnh – trong mỗi một tổng trông lúa mì bắt 25 - 30 con tin trong số bọn nhà giàu, chúng phải lấy sinh mạng ra bảo đảm việc thu thập và bốc xếp tất cả số lúa mì thừa.

(3) Giao gấp cho Pô-pôp: gửi các chỉ thị về cho từng tổng. Tức là, trong mỗi tổng p h á i c ó bao nhiêu lúa mì thừa. Mỗi tổng phải nộp bao nhiêu?

2

Gửi Txi-u-rú-pa

1) Đồng chí chưa trả lời vấn đề về "những con tin".

2) Bao giờ Pô-pôp hoàn thành công việc của mình? (Chỉ cần cho đồng chí ấy một thời hạn n g ă n thoi.)

3

Tôi đề nghị không bắt "những con tin", mà nêu danh theo từng tổng.

Mục đích của việc nêu danh: đích danh những bọn nhà giàu; xem chúng trả lời như thế nào về việc nộp khoán bồi thường, lấy sinh mạng ra bảo đảm cho việc thu thập và bốc xếp số lúa mì thừa.

Bản hướng dẫn (chỉ định "những con tin") như vậy được gửi cho

- (α) các ủy ban nông dân nghèo,
- (β) tất cả các đội lương thực.

Còn lực lượng à? Chính bây giờ ở vùng *g i á p m ă t t r ă n*
sẽ có lực lượng¹⁵⁶.

Viết ngày 10 tháng Tám 1918

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

262 ĐIỆN GỬI A. P. XMIẾC-NỐP

Xa-ra-tốp

Gửi chính ủy đặc biệt Xmiếc-nốp

Tôi sẽ chuyển tất cả cho viên phó của Tơ-rốt-xki vì hiện nay Tơ-rốt-xki đã đi về Ca-dan mất rồi. Tôi cũng sẽ chuyển cả cho Nép-xki và những người khác nữa. Hãy tập trung vào việc tổ chức nông dân nghèo, vào việc đập tan bọn cu-lắc và vũ trang cho số công nhân tin cẩn.

Lê-nin

Viết ngày 10 tháng Tám 1918

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

263 *GỬI HỘI ĐỒNG QUÂN SỰ TỐI CAO

10 tháng Tám 1918.

Tối mây

Đưa tận tay cho M. D. Bôn-tsơ - Bru-ê-vích

Tôi cho rằng cần phải tăng cường mặt trận phía Đông bằng mọi cách. Tôi đề nghị Hội đồng quân sự tối cao thảo ra kế hoạch rút về một số lượng *rất lớn* những đơn vị từ mặt trận phía Tây. Kế hoạch đó phải được tiến hành trong một kỳ hạn ngắn nhất. Tất cả các đơn vị có khả năng chiến đấu đều phải đi. Những tuyến đường sắt sẽ được lệnh phải cho qua ngay những đoàn tàu chở các đơn vị hiện đang đi ra mặt trận và sẽ chuẩn bị mọi mặt để tiếp nhận và vận chuyển các đơn vị mới.

Tôi đề nghị Hội đồng quân sự tối cao theo dõi việc những tuyến đường sắt thực hiện đúng và nhanh chóng những chỉ thị đó. Chủ tịch Hội đồng quân sự tối cao có nhiệm vụ báo cáo cho tôi về những sự chậm trễ.

Tôi giao cho Hội đồng quân sự tối cao chịu trách nhiệm về việc thực hiện gấp kế hoạch này.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-li-a-nốp (Lê-nin)

*In lần đầu (theo nguyên văn)
năm 1930 trong cuốn "Cuộc
nội chiến. 1918 -1921", t. III*

*Theo đúng bản do E. M. Xco-
li-an-xki viết và do V. I. Lê-nin
ký*

264
ĐIỆN GỬI X. P. NA-TXA-RÊ-NÚT

11. VIII. 1918.

Pê-tô-rô-da-vốt-xcơ
Gửi chính ủy đặc biệt Na-txa-rê-nút

Tôi rất phán khởi vì đồng chí tích cực xua tan những nỗi lo lắng của tôi và của Tơ-rốt-xki do những cuộc bỏ chạy ô ạt từ các mặt trận gây nên¹⁾. Đồng chí hãy gửi, khi gặp dịp thuận lợi nhất, những tin tức chi tiết về số lượng, về sự bố trí và tinh thần của bộ đội.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

In lần đầu, theo đúng bản thảo

265
**ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT
TỈNH VÔ-LÔ-GĐA**

11. VIII. 1918.

Vô-lô-gđa, gửi Ban chấp hành Xô-viết tỉnh
Bản sao gửi Kê-đrốp

Cần phải huy động ngay bọn tư sản ra đào chiến壕 và nói chung phải thúc đẩy hết sức tích cực công việc xây đắp công sự. Hãy đánh điện báo cáo về việc thực hiện. Đồng chí hãy gửi cho những số liệu cụ thể và các báo cáo

¹⁾ Xem tập này, tài liệu 252.

về tiến trình các công việc không thể trì hoãn được đó, qua một người thật tin cẩn.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

*In lần đầu (theo nguyên văn)
năm 1930 trong cuốn "Cuộc nội
chiến. 1918 - 1921", t. III*

Theo đúng bản thảo

266
ĐIỆN GỬI M. X. KÊ-ĐRỐP

Mật

Vô-lô-gđa
Ban chấp hành Xô-viết tỉnh, gửi Kê-đrốp

Việc thiếu người lãnh đạo vào lúc quân Anh bắt đầu tiến quân dọc theo Đơ-vi-na đã chứng minh sự tác hại của chuyến đi của đồng chí.

Giờ đây đồng chí phải tích cực bù lại những gì đã bỏ lỡ, liên lạc với Cốt-la-xơ, phái ngay tới đó những phi công và tổ chức việc bảo vệ Cốt-la-xơ bằng bất kỳ giá nào¹⁵⁷.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

Viết ngày 12 tháng Tám 1918

*Đăng lần đầu năm 1926 trên
tạp chí "Tư tưởng bôn-sê-vích"
(Ác-khan-ghen-xcơ), số 11 (13)*

Theo đúng bản thảo

267
ĐIỆN GỬI E. B. BÔ-SƠ

12. VIII. 1918.

Pen-da

Ban chấp hành Xô-viết tỉnh, gửi Bô-sơ

Tôi đã nhận được điện của đồng chí¹⁵⁸. Tôi hết sức ngạc nhiên vì không thấy tin báo về tiến trình và kết quả việc trấn áp cuộc nổi loạn của bọn cu-lắc trong năm tổng. Tôi không muốn nghĩ là đồng chí đã chậm trễ hoặc tỏ ra yếu đuối trong việc trấn áp và tịch thu một cách đúng mức toàn bộ tài sản và đặc biệt là lúa mì của bọn cu-lắc nổi loạn.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

*Dang lần đầu năm 1924 trên
tạp chí "Cách mạng vô sản",
số 3 (36)*

Theo đúng bản thảo

268
ĐIỆN GỬI A. E. MIN-KIN

Pen-da

Ban chấp hành Xô-viết tỉnh, gửi Min-kin

Tôi đã nhận được điện của đồng chí báo về việc trấn áp cuộc nổi loạn của bọn cu-lắc. Cần phải tranh thủ thời cơ, và để thực hiện điều đó cần phải lợi dụng cuộc đòn áp bọn cu-lắc để trấn áp thẳng tay bọn đầu cơ lúa mì ở khắp mọi nơi, để tịch thu lúa mì của bọn giàu sụ và để huy động rộng rãi nông dân nghèo được chia lúa mì. Hãy đánh

điện báo về việc thi hành. Cần phải củng cố một cách triệt để chính quyền của nông dân nghèo ở vùng giáp mặt trận.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

Viết ngày 12 tháng Tám 1918

*In lần đầu (theo nguyên văn) năm
1930 trong cuốn "Cuộc nội chiến.
1918 - 1921", t. III*

Theo đúng bản thảo

269
ĐIỆN GỬI V. V. CU-RÁ-ÉP

Pen-da

Ban chấp hành Xô-viết tỉnh, gửi Cu-ra-ép

Điều cực kỳ quan trọng là phải tập hợp và công bố những dẫn chứng cụ thể về sự tham gia của bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả vào cuộc nổi loạn của bọn cu-lắc. Hãy báo cho biết chi tiết hơn xem đồng chí định áp dụng những biện pháp gì để chống lại bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả. Về những việc khác tôi đã điện cho Min-kin và Bô-sơ¹⁾.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

Viết ngày 12 tháng Tám 1918

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

¹⁾ Xem các tài liệu số 267 và 268.

270
ĐIỆN GỬI A. E. MIN-KIN

14. VIII. 1918.

Pen-da

Ban chấp hành Xô-viết tỉnh, gửi Min-kin

Tôi đã nhận được hai đơn khiếu nại về đồng chí¹⁾. Đơn thứ nhất tố giác đồng chí tóm ra nhẹ tay trong việc trấn áp bọn cu-lắc. Nếu đúng như thế thì đồng chí phạm một tội lớn đối với cách mạng. Đơn thứ hai tố giác đồng chí thu hẹp công tác tuyên truyền, giảm bớt số bản các tờ truyền đơn, đồng chí than phiền là thiếu tiền. Chúng ta sẽ không tiếc hàng mây chục vạn rúp cho công tác tuyên truyền. Hãy khẩn cấp yêu cầu Ban chấp hành trung ương các Xô-viết cấp tiền, sẽ không thiếu đâu. Chúng tôi sẽ không chấp nhận những lý do thoái thác như vậy đâu.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

271
GỬI I-a. A. BÉC-DIN

14. VIII. 1918.

Đồng chí Béc-din thân mến! Nhân tiện gặp dịp tôi viết vài lời thăm hỏi đồng chí. Tôi chân thành cảm ơn vì đã gửi cho tôi những ấn phẩm.

Lê-nin của đồng chí

¹⁾ V. I. Lê-nin có ý nói đến hai bức điện của E. B. Bô-sơ và của A. V. Cu-tu-dốp, ủy viên phụ trách báo chí tỉnh Pen-da đê ngày 13 tháng Tám 1918.

P. S. Đồng chí hãy gửi cho những loại báo hay, mỗi thứ một bản (với những nhận xét về những người bôn-sê-vích) và sách mới, tất cả các loại: tiếng Anh, Pháp, Đức và Ý. Đồng chí đừng tiếc tiền.

Gửi lời chào cho Goóc-tơ và Ghin-bô. Nếu những người am hiểu văn học xã hội chủ nghĩa thế giới gửi cho chúng tôi *những đoạn trích dẫn hay* có thể dùng để *để trên tường nhà tại các phố xá* (báo cho Goóc-tơ cùng những người khác biết v.v.) thì tốt biết bao.

P. và N. N. có giúp đỡ được gì không? **Đừng tiếc tiền!!**

P. P. S. Đồng chí hãy chuyển thư kèm theo đây cho Plat-ten¹⁵⁹.

Gửi đến Béc-no

*Dăng lần đầu ngày 21 tháng Giêng
1925 trên báo "Sự thật", số 17*

272

ĐIỆN GỬI Đ. T. PE-TƠ-RU-TSÚC¹⁶⁰

Oóc-sa

Trong trường hợp cần thiết đồng chí sẽ được phép sử dụng đường dây trực tiếp. Tôi khuyên nên dần dần áp dụng các biện pháp để giải giáp và đưa đi khỏi thành phố các đơn vị tan rã tinh thần và các phần tử lưu manh. Hãy lấy thêm các ủy viên của ban chấp hành Xô-viết địa phương và của khu ủy để giúp đỡ đồng chí trong công việc rất quan trọng này, bởi vì đây là một công tác có ý nghĩa quan trọng số một của nhà nước. Hãy thông báo cho các ban chấp hành Xô-viết địa phương và các đảng ủy biết về bức điện này.

Viết ngày 15 tháng Tám 1918

In lần đầu, theo đúng bản thảo

273
GỬI A. Đ. TXI-U-RU-PA

Có nên đặt vấn đề như thế này không; các đội đi lấy lúa mì (*thu mua* và chở bằng tàu chạy theo tuyến) theo hai yêu cầu:

hoặc đi một lần (đến một tổng v.v., đập lúa cho một huyện v.v.) – như vậy phần thưởng ít hơn,

hoặc cam kết làm việc lâu dài (*không phải* một lần, mà đi 3 - 4 tháng v.v. hoặc đi *thêm* một lần nữa theo sự triệu tập của Bộ dân ủy lương thực v.v.) – như vậy phần thưởng cao hơn.

(Trong cả hai trường hợp phải đề ra điều kiện là có nhiệm vụ *vừa thu mua, vừa đập, tự mang* vào các vựa chứa và xây dựng các vựa chứa hoặc lán che v.v..)

Viết vào nửa đầu tháng Tám 1918

*In lần đầu năm 1945 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXV*

Theo đúng bản thảo

274
GỬI E. M. XCƠ-LI-AN-XKI

16. VIII. 1918.

Tối mật

Gửi đồng chí Xco-li-an-xki

Kèm đây tôi gửi bức thư của đồng chí Vô-rốp-xki cùng với những giấy tờ kèm theo nó (đã được đăng ký ở Văn phòng Hội đồng bộ trưởng dân ủy ngày 16. VIII. 1918, số 2509), tôi đề nghị đồng chí hết sức chú ý đến sự lạm dụng và tội lỗi đã được phát hiện ra ở đây¹⁶¹.

Cần phải chỉ định một số lượng rất hạn chế các đồng chí tin cẩn nhất và có kinh nghiệm nhất (cố gắng sao cho không quá 2 - 3 người), lấy một người trong Ủy ban đặc biệt và tiến hành *điều tra hết sức nghiêm ngặt* thông qua một ủy ban điều tra bí mật như thế, bước đầu phải nhất thiết bí mật, nhằm mục đích (1) phát hiện cách thức thông thường trong việc tiến hành công việc trong cơ quan được đề cập tới đó, (2) *phát giác cách mồi iên hè* của bọn tội phạm phản cách mạng và (3) bắt giam tất cả bọn chúng, không để một tên nào chạy thoát.

Phải báo cáo thường xuyên cho tôi về việc thực hiện

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-li-a-nóp (Lê-nin)

In lần đầu, theo đúng bản thảo

275
ĐIỆN GỬI X. P. XÊ-RÊ-ĐA

16. VIII. 1918.

Ê-lê-txơ

Gửi bộ trưởng dân ủy Xê-rê-đa

Điều cực kỳ quan trọng là phải tổ chức sao cho lần lượt từng tổng bốc xếp và chở đi hết thảy số lúa mì thừa. Không nên tiếc cung cấp máy móc và phần thưởng cho các tổng kiểu mẫu. Đồng chí hãy cho biết toàn bộ số lúa mì thừa là bao nhiêu và tổng nào có thể thu được trước toàn bộ số lúa thừa.

Lê-nin

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

276
ĐIỆN GỬI M. Ph. BÔN-ĐU-RÉP

17. VIII. 1918.

Da-đôn-xcơ

Ban chấp hành Xô-viết, gửi Bôn-đư-rép

Hãy hành động một cách kiên quyết nhất chống lại bọn cu-lắc và bọn vô lại xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả câu kết với chúng. Hãy kêu gọi nông dân nghèo. Tổ chức họ lại. Yêu cầu huyện È-lê-txơ giúp đỡ. Cần phải trấn áp thẳng tay bọn cu-lắc hút máu. Điện cho tôi biết¹⁶².

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

*Dăng lần đầu năm 1927 trên
tạp chí "Cách mạng và văn hóa",
số 2*

Theo đúng bản thảo

277
ĐIỆN GỬI X. V. MA-LU-SÉP¹⁶³

17. VIII. 1918.

Ê-ca-tê-ri-nô-grát (Ê-ca-tê-ri-nen-stát),
tỉnh Xa-ma-ra
Gửi Xéc-gây Ma-lu-sép

Tôi xin chúc mừng thành tích. Đồng chí hãy đánh điện gấp và thường xuyên cho biết cụ thể đã chất xếp và gửi đi Xa-ra-tốp được bao nhiêu và vào thời gian nào. Điều đặc biệt quan trọng là không làm tản mạn, mà phải thu toàn bộ số lúa mì thừa trước hết ở trong một tổng và trao

cho tổng đó một giải thưởng thật to. Đồng chí hãy đánh điện báo về việc thực hiện.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

*Dăng không đầy đủ ngày 18
tháng Chín 1918 trên "Báo
đảng Xa-ra-tốp", số 164*

*In toàn văn năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. VIII*

Theo đúng bản thảo

278
ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT
CÔ-TEN-NI-TSƠ¹⁶⁴

17. VIII. 1918.

Cô-ten-ni-tsơ, gửi Ban chấp hành Xô-viết
Bản sao gửi đến Vi-át-ca cho Ban chấp hành Xô-viết

Tôi nhận được đơn khiếu nại của bà Lúp-ni-na kiện rằng Ni-ki-tin, chủ tịch Ủy ban đặc biệt, đã đánh đập chồng bà là Lúp-nin, và người ta bỏ tù Lúp-nin một cách vô cớ. Tôi ra lệnh phải đòi Ni-ki-tin giải thích ngay tức khắc và đánh điện báo cho tôi, đồng thời cho biết ý kiến của Ban chấp hành Xô-viết tỉnh Vi-át-ca xem có thể thả Lúp-nin được không, nếu ông ta không phải là một tên phản cách mạng.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

279
ĐIỆN VĂN BẰNG ĐIỆN THOẠI
GỬI N. I. MU-RÁ-LỐP

Xê-rê-đa yêu cầu gấp 200 pút xăng để vận chuyển lúa mì ở huyện È-lê-txơ. Đồng chí nhớ quên rằng vấn đề lúa mì là vấn đề chủ yếu và cơ bản. Cần phải làm tất cả. Đồng chí hãy trả lời ngay, cụ thể bao giờ đồng chí sẽ gửi cho Xê-rê-đa (gửi bộ trưởng Bộ dân ủy nông nghiệp Xê-rê-đa. È-lê-txơ) 200 pút xăng.

Lê-nin

*Viết sớm nhất ngày 17 - chậm
nhất ngày 19 tháng Tám 1918*

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

280
ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT
DO-ĐÔ-RÔ-VE-TXƠ TỈNH Ô-RI-ÔN

Dơ-đô-rô-ve-txơ tỉnh Ô-ri-ôn

Gửi Bu-rốp, Pê-rê-i-a-xláp-txép

Bản sao gửi Xô-viết đại biểu tỉnh Ô-ri-ôn

Cần phải kết hợp việc trấn áp thẳng tay cuộc nổi loạn của bọn cu-lắc xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả với việc tịch thu toàn bộ lúa mì của bọn cu-lắc và trưng thu một cách nghiêm chỉnh tất cả số lúa mì thừa, với việc cấp phát không một phần lúa cho nông dân nghèo. Hãy điện cho biết về việc thi hành.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

Viết ngày 19 tháng Tám 1918

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

281
ĐIỆN GỬI Ph. Ph. RA-XCÔN-NI-CỐP

Ni-giø-ni Nốp-gô-rốt
 Gửi Ban chấp hành Xô-viết tỉnh
 để chuyển cho Ra-xcôn-ni-cốp

Đồng chí hãy chú ý nhiều hơn nữa trong việc theo dõi công tác cung cấp cho mặt trận Ca-dan, việc chuyển gấp tới đó những lực lượng dự bị và làm thế nào để bắt đầu ngay không chậm trễ cuộc đấu tranh chống bọn bạch vệ ở Ni-giø-ni và tiến hành một cách hoàn toàn kiên quyết. Đồng chí hãy đặc biệt trông nom bảo vệ tài sản của pháo binh, hãy đánh điện báo về việc thi hành.

Lê-nin

Viết ngày 19 tháng Tám 1918

*Dăng lần đầu năm 1934 trên
tạp chí "Cách mạng vô sản",
số 3*

Theo đúng bản thảo

282
ĐIỆN GỬI X. P. XÊ-RÊ-ĐA

19. VIII. 1918.

È-lê-txơ

Gửi bộ trưởng Bộ dân ủy nông nghiệp Xê-rê-đa

Hôm nay gửi cho các đồng chí một toa xe chứa 500 pút xăng, nhưng tại sao đồng chí lại lảng tránh những vấn đề quan trọng nhất: đã thu được bao nhiêu lúa mì, đã bốc xếp được bao nhiêu, và sau đó dứt khoát phải vét bằng hết số lúa thừa trước hết ở trong một tổng và trao cho tổng đó

một phần thường thật to. Chúng tôi không tiếc tiền để giúp đỡ bần nông và trung nông, nếu họ giúp đỡ những người bị đói.

Lê-nin

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

283
ĐIỆN GỬI A. E. MIN-KIN¹⁶⁵

Gửi Min-kin

Thật là điều ngu xuẩn nếu đặt câu hỏi là ủy viên nhân dân phụ trách tài chính, hơn nữa chỉ của một khu thô, có thể bãi bỏ được chỉ thị của tôi không. Nếu chỉ thị đó không được thi hành, tôi sẽ đưa ra truy tố trước tòa án những kẻ có tội. Tạm thời hãy cứ để lại đội người Lát-vi-a ở Pen-da cho tới khi đàn áp được Tsem-bác. Đồng chí hãy truyền đạt lại cho tất cả các ủy viên Ban chấp hành Xô-viết và tất cả các đảng viên cộng sản biết rằng nghĩa vụ của họ là phải thẳng tay đàn áp bọn cu-lắc và tịch thu toàn bộ số lúa mì của bọn nổi loạn. Tôi phẫn nộ về sự trì trệ và yếu đuối của đồng chí. Tôi yêu cầu phải có những bản báo cáo tỉ mỉ về việc thi hành tất cả những chỉ thị của tôi và về các biện pháp trấn áp, đặc biệt về việc tịch thu¹⁾.

Lê-nin

*Viết ngày 19 tháng Tám 1918
Gửi đến Pen-da*

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

284
**ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT
TỈNH PEN-DA**

19. VIII. 1918.

Pen-da, gửi Ban chấp hành Xô-viết tỉnh
Bản sao gửi tỉnh ủy của những người cộng sản

Tôi hết sức phẫn nộ vì không nhận được của các đồng chí một tí gì rõ ràng cho biết xem cuối cùng các đồng chí đã áp dụng những biện pháp cứng rắn gì để thẳng tay đàn áp và tịch thu lúa mì của bọn cu-lắc trong năm tổng. Sự trì trệ của các đồng chí là một tội lỗi. Cần phải tập trung tất cả lực lượng vào một tổng và vét sạch ở đấy tất cả lúa mì thừa. Hãy đánh điện báo về việc thực hiện.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

285
ĐIỆN GỬI L. Đ. TƠ-RỐT-XKI

Mật

Xvi-a-giơ-xcơ, gửi Tơ-rốt-xki
Bản sao gửi Va-txê-tít

Những dự kiến quân sự của đồng chí về việc thành lập những đội gồm các chỉ đạo viên thì cứ để cho phía quân sự tự quyết định, tôi không dám phát biểu. Tôi chỉ biết là đối với quân đội công nhân thì đặc biệt cần phải có những chỉ đạo viên của chúng ta, trong khi hoàn toàn không thể

¹⁾ Chuyển bằng đường dây trực tiếp.

tin tưởng vào bọn sĩ quan được. Còn về vấn đề thưởng tiền thì tôi đồng ý và sẽ bảo vệ và thực hiện quyết định của đồng chí¹⁶⁶. Không cần công bố.

Lê-nin

Viết ngày 19 tháng Tám 1918

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

286
GỬI G. V. TSI-TSÊ-RIN

19. VIII. 1918.

Đồng chí Tsi-tsê-rin!

Người đưa thư là đồng chí La-túc-ca, một người dân chủ - xã hội Phân-lan đã giúp đỡ chúng tôi rất nhiều khi chúng tôi trốn ở bên Phân-lan¹⁶⁷. Hiện nay cần phải *b ằ n g m ọ i c á c h* giúp đỡ đồng chí ấy. Đồng chí La-túc-ca muốn sang Thụy-sĩ.

Đồng chí hãy làm ơn bàn bạc với đồng chí La-túc-ca và giúp đỡ đồng chí ấy thực hiện nguyện vọng của đồng chí ấy, xếp cho đồng chí ấy một chỗ trong đại sứ quán. Đồng chí ấy là nhà báo.

Lê-nin của đồng chí

*In lần đầu năm 1959 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXVI*

Theo đúng bản thảo

287
GỬI G. V. TSI-TSÊ-RIN

19. VIII. 1918.

Đồng chí Tsi-tsê-rin!

Hai đồng chí *Minor* và *Prai-xor* muốn đi thăm mặt trận Tiệp-khắc với tư cách các nhà báo Mỹ và Anh. Đồng chí hãy bàn kỹ, và chúng tôi sẽ bàn dứt khoát với đồng chí để tranh thủ được quyết định của phía quân sự.

Lê-nin của đồng chí

In lần đầu, theo đúng bản thảo

288
GỬI G. V. TSI-TSÊ-RIN

19. VIII. 1918.

Đồng chí Tsi-tsê-rin!

Người đưa thư này là la camarade Jeanne Labourbe¹⁾, người mà tôi đã nói với đồng chí.

Đồng chí hãy tiếp đồng chí ấy và bàn bạc kỹ.

Lê-nin của đồng chí

In lần đầu, theo đúng bản thảo

¹⁾ – nữ đồng chí Gian-nơ La-buốc-bo

289

GỬI I-a. M. XVÉC-ĐLỐP

19. VIII. 1918.

Đồng chí Xvéc-đlốp!

Đồng chí hãy cấp cho đồng chí Pê-téc-xôn, người đưa bức thư này, một khoản trợ cấp tương đối để có thể bảm đảm được cho bà mẹ già của đồng chí ấy; việc đó cần thiết do một vài hoàn cảnh, bởi vì một phần lương của người con trai gửi cho đã không đảm bảo được cho bà ấy.

Lê-nin của đồng chí

In lần đầu năm 1959 trong cuốn:

Ni-cô-lai Côn-đra-chi-ép. "Đồng chí
Pê-téc-xôn", Ri-ga

Theo đúng bản thảo

290

GỬI E. M. XCƠ-LI-AN-XKI

19. VIII. 1918.

Đồng chí Xcơ-li-an-xki!

Người đưa thư – đồng chí Lê-ô-nít Bô-ri-xô-vích Cra-xin – là một đảng viên lão thành, có lẽ đồng chí cũng đã được nghe nói về đồng chí này. Mong đồng chí hãy tiếp đồng chí ấy *ngay và tuyệt đối tin tưởng* đồng chí ấy. Trong vấn đề hạm đội *cần phải giao* cho đồng chí ấy **toàn quyền** thay mặt Hội đồng quân sự tối cao.

Lê-nin của đồng chí

In lần đầu, theo đúng bản thảo

291

GỬI N. P. GOÓC-BU-NỐP

Gửi Goóc-bu-nốp

Sau khi xem xét các giấy tờ rồi mà đồng chí còn viết câu: "gửi V. I. xem" (!??) ((điều đó vốn đã rõ)) hoặc là câu "tôi nghĩ rằng thế này thế nọ" thì thật là thừa và kỳ quặc.

Cần phải trình bày thực chất sự việc bằng và i ba dòng. Nếu không thì chẳng cần đến đồng chí xem.

Viết ngày 20 tháng Tám 1918

In lần đầu năm 1945 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXV

Theo đúng bản thảo

292

ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT LÍP-NƯ

20. VIII. 1918.

Líp-nư, gửi Ban chấp hành Xô-viết

Bản sao gửi chính ủy Xê-ma-scô
và đảng bộ cộng sản

Tôi khen ngợi việc trấn áp kiên quyết bọn cu-lắc và bọn bạch vệ trong huyện. Cần phải nắm lấy thời cơ và không được chậm trễ một phút, tổ chức nông dân nghèo trong huyện, tịch thu tất cả lúa mì và tất cả tài sản của bọn cu-lắc nổi loạn, treo cổ những tên cu-lắc chủ mưu, huy động và vũ trang nông dân nghèo dưới quyền điều khiển của những đồng chí chỉ huy tin cẩn được điều từ đội của

chúng ta, bắt những con tin trong bọn nhà giàu và giam giữ chúng cho tới khi thu hết và bốc xếp được tất cả số lúa mì thừa trong tổng của chúng. Hãy điện cho biết về việc thi hành. Đồng chí hãy phái ngay một đơn vị thuộc Trung đoàn thép kiểu mẫu đến Pen-da.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

293

ĐIỆN GỬI BAN LƯƠNG THỰC TỈNH TAM-BỐP

20. VIII. 1918.

Tam-bốp

Gửi ban lương thực tỉnh

Đã thu hoạch xong lúa mì của địa chủ trên diện tích gieo trồng 7000 đê-xi-a-tin ở các tổng Xa-phô-nô-vô, Ba-ri-a-ti-nô, Nô-vô-ni-côn-xcô-ê thuộc huyện U-xman, và đã đưa vào kho chứa. Hãy đánh điện báo ngay: trong kho chứa đó hiện có bao nhiêu pút lúa mì, bảo vệ có chắc chắn không, tại sao lại chậm trễ trong việc chuyển lúa mì về Mát-xcơ-va, ai có lỗi trong việc chậm trễ tệ hại đó, ở huyện U-xman có các ủy ban nông dân nghèo không và các ủy ban đó có đáng tin cậy không?

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

294 ĐIỆN GỬI A. E MIN-KIN

Gửi Min-kin

Tôi vừa mới đọc bức thư báo cáo của đồng chí. Tôi nhắc lại mệnh lệnh gửi cho các binh sĩ người Lát-vi-a vừa tới cùng đoàn quân tạm thời vẫn ở lại Pen-da cho đến khi nào có chỉ thị mới.

Đồng chí hãy chọn ra những người tin cẩn nhất trong số tám trăm binh sĩ của đồng chí và hãy hành động thẳng tay trước hết ở một tổng, và tiến hành công việc đến cùng. Hãy gửi báo cáo kết quả chính xác về vụ Tsem-bác. Rõ ràng là đến tận bây giờ các đồng chí không những chỉ thiếu lực lượng, mà còn thiếu cả nghị lực, bởi vì dù sao các đồng chí cũng đã trấn áp được cuộc nổi loạn ở năm tổng, có nghĩa là các đồng chí cũng sẽ có thể tiến hành công việc đến cùng dù là ở trong một tổng. Nếu thấy cần, chúng tôi sẽ gửi thêm lực lượng, hãy đánh điện báo tỉ mỉ hơn và chính xác hơn, cho biết xem bao nhiêu người đã được bố trí vào đâu ở chỗ các đồng chí, cần tiếp viện như thế nào, ở đâu, đi đâu.

Lê-nin

*Viết ngày 20 tháng Tám 1918
Gửi đến Pen-da*

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

295

GỬI I-a. A. BÉC-DIN

20. VIII. 1918.

Đồng chí Béc-din!

Tôi xin gửi những lời chào mừng thân ái nhất. Đồng chí hãy xuất bản nhiều hơn nữa và gửi cho tôi mỗi thứ một bản.

Thậm chí những số mới của tờ "Demain" tôi cũng *không có!*¹⁶⁸

Đồng chí hãy gửi cho tôi "Le Feu" par Henri Barbusse¹⁾ và những tài liệu khác.

Lê-nin của đồng chíHãy gửi cho²⁾

Junius.

(Liebknecht) Krieg und Internationale³⁾ — nói tóm lại, *tất cả những ấn phẩm gì* do Corter etc., etc. xuất bản ở Thụy-sĩ.

Gửi đến Béc-nơ

Đăng lần đầu không đầy đủ ngày 21 tháng Giêng 1925 trên báo "Sự thật", số 17

In toàn văn lần đầu, theo đúng bản thảo

296

ĐIỆN GỬI B. I. MÔ-NA-XTƯỚC-XKI

Gửi Mô-na-xtước-xki

Đã nhận được ¹⁶⁹. Chỉ thị: hành động tích cực hơn và kiên quyết hơn nữa chống lại bọn bạch vệ và cu-lắc. Hãy báo tin về kết quả một cách thường xuyên hơn và tỉ mỉ hơn.

Lê-nin

*Viết sớm nhất ngày 20 tháng Tám 1918
Gửi đến Péc-mơ*

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản đánh máy

297

ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT
TỈNH A-XTÔ-RA-KHAN

21. VIII. 1918.

A-xtô-ra-khan, gửi Ban chấp hành Xô-viết tỉnh

Bản sao gửi đảng bộ cộng sản tỉnh

Phải chăng việc người ta bàn tán đến chuyện sơ tán ở A-xtô-ra-khan là đúng sự thực?

Nếu thực như thế thì phải thi hành những biện pháp thẳng tay để trừu trị những kẻ hèn nhát và lập tức chỉ định những người rất tin cẩn và kiên quyết để tổ chức việc bảo vệ A-xtô-ra-khan và để thi hành một chính sách cực kỳ

¹⁾ — "Lửa" của Hăng-ri Bác-buýt-xơ.

²⁾ Đoạn từ câu "Hãy gửi cho" đến những chữ "xuất bản ở Thụy-sĩ" là do V. I. Lê-nin viết trên mặt trái của phong bì.

Trên phong bì V. I. Lê-nin cũng viết địa chỉ: "Gửi đồng chí Béc-din (đến Béc-nơ), gửi đại sứ ở Thụy-sĩ".

³⁾ — Chiến tranh và Quốc tế.

cứng rắn quyết chiến đến cùng trong trường hợp quân Anh tấn công.

Hãy trả lời một cách chi tiết bằng điện báo.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy *Lê-nin*

*Dǎng lǎn đầu không đầy đủ năm 1938
trên tạp chí "Người bón-sê-vích", số 2*

*In toàn văn năm 1950 trong
V. I. Lê-nin, Toàn tập, xuất
bản lần thứ 4, t. 35*

Theo đúng bản thảo

298 DIỆN GỬI V. N. KHÁC-LỐP

21. VIII. 1918.

Xa-ra-tốp

Gửi đồng chí ủy viên nhân dân Khác-lốp

Số lượng lúa mì thừa mà đồng chí đã nêu ra, rõ ràng là một con số bị hạ thấp. Hãy thu thập những số liệu chính xác hơn. Cần phải nêu bật những địa phương kiểu mẫu ra, tức là những thôn và tổng đã tổ chức được một cách tốt nhất những nông dân nghèo đế, thứ nhất, xác định số lượng lúa mì thừa không chút giấu diếm, và thứ hai, để tặng phần thưởng lớn cho những tổng nào nộp toàn bộ số lúa mì thừa thu được và bốc xếp tất cả số lúa thừa đó không bót xén. Đồng chí hãy truyền đạt điều đó cho tất cả các cán bộ lương thực và trả lời bằng điện báo. Hãy bốc xếp lúa mì nhanh lên.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy *Lê-nin*

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

299 GỬI CHÍNH ỦY QUÂN ĐOÀN 1 MÉT-VÊ-ĐÉP¹⁾

21. VIII. 1918.

Đồng chí Mết-vê-đép! Nữ đồng chí Bô-sơ đã kể lại với tôi về cuộc gặp gỡ của đồng chí ngoài mặt trận, về tình hình công việc ở ngoài đó và về những nỗi hoài nghi của đồng chí. Bô-sơ nói đồng chí đã tin rằng có thể và cần phải chiếm Xư-dơ-ran, *nưng lại không muốn viết thư về đây*.

Nếu thực như vậy thì đồng chí không đúng. Chính ủy được bổ nhiệm chính là để khiếu nại. Nhất định phải viết thư cho tôi (và đánh điện) *về tất cả mọi điều* và thường xuyên hơn.

Đồng chí chưa lần nào viết lấy một dòng.

Không tốt. Không đúng tinh thần của đảng, không thực hiện nghĩa vụ của đồng chí trước nhà nước! Quả thực là không tốt.

Gửi lời chào! *Lê-nin* của đồng chí

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

300 * GỬI HỘI ĐỒNG QUÂN SỰ TỐI CAO

21. VIII. 1918.

Những người đưa thư này là đại diện của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết Tuốc-ke-xtan. Họ yêu cầu cấp cho

¹⁾ V. I. Lê-nin đề ngoài phong bì: "Gửi đồng chí *Mết-vê-đép* (chính ủy) (Thư của Lê-nin)".

một đội gồm 100 - 200 người để tiến đánh Cra-xnô-vốt-xco (từ hướng A-xtơ-ra-kha). Tôi đề nghị thảo luận yêu cầu của họ, giúp đỡ họ bằng mọi cách, và đánh điện báo cho tôi biết về kết luận của Hội đồng quân sự tối cao.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-li-a-nóp (Lê-nin)

In lần đầu năm 1945 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXV

Theo đúng bản thảo

301
GỬI A. Đ. TXI-U-RU-PA

Gửi Txi-u-ru-pa

Người ta vẫn kiên quyết báo cho tôi biết là có rất nhiều vụ lạm dụng khoai tây (không theo tiêu chuẩn) (ở ban lương thực khu và in-de¹⁾).

Bọn con buôn đề nghị chuyển về Mát-xco-va với giá 20 rúp một pút đấy. Còn bán trao tay thì giá những 28 rúp (buôn bán lẻ) v.v..

Ý kiến của đồng chí như thế nào đối với việc ấn định thanh tra?

và đối với việc cử Bôn-txơ - Bru-ê-vích vào ủy ban ra sao?¹⁷⁰

Viết trước ngày 22 tháng Tám 1918

In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI

Theo đúng bản thảo

¹⁾ - ở các nơi khác

302

NHỮNG BỨC ĐIỆN GỬI A. C. PAY-KE-XO¹⁾

1

Xa-ra-tốp, gửi Pay-ke-xo

Tôi sẽ nói chuyện qua điện thoại ngay với các đồng chí quân sự về những yêu cầu của các đồng chí¹⁷¹. Tôi khuyên tạm thời chỉ định các chỉ huy của mình và xử bắn những kẻ âm mưu và dao động, không cần phải think thị ai và không dung thứ tệ quan liêu giấy tờ ngu xuẩn. Còn về việc nhận trả lời của tôi thì hoặc là cứ đợi ở phòng điện báo, hoặc cử trực ban theo thứ tự, hoặc ấn định thời gian qua một hoặc hai giờ. Hãy trả lời.

Lê-nin

2

Xa-ra-tốp, gửi Pay-ke-xo

Tôi vừa mới nói chuyện với A-ra-lốp. Theo đồng chí ấy nói thì đã làm tất cả mọi việc để gửi cho các đồng chí đạn đại bác. Hôm nay bắt đầu bốc xếp, như vậy là qua 2 - 3 ngày nữa phải hoàn thành. Đồng chí hãy hành động kiên quyết hơn nữa chống lại bọn cu-lắc.

Lê-nin

Viết ngày 22 tháng Tám 1918

In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII

Theo đúng bản thảo

¹⁾ Chuyển theo đường dây trực tiếp.

303
**ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH ĐẢNG BỘ
 TỈNH PEN-DA ĐẢNG CỘNG SẢN (b) NGA**

22. VIII. 1918

Pen-da

Ban chấp hành đảng bộ tỉnh, gửi Tuốc-lô
 Bản sao gửi Min-kin

Tôi không hiểu tại sao Min-kin lại có thể cự tuyệt không chấp hành những quyết định của đa số trong Ban chấp hành đảng bộ tỉnh¹⁷². Tôi hy vọng đó chỉ là sự hiểu lầm. Tôi kiên quyết yêu cầu trong thời chiến nguy nan này tất cả phải làm việc hòa hợp và với lòng quyết tâm cao độ, phải phục tùng đa số, còn những mâu thuẫn thì chuyển lên Ban chấp hành trung ương mà không được ngừng công việc.

Lê-nin

*In lần đầu năm 1931 trong
 Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

304
ĐIỆN GỬI N. Đ. TÔ - CMA - CỐP

23. VIII. 1918.

Đmi-tơ-rốp

Gửi chính ủy dân sự Tô-cma-cốp

Bản sao gửi Ban chấp hành Xô-viết huyện
 Bản sao gửi đảng bộ cộng sản huyện

Đồng chí hãy báo cho biết tỉ mỉ về vụ trấn áp cuộc nổi loạn của bọn cu-lắc ở Rô-ga-tsép, họ tên những kẻ bị

bắt. Cần phải tịch thu tài sản của bọn cu-lắc nổi loạn, tổ chức ủy ban nông dân nghèo và hành động kiên quyết hơn.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

*In lần đầu năm 1931 trong
 Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

305
**ĐIỆN GỬI CHÍNH ỦY VÀ
 CHỈ HUY TRƯỞNG ĐỘI NGŨ LÔI HẠM**

Rư-bin-xcơ

Gửi chính ủy đội ngũ lõi hạm

Gửi chỉ huy trưởng

Bản sao gửi Ban chấp hành Xô-viết đại biểu

Tôi ra lệnh hết sức khẩn cấp kết thúc việc bốc xếp súng đại bác, đạn dược, than và lập tức xuất phát đi đến Ni-giô-ni. Công việc đó phải được hoàn thành trong một thời hạn ngắn nhất. Xô-viết đại biểu địa phương và các tổ chức xô-viết phải giúp đỡ triệt để. Mỗi một phút chậm chạp đều phải chịu trách nhiệm nặng nề và đưa đến những biện pháp tương ứng đối với những kẻ có tội. Hãy đánh điện báo về việc thực hiện¹⁾.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin²⁾

Viết ngày 23 tháng Tám 1918

*In lần đầu năm 1934 trong cuốn:
 V. I Lê-nin. "Rút trong thời kỳ nội
 chiến", Mát-xcơ-va*

*Theo đúng bản ghi trong
 bức điện do V. I. Lê-nin bối
 sung và ký*

¹⁾ Câu cuối cùng do chính tay V. I. Lê-nin viết.

²⁾ Bức điện còn được E. M. Xcơ-li-an-xki ký thay bộ trưởng Bộ dân ủy hàng hải.

306
ĐIỆN GỬI Ph. I. CÔ-LÊ-XỐP

Ta-sken
Gửi Cô-lê-xốp

Chúng tôi biết rất ít về Cáp-ca-dơ và Ba-cu. Những tin tức chưa được kiểm tra. Ở Bắc Cáp-ca-dơ có Chính quyền xô viết. Quân đội của chính quyền này bị cắt đứt khỏi Txa-ri-txun là thành phố hiện đang bị quân Cô-dắc bao vây từ phía Nam. Bọn Anh đổ bộ vào Ba-cu, và tình hình ở đó bấp bênh. Bọn Đức thỏa thuận sẽ đảm bảo không tấn công Ba-cu, nếu chúng ta đuổi được bọn Anh ở đấy đi. Không rõ tình hình ở đó sẽ ra sao. Chúng tôi không biết về số viện binh, hiện nó ở đâu. Chúng tôi cho rằng bị mắc ở gần Txa-ri-txun¹⁾.

Đối với các đại sứ và các viên lãnh sự, chúng tôi khuyên nên giữ thái độ chờ đợi, tăng cường giám sát họ gấp ba bảy lần và bắt giam những kẻ khả nghi, có liên hệ với họ.

Chúng tôi đang cân nhắc và chuẩn bị một sự giúp đỡ nào đó đối với các đồng chí, nhưng không thể hứa chắc chắn được, bởi vì tất cả đều phụ thuộc ở chỗ là liệu có đuổi cõi được bọn Anh ra khỏi Ba-cu không hay là chúng lại chiếm thêm được một phần ven bờ biển Ca-xpiên.

Viết ngày 23 tháng Tám 1918

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

¹⁾ Xem tập này, tài liệu 225.

307
ĐIỆN GỬI A. G. SLI-KHTE

Vi-át-ca
Gửi Sli-khte

Tôi đã nói chuyện qua điện thoại với Bộ dân ủy lương thực và họ đồng ý với tôi rằng đồng chí ở lại Vi-át-ca trong lúc này là điều hết sức quan trọng; thứ nhất, để giúp đỡ và kiểm tra trong việc bảo vệ tích cực hơn nữa Cốt-la-xơ và chuẩn bị — để phòng trường hợp bất trắc — phương tiện phá hoại để phá hủy hoàn toàn tuyến đường Cốt-la-xơ - Vi-át-ca. Thứ hai, — và đây là điều quan trọng, — để tiến hành những chiến dịch lương thực tích cực nhất nhân dịp ta đang thực hiện cuộc trấn áp thắng lợi các cuộc nổi loạn của bọn cu-lắc tại phía Nam Vi-át-ca nhằm tiêu diệt thắng tay bọn cu-lắc, tịch thu toàn bộ lúa mì của chúng và vận chuyển qua ngả Vô-lô-gđa và Ni-giơ-ni, cũng như để củng cố tổ chức của nông dân nghèo.

Lê-nin

Viết ngày 23 tháng Tám 1918

*Đăng lần đầu ngày 22 tháng
Giêng 1930 trên báo "Sao đỏ",
số 19*

Theo đúng bản thảo

308
ĐIỆN GỬI X. P. XÊ-RÊ-ĐA

Ê-lê-txơ
Gửi bộ trưởng Bộ dân ủy nông nghiệp Xê-rê-đa

Hãy hết sức tranh thủ thời tiết tốt. Đồng chí hãy yêu cầu cho mỗi tổng một đội lương thực hoặc một đội thu

hoạch. Đồng chí không được quên là sắp cần tới lúa mì và nhất thiết phải vét sạch toàn bộ số lúa mì thừa chỉ ít là trong một tổng kiều mấu.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

Viết ngày 26 tháng Tám 1918

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

309
ĐIỆN GỬI A. P. XMIÉC-NỐP

26. VIII. 1918.

Xa-ra-tốp

Gửi bộ trưởng Bộ dân ủy nội vụ Xmiéc-nốp
(nếu đã đi thì gửi tiếp đến Uốc-ba-khơ)

Tôi kiên quyết yêu cầu đồng chí nhất thiết phải bàn luận với Pay-ke-xơ, đồng chí ấy làm việc tốt và việc đòi sự độc lập cho hai huyện là đúng. Tôi rất sợ là ở Xa-ra-tốp các đồng chí đang chơi trò lập ban bệ, trong khi công việc đòi hỏi nghị lực và sự khẩn trương của các cán bộ lãnh đạo có trách nhiệm ở địa phương, tại các làng, chứ không phải ở thành phố.

Hãy đánh điện cho tôi sau khi bàn luận với Pay-ke-xơ.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

310
ĐIỆN GỬI A. C. PAY-KE-XƠ

26. VIII. 1918.

Uốc-ba-khơ

Ban kiểm tra quân sự - dã chiến
Gửi trưởng Ban kiểm tra nhà nước Pay-ke-xơ

Tôi đã đánh điện cho Xmiéc-nốp và chuyển lời yêu cầu của đồng chí. Tôi đề nghị đồng chí cố gắng bàn luận với đồng chí Xmiéc-nốp, bởi vì hiện nay công tác lương thực quan trọng hơn cả. Đồng chí hãy trả lời tôi sau khi nói chuyện với Xmiéc-nốp và đừng đi, trước khi tôi trả lời.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

In lần đầu, theo đúng bản thảo

311
ĐIỆN GỬI X. P. XÊ-RÊ-ĐA

27. VIII. 1918.

Ê-lê-txơ

Gửi bộ trưởng Bộ dân ủy nông nghiệp Xê-rê-đa

Nếu việc đập lúa đại quy mô bị vụ gieo hạt và thu hoạch yến mạch làm cản trở, như đồng chí đánh điện cho biết thì cần phải gửi tới đó một số lượng lớn các đội đập lúa để giúp đỡ công việc. Điều cực kỳ quan trọng là xúc tiến công tác cung cấp bằng cách thu hút các công nhân Mát-xcơ-va, để thực hiện công tác ấy nhất thiết phải tổ chức ngay việc đó. Chúng ta nhất định phải chỉ cho công nhân Mát-xcơ-va một cách cụ thể và bằng kinh nghiệm rộng rãi

của họ để họ thấy rằng chỉ có sự tham gia của họ mới thúc đẩy nhanh chóng việc cung cấp lương thực được. Đồng chí hãy làm việc đó ngay.

Lê-nin

In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII

Theo đúng bản thảo

312
**ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT
TỈNH PEN-DA**

28. VIII. 1918.

Pen-da

Ban chấp hành Xô-viết tỉnh
Bản sao gửi đảng bộ cộng sản tỉnh

Hết sức đau lòng về những mâu thuẫn trong nội bộ những người cộng sản. Thật là ô nhục nếu những mâu thuẫn ấy không được giải quyết. Các đồng chí hãy cử ngay một ủy ban để dàn xếp trong vòng hai ngày, chẳng hạn bằng cách chia các huyện ra cho những cán bộ có uy tín nhất để tách những người mâu thuẫn với nhau. Hãy đánh điện báo về quyết định của ủy ban.

Lê-nin

In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII

Theo đúng bản thảo

313
GỬI V. M. AN-TO-PHA-TE

1

Gửi đồng chí *An-to-phä-te*

Vấn đề phái những tàu ngầm tới Vôn-ga và biển Ca-xpiên được đặt ra như thế nào?

Có đúng là *c h i* có thể phái được những chiếc tàu ngầm cũ không?

Có bao nhiêu chiếc?

Khi nào đã ra lệnh phái đi? *Nói chung đã làm được gì?*

Lê-nin

Viết ngày 28 tháng Tám 1918

2

Gửi đồng chí *An-to-phä-te*

Không thể nào đóng khung ở câu trả lời lơ mơ như vậy – "chúng tôi đang tìm" (*t à i s á n c ủ a m i n h à??*) Nhất thiết *tới ngày mai* phải trình lên cho tôi *họ tên* của "những người đi tìm", *ngày tháng* mà họ bắt đầu đi tìm v.v.).

"Đang tìm hiểu khả năng phái đi" – cũng *lơ mơ* không thể tưởng được.

Ai ra lệnh "tìm hiểu" và từ *b a o g i* ? Tôi đề nghị ngày mai (30/8) báo cho tôi điều đó một cách chính xác và chính thức.

Bởi vì việc gửi tàu ngầm đi không thể trì hoãn một phút nào.

Lê-nin

Viết ngày 29 tháng Tám 1918

*Đăng lần đầu ngày 23 tháng Hai
1938 trên báo "Sự thật", số 53*

Theo đúng bản thảo

314

GỬI M. X. KÊ-ĐRỐP

29. VIII. 1918.

Đồng chí Kê-đrốp! Đồng chí thông báo ít sự việc cụ thể
quá. *Mỗi lần có dịp*, hãy gửi báo cáo về.

Đã xây dựng được bao nhiêu công sự?

Trên tuyến nào?

Ở những điểm nào của đường sắt đã bố trí công binh
để trong trường hợp những lực lượng to lớn của quân Anh
- Pháp tiến đến thì có thể đánh sập và phá hủy nghiêm
trọng một số lượng bao nhiêu (cụ thể là bao nhiêu, cần
phải báo cáo rõ, và cụ thể ở những nơi nào) cầu cống, một
số lượng bao nhiêu véc-xta đường sắt, những lối đi qua
các đầm lầy v.v. và v.v..

Đồng chí đã bảo đảm an toàn một cách đầy đủ cho Vô-lô-
gđa khỏi nguy cơ bị bọn bạch vệ chiếm không? Sẽ không thể
tha thứ được, nếu đồng chí tỏ ra nhu nhược hoặc sơ suất
trong việc này.

Gửi đồng chí lời chào!

Lê-nin

*Đảng lần đầu ngày 21 tháng
Giêng 1927 trên tờ "Báo đỏ", số 17*

Theo đúng bản thảo

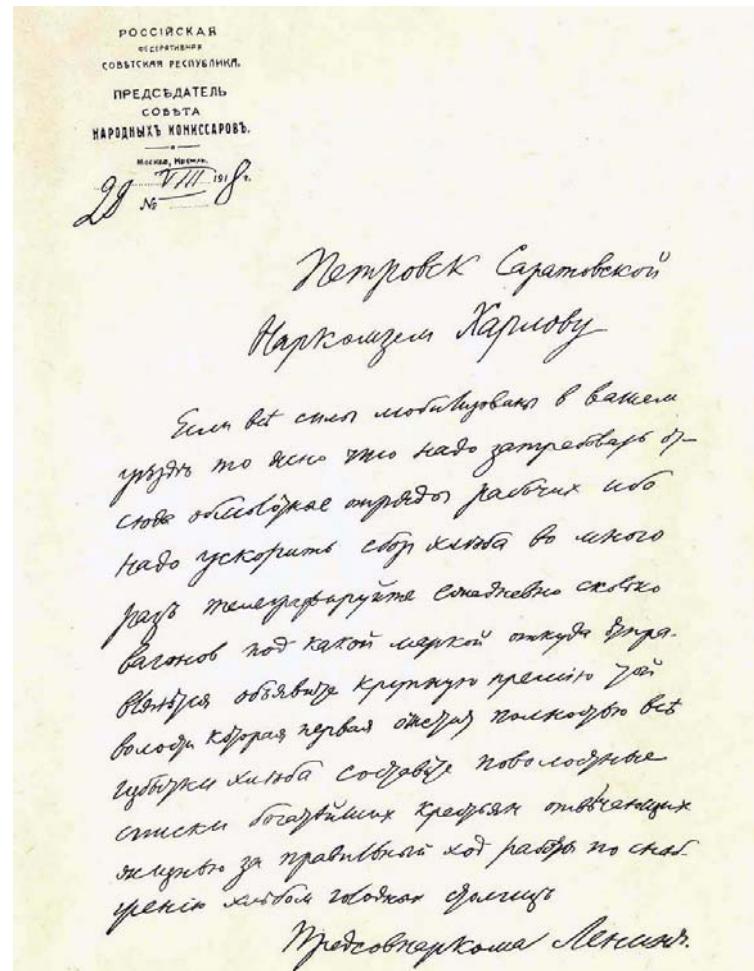
315

GỬI N. I. MU-RĂ-LỐP

29. VIII. 1918.

Đồng chí Mu-ra-lốp!

Đồng chí hãy giúp đỡ đồng chí Ma-lư-sép, người cầm thư
này. Đồng chí ấy tổ chức việc cung cấp chất nổ cho nhóm đi
Cốt-la-xơ. Công việc này hết sức khẩn cấp.

Điện của V. I. Lê-nin gửi V. N. Khác-lốp. —

29 tháng Tám 1918

Cần phải làm sao để *khỏi mất thời gian* trong việc nhận chất nổ từ Vi-a-dơ-ma (Ma-lư-sép sẽ đi Vi-a-dơ-ma ngay *trong ngày hôm nay*, với giấy giới thiệu của đồng chí).

Còn cần phải đánh điện đến Cuốc-xcơ để triệu tập đồng chí *Xô-bô-lép*, cán bộ hướng dẫn về môn phá hoại.

Cần một toa xe (tốc hành) cho nhóm công binh đến Cốt-la-xơ.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy *Lê-nin*

*Đăng lần đầu năm 1926 trên
tạp chí "Bạn đường của chính
trị viên", số 15 (45)*

Theo đúng bản thảo

316
ĐIỀN GỬI V. N. KHÁC-LỐP

29. VIII. 1918.

Pê-tô-rốp-xcơ, tỉnh Xa-ra-tốp
Bộ dân ủy nông nghiệp, gửi Khác-lốp

Nếu tất cả lực lượng trong huyện của đồng chí được huy động thì rõ ràng là phải yêu cầu gửi thêm từ đây những đội đập lúa của công nhân, bởi vì cần phải xúc tiến rất gấp việc thu hoạch lúa mì. Hàng ngày hãy đánh điện cho biết có bao nhiêu toa, gắn nhãn hiệu gì, và khởi hành từ đâu. Đồng chí hãy công bố phần thưởng thật to cho tổng nào đã vét sạch tất cả số lúa mì thừa trước nhất. Hãy lập danh sách, theo từng tổng, những nông dân giàu nhất, họ phải mang tinh mạng ra bảo đảm cho việc tiến hành tốt công tác cung cấp lúa mì cho các thủ đô bị đói.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy *Lê-nin*

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

317

GỬI A. Đ. TXI-U-RU-PA¹⁷³*Gửi Txi-u-rú-pa*

Tôi khuyên không nên đặt vấn đề như vậy *trong lúc này* (bởi vì ở đây cần có một cái gì đó ở giữa: không phải là tối hậu thư – việc xin từ chức của tất cả mọi người, cũng không phải là sự dao động của *mọi người* trong khi có *một người* giữ thái độ kiên quyết); tốt nhất là *t ập t r u n g t ất c ả* lực lượng vào È-lê-txơ + Pê-tơ-rốp-xcơ + các huyện ưu tú khác.

Chẳng hạn, gửi đi khoảng 2 nghìn công nhân đập lúa.

Và để qua vài ngày, sau khi nhận được *chẳng hạn* một thông báo cho biết: **đã** có bao nhiêu trăm toa xe **đang về**, rồi sẽ đặt vấn đề cứng rắn hơn.

Viết ngày 29 tháng Tám 1918

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

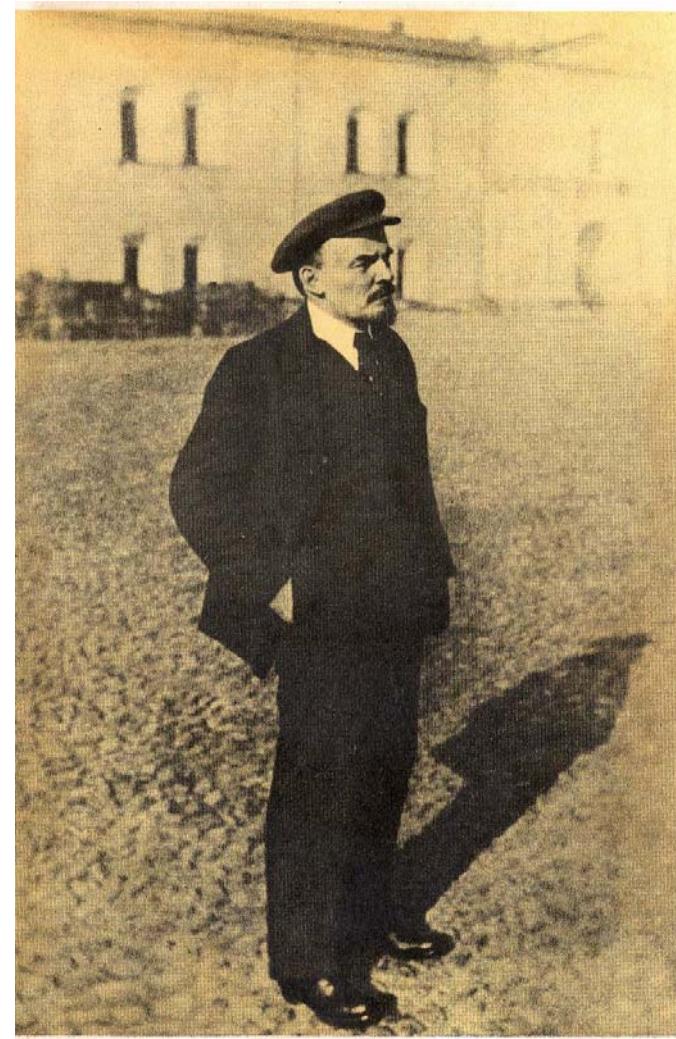
Theo đúng bản thảo

318
GỬI L. A. PHÔ-TI-È-VA

Li-di-a A-léch-xan-đrốp-na!

Tôi gửi kèm theo đây bức thư cho Txi-u-rú-pa.

Cần phải chuyển đồng chí ấy về nghỉ ở nông thôn. Đồng chí hãy thu xếp (qua Xvéc-đlốp và người anh em của Txi-u-rú-pa) cho đồng chí Txi-u-rú-pa về đây: ở đây có một phòng lớn thật tuyệt, có sưởi ấm; khi nào chúng tôi đi, cần phải tìm cho Txi-u-rú-pa một người nấu bếp và ở đây có

V. I. Lê-nin dạo chơi trong sân điện Crem-li sau khi lành vết thương. —
Tháng Mười 1918

thể tổ chức nhà an dưỡng cho các bộ trưởng dân ủy. Đồng chí thế nào cũng thực hiện việc đó nhé¹⁷⁴.

Gửi đồng chí lời chào! Lê-nin

Viết vào mùa hè 1918

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

319

* GỬI A. Đ. TXI-U-RU-PA

A. Đ. thân mến! Đồng chí trở nên có thái độ hoàn toàn bừa bãi đối với của công.

Chỉ thị: phải chữa bệnh ba tuần! Và phải nghe lời chị Li-di-a A-léch-xan-đrốp-na, chị ấy sẽ gửi đồng chí đi nhà an dưỡng.

Thực vậy, phung phí một cách vô ích sức khỏe yếu là điều không thể tha thứ được. Cần phải bình phục!

Gửi đồng chí lời chào! Lê-nin của đồng chí

Viết vào mùa hè 1918

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

320

GỬI X. P. XÊ-RÊ-ĐA

Đồng chí Xê-rê-đa! Rất tiếc là đồng chí không rẽ vào. Thật là sai khi đồng chí nghe lời của các bác sĩ "quá ư cần mẫn"¹⁷⁵.

Tại sao việc ở huyện É-lê-txơ *không thành*? Chuyện đó làm tôi rất sốt ruột, và việc đồng chí "lảng tránh" vấn đề đó càng làm tôi sốt ruột hơn. Rõ ràng là không thành rồi. Trong số 19 tổng có ủy ban nông dân nghèo thì **không có lấy một** bản báo cáo kết quả nào chính xác và rõ ràng!

Không có lấy một Σ¹⁾, bao nhiêu toa, trong những thời hạn như thế nào!!

Không một tổng nào (lẽ ra phải cả 19 tổng) nhận được 3 - 5 công nhân am hiểu được phái đến từ Pê-tô-rô-grát (với 15 - 50 người giúp việc được phái từ Mát-xcơ-va đến). *Không đâu* có số liệu chứng tỏ là công việc *t i ến h à n h m ạ n h*!

Thế là thế nào? Tôi rất mong trả lời. Đồng chí hãy chỉ định cho tôi một số phóng viên theo *từng tổng*, đưa cho họ bức thư này của tôi, *tất cả* họ hãy trả lời tôi.

Gửi đồng chí lời chào! *Lê-nin* của đồng chí

Viết ngày 6 tháng Chín 1918

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

321 ĐIỆN GỬI L. Đ. TƠ-RỐT-XKI¹⁷⁶

Xvi-a-giơ-xcơ, gửi Tơ-rốt-xki

Bản sao gửi Ca-i-u-rốp và Tsu-gu-rin
chuyển đến ban tham mưu Quân đoàn 5

Tôi xin cảm ơn. Sức khỏe bình phục rất tốt. Tôi tin rằng cuộc trấn áp bọn Tiệp và bọn bạch vệ ở Ca-dan, cũng

¹⁾ — tổng số

nhiều việc trấn áp bọn cu-lắc khát máu ủng hộ chúng, sẽ được thực hiện một cách kiêu mỗ và thẳng tay.

Gửi đồng chí những lời chào tốt đẹp nhất. *Lê-nin*

Viết ngày 7 tháng Chín 1918

*Đăng lần đầu ngày 30 tháng Tám
1928 trên báo "Sự thật", số 201*

Theo đúng bản thảo

322 ĐIỆN GỬI L. Đ. TƠ-RỐT-XKI

Mật

Bằng mật mã
(gửi lại nguyên bản cho tôi)
(Gửi cho tôi
bản sao mật mã)

Xvi-a-giơ-xcơ, gửi Tơ-rốt-xki

Tôi ngạc nhiên và lo ngại vì chiến dịch chống Ca-dan bị chậm trễ, đặc biệt là nếu đúng như người ta báo với tôi rằng các đồng chí có đầy đủ khả năng tiêu diệt đối phương bằng pháo. Theo tôi thì không nên tiếc thành phố và trì hoãn thêm nữa, bởi vì cần phải tiêu diệt thẳng tay, nếu đúng là Ca-dan nằm trong vòng vây thép¹⁷⁷.

Lê-nin

Viết ngày 10 tháng Chín 1918

*In lần đầu (theo nguyên văn)
năm 1930 trong cuốn "Cuộc nội
chiến. 1918 - 1921", t. III*

Theo đúng bản thảo

323

ĐIỆN GỬI L. Đ. TO-RỐT-XKI

Tối mập

Ca-dan hoặc Xvi-a-giơ-xco
Gửi Tơ-rốt-xki

Tôi xin gửi lời chúc mừng nhân dịp chiếm được Xim-biéc-xco¹⁷⁸. Theo tôi, cần phải dồn tất cả sức lực để tiến hành gấp việc vét lúa ở Xi-bi-ri. Không nên tiếc tiền để thường. Hãy đánh điện báo cho biết xem những vật quý ở Ca-dan có cứu được không và bao nhiêu. Từ ngày mai tôi sẽ bắt đầu làm việc.

Lê-nin

Viết ngày 12 tháng Chín 1918

In lần đầu, theo đúng bản
ghi trong bức điện

324

GỬI V. Đ. BÔN-TSƠ - BRU-Ê-VÍCH

Vla-đi-mia Đmi-tơ-ri-ê-vích!

Đây là sơ đồ những căn phòng mà Man-cốp muốn dời Hội đồng bộ trưởng dân ủy tới¹⁷⁹.

Tôi đề nghị đồng chí và Li-di-a A-léch-xan-đrốp-na xem xét và suy nghĩ xem có nên không?

(1) Đốt lò sưởi sẽ hết sức đắt.

(2) Liệu phòng tiếp khách ở đấy có tiện không?

(3) Ở lại đây có được không? tức là có bị lạnh *ghê gớm lắm* không? Gọi thợ đốt lò và xác minh.

Gửi đồng chí lời chào! Lê-nin

Viết ngày 14 tháng Chín 1918

In lần đầu năm 1945 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXV

Theo đúng bản thảo

325

* GỬI GRI-GÔ-RI NA-U-MÔ-VÍCH
CHUYỂN CHO NHÓM HỌC SINH
MUỐN TÌM HIỂU CHỦ NGHĨA CỘNG SẢN

16. IX. 1918.

Các đồng chí thân mến. Tôi rất phấn khởi khi nhận được thư của các đồng chí. Tôi chân thành chúc các đồng chí hết sức nhanh chóng đạt được những thành tích trong việc nghiên cứu chủ nghĩa cộng sản, thẩm nhuần chủ nghĩa đó và bước vào tham gia công tác thực tiễn trong hàng ngũ của Đảng cộng sản Nga.

Gửi lời chào cộng sản

V. U-li-a-nốp (Lê-nin)

Đăng lần đầu ngày 21 tháng Tư   Theo đúng bản sao đánh máy
1962 trên báo "Tin tức", số 96

326

ĐIỆN GỬI A. P. XMIẾC-NỐP¹⁸⁰

16. IX. 1918.

Át-cá-c-xco
Bộ dân ủy nội vụ, gửi Xmiéc-nốp

Về vấn đề toa xe, tôi đã chuyển cho bộ trưởng Bộ dân ủy giao thông. Đồng chí hãy liên hệ thêm với Nép-xki ở Xa-ra-tốp.

Tôi ngạc nhiên về nội dung hết sức không rõ trong bức điện của đồng chí. Đồng chí viết là có nhiều lúa mì, thế mà lại không nói cụ thể xem ở những tổng nào đã vét được hết lúa mì thừa và được bao nhiêu, lúa được chứa ở những

kho nào, ở những địa điểm tập trung nào và cụ thể là bao nhiêu. Nên nhớ rằng thiếu những số liệu cụ thể như vậy thì tất cả những lời tuyên bố chỉ là nói suông, hãy trả lời chính xác.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

Thiếu những số liệu như vậy thì tất cả những cái khác chỉ là những câu nói suông. Các đồng chí hãy trả lời chính xác hơn.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

*Đăng lần đầu không đầy đủ ngày
21 tháng Giêng 1927 trên báo
"Sao đỏ", số 17*

*In toàn văn năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

327

ĐIỆN GỬI CÁC ỦY BAN NÔNG DÂN NGHÈO THUỘC HUYỆN È-LÊ-TXƠ

17. IX. 1918.

È-lê-txơ

gửi tất cả các ủy ban nông dân nghèo ở các tổng
thuộc huyện È-lê-txơ

Thông tư

Tôi đã nhận được những bức điện của các đồng chí¹⁸¹.

Không được đóng khung bằng những lời lẽ chung chung và lơ mơ mà người ta thường hay dùng để che đậy những thất bại hoàn toàn trong công tác. Phải có những số liệu chính xác hàng tuần: thứ nhất, nêu đích danh những tổng nào đã thu được một số lượng lúa mì thừa cụ thể là bao nhiêu và đem nộp được bao nhiêu, thứ hai, cụ thể là đã nộp được bao nhiêu pít lúa mì vào kho và vào những kho chứa nào, vựa chứa nào.

328

* GỬI BAN BIÊN TẬP BÁO "SỰ THẬT"

18. IX. 1918.

Người cầm thư này, đồng chí Mi-kha-in Ni-cô-la-ê-vích Xa-na-ép¹, chủ tịch Ban chấp hành đảng bộ huyện Xéc-ga-tsơ (và ủy viên ban chấp hành Xô-viết) kể một câu chuyện rất hay về cuộc đấu tranh giai cấp ở nông thôn và về các ủy ban nông dân nghèo.

Việc công bố chính một tài liệu *thực tế* như vậy của địa phương trên báo là một việc hết sức quan trọng (chứ không thì quá ư nhiều lý luận "chung chung"). Tôi thiết tha yêu cầu ghi theo lời kể của đồng chí đó và cho đăng báo.

Gửi lời chào đồng chí Lê-nin

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

¹⁾ Có lẽ viết nhầm. Đây là nói về Mi-kha-in I-va-nô-vich Xa-na-ép.

329
ĐIỆN GỬI A. V. LU-NA-TSÁC-XKI

18. IX. 1918.

Pê-tô-rô-grát

Gửi bộ trưởng dân ủy Lu-na-tsác-xki

Bản sao gửi Mát-xcơ-va, phố Ô-xtô-gien-ca, 53

Gửi Pô-crốp-xki

Hôm nay tôi đã nghe bản báo cáo của Vi-nô-gra-đốp về vấn đề tượng và đài kỷ niệm, tôi vô cùng bức xúc; hàng mấy tháng nay mà không làm được gì cả; cho đến nay vẫn chưa có một bức tượng nào, việc mất bức tượng Ra-đi-sép là một tấn hài kịch. Không có tượng Mác cho đường phố, không làm được tí gì cho việc tuyên truyền bằng các khẩu hiệu viết trên tường các đường phố. Tôi cảnh cáo về thái độ tội lỗi và lơ là đó, tôi yêu cầu phải gửi cho tôi họ tên của tất cả những người có trách nhiệm để đưa họ ra truy tố trước pháp luật. Nhục nhã thay bọn phá hoại ngầm và bọn trẽ nǎi công việc.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy *Lê-nin*

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

330
**GỬI I-a. A. BÉC-DIN, V.V. VÔ-RỐP-XKI
và A. A. I-ÓP-PHÊ**

20. IX. 1918.

Các đồng chí thân mến!

Báo "Sự thật" ngày hôm nay đã đăng những đoạn trích dẫn trong bài báo của Cau-xky chống lại chủ nghĩa bôn-sê-vich (trích trong tờ "Sozialistische Auslandspolitik")¹⁸².

Luận điệu nhảm nhí ô nhục, những lời lấp bấp trẻ con và chủ nghĩa cơ hội bỉ ổi nhất của Cau-xky đã gây ra một câu hỏi: tại sao chúng ta không làm gì cả để đấu tranh chống lại việc Cau-xky tầm thường hóa chủ nghĩa Mác *về mặn 1 ý 1 u ân?*

Có thể nào dung túng được chăng tình trạng là ngay cả những người như Mê-rinh và Txết-kin cũng xa lánh Cau-xky "về mặt đạo đức" (nếu có thể diễn đạt như vậy được) hơn là *về mặt lý luận...* Họ nói là Cau-xky không tìm ra việc gì tốt hơn là viết đả kích những người bôn-sê-vich trong lúc này.

Phải chăng đó là một lý lẽ? Phải chăng có thể làm suy yếu lập trường của mình như vậy được không? Chính việc đó chỉ có nghĩa là trao vũ khí vào tay Cau-xky mà thôi!!

Và người ta đã làm việc đó, mà lẽ ra phải viết:

Cau-xky đã hoàn toàn không hiểu và xuyên tạc hoàn toàn theo tinh thần chủ nghĩa cơ hội

học thuyết của Mác về nhà nước

- " " về chuyên chính vô sản
- " " về dân chủ tư sản
- " " về chế độ đại nghị
- " " về vai trò và ý nghĩa của Công xã v.v..

Cần phải thi hành những biện pháp sau đây:

1) nói chuyện một cách cẩn kẽ với những người phái tả (phái Xpác-ta-cút và những người khác) để khuyến khích họ công bố một lời tuyên bố *có tính chất nguyên tắc, có tính chất 1 ý 1 u ân*, vạch rõ rằng về vấn đề chuyên chính Cau-xky đã đưa ra chủ nghĩa Béc-stanh tầm thường, chứ không phải chủ nghĩa Mác;

2) xuất bản càng sớm càng tốt cuốn "Nhà nước và cách mạng"¹⁸³ của tôi bằng tiếng Đức;

¹⁸² Xem Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 33.

3) ít nhất cũng viết cho cuốn đó một lời nói đầu *của nhà xuất bản*, đại loại như sau:

"Nhà xuất bản cho là đặc biệt cần phải xuất bản quyển sách này đúng vào lúc này, vì chủ nghĩa Mác đang hoàn toàn bị xuyên tạc, chính ở những vấn đề được đề cập đến trong những tác phẩm gần đây nhất của Cau-xky, ông ta đã thay thế quan điểm chuyên chính vô sản bằng một thứ chủ nghĩa xã hội - tự do tầm thường theo tinh thần Béc-stanh và theo tinh thần những phần tử cơ hội chủ nghĩa khác"¹⁸³.

4) Nếu không thể xuất bản nhanh chóng cuốn sách ấy, thì hãy đăng trên *các báo* (phái tả) một bài báo nhỏ tương tự như "lời nói đầu của nhà xuất bản".

Tôi khẩn khoản yêu cầu đồng chí gửi (cho riêng tôi) cuốn sách của Cau-xky (về những người bôn-sê-vích, về chuyên chính, v.v.) ngay sau khi nó được xuất bản¹⁸⁴,

– sau đó thu thập cho tôi *tất cả* các bài báo của Cau-xky về những người bôn-sê-vích ("Dân chủ và chuyên chính", cuối năm 1917 hoặc đầu năm 1918; sau nữa là bài đăng trên "Sozialistische Auslandspolitik", tháng Tám 1918) và *những bài khen ngợi*.

Gửi các đồng chí những lời chào tốt đẹp nhất!¹⁾

Gửi đến Béc-no, Xtoč-khon và Béc-lanh

Đăng lần đầu không đầy đủ ngày 21 tháng Giêng 1925 trên báo "Sự thật", số 17

In toàn văn năm 1932 trong V. I. Lê-nin, Toàn tập, xuất bản lần thứ 2 - 3, t. XXIX

Theo đúng bản thảo

¹⁾ Còn lưu lại được bản đánh máy của tài liệu này do V. I. Lê-nin ký.

331 GỬI I. I-a. BA-GA-ÉP

Đồng chí Ba-ga-ép!

Tôi xin thành tâm cảm ơn đồng chí về những lời thăm hỏi và chúc mừng thân ái. Tôi xin lỗi, vì sức khỏe nên không thể hẹn gặp được. Đề nghị đến hỏi đồng chí Xvéc-đillop.

Tôi nhờ chuyển tới các đồng chí người Cô-dắc ở A-xtơ-rakhан những lời chào và những lời chúc mừng tốt đẹp nhất của tôi.

Mát-xcơ-va. 25/IX. 1918.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-li-a-nóp (Lê-nin)

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bức ảnh chụp bản thảo

332 GỬI L. B. CA-MÊ-NÉP

Gửi Ca-mê-nép

L. B. thân mến! Hãy mau mau bình phục.

Về cái "lý luận nổi tiếng bàn về chiến thuật lừa chiêu".

Mọi thứ lý luận đều tốt *nếu* chúng phù hợp với thực tế khách quan.

Song thực tế của chúng ta đã thay đổi, bởi vì nếu nước Đức bị đánh bại thì không thể nào thực hiện chiến thuật lừa chiêu được, vì không còn hai bên tham chiến mà *chúng ta đã lừa chiêu giữa hai bên tham chiến đó!!*

Attention¹⁾. Nước Anh sẽ nuốt trừng, nếu không có... Hồng quân.

Theo tôi, chúng ta chưa nên bắt đầu bàn về việc xét lại hòa ước Brét, bởi vì hiện nay việc đó còn sớm... Cần phải *nán chờ*.

Đồng chí hãy bình phục.

Gửi đồng chí lời chào! *Lê-nin* của đồng chí

Viết cuối tháng Chín - tháng Mười 1918

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

333

GỬI I-a. M. Xvéc-đlốp và L. Đ. Tơ-rốt-xki

1/X. 1918.

Gửi các đồng chí *Xvéc-đlốp* và
Tơ-rốt-xki

Tình hình ở Đức đã "phát triển nhanh" đến nỗi chính chúng ta cũng không được tut lại đằng sau. Thế mà hiện giờ chúng ta đã bị tut lại rồi.

Cần phải triệu tập *ngày mai* một cuộc hội nghị liên tịch giữa

Ban chấp hành trung ương các Xô-viết
Xô-viết Mát-xcơ-va

¹⁾ — chú ý

Các Xô-viết khu phố

Các công đoàn vân vân
và vân vân

Đọc **một loạt** báo cáo về *sự mở đầu của cuộc cách mạng ở Đức*.

(Thắng lợi của sách lược đấu tranh *của chúng ta* chống chủ nghĩa đế quốc Đức. Và v.v..)

Thông qua một nghị quyết.

Trong vòng một tuần lễ, cuộc cách mạng thế giới đã đến gần đến nỗi phải coi đó là một sự kiện sẽ xảy đến *trong những ngày sắp tới*.

Không liên minh gì với chính phủ Vin-hem, cả với chính phủ Vin-hem II + Ê-béc và với những bọn khốn nạn khác.

Chúng ta bắt đầu chuẩn bị

cho quần chúng công nhân Đức, cho hàng triệu người lao động Đức, — khi họ đã bắt đầu với tinh thần phẫn nộ của mình (tạm thời *mới chỉ* là tinh thần thôi), — một sự liên minh anh em, *bánh mì*, một sự giúp đỡ về quân sự.

||| Tất cả chúng ta đều sẵn sàng hy sinh tính mạng để giúp đỡ công nhân Đức tiến cuộc cách mạng đã bắt đầu ở Đức.

Kết luận:

1) cố gắng gấp mười lần trong việc thu lúa mì (vét sạch *tất cả* số dự trữ để cung cấp cho chúng ta *cung cấp* công nhân *Đức*).

2) tăng cường gấp mười lần việc *tu yết* *quân*. Đến *mùa xuân*, chúng ta phải có một đạo quân ba triệu người để giúp đỡ cuộc cách mạng công nhân quốc tế.

Nghị quyết này phải được phát đi bằng điện báo cho toàn thế giới biết vào đêm thứ tư.

Các đồng chí hãy ấn định cuộc họp vào lúc 2 giờ hôm

thứ tư. Chúng ta sẽ bắt đầu vào lúc 4 giờ, để cho tôi phát biểu trong 15 phút, tôi sẽ đến và sau đó sẽ quay về ngay. Sáng mai cho xe đến đón tôi (nhưng qua điện thoại thì chỉ nói: *đỗ n g ý*)¹⁸⁵.

Gửi các đồng chí lời chào! *Lê-nin*

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

334
GỬI V. Đ. BÔN-TSƠ - BRU-Ê-VÍCH¹⁸⁶

1/X. 1918.

Vla-đi-mia Đmi-tơ-ri-ê-vích thân mến! Mãi tận sáng nay người ta mới báo cho tôi cái tin rùng rợn ấy. Tôi không thể đi Mát-xcơ-va được, nhưng rất muốn siết thật chặt tay đồng chí dù chỉ qua bức thư để bày tỏ lòng thương yêu của tôi và của tất cả chúng tôi đối với với Vê-ra Mi-khai-lốp-na và an ủi đồng chí trong nỗi đau buồn ghê gớm đó, dù chỉ chút ít, trong chừng mực con người có thể làm được. Đồng chí hãy trông nom cẩn thận sức khỏe của cháu gái. Một lần nữa hết sức siết chặt tay đồng chí.

V. Lê-nin của đồng chí

*In lần đầu năm 1958 trong cuốn
"Những người nữ đảng viên bôn-
sê-vích quang vinh", Mát-xco-va*

Theo đúng bản thảo

335
GỬI L. A. PHÔ-TI-Ê-VA
và L. B. CRA-XIN

Gửi Li-đ. A-l. (và Cra-xin)

Tôi lấy làm hài lòng ký bức điện về dầu mỏ và các tàu thủy v.v..

Tôi không đồng ý ký về Mu-khin¹⁸⁷:

(1) Cra-xin viết cho biết là Mu-khin *giáu Xta-lin tiền*. Anh ta *k h ô n g c ó q u y ề n* làm việc đó, mặc dù "theo lệnh thủ trưởng *của mình* (!!!?)", – bởi vì Xta-lin cũng là thủ trưởng, và nếu không là thủ trưởng "*của mình*", thì lại là thủ trưởng cấp cao hơn.

(2) Giải quyết việc đó mà *chưa hỏi Xta-lin* (còn Xta-lin lại đang ở Mát-xcơ-va!!) thì không đúng về nguyên tắc và nói chung không thể được.

Gửi các đồng chí lời chào! *Lê-nin*

*Viết ngày 9 tháng Mười 1918
In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

336
THƯ GỬI G. V. TSI-TSÊ-RIN HOẶC
L. M. CA-RA-KHAN VÀ THƯ GỬI
A. A. I-ÓP-PHÊ, I-a. A. BÉC-DIN,
V. V. VÔ-RỐP-XKI

Gửi các đồng chí Tsi-tsê-rin hoặc Ca-ra-khan

Tôi thiết tha yêu cầu ngày mai, thứ sáu, gửi đi Béc-lanh 12 bản bài báo của tôi – viết chống lại Cau-xky, đăng

trên báo "Sự thật"¹⁸⁸ – cho I-óp-phê, Béc-din, Vô-rốp-xki và bức thư ngắn của tôi dưới đây gửi cho họ:

Các đồng chí thân mến! Tôi nhận thấy rất rõ những thiếu sót của bài báo quá ngắn ngủi của tôi chống lại Cau-xky. Nhưng dù sao cũng phải *nhanh chóng* tỏ rõ lập trường, phát biểu ý kiến của mình. Tôi thiết tha yêu cầu dịch và xuất bản thành truyền đơn.

10/X. 1918.

Lê-nin

*Dǎng lǎn dǎu năm 1957
trên tạp chí "Lịch sử cận
đại và hiện đại", số 4*

Theo đúng bản thảo

337
GỬI G. V. TSI-TSÊ-RIN
và L. M. CA-RA-KHAN

Gửi các đồng chí Tsi-tsê-rin và Ca-ra-khan

Về bức công hàm gửi cho Uyn-xon, tôi thiết tưởng, cần phải gửi đi.

Phải soạn thảo một cách hết sức chi tiết, nhã nhặn, nhưng với lời lẽ thật sâu cay.

Nói với Uyn-xon rằng trong bất kỳ trường hợp nào chúng tôi cũng coi việc đề nghị hòa bình là nghĩa vụ – thậm chí đề nghị hòa bình với cả các chính phủ của các nhà tư bản và các nhà ty phú – để mưu tìm cách chấm dứt đổ máu và *để chỉ rõ sự thực cho các dân tộc*.

Việc Ca-dan, Xim-biếc-xco, Xư-dơ-ran và Xa-ma-ra bị thất thủ đã vạch trần một cách hiển nhiên những tin đồn như thế...

Liệu các nhà tư bản có muốn được hưởng một phần rừng ở miền Bắc, một phần Xi-bi-ri hay không? % của

Mob. b. *Zueprusy*
"Kapaxay."

*Karey uyo Uynxony unt
Kazipha, 7. Kas. ta nochagi.
Cozykho apak Noyghelius, bofubo,
ko zgolbu
int de bo bctk. chyrap – dafe yastub
effam komuzhnoj a unkisopros – dolon
chypem pystogor myr, tsbi nonbyeffos
organibus krobozgus a tsi paigalo
mya napoleon.
Kademiz kapay, Cau, lag.. Cau. abne yastub
nakon po legos..
He xopay-ki ximygalungs recya ut cobka cob,
recya Cauya? Yo ci 17 noddigas? Eku da, zo
budo yotos an re ekpoy. illor. Banu yastub.*

Trang đầu bức thư của V. I. Lê-nin gửi G. V. Tsi-tsê-rin và L. M. Ca-ra-khan. – 10 tháng Mười 1918

17 tỷ?¹⁸⁹ Nếu có thì tất nhiên là họ không giấu điều đó. Chúng tôi đề nghị các ngài: hãy nói thẳng: **how much?**¹⁾ Còn về hòa ước Brét – nước Đức đồng ý rút quân. Thế là thế nào? Các ngài có muốn đưa quân đội *của mình* thay vào chỗ quân Đức không?

Và vân vân.

Tôi đề nghị viết ngay dự thảo bức công hàm như vậy và chúng ta sẽ có thể cùng nhau thảo luận¹⁹⁰.

NB: { Báo "Sự thật" muốn đăng bài báo của tôi chống lại Cau-xky vào sáng thứ sáu. Các đồng chí đã nhận được của Xvéc-đlop bức thư của tôi đề nghị gửi cho I-óp-phê 12 bản để chuyển *cho Béc-din và Vô-rôp-xki* để họ xuất bản thành truyền đơn chưa? và gửi ngay vào chiêu thứ sáu chứ?]

Có tin tức gì của Lít-vi-nốp không?¹⁹¹

Đã làm được gì để xuất bản truyền đơn *b à n g t i é n g Nh à t?*

Gửi các đồng chí lời chào! *Lê-nin* của các đồng chí

P. S. Có thể bàn bằng điện thoại được.

Viết ngày 10 tháng Mười 1918

In lần đầu, theo đúng bản thảo

338

* GỬI ĐOÀN CHỦ TỊCH XÔ-VIẾT ĐẠI BIỂU
CÔNG NHÂN VÀ HỒNG QUÂN MÁT-XCƠ-VA¹⁹²

Các đồng chí thân mến! Tôi đã nhận được công văn số 24962 của các đồng chí cùng với đoạn trích nghị quyết của Đoàn chủ tịch ngày 7. X.

¹⁾ – bao nhiêu?

Tôi buộc phải nói thật rằng nghị quyết này thật dốt nát về *chính trị*, thật ngu xuẩn đến nỗi làm người ta tóm lợm. "...Đoàn chủ tịch buộc phải tuyên bố không chịu trách nhiệm..." Chỉ có những cô gái tính tình bất thường mới hành động như thế, chứ không phải những nhà chính trị đã trưởng thành. Các đồng chí sẽ không trút được trách nhiệm, mà phải chịu trách nhiệm nhiều lên gấp ba bốn lần.

Nếu Bộ dân ủy giáo dục không trả lời các đồng chí và không làm tròn bổn phận đối với các đồng chí, thì các đồng chí có trách nhiệm phải *khiếu nại*, có kèm theo chứng cứ. Các đồng chí không phải là trẻ con đến nỗi không hiểu được điều đó.

Các đồng chí đã khiếu nại lúc nào? Bản sao đâu? Tài liệu và các bằng chứng đâu?

Theo ý kiến tôi, nên bỏ tù cả Đoàn chủ tịch, cả Vi-nô-gra-đốp một tuần lễ vì tội không hành động gì.

Nếu bộ dân ủy giáo dục "không giao tượng" (các đồng chí đã yêu cầu tượng vào lúc nào? yêu cầu ai? bản sao và tài liệu đâu? các đồng chí đã khiếu nại bao giờ?), thì các đồng chí phải *đấu tranh để bảo vệ quyền hạn của mình*. Còn câu "không chịu trách nhiệm" – thì đó là cung cách của những cô gái có tính tình bất thường và của những người trí thức Nga đần độn.

Xin các đồng chí bỏ qua cho về cách trình bày thẳng thắn ý kiến của tôi và các đồng chí hãy nhận lời chào cộng sản của một người mong rằng người ta sẽ phạt tù các đồng chí về tội bỏ rơi chính quyền, của một người hết sức công phẫn các đồng chí, người đó là

Lé-nin

12. X. 1918.

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lé-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

339
GỬI I-a. A. BÉC-DIN

15/X. 1918.

Gửi đồng chí Béc-din

Đồng chí thân mến! Tôi đã nhận được của đồng chí – cũng như mọi lần – những số báo nước ngoài lẻ té (liệu có thể giao cho ai đó làm cái việc *cắt những bài báo ra* được không: (a) *tất cả những gì* về nước Nga; (b) tất cả những gì về các đảng xã hội chủ nghĩa ở tất cả các nước).

Song, qua đó tôi cũng thấy là Gra-be và Grim đã công kích Ghin-bô một cách ngu xuẩn và hèn hạ. Làm sao đồng chí lại có thể thấy được một điều gì xấu xa trong việc anh ấy nhận tiền? *Tôi không hiểu*.

Không được khiếu trách một đồng chí đắc lực mà chưa phân xử *một cách chính thức!*? Ai trong số *đảng viên* (mà đồng chí cù ra) đã phân xử? Chẳng có ai cả! Còn theo tài liệu của Ghin-bô và nghị quyết của Ủy ban Gio-ne-vơ thì có điều quá rõ ràng là lẽ *phải thuộc về* Ghin-bô.

NB: Đồng chí hãy gửi cho tôi: *Longuet. "La politique internationale du marxisme. Karl Marx et la France"*¹⁾.

*Vandervelde. "L'Etat et le socialisme"*²⁾ và *tất cả* những cuốn sách loại như vậy bằng tiếng Pháp, Đức, Anh và Ý, *tất cả*, *tất cả*, *tất cả*! Còn thêm: "*La Russie socialiste*" (*socialistes - révolutionnaires de gauche*), xem "*La Feuille*" (Genè-

¹⁾ – *Long-ghê.* "Chính sách quốc tế của chủ nghĩa Mác. Các Mác và nước Pháp".

²⁾ – Có lẽ đây là nói về cuốn sách của É. Van-dec-van-đo. "Le Socialisme contre l'Etat" ("Chủ nghĩa xã hội chống lại nhà nước"). Paris, 1918.

ve)¹⁹³, 3. X. 1918*. *Pierre Loti*. "Quelques aspects du vertige mondial", Paris (Flammarion). *Leon Frapie*. "Les contes de la guerre" (*ibid.*)¹⁾.

Tôi vừa mới nhận được của Xvéc-đlốp trọn bộ những sách của các đồng chí xuất bản (giá mà gửi cả cho tôi một bộ như vậy).

Ít! Ít!! Ít!!!

Các đồng chí *hãy thu thập* một nhóm phiên dịch và xuất bản tăng gấp 10 lần. *Peluso* có thể (và phải) viết mỗi tuần 3 cuốn sách nhỏ (về tất cả các chủ đề, sưu tầm tài liệu theo báo chí của chúng ta – đồng chí hãy ra **chủ đề** và danh sách các bài báo cần *sưu tầm*). Bài báo của anh ta đăng trong "*Droit du Peuple*"²⁾ ("Những tên phản cách mạng") *rất tuyệt*. Hãy trả cho anh ấy hậu vào *và cho xuất bản tân gãy p 101* **a**. (Cần phải thuê phiên dịch để xuất bản bằng *bốn* thứ tiếng: *Pháp, Đức, Anh* và *Ý*. Đồng chí *chẳng có một cái gì* đăng bằng hai thứ tiếng sau cùng. Thật tệ! Thật tệ!)

Đồng chí có *nhiều* tiền. (Nhất thiết hãy gửi cho *bản thanh toán* những khoản chi của đồng chí.) Chúng tôi sẽ chi *thêm vả thêm nưa choco, chua can quyet toan*. Đồng chí hãy viết cho biết cần bao nhiêu.

Cần phải cho in tăng gấp hàng trăm lần, bằng bốn thứ tiếng, những truyền đơn gồm từ 4 - 8 - 16 - 32 trang. *Cần thue người làm việc đó.*

* Tôi nghĩ là những người xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả bị đặt ở đây kinh khủng. Cần phải đặt ngay (cho Lây-tây-den chẳng hạn) việc sưu tầm tài liệu đăng trên báo "Sự thật" và "Tin tức" để đập lại sự bị đặt của những người xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả (và cả trên báo "Ngọn cờ công xã lao động" và "Ý chí của lao động"¹⁹⁴).

¹⁾ – *Pi-e Lô-ti*. "Một vài khía cạnh của tình trạng đầu óc quay cuồng trên thế giới", Pa-ri (Phla-ma-ri-ông). *Lê-ông Phra-pi-ê*. "Những câu chuyện về chiến tranh" (như trên).

²⁾ – "Dân quyền" – nhật báo, cơ quan ngôn luận của Đảng dân chủ - xã hội Thụy-sĩ và cũng là của các chi bộ đảng của bang Vô và thành phố Lô-da-nơ.

Đồng chí hãy thu thập toàn bộ tài liệu của nhóm "Xpác-ta-NB: *cút*" (tôi đã thấy số 11. IX. 1918)¹⁹⁵ và cho in lại toàn bộ, *bằng bốn thứ tiếng*. Tác phẩm của *Giu-ni-út* và của *Liếp-néch* thì cũng làm như vậy. Đồng chí hãy đặt viết về *14 tháng 9* cuộc đấu tranh chống chủ nghĩa xã hội - sô-vanh ở Anh, Pháp, Đức, Ý. Đồng chí hãy tuyển lựa lấy một nhóm làm việc đó (*Goóc-tơ, Ba-la-ba-nô-va + ? + ?? v.v.*).

Lê-nin của đồng chí

P. S. Thái độ lạc quan của đồng chí về cách mạng ở các nước de l'Entente¹⁾ dựa trên cơ sở nào? Dẫn chứng cụ thể đâu? Lý do? Nếu cần, đồng chí cứ viết bằng mật mã, nhưng hãy viết chính xác hơn.

Nếu đồng chí ốm, hãy chữa *cẩn thận* và *đừng rời khỏi* nhà an dưỡng. Mọi liên hệ qua điện thoại, còn đi thăm hỏi thì hãy cử người thay.

Gửi đến Béc-nơ

Đăng lần đầu không đầy đủ
ngày 21 tháng Giêng 1925 trên
báo "Sự thật", số 17

In toàn văn lần đầu,
theo đúng bản thảo

340 GỬI I-a. A. BÉC-DIN

Gửi đồng chí Béc-din

Đồng chí Béc-din thân mến! Để khỏi quên: đồng chí hãy trao tiền trợ cấp cho vợ đồng chí I-lin (đồng chí ấy hiện ở đây). Dù sao cũng cần phải giúp đỡ những gia đình có người về công tác ở nước Nga.

¹⁾ – trong khối Đồng minh

Cuốn "Nhà nước và cách mạng" của tôi bao giờ sẽ ra??
Hãy gửi ngay tức khắc.

Tôi muốn thêm về Van-dec-van-đơ trong bản dịch sang tiếng Pháp (tuyệt đối không được đình chỉ việc dịch). Đồng chí hãy viết thư hoặc đánh điện báo.

Bảo Goóc-tơ đưa danh mục các sách và bài báo bằng tất cả các thứ tiếng mà v e m ă t l ý l u ă n đáng được tôi lưu ý.

Tôi gửi lời chào tất cả.

Đặc biệt hãy chuyển lời chào của tôi tới Ghin-bô và Héc - d ô t.

P. S. Tóm lại, chúc đồng chí mạnh khoẻ và hãy nghiêm chỉnh theo đúng ché đđ.

Lê-nin của đồng chí

*Viết giữa ngày 15 và 25 tháng Mười 1918
Gửi đến Béc-no*

Đăng lần đầu ngày 21 tháng Giêng 1925 trên báo "Sự thật", số 17

Theo đúng bản thảo

341 GỬI A. A. I-ÓP-PHÊ

18. X. 1918.

Đồng chí I-óp-phê!

Đồng chí làm ơn hãy gửi cho tôi số tạp chí "Sozialistische Auslandspolitik" trong đó đã đăng bài của Mác-tốp bàn về chuyên chính¹⁹⁶.

Những tài liệu như vậy cần phải gửi ngay tức khắc.

Cũng làm như vậy đối với những bài cắt từ các báo (thay cho bản thông báo chẳng tiện đọc chút nào) – tất cả

những gì có liên quan tới sự phân liệt với bọn xã hội - sô-vanh và bọn Cau-xky (với bản dịch từ tiếng Hà-lan và các thứ tiếng miền Xcan-đi-na-vơ sang tiếng Đức).

Chúng ta lẽ ra phải đóng vai trò một cơ sở đảm nhiệm công tác tư tưởng có tính chất quốc tế, thế mà chúng ta không làm tí gì cả!!

Cần phải xuất bản nhiều hơn gấp 100 lần. Tiên thi có. Hãy thuê người phiên dịch. Thế mà chúng ta không làm tí gì cả! Tệ thật...

Đồng chí làm ơn chuyển bức thư này cho Vô-rốp-xki, còn thứ gửi kèm theo thì xin chuyển tới chỗ cần thiết¹⁹⁷.

Lê-nin của đồng chí

Gửi đến Béc-lanh

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

342 GỬI A. A. I-ÓP-PHÊ

18/X. 1918.

Đồng chí I-óp-phê kính mến! Tôi đã nhận được thư của đồng chí đề ngày 13. X. s a u k h i gửi thư cho đồng chí.

Tôi không phản đối việc tiếp tục "ngoại giao". Song ý nghĩa của việc đó đã giảm. Tất cả vấn đề là ở chỗ liệu khối Đồng minh có sẽ kịp đở bộ một số lực lượng lớn quân tại vùng Hắc-hải không. Về mối nguy cơ đó, từ lâu tôi đã nói với mọi người và ở mọi nơi, cả trong bức thư gửi Ban chấp hành trung ương các Xô-viết cũng đã nói rõ¹⁹⁸. Sự khác biệt căn bản so với tháng II. 1918 là ở chỗ: lúc đó

chúng ta *đã có* khả năng tranh thủ thời gian, sau khi nhường đất. Hiện nay khả năng như vậy *không có*.

Mit besten Grüßen Ihr Lenin¹⁾

Gửi đến Béc-lanh

In lần đầu vào năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV

Theo đúng bản thảo

343
**GỬI CÁC THÀNH VIÊN
CỦA NHÓM "XPÁC-TA-CÚT"**

18/X. 1918.

Các đồng chí thân mến! Hôm nay chúng tôi đã nhận được tin rằng nhóm "Xpác-ta-cút", cùng với những người cấp tiến cánh tả ở Brê-mo¹⁹⁹ đã thi hành những biện pháp kiên quyết nhất để giúp cho việc thành lập các Xô-viết công nhân và binh sĩ trong toàn bộ nước Đức. Nhân dịp này, tôi xin gửi tới những người dân chủ - xã hội cách mạng quốc tế chủ nghĩa Đức lời chúc mừng tốt đẹp nhất của chúng tôi. Hoạt động của nhóm "Xpác-ta-cút" ở Đức để tiến hành một cuộc tuyên truyền cách mạng có hệ thống trong những điều kiện khó khăn nhất, đã thực sự cứu được danh dự của chủ nghĩa xã hội Đức và của giai cấp vô sản Đức. Hiện nay giờ quyết định đã đến: cuộc cách mạng Đức chín muồi nhanh chóng đang kêu gọi nhóm "Xpác-ta-cút" thực hiện một vai trò trọng đại nhất, và tất cả chúng tôi đều hy vọng chắc chắn rằng chẳng bao lâu nữa cộng hòa vô sản xã hội chủ nghĩa Đức sẽ giáng những đòn quyết định vào chủ nghĩa đế quốc thế giới.

¹⁾ – Gửi lời chào tốt đẹp nhất Lê-nin của đồng chí.

Tôi hy vọng rằng quyền sách của tên phản bội Cau-xky chống lại chuyên chính vô sản cũng sẽ mang lại một sự hữu ích nào đó. Tính chất đúng đắn của những điều mà nhóm "Xpác-ta-cút" đã luôn luôn đả kích bọn Cau-xky, sẽ được chứng thực, và quần chúng sẽ sớm thoát khỏi ảnh hưởng tai hại của ngài Cau-xky và đồng bọn.

Xin gửi các đồng chí những lời chào tốt đẹp nhất và hy vọng chắc chắn rằng trong một tương lai gần đây chúng tôi sẽ có thể chào đón thắng lợi của cuộc cách mạng vô sản ở Đức.

N. Lê-nin của các đồng chí

Gửi đến Béc-lanh

Dăng lần đầu bằng tiếng Đức năm 1929 trên tờ "Illustrierte Geschichte der Deutschen Revolution", № 6, Berlin

Dăng lần đầu bằng tiếng Nga ngày 7 tháng Mười một 1930 trên báo "Sự thật", số 308

Theo đúng ảnh chụp bản thảo
Dịch từ tiếng Đức

344
GỬI A. M. CÔN-LÔN-TAI

18/X.

A-l. Mi-kh. thân mến!

Tôi thành thực xin lỗi là không trả lời những bức thư trước của đồng chí mà tôi đã nhận được trong khi chữa bệnh, không phải ở Mát-xcơ-va.

Đồng chí Xvéc-đlốp nói với tôi rằng đã thỏa thuận với đồng chí, và tôi coi là vấn đề đã giải quyết xong²⁰⁰.

Tôi sẽ nói chuyện với Xvéc-đlốp ngay khi nào đồng chí ấy đến, cả về vấn đề liên quan tới đồng chí Đư-ben-cô nữa. Tôi đồng ý với đồng chí là cần phải xét lại vụ này và hủy bỏ hình phạt khai trừ.

Tôi sẽ cố gắng gọi điện thoại cho đồng chí ngay khi nào tôi có thời gian.

Tôi rất cảm ơn những lời hỏi thăm của đồng chí và về phần tôi, tôi xin hoan nghênh việc đồng chí đã quay về với công tác đảng tích cực hơn.

Lê-nin

Viết ngày 18 tháng Mười 1918

In lần đầu, theo đúng bản thảo

345

ĐIỆN GỬI I. I. VA-TXÊ-TÍT

20. X. 1918.

Ác-da-mát

Gửi Va-txê-tít

Chúng tôi hết sức ngạc nhiên và lo lắng vì cuộc đánh chiếm các nhà máy ở I-giép-xcơ và Vốt-kin-xcơ bị chậm trễ. Chúng tôi yêu cầu phải áp dụng những biện pháp kiên quyết nhất để xúc tiến gấp. Điện cho biết xem cụ thể những biện pháp nào đã được áp dụng²⁰¹.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy *Lê-nin*¹⁾

*Đăng lần đầu năm 1934 trên
tạp chí "Cách mạng vô sản", số 3*

Theo đúng bản thảo

¹⁾ Bức điện còn do chủ tịch Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga I-a. M. Xvéc-đlốp ký.

346

GỬI N. P. GOÓC-BU-NỐP

21. X. 1918.

Đồng chí Goóc-bu-nốp!

Tôi hết sức yêu cầu đồng chí *x ú c t i é n g á p*, nếu có thể được, việc kết luận cho phòng khoa học - kỹ thuật về vấn đề phòng thí nghiệm vô tuyến. *H e t s ú c g á p*. Đồng chí hãy viết thư cho biết bao giờ sẽ có kết luận²⁰².

Gửi đồng chí lời chào! Lê-nin

In lần đầu, theo đúng bản thảo

347

ĐƠN GỬI BAN CHẤP HÀNH CÔNG ĐOÀN CÁC NHÀ BÁO XÔ-VIẾT

Đề nghị kết nạp tôi làm đoàn viên Công đoàn các nhà báo xô-viết.

VI. U-li-a-nóp (Lê-nin)

*Viết châm nhất ngày 22
tháng Mười 1918*

*Đăng ngày 24 tháng Mười 1918
trên báo "Sự thật", số 230*

Theo đúng bản đăng trên báo

РОССИЙСКАЯ
ФЕДЕРАТИВНАЯ
СОЦИАЛИСТИЧЕСКАЯ
СОВЬЕТСКАЯ РЕСПУБЛИКА.

УПРАВЛЕНИЕ ДѢЛАМИ
СОВѢТА
НАРОДНЫХЪ КОМИССАРОВЪ.

Москва, Кремль.

21 X 1918г.
№

М.б. Годубров!

Очень прошу вас уточнить, сколько времени, пользование Научно-Издательским комитетом по вопросам радиолабораторий. Ставка урана. Трехъ, когда здесь работено.

Прият! Ленин.

Thư của V. I. Lê-nin
gửi N. P. Goóc-bu-nốp. —
21 tháng Mười 1918

348
ĐIỆN GỬI G. E. DI-NÔ-VI-ÉP

22. X. 1918.

Pê-tô-rô-grát
 Xmôn-nui, gửi Di-nô-vi-ép

Tôi e rằng đồng chí đã đi quá xa, khi cho phép Rô-ma-nốp sang Phần-lan²⁰³. Những tin tức về bệnh tật của Rô-ma-nốp có cường điệu lên quá không? Tôi khuyên nên nán chờ, đừng cho sang ngay Phần-lan.

Lé-nin

*In lần đầu năm 1933 trong
 Văn tập Lé-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

349
ĐIỆN VĂN BẰNG ĐIỆN THOẠI
GỬI A. A. I-ÓP-PHÊ²⁰⁴

Béc-lanh
 Gửi đại sứ Nga I-óp-phê

Đồng chí hãy chuyển ngay cho Các-lơ Liếp-néch lời chào nhiệt liệt nhất của chúng tôi. Việc giải phóng người đại diện của các công nhân cách mạng Đức khỏi ngục tù là điều báo trước cho một thời đại mới, thời đại chủ nghĩa xã hội chiến thắng, thời đại hiện đang mở ra cho nước Đức cũng như cho toàn thế giới.

Thay mặt Ban chấp hành trung ương
 Đảng cộng sản (bôn-sê-vích) Nga

Lé-nin¹⁾

Viết ngày 23 tháng Mười 1918

*Dăng ngày 25 tháng Mười 1918
 trên các báo "Sự thật", số 231 và
 "Tin tức của Ban chấp hành
 trung ương các Xô-viết toàn
 Nga", số 233*

Theo đúng bản thảo

350
ĐIỆN GỬI P. P. XƯ-TIN

3 địa chỉ: Cô-dơ-lốp, gửi Xư-tin
 Txa-ri-txun, gửi Tơ-rốt-xki Txa-ri-txun, gửi Vô-rô-si-lốp

Chúng tôi nhận được những bức điện tuyệt vọng của Vô-rô-si-lốp về việc không nhận được trái phá và đạn, tuy đã nhiều lần đồng chí ấy yêu cầu và đòi hỏi.

Chúng tôi đề nghị kiểm tra ngay việc đó, áp dụng mọi biện pháp cấp bách nhất để đáp ứng và báo cho chúng tôi biết xem đã làm được gì. Chỉ ra những người chịu trách nhiệm thi hành.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lé-nin²⁾

Viết ngày 24 tháng Mười 1918

*Dăng lần đầu năm 1936 trên
 tạp chí "Cán bộ đảng" (Xta-
 lin-grát), số 16 - 17*

Theo đúng bản thảo

¹⁾ Tiếp sau đó là chữ ký của I-a. M. Xvéc-đlốp và I. V. Xta-lin do chính tay V. I. Lé-nin viết.

²⁾ Bức điện còn được chủ tịch Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga, I-a. M. Xvéc-đlốp ký. Câu: "Chỉ ra những người chịu trách nhiệm thi hành" do chính Xvéc-đlốp viết.

351

GỬI I-a. A. BÉC-DIN

25. X. 1918.

Gửi đồng chí Béc-din

Đồng chí B. thân mến!

Sự thể vụ khai trừ Héc-dốt như thế nào?¹⁾

Tôi nghĩ rằng chúng ta nên phát biểu *ứng hộ* đồng chí ấy. Bởi vì chính những kẻ đã tham gia việc khai trừ là bọn đều cảng và cơ hội chủ nghĩa.

Đồng chí hãy viết thư về vấn đề đó.

Tôi hy vọng là đồng chí đã thanh toán xong "vụ" Ghin-bô theo tinh thần là người ta đã hoàn toàn công nhận đồng chí ấy được minh oan. Hãy chuyển lời chào của tôi tới đồng chí ấy. Đồng chí ấy hiện ở đâu?

Cuốn sách "Nhà nước và cách mạng" xuất bản bằng tiếng Pháp bao giờ ra?²⁰⁵ Liệu tôi có kịp viết lời tựa chống lại Van-dec-van-đơ không?

Đồng chí hãy gửi cho tôi: *Vandervelde*. "Le Socialisme contre l'Etat"; "La Belgique envahie et le Socialisme international"; "Trois aspects de la révolution russe"²⁰⁶). Cả ba cuốn đều do Berger-Levrault, Paris, 5 - 7, rue des Beaux-Arts xuất bản³⁾.

Đề nghị đồng chí hãy thu thập tất cả những cuốn sách như vậy (bằng tiếng Anh, Pháp, Ý, Đức).

¹⁾ Đây là nói về việc khai trừ I-a-cốp Héc-dốt ra khỏi Đảng dân chủ - xã hội Thụy-sĩ.

²⁾ *Van-dec-van-đơ*. "Chủ nghĩa xã hội chống lại nhà nước"; "Nước Bỉ bị chiếm đóng và chủ nghĩa xã hội quốc tế"; "Ba mặt của cuộc cách mạng Nga".

³⁾ — Béc-giê - Lơ-vrô, Pa-ri, 5 - 7, phố Bô-da.

Hãy thông báo thường xuyên hơn nữa về nước Pháp. Bên ấy có gì. Ở đấy tình hình ra sao?

Gửi đồng chí lời chào! *Lê-nin* của đồng chí*Gửi đến Béc-no'*

*Đăng lần đầu ngày 21 tháng
Giêng 1925 trên báo "Sự thật",
số 17*

Theo đúng bản thảo

352
GỬI M. PH. VLA-ĐI-MIA-XKI

27. X. 1918.

Gửi đồng chí Vla-đi-mia-xki

(hoặc cho một ủy viên khác trong đoàn chủ tịch
Xô-viết đại biểu Mát-xcơ-va)

Những người cầm thư này là các đồng chí ở khu Vư-boóc-go²⁰⁶. Tôi rất yêu cầu tiếp họ *ngay*. Ngoài ra, họ còn lưu ý tới *thủ tục quá đỗi hình thức* chủ nghĩa mỗi khi ra vào Xô-viết, tới thái độ bê bối không thể tưởng được của các nhân viên kiểm soát, tới việc viết những giấy phép ra vào đặc biệt mà người ta thấy là hoàn toàn thừa. Có thể giảm bớt thủ tục đó không?

Gửi đồng chí lời chào! *Lê-nin*

*In lần đầu năm 1924 trong cuốn
"Về I-Hích. Tập các bài báo, hồi
ký, văn kiện và một số tài liệu",
nhà xuất bản "Sóng vô"*

Theo đúng bản thảo

353

**GỬI SỞ QUẢN LÝ TÀI SẢN CỦA
CÁC CUNG NHÂN DÂN Ở MÁT-XCƠ-VA²⁰⁷**

Tôi rất mong Sở quản lý tài sản của các cung nhân dân ở Mát-xcơ-va đáp ứng yêu cầu của Cục quản lý nhà nuôi trẻ mồ côi thuộc Bộ dân ủy bảo hiểm xã hội.

1/XI. 1918.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-li-a-nóp (Lê-nin)

In lần đầu, theo đúng bản thảo

354

GỬI I-a. A. BÉC-DIN

1/XI.

Béc-din thân mến!

Tôi đã nhận được nhiều sách của đồng chí. Rất cảm ơn.

Tôi nghe nói là ở chỗ đồng chí mọi người cãi cọ nhau lung tung. Chúng tôi sẽ lấy Scơ-lốp-xki và Dan-kin-đơ.

Trong trường hợp cần thiết hãy viết thư; tôi sẽ ký *những mệnh lệnh* của đồng chí (gửi cho những người dưới quyền đồng chí), để họ không cãi cọ nhau và thi hành nghiêm chỉnh những mệnh lệnh của đồng chí.

Đồng chí hãy nằm nghỉ và chữa bệnh một cách *nghiêm túc*; đồng chí nên an dưỡng *không* phải ở Béc-no, mà ở miền núi có ánh nắng mặt trời, ở nơi có điện thoại mà cung tiện đường xe lửa, chỉ cử thư ký về Béc-no, còn người khác muốn gặp thì phải đi *tới* chỗ đồng chí.

Trong bản dịch tiếng Đức cuốn "Nhà nước và cách mạng" người ta đã để lọt một lỗi đáng tiếc: lời bạt *không* đề ngày tháng. Vậy mà *tất cả* vắn đề là ở chỗ phải cho thấy rằng *lời bạt* được viết *sau* Cách mạng tháng Mười. Cụ thể: 30. XI. 1917. Liệu có thể dán thêm vào đó một tờ giấy nhỏ nói về điểm ấy được không?

Có một số đồng chí có khả năng làm việc tới chỗ đồng chí. *Đừng tiếc tiền*, đặc biệt thông qua họ, cho việc tuyên truyền ở bên Pháp.

Siết chặt tay. *Lê-nin* của đồng chí

NB: Phải chuẩn bị *đầy đủ* để đề phòng khỏi Đồng minh bắt Thụy-sĩ trực xuất đồng chí. *Bereit sein!!*²⁰⁸

P. S. Nếu bản dịch tiếng Pháp cuốn "Nhà nước và cách mạng" đã xong, đồng chí hãy cho xuất bản *ngay lập tức*, nhưng trong lời tựa của nhà xuất bản, đồng chí hãy chèn *cá* Cau-xky lấn *V a n - đ é c - v a n - đ ó* ("Le Socialisme contre l'Etat"), bởi vì Van-dec-van-đơ đã làm *lu mờ*, che giấu và xuyên tạc *tất cả những điều chủ yếu* về nhà nước.

Tôi gửi gần $\frac{1}{2}$ cuốn sách chống Cau-xky. Rất mong đưa dịch *n h a n h n h a n h l e n* và báo cho tôi biết bằng điện: Antikautsky đang dịch sang tiếng Đức, Pháp hoặc Ý. Nếu không tôi sẽ đưa dịch ở đây.

Hy vọng là "Staat und Revolution"²⁰⁹ đã được gửi đi Béc-lanh? Hãy gửi **nhiều hơn nữa!**

Viết ngày 1 tháng Mười một 1918
Gửi đến Béc-no

*Đăng lần đầu không đầy đủ ngày
21 tháng Giêng 1925 trên báo "Sự
thật", số 17*

In toàn văn lần đầu,
theo đúng bản thảo

²⁰⁷) – Hãy sẵn sàng!!

²⁰⁸) – "Nhà nước và cách mạng"

355

ĐIỆN GỬI TƯ LỆNH QUÂN ĐOÀN 2

Tôi xin chào mừng các đơn vị Hồng quân anh hùng đã chiếm được I-giép-xcơ. Xin chúc mừng nhân ngày kỷ niệm một năm cách mạng thành công. Hồng quân xã hội chủ nghĩa muôn năm!²⁰⁹

Lê-nin

*Viết ngày 7 tháng Mười một 1918
Gửi đến vùng Vi-át-xki-ê Pô-li-a-nư*

*In lần đầu năm 1928 trong cuốn
"Cuộc nội chiến. 1918 - 1921",
t. 1*

*Theo đúng bản ghi
trong bức điện*

356
**ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT
VÀ BAN CHẤP HÀNH ĐẢNG BỘ
CÁC TỈNH Ô-RI-ÔN VÀ CUỐC-XCƠ**

9. XI. 1918.

Mật

Khẩn, ưu tiên tuyệt đối

2 địa chỉ:

Ô-ri-ôn, gửi Ban chấp hành Xô-viết tỉnh

và đảng ủy cộng sản tỉnh

Cuốc-xcơ, gửi Ban chấp hành Xô-viết tỉnh

và đảng ủy cộng sản tỉnh

Vừa mới nhận được bức điện vô tuyến từ Ki-en, gửi cho giai cấp vô sản quốc tế và báo tin rằng chính quyền ở Đức đã chuyển vào tay công nhân và binh sĩ.

Bức điện vô tuyến đó do Xô-viết đại biểu thủ Ki-en ký.

Ngoài ra, các binh sĩ Đức ở mặt trận đã bắt giam đoàn đại biểu hòa bình do Vin-hem cử đi và tự mình bắt đầu đàm phán về hòa bình trực tiếp với binh sĩ Pháp.

Vin-hem đã thoái vị.

Cần phải cố gắng hết sức để báo tin ấy cho binh sĩ Đức ở U-cra-i-na biết càng sớm càng tốt và khuyên họ đánh vào các đơn vị của Cra-xnốp, bởi vì như vậy chúng ta sẽ cùng nhau giành được hàng chục triệu pút lúa mì cho công nhân Đức và đánh trả lại sự xâm lược của bọn Anh, bọn này hiện nay đang đưa cả một đội tàu chiến vào gần Nô-vô-rốt-xi-xcơ.

Hãy đánh điện báo cho biết đã nhận được và báo cho biết về việc thi hành.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

357
GỬI R. I. BÉC-DIN

Gửi đồng chí Béc-din. Nhân dịp này qua đồng chí tôi xin gửi lời chào mừng tới các đơn vị thuộc Quân đoàn 3 và chúc đạt được mọi thành tích.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-li-a-nóp (Lê-nin)

*Viết giữa ngày 9 và 23
tháng Mười một 1918*

*Đăng ngày 23 tháng Mười một
1918 trên báo "Tiếng chuông cấp
báo đở" (Péc-mơ), số 60*

Theo đúng bản đăng trên báo

358

***ĐIỆN VĂN BẰNG ĐIỆN THOẠI GỬI
ỦY BAN ĐẶC BIỆT TOÀN NGA**

Sáng ngày hôm nay tôi đã yêu cầu cho biết những nguyên nhân tại sao Ki-rin Xê-mê-nô-vich Ghin-dơ-bua chưa được thả, mặc dù đã có hai đảng viên Đảng cộng sản bôn-sê-vích Nga là Da-ghê và Giu-khô-vi-txơ-ki đứng ra bảo đảm cho anh ta, tôi cũng yêu cầu cho biết xem trong số các ủy viên của Ủy ban đặc biệt toàn Nga ai đã tuyên bố – và tuyên bố vào lúc nào – rằng không thể nào tìm thấy Ghin-dơ-bua, mặc dù anh ta đang bị giam ở Bu-tước-ki.

Tôi yêu cầu gửi những tin đó vào buổi tối ngày 11 tháng Mười một. Đến tận bây giờ, 10 giờ rưỡi rồi, thế mà vẫn chưa thấy trả lời. Tôi xin nhắc lại một lần nữa yêu cầu của tôi.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

Viết ngày 11 tháng Mười một 1918

In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI

Theo đúng bản thảo

359

GỬI B. X. VÂY-XƠ-BRỐT

Đồng chí Vây-xơ-brốt!

Đồng chí đã ở Viên...¹⁾ Hy vọng là đồng chí sẽ làm tất cả những gì có thể được để tìm ra *những người cánh tả*. Storát-xơ (Josef Strasser) có thể sẽ giúp tìm được họ, mặc

¹⁾ Một phần bản thảo bức thư đã bị mờ.

dù tự đồng chí ấy, chắc chắn là *không*...¹⁾ giúp được họ.

Đồng chí hãy viết thư *thường xuyên hơn*, mỗi lần có giao thông viễn đi.

Nếu có thể được (nếu đồng chí có những mối liên hệ tốt v.v.), đồng chí hãy thử cứu thoát tú sách của tôi ra khỏi *Poronin* (Galizien)²⁾: tôi đã để lại tú sách đó, cũng như các đồ đạc của tôi, tại biệt thự vào năm 1914, [lúc đó] tôi còn phải trả thêm 50 cua-ron; bây giờ thì có thể sẵn sàng trả đến 100 000 000, nếu có thể cứu được tú sách. Nhưng đó...¹⁾ là chuyện riêng²¹⁰.

Điều quan trọng nhất là tìm được ở Viên *những người cánh tả* và *giúp đỡ* họ bằng mọi cách. Tôi rất lo là đồng chí không làm được việc đó vì không có những mối liên hệ, nhưng hãy cố gắng làm tất cả những gì có thể được.

Hãy viết thư đi.

Gửi đồng chí lời chào! Lê-nin của đồng chí

11/XI. 1918.

Gửi đến Viên

*Dặng lần đầu không đầy đủ
năm 1940 trên tạp chí "Cách
mạng vô sản", số 4*

*In toàn văn lần đầu,
theo đúng bản thảo*

**360
ĐIỆN GỬI A. G. SLI-ÁP-NI-CỐP**

12 tháng Mười một 1918

Ưu tiên tuyệt đối

A-xtơ-ra-khan

Gửi bộ trưởng dân ủy Sli-áp-ni-cóp

¹⁾ Một phần bản thảo bức thư đã bị mờ.

²⁾ – *Pô-rô-nín* (Ga-li-xi-a). Trong bản thảo chỗ này có phần ghi thêm. Ở phần có thể đọc được, V. I. Lê-nin viết: "...tôi đã sống ở *Poronin* với tên thật của mình...".

Đang làm tất cả những gì có thể được. Đồng chí hãy nỗ lực hiệp đồng công tác, nỗ lực chấn chỉnh lại Xô-viết và các công đoàn ở A-xto-ra-khan. Cùng với Xác-xơ hãy tập trung nỗ lực vào công tác quân sự, vào việc đánh chiếm Ca-xpiên, cũng như vào việc giúp đỡ Quân đoàn Bắc Cáp-ca-dơ. Không được phép ở đây thi đồng chí chờ có nghĩ đến chuyện bỏ đi.

Lê-nin

In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV

Theo đúng bản sao đánh máy

361
**ĐIỆN GỬI I-VA-NỐP,
CHỦ TỊCH ĐẢNG BỘ U-NÊ-TSA
ĐẢNG CỘNG SẢN (b) NGA²¹¹**

13. XI. 1918.

U-nê-tsa

Gửi I-va-nốp, chủ tịch đảng bộ U-nê-tsa
Đảng cộng sản Nga

Tôi xin cảm ơn những lời chúc mừng của tất cả các đồng chí. Tôi hết sức cảm động trước những lời chào mừng của binh sĩ cách mạng Đức. Bây giờ đây, điều cực kỳ quan trọng là làm sao để các binh sĩ cách mạng Đức lập tức tham gia tích cực vào việc giải phóng U-cra-i-na. Muốn thế, thứ nhất cần phải bắt giữ bọn bạch vệ và những kẻ nấm chính quyền ở U-cra-i-na; hai là phải phái những đại biểu của quân đội cách mạng Đức tới tất cả các đơn vị quân đội Đức ở U-cra-i-na để cùng nhau hành động nhanh chóng nhằm giải phóng U-cra-i-na. Tình hình khẩn cấp. Không được bỏ phí một giây phút nào. Đồng chí hãy điện

ngay lập tức cho biết xem các binh sĩ cách mạng Đức có chấp nhận đề nghị này không.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

NB: || Kh ẩ'n.
|| Ưu tiên tuyệt đối.
|| Cho tôi biết, vào lúc mấy giờ U-nê-tsa nhận được.

In lần đầu không đầy đủ năm
1937 trong cuốn: E. Ghê-ra-xi-
m López và M. Éc-lích. "Ni-cô-lai A-
léch-xan-đrô-vich Soóc-xơ. Con
đường chiến đấu", Mát-xcơ-va

Theo đúng bản sao đánh máy

In toàn văn năm 1950 trong V. I.
Lê-nin, Toàn tập, xuất bản lần
thứ 4, t. 35

362
**ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH ĐẢNG BỘ
TỈNH Ô-RI-ÔN ĐẢNG CỘNG SẢN (b) NGA**

13. XI. 1918.

Ô-ri-ôn

Ban chấp hành đảng bộ tỉnh
Đảng cộng sản (b) Nga,
để chuyển cho các đồng chí U-cra-i-na

Tôi vừa mới nhận được từ U-nê-tsa lời chào mừng của các binh sĩ cách mạng Đức. Theo tôi, điều cực kỳ quan trọng là đồng chí cần phải đánh điện thông báo tin này cho tất cả các trạm biên phòng giáp U-cra-i-na, hãy thay mặt tôi trả lời cảm ơn lời chào mừng của các binh sĩ cách mạng Đức, đề nghị họ hành động nhanh chóng và kiên quyết để

giúp vào việc giải phóng U-cra-i-na. Các binh sĩ cách mạng Đức hãy hoàn thành nốt cuộc cách mạng Đức quang vinh mà họ đã bắt đầu, bằng cách bắt giam bọn bạch vệ ở U-cra-i-na và giải phóng U-cra-i-na.

Binh sĩ cách mạng Đức ở U-cra-i-na muôn năm!

Sự liên minh anh em giữa cộng hòa xô-viết Đức và cộng hòa xô-viết U-cra-i-na muôn năm!

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

363
GỬI N. P. BRI-U-KHA-NỐP

13/XI – 18.

Đồng chí Bri-u-kha-nốp. Tôi thiết tha yêu cầu giúp đỡ những đồng chí đưa thư này là Xát-cốp và Ren-cvi-xtơ, họ là đại diện của Câu lạc bộ công sản Phần-lan và của các công nhân đường sắt Phần-lan. Có thể cấp cho họ 9 000 pút mà họ rất cần, được không, số lượng này lấy từ các kho ở Mát-xcơ-va, hoặc nếu hoàn toàn không thể được thì lấy từ các địa điểm trữ lúa ở Tam-bốp? Cần phải giúp đỡ họ²¹². Gửi đồng chí lời chào! Lê-nin của đồng chí.

*In lần đầu, theo đúng bản sao
đánh máy*

364
ĐIỆN GỬI I. I. VA-TXÊ-TÍT
15. XI. 1918.

Khẩn

Ưu tiên tuyệt đối
Xéc-pu-khổp
Gửi tổng tư lệnh Va-txê-tít

Bản sao gửi Tơ-rốt-xki

Tôi đề nghị giải quyết ưng thuận đề án của Ban thường vụ trung ương của các nước bị chiếm đóng¹⁾ về việc thành lập các tiểu đoàn xung kích Ba-lan và Lít-va, đặc biệt là về lữ đoàn miền Tây ở mặt trận phía Nam. Tôi nhắc Tơ-rốt-xki về quyết định của chúng ta.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

365
GỬI L. B. CA-MÊ-NÉP

Liệu đồng chí có phản tán sức lực vào một vấn đề ít quan trọng hơn không? *Lư ơng th ực!! Bốc dỡ: huy động tất cả* và bốc dỡ các toa xe bằng tay²¹³.

Viết ngày 16 tháng Mười một 1918

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

¹⁾ Đây là nói về Ban thường vụ trung ương của các đảng bộ cộng sản tại các miền bị chiếm đóng.

366
GỬI CHỦ NHIỆM NGÂN HÀNG NHÂN DÂN²¹⁴

Theo tôi, cái trò kỷ niệm thì xin đủ. *Thật nực cười!*

"Chúng ta sẽ kỷ niệm" ngày 14. XII bằng sự hối p nhát một cách tốt đẹp, đúng đắn, khéo léo và nhanh chóng Ngân hàng hợp tác xã và Ngân hàng nhà nước.

Lê-nin

19. XI. 1918.

*In lần đầu năm 1945 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXV*

Theo đúng bản thảo

367
NHIỆM VỤ GIAO CHO THỦ KÝ²¹⁵

Gọi điện thoại lại cho *Xco-li-an-xki* truyền đạt văn bản cùng với lời đề nghị của tôi: hãy tổ chức việc giám sát bí mật và theo dõi hành động của các bác sĩ đó để vạch trần bọn họ sau khi thu thập đủ nhân chứng và các tài liệu, rồi sau đó đưa ra truy tố trước tòa án.

Lê-nin

Viết ngày 20 tháng Mười một 1918

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

368
ĐIỆN GỬI ỦY BAN KỸ THUẬT
THUỘC HỘI ĐỒNG KINH TẾ QUỐC DÂN
KHU VỰC MIỀN BẮC

21. XI. 1918.

Pê-tơ-rô-grát

Hội đồng kinh tế quốc dân khu vực miền Bắc,
Ủy ban kỹ thuật

Tôi nghiêm khắc cảnh cáo các đồng chí về bệnh quan liêu và không thực hiện đề nghị của Ban khoa học - kỹ thuật thuộc Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao yêu cầu cung cấp vật liệu cho Phòng thí nghiệm khoa học - kỹ thuật trung ương thuộc ngành quân sự. Tôi yêu cầu giao ngay vật liệu và hết sức giúp đỡ đẩy nhanh việc tiến hành các cuộc thí nghiệm. Hãy báo cho biết về việc thi hành²¹⁶.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

369
ĐIỆN GỬI G. E. DI-NÔ-VI-ÉP

21. XI. 1918.

Pê-tơ-rô-grát

Xmôn-nuri, gửi Di-nô-vi-ép

Hôm nay tôi đã cảnh cáo nghiêm khắc Ủy ban kỹ thuật thuộc Hội đồng kinh tế quốc dân khu vực miền Bắc về bệnh quan liêu. Đồng chí hãy giải thích cho Hội đồng kinh tế quốc dân khu vực miền Bắc hiểu rằng nhiệm vụ của họ là xúc tiến các cuộc thí nghiệm và giúp đỡ thực hiện nhanh

chóng những nhiệm vụ của Ban khoa học - kỹ thuật thuộc Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao. Nếu công văn của Ủy ban kỹ thuật đề ngày 13 tháng Mười một, số 646, không những chỉ là một biểu hiện của tác phong quan liêu giấy tờ và ngù xuẩn, mà còn là hành động phá hoại ác ý thì tôi yêu cầu phải điều tra và bắt giam những kẻ có tội.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

370
ĐIỆN GỬI A. G. SLI-ÁP-NI-CỐP

21 tháng Mười một 1918.

Ưu tiên tuyệt đối

A-xtơ-ra-khan

Gửi bộ trưởng dân ủy *Sli-áp-ni-cóp*

Tôi đã nhận được bức điện đề ngày 20 của đồng chí. Trong bức điện đánh bằng mật mã tôi đã yêu cầu đồng chí không rời khỏi A-xtơ-ra-khan nếu chưa trao đổi ý kiến riêng với Tơ-rốt-xki và với tôi. Cũng đề nghị đồng chí báo cho biết tình hình những hoạt động quân sự của hạm đội ta ở Caxpién. Tôi xin chúc mừng chiến thắng của các đơn vị bộ đội Cáp-ca-dơ. Mật mã của Xco-li-an-xki.

Lê-nin

*In lần đầu, theo đúng bản sao
đánh máy*

371
CHỈ THỊ GỬI CHO THU KÝ²¹⁷

Báo qua điện thoại nội dung đơn khiếu nại gửi cho Phòng nhà cửa thuộc Xô-viết đại biểu Mát-xcơ-va và hỏi họ sẽ làm gì để trả lời đơn khiếu nại đó.

*Viết sớm nhất ngày 21
tháng Mười một 1918*

*In lần đầu năm 1959 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXVI*

Theo đúng bản thảo

372
ĐIỆN GỬI V. M. GHÍT-TI-XƠ

23. XI. 1918.

Vô-lô-gđa

Gửi tư lệnh quân đoàn Ghít-ti-xơ

Tôi hoàn toàn đồng tình với kế hoạch của đồng chí về việc thả tù binh, nhưng nhất thiết phải thả dần dần và chỉ thả những người nào đã thực sự được giác ngộ tốt. Đồng chí hãy đánh điện ngay cho tôi, nếu cần thì bằng mật mã, cho biết xem chỗ các đồng chí có bao nhiêu tù binh, thuộc dân tộc nào và trong số họ có bao nhiêu người đã được giác ngộ.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

373

GỬI G. V. TSI-TSÊ-RIN²¹⁸

Cần phải soạn thảo một thư trả lời *rất* tử mì và *v* *ó* *i* *l* *ò* *i*
l *e* *s* *â* *u* *c* *a* *y*. Chúng ta có công nhận chính phủ Đức hay không? *L* *i* *e* *u* *t* *á* *c* *á* các Xô-viết đại biểu ở Đức có *c* *ó* *n* *g*
n *h* *â* *n* *n* *ó* *h* *a* *y* *k* *h* *o* *n* *g*? Nếu có, thì chúng ta cũng công nhận.

"Không tác động" à? Bằng diễn từ hay báo chí? *D* *ú* *n* *g*
t *r* *é* *n* *q* *u* *a* *n* *d* *i* *é* *m* *c* *ú* *a* *n* *é* *n* *d* *â* *n* *c* *h* *ú* *h* *a* *y* *l* *à* *c* *ú*
n *é* *n* *ch* *u* *y* *é* *n* *ch* *u* *y* *é* *n*? Chúng tôi đề nghị xác minh rõ, nhưng chúng tôi tuyên bố là nếu họ *k* *i* *é* *n* *q* *u* *y* *é* *t* yêu cầu chúng ta *k* *h* *o* *n* *g* *t* *u* *y* *é* *n* *t* *r* *u* *y* *é* *n*, thì chúng ta sẽ *k* *h* *o* *n* *g* cất đứt vì lý do đó.

Viết ngày 23 tháng Mười một 1918 In lần đầu, theo đúng bản thảo

374

GỬI CHỦ TỊCH ỦY BAN ĐẶC BIỆT
Ở XA-MA-RA

25. XI. 1918.

Xa-ma-ra

Gửi chủ tịch Ủy ban đặc biệt

Bản sao gửi chủ tịch Ban chấp hành Xô-viết tỉnh

Đồng chí hãy báo cho biết nguyên do việc bắt giam Pa-ven A-léch-xan-đrô-vích Prê-ô-bra-gien-xki. Hãy tạm hoãn quyết định cho tới khi Xvi-đéc-xki đến, – tôi đề nghị đồng chí trình bày vụ này với đồng chí ấy, – tôi cũng yêu cầu đồng chí hãy cho tôi biết xem có thể thả Prê-ô-bra-gien-xki với sự bảo lãnh của hội các nhà giáo được không.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI

Theo đúng bản thảo

375

GỬI TIỂU HỘI ĐỒNG BỘ TRƯỞNG DÂN ỦY

Gửi Tiểu hội đồng

Hôm chủ nhật tôi có dịp đi nhà hát, ngồi ở khu ghế "Hội đồng bộ trưởng dân ủy", tại đó có cả các *công nhân đường sắt*. Tôi thiết nghĩ rằng, cần phải sửa đổi lại quyết định của Tiểu hội đồng về việc *dành riêng* khu ghế thường xuyên cho Hội đồng bộ trưởng dân ủy, quyết định mà chúng tôi đã bác bỏ, làm sao để khu ghế thường xuyên đó là *cá* cho Hội đồng bộ trưởng dân ủy, *cá* cho Xô-viết đại biểu Mát-xcơ-va, *cá* cho Hội đồng các công đoàn toàn Nga và cho Ban chấp hành trung ương các Xô-viết. Có thể chia "theo tỷ lệ"²¹⁹.

Lê-nin

Viết ngày 25 hoặc 26
tháng Mười một 1918

In lần đầu năm 1945 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXV

Theo đúng bản thảo

376

GỬI CHÁNH VĂN PHÒNG
HỘI ĐỒNG BỘ TRƯỞNG DÂN ỦY

Tôi ủng hộ việc biến cung điện đó thành viện bảo tàng. Yêu cầu phải có sự thỏa thuận bằng *văn bản* của Xvéc-đlốp²²⁰.

Lê-nin

26/XI.

Viết ngày 26 tháng Mười một 1918 In lần đầu, theo đúng bản thảo

377

**CUỘC NÓI CHUYỆN BẰNG
ĐƯỜNG DÂY TRỰC TIẾP với B. M. VÔ-LIN
NGÀY 29 THÁNG MUỜI MỘT 1918**

Người đứng bên máy nói là đồng chí Vô-lin, chủ tịch Ban chấp hành Xô-viết tỉnh và là chủ tịch Ban chấp hành đảng bộ tỉnh Ô-ri-ôn.

Vừa mới nhận được từ Xu-ra-gian bức điện với nội dung như sau: "Đại hội các Xô-viết Đức ở U-cra-i-na được tổ chức vào ngày 29 tháng Mười một tại Gô-men. Cần phải cử đại diện. Chúng tôi đã cử trưởng ban thông tin và một số người khác. Chúng tôi đang đàm phán với Tổng xô-viết Đức ở U-cra-i-na. Chúng tôi đang tuyển mộ những người tình nguyện trong quân đội Đức để đưa vào Hồng quân. Các đồng chí hãy gửi chỉ thị cho các đại diện của chúng ta ở U-cra-i-na để đàm phán. Các đại diện của chúng ta được bảo đảm an toàn, được người Đức bảo vệ. Tình thần thái độ của quân đội Đức hoàn toàn theo bôn-sê-vích". Tôi quyết định hôm nay cử một đảng viên cộng sản, chủ tịch Xô-viết đại biểu, và một người Đức tên là May-ơ, đảng viên cộng sản, trong đội quốc tế chủ nghĩa, đến Gô-men. Chủ tịch Xô-viết đại biểu Ô-ri-ôn chỉ được đọc diễn văn chào mừng không thôi, hay là đồng chí ấy có thể đảm nhận được cả những nhiệm vụ chính trị nữa? Tôi xin chỉ thị của đồng chí. Nếu đồng chí đã biết về đại hội này và đồng chí đã cử đại diện của mình rồi, thì đoàn đại biểu của chúng tôi có thể là thừa chăng.

Lê-nin: Tôi không biết tí gì về đại hội này. Tôi khuyên nên liên hệ ngay với những người cộng sản U-cra-i-na và với Ban chấp hành trung ương của họ, qua ngả Cuốc-xơ. Cần phải kiểm tra lại một cách chặt chẽ các tin tức nói là đa số các Xô-viết Đức đứng về phía những người bôn-sê-vích. Nếu điều đó không đúng như vậy, thì phải công bố tại đại hội một bài phát biểu đầy đủ và có cơ sở nguyên tắc về chủ nghĩa bôn-sê-vích và những nhiệm vụ của nó. Nếu các binh sĩ Đức là những người bôn-sê-vích hoặc Xpác-ta-cút, thì như vậy phải đề nghị họ liên minh ngay với chúng ta để phục hồi một cách nhanh chóng nhất Chính quyền

xô-viết ở U-cra-i-na và để bắt giam không những bọn bạch vệ mà còn bắt cả bọn nghị viên Ra-đa nữa. Trong bất kỳ trường hợp nào cũng cần phải cử đi dự đại hội những người có khả năng hiểu thấu nhất về mọi vấn đề tranh luận và về mọi quyết định.

Nếu việc cử những đại diện mới đi dự đại hội đã muộn thì các đồng chí hãy cố gắng truyền đạt bức thư của tôi qua điện báo cho những người mà đồng chí đã cử. Tôi chờ trả lời.

Vô-lin: Vla-di-mia I-lịch, tôi đã báo cho đồng chí biết là tôi đã quyết định cử chủ tịch Xô-viết đại biểu đi Gô-men. Đêm nay đồng chí ấy sẽ lên đường tới đó. Vì thế tôi đã xin chỉ thị của đồng chí. Đồng thời với việc đó tôi cũng cố gắng liên lạc với Cuốc-xơ.

Lê-nin: Tôi rất mừng là đồng chí cử chủ tịch đi dự đại hội. Tôi hy vọng rằng đồng chí đã thỏa mãn với những chỉ thị của tôi. Hãy bố trí việc thông báo cho tôi về tình hình từng ngày của đại hội²²¹.

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản sao đánh máy

378

ĐIỆN GỬI G. E. DI-NÔ-VI-ÉP

30. XI. 1918.

Pê-tơ-rô-grát
Xmôn-nui, gửi Di-nô-vi-ép
Bản sao gửi Xto-ri-ép-xki

Đại diện của Liên hiệp Pê-tơ-rô-grát Vôn-cốp và đại biểu Hội nghị hợp tác xã công nhân miền Bắc Mi-xuốc-xki tuyên bố là trong việc trả lương trước một tháng cho các nhân viên và công nhân không hề có và không thể có một

chút ý đồ giúp đỡ gì cho bọn phản cách mạng cả, họ hứa sẽ xua tan sự hiểu lầm đã có đó và tỏ ý mong muốn làm việc hoàn toàn trung thực trên cơ sở bản sắc lệnh mới²²². Khiết xác minh sự đúng đắn của những lời cam kết đó.

Tôi đề nghị xem xét kỹ vấn đề và tạo điều kiện cho các cán bộ hợp tác xã làm việc.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

In lần đầu, theo đúng bản thảo

379
ĐIỆN GỬI G. E. DI-NÔ-VI-ÉP

3. XII. 1918.

Bản sao gửi chủ tịch chi nhánh
Pê-to-rô-grát của Ủy ban đặc biệt toàn Nga
Đồng chí Di-nô-vi-ép!

Đồng chí Các-lo Mo-rơ, người Thụy-sĩ, đã gửi cho tôi một bức thư dài cùng lời đề nghị thả Pan-tsin-xki, bởi vì, như đồng chí Mo-rơ nói, Pan-tsin-xki là một nhân vật kỹ thuật và tổ chức cõi lớn, tác giả của nhiều công trình v.v.. Tôi đã được nghe và đọc về Pan-tsin-xki như một tên đầu cơ v.v. vào thời Ké-ren-xki.

Song tôi không biết là hiện nay có những tài liệu chứng cứ gì chống lại Pan-tsin-xki không? Những chứng cứ gì? Có nghiêm trọng không? Tại sao lại không áp dụng đạo luật về ân xá đối với ông ta?²²³.

Nếu ông ta là một nhà khoa học, một nhà văn – trong trường hợp có đầy đủ chứng cứ nghiêm trọng chống lại ông ta – thì có thể dành cho ông ta những điều kiện ưu đãi đặc

biệt được không (thí dụ, quản thúc ở nhà, làm việc tại phòng thí nghiệm v.v.).

Đề nghị trả lời tôi *ngay và bằng văn bản*.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-li-a-nóp (Lê-nin)

Gửi đến Pê-to-rô-grát

In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI

Theo đúng bản thảo

380
GỬI GIÁC-SIN-TÔ XE-RA-TI

4. XII. 1918.

Đồng chí Xe-ra-ti thân mến!

Tôi xin gửi tới đồng chí và đồng chí Lát-xa-ri những lời chúc mừng tốt đẹp nhất. Tất cả chúng tôi hy vọng là cuộc cách mạng vô sản sẽ mau chóng nổ ra ở Ý và ở các nước khác thuộc khối Đồng minh.

Chân thành siết chặt tay đồng chí.

Xin gửi lời hỏi thăm tới các đồng chí Ý.

Lê-nin mãi mãi của đồng chí

Đăng lần đầu bằng tiếng Pháp
(theo nguyên văn) và tiếng Ý
năm 1920 trên tờ "Almanacco
Socialista Italiano", Milano

Theo đúng bản đăng
trên tờ niên giám
Dịch từ tiếng Pháp

In lần đầu bằng tiếng Nga năm
1957 trong V. I. Lê-nin, Toàn
tập, xuất bản lần thứ 4, t. 36

381

**ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT
TỈNH XA-MA-RA**

6. XII. 1918.

Xa-ma-ra

Gửi Ban chấp hành Xô-viết tỉnh

Bản sao gửi Ủy ban đặc biệt Xa-ma-ra

Tôi ra lệnh thả ngay Ri-den-cam-phơ và những đại diện thanh tra, trong trường hợp tối cần thiết có thể hạn chế bằng hình thức quản thúc tại nhà hoặc theo dõi khách sạn về mặt quân sự. Các đồng chí chỉ có thể giữ lại trong tù những kẻ mà các đồng chí có đủ chứng cớ. Hãy đánh điện báo ngay cho tôi họ tên của những người đó. Các đồng chí chịu trách nhiệm về việc giữ gìn đây đủ những kế hoạch, tài liệu và toàn bộ tài sản. Hãy đánh điện báo về việc thi hành²²⁴.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

382

**ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT
TỈNH TÂM-BỐP**

7. XII. 1918.

Tâm-bốp, gửi Ban chấp hành Xô-viết tỉnh

Bản sao gửi Bô-ri-xô-glép-xcơ,
gửi Ban chấp hành Xô-viết huyện

Tôi đã nhận được đơn khiếu nại của I-van Bô-gđa-nốp về việc bắt giam con trai ông ta là Vla-đi-mia, 17 tuổi, bị

Gửi N. P. Bri-u-kha-nốp. Ngày 7 tháng Chạp 1918

287

bệnh viêm phế quản, về tội phá hoại ngầm. Các đồng chí hãy xem lại vụ này, kiểm tra lại bệnh tật, sự thiếu kinh nghiệm và sự non nớt của người bị bắt, đặc biệt hãy điều tra xem 30 nhân viên của Bộ dân ủy nông nghiệp có phải là những kẻ phá hoại ngầm thực sự không, bọn họ đã từ chối không làm việc và đổ cả phần công việc ấy lên đầu Bô-gđa-nốp. Hãy đánh điện báo về kết quả kiểm tra²²⁵.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

383

GỬI N. P. BRI-U-KHA-NỐP

7. XII. 1918.

1

Gửi đồng chí Bri-u-kha-nốp
hoặc viên phó của đồng chí ấy

Tôi đề nghị ưu tiên tiếp người mang thư này, đồng chí Sê-lô-mô-vích, nguyên là ủy viên trong ban lãnh đạo [Bộ dân ủy] giao thông, có mang theo một bản báo cáo quan trọng về tình hình lương thực tồi tệ ở U-ran.

(Tôi đề nghị tối nay báo kết quả đến Hội đồng bộ trưởng dân ủy cho tôi.)

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-li-a-nốp (Lê-nin)

*Đăng lần đầu năm 1958 trên
tạp chí "Lịch sử Liên-xô", số 2*

Theo đúng bản thảo

2
Đồng chí Bri-u-kha-nốp! Sê-lô-mô-vích đã đến chỗ đồng chí chưa (tôi đưa cho đồng chí ấy bức thư để chuyển cho đồng chí). Đồng chí ấy nói là tình hình lúa mì ở U-ran tồi tệ **kinh khủng**. Cần phải áp dụng những biện pháp *k h ẩ n c á p* gì?²²⁶.

Lê-nin

Viết ngày 7 tháng Chạp 1918

In lần đầu, theo đúng bản thảo

384
GỬI L. B. CA-MÊ-NÉP²²⁷

Nếu đồng chí tìm hiểu sâu thì sẽ thấy là kiểu lựa chiêu ấy chính là **sự nhượng bộ cho kẻ khác**, cụ thể là cho "thương gia tự do".

Viết ngày 10 tháng Chạp 1918

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

385
GỬI V. Đ. BÔN-TSO - BRU-Ê-VÍCH

11. XII. 1918.

V. Đ. thân mến!

Tôi gửi cho đồng chí cuốn sách nói về việc thi hành các đạo luật. Đồng chí hãy đặt *n h a n d è* rõ hơn, nổi hơn, kêu hơn.

Và hãy cho xuất bản **sớm hơn**²²⁸.

Lê-nin của đồng chí

*In lần đầu năm 1959 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXVI*

Theo đúng bản thảo

Điện gửi L. D. Tơ-rốt-xki. Ngày 12 tháng Chạp 1918

289

386
GỬI I. I. RÁT-TSEN-CÔ

12. XII. 1918.

Gửi đồng chí Rát-tsen-cô

Tài liệu gửi kèm theo đây được người ta thông báo cho tôi như một đề nghị của một thương gia hiền nhiên là ngay thật, ông ta am hiểu vấn đề cùi đốt và khẳng định là bằng cách đó có thể và nhất định sẽ phát giác được *v ô s ó* những vụ ăn cắp và lạm dụng²²⁹.

Tôi đề nghị thảo luận *g á p* (bước đầu thì đồng chí thảo luận với Vôn-cốp-xki, còn nếu đồng chí muốn thì thảo luận ngay ở Ban lãnh đạo lâm nghiệp cũng được) và báo *n g a y l ậ p t ức* cho tôi kết luận của đồng chí.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

387
ĐIỆN GỬI L. Đ. TO-RỐT-XKI

12. XII. 1918.

Vô-rô-ne-giô

và chuyển đến nơi Tơ-rốt-xki có mặt

Người ta điện từ A-xtơ-ra-khan đề cập đến sự cần thiết phải tăng cường hoạt động của hạm đội¹⁾ vì có cuộc khởi nghĩa của những người bôn-sê-vích ở Gru-di-a và mối nguy

¹⁾ Đây là nói về Hạm đội A-xtơ-ra-khan - Ca-xpiên.

cơ hết sức to lớn về sự tiến quân của bọn Anh. Đồng chí có thấy việc cử Ra-xcôn-ni-cốp về A-xtô-ra-khan là có lợi không, và không hiểu tại sao anh ta vẫn cứ ở lì tại Mát-xcô-va.

Lê-nin

In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV

Theo đúng bản thảo

388
GỬI A. G. SLI-ÁP-NI-CỐP

12. XII. 1918.

Đồng chí Sli-áp-ni-cốp thân mến!

Nhân tiện có dịp, tôi gửi đồng chí lời hỏi thăm và tài liệu cho cuộc điều tra²³⁰. Đồng chí hãy suy nghĩ thật kỹ trước và thảo luận với 2 - 3 ủy viên **thật tin cẩn nhất** của Ủy ban đặc biệt và **nhất thiết** phải tóm cổ những tên khốn kiếp có tên ở đây. Đồng chí hãy dốc hết sức ra để tóm cổ và xử bắn những tên đầu cơ và ăn hối lộ ở A-xtô-ra-khan. Đối với bọn vô lại đó thì phải trùng trị sao cho tất cả bọn chúng phải *nhớ đời*.

Nhưng người ta báo cho tôi, tài liệu là của một thương gia *ngay thật* còn ở lại đây.

Về những đề nghị và yêu cầu mà đồng chí nhờ thì tôi đã gọi điện thoại, tôi đã đề nghị và nhắc lại¹⁾. Tôi hy vọng là một phần – và là phần quan trọng nhất – sẽ được thực hiện. Tất nhiên, toàn bộ thì không đủ sức để thực hiện.

¹⁾ Đây là nói về việc cấp tốc gửi vũ khí và quân trang quân dụng đến A-xtô-ra-khan.

Đồng chí hãy đánh điện cho biết cái gì đặc biệt thiết yếu trong số những yêu cầu chưa được thực hiện.

Hãy cố gắng hết sức để sửa chữa và tăng cường khả năng vận chuyển của đường sắt A-xtô-ra-khan.

Đã làm được gì ở ngoài biển? Hạm đội ta thế nào? Căn cứ gần Ki-dơ-li-a-ro ra sao?²³¹

Hãy viết thư!

Gửi đồng chí lời chào! Lê-nin của đồng chí

Gửi đến A-xtô-ra-khan

In lần đầu không đầy đủ
năm 1942 trong Văn tập Lê-nin,
t. XXXIV

In toàn văn năm 1956 trong
cuốn: V. I. Lê-nin. "Thư tín
quân sự", Mát-xcô-va

Theo đúng bản thảo

389
**GỬI BAN LƯƠNG THỰC
CỦA XÔ-VIẾT MÁT-XCÔ-VA**

12. XII. 1918

*Gửi Ban lương thực thuộc
Xô-viết đại biểu Mát-xcô-va*

Tôi đề nghị cấp cho bà Ác-xi-ni-a È-mê-li-a-nô-va *Cu-dor-né-txô-va*, hiện ở thành phố Mát-xcô-va, phố Txô-vết-nôi bun-va-ro, số nhà 25 (của Mô-rô-dôp), phòng 12, giấy nhận thực là Ban lương thực thuộc Xô-viết đại biểu Mát-xcô-va không hề phản đối việc cho phép bà mang vào Mát-xcô-va số lúa mì riêng của bà *số lương từ 2 đến 4 pút* (không phải là của mua) do các anh em trai của bà Cu-dor-nê-txô-va cho,

những người anh em trai này tên là Đvô-rê-txơ-ki, hiện ở làng Ô-déc-ki, huyện Ve-nép, tỉnh Tu-la.

Tôi đề nghị báo cho tôi biết về việc thi hành.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-Ii-a-nóp (Lê-nin)

In lần đầu năm 1945 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXV

Theo đúng bản thảo

390
ĐIỆN GỬI L. Đ. TƠ-RỐT-XKI

1

Chuyển đến nơi Tơ-rốt-xki có mặt

Péc-mơ ở trong tình trạng nguy kịch²³². Tôi cho rằng cần phải gửi viện binh. Pê-tơ-rô-grát có thể cấp máy trung đoàn nòng dân xô-viết nghèo, – ở đó hiện có hai trung đoàn, – hoặc những đơn vị khác theo chỉ thị của Hội đồng quân sự - cách mạng. Chúng tôi đề nghị đồng chí ra những chỉ thị cần thiết càng sớm càng tốt. Đề nghị vạch cho Hội đồng quân sự - cách mạng¹⁾ tầm quan trọng to lớn của khu Ki-den của Péc-mơ là khu hiện đang cung cấp than đá cho các nhà máy và cho toàn bộ ngành đường sắt. Việc mất Ki-den sẽ làm ngừng trệ mọi hoạt động.

Lê-nin²⁾

Viết ngày 12 tháng Chạp 1918
In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV

Theo đúng bản ghi trên
bằng điện báo

¹⁾ Ở đây muốn nói tới Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận phía Đông.

²⁾ Bức điện cũng được I-a. M. Xvéc-đlốp ký.

2

Toàn văn bằng mât mă

13. XII. 1918.

Vô-rô-ne-giô

hoặc chuyển đến nơi Tơ-rốt-xki có mặt

Những tin tức từ vùng quanh Péc-mơ hết sức đáng lo ngại. Péc-mơ bị lâm nguy. Tôi e là chúng ta đã lâng quên mất U-ran. Nhất thiết phải đốc thúc Va-txê-tít và hãy kiểm tra xem đồng chí ấy có tích cực đúng mức trong việc phái viện binh đến Péc-mơ và U-ran không. La-sê-vích nói với Di-nô-vi-ép là chỉ nên phái những đơn vị dày dạn kinh nghiệm thôi.

Lê-nin

Đảng lần đầu không đầy đủ
ngày 23 tháng Hai 1938 trên
báo "Sự thật" số 53

In toàn văn lần đầu
theo đúng bản thảo

391
GỬI E. M. XCƠ-LI-AN-XKI

Gửi Xcơ-li-an-xki

NB: nhắc lại một lần nữa và một lần nữa: không được nhích sang phía Tây một chút nào, nhích một ít sang phía Đông, toàn bộ (hầu như) xuống phía Nam²³³.

Lê-nin

Viết ngày 15 tháng Chạp 1918

In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV

Theo đúng bản thảo

392
GỬI G. I. PÊ-TƠ-RỐP-XKI²³⁴

Gửi Pê-tơ-rốp-xki

Tôi yêu cầu án định *n g a y* cuộc điều tra *n g h i ê m chín h nh át* và báo cáo cho tôi về việc án định đó và về *kết q u á*.

16/XII.

Lê-nin

Viết ngày 16 tháng Chạp 1918

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

393
GỬI I-a. M. XVÉC-ĐLỐP

Gửi Xvéc-đlốp: đồng chí hãy nêu biết!

Hôm qua, ngày 15/XII, Bu-kha-rin nói với tôi rằng theo sự chứng thực của È-m. I-a-rô-xlap-xki thì Xpi-ri-đô-nô-va tiến hành tuyên truyền *đảng phá*²³⁵.

Viết ngày 16 tháng Chạp 1918

In lần đầu, theo đúng bản thảo

394
GỬI N. N. CRE-XTIN-XKI²³⁶

Gửi Cre-xtin-xki

Nhất thiết *phải tìm ra* kẻ phạm vào tội *quan liêu giấy tờ* và *đem truy tống truớc tò a*.

Báo cho tôi biết, có tìm thấy không,

Gửi Ph. E. Đgiéc-gin-xki. Ngày 21 tháng Chạp 1918

295

ai,
giao tiền bao giờ,
xuất lầu đầu bao giờ,
yêu cầu lầu đầu bao giờ?

21/XII.

Lê-nin

Viết ngày 21 tháng Chạp 1918

*In lần đầu năm 1945 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXV*

Theo đúng bản thảo

395
GỬI Ph. E. ĐGIÉC-GIN-XKI

21. XII. 1918.

Gửi Ủy ban đặc biệt toàn Nga

Đồng chí Đgiéc-gin-xki!

Tôi gửi kèm theo đây đơn khiếu nại.

Tôi đề nghị nhất thiết phải tìm ra kẻ phạm tội quan liêu giấy tờ (từ 3. XII đến 20. XII vẫn *chưa thấy trả lời!!* Còn sắc lệnh *dề ngày 21. XII!!!*) và đưa ra truy tố²³⁷. Không thể không trừng phạt tình trạng tồi tệ như vậy được. Rõ ràng là trong văn phòng có bọn phá hoại ngầm.

Sau đó, đồng chí cần phải chỉ định người *chịu trách nhiệm* về việc chuyển giao ngay lập tức và nhanh chóng những kho tàng.

Hãy báo cho biết đã làm được gì.

Gửi đồng chí lời chào! Lê-nin của đồng chí

*In lần đầu năm 1959 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXVI*

Theo đúng bản thảo

396

**ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIỆT
HUYỆN XU-DƠ-DAN²³⁸**

23. XII. 1918.

Xu-dơ-dan, tỉnh Vla-đi-mia
 Gửi Ban chấp hành Xô-viết huyện
 Bản sao gửi đến Ga-vri-lốp Pô-xát
     gửi Txơ-vết-cốp

Hãy trả lại lúa mì mà đội kiểm tra đã trưng dụng của những công nhân bị đói. Hãy báo cáo tỉ mỉ về chuyện này.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy *Lê-nin*

In lần đầu năm 1931 trong
 Văn tập *Lê-nin*, t. XVIII

Theo đúng bản thảo

397

**ĐIỆN GỬI M. C. VLA-ĐI-MI-RỐP
VÀ NHIỆM VỤ GIAO CHO THU KÝ²³⁹**

Trả lời
     cho Vla-đi-mi-rốp

Sáng nay tôi đã thỏa thuận với Nép-xki về việc áp dụng những biện pháp kiên quyết nhất và đã thay mặt Hội đồng quốc phòng ký mệnh lệnh. Tôi chuyển tin báo của đồng chí cho Nép-xki qua điện thoại.

Lê-nin

Chuyển cho Nép-xki, qua điện thoại, cả tin báo của Vla-đi-mi-rốp, cả bức điện trả lời của tôi.

Viết ngày 23 tháng Chạp 1918

In lần đầu năm 1933 trong
 Văn tập *Lê-nin*, t. XXI

Theo đúng bản thảo

Gửi D. A. Bu-la-tốp. Ngày 25 tháng Chạp 1918

297

398

GỬI Đ. A. BU-LA-TỐP

25. XII. 1918.

Tve

Gửi chủ tịch Ban chấp hành Xô-viết tỉnh
 Bu-la-tốp

Tôi giao cho đồng chí việc điều tra vụ nổ trong đơn khiếu nại gửi kèm theo đây và báo cáo kết quả cho tôi càng sớm càng tốt.

Điểm cơ bản thì báo qua điện báo ("về vụ nổ giáo viên I-va-nô-va").

Điều đặc biệt quan trọng: hãy kiểm tra cái tin báo rằng trong ủy ban nông dân nghèo có cả *bọn Trăm đen* trước kia và hiện nay: Tê-tê-rin, Xcơ-voóc-txốp, Cô-dơ-lốp, Ba-xca-cốp.

Khi bắt đầu kiểm tra phải thận trọng, để tránh không lộ vấn đề ra từ trước, để làm sao đồng chí có thể tóm được tại chỗ và vạch mặt hoàn toàn.

Nếu đúng như vậy thì cần phải công khai đuổi cổ bọn Trăm đen ấy ra và cho *công bố* tờ thông báo trong khắp tổng và khắp huyện, bởi vì *nhất thiết* phải làm cho dân chúng nhận thức được rằng những đơn khiếu nại xác đáng thì có một ý nghĩa quan trọng và đưa đến những kết quả quan trọng.

Đồng chí hãy đánh điện cho tôi: "Đã nhận được thư, sẽ hoàn thành nhiệm vụ", sau đó là về *tiến trình* của cuộc điều tra.

Hãy gửi kết quả qua thư, gửi cả những kết quả chính xác của vụ điều tra và *những biện pháp đã tiến hành*.

Tôi thiết nghĩ rằng đồng chí là chủ tịch Ban chấp hành Xô-viết tỉnh không cần đến giấy ủy nhiệm đặc biệt của tôi để làm một việc đơn giản như vậy. Nếu cần tôi sẽ gửi.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy
V. U-li-a-nóp (Lê-nin)

NB : kèm theo đây có cả đơn khiếu nại của V. X. I-va-nô-va²⁴⁰.

In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI

399
ĐIỆN GỬI X. A. BAN-CO²⁴¹

Vư-sni Vô-lô-tséc

Gửi chủ tịch hội đồng kinh tế quốc dân
 huyện Ban-co

Các kho tàng quân sự thuộc quyền quản lý của các cơ quan có thẩm quyền quân sự. Đồng chí hãy giao trả tài sản quân sự cho ngành quân sự kiểm kê; hãy mở các kho ra; tài sản phân phối theo các cơ quan; hãy tiến hành kiểm kê, nhưng không để ảnh hưởng đến công tác hàng ngày.

Chủ tịch Hội đồng quốc phòng *Lê-nin*

Viết ngày 25 tháng Chạp 1918

In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV

Theo đúng bản thảo

400
ĐIỆN GỬI HỘI ĐỒNG CÁC CÔNG XÃ MIỀN BẮC

Pê-tơ-rô-grát, Xmôn-nui, gửi Di-nô-vi-ép
 Ban lương thực miền Bắc, Hội đồng kinh tế
 quốc dân, Ban lương thực Pê-tơ-rô-grát

Ban lương thực tỉnh, Liên hiệp hợp tác xã bán buôn
 Bản sao gửi Liên đoàn lao động, các ban lương thực
 tỉnh

Các hội đồng kinh tế quốc dân tỉnh Ô-lô-nê-txơ, Tsê-re-pô-vét, Nốp-gô-rốt, Pơ-xcốp

Theo tin tức chúng tôi nhận được thì bất chấp sắc lệnh ngày 21 tháng Mười một, tại các địa phương các hợp tác xã đã bị quốc hữu hoá, bị đóng cửa, hàng hoá bị tịch thu và không được giúp đỡ để phục hồi lại hoạt động hợp pháp của các hợp tác xã này²⁴². Tất cả những sự việc đó làm trở ngại đến công tác cung cấp, gây rối loạn cho công tác tổ chức hậu phương của nước Cộng hòa xô-viết. Bằng bức điện này ra lệnh phải chấm dứt ngay những mưu toan vi phạm và lẩn tránh sắc lệnh ngày 21 tháng Mười một, phải khôi phục lại các hợp tác xã đã bị đóng cửa và bị quốc hữu hoá, phải trả lại hàng hoá cho họ, nhất thiết phải đưa các hợp tác xã vào mạng lưới phân phối ngang hàng với các cửa hàng xô-viết. Cần phải hết sức sử dụng bộ máy hợp tác xã trong công tác thu mua và phân phối, cần thu hút các đại diện của hợp tác xã vào các tiểu ban hợp tác xã của các cơ quan lương thực. Mọi hành động vi phạm và lẩn tránh không thi hành sắc lệnh đều sẽ bị trừng phạt. Thông báo bức điện này cho tất cả các ban chấp hành Xô-viết và các cơ quan lương thực ở miền Bắc để biết và thi hành. Đăng bức điện này trên các báo địa phương.

Chủ tịch Hội đồng quốc phòng *U-li-a-nóp (Lê-nin)*

Viết ngày 25 tháng Chạp 1918

Đăng ngày 27 tháng Chạp 1918
 trên báo "Sự thật Pê-tơ-rô-grát",
 số 285

Theo đúng bản sao đánh máy

401
ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIỆT
RỐT-NI-KI²⁴³

26. XII. 1918.

Rốt-ni-ki

tỉnh I-va-nô-vô - Vô-dơ-nê-xen-xcơ

Gửi Ban chấp hành Xô-viết Rốt-ni-ki

Bản sao gửi Ủy ban đặc biệt

Hãy mở ngay kho chứa và phòng ở của ông Pi-ốt I-lích Xuốc-cốp ở làng Cu-ti-lô-vô. Hãy báo cho biết họ tên những người đã niêm phong và giải thích hành động của họ, tại sao lại trưng dụng sách vở. Hãy đánh điện báo về việc thi hành.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

*In lần đầu năm 1945 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXV*

Theo đúng bản thảo

402
ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIỆT
TỈNH VLA-ĐI-MIA

27. XII. 1918.

Vla-đi-mia

Gửi Ban chấp hành Xô-viết tỉnh

Các công nhân bị đói của thành phố Xê-rê-đa khiếu nại về đội kiểm tra ở Vla-đi-mia đã trưng dụng của họ lúa yến mạch tại ga Ga-vri-lốp Pô-xát. Tôi đề nghịấn định việc

điều tra và kêu gọi các đội kiểm tra hãy tuân theo ký luật và luật pháp.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

403
ĐIỆN GỬI HỘI ĐỒNG QUÂN SỰ
CÁCH MẠNG NƯỚC CỘNG HÒA

27. XII. 1918.

Xéc-pu-khổp

Hội đồng quân sự - cách mạng

Tôi hoàn toàn tán thành với bức điện của Tơ-rốt-xki về việc bắt tay thân thiện²⁴⁴. Tôi đề nghị thảo gấp bản hướng dẫn về việc bắt tay thân thiện và đặc biệt khuyến khích việc này tại mặt trận phía Bắc.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

In lần đầu, theo đúng bản thảo

404
GỬI G. V. TSI-TSÊ-RIN²⁴⁵

Đồng chí Tsi-tsê-rin! Chúng ta cần phải *g á p r ú t* (phải phê duyệt ở Ban chấp hành trung ương trước khi nhân vật thuộc nhóm "Xpác-ta-cút"²⁴⁶ ra đi) chuẩn bị hội nghị xã hội chủ nghĩa quốc tế để thành lập Quốc tế III.

(ở Béc-lanh (công khai) hoặc ở Hà-lan (**bí mật**), *k h o ả n g c h ứ n g v à o n g à y 1. II. 1919)*

[nói chung rất gấp]

Muốn vậy cần phải

- (a) trình bày những *cơ sở* cương lĩnh hành động (theo tôi, có thể
  - (α) lấy lý luận và thực tiễn của *chủ nghĩa bôn-sê-vích* – giao cho *B u - k h a - r i n* trình bày càng tóm tắt càng tốt dưới hình thức các luận cương. Đồng chí hãy nói chuyện với Bu-kha-rin – có thể *lấy một phần* từ dự thảo cương lĩnh của tôi¹⁾
  - (β) sau đó lấy "*Was will der Spartacus bünden?*". α+β đủ để đề ra một cách khá rõ ràng những *cơ sở* của *cương lĩnh hành động*:
- (b) xác định *cơ sở* (tổ chức) của *Quốc tế III* (không có gì giống những người xã hội - ái quốc);
- (c) đưa ra một danh sách các đảng phái, đại thể theo ba mục
  - αα) các đảng và các nhóm mà chúng ta có đầy đủ cơ sở coi là đã đứng trên cơ sở Quốc tế III và đoàn kết nhất trí để *chính thức* thành lập Quốc tế III;
  - ββ) các đảng *gần* được như vậy mà chúng ta *đang chờ đợi* là sẽ xích gần lại và hợp nhất được;
  - γγ) các nhóm và trào lưu ở *trong nội bộ* các đảng xã hội - ái quốc, ít nhiều gần gũi với *chủ nghĩa bôn-sê - vích*.

Tôi đề nghị một danh sách phỏng chừng (tr. 4)²⁾, cần phải bổ sung **một cách kỹ lưỡng** danh sách đó.

Chúng ta *sẽ mời* ai tới dự hội nghị của chúng ta? Chỉ αα + ββ + γγ và chỉ những ai (1) kiên quyết tán thành phân

¹⁾ V. I. Lê-nin muốn nói về các tài liệu để viết bản dự thảo cương lĩnh của đảng (xem Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 32, tr. 135 - 162; Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 36, tr. 88 - 95).

²⁾ Xem danh sách ở cuối bức thư này.

liệt với bọn xã hội - ái quốc (tức là bọn trực tiếp hoặc gián tiếp ủng hộ các chính phủ tư sản trong thời gian chiến tranh đế quốc chủ nghĩa 1914 - 1918); 2) *ủng hộ* cách mạng xã hội chủ nghĩa *hiện nay* và *ủ n g h ộ* nền chuyên chính vô sản; 3) *về nguyên tắc* ủng hộ "chính quyền xô-viết" và phản đối *việc đóng khung* hoạt động của chúng ta trong khuôn khổ chế độ đại nghị tư sản, phản đối việc *phục tùng* chế độ đó, và *t á n t h à n h* việc cho rằng *k i ể u* chính quyền xô-viết *c a o h o n* và *g ầ n* với *chủ n g h ī a x ā h ộ i h o n*.

Có thể, nên bổ sung thêm: chúng ta không đề nghị phải gọi ngay *toàn bộ* Quốc tế III là "cộng sản", nhưng chúng ta *đưa vào* *chương trình nghị sự* (*thảo luận*) vấn đề kiên quyết từ bỏ những danh hiệu đảng "dân chủ - xã hội" và "xã hội chủ nghĩa", và vấn đề đặt tên là đảng *cộng sản*.

Những luận cứ *về mặt lý luận* Ăng-ghen và Mác sự lịch sử phá sản của Quốc tế II sự ô nhục của chủ

nghĩa xã hội - ái quốc
thực tiễn đã được các nước dưới đây chấp nhận

Nga	}	Phần-lan
Phần-lan		
Áo nói tiếng Đức		
Hà-lan		

Hung-ga-ri

Tôi đề nghị *cáp bách* bắt tay vào việc đó và cùng với Bu-kha-rin thảo ra *b ả n d ự t h ả o* về tất cả các mục ấy. *Hãy trả lời tôi ngày tức khắc dù là ngẩn.*

Gửi đồng chí lời chào! Lê-nin

Bất luận thế nào cũng không được lấy tiêu chuẩn "phái Xim-méc-van".

(αα) Liên minh Xpác-ta-cút (Đức)

Đảng cộng sản Đảng dân chủ - xã hội αα Ba-lan và Lít-va	Phần lan " Áo nói tiếng Đức " Hung-ga-ri " Hà-lan " Nga " U-cra-i-na " E-xlan-đì-a " Lát-vi-a
--	--

ββ Phái Te-xni-ác của Bun-ga-ri
Đảng Ru-ma-ni?

γγ ((phái tả và phái trẻ trong
Đảng dân chủ - xã hội Thụy-sĩ

ββ Đảng xã hội chủ nghĩa Scốt-len
αα phái tả trong Đảng dân chủ - xã hội Thụy-điển
ββ Đảng dân chủ - xã hội Na-uy
ββ nhóm dân chủ - xã hội Đan-mạch (Ma-ri Nin-xen) và những người theo chủ nghĩa công đoàn, gần với chủ nghĩa bôn-sê-vích
γγ nhóm Lô-ri-ô ở Pháp
ββ "Liên minh tuyên truyền xã hội chủ nghĩa" ở Hoa-ky
(hoặc những người cùng tư tưởng với Đép-xơ?)

Chúng tôi trông chờ xích lại gần { Đảng xã hội chủ nghĩa Anh... ββ
và hợp nhất với { Đảng xã hội chủ nghĩa Ý...²⁴⁷ ββ

Viết ngày 27 hoặc 28
tháng Chạp 1918

In lần đầu, theo đúng bản thảo

405
ĐIỆN GỬI BAN QUẢN TRỊ NHÀ MÁY I-U-GIA

28. XII. 1918.

Vi-a-dơ-ni-ki

Gửi Ban quản trị nhà máy quốc hữu hoá I-u-gia

Bộ dân ủy lương thực từ ba ngày nay đã ra lệnh khẩn cấp bốc dỡ lúa mì từ Ni-giơ-ni để chuyển cho trạm phân phối Vi-a-dơ-ni-ki. Tôi khuyên nên về Ni-giơ-ni. Tôi giao cho các đồng chí toàn quyền kiểm tra, thúc giục, nếu thấy có hành động quan liêu giấy tờ thì hãy khiếu nại với tôi¹⁾.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII

Theo đúng bản thảo

406
**ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT
RỐT-NI-KI**

28. XII. 1918.

Rốt-ni-ki, tỉnh I-va-nô-vô - Vô-dơ-nê-xen-xco

Gửi Ban chấp hành Xô-viết

Các đồng chí hãy gửi qua bưu điện tất cả những nghị quyết của các đồng chí về thư viện. Xuất-cốp đồng ý nộp tủ sách của mình cho phòng đọc sách công nhân địa phương, và tôi thiết tưởng việc đó là chính đáng²⁴⁸.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

In lần đầu năm 1945 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXV

Theo đúng bản thảo

¹⁾ Do kết quả của những biện pháp được thực hiện, công nhân ở Vi-a-dơ-ni-ki đã nhận được sáu toa bột, hai toa trong số đó dành cho nhà máy I-u-gia.

407
* GỬI BAN THƯ VIỆN
BỘ DÂN ỦY GIÁO DỤC²⁴⁹

30. XII. 1918.

Tôi đề nghị tiếp người cầm thư này, đồng chí Prô-cô-phi-ép. Theo tôi, yêu cầu của đồng chí ấy về việc trưng dụng tủ sách của Xuất-cốp cho một khu đóng tới 40 000 người là một yêu cầu đúng đắn; có thể là vẫn dành cho Xuất-cốp những quyền hạn sử dụng nhất định? Đề nghị gửi cho tôi bản sao quyết định của các đồng chí về vấn đề đó, tôi cũng đề nghị giúp đỡ các đồng chí ở Rốt-ni-ki trong việc mở rộng thư viện của họ. Có thể gửi cho họ một trong những thư viện trưng dụng của địa chủ được không? Và tôi yêu cầu thông báo cho tôi biết về việc đó²⁵⁰.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-li-a-nóp (Lê-nin)

In lần đầu năm 1945 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXV

408
ĐIỆN GỬI M. C. VLA-ĐI-MI-RỐP

31. XII. 1918.

Cô-dơ-lốp

Gửi chính ủy đặc biệt Vla-đi-mi-rốp

Tôi nhận được đơn khiếu nại rằng đồng chí đã lấy mười toa xe hảo hạng, trong đó có một toa nhà ăn, một toa bếp, hai toa tiếp khách. Người ta thấy cho rằng việc đó là thừa, thái quá, làm công nhân bức tức và làm cản trở công việc

của đường sắt. Theo quy định của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga, đồng chí được phép lấy bao nhiêu toa?²⁵¹

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI

Theo đúng bản thảo

409
GỬI A. M. GIÁC-CÔ

Đồng chí Giác-cô!

- 1) Đồng chí quê ở đâu?
- 2) Có biết tiếng U-cra-i-na không?
- 3) Đã sống và làm việc ở U-cra-i-na bao nhiêu năm?
- 4) Nông dân nghèo ở U-cra-i-na tách thành hay phân đồi việc sáp nhập với nước Nga?²⁵²

Viết tháng Chạp 1918

In lần đầu năm 1945 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXV

Theo đúng bản thảo

410
GỬI X. P. XÊ-RÊ-ĐA

- 1) Bao giờ cuốn sách nhỏ "Thiên VI. Các tài liệu về cuộc cải cách ruộng đất" sẽ ra?
- 2) Cần phải xúc tiến xuất bản những thiên còn lại²⁵³.
(Việc xuất bản này hết sức quan trọng.)

3) Theo ý tôi, cần phải bổ sung thêm dù chỉ *nửa trang*, trong đó trình bày rõ ràng *chính sách* của Bộ dân ủy nông nghiệp (vì nếu không thì có thể sợ rằng khi cuốn sách "đi vào quần chúng" sẽ làm họ hiểu sai lạc).

Viết cuối năm 1918

*In lần đầu năm 1945 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXV*

Theo đúng bản thảo

411
THƯ VỀ VIỆC IN CÁC TRUYỀN ĐƠN

Tôi đồng ý.

Cần phải gửi *ngay* nhiều hơn nữa những truyền đơn như vậy (với bản dịch *tiếng Pháp*, *tiếng Ý* và *tiếng U-cra-i-na*) *xuống cả miền Nam*, đến U-cra-i-na, tôi chõ có quân Anh²⁵⁴.

Lé-nin

Viết cuối năm 1918

In lần đầu, theo đúng bản thảo

1919

412
GỬI V. I. NÉP-XKI²⁵⁵

Đã làm được gì để xúc tiến việc vận chuyển?

Đã ra lệnh vào lúc nào về việc vận chuyển chúng với tốc độ *tàu hành khách*? Đồng chí hãy hỏi cho tôi về *tốc độ vận chuyển*.

Viết ngày 1 tháng Giêng 1919

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV*

Theo đúng bản thảo

413
ĐIỆN GỬI G. E. DI-NÔ-VI-ÉP

1. I. 1919.

Pê-tơ-rô-grát
Xmôn-nui, gửi Di-nô-vi-ép

Tôi đã ra lệnh chuyển những toa xe từ Mát-xcơ-va và từ Ni-giô-ni về Pê-tơ-rô-grát bằng những đoàn tàu khách. Đồng chí hãy theo dõi. Nếu tháng trước đồng chí đã bỏ quên không phát hiện tình trạng đình trệ và không kịp thời khiếu nại, thì cũng hãy tự trách mình cả về việc không tiến hành biện pháp gì để kiểm tra tốc độ vận chuyển các toa xe đã

khởi hành, sau buổi nói chuyện của chúng ta qua điện thoại vào thứ sáu¹⁾.

Lê-nin

In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV

Theo đúng bản thảo

414
* ĐIỆN VĂN BẰNG ĐIỆN THOẠI
GỬI BỘ DÂN ỦY NỘI VỤ

1 tháng Giêng 1919.

Tôi gửi lời hỏi thăm và chúc mừng năm mới tới đảng đoàn cộng sản. Xin chân thành chúc trong năm mới chúng ta làm ít điều ngu ngốc hơn năm ngoái và sự nghiệp xây dựng Chính quyền xô-viết, — mà trong đó các đồng chí Bộ dân ủy nội vụ đã đặc biệt cố gắng rất nhiều, — được hoàn thành đến cùng một cách thắng lợi.

Lê-nin

"Sự thật", số 3, ngày 4
tháng Giêng 1919

Theo đúng bản sao đánh máy,
có đối chiếu với bản đăng trên báo

415
GIẤY CHỨNG NHẬN
CHO X. V. A-DAN-TSÉP-XCAI-A

1. I. 1919.

Giấy chứng nhận

Người cầm giấy này là nữ đồng chí Xô-phi-a Va-xi-li-ép-na A-dan-tsép-xcai-a đi về tỉnh Tam-bốp. Đề nghị các cơ

¹⁾ Ngày 27 tháng Chạp 1918.

quan Chính quyền xô-viết giúp đỡ đồng chí ấy trong việc thu xếp cho người chị ốm và bà mẹ 77 tuổi của đồng chí ấy. Không được bắt họ dời đi và phải cung cấp thực phẩm cho họ.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-li-a-nóp (Lê-nin)

In lần đầu năm 1960 trong
cuốn: A. An-đrê-ép, B. Pan-
côp, E. Xmiéc-nô-va. "Lê-nin
trong Điện Crem-li"

Theo đúng bản thảo

416
GỬI A. N. PRÔ-CÔ-PHI-ÉP

3. I. 1919.

Đồng chí Prô-cô-phi-ép!

Tôi gửi cho đồng chí bức thư của Bri-u-xốp¹⁾. Đề nghị gửi trả lại tôi và báo cho biết là đồng chí đã hoàn thành việc xử lý tủ sách của Xuốc-cốp như thế nào.

Tôi hy vọng đồng chí dù sao cũng sẽ làm tất cả những gì có thể được để làm thoả mãn Xuốc-cốp c h ú t í t: ví như cho ông ta được quyền sử dụng hoặc một cái gì tương tự như vậy.

Hóa ra đồng chí đã thấy cần phải liên hệ với Ban thư viện của Vụ giáo dục ngoài nhà trường. Tôi sẽ chuyển đến đó để người ta quan tâm tới đồng chí²⁵⁶.

Gửi đồng chí lời chào cộng sản V. U-li-a-nóp (N. Lê-nin)

In lần đầu, theo đúng bản thảo

¹⁾ Xem tập này, chú thích 250.

417
ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT
HUYỆN I-U-RI-Ê-VÊ-TXƠ²⁵⁷

3. I. 1919.

I-u-ri-ê-vê-txơ, tỉnh Cô-txơ-rô-ma
 Gửi ban chấp hành Xô-viết huyện
 Bản sao gửi phòng lương thực huyện

Tổ chức huyện Xê-mê-nốp, tổng Ma-ca-tốp, khiếu nại về việc ủy viên phụ trách lương thực của I-u-ri-ê-vê-txơ giữ lại năm trăm tám mươi hai pút tại ga Vi-tsuga. Tổng đang bị đói. Hãy điều tra và áp dụng những biện pháp cấp bách, đánh điện báo cho biết đã làm những gì.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy *Lê-nin*

In lần đầu năm 1933 trong
 Văn tập *Lê-nin*, t. XXIV

Theo đúng bản thảo

418
ĐIỆN GỬI L. Đ. TƠ-RỐT-XKI

3. I. 1919.

Ghi bằng mạt mât
 Vô-rô-nê-giơ và chuyển đến nơi
 Tơ-rốt-xki có mặt

Tôi rất lo ngại, phải chăng đồng chí đã say mê với U-crai-na để ảnh hưởng không tốt đến nhiệm vụ chiến lược chung. Nhiệm vụ đó là phải mở cuộc tiến công chung, kiên quyết và nhanh chóng chống lại Cra-xnốp, cuộc tiến công mà Va-txê-tít kiên quyết đòi hỏi. Tôi hết sức lo sợ là chúng ta không làm kịp việc đó và những thắng lợi gần đây của

bọn Cra-xnốp ở gần Txa-ri-txun lại làm trì hoãn cuộc tiến công của chúng ta và làm mất cơ hội. Chúng ta cũng đã để mất thế chủ động trong những hoạt động quan trọng ở gần A-xtor-khan cũng như trên biển Ca-xpien, ở gần Txa-ri-txun và ở phía Đông. Va-txê-tít tán thành mở đợt tiến công chung nhanh chóng chống Cra-xnốp, nhưng Va-txê-tít rõ ràng không đủ sức chống lại thói lè mề và chủ nghĩa phân lập của những người U-crai-na và của những phần tử địa phương chủ nghĩa khác. Liệu đồng chí có thể dốc toàn sức lực ra để thúc đẩy và tiến hành đến cùng cuộc tiến công chung chống lại Cra-xnốp được không?

Lê-nin

*In lần đầu không đầy đủ trong
 cuốn "Cuộc nội chiến. 1918 -
 1921", t. III*

*In toàn văn năm 1942 trong
 Văn tập *Lê-nin*, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

419
ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT
TỈNH A-XTOR-KHAN,
BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT THÀNH PHỐ
VÀ ĐẢNG ỦY TỈNH

A-xtor-khan

Ban chấp hành Xô-viết tỉnh,
 Ban chấp hành Xô-viết thành phố
 Gửi đảng ủy tỉnh

Để trả lời đơn của các đồng chí về việc thành lập hội đồng quốc phòng ở A-xtor-khan, Hội đồng quốc phòng nước

Cộng hòa tuyên bố rằng không cần thiết thành lập các hội đồng quốc phòng địa phương²⁵⁸.

Chủ tịch Hội đồng quốc phòng Lê-nin

Viết ngày 3 tháng Giêng 1919

*In lần đầu năm 1945 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXV*

Theo đúng bản do L. A. Phô-ti-ê-va viết và do V. I. Lê-nin ký

420
* GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT
HUYỆN VĒ-XI-Ê-GÔN-XCƠ VÀ
GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT TỈNH TVE

3. I. 1919.

Tôi đề nghị thảo luận vấn đề giúp đỡ đảng ủy Va-xi-u-ti-nô Đảng cộng sản Nga gõ, cấp tiền vay và sách để khôi phục lại Cung nhân dân bị hỏa hoạn. Nếu cần sự giúp đỡ của trung ương, hãy báo cho tôi biết đồng thời gửi đơn tới các bộ dân ủy hữu quan²⁵⁹.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy
V. U-Ir-a-nóp (Lê-nin)

*"Tin tức của Xô-viết đại biểu
công nhân, nông dân và Hồng
quân Vē-xi-ê-gôn-xcơ", số 2 (30),
ngày 18 tháng Giêng 1919*

Theo đúng bản đăng trên báo

Điện gửi Ủy ban đặc biệt Cuốc-xco. Ngày 6 tháng Giêng 1919

315

421
ĐIỆN GỬI RI-A-BI-NIN²⁶⁰

5. I. 1919.

Goóc-ki-nô, trên tuyến đường sắt phía Bắc
 Gửi Ri-a-bi-nin, chủ tịch cuộc họp chung
 của các đốc công và công nhân

Những người được bầu có thể tới lúc nào họ muốn. Tôi cố gắng tự tiếp, nhưng nếu không thể được thì sẽ nhờ người thư ký tiếp.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

*In lần đầu năm 1945 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXV*

Theo đúng bản thảo

422
ĐIỆN GỬI ỦY BAN ĐẶC BIỆT CUỐC-XCƠ

6. I. 1919.

Cuốc-xco, Ủy ban đặc biệt

Bản sao gửi Ban chấp hành Xô-viết tỉnh

Phải bắt giam ngay Cô-gan, ủy viên chi nhánh Cuốc-xco của Ban thu mua trung ương về tội anh ta không giúp đỡ cho 120 công nhân bị đói của Mát-xcơ-va và để họ về không. Phải công bố trên báo chí và qua các tờ thông báo để cho tất cả cán bộ của các chi nhánh thu mua và của các cơ quan lương thực biết rằng thái độ hình thức chủ nghĩa và quan liêu đối với công việc, thái độ không nhiệt tình

giúp đỡ các công nhân bị đói sẽ bị trùng trị nghiêm khắc, kể cả bị xử bắn²⁶¹.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy *Lê-nin*

"Làn sóng" (Cuốc-xco), số 5,
ngày 11 tháng Giêng 1919

Theo đúng bản thảo

**423
ĐIỆN GỬI ỦY VIÊN PHỤ TRÁCH LƯƠNG THỰC
TỈNH XIM-BIẾC-XCO**

Ủy ban của 42 tổ chức công nhân đang bị đói ở Pê-tơ-rô-grát và Mát-xco-va khiếu nại về tính không tháo vát của đồng chí. Tôi yêu cầu về phía đồng chí phải kiên quyết đến mức tối đa và không được có thái độ hình thức đối với công việc và giúp đỡ mọi mặt cho các công nhân đói. Nếu không có kết quả, tôi sẽ buộc phải bắt giam toàn bộ tập thể nhân viên các cơ quan của đồng chí và truy tố trước tòa án. Tôi đã gấp rút ra lệnh tăng cường đầu tàu và toa xe. Đồng chí phải cho bốc xếp ngay hai đoàn tàu hiện có, mỗi đoàn gồm 30 toa. Hãy đánh điện báo về việc thi hành.

Đồng chí phải ngày đêm thu nhận lúa mì của nông dân. Nếu đúng là sau 4 giờ đồng chí không thu nhận lúa và bắt nông dân đợi đến sáng thì đồng chí sẽ bị xử bắn.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy *Lê-nin*

Viết ngày 6 tháng Giêng 1919

In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập *Lê-nin*, t. XXXIV

Theo đúng bản sao đánh máy

**424
ĐIỆN GỬI X. I. GU-XÉP ĐỂ CHUYỂN CHO
ỦY BAN CÁCH MẠNG U-PHA**

Ác-da-mát

Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận phía Đông,
gửi Gu-xép

Đồng chí hãy truyền đạt cho Ủy ban cách mạng U-pha, để chỉ đạo, ý kiến sau đây: phải bắt đầu đàm phán ngay với bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng khi chúng đề nghị đàm phán, trước đó phải tiến hành mọi biện pháp để ngăn chặn những âm mưu khiêu khích và để bảo vệ mặt trận, nhưng đồng thời bảo đảm quyền bất khả xâm phạm cá nhân tuyệt đối cho các đại diện đàm phán của phía bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng. Trong khi đàm phán phải tuyên bố rõ ràng ngay rằng không thể bàn đến chuyện thay đổi Hiến pháp xô-viết được, bởi vì Chính quyền xô-viết, chính quyền của các giai cấp bị bóc lột dùng để đàn áp những kẻ bóc lột, đã chứng minh một cách triệt để sự tất yếu phải có chính quyền đó để chiến thắng giai cấp tư sản, và hiện nay phong trào xô-viết đang lan tràn sang tất cả các nước trên thế giới.

Phải thường xuyên trực tiếp báo cáo cho chúng tôi về toàn bộ tiến trình đàm phán, về các thành viên tham gia của cả hai bên²⁶².

*Lê-nin, Xvéc-đlốp*¹⁾

Viết ngày 6 tháng Giêng 1919

In lần đầu năm 1960 trong cuốn:
I-a. M. Xvéc-đlốp. "Tuyển tập
gồm ba tập", t. 3²⁾

Theo đúng bản thảo

¹⁾ Câu cuối cùng của bức điện và các chữ ký là do I-a. M. Xvéc-đlốp viết.

²⁾ Trong lần xuất bản này, người ta đã ghi nhầm rằng bức điện là do I-a. M. Xvéc-đlốp viết.

425
**ĐIỆN GỬI HỘI ĐỒNG QUÂN SỰ - CÁCH MẠNG
MẶT TRẬN CA-XPIÊN - CÁP-CA-DƠ
GỬI E. B. BÔ-SƠ²⁶³**

Chuyển cho Hội đồng quân sự - cách mạng

Bản sao gửi chủ tịch tỉnh ủy A-xtơ-ra-khan
đồng chí Cô-lê-xni-cô-va

Người ta đã nhiều lần yêu cầu đồng chí về ngay đây.
Xvéc-đlốp đã gửi riêng cho đồng chí nhiều bức điện. Nếu
đồng chí không đi ngay thì sẽ bị khai trừ khỏi đảng.

Tôi truyền đạt cho các đồng chí ở A-xtơ-ra-khan rằng họ
phải chấm dứt mọi sự xích mích và phải đoàn kết để phục vụ
công tác quân sự.

Những kẻ không thi hành mệnh lệnh này sẽ bị xử theo các
luật thời chiến.

Lé-nin

Viết ngày 7 hoặc 8 tháng Giêng 1919
Gửi đến A-xtơ-ra-khan

In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lé-nin, t. XXXIV

Theo đúng bản sao đánh máy

426
**ĐIỆN GỬI HỘI ĐỒNG QUÂN SỰ - CÁCH MẠNG
MẶT TRẬN CA-XPIÊN - CÁP-CA-DƠ²⁶⁴**

Không thể để xảy ra xung đột vũ trang được. Các đồng
chí hãy tỏ ra cứng rắn thì sự hùng hổ của đối phương và
của bọn khiêu khích sẽ bị tiêu tan. Vấn đề về gạt bỏ Gra-
xít là do các đồng chí quyết định. Một ủy ban của đảng

sẽ đến đó và trừng phạt những kẻ nào mà bằng hành động
của mình đã lôi kéo đơn vị đồng trú vào vụ A-xtơ-ra-khan.

Viết ngày 7 hoặc 8 tháng Giêng 1919

In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lé-nin, t. XXXIV

Theo đúng bản sao đánh máy

427
MỆNH LỆNH GỬI TỔNG TƯ LỆNH²⁶⁵

Chúng tôi bổ sung thêm chữ ký của ba ủy viên Ban chấp
hành trung ương vào bản kiến nghị đó của hai ủy viên Ban
chấp hành trung ương, chúng tôi chuyển kiến nghị này, —
coi đây là kiến nghị của Ban chấp hành trung ương, — cho
các cơ quan có thẩm quyền quân sự thi hành.

Mát-xcơ-va, 8. I. 1919.

Các ủy viên Ban chấp hành
trung ương Đảng cộng sản
Nga Lé-nin¹⁾

Dặng lần đầu (theo nguyên
văn) năm 1939 trên "Tạp chí
lịch sử - quân sự", số 5

Theo đúng bản thảo

¹⁾ Tiếp đó là những chữ ký của I-a. M. Xvéc-đlốp và I. T. Xmin-ga.

428
ĐIỆN GỬI G. C. OÓC-ĐGIÔ-NI-KÍT-DÊ

9. I. 1919.

A-xtô-ra-khan

Ban tham mưu mặt trận

để chuyển bằng vô tuyến điện đến Vla-đi-cáp-ca-dơ
gửi Oóc-đgiô-ni-kít-dê

Lần đầu tiên tôi nhận được bức điện của đồng chí. Xin cảm ơn và gửi lời chào. Đề nghị thông báo thường xuyên hơn.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy *Lê-nin*

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

429
ĐIỆN GỬI G. E. DI-NÔ-VI-ÉP

10. I. 1919.

Pê-tô-rô-grát

Xmôn-nuri

Gửi Di-nô-vi-ép

Buổi nói chuyện với Ra-vích và Ca-li-nin, cũng như bức điện của Sa-đuốc-xcai-a làm cho tôi có ý nghĩ là đến chín phần mươi số nhân viên trong bộ máy tối cao của chính quyền ở Pê-tô-rô-grát chẳng hoạt động gì cả. Tôi đề nghị phải suy nghĩ kỹ và cấp bách tiến hành cải tổ lại, phải điều đi hàng chục, nếu không phải là hàng trăm, cán bộ ưu tú sang công tác kiểm tra thực tế cho ngành vận tải, và tự bản thân đồng chí phải đứng đầu công tác kiểm tra thực

tế các đoàn tàu chở lương thực. Nếu không thì không thể cứu vãn được.

Lê-nin

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

430
**ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT
TỈNH RI-A-DAN**

12. I. 1919.

Ri-a-dan

Gửi Ban chấp hành Xô-viết tỉnh

Đã áp dụng những biện pháp gì nhân việc Ban kiểm tra nhà nước phát hiện ra vụ đầu cơ lớn trong các nhà ăn công cộng?²⁶⁶

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy *Lê-nin*

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV*

Theo đúng bản thảo

431
**ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT
HUYỆN XU-DƠ-ĐAN²⁶⁷**

12. I. 1919.

Xu-dơ-dan, tỉnh Vla-đi-mia
Gửi Ban chấp hành Xô-viết huyện

Bản sao gửi đến Vla-đi-mia cho
Ban chấp hành Xô-viết tỉnh

Các đồng chí hãy kiểm tra nghiêm ngặt tư cách của các đội kiểm tra và của Ủy ban đặc biệt ở Ga-vri-lốp Pô-xát.

Họ có giao biên lai về số lúa bị tịch thu không, giấy tờ thanh toán có đúng không, họ xử lý số lúa thu được như thế nào? Hãy đánh điện báo về việc thi hành.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy *Lê-nin*

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

432

NHIỆM VỤ GIAO CHO THU KÝ²⁶⁸

Bản báo cáo rõ ràng đầu tiên. Tìm hiểu xem ai là *Pa-scóp*, viết công văn cho Bộ dân ủy nội vụ nói rằng tôi hoan nghênh *bản báo cáo rõ ràng đầu tiên* đó, tôi cảm ơn *Pa-scóp* và tôi đòi hỏi những người khác *cũn g là m nhữ vây*.

Viết ngày 13 tháng Giêng 1919

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

433

ĐIỆN GỬI A. P. CU-ĐRI-ÁP-TXÉP

Pê-tơ-rô-grát

Ban thư viện Bộ dân ủy giáo dục
Gửi trưởng ban Cu-đri-áp-txép

Đồng chí hãy bảo vệ thư viện của Xto-ru-vê hiện ở Trường đại học bách khoa, để khỏi bị mất cắp. Hãy chuyển giao những gì đặc biệt có giá trị cho thư viện công cộng,

còn lại thì giao cho Trường đại học bách khoa. Cần phải nhờ giám đốc Trường đại học bách khoa giao lại cho bà Ni-na A-lech-xan-đrốp-na Xto-ru-vê bức chân dung Ghéc-đơ, một tác phẩm của I-a-rô-sen-cô.

Hãy đánh điện báo về việc thi hành.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy *Lê-nin*

Viết ngày 13 tháng Giêng 1919

*In lần đầu năm 1945 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXV*

Theo đúng bản thảo

434

ĐIỆN GỬI I. V. XTA-LIN và Ph. E. ĐGIÉC-GIN-XKI²⁶⁹

14. I. 1919.

Gla-dóp và chuyến đến nơi
Xta-lin, Đgiéc-gin-xki có mặt

Tôi đã nhận được và đã đọc bản báo cáo mật mã thứ nhất. Thiết tha yêu cầu cả hai đồng chí đích thân chỉ đạo việc thực hiện tại chỗ những biện pháp đã được đề ra, bởi vì nếu không thì sẽ không thể bảo đảm đạt được thắng lợi.

Lê-nin

*Đăng lần đầu năm 1934
trên tạp chí "Cách mạng
võ sản", số 3*

Theo đúng bản thảo

435

GỬI A. Đ. TXI-U-RU-PA²⁷⁰

Gửi Txi-u-ru-pa:

Dù thέn ào đí nưa cũng cần phải chua ǎn bi
công bố và tiến hành tuần lẽ các trẻ em đói.

Có thể là kết hợp tuần lẽ đó với việc công tác *trưng thu lương thực* thừa và đợt huy động đặc biệt các ủy ban nông dân nghèo.

Có thể là thu thêm và làm thêm một thứ gì cho các cháu nhỏ?

Rất cần.

Tôi gửi kèm theo đây thư nói *về thịt*: đề nghị gửi trả lại cho tôi càng sớm càng tốt, kèm theo ý kiến nhận xét *ngắn gọn* của Bộ dân ủy lương thực²⁷¹.

Viết sớm nhất ngày 14
tháng Giêng 1919

In lần đầu, theo đúng bản thảo

436
ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT
TỈNH CUỐC-XCƠ

16. I. 1919.

Cuốc-xcơ

Gửi Ban chấp hành Xô-viết tỉnh
Bản sao¹⁾

Hãy thả Cô-gan ra, hiện nay anh ta được các đảng viên chín chắn bảo lãnh, và không thể bỏ qua việc điều tra

¹⁾ Có lẽ V. I. Lê-nin chưa viết hết địa chỉ thứ hai.

được¹⁾. Hãy tiếp tục điều tra, báo cho biết kết quả của cuộc điều tra đó.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV

Theo đúng bản thảo

437
* GỬI CHÁNH VĂN PHÒNG
HỘI ĐỒNG BỘ TRƯỞNG DÂN ỦY

18. I. 1919.

Tôi ra lệnh cho đồng chí phải báo cáo ngay cho tôi về tất cả các đơn khiếu nại được gửi đến cho Văn phòng Hội đồng bộ trưởng dân ủy, khiếu nại về tất cả các cơ quan và nhân viên chính phủ, những vụ khiếu nại có văn bản thì phải báo cáo lên cho tôi trong vòng hai mươi bốn giờ đồng hồ, những sự khiếu nại miêng thì phải báo cáo lên cho tôi trong vòng bốn mươi tám giờ đồng hồ.

Văn phòng phải tổ chức một bộ phận đặc biệt ghi nhận các đơn khiếu nại như vậy, đồng thời người chỉ đạo bộ phận văn thư của Văn phòng có nhiệm vụ theo dõi chặt chẽ việc thi hành những quyết định của tôi về những đơn khiếu nại đó.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-li-a-nóp (Lê-nin)

In lần đầu năm 1945 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXV

Theo đúng bản đánh máy do
V. I. Lê-nin ký

¹⁾ Có lẽ đây là nói về đơn đề nghị của đảng đoàn cộng sản thuộc Ban thu mua trung ương trực thuộc Bộ dân ủy lương thực nước Cộng hòa liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga.

438
GỬI L. Đ. TƠ-RỐT-XKI²⁷²

Đồng chí Tơ-rốt-xki!

Đồng chí hãy gửi trả lại cho tôi bản này, sau khi viết ý kiến của mình.

Theo tôi, hành động của Va-txê-tít thật *quá mức tối iệt*, anh ta đã cho 3 trung đoàn đến Nác-va. *Hãy huyền bồ quay về định rõ!!*

21/I.

Lê-nin

Viết ngày 21 tháng Giêng 1919

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

439
GỬI M. C. VLA-ĐI-MI-RỐP

22. I. 1919.

Đồng chí Vla-đi-mi-rốp!

Tôi đã nhận được thư của đồng chí²⁷³. Rất cảm ơn. Tôi sẽ cố gắng thực hiện ngay bản dự án, thậm chí trước phiên họp của Hội đồng quốc phòng: bằng cách trưng cầu ý kiến.

Giá đồng chí (dù thỉnh thoảng) đưa lên báo chí *những lời kêu gọi* công nhân thì tốt biết mấy.

Gửi đồng chí lời chào! Lê-nin

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV*

Theo đúng bản thảo

440
**ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT
TỈNH CUỐC-XCO²⁷⁴**

22. I. 1919.

Cuốc-xco

Gửi Ban chấp hành Xô-viết tỉnh

Cô-gan bị tôi bắt giam vì tội chèn mảng quản lý, không cử công nhân tới nhưng huyền thích hợp hơn, chưa tích cực giúp đỡ công nhân.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV*

Theo đúng bản thảo

441
GỬI C. I. LAN-DE

23. I. 1919.

Đồng chí Lan-de!

Tôi lưu ý đồng chí tới nghị quyết thông qua ngày hôm nay ở Hội đồng bộ trưởng dân ủy: đồng chí được giao nhiệm vụ kiểm tra *trước thứ bảy* (để kịp phiên họp của Hội đồng bộ trưởng dân ủy họp vào thứ bảy), xem *Cục cung cấp lương thực cho công nhân công xưởng, nhà máy và các tổ chức nhiên liệu* (hoặc các cơ quan khác của Bộ dân ủy lương thực) thực hiện như thế nào quyết định ngày 18. I. 1919 của Hội đồng bộ trưởng dân ủy;

- xác minh rõ nguyên nhân của tình trạng trì trệ;
- tìm ra những kẻ có lối²⁷⁵.

Đồng chí hãy chỉ định một cán bộ thanh tra *am hiểu* là *đảng viên cộng sản*, nhất định phải cử *một công nhân* đi kèm với cán bộ ấy và *hãy gấp rút* để bắt đầu công việc *từ sáng thứ sáu* (nếu chưa có người công nhân ấy, *cũng cứ bắt đầu tiến hành không có anh ta*, rồi anh ta sẽ đến sau).

Tôi coi việc này rất quan trọng: *hàng ngày* phải cho biết tin tức. Cần phải kiểm tra công việc hành chính của Cục cung cấp lương thực cho công nhân công xưởng, nhà máy và các tổ chức nhiên liệu, trình tự các bức điện (có được sắp xếp cẩn thận không, tìm có dễ không, có kiểm tra thời gian trả lời không và vân vân).

Tôi thiết tha đề nghị làm việc đó gấp hơn và chặt chẽ hơn.

Lê-nin

In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV

Theo đúng bản thảo

442 NHIỆM VỤ GIAO CHO THỦ KÝ²⁷⁶

Gọi điện thoại và báo cho Nép-xki rằng đang đòi hỏi những biện pháp *khan cách* và tôi yêu cầu đồng chí ấy trả lời ngay.

23/I.

Viết ngày 23 tháng Giêng 1919

In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV

Lê-nin

Theo đúng bản thảo

443 ĐIỆN GỬI L. Đ. TO-RỐT-XKI

Mát

Cô-dơ-lốp và chuyên đến nơi
Chủ tịch Hội đồng quân sự - cách mạng
To-rốt-xki có mặt

Uyn-xon đề nghị đình chiến và kêu gọi tất cả các chính phủ ở nước Nga tham gia hội nghị. Tôi e rằng hắn ta muốn dành cho mình Xi-bi-ri và một phần miền Nam, vì nếu làm khác đi thì hầu như không hy vọng giữ được một tí gì. Theo tôi, tình hình đó cùng việc chiếm được Ô-ren-bua, Lu-gan-xơ và Tséc-tcô-vô bắt buộc chúng ta phải dốc toàn lực ra để trong vòng một tháng chiếm lại cả Rô-xtốp, cả Tsê-li-a-bin-xơ và Ôm-xơ. Vấn đề sau phù hợp với buổi nói chuyện của chúng ta. Đồng chí hãy đặc biệt kiểm tra chiến lược của Vatxê-tít sau khi chiếm lại Ô-ren-bua, hãy báo cho biết ý kiến của đồng chí. Có lẽ đồng chí sẽ phải đến gặp Uyn-xon²⁷⁷.

Lê-nin

Viết ngày 24 tháng Giêng 1919

In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV

Theo đúng bản sao đánh máy

444 ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT TỈNH XA-MA-RA²⁷⁸

27. I. 1919.

Xa-ma-ra

Gửi Ban chấp hành Xô-viết tỉnh

Các đồng chí hãy gửi ngay về Mát-xco-va tất cả tài liệu vạch tội A-léch-xan-đro Mi-khai-lô-vích Xmiếc-nốp, một đảng

viên Đảng xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh hữu, hãy báo cho biết lý do bắt giam ông ta, kiểm tra lại lời tuyên bố của ông ta về nguyễn vọng muốn hợp tác với Chính quyền xô-viết chống lại Côn-tsắc, tạm thời hãy dành cho Xmiéc-nốp được hưởng những điều kiện bị bắt giữ ưu đãi nhất.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

*In lần đầu năm 1945 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXV*

Theo đúng bản thảo

445

GỬI C. I. LAN-ĐE

Gửi Lan-de: tôi đề nghị án định *ngay* cuộc điều tra nghiêm minh, nhất thiết phải cử thêm một công nhân - đảng viên cộng sản đi kèm với cán bộ thanh tra tin cẩn²⁷⁹.

28/I.

Lê-nin

Viết ngày 28 tháng Giêng 1919

*In lần đầu năm 1959 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXVI*

Theo đúng bản thảo

446

GỬI E. M. XCƠ-LI-AN-XKI

30. I. 1919.

Gửi Xcơ-li-an-xki

Của D. P. Crơ-gi-gia-nốp-xcai-a, thông qua Một nhóm 8 phi công trong quân đoàn tác chiến tại mặt trận Txa-ri-txun, Không quân đỏ (phi đội

một nữ đại biểu đi dự đại hội về công tác giáo dục ngoài nhà trường

23) — đứng đầu là phi công *B a - r a - n ő p* (trước kia đã ở đơn vị 8 thuộc sư đoàn không quân đặc biệt) — yêu cầu cử về một ban thanh tra, và báo cáo là các phi đội *c h i* tồn tại *tr ên g i á y t ờ* và tình hình thật *n g u y k i c h*²⁸⁰.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-li-a-nốp (Lê-nin)

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

447

ĐIỆN GỬI Kh. G. RA-CỐP-XKI

31. I. 1919.

Khác-cốp, gửi Ra-cóp-xki

Nghe nói ở Khác-cốp có các tờ báo xuất bản ở Crưm và Ô-dét-xa, trong đó có cả báo xuất bản ở Ô-dét-xa bằng tiếng Pháp. Tôi rất mong đồng chí ra lệnh sưu tầm ngay các tập báo trọn bộ và gửi các bộ đó đều đặn về đây cho chúng tôi.

Lê-nin

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

448
ĐIỆN GỬI N. I. I-VA-NỐP²⁸¹

Gửi ủy viên phụ trách lao động I-va-nốp, Pê-tơ-rô-grát
 Bản sao gửi Di-nô-vi-ép, **Pê-tơ-rô-grát**

Sự cần thiết về phương diện quân sự đã bức bách đòi hỏi phải nâng cao tối đa năng suất của nhà máy sản xuất vũ khí ở I-giép-xcơ. Trở ngại chủ yếu là thiếu công nhân. Hai tuần trước Hội đồng quốc phòng đã giao nhiệm vụ cho công đoàn công nhân kim khí cấp tốc tạm chuyển 5 000 công nhân về I-giép-xcơ, đặc biệt trông vào công nhân Pê-tơ-rô-grát, số công nhân ấy có thể tìm được việc làm, nhà ở và đầy đủ lương thực ở I-giép-xcơ.

Đến tận bây giờ mà vẫn chưa thấy có tin tức gì về số lượng công nhân Pê-tơ-rô-grát chuyển đến I-giép-xcơ. Hội đồng quốc phòng thấy rằng không thể dung thứ thái độ thờ ơ như vậy đối với khả năng đang mở ra là có thể không những cấp công ăn việc làm, mà còn nuôi sống cho hàng ngàn công nhân cùng với gia đình của họ.

Tôi đề nghị đánh điện khẩn, cho biết xem có bao nhiêu công nhân sẽ được cử đi từ Pê-tơ-rô-grát đến I-giép-xcơ và cụ thể bao giờ thì cử đi.

Tôi cảnh cáo trước là sẽ không tha thứ cho bất kỳ sự lè mề chậm trễ nào, bất kỳ một sự thoái thác nào¹⁾.

Chủ tịch Hội đồng quốc phòng Lê-nin

Viết ngày 31 tháng Giêng 1919

In lần đầu năm 1942 trong
 Văn tập Lê-nin, t. XXXIV

Theo đúng bản do L. B. Cra-
 xin viết và do V. I. Lê-nin bổ
 sung và ký

¹⁾ Câu cuối cùng do chính tay V. I. Lê-nin viết.

449
GỬI L. B. CA-MÊ-NÉP²⁸²

Gửi Camênap

Tôi khuyên nên đáp ứng yêu cầu của *Dgiéc-gin-xki*. Về nguyên tắc đồng chí ấy đúng, còn *Cru-len-cô* thì bận rộn một cách vô ích, — ấn tượng của tôi là như vậy.

Viết vào nửa cuối tháng Giêng 1919

*In lần đầu năm 1933 trong
 Văn tập Lê-nin, t. XXI*

Theo đúng bản thảo

450
GỬI L. B. CRA-XIN

Đồng chí hãy chuyển ngay cho *Tsi-tsê-rin* và *theo dõi* (hoặc giao cho ai đó theo dõi) sao cho người ta *tích cự c và k h ô n g n g ừ n g* thực hiện chính sách này²⁸³.

Viết tháng Giêng - tháng Hai 1919

*Đăng lần đầu năm 1960 trên
 tạp chí "Những vấn đề lịch
 sử", số 7*

Theo đúng bản thảo

451
**GỬI V. P. MI-LI-U-TIN,
 N. N. CRE-XTIN-XKI, Đ. I. CUỐC-XKI**

Gửi Mi-li-u-tin, Cre-xtin-xki, Cuốc-xki

Báo "Tin tức" ra ngày 2. II đăng tin cho biết là Ngân hàng nhân dân Mát-xcơ-va (tức là những người lãnh đạo

hợp tác xã dân dụng công cộng của chúng ta) bị vạch trần (qua các báo ở Ki-ép) về tội dùng thủ đoạn *đầu cơ* để có được 50 toa xe đường, phối hợp chặt chẽ với những thủ đoạn của bọn "trồng lúa", bọn cu-lắc và địa chủ U-cra-i-na do Xô-cô-rô-pát-xki cầm đầu!

Cần phải 1) tăng cường tuyên truyền trên báo chí về vấn đề đó: *đả kích bọn lãnh đạo* hợp tác xã, vạch mặt chúng đến cùng (phân biệt với việc sử dụng bộ máy); 2) chỉ định *Ủy ban điều tra*¹⁾.

Viết ngày 2 tháng Hai 1919

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

Theo đúng bản thảo

452 ĐIỆN GỬI B. N. NIM-VI-TXO-KI²⁸⁴

U-pha, gửi Nim-vi-txơ-ki,
chủ tịch Ủy ban cách mạng tỉnh

Chúng tôi đề nghị đừng khước từ Kha-li-cốp, mà đồng ý ân xá với điều kiện là tổ chức một mặt trận thống nhất với các trung đoàn Ba-ski-ri-a chống lại Côn-tsắc. Phía Chính quyền xô-viết sẽ bảo đảm hoàn toàn tự do dân tộc cho người Ba-ski-ri-a. Dĩ nhiên là song song với cái đó cần phải hết sức nghiêm khắc ngăn chặn các phần tử phản cách

¹⁾ V. I. Lê-nin đề thêm vào cuối bức thư: "đưa vào *tập hồ sơ lưu* những giấy tờ cần thẩm tra *sớm*". Còn có những bản đánh máy bức thư này thì (do V. I. Lê-nin ký tên và gửi cho V. P. Mi-li-u-tin và N. N. Cre-xtin-xki).

mạng trong dân cư Ba-ski-ri-a và nắm được quyền kiểm soát thực tế lòng trung thành vô sản của quân đội Ba-ski-ri-a¹⁾.

Lê-nin, Xta-lin

*Viết ngày 5 hoặc 6
tháng Hai 1919*

*Đăng ngày 16 tháng Hai 1919
trên báo "Đời sống của các
dân tộc" (Mát-xcô-va), số 5*

*Theo đúng văn bản do V. I. Lê-
nin và I. V. Xta-lin viết*

453

ĐIỆN GỬI G. E. DI-NÔ-VI-ÉP

6. II. 1919.

Pê-tơ-rô-grát
Xmôn-nui, gửi Di-nô-vi-ép

Có phải đồng chí đã bắt Rốp-pơ, tổng giáo chủ ở Mô-ghi-lép, làm con tin phải không? Tôi đề nghị cho biết, với điều kiện gì có thể thả ông ta ra được, giáo hoàng đang cầu xin việc đó²⁸⁵.

Lê-nin

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV*

Theo đúng bản thảo

454 GỬI GIÁC-CƠ XA-ĐUN

8. II. 1919.

Đồng chí Xa-đun thân mến!

Tôi rất cảm ơn về cuốn sách của đồng chí²⁸⁶. Tôi không có trọng bộ các báo chí Pháp xuất bản vào tháng Giêng. Tôi chưa thấy chúng. Có thể là ở chỗ Tsi-tsê-rin chăng?

¹⁾ Đoạn từ những chữ "Dĩ nhiên là... cần phải" trong bức điện là do chính tay V. I. Lê-nin viết.

Gửi đồng chí lời chào cộng sản và những lời chúc tốt đẹp nhất mong đồng chí bình phục.

Lê-nin của đồng chí

*Dăng lần đầu bằng tiếng Pháp
(theo nguyên văn) ngày 3 tháng
Tư 1925 trên báo "L'Humanité",
số 7812*

*Dăng lần đầu bằng tiếng Nga
ngày 18 tháng Tư 1925 trên "Báo
đó", số 89.*

*Theo đúng bản đăng trên báo
Dịch từ tiếng Pháp*

455
**GỬI E. M. XCO-LI-AN-XKI
và V. N. PỐT-BEN-XKI**

1

Gửi Xco-li-an-xki:

Phải ngăn cấm trò chơi đánh điện như vậy²⁸⁷.

Viết ngày 10 tháng Hai 1919

2

Gửi Xco-li-an-xki và Pốt-ben-xki:

Có thể nào ra thông tư ngăn cấm những bức điện ngu xuẩn gửi tới 100 địa chỉ như thế này được không?²⁸⁸.

Viết ngày 11 tháng Hai 1919

*In lần đầu năm 1959 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXVI*

Theo đúng bản thảo

456
ĐIỆN GỬI A. G. SLI-ÁP-NI-CỐP

12. II. 1919.

A-xtơ-ra-khan
Gửi Sli-áp-ni-cốp

Tôi đã nhận được bức điện của đồng chí thông báo về tình hình ở Ba-cu²⁸⁹. Tôi hy vọng là đồng chí hiểu tầm quan trọng to lớn của vấn đề và sẽ áp dụng các biện pháp tích cực nhất nhằm lợi dụng tâm trạng của những người ở Ba-cu để hành động một cách nhanh chóng và có tính chất quyết định. Đồng chí hãy bảo đảm an toàn cho những người chạy sang phía chúng ta. Hãy đánh điện tỉ mỉ hơn.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy *Lê-nin*

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

457
ĐIỆN GỬI G. E. DI-NÔ-VI-ÉP

13. II. 1919.

Pê-tơ-rô-grát
Xmôn-nui
Gửi Di-nô-vi-ép

Việc người Phần-lan thả anh Mô-rít Lây-tây-den như thế nào rồi?²⁹⁰. Bằng bất kỳ giá nào cũng phải cố gắng đạt cho bằng được việc thả anh ấy. Hành động của bọn Phần-lan thật đáng phẫn nộ. Hãy đánh điện cho biết.

Lê-nin

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV*

Theo đúng bản thảo

458
GỬI G. I. PÊ-TƠ-RỐP-XKI²⁹¹

Đồng chí Pê-tơ-rốp-xki! Người ta cho tôi biết rằng tác giả là một người trung thực và là một đảng viên. Tôi đề nghị chỉ định người điều tra, lấy trong số những người *thân trọng hơn*. Hãy báo cho tôi biết là đã chỉ định *a i*.

13/II.

*Lê-nin**Viết ngày 13 tháng Hai 1919**In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV**Theo đúng bản thảo*

459

**ĐIỆN GỬI HỘI ĐỒNG QUÂN SỰ -
CÁCH MẠNG MẶT TRẬN PHÍA ĐÔNG**

Việc quân đoàn 2 rút lui làm tôi hết sức lo ngại. Tôi đã nói chuyện với Va-txê-tít, anh ta sắp đi Vi-át-ca. Đề nghị các đồng chí báo cho tôi biết là các đồng chí áp dụng những biện pháp gì và tình hình ra sao với việc đưa thêm một trăm đại đội đến. Thứ hai. Tôi hy vọng là các đồng chí sẽ làm đến mức tối đa những gì có thể làm được cho công tác lương thực và cung cấp cho Ủy ban trung ương về cung cấp lương thực cho Hồng quân những lực lượng quân sự tốt. Cái chính là tránh va chạm với họ. Hãy báo cho biết là đã tổ chức được một công tác nhịp nhàng chưa. Thứ ba. Còn cái công

việc bí mật mà Gu-xép gửi thư cho tôi biết – được gửi đến qua một phái viên đặc biệt – thế nào rồi?

14 tháng Hai.

*Lê-nin**Viết ngày 14 tháng Hai 1919**In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV**Theo đúng bản sao đánh máy*

460
GỬI G. E. DI-NÔ-VI-ÉP

14. II. 1919

Đồng chí Di-nô-vi-ép!

Một phụ nữ bà con với Vích-to I-va-nô-vích Đô-brô-vôn-xki, một tay ủy viên Ban chấp hành trung ương Đảng dân chủ - lập hiến (nguyên là trạng sư) (chồng bà ta làm việc cho Chính quyền xô-viết) đã xin tôi thả Đô-brô-vôn-xki. Những lý do của bà ta đưa ra: "Trong số những con tin không có ông ta. Ông ta đã từ bỏ hoạt động chính trị từ năm 1907. Ông ta đã già, ốm yếu, chẳng bao lâu trước khi bị bắt đã bị viêm phổi nặng, từ một con người mới 50 tuổi còn sung sức, ông ta đã trở thành một ông già ốm yếu thảm hại. Gia đình bắt đầu nghèo túng, chỉ trông chờ vào tiền lương của trụ cột gia đình".

Tôi đề nghị đồng chí kiểm tra và suy nghĩ xem có thể thả với điều kiện có người nhận bảo lãnh, được không? Đồng chí hãy làm ơn chuyển cho tôi cả nhận xét của Ủy ban đặc biệt²⁹².

Gửi đồng chí lời chào! *Lê-nin*

*In lần đầu năm 1925 trong
cuốn "Kỷ niệm một năm ngày
V. I. Lê-nin mất", Lê-nin-grát -
Mát-xcơ-va.*

Theo đúng bản thảo

461
GỬI N. P. BRI-U-KHA-NỐP²⁹³

Gửi Bri-u-ka-nốp: đó quả thực là một điều ghê tởm: tháng trước đã vét sạch rồi. Lúa mì thì có nhiều. Không có nhân công, — còn ở đây thì đói.

Cần phải áp dụng những biện pháp quyết liệt, báo động *Cục Lương thực quân đội* + ban thanh tra công nhân.

Đồng chí đã làm được gì? Đồng chí còn dự định sẽ làm gì nữa?

Viết ngày 17 tháng Hai 1919

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV*

Theo đúng bản thảo

462
ĐIỆN GỬI G. E. DI-NÔ-VI-ÉP

18. II. 1919

Pê-tơ-rô-grát

Xmôn-nui, gửi Di-nô-vi-ép

Tôi vừa mới nghe đồn là hình như Xô-viết khu phố đã đuổi Vê-ra I-va-nốp-na Da-xu-lịch và nhiều nhà cách mạng nổi tiếng khác ra khỏi ngôi nhà dành cho các nhà văn. Đó thật là một việc ô nhục! Có lẽ nào đó là sự thực?²⁹⁴

Lê-nin

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV*

Theo đúng bản thảo

463
**ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT
HUYỆN MA-MA-ĐƯ-SƠ**²⁹⁵

18. II. 1919

Ma-ma-đư-sơ

Ban chấp hành Xô-viết huyện

Có phải đảng viên cộng sản Ru-ca-vi-sní-cốp ở Xoóc-mô-vô đã ngõi tù một tháng rồi mà vụ này vẫn chưa được giải quyết? Nếu đúng thế thì phải đưa ra truy tố trước tòa án kẻ có lỗi trong việc trì trệ. Hãy đánh điện trả lời.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV*

Theo đúng bản thảo

464
**ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT
HUYỆN È-LÁT-MA**²⁹⁶

18. II. 1919

È-lát-ma

Ban chấp hành Xô-viết huyện

Mi-kha-in Mi-tơ-rô-pha-nô-vích Phê-đô-xê-ép ở A-dê-e-vô khiếu nại rằng các đồng chí đã quốc hữu hóa nhà in của ông ta, ngày 6 tháng Hai đã đánh công văn số 455 khước từ việc bồi thường nhà in và không trả công cho hai công nhân học việc và một nữ công nhân đóng sách của ông ấy đã bị mất việc. Hãy báo cho biết ngay xem những sự việc đó có đúng thế không và có đúng là nhà in hiện để ở Xa-

xô-vô trong một cái kho và không hoạt động phải không? Tôi đề nghị thảo luận xem có nên đưa Phê-đô-xê-ép vào công tác ấn loát hay tạo điều kiện cho ông ta tổ chức ra một hợp tác xã công nhân và giao cho ông ta điều khiển — dưới sự kiểm soát — nhà in cũ của ông ta và hoàn toàn phục tùng Xô-viết đại biểu²⁹⁷.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV

Theo đúng bản thảo

465
ĐIỆN GỬI Kh. G. RA-CỐP-XKI²⁹⁸

Khác-cốp

Gửi Ra-cốp-xki

Các cán bộ thống kê ở Khác-cốp đề nghị đồng chí Pô-pôp, chủ nhiệm Cục thống kê trung ương, liên hệ với Chính phủ xô-viết U-cra-i-na để bàn về vấn đề tổ chức ngành thống kê của U-cra-i-na theo kiểu ngành thống kê nhà nước của nước Cộng hòa xô-viết, tức là nước Nga. Trong trường hợp đồng chí đồng ý thì đồng chí Pô-pôp có thể sẽ được cử đi U-cra-i-na với mục đích kể trên. Yêu cầu trả lời qua điện báo¹⁾.

Lê-nin

Viết ngày 18 tháng Hai 1919

In lần đầu năm 1945 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXV

Theo đúng bản do một người
không rõ tên viết, được V. I. Lê-nin
bổ sung và ký

¹⁾ Câu cuối cùng từ chữ "Yêu cầu" là do chính tay V. I. Lê-nin viết.

466
ĐIỆN GỬI P. I. XTU-TSO-CA
và I-a. A. BÉC-DIN

19. II. 1919

Ri-ga
Chính phủ xô-viết Lát-vi-a
Gửi Xtu-tsơ-ca, Béc-din

Tôi hoan nghênh quyết định của các công nhân người Đức ở Ri-ga sẽ xuất bản thành nhiều tập bộ Toàn tập các tác phẩm của Liếp-néch và Lúc-xăm-bua. Tôi hy vọng là các đồng chí sẽ giúp đỡ họ bằng mọi cách và thúc đẩy việc đó, gửi cho tôi một bản.

Lê-nin

In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV

Theo đúng bản thảo

467
ĐIỆN GỬI X. I. GU-XÉP

19. II. 1919

Ác-da-mát
Ban tham mưu mặt trận, gửi Gu-xép

Tôi đã nhận được điện trả lời về bức điện mật mã, nhưng trong đó không có lấy một lời nói về lương thực, về các biện pháp của đồng chí để dàn xếp xích mích và tăng cường việc chuyên chở đến. Đồng chí hãy trả lời.

Còn về những người Ba-ski-ri-a thì đồng chí nói đúng, khi đồng chí yêu cầu hoặc là phải giải giáp, hoặc là hành động ngay chống lại Côn-tsắc²⁹⁹.

Lê-nin

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

468
CHỈ THỊ GỬI A. Đ. TXI-U-RU-PA

19. II. 1919

Chỉ thị

Nhân dịp đồng chí bộ trưởng dân ủy A. Đ. Txi-u-ru-pa nhận công tác và do sự cần thiết bảo vệ tài sản nhà nước¹⁾, nay ra chỉ thị cho đồng chí ấy *phải nghiêm chỉnh tuân theo những điều phòng ngừa*:

*không làm việc liên tục quá hai giờ mà không có giải lao,
không làm việc sau 10 ½ giờ tối,
không tiếp khách.*

Phải thi hành một cách *vô điều kiện* những chỉ thị hạn chế của Li-đi-a A-léch-xan-đrốp-na Phô-ti-ê-va.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy
V. U-li-a-nóp (*Lê-nin*)

*In lần đầu năm 1945 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXV*

Theo đúng bản thảo

¹⁾ V. I. Lê-nin có ý nói về tình trạng sức khỏe của A. Đ. Txi-u-ru-pa.

469
GỬI L. B. CA-MÊ-NÉP

21. II. 1919

Đồng chí Ca-mê-nép!

Người cầm thư này là chủ tịch Ban chấp hành Xô-viết tỉnh Xa-ma-ra¹⁾. Đồng chí ấy có những đồ biểu và số liệu rất hay về tình hình lương thực.

Tôi thấy cần để cho đồng chí ấy *báo cáo* với một số đồng công nhân Mát-xcơ-va. Lúa mì thì có nhiều. Thực tế là như vậy. *Cần phải khuyến khích.*

Lê-nin của đồng chí

*Đăng lần đầu ngày 29
tháng Chạp 1957 trên báo
"Công xã Võn-ga", số 304*

Theo đúng bản thảo

470
**ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT
TỈNH I-A-RÔ-XLÁP**

22. II. 1919

I-a-rô-xláp

Gửi Ban chấp hành Xô-viết tỉnh
Bản sao gửi Ủy ban đặc biệt

Đa-ni-lốp, một viên chức xô-viết, khiếu nại rằng Ủy ban đặc biệt tịch thu của ông ta ba pút bột mì và những thực phẩm khác mà ông ta kiếm ra bằng sức lao động của mình trong vòng một năm rưỡi để nuôi gia đình gồm bốn người.

¹⁾ Đây là nói về A. P. Ga-lác-ti-ô-nóp.

Các đồng chí hãy kiểm tra lại thật nghiêm khắc. Đánh điện báo cho tôi biết kết quả¹⁾

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV*

Theo đúng bản thảo

471
GỬI CÁC GIÁO VIÊN TỈNH TVE³⁰⁰

Gửi đồng chí Ra-men-xki, đại diện tỉnh Tve

Đồng chí hãy truyền đạt lại cho các giáo viên tỉnh Tve là lúa mì của họ hiện nằm trong tay bọn cu-lắc và nhiệm vụ của Chính quyền xô-viết là ở chỗ chuyển số lúa mì đó cho những người lao động.

22/II. 1919.

V. U-li-a-nóp (Lê-nin)

*In lần đầu, theo đúng bản sao
do một người không rõ tên viết*

472
**GIẤY CHỨNG NHẬN CHO CÁC ĐẠI DIỆN
NGÀNH DỆT VẢI Ở ĐA-NI-LỐP**

24. II. 1919

Tôi nhận thực là các đồng chí đại diện của ngành dệt vải ở Đa-ni-lốp có đến chỗ tôi về vấn đề cấp phát cho họ suất vải. Nhưng vì vấn đề đó đã được đoàn chủ tịch Ban chấp hành trung ương các Xô-viết giải quyết rồi, mà theo

¹⁾ Trên bức điện khiếu nại V. I. Lê-nin viết: "đưa vào tập hồ sơ lưu những giấy tờ cần thẩm tra sớm".

Hiến pháp thì Ban chấp hành trung ương các Xô-viết *c a o h o n* Hội đồng bộ trưởng dân ủy, nên cả tôi là chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy, cả Hội đồng bộ trưởng dân ủy đều không có quyền thay đổi quyết định đó.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-li-a-nóp (Lê-nin)

*In lần đầu năm 1945 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXV*

Theo đúng bản thảo

473
**GỬI HỘI ĐỒNG QUÂN SỰ - CÁCH MẠNG
NƯỚC CỘNG HÒA**

Những tin tức như vậy không đáng chú ý, bởi vì không có nội dung.

Có thể cung cấp những tin tức đại loại như sau không:

- 1) Số hiệu sư đoàn (1, 2, 7...)
- 2) nơi đơn vị đóng
- 3) số lượng súng trường có lưỡi lê
- 4) " kiểm
- 5) " đại bác
- 6) " đạn nhỏ
- 7) " đạn đại bác
- 8) " ngựa
- 9) % đáp ứng các vật dụng cung cấp
- 10) khi nào sẽ chuẩn bị xong hoàn toàn
- 11) *số lượng chi bộ cộng sản*
- 12) phân phát được bao nhiêu tài liệu trong một thời hạn nào đó.

*Viết chật nhất ngày 25
tháng Hai 1919*

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

474
NHỮNG BỨC ĐIỆN GỬI
M. C. VLA-ĐI-MI-RỐP

1

Gửi Vla-đi-mi-rốp

Hội đồng quốc phòng quyết định là nếu trong vòng hai ngày mà Hội đồng quân sự - cách mạng nước Cộng hòa không đưa ra một kết luận có căn cứ tán thành tuyên bố Pô-vô-ri-nô - Txa-ri-txun, thì chúng tôi sẽ đưa tuyển Li-xki - Li-khai-a lên hàng đầu. Bộ trưởng Bộ dân ủy giao thông nói thẳng là chúng ta không thể có đủ vật liệu để khôi phục các cầu của hai tuyến đường đó. Tôi hoàn toàn đồng ý với quyết định đó của Hội đồng quốc phòng, còn nếu như đồng chí có phép lạ, sau khi chữa xong tuyển Li-xki - Li-khai-a mà còn biết cách chữa được nốt tuyển Pô-vô-ri-nô - Txa-ri-txun thì đồng chí là thánh.

Lê-nin

2

Riêng tôi tán thành để đồng chí lại, nếu đồng chí nhận khôi phục cả hai tuyến đường, như đồng chí đã viết. Hôm nay tôi còn phải cố liên hệ cho được với Txi-u-ru-pa và Xvéc-đlốp, và nếu chúng tôi có quyết định khác, thì tôi sẽ đánh điện báo ngay cho đồng chí. Có lẽ Nép-xki chưa biết là đồng chí có thể nhận được những vật liệu gì từ miền Nam gửi đến. Tôi sẽ chuyển cả hai bức thư của đồng chí cho đồng chí ấy.

Lê-nin

Viết ngày 26 tháng Hai 1919

Gửi đến Vô-rô-ne-gi'

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

*Bức điện thứ nhất theo đúng
bản thảo; bức điện thứ hai theo
đúng bản ghi trong bức điện*

475
ĐIỆN GỬI X. E. TXÊ-KHA-NỐP-XKI³⁰¹

26. II. 1919.

Rút-ni-a

Gửi Txê-kha-nốp-xki, chủ tịch Ban chấp hành Xô-viết

Bản sao gửi đến Mô-ghi-lép, gửi Ban chấp hành Xô-viết tỉnh

Tôi có thể tiếp đồng chí, nếu không trực tiếp thì sẽ thông qua đồng chí thư ký vậy. Theo ý tôi, kế hoạch của các đảng viên công sản ở tổng Mi-cu-li-nô không phải là dở, song nên có văn bản nhận xét — dù chỉ ngắn gọn — của Oóc-sa và Mô-ghi-lép về những lý do không tán thành của họ.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy *Lê-nin*

*In lần đầu năm 1945 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXV*

Theo đúng bản thảo

476
GIẤY CHỨNG NHẬN CHO I. L. LÔ-REN-TXO

26. II. 1919

Giấy chứng nhận

Người cầm giấy này, đồng chí *Lô-ren-txo*, được *Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản Nga* ủy quyền áp dụng mọi biện pháp để các đồng chí nước ngoài tới đây được thu xếp ở trong Crem-li, được cấp phòng ở tốt và ăn ngày ba bữa³⁰².

Đồng chí Man-cốp có nhiệm vụ giúp đỡ đồng chí *Lô-ren-txo* về mọi mặt.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-li-a-nốp (Lê-nin)

In lần đầu, theo đúng bản thảo

477

**GỬI A. I. XVI-ĐÉC-XKI ĐỂ CHUYÊN
CHO A. Đ. TXI-U-RU-PA**

Gửi Xvi-đéc-xki để chuyên cho A. Đ. Txi-u-ru-pa

Vì có sự bất đồng (phần nào) giữa Phrum-kin và Smít về vấn đề hợp tác xã (Phrum-kin *ủ n g h ợ* hợp tác xã công nhân *nhiều hơn*), tôi nghĩ rằng **tạm thời** cần phải giải quyết vấn đề theo tinh thần *ủ n g h ợ* hợp tác xã công nhân (chừng nào chúng ta chưa củng cố được địa vị ở trong Liên hiệp trung ương các hợp tác xã tiêu dùng)³⁰³.

Viết ngày 27 tháng Hai 1919

*In lần đầu năm 1959 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXVI*

478

GỬI M. M. CÔ-XTÈ-LỐP-XCAI-A³⁰⁴

Tôi đồng ý, nhưng nếu *Cục lương thực quân đội* là kẻ phạm tội chậm trễ, dù chỉ một giờ, công việc động viên công nhân vào các chức vụ trọng yếu và vào **đội quân lương thực**, thì phải **đuổi cỗ** tất cả các ủy viên của Cục lương thực quân đội.

Viết ngày 27 tháng Hai 1919

In lần đầu, theo đúng bản thảo

479

**NHIỆM VỤ GIAO CHO THƯ KÝ VÀ
THƯ GỬI N. P. BRI-U-KHA-NỐP**

1

NHIỆM VỤ GIAO CHO THƯ KÝ

Nhắc tôi tối hôm nay tại *Hội đồng quốc phòng*.

Nhắc Bri-u-kha-nốp: làng *I-u-gia*, huyện Vi-a-dơ-ni-ki, tỉnh Vla-đi-mia. Ủy ban những người bôn-sê-vích (đại biểu Boóc-dốp)³⁰⁵.

Viết tháng Hai 1919

*In toàn văn lần đầu, theo
đúng bản thảo*

*In lần đầu không đầy đủ năm 1945
trong Văn tập Lê-nin, t. XXXV*

2

GỬI N. P. BRI-U-KHA-NỐP

Gửi Bri-u-kha-nốp: 1) đồng chí liệu có thể giúp đỡ I-u-gia được không?
2) nếu chưa biết, thì sáng mai liệu có thể trả lời vào lúc nào?
3) đã có một công nhân rất cù của họ đến chõ tôi, anh ta hứa sẽ có nhân công. Yêu cầu loại nào và bao nhiêu?

Viết tháng Hai 1919

*In lần đầu năm 1945 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXV*

Theo đúng bản thảo

3
NHIỆM VỤ GIAO CHO THƯ KÝ

Ngày mai đồng chí Boóc-dốp ấy (ở làng I-u-gia) sẽ đến đây; hãy gọi điện thoại (hoặc thỏa thuận ngay bây giờ với Bri-u-kha-nốp), xem b a o g i ờ sẽ có kết quả của cuộc hội nghị ấy³⁰⁶.

Viết tháng Hai 1919

In lần đầu, theo đúng bản thảo

480
GỬI A. I. XVI-ĐÉC-XKI

Theo tôi, tất cả các đồng chí đều "lý luận suông" vô ích. Cứ đẩy và thôi thúc Sli-khte đi về địa phương, ở địa phương sẽ thấy rõ³⁰⁷.

Viết tháng Hai - đầu tháng Ba 1919

In lần đầu năm 1925 trong cuốn: A. G. Sli-khte. "Tôi đã biết I-lích như vậy", Khác-cốp

Theo đúng bản thảo

481
GỬI L. A. PHÔ-TI-Ê-VA³⁰⁸

1

Không thể *linh đimbus* v ới bản sắc lệnh được: chỉ riêng việc đề nghị như vậy đã đáng bị truy tố trước tòa án.

Nhưng trường hợp ngoại lệ có thể thực hiện *thông qua Ban chấp hành trung ương các Xô-viết*, và tôi cũng khuyên như vậy.

2

Cần phải biết luật pháp: tôi không nhớ, những trường hợp ngoại lệ được thực hiện là *thông qua ai*.

Viết ngày 4 tháng Ba 1919

*In lần đầu năm 1945 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXV*

Theo đúng bản thảo

482
GỬI BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG
ĐẢNG CỘNG SẢN (b) NGA

Trên cơ sở § 3 gửi một bức công hàm cho chính phủ Ba-lan cam kết rằng chúng ta hoàn toàn đồng ý và chính chúng ta muốn giải quyết bằng sự biểu quyết của nhân dân lao động, chúng ta muốn một sự thỏa thuận trên cơ sở đó, đồng ý nhượng bộ trên những vấn đề cục bộ và vân vân. Công bố những điều đó bằng chỉ thị của Ban chấp hành trung ương³⁰⁹.

Lê-nin

Viết giữa ngày 4 và ngày 24 tháng Ba 1919

In lần đầu, theo đúng bản thảo

483
ĐIỆN GỬI P. P. MU-SKIN

8. III. 1919.

Txa-ri-txutm

Gửi Mu-skin, chủ tịch Ủy ban đặc biệt tỉnh

Không thể bắt giam về tội vẽ bậy chân dung. Hãy thả ngay Va-len-ti-na Péc-si-cô-va, còn nếu bà ta là một mụ phản cách mạng thì hãy theo dõi³¹⁰.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV*

Theo đúng bản thảo

484
GỬI Ph. I. CA-LI-NIN³¹¹

Gửi Ca-li-nin

Tại sao đồng chí không phát biểu để kể xem đồng chí đã đuổi những người thừa đi như thế nào? Đồng chí đã xác định những người thừa như thế nào? và vân vân.

Viết ngày 8 tháng Ba

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV*

Theo đúng bản thảo

485
GỬI L. A. PHÔ-TI-Ê-VA³¹²

Nếu bà Khri-a-sê-va ở xa và đi bộ thì thật tội nghiệp bà ta.

Nếu có dịp đồng chí hãy giải thích khéo cho bà ta là vào những ngày không có vấn đề thống kê thì có thể về sớm được và thậm chí có thể không đến làm.

Viết ngày 8 tháng Ba 1919

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV*

Theo đúng bản thảo

486
ĐIỆN GỬI A. L. CÔ-LÊ-GA-ÉP

10. III. 1919.

Cô-dơ-lốp và chuyển đến nơi có mặt
Trưởng ban cung cấp mặt trận phía Nam
Cô-lê-ga-ép

Đồng chí đã chuyển về Mát-xcô-va bao nhiêu chuyến
chuyên xa chở lương thực và tháng sau có thể gửi về bao nhiêu?
Đã làm được tất cả mọi việc để thi hành chỉ thị của Ban chấp
hành trung ương về các biện pháp thu mua lương thực ở vùng
sông Đôn chưa? Cụ thể đã chất xếp được bao nhiêu rồi và công
việc chất xếp tiến hành ra sao? Chỗ các đồng chí có đủ công
nhân được phái từ trung ương về tham gia công tác lương thực
không? Đề nghị trả lời qua điện báo³¹³.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV*

Theo đúng bản thảo

487
GỬI L. B. CA-MÊ-NÉP³¹⁴

12. III. 1919.

Đồng chí Ca-mê-nép!

Những người đưa thư này là các đồng chí ở huyện Xa-ra-pun, tỉnh Vi-át-ca.

Các đồng chí ấy đã chở đến cho chúng ta và Pê-tơ-rô-grát mỗi nơi 40.000 pút lúa mì. Đó là một chiến công tuyệt

diệu, một chiến công rất đáng được hoan nghênh một cách hết sức đặc biệt. Còn các đồng chí ấy nhân tiện đề nghị giới thiệu họ với các công đoàn. Đồng chí làm ơn hãy mau chóng tổ chức cho họ đọc báo cáo tại Xô-viết đại biểu. Cũng còn phải đưa tin trên báo. Đồng chí hãy gọi điện thoại cho tôi khi đồng chí nhận được bức thư này, rồi sau đó phái những đồng chí cầm thư này đến gặp Smít và Tôm-xki.

Gửi đồng chí lời chào! Lê-nin

In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV

Theo đúng bản thảo

488

GỬI L. B. CRA-XIN

12. III. 1919

Đồng chí Cra-xin!

Ma-ri-a Phê-đô-rốp-na¹⁾ đã chuyển cho tôi những giấy tờ kèm theo đây. Gro-giê-bin viết chẳng rõ ràng. Práp-bum²⁾ là cái gì? Có thể nào tìm được những bản sao giấy phép của nó và lệnh hủy của nó không? Práp-bum phục tùng ai? Tôi sẽ yêu cầu họ đưa ra lời nhận xét, nhân tiện cũng hỏi cho rõ hơn xem "Văn học thế giới" yêu cầu đáp ứng cho những sách gì³¹⁵.

Lê-nin của đồng chí

Đăng lần đầu ngày 27 tháng
Ba năm 1958 trên "Báo văn học"
(Mát-xcô-vaj), số 37

Theo đúng bản thảo

¹⁾ M. Ph. An-đrê-ê-va

²⁾ Chi nhánh Pê-tơ-rô-grát của Tổng cục công nghiệp giấy (Tổng cục quản lý các xí nghiệp giấy của nhà nước thuộc Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao).

489
GỬI L. A. PHÔ-TI-Ê-VA³¹⁶

Li-đ. A-l.!

Hãy trả lời đồng chí ấy là tôi đã chuyển địa chỉ để gửi các sắc lệnh tới thường vụ Ban chấp hành trung ương rồi (và hãy gửi tới đó), còn viết thư cho tôi thì đồng chí ấy có thể viết thẳng về Mát-xcô-va, Crem-li.

Viết sau ngày 17 tháng Ba 1919

In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV

Theo đúng bản thảo

490
GỬI A. G. SLI-KHTE³¹⁷

Đồng chí Sli-khte!

- 1) Ở U-cra-i-na đồng chí đã nhận được chỉ thị của Ban chấp hành trung ương chưa (về vấn đề 50 triệu tính đến ngày 1. VI)?
- 2) Nếu chưa nhận được, thì ở đấy đã thấy chỉ thị ấy chưa?
- 3) Đồng chí nghĩ sao? Sẽ kiếm đượ c bao nhiêu?
- 4) Ở đây liệu có cần phải có những biện pháp khẩn cấp (và những biện pháp như thế nào) không?
- 5) Nếu đến ngày 1. V hoặc 1. VI mà đồng chí không chở đến được, thì chúng ta sẽ chết hết.

Lê-nin

Viết ngày 19 tháng Ba 1919

In lần đầu năm 1925 trong
Cuốn: A. G. Sli-khte. "Tôi đã
biết lịch như vậy", Khắc-côp

Theo đúng bản thảo

491
GỬI V. A. A-VA-NÊ-XỐP

Đồng chí A-va-nê-xốp!

Người cầm thư này là đồng chí É-mê-li-a-nôp, công nhân ở Pê-tơ-rô-grát, một người tốt trước kia tôi đã quen biết và là một cán bộ của đảng. Tôi thiết tha mong đồng chí tạo điều kiện cho đồng chí này có thể đi từ Mát-xcô-va đến Pê-tơ-rô-grát càng sớm càng tốt³¹⁸.

Lê-nin

21/III. 1919.

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV*

Theo đúng bản thảo

492
GỬI G. I. PÊ-TƠ-RỐP-XKI

Đồng chí Pê-tơ-rốp-xki!

Đồng chí hãy làm ơn gửi bức điện này hoặc bức điện khác tương tự, hoặc ra lệnh về việc thanh tra thông qua Ban chấp hành Xô-viết tỉnh³¹⁹.

Lê-nin

*Viết chậm ngày 22
tháng Ba 1919*

In lần đầu, theo đúng bản thảo

493
ĐIỆN GỬI V. N. CA-I-U-RỐP³²⁰

27. III. 1919.

Mật

Quân đoàn năm, gửi Ca-i-u-rốp

Tôi đã nhận được bức điện quá ư lạc quan của đồng chí; tôi hết sức e ngại rằng cái lối lạc quan như vậy, mà trước đây đã gây tác hại nhiều ở miền Đông, thì hiện nay cũng sẽ gây tác hại cho chúng ta. Hãy báo cho biết, đồng chí đã truyền đạt cho Tơ-rốt-xki ý kiến của đồng chí chưa và đồng chí đã áp dụng những biện pháp gì để cải tiến công tác chính trị, để nâng cao tinh thần phấn khởi và tính tự giác cho những đơn vị viễn binh.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

*Đăng lần đầu năm 1924 trên tạp
chí "Cách mạng vô sản", số 3 (26)*

Theo đúng bản thảo

494
ĐIỆN GỬI Ph. N. VI-SNÉP-XKI³²¹

28. III. 1919.

I-a-rô-xláp

Gửi Vi-snép-xki, ủy viên phụ trách lương thực huyện

Bản sao gửi Ban lương thực tỉnh

Ban quản trị Liên hiệp các hợp tác xã tiêu dùng ở I-a-rô-xláp buộc tội Vi-snép-xki là đã ban hành quy chế mới về cải tổ, quy chế này hiện đang làm tiêu tan hợp tác xã ở Rô-xtốp với tính cách một bộ máy kỹ thuật. Đồng chí

hãy gửi cho tôi bản sao quy chế đó và nhận xét của hợp tác xã công nhân, cũng như của Ban lương thực tinh.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV*

Theo đúng bản thảo

495
**ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT
TỈNH TSÊ-RÊ-PÔ-VÉT**

29. III. 1919.

Tsê-rê-pô-vét

Gửi Ban chấp hành Xô-viết tỉnh

Các đồng chí hãy kiểm tra bức điện khiếu nại của bà È-phrô-xi-ni-a An-đrê-ê-va È-phi-mô-va, vợ một binh sĩ người làng Nô-vô-xê-lơ, tổng Pô-crôp-xcôi-e, huyện Bê-lô-déc-xcô về việc người ta chiếm đoạt lúa của bà ta đưa vào khu công cộng, mặc dù chồng bà đã năm năm bị bắt làm tù binh, gia đình có ba người, mà lại không có người lao động. Hãy báo cho tôi biết kết quả kiểm tra và những biện pháp của các đồng chí³²².

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV*

Theo đúng bản thảo

496
GỬI BỘ TRƯỞNG BỘ DÂN ỦY NỘI VỤ

2. IV. 1919.

Gửi đồng chí b ḡ tr u ờ n g Bộ dân ủy nội vụ

Các đại diện của huyện Pu-ti-vo-lơ, tỉnh Cuốc-xcơ, khiếu nại về cuộc bầu cử. Người ta đòi phải bầu lại các Xô-viết theo đúng luật pháp. Đề nghị trả lời tôi xem đồng chí đã làm được gì: thanh tra, kiểm tra, ra lệnh, như thế nào? và vân vân.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-li-a-nốp (Lê-nin)

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV*

Theo đúng bản thảo

497
GỬI V. BA-KHO-VA-LỐP³²³

Dĩ nhiên là được phép hoàn thành công trình xây dựng nhà thờ; tôi yêu cầu hãy ghé vào chỗ bộ trưởng Bộ dân ủy tư pháp là đồng chí Cuốc-xki, mà tôi vừa mới gọi điện thoại, để xin chỉ thị.

2/IV. 1919.

V. U-li-a-nốp (Lê-nin)

*In lần đầu năm 1945 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXV*

Theo đúng bản thảo

498
GỬI E. M. XCO-LI-AN-XKI

Gửi Xco-li-an-xki

12 tù binh Pháp bị rét. Cung cấp quần áo + thực phẩm¹.

Viết ngày 3 tháng Tư 1919

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

499
ĐIỆN GỬI G. N. CA-MIN-XKI²

Tu la, gửi Ca-min-xki

Bây giờ tôi sẽ chuyển cho Cra-xin và cả vấn đề tài chính cho Cre-xtin-xki³²⁴. Nói chung đồng chí hãy áp dụng những biện pháp kiên quyết nhất, còn về khẩu phần của Hồng quân thì hiện nay tôi chưa thể giải quyết được, nghe nói họ nhận được $1\frac{1}{4}$ phun-to. Cần phải điều tra những nguyên nhân làm giảm sút năng suất lao động. Cả đồng chí lẫn Oóc-lốp, hãy thông báo cho chúng tôi biết thường xuyên hơn.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

Viết ngày 4 tháng Tư 1919

*In lần đầu năm 1959 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXVI*

*Theo đúng bản ghi
trong bức điện*

¹⁾ Ở mặt sau của bức thư, thư ký đã ghi chú: "Đã chuyển cho Xco-li-an-xki ngày 3/IV. 19".

²⁾ Chuyển theo đường dây trực tiếp.

500
ĐIỆN GỬI TƯ LỆNH QUÂN ĐOÀN 10

4. IV. 1919.

Txa-ri-txun, gửi tư lệnh Quân đoàn 10
Bản sao gửi đến Vê-li-cô-cni-a-gie-xcai-a
Gửi sư đoàn trưởng Đu-men-cô

Đồng chí hãy chuyển lời chào mừng của tôi đến vị anh hùng của Quân đoàn 10 là đồng chí Đu-men-cô và đội kỵ binh dũng cảm của đồng chí ấy đã lừng danh trong việc giải phóng Vê-li-cô-cni-a-gie-xcai-a khỏi xiềng xích phản cách mạng. Tôi tin tưởng rằng việc trấn áp bọn phản cách mạng Cra-xnốp và Đề-ni-kin sẽ được tiến hành đến cùng.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

*In lần đầu năm 1959 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXVI*

Theo đúng bản thảo

501
GỬI Đ. I. CUỐC-XKI

Đã đến lúc phải phê chuẩn qui định *chung* của Hội đồng bộ trưởng dân ủy.

1. Các báo cáo viên được 10 phút.
2. Người phát biểu lần đầu – 5 phút, lần thứ hai – 3 phút.
3. Không được phát biểu >¹⁾ hai lần.

¹⁾ - quá

4. Theo trình tự người phát biểu tán thành được 1 phút và phản đối cũng được 1 phút.

5. Những ngoại lệ thì theo quyết định *đã c b i ê t* của Hội đồng bộ trưởng dân ủy³²⁵.

Viết chậm nhất ngày 5 tháng tư 1919

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV*

Theo đúng bản thảo

502

*GỬI CÁC CƠ QUAN XÔ-VIẾT Ở XA-RA-TỐP
(BAN LƯƠNG THỰC TỈNH,
BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT TỈNH,
BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT THÀNH PHỐ
VÀ VÂN VÂN)

5. IV. 1919.

Tôi hoàn toàn tán thành yêu cầu của Bộ dân ủy lương thực về việc hết sức giúp đỡ cho "Hội đồng bảo vệ trẻ em bị đối ở các thủ đô" ở Xa-ra-tốp. Về phía mình, tôi rất mong được mang hết sức ra giúp đỡ cho "Hội đồng bảo vệ trẻ em" đó.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-li-a-nóp (Lê-nin)

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

503

THƯ TRẢ LỜI NÔNG DÂN
HUYỆN XCÔ-PIN³²⁶

Việc đánh thuế đặc biệt vào nông dân có mức sống dưới trung bình là một việc *phi pháp*. Đã tiến hành những biện pháp để giảm nhẹ thuế cho *trung nông*. Nay mai sẽ ra sắc lệnh³²⁷. Về những vấn đề còn lại, tôi sẽ hỏi ngay các bộ trưởng dân ủy và sẽ gửi thư trả lời cho các đồng chí.

5/IV - 1919.

V. U-li-a-nóp (Lê-nin)

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV*

Theo đúng bản sao đánh máy

504

NHIỆM VỤ GIAO CHO THƯ KÝ

Nhắc tôi tại Hội đồng bộ trưởng dân ủy khi **Xê-rê-đa** và **Xvi-dec-xki** có mặt.

Cần phải thảo ra thư trả lời sau khi thỏa thuận với Bộ dân ủy *nông nghiệp* và Bộ dân ủy *Lương thực*³²⁸.

Viết ngày 5 tháng Tư 1919

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV*

Theo đúng bản thảo

505
GỬI A. I. XVI-ĐÉC-XKI

5. IV. 1919.

Đồng chí Xvi-đéc-xki!

Tôi đề nghị tiếp các đại biểu (hoặc giao cho Phrum-kin) và cố gắng thỏa mãn yêu cầu của họ, về vấn đề đó chúng ta đã thỏa thuận với nhau rồi³²⁹.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-li-a-nôp (Lê-nin)

*In lần đầu năm 1959 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXVI*

Theo đúng bản thảo

506
GỬI X. P. XÊ-RÊ-ĐA VÀ
A. Đ. TXI-U-RU-PA³³⁰

Gửi Xê-rê-đa và Txi-u-ru-pa

Nông dân Phi-líp I-lích Bô-đrốp (sống ở Mát-xcơ-va, Xô-cô-ni-ki, Trường dành cho trẻ em bị lao ở trong rừng) - nguyên là công nhân ở Pê-tơ-rô-grát, vào đảng hơn 20 năm nay, - có ruộng đất ở huyện Vê-nép, tỉnh Tu-la (gần 20 người trong gia đình sống chung với nhau (không chia riêng), "t r u n g n ó n g"), cam kết với tôi rằng có thể chở lúa mình b ḣ n g x e n g ư a về Mát-xcơ-va cách đó tới 200 véc-xta (làng của đồng chí ấy ở cách Mát-xcơ-va 180 véc-xta). Đồng chí ấy nói rằng ở chỗ đồng chí ấy có lúa mì, còn có cả số lúa thừa nữa.

Đồng chí ấy bảo rằng đã bỏ lỡ mùa đông, nhưng cả s a u k h i g i e o (kết thúc vào gần ngày lễ thánh Ni-cô-la) vẫn còn thời gian nhàn rỗi đ φ g ầ n 1 t h á n g (trước khi chở phân bón độ một tuần, trước ngày lễ thánh Pi-ốt). Đồng chí ấy bảo rằng cần phải lợi dụng lúc đó.

Cần phải cấp tốc thu thập tình hình và tìm hiểu *ngay*, và nếu dù có một chặng đường thì phải thực hiện biện pháp đó, bởi vì sẽ không có lúa chở từ miền Đông về.

7. IV. 1919.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-li-a-nôp (Lê-nin)

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

507
ĐIỆN VĂN BẰNG ĐIỆN THOẠI
GỬI V. L. PA-NI-U-SKIN³³¹

Gửi đồng chí Pa-ni-u-skin

Tôi ra lệnh cho đồng chí bắt đầu đưa lữ đoàn lên tàu ngay, không chậm một phút, và chuyển gấp nó về nơi quy định. Tôi bắt buộc đồng chí phải đi cùng với lữ đoàn ra mặt trận. Báo cáo cho biết về việc thi hành.

Lê-nin

Viết ngày 7 tháng Tư 1919

*In lần đầu, theo đúng
bản sao đánh máy*

508
NHỮNG BỨC ĐIỆN VÔ TUYẾN
GỬI BÊ-LA CUN³³²

1

7 tháng Tư, 1.45 chiều

Lê-nin đề nghị đồng chí hãy chào mừng nước Cộng hòa xô-viết Ba-vi-e. Lê-nin đề nghị thông báo gấp, càng tấp nập càng tốt. Đặc biệt là thông báo về mọi vấn đề có liên quan tới việc xã hội hóa ruộng đất của Ba-vi-e.

Lê-nin

2

8 tháng Tư, 2.15 sáng

Chúng tôi đề nghị báo cho chúng tôi biết tỉ mỉ về cuộc cách mạng nổ ra ở Ba-vi-e. Chúng tôi chẳng biết gì hơn ngoài bức điện vô tuyến ngắn của Chính phủ xô-viết Ba-vi-e. Chúng tôi đề nghị báo cho chúng tôi biết sự kiện ở đó diễn biến như thế nào và chế độ mới có thống trị toàn bộ không. Đề nghị gửi cho chúng tôi những tin tức, mà hôm qua tôi yêu cầu, có liên quan tới cương lĩnh của các đồng chí về vấn đề dân tộc. Cương lĩnh ruộng đất của Chính phủ xô-viết ở Ba-vi-e hiện như thế nào?

Lê-nin

"Münchner Neueste Nachrichten",
số 162, ngày 9 tháng tư 1919

In lần đầu bằng tiếng Nga,
theo đúng bản đăng trên báo
Dịch từ tiếng Đức

509
ĐIỆN GỬI N. N. CU-DƠ-MIN³³³

8. IV. 1919.

Vô-lô-gđa hoặc Plê-xết-xcai-a
chuyển đến nơi có mặt chính ủy Quân đoàn 6
Cu-dơ-min

Những bức điện của đồng chí gây cho tôi một ấn tượng là người Anh lừa bịp. Vì vậy tôi hoàn toàn không quyết định trước về những mệnh lệnh của ban chỉ huy quân sự của các đồng chí, về phía mình, tôi đề nghị hết sức tăng cường bảo vệ và cảnh giác, cũng như phải quan tâm tới việc đẩy mạnh đà tấn công của chúng ta.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy *Lê-nin*

In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV

Theo đúng bản thảo

510
ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT
TỈNH CA-DAN

9. IV. 1919.

Ca-dan, Ban chấp hành Xô-viết tỉnh
Bản sao gửi Ủy ban quân sự - cách mạng

Những công dân ở I-a-đrin là Tséc-nư-sép, Xô-rô-kin, Xê-mê-nốp, Ghéc-man khiếu nại là họ bị ngồi tù đã năm tháng nay mà vẫn chưa điều tra gì. Hãy kiểm tra ngay đơn khiếu nại và giải thích ngay cho tôi.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy *Lê-nin*

In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV

Theo đúng bản thảo

511
ĐIỆN GỬI X. C. MI-NIN³³⁴

Tôi cảm ơn đồng chí đã cho biết tin tức. Đề nghị cân nhắc kỹ một số biện pháp có hệ thống được áp dụng để cải thiện một cách vững chắc tình hình ở Tu-la.

Lê-nin

Viết ngày 11 tháng Tư 1919

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV*

Theo đúng bản thảo

512
ĐIỆN GỬI V. L. PA-NI-U-SKIN

12. IV. 1919.

Pê-tơ-rô-grát

Gửi Pô-déc-nơ, để chuyển cho Pa-ni-u-skin

Sự chậm chạp của đồng chí trong việc chuyển lên tàu và gửi đi thật không thể hiểu nổi. Đồng chí hãy hiểu rằng một sự chậm trễ nhỏ cũng là một tội lỗi. Mọi sự cung cấp thiếu đầy đủ cũng đều không thể biện hộ được. Đồng chí hãy đi ngay và đem theo cả đơn vị của mình bằng bất kỳ giá nào.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy *Lê-nin*

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV*

Theo đúng bản thảo

513
NHIỆM VỤ GIAO CHO THƯ KÝ³³⁵

Cần phải *theo dõi* và *kiểm tra*, làm thế nào để chiếu cuốn phim đó càng sớm càng tốt trong khắp Mát-xcơ-va.

Viết ngày 12 tháng Tư 1919

In lần đầu, theo đúng bản thảo

514
ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT
TỈNH Ô-RI-ÔN³³⁶

12. IV. 1919.

Ô-ri-ôn, Ban chấp hành Xô-viết tỉnh

Bản sao gửi Ma-lô-ác-khan-ghen-xco,
Ban chấp hành Xô-viết huyệ

Nhà văn I-van Vôn-nui bị bắt. Goóc-ki là bạn của ông ta, thiết tha yêu cầu hết sức thận trọng và vô tư trong việc điều tra. Liệu có thể thả với điều kiện là vẫn theo dõi cẩn mật, được không? Hãy đánh điện cho biết ý kiến.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy *Lê-nin*

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV*

Theo đúng bản thảo

515
GỬI I. I. I-O-NỐP

13. IV. 1919.

Đồng chí I-o-nốp! Tôi đã nhận được 20 000. Tôi gửi kèm theo biên lai ký nhận.

Tôi đề nghị thay mặt P. Pê-tô-rôp đưa 15 000 gửi kèm theo đây vào quỹ của nhà xuất bản Xô-viết Pê-tô-rô-grát³³⁷.

Gửi đồng chí lời chào cộng sản N. Lê-nin

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV*

Theo đúng bản thảo

516

ĐIỆN GỬI A. M. GOÓC-KI

14. IV. 1919.

Pê-tô-rô-grát

Xmôn-nui, gửi Goóc-ki

Chủ tịch ủy ban điều tra ở Ô-rin-ôn Tsu-gi-nốp đánh điện báo cho tôi biết là I-van Vôn-nui tạm thời được thả cho đến khi phân xử.

Lê-nin

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV*

Theo đúng bản thảo

517

ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT TU-LA³³⁸

Tu-la

Gửi ban chấp hành Xô-viết huyện Tu-la

Tôi đề nghị trả lời cho tôi càng sớm càng tốt về những vấn đề sau đây:

1) đại hội huyện Tu-la về vấn đề tổ chức gieo hạt đã được tiến hành ở Tu-la chưa, 2) được tiến hành vào giữa tháng Ba hay là cụ thể bao giờ, 3) có đề nghị (ai đề nghị)

gửi lời chào mừng đến Lê-nin không, 4) có nghị quyết của các đại biểu nói chung ủng hộ việc gửi, nhưng phản đối việc gửi nhân danh những người cộng sản không, 5) đại hội có bị giải tán vì việc đó không, 6) hoặc nói chung bị giải tán vì nguyên nhân khác, 7) nếu đúng như vậy thì sự việc diễn ra trong những hoàn cảnh nào, 8) nếu không phải, thì còn có những va chạm khác nữa không và những va chạm ấy cụ thể như thế nào, 9) có bao nhiêu đại biểu tại đại hội, 10) có tên và địa chỉ của họ không, 11) ai đại biểu cho Ban chấp hành Xô-viết huyện hoặc cho phòng ruộng đất huyện đi dự đại hội.

Tôi cần phải nhận được trả lời *ngay tức khắc*. Nếu không thể trả lời ngay tức khắc được về tất cả mọi câu hỏi, thì hãy trả lời *n g a y* những câu hỏi *có thể* trả lời ngay được, và hãy ấn định thời hạn trả lời những câu hỏi còn lại.

Tôi yêu cầu nhất thiết phải trả lời hết sức nhanh chóng và tôi sẽ quy trách nhiệm cho Ban chấp hành Xô-viết huyện, nếu có sự chậm trễ.

Đề nghị gửi cho tôi *tất cả* những bài cắt ở *tất cả* các báo địa phương nói về đại hội này.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-li-a-nốp (Lê-nin)

Viết ngày 16 tháng Tư 1919

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV*

Theo đúng bản sao đánh máy

518

GỬI I. T. XMIN-GA¹⁾

Đồng chí Xmin-ga, tôi phái đồng chí Pu-rư-sép đến chỗ đồng chí. Đó là một công nhân ở khu Vư-boóc-gơ, tôi đã làm quen với đồng chí ấy ở đó. Theo ý kiến của tôi, đồng chí ấy là một cán bộ tổ chức tốt.

¹⁾ Thời gian ấy I. T. Xmin-ga công tác tại Hội đồng quân sự - cách mạng nước Cộng hòa.

Hiện nay đang công tác tại Bộ dân ủy chúng tôi, nhưng khao khát một công tác sôi nổi hơn. Đáng tiếc là đồng chí ấy khiêm tốn quá mức. Đồng chí hãy trao đổi với đồng chí ấy và bố trí vào một công việc thích hợp. Chúng tôi tiếc là bị mất đồng chí ấy, nhưng tình thế như vậy, không thể giữ được.

N. C. U-li-a-nô-va

Về phần mình, tôi cũng tán thành với ý kiến đề nghị đặc biệt chú ý đến đồng chí Pu-rư-sép. Đồng chí ấy để lại cho tôi một ấn tượng đây là một công nhân không những biết nhiều hiểu rộng, mà còn rất có khả năng.

17. IV. 1919.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy
V. U-li-a-nôp (Lê-nin)

In lần đầu, theo đúng bản thảo

519

ĐIỆN GỬI G. E. DI-NÔ-VI-ÉP

18. IV. 1919.

Pê-tơ-rô-grát

Xmôn-nui, gửi Di-nô-vi-ép

Tôi đã nhận được điện của đồng chí nói về sự hưởng ứng nhiệt liệt của công nhân Pê-tơ-rô-grát đối với đợt động viên³³⁹. Hôm nay tôi đã nhận được bản báo cáo tỉ mỉ của tổng tư lệnh và tôi thấy rõ là cần phải cố gắng không ngừng và hết sức khẩn trương. Đồng chí hãy tranh thủ dịp Ca-li-nin còn lưu lại đó để tăng cường và thúc đẩy việc phái người từ Pê-tơ-rô-grát đi. Hãy cố gắng phái đi cùng với Ca-li-nin càng nhiều càng tốt.

Lê-nin

*Đăng lần đầu ngày 23 tháng Hai
1938 trên báo "Sự thật", số 53*

Theo đúng bản thảo

520
ĐIỆN GỬI Kh. G. RA-CỐP-XKI

Bằng mật mã

Ki-ép, gửi Ra-cốp-xki

Về bon xã hội chủ nghĩa - cách mạng thì tôi khuyên rằng tuyệt đối không cho quá ba người và phải tổ chức những người bôn-sê-vích theo dõi ba vị đó cẩn thận một chút, còn nếu họ không đồng ý – thì càng bất lợi đối với họ, chúng ta sẽ được lợi³⁴⁰. Về những nhiệm vụ quân sự, một lần nữa tôi xin nhắc lại hai nhiệm vụ quan trọng nhất: chọc thủng phòng tuyến Bu-cô-vi-na và chiếm Rô-xtốp. Cần phải tập trung toàn bộ sức lực vào hai nhiệm vụ đó – đồng chí hãy khẳng định thêm cho Pôt-vô-xki và An-tô-nôp. Về các kế hoạch của Đư-ben-cô, tôi xin ngăn ngừa trước hành động phiêu lưu, tôi e rằng sẽ bị phá sản và đồng chí ấy sẽ bị cô lập³⁴¹. Thay Ma-khnô bằng những lực lượng của đồng chí ấy, như thế liệu có hợp lý hơn không, và đánh thắng vào Ta-gan-rô-gơ và Rô-xtốp. Tôi khuyên nên cân nhắc ba lần bảy lượt, và dĩ nhiên là các đồng chí tự quyết định lấy.

Lê-nin

Viết ngày 18 tháng Tư 1919

*In lần đầu năm 1959 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXVI*

Theo đúng bản thảo

521
GỬI Ph. E. ĐGIÉC-GIN-XKI³⁴²

Đồng chí Đgiéc-gin-xki!

Tôi thiết tha đề nghịấn định một cuộc điều tra nghiêm ngặt hơn.

18/IV.

Lê-nin

Viết ngày 18 tháng Tư 1919

In lần đầu, theo đúng bản thảo

522
ĐIỆN GỬI G. I-a XÔ-CÔN-NI-CỐP

Bằng mực mā
Gửi Xô-côn-ni-cốp

Tôi hết sức lo lắng thấy rằng chiến dịch đánh chiếm vùng mỏ Đô-ne-txơ và Rô-xtốp bị chậm. Cần phải xúc tiến gấp, song dĩ nhiên là phải dùng tới những lực lượng quan trọng. Đồng chí hãy ra những chỉ thị thực tế nhằm mục đích này, chúng tôi sẽ trình lên Ban chấp hành trung ương thông qua để áp dụng cho người U-cra-i-na và cho cả người của chúng ta nữa. Thực là tệ hại quá chừng, việc trấn áp cuộc nổi loạn của bọn Cô-dắc đã bị kéo dài mãi³⁴³. Đồng chí hãy trả lời tóm tắt hơn.

Lê-nin

Viết ngày 20 tháng Tư 1919

*Dặng lần đầu năm 1934 trên
tạp chí "Cách mạng vô sản", số 3*

Theo đúng bản thảo

523
GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIỆT TỈNH TAM-BỐP

20. IV. 1919.

Tam-bốp
Gửi Ban chấp hành Xô-viết tỉnh

Tôi gửi kèm theo đây bức điện đánh đi từ Tam-bốp³⁴⁴. Tôi đề nghị triệu tập lại lần nữa cuộc họp chung của 252 người đó (có điều không rõ là có phải tất cả số đó là xã viên hợp tác xã hay là chỉ có một bộ phận và thuộc vào tổng số nào) và giải thích cho họ những điều dưới đây:

"Hội đồng bộ trưởng dân ủy đã thông qua sắc lệnh về việc thành lập các công xã tiêu dùng nhằm phân phối sản phẩm được đúng đắn. Thật là không công bằng khi mà số người tham gia vào việc phân phối các sản phẩm cần thiết đối với *hết thảy* dân cư, không trừ một ai, lại chỉ gồm *một bộ phận* dân cư, như tình hình đã diễn ra dưới chế độ tư bản chủ nghĩa. Dưới chế độ tư bản chủ nghĩa, các hợp tác xã ở tất cả các nước phần nhiều chỉ gồm những tầng lớp trên trong công nhân và nông dân. Hiện nay cần phải làm sao để không những chỉ các tầng lớp trên, mà *tất cả* nhân dân lao động, không trừ một ai, đều tham gia vào việc phân phối sản phẩm.

Trong số những nhà sáng lập vĩ đại của phong trào hợp tác xã toàn thế giới, khó mà tìm được người nào – dù chỉ một người – lại không chỉ ra sự chuyển biến của phong trào đó thành chủ nghĩa xã hội. Chính hiện nay thời điểm đó đã tới, và tất cả những phần tử ưu tú trong phong trào hợp tác xã đều tỏ thái độ đồng tình với *sự phát triển* như vậy của hợp tác xã, và chính sắc lệnh về việc biến các hợp tác xã thành các công xã tiêu dùng *bao gồm tất cả những người lao động không trừ một ai*, là một sự phát triển như vậy.

Quyền được kiểm tra một cách hoàn toàn độc lập, cũng như quyền quản lý công việc một cách độc lập, *vẫn thưa* về các thành viên của những công xã tiêu dùng. Chính vì vậy mà tôi đề nghị hội nghị xét lại nghị quyết của mình, công nhận tính chất bắt buộc của sắc lệnh của Hội đồng bộ trưởng dân ủy và đừng để cho chính quyền công nông phải áp dụng những biện pháp cưỡng bách không đáng có.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-li-a-nóp (Lê-nin)

Đồng chí hãy đọc tại hội nghị đoạn viết trong ngoặc kép và đăng trên báo địa phương. Hãy giải thích kỹ hơn (mà

nhã nhặn, không gay gắt) những điều tôi nói. Hãy đánh điện báo về việc thi hành.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-li-a-nóp (Lê-nin)

*Đăng lần đầu năm 1958 trên
tạp chí "Những vấn đề lịch
sử Đảng cộng sản Liên-xô",
số 1*

524
ĐIỆN GỬI ỦY BAN ĐẶC BIỆT
ĐƯỜNG SẮT GIO-LÔ-BIN

21. IV. 1919.

Gio-lô-bin

Ủy ban đặc biệt đường sắt

Bản sao gửi Ban chấp hành Xô-viết huyện

Bản sao gửi đến Mô-ghi-lép, Ban chấp hành Xô-viết tỉnh

Ráp-kin, người phụ trách cửa hiệu thuốc, khiếu nại về việc ủy ban đặc biệt đường sắt tịch thu của ông ấy chiếc xe đạp¹⁾. Đồng chí hãy lập tức điều tra một cách nghiêm khắc và kiểm tra lại. Hãy đánh điện cho biết; nếu không có lý do quân sự hoặc những lý do đặc biệt gì thì đồng chí sẽ bị kỷ luật về việc tịch thu chiếc xe đạp³⁴⁵.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV*

¹⁾ G. M. Ráp-kin, trong bức điện gửi cho V. I. Lê-nin, có báo rằng ông ta rất cần xe đạp để đi liên hệ với một bác sĩ ở cách xa hiệu thuốc.

525

ĐIỆN GỬI I. I. VA-TXÊ-TÍT VÀ X. I. A-RA-LỐP³⁴⁶

Bằng mât mă

Xéc-pu-khổp

Gửi tổng tư lệnh Va-txê-tít

và gửi A-ra-lốp, ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng nước Cộng hòa

Tiến quân vào một phần lãnh thổ của Ga-li-xi-a và Bu-cô-vi-na là điều cần thiết cho việc liên lạc với nước Hung-ga-ri xô-viết. Nhiệm vụ đó cần phải hoàn thành gấp rút và vững chắc hơn, ngoài phạm vi nhiệm vụ đó việc chiếm Ga-li-xi-a và Bu-cô-vi-na là không cần thiết, bởi vì quân đội U-cra-i-na tuyệt đối và trong bất kỳ trường hợp nào cũng không được lơ là hai nhiệm vụ chủ yếu của mình, cụ thể là: nhiệm vụ thứ nhất quan trọng nhất và cấp bách nhất là giúp đỡ cho Đôn-bát. Cần phải tranh thủ được sự giúp đỡ đó nhanh chóng và trên một quy mô to lớn. Nhiệm vụ thứ hai là liên lạc vững chắc, bằng các đường xe lửa, với nước Hung-ga-ri xô-viết. Các đồng chí hãy báo những chỉ thị của các đồng chí cho An-tô-nóp biết và thông báo về các biện pháp kiểm tra việc thi hành những chỉ thị ấy.

Chủ tịch Hội đồng quốc phòng Lê-nin

Viết ngày 21 tháng Tư 1919

*Đăng lần đầu không đầy đủ ngày 21 tháng Tư
1957 trên "Báo văn học", số 48*

*In toàn văn bằng tiếng U-cra-i-na năm 1958 trong
cuốn "Cuộc đấu tranh của nhân dân lao động Bu-
cô-vi-na và giải phóng xã hội và dân tộc và hợp
nhất với nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa xô-viết
U-cra-i-na. 1917 - 1941", Tséc-nóp-txu*

Theo đúng bản thảo

*In toàn văn bằng tiếng Nga năm 1961 trong cuốn
"Rút trong lịch sử cuộc nội chiến ở Liên-xô", t.2*

526
ĐIỆN GỬI V. A. AN-TÔ-NỐP - ỐP-XÊ-EN-CÔ

Bằng mật mã

Ki-ép, gửi An-tô-nốp

Bản sao gửi Pôt-vô-xki và Ra-côp-xki

Xô-côn-ni-côp điện cho tôi biết rằng tại Đôn-bát, Đê-ni-kin đã lợi dụng khôn khéo thời gian đình chiến, đã củng cố được và tập hợp được những lực lượng mới mạnh hơn chúng ta. Mối nguy cơ thật to lớn. U-cra-i-na phải coi mặt trận Đôn-bát là mặt trận tuyệt đối có ý nghĩa quan trọng nhất của U-cra-i-na và bằng bất kỳ giá nào cũng phải thực hiện ngay nhiệm vụ của tổng tư lệnh giao cho là cung cấp những lực lượng tăng viện cho khu vực Đôn-bát - Ma-ri-upônen. Qua các tài liệu của Pôt-vô-xki tôi thấy rằng ở U-cra-i-na, ngay như không kể đến Ô-đết-xa đi nữa, cũng còn có vô số thiết bị quân sự, không nên đem chất đống những thứ đó lại, mà phải tổ chức ngay lập tức các công nhân Đô-ne-txơ cũng như những đơn vị mới để đánh chiếm Ta-gan-rô-gơ và Rô-xtốp. Các đồng chí đã huy động tất cả các sĩ quan ở U-cra-i-na chưa? Với bất kỳ giá nào cũng phải làm cho quân số tăng lên một cách nhanh chóng và nhiều để chống lại Đê-ni-kin. Điện cho biết một cách chi tiết và bắt các nhân viên mật mã của đồng chí phải mã hóa chu đáo hơn để có thể hiểu được hết.

22. IV. 1919.

Lê-nin

*Đăng lần đầu ngày 20 tháng
Giêng 1929 trên báo "Sao đỏ",
số 17*

Theo đúng bản thảo

527
ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT
HUYỆN È-LÊ-TXƠ³⁴⁷

23. IV. 1919.

È-lê-txơ

Ban chấp hành Xô-viết huyện

Các đồng chí hãy thẩm tra lại ngay trường hợp tịch thu lúa mạch đen của Gô-ri-tsép và của những người bạn anh ta tại ga È-lê-txơ. Có giao biên lai không và việc tịch thu có hợp pháp không. Có nên trả lại một phần hoặc toàn bộ không. Hãy đánh điện báo cho biết.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV

Theo đúng bản thảo

528
GỬI E. M. XCƠ-LI-AN-XKI³⁴⁸

Đồng chí Xco-li-an-xki!

Việc đó rất trùng hợp với vấn đề mà hôm qua đã được giải quyết.

Cần phải làm gấp *ngay tức khắc*:

1) thảo ra *văn bản* chỉ thị của Ban chấp hành trung ương cho tất cả "các cộng hòa dân tộc" về *thống nhất quân sự* (sự hợp nhất)¹⁾;

¹⁾ Về "Dự thảo chỉ thị của Ban chấp hành trung ương về thống nhất quân sự" hãy xem V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 38, tr. 482 - 483.

2) đưa bản chỉ thị đó cho cả giới báo chí để đăng một loạt bài;

3) về *đội quân huấn luyện quân sự phổ thông* (lấy 100%, chứ không phải 75%³⁴⁹) thì làm *n g a y*, trong ngày hôm nay, chuẩn bị dự thảo sắc lệnh;

4) phải tính toán: số lượng cán bộ chỉ huy là 24 000. Nếu tính tỷ lệ 1 trên 10, thì có nghĩa là có thể thành lập một đội quân gồm 240 000.

Kiểm tra và ấn định ngay tiêu chuẩn cho Tổng cục hậu cần của Nga cũng như của U-cra-i-na.

Viết ngày 24 tháng Tư 1919

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

529 ĐIỆN GỬI C. A. MÊ-KHÔ-NÔ-SIN

24. IV. 1919.

Quân sự
ưu tiên
Bằng mật mã

A-xtô-ra-khan

Gửi Mê-khô-nô-sin

Rất kỳ quặc là đồng chí chỉ gửi những bức điện khoác lác về những thắng lợi tương lai thôi. Hãy lập tức thảo luận:

một là – liệu có thể xúc tiến gấp việc đánh chiếm Pê-tơ-rốp-xcor để chuyển dầu mỏ từ Grô-dô-nut đi được không;

hai là – liệu có thể chiếm lấy cửa sông U-ran và Gu-ri-ép để lấy dầu mỏ ở đấy được không; đang hết sức cần dầu mỏ.

Hãy tập trung mọi cố gắng vào việc lấy được dầu mỏ một cách nhanh nhất và hãy điện cho biết một cách chi tiết¹⁾

Lê-nin

*In lần đầu không đầy đủ
năm 1930 trong cuốn "Cuộc
nội chiến 1918 - 1921", t. III*

Theo đúng bản thảo

*In toàn văn năm 1950 trong
V. I. Lê-nin, Toàn tập, xuất
bản lần thứ 4, tập 35*

530 GỬI E. M. XCO-LI-AN-XKI

Phải gửi đi trong ngày hôm nay một bức điện *cảnh cáo* nghiêm khắc – có chữ ký của đồng chí và của tôi – cho tổng tư lệnh và cho cả *Hội đồng quân sự – cách mạng* phía Tây rằng họ phải cố gắng đến mức *tối đa* và *nhanh chóng* trong việc chiếm lại Vin-na³⁵⁰.

Viết ngày 24 tháng Tư 1919

*Đăng lần đầu ngày 23 tháng Chín
1925 trên báo "Sự thật", số 217*

Theo đúng bản thảo

¹⁾Ở phía trên bức điện V. I. Lê-nin viết: "đồng chí Mê-di-an-txép! Hãy chuẩn bị mật mã và yêu cầu Xco-li-an-xki gọi điện thoại cho tôi ngay sau khi đồng chí ấy tới. 24/IV. Lê-nin".

531

**ĐIỆN GỬI TỔNG TƯ LỆNH VÀ
HỘI ĐỒNG QUÂN SỰ – CÁCH MẠNG
MẶT TRẬN PHÍA TÂY**

Bằng mực mā

Xéc-pu-khổp, gửi tổng tư lệnh

Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận phía Tây

Vin-na bị mất làm cho khối Đồng minh càng ngạo mạn hơn. Cần phải mở hết tốc lực để đánh chiếm lại Vin-na trong một thời hạn ngắn nhất, sao cho bọn bạch vệ không thể đưa lực lượng đến và củng cố được. Hãy thúc đẩy nhanh tốc độ di chuyển của quân tăng viện đang được điều tới và hãy hành động kiên quyết hơn nữa. Ban tham mưu đã chiến phải hết sức tăng cường tinh thần cảnh giác trong việc theo dõi chiến dịch theo chiều hướng đó.

Chủ tịch Hội đồng quốc phòng Lê-nin¹⁾

Viết ngày 24 tháng Tư 1919

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản do E. M. Xco-li-an-xki viết và V. I. Lê-nin ký

532

ĐIỆN GỬI G. I-a. XÔ-CÔN-NI-CỐP

Bằng mực mā

Gửi Xô-côn-ni-cốp

Bằng bất kỳ giá nào cũng phải dẹp tan một cách nhanh chóng cuộc nổi loạn, và làm triệt để. Bê-lô-bô-rô-đốp được Ban chấp hành trung ương cử đến. Tôi e rằng đồng chí mắc

¹⁾ Bức điện còn do phó chủ tịch Hội đồng quân sự - cách mạng E. M. Xco-li-an-xki ký.

sai lầm khi không áp dụng những biện pháp kiên quyết nhưng nếu đồng chí tuyệt đối tin tưởng rằng không có lực lượng để trừu trị nghiêm khắc và thẳng tay thì hãy đánh điện báo ngay và tỉ mỉ. Có nên hứa ân xá không và bằng biện pháp đó mà thực hiện giải pháp toàn bộ chăng? Hãy trả lời ngay. Chúng tôi gửi thêm học viên của hai khóa trường sĩ quan.

Lê-nin

Viết ngày 24 tháng Tư 1919

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

533

**ĐIỆN GỬI Kh. G. RA-CỐP-XKI,
V. A. AN-TÔ-NỐP - ỐP-XÊ-EN-CÔ,
N. I. PỐT-VÔI-XKI, L. B. CA-MÊ-NÉP**

*Ki-ép
Gửi Ra-cóp-xki, An-tô-nốp,
Pốt-vôi-xki, Ca-mê-nép*

Bằng bất kỳ giá nào các đồng chí cũng phải hết sức cố gắng và hết sức nhanh chóng giúp đỡ chúng tôi tiêu diệt nốt bọn Cố-dắc và chiếm lấy Rô-xtốp, dù cho phía Tây U-cra-i-na tạm thời có bị yếu đi, bằng không sẽ có nguy cơ bị diệt vong.

Lê-nin

Viết ngày 24 tháng Tư 1919

*Đăng lần đầu năm 1934 trên
tạp chí "Cách mạng vô sản",
số 3*

Theo đúng bản thảo

534
ĐIỆN GỬI V. A. AN-TÔ-NỐP - ỐP-XÊ-EN-CÔ
Bằng mật mã

Ki-ép, gửi An-tô-nốp

Bản sao gửi Ra-cốp-xki, Pốt-vôi-xki, Ca-mê-nép

Tôi đã nhận được bức điện mật mã, cũng như dự án của các đồng chí về việc phân định ranh giới giữa mặt trận phía Nam và mặt trận U-cra-i-na. Xin cảm ơn về bức điện mật mã, nhưng về bản dự án phân chia thì tôi quở trách các đồng chí là muốn chơi cái trò địa phương chủ nghĩa³⁵¹. Phải phái ngay lập tức và bằng bất kỳ giá nào, những đơn vị U-cra-i-na đến chiếm Tagan-rô-gơ. Hãy điện cho tôi.

Lê-nin

Viết ngày 24 tháng Tư 1919

In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV

Theo đúng bản thảo

535
ĐIỆN GỬI KH. G. RA-CỐP-XKI

Bằng mật mã

Ki-ép, gửi Ra-cốp-xki

Nghị quyết của bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng ở É-ca-tê-ri-nô-xláp cho thấy bọn này là những quân khốn nạn, là những kẻ bảo vệ bọn cu-lắc³⁵². Cần phải dấy lên đợt tuyên truyền trên báo chí chống lại chúng vì tội chúng bảo vệ bọn cu-lắc và vì cái khẩu hiệu chủ trương chống lại việc tập trung hóa, phải đòi chúng vạch mặt bọn cu-lắc và đấu tranh

chống lại việc nông dân bán lúa mì tự do. Còn trong chính phủ thì phải trói buộc bọn chúng bằng những chỉ thị thật chính xác, giám sát chúng thật gắt gao và trong trường hợp chúng hơi đi chệch khỏi đường lối của chính phủ về những vấn đề lương thực, hợp tác xã, tài chính và trong vấn đề xích lại thật gần với nước Nga, thì phải chuẩn bị đuổi cổ bọn chúng một cách nhục nhã. Hãy báo tin cho tôi thường xuyên hơn.

Lê-nin

Viết ngày 25 tháng Tư 1919

In lần đầu năm 1950 trong
V. I. Lê-nin, Toàn tập, xuất
bản lần thứ 4, tập 29

Theo đúng bản thảo

536
GỬI N. I. BU-KHA-RIN

Đồng chí Bu-kha-rin! Đồng chí hãy cho đăng cái này với một sự phân tích cẩn kẽ và bình tĩnh, chứng minh *một cách chính xác* rằng những sự dao động *naturaly* của bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng ngả về phía bọn cu-lắc và chủ trương tách khỏi nước Nga, tức là *chỉ nhanh* lực lượng trước bọn Côn-tsắc và Đê-ni-kin, - những sự dao động đó *khách quan mà nói*, sẽ dẫn tới việc *tếp tay* cho bọn tư sản và Côn-tsắc³⁵³.

25. IV.

Lê-nin

Viết ngày 25 tháng Tư 1919

In lần đầu năm 1945 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXV

Theo đúng bản thảo

537
GỬI E. M. XCO-LI-AN-XKI³⁵⁴

Còn cần phải thỏa thuận với Dgiéc-gin-xki để đồng chí ấy cho những người cương nghị *nhất*. Và có cần phải gửi thêm lực lượng quân sự nữa không? ³⁵⁵.

Nếu ở đó tình hình xấu thì còn cần phải dùng *mẹo* nữa.

Viết ngày 25 tháng Tư 1919

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

538
GỬI E. M. XCO-LI-AN-XKI

Đồng chí cần phải: 1) *ngay ngày hôm nay* gửi điện đến Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận phía Đông và *cho quân đօ àn օ m᷑t t r᷑t n* nói về những biện pháp giúp đỡ khẩn cấp cho Tsi-xtô-pôn;

2) *hôm nay phải đích thân* nói chuyện với mặt trận phía Đông bằng đường dây trực tiếp.

Lê-nin

Viết ngày 26 tháng Tư 1919

*Dǎng lần đầu ngày 23
tháng Chín 1925 trên báo
"Sự thật", số 217*

Theo đúng bản thảo

539
ĐIỆN GỬI X. I. GU-XÉP

26. IV. 1919.

Gửi Gu-xép

Cần phải áp dụng những biện pháp khẩn cấp để giúp đỡ Tsi-xtô-pôn. Đối với vấn đề đó đồng chí đã quan tâm đầy đủ chưa? Tất cả các khả năng đã được tận dụng chưa? Hãy đánh điện cho biết.

Lê-nin

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

540
ĐIỆN GỬI C. A. MÊ-KHÔ-NÔ-SIN

Bằng mât mā

A-txơ-ra-khan
Gửi Mê-khô-nô-sin

Qua bản thông báo ngày 23/4 ta thấy rõ là "Ác-đa-gan" và "Các-xo" đã tiến từ Ba-cu vào Gu-ri-ép mà không bị trừng phạt. Thế là những đồng chí ở A-xtơ-ra-khan huênh hoang hứa hẹn những chiến thắng vĩ đại trong tương lai, trong lúc đó lại để cho kẻ thù lọt vào Gu-ri-ép. Việc đó đáng phẫn nộ và khiến người ta thậm chí nghi ngờ là có sự phản trắc, hoặc một sự phá hoại ngầm có ác ý. Chúng tôi đòi đồng chí kiểm soát thật chặt chẽ, tự mình kiểm tra, theo dõi hết sức chăm chú, cảnh giác tuyệt đối.

Lê-nin

Viết ngày 26 tháng Tư 1919

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXVI*

Theo đúng bản thảo

541
GỬI G. E. DI-NÔ-VI-ÉP³⁵⁶

Đồng chí Di-nô-vi-ép! Đồng chí hãy tự đọc cái này và cho cả đồng chí Ba-đa-ép đọc nữa. Cần phải *nghiêm khắc* cảnh cáo đồng chí ấy: nếu thêm một lần nữa không thi hành mệnh lệnh của trung ương là chúng ta sẽ đưa đồng chí ấy *r a t r u y t o*. Người ta không đùa với chuyện này đâu.

Hãy lấy giấy biên nhận của đồng chí ấy ghi nhận rằng đương sự đã được thông báo về điều này.

26/IV.

Lê-nin

P. S. *Hãy gửi trả lại* những tài liệu gửi kèm theo đây và bức thư này.

Viết ngày 26 tháng Tư 1919

In lần đầu, theo đúng bản thảo

542
ĐIỆN GỬI L. B. CA-MÊ-NÉP

Ê-ca-tê-ri-nô-xlap, đoàn tàu của Ca-mê-nép
Gửi Ca-mê-nép

Chỉ thị về vấn đề Đôn-bát đã được nhắc lại từ lâu. Hãy thực tế kiểm tra cho được để biết xem cụ thể là cái gì, đã được chuyển đi bao nhiêu, bao giờ, đã đến nơi nào, hoặc hiện đang ở đâu trên đường đi. I-óp-phê cần có mặt không phải ở Crum, mà ở trong chính phủ U-cra-i-na với cương vị do Ra-cốp-xki sẽ lựa chọn để đấu tranh chống đầu óc địa phương chủ nghĩa, còn ở Crum chúng tôi sẽ tìm người khác, nhưng tất nhiên không phải là Đư-ben-cô.

Lê-nin

Viết ngày 28 tháng Tư 1919

*In lần đầu, theo đúng bản dịch
mật mã ghi trong bức điện*

543
THƯ GIỚI THIỆU CẤP
CHO V. X. MI-TXO-KÊ-VÍCH

29. IV. 1919.

Tôi viết thư này giới thiệu đồng chí Va-len-tin Xéc-ghê-êvich Mi-txo-kê-vích là một đảng viên cộng sản và một cán bộ tuyệt đối tận tụy. Tôi phải nói thêm rằng theo sự chứng thực của những đồng chí theo dõi việc của đồng chí ấy và là những người đáng tin cẩn tuyệt đối, thì đồng chí Mi-txo-kê-vích có nhiều khả năng tổ chức.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-li-a-nóp (Lê-nin)

*In lần đầu năm 1959 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXVI*

Theo đúng bản thảo

544
GỬI G. E. DI-NÔ-VI-ÉP

30. IV. 1919.

Đồng chí Di-nô-vi-ép!

Khi nói chuyện với đồng chí Ê-mê-li-a-nóp, tôi rất dõi sừng sot thấy là những công nhân Pê-to-rô-grát ưu tú và hết sức đáng tin cậy như vậy mà lại đem sử dụng *một cách vô ích* vào lĩnh vực kỹ thuật đại loại như công tác vận tải thô sơ.

Không thể tha thứ được! Trong lĩnh vực kỹ thuật có thể thuê, có thể nhận cả những người hết sức bình thường, cả những người lạ, tức là những người mà ta chưa biết gì về lòng chính trực của họ. Còn những người như Ê-mê-li-a-nóp

cần phải được đưa về nông thôn, đưa vào công tác hành chính, vào công tác quản trị, vào các Ban chấp hành xô-viết huyện, những nơi mà hiện có ít người trung thực, nhưng lại rất cần những người trung thực.

Liệu có thể sử dụng đồng chí É-mê-li-a-nốp và 5 - 10 người bạn của đồng chí ấy để thành lập ra ở Pê-tơ-rô-grát một nhóm chủ động gồm những công nhân, để làm công việc lựa chọn lấy 300 - 600 công nhân ở Pê-tơ-rô-grát với sự giới thiệu hết sức cẩn thận của đảng, của công đoàn, để cử về mỗi nơi một hoặc hai người làm công tác ở tất cả các Ban chấp hành Xô-viết huyện trên toàn nước Nga.

Tôi sẽ hoàn toàn ủng hộ một kế hoạch như vậy. Rút về tất cả những người như vậy (không thuộc diện ra mặt trận vì tuổi tác) ra khỏi công tác kỹ thuật và ra khỏi những chức vụ có thể thay thế bằng người khác, và chuyển họ sang công tác hành chính ở nông thôn. Thiếu một nhóm gồm những công nhân Pê-tơ-rô-grát có kinh nghiệm và hoàn toàn đáng tin cậy như vậy thì chúng ta sẽ không đạt được một sự cải thiện to lớn ở nông thôn.

Gửi đồng chí lời chào! Lê-nin

*Đăng lần đầu năm 1924
trên tạp chí "Biên niên đỏ",
số 2 (11)*

Theo đúng bản thảo

545 GỬI CÁC TỔ CHỨC PÊ-TƠ-RÔ-GRÁT

Tôi đã có trong tay bản báo cáo tỉ mỉ của Va-txê-tít và của tham mưu trưởng. Kết luận đáng buồn. – Cần phải hết sức cố gắng. Nhất thiết không để cho cao trào hiện nay lảng xuống, mà phải giữ vững cao trào đó tối thiểu là 2 tháng và còn phải tăng cường hơn nữa. Nếu không chúng ta

sẽ không chấm dứt được chiến tranh, mà dù thế nào đi nữa cũng phải chấm dứt cuộc chiến tranh đó, bởi vì những dấu hiệu mệt mỏi của quần chúng (100.000 lính đào ngũ) ngày càng tăng.

Tôi đã thảo luận với Tơ-rốt-xki về những biện pháp sau đây:

1) Cử về vùng sông Đôn khoảng ba nghìn công nhân Pê-tơ-rô-grát không có khả năng tham gia chiến đấu và không được vũ trang. Mục đích – ổn định tình hình, làm suy yếu bọn Cô-dắc, làm tan rã chúng từ bên trong, sống giữa hàng ngũ của chúng, tổ chức các nhóm theo từng làng và v.v..

2) Bằng mọi biện pháp và dốc toàn lực ra chuẩn bị hạm đội trên sông Vôn-ga. Đặc biệt là vấn đề sửa chữa.

3) Đối với pháo binh cũng vậy (không rời khỏi tuyến Ca-rê-li-a). Cần phải cùng với cán bộ quân sự kiểm tra đi kiểm tra lại xem có thể giúp đỡ miền Đông bằng pháo binh được không.

4) Thu thập súng trường, đặc biệt những khẩu bị gãy (ở Tu-la người ta có thể chữa được mỗi ngày 800 khẩu; hiện nay không có việc làm).

5) Tiếp tục động viên công nhân ở Pê-tơ-rô-grát đi U-cra-i-na và về vùng sông Đôn.

Hôm nay tôi nhận được điện của Di-nô-vi-ép về việc một số nhà máy lớn ở Pê-tơ-rô-grát ngừng hoạt động vì thiếu dầu mỏ. Tôi không thể tìm được Cra-xin qua điện thoại. Bao giờ tìm được, tôi sẽ báo. Nhưng tôi nghĩ là không có dầu đâu và sẽ không có dầu. Tôi khuyên nên đưa hết thảy những công nhân ấy về U-cra-i-na, về vùng sông Đôn, về miền Đông trong ba tháng. Chịu đói và bị chết ở Pê-tơ-rô-grát thì thật là ngu xuẩn, một khi có thể giành được lúa mì và than.

6) Cũng phải tiếp tục động viên các cán bộ đảng, đặc biệt là đi đến các vùng giáp mặt trận.

Cần phải "cướp của Pê-tô-rô-grát" nhiều hơn nữa, nghĩa là phải tuyển người từ đó, bởi vì nếu không thì không cứu vãn nổi cả Pê-tô-rô-grát, cả nước Nga.

Có thể và cần phải *giảm bớt mười lần* số nhân viên trong mọi lĩnh vực quản lý và trong các công tác văn hóa - giáo dục trong vòng 3 tháng.

Bằng cách đó chúng ta sẽ cứu được nước Nga và Pê-tô-rô-grát.

Chúng ta không còn có những công nhân khác có trình độ như những công nhân ở Pê-tô-rô-grát.

Gửi đồng chí lời chào! Lê-nin

Viết vào nửa cuối tháng Tư 1919

*Dặng lần đầu năm 1932
trên tạp chí "Biên niên đó",
số 5 - 6 (50 - 51)*

546

GỬI L. B. CA-MÊ-NÉP³⁵⁷

Đến tháng Sáu mới chịu có những nhượng bộ thối nát thì vẫn không muộn. Txi-u-ru-pa khẳng định là Ban thu mua trung ương đã thu được vài *triệu* (ngoài tiêu chuẩn), còn "việc thu mua tự do" thì đã làm tiêu ma cái đó và mang lại *ít hơn nhiều*.

Chúng ta hãy kiểm tra những con số đó – những con số *p h ồ b i én*.

1) Ban thu mua trung ương thu được bao nhiêu (và vận chuyển) (thực tế) trong 2 hoặc 3 tháng?

2) Những người chuyên chở "tự do" đã chuyên chở được bao nhiêu trong *tháng Hai + tháng Ba?*

Viết tháng Tư 1919

*Dặng lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV*

Theo đúng bản thảo

547
GỬI M. M. CÔ-XTÊ-LỐP-XCAI-A³⁵⁸

Phải hiểu đúng như vậy: nghị quyết của Ban chấp hành trung ương. *Thời chiến*. Tất cả *phải đi đến những nơi khó khăn nhất*.

Viết tháng Tư 1919

*In lần đầu năm 1959 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXVI*

Theo đúng bản thảo

548
GỬI BAN THAM MƯU QUÂN ĐOÀN
XÔ-VIẾT U-CRA-I-NA SỐ 2 VÀ TẤT CẢ
CÁC ĐỒNG CHÍ TRONG QUÂN ĐOÀN NÀY

2. V. 1919.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc nhất của tôi đến các đồng chí trong Quân đoàn xô-viết U-cra-i-na số 2 đã tặng tôi một chiếc xe tăng³⁵⁹.

Món quà này quý báu đối với tất cả chúng tôi, quý báu đối với công nhân và nông dân Nga, vì nó là bằng chứng về chủ nghĩa anh hùng của những người U-cra-i-na anh em, quý báu cũng còn vì nó chứng minh sự phá sản hoàn toàn của khối Đồng minh có vẻ như là hùng mạnh lắm.

Xin gửi những lời chào tốt đẹp nhất và những lời chúc thăng lợi nồng nhiệt nhất đến công nhân, nông dân U-cra-i-na và Hồng quân U-cra-i-na.

Chủ tịch Hội đồng quốc phòng

V. U-li-a-nóp (Lê-nin)

*Dặng lần đầu năm 1926
trên tạp chí "Truyền tin
quân sự", số 3*

Theo đúng bản thảo

549

GỬI I-a E. RÚT-DU-TÁC³⁶⁰

Gửi Rút-Du-Tác: tôi nhận được bức điện này ngày 2. V!!!! Đồng chí hãy cảnh cáo nghiêm khắc bức điện đề ngày 27. IV phải đem lại cho tôi *châm nhắt* vào ngày 28. IV. (Đồng chí hãy gửi cho tôi giấy ký nhận của những người có lỗi, xác nhận là họ đã bị khiển trách và cảnh cáo).

2/V.

Lê-nin

Viết ngày 2 tháng Năm 1919

In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV

Theo đúng bản thảo

РОССИЙСКАЯ
ФЕДЕРАТИВНАЯ
СОВЕТСКАЯ РЕСПУБЛИКА.
—о—

Председатель Совета
Рабочей и Крестьянской
Обороны.

Москва, Кремль,
9. I. 1919.

Мир! За Уралом
Солдаты наши
и враги побеждены
агнами.

Присоединяясь смиренными
руками к благодарности "пра-
вительствующему монарху Императору
Уральского Содружества Агнам
и народу упомянутой в поддуже
Манка.

Наш поддужок будет наше
богатство, богатство наше —
Крестьянская Россия, как богат-

550
GỬI E. M. XCO-LI-AN-XKI³⁶¹

Gửi Xco-li-an-xki: cái đó rất quan trọng; phải *để lại* cho họ một đơn vị của sư đoàn 33 và phải *ngay lập tức* có được bức điện *thật chính xác* của Va-txê-tít gửi đi A-xtora-khan nói về vấn đề đó.

2/V.

Lê-nin

Viết ngày 2 tháng Năm 1919

In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV

Theo đúng bản thảo

Trang đầu bức thư của V. I. Lê-nin "Gửi Ban tham mưu Quân đoàn xô-viết

U-cra-i-na số 2 và tất cả các đồng chí trong quân đoàn này". —

2 tháng Năm 1919

551
ĐIỆN GỬI ỦY BAN QUÂN SỰ TỈNH MIN-XCƠ

3. V. 1919.

Min-xcơ
Ủy ban quân sự tỉnh

Bản sao gửi tỉnh ủy bôn-sê-vích

Chính tôi được trực tiếp biết anh phi công trinh sát Phê-đô A-léch-xan-đrô-vích Ác-măng thuộc phi đội 38, anh ấy là người đáng tin cậy, mặc dù là sĩ quan cũ và không phải là đảng viên cộng sản. Tôi mong các đồng chí chiến sĩ Hồng quân và các chính ủy đừng nghi ngờ anh ấy. Hãy đánh điện báo cho tôi biết về việc chuyển bức điện này của tôi đến đơn vị quân đội hữu quan.

Chủ tịch Hội đồng quốc phòng Lê-nin

In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV

Theo đúng bản thảo

552
GỬI A. E. BA-ĐA-ÉP³⁶²

Gửi Ba - đa - i - ts σ

Đồng chí Ba-đa-ép! Đừng có nhõng nhẽo nữa – đồng chí không phải là một cô tiểu thư. Người ta hỏi đồng chí không phải về vấn đề là đồng chí có cho "tất cả những hành động của mình" là "*hoàn toàn* (!!) đúng không" (cái đó thật nực cười!!!), mà người ta hỏi xem đồng chí có thi hành *tất cả* những chỉ thị của trung ương không. Thế mà đồng chí thì lại lặng thinh về vấn đề đó! Cứ công tác đi, *chúng*

tô i k h ô n g c h ấ p n h ậ n đ o n t ừ c h ú c đ ầ u. Từ nay trở đi hãy thi hành tất cả các chỉ thị của trung ương và đừng có nói tới điều nhảm nhí bất lịch sự về "những âm mưu" nào đó nữa.

4/V.

Gửi đồng chí lời chào! Lê-nin

Viết ngày 4 tháng Năm 1919

In lần đầu năm 1959 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXVI

Theo đúng bản thảo

553

**ĐIỆN GỬI V. A. AN-TÔ-NỐP - ỐP-XÊ-EN-CÔ
VÀ N. I. PỐT-VÔI-XKI**

Ki-ép, gửi An-tô-nốp, Pốt-vôi-xki

Bản sao gửi Ra-cốp-xki

Ban chấp hành trung ương đảng tuyên bố nghiêm khắc cảnh cáo An-tô-nốp và Pốt-vôi-xki bởi vì mặc dù có những lời hứa hẹn và mặc dù đã nhiều lần thúc giục, nhưng vẫn chẳng chịu làm một tí gì nghiêm túc để giải phóng Đôn-bát. Ban chấp hành trung ương đòi hỏi phải cố gắng hết sức và cảnh cáo trước là nếu không làm thì sẽ bị đưa ra truy tố trước tòa án của đảng.

Thay mặt Ban chấp hành trung ương Lê-nin¹⁾

Gửi đi 5/V. 2. 37.

Viết ngày 5 tháng Năm 1919

In lần đầu năm 1959 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXVI

Theo đúng bản thảo

¹⁾ Tiếp đó là những chữ ký của I. V. Xta-lin và N. N. Cre-xtin-xki, do chính tay V. I. Lê-nin viết.

554

**ĐIỆN GỬI Kh. G. RA-CỐP-XKI,
V. A. AN-TÔ-NỐP - ỐP-XÊ-EN-CÔ,
N. I. PỐT-VÔI-XKI**

5. V. 1919.

Băng mật mã

Ki-ép, gửi Ra-cốp-xki,
An-tô-nốp, Pốt-vôi-xki

Đến tận bây giờ mà vẫn chưa hề có một sự trả lời nào chính xác, cụ thể của các đồng chí cho biết xem những đơn vị nào đã được chuyển đến Đôn-bát, có bao nhiêu súng, gươm, đại bác, những đoàn tàu đi đầu hiện ở ga nào? Việc chiếm Lu-gan-xco chứng minh sự đúng đắn của những người lên án các đồng chí là địa phương chủ nghĩa và muốn tiến sang Ru-ma-ni. Vậy các đồng chí phải hiểu rằng các đồng chí sẽ chịu trách nhiệm để xảy ra tai họa, nếu các đồng chí chậm chi viện một cách nghiêm túc cho Đôn-bát.

Lê-nin

Đề nghị gửi trả lại tôi và ghi chú: đã gửi đi băng mật mã – vào hồi... giờ... phút.

5. V.

K h ẩ n

Lê-nin

Đăng lần đầu năm 1934 trên
tạp chí "Cách mạng vô sản",
số 3

Theo đúng bản thảo

555

**GỬI XÔ-VIẾT MÁT-XCƠ-VA HOẶC
BAN CHẤP HÀNH ĐẢNG BỘ MÁT-XCƠ-VA
ĐẢNG CỘNG SẢN (b) NGA**

5. V. 1919.

*Gửi Xô-viết đại biểu Mát-xcơ-va
gửi đồng chí I-li-a
hoặc đồng chí Da-goóc-xki
hoặc ban thư ký đảng ủy Mát-xcơ-va*

Tôi xin giới thiệu người cầm thư này là đồng chí Phi-líp I-lích Bô-đrốp, đảng viên từ năm 1894; Na-đê-giơ-đa Côn-xtan-ti-nóp-na biết đồng chí này ở Pê-tơ-rô-grát *từ đạo ấy*. Một đảng viên có kinh nghiệm muốn công tác ở *thành phố* Mát-xcơ-va; vì bận việc riêng nên trước đây chưa thể tới gặp được.

Tôi thiết tha đề nghị giao ngay cho đồng chí ấy công tác. Hiện nay có lẽ để đồng chí ấy công tác ở *Công ty bốc dỡ thuyền* thì cần thiết hơn công tác đảng.

Gửi đồng chí lời chào! Lê-nin

Tôi đề nghị cho phép người cầm giấy này, đồng chí Ph. I. Bô-đrốp, vào Xô-viết đại biểu Mát-xcơ-va.

5/V.

Lê-nin

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV*

Theo đúng bản thảo

¹⁾ Công ty bốc dỡ thống nhất tuyến đường sắt Mát-xcơ-va trực thuộc Xô-viết Mát-xcơ-va.

556

**GỬI G. V. TSI-TSÊ-RIN
VÀ M. M. LÍT-VI-NỐP³⁶³**

Các đồng chí thân mến!

Tôi gửi những nhận xét của tôi. Nếu không có những sự bất đồng về nguyên tắc thì các đồng chí tự quyết định lấy. Ý kiến của tôi là: lợi dụng *để tuyên truyền*, bởi vì rõ ràng là *kết hợp* thể có một điều ích lợi *nào* *kết hợp* *ác*. Hết sức nhã nhặn với Nan-xen, *hết sức bôp chát* với Uyn-xơn, Lô-ít Gioóc-giơ và Clémang-xô, cái đó rất có lợi, đối với họ *chỉ* có như thế, – đó là cách ăn nói đúng đắn.

6/V. Lê-nin

Theo ý tôi thì cả hai thư trả lời đều hoàn toàn đúng, vì đã đề nghị gặp và cảm ơn Nan-xen. Song, tôi thiết tưởng là cần phải phát triển *thêm nữa* khía cạnh *tuyên truyền*, tranh thủ tình hình là khối Đồng minh thường khi vẫn dễ dàng giấu mọi người không cho biết những vần kiện của chúng ta¹⁾, nhưng lại không thể che giấu nổi *chính bức thư trả lời này*, đây là một ngoại lệ.

Bởi vậy tôi khuyên nên lợi dụng *để tuyên truyền* và phát triển *chi tiết hơn nữa* việc tách riêng hai mặt (α) *nhân đạo* và (β) *chính trị*.

(α) Sẽ nói là: ngài dấn tính chất nhân đạo (hình như thậm chí *chỉ* có tính chất nhân đạo thôi ư?) của đề nghị à? Về điểm ấy hãy hết sức cảm ơn và gửi những lời khen ngợi *riêng* cho Nan-xen. Nếu là những mục đích nhân đạo, thì ông bạn thân mến ơi, *đừng có đính hувà chính trị*, mà *hãy cứ chờ thắng tới* (nhấn mạnh điểm đó).

¹⁾ Đây là nói về những lời kêu gọi chính thức với bản đề nghị hòa bình đã nhiều lần gửi đến các cường quốc thuộc khối Đồng minh (xem V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 39, tr. 412).

Hãy chờ thăng tới! Chúng tôi thậm chí còn sẵn sàng trả đắt gấp ba lần và sẵn lòng để *n g à i* vào kiểm soát và thực hiện mọi sự đảm bảo cho *n g à i*. Phát triển vấn đề đó ra, nói tóm lại và giải thích. *Hãy ấn định địa điểm và thời gian cho việc đánh phán!*

Nhưng nếu *đình chiến*, thì chính đó là *chính trị!* Ngài Nansen, ngài chính là một người có học thức, ngài hiểu rất rõ ràng *bất kỳ* cuộc chiến tranh nào và *bất kỳ* cuộc *đình chiến* nào cũng đều là *chính trị*. Có nghĩa là *ngài đã* gộp "nhân đạo" với "chính trị" vào làm một, *n g à i* đã lẩn lộn hai cái làm một! Phải giải thích cho ông ta, như giải thích cho một em gái 16 tuổi, thấy rằng tại sao *đình chiến* là *chính trị*.

(β) Lẩn lộn "nhân đạo" với "chính trị", như thế có tốt không? Không, việc đó không tốt, bởi vì đó là đạo đức giả, điều mà *n g à i* không mắc phải và chúng tôi cũng *k h ô n g* buộc tội *n g à i* về tội ấy. Bởi vì khi nói về chính trị thì phải nói *thắng* mà không được che đậy bằng "tính chất nhân đạo".

Và một khi *n g à i* đã bắt đầu nói về chính trị rồi, thì – hãy thử lôi cho chúng tôi – chúng tôi *có nhiệm vụ* trả lời ngài về thực chất.

(β¹) Nếu *đình chiến* để *thiết lập một nền hòa bình* thì như ngài đã biết rõ đây, chúng tôi *ủng hộ*. Chúng tôi tán thành (*thật chí!*) cả việc chọn quần đảo Hoàng tử làm địa điểm họp, [chúng tôi đã *khẳng định* điều đó với Bun-lít, nhưng đáng tiếc Bun-lít – cũng như toàn bộ *chính sách* của Mỹ – lại *bị* *I ê t h u ộ c* vào Clê-măng-xô và Lô-ít Gioóc-giơ, bởi vì những gì mà Bun-lít hứa với chúng tôi: cam kết rằng nước Mỹ sẽ bắt Clê-măng-xô và Lô-ít Gioóc-giơ phục tùng, thì vẫn *không được thực hiện* ("trêu chọc" Uyn-xon là việc bỗn ých!) ³⁶⁴*.

* Nếu tất cả phản đối thì bỏ đi ¹⁾. Còn theo tôi, gây xích mích

¹⁾ Có lẽ V. I. Lê-nin muốn nói tới đoạn văn trong ngoặc vuông

K h ô n g p h á i chúng ta phá hoại hội nghị ở quần đảo Hoàng tử, mà là *bọn quân chủ* và *bọn khủng bố* chống người Do-thái, bọn chủ trương phục hồi *ruộng đất* của *địa chủ* – giải thích, phát triển rộng ra, *chứng minh* ba điểm đó, rằng Đê-ni-kin và Côn-tsắc 1) là bọn quân chủ; 2) khủng bố người Do-thái; 3) phục hồi lại chế độ chiếm hữu ruộng đất của *địa chủ*, áp dụng chế độ chuộc ruộng đất đối với nông dân.

Chúng ta tán thành *đình chiến* để *đàm phán* về hòa bình, dĩ nhiên là với bọn thủ phạm *thực sự* gây ra chiến tranh, chứ không phải với bọn tốt đen, nghĩa là với Anh, Pháp, Mỹ. Giải thích kỹ rằng *bọn chúng* tiến hành chiến tranh, tàu biển là *của chúng*, *đại bác* là *của chúng*, đạn dược là *của chúng*, sĩ quan cũng *của chúng*. Phải vạch mặt **một cách chi tiết** luận điệu *cực kỳ giả dối* "từ bỏ can thiệp", trong khi đó *chứng lại ủng hộ* (và xúi giục) người E-xtô-nia, Phần Lan, Ba Lan.

(β²) Sau nữa, nếu *đình chiến* *không phải để đạt đến nền hòa bình*, mà để phục vụ cho một trò chơi chính trị, thì *chúng tôi không muốn*. Người ta không đùa cợt với hòa bình. *Không một ai* có thể lừa được chúng tôi. Và phải nói thật rõ ý đó.

Kết thúc *bằng phần tóm tắt như sau: nếu* là nhằm mục đích chính trị, thì chúng tôi để nghị *đình chiến* để đạt đến một nền hòa bình, chúng tôi đồng ý, chúng tôi không phá hoại hội nghị trên quần đảo Hoàng tử, chúng tôi luôn luôn hướng ứng những cuộc đàm phán với *những thủ phạm thực sự* gây ra chiến tranh.

Nếu *không* phải là chính trị, mà là nhằm mục đích nhân đạo thì chúng tôi cảm ơn, đón tiếp, xin mời, hãy đến đây,

giữa Uyn-xon với bọn họ thì *thực tế* hết sức có lợi, bằng cách tuyên bố rằng Uyn-xon là *con bài* trong tay Clê-măng-xô và Lô-ít Gioóc-giơ, phục tùng *hai nhân vật* ấy, phục tùng "cái đa số" ấy!!

hãy tiến hành kiểm soát, và chúng ta sẽ đi đến đâu cũng được (thời gian, địa điểm) và sẽ trả chậm chí với giá gấp ba bằng gỗ, bằng quặng, bằng tàu bè.

Thực vậy, không nên bỏ lỡ cơ hội trả lời Nan-xen, làm sao để thành một dịp tuyên truyền tốt³⁶⁵.

Viết ngày 6 tháng Năm 1919

In lần đầu, theo đúng bản thảo

557

**ĐIỆN GỬI G. I-a. XÔ-CÔN-NI-CỐP
VÀ A. L. CÔ-LÊ-GA-ÉP**

6. V. 1919.

Bằng mật mã

Cô-dơ-lốp

Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận phía Nam

Gửi Xô-côn-ni-cốp và Cô-lê-ga-ép

Sự chậm trễ trong việc trấn áp cuộc nổi loạn quả thật phải là điều đáng phẫn nộ. Hôm nay tôi được tin là việc trấn áp không tiến triển. Cần phải thi hành những biện pháp kiên quyết nhất và loại trừ tận gốc tác phong chậm trễ. Có cần gửi thêm những cán bộ của Ủy ban đặc biệt không? Hãy đánh điện cho biết chi tiết hơn. Thái độ lè mề đối với việc trấn áp cuộc nổi loạn là không thể dung thứ được.

Lê-nin

*Dăng lần đầu không đầy đủ
năm 1938 trên tạp chí "Người
bôn-sê-vích", số 2*

*In toàn văn năm 1950 trong
V. I. Lê-nin, Toàn tập, xuất
bản lần thứ 4, tập 35*

Theo đúng bản thảo

558
ĐIỆN GỬI A. G. BÊ-LÔ-BÔ-RÔ-ĐỐP

6. V. 1919.

Cô-dơ-lốp

Gửi Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận phía Nam để chuyển ngay đến ban tham mưu Quân đoàn 9 cho Bê-lô-bô-rô-đốp, phái viên của Hội đồng quốc phòng, hoặc chuyển đến nơi Bê-lô-bô-rô-đốp có mặt

Tôi hết sức ngạc nhiên là cả trong bức điện thứ hai của đồng chí cũng không có lấy một lời nào về tiến trình công việc giao cho đồng chí³⁶⁶. Xúc tiến gấp là điều tuyệt đối cần thiết. Đồng chí hãy làm gấp và thúc đẩy tất cả mọi người. Hãy trả lời tóm tắt.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

559
ĐIỆN GỬI L. B. CA-MÊ-NÉP³⁶⁷
Gửi đến Ki-ép

Gửi chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Ra-cốp-xki
để chuyển cho Ca-mê-nép

Điều tuyệt đối cần làm là đồng chí phải đích thân, – nếu cần thì lấy cả I-óp-phê để giúp sức, – không những chỉ kiểm tra và đôn đốc, mà tự bản thân đồng chí còn phải đưa viện binh đến tận Lu-gan-xơ và đến Đôn-bát nói chung, bởi vì nếu không thì chắc chắn tai họa sẽ rất lớn và chắc gì đã khắc phục nổi. Nếu cần, đồng chí hãy lấy cho

mình giấy ủy nhiệm của Hội đồng quốc phòng Ki-ép. Chúng ta chắc chắn sẽ bị diệt vong, *nếu chúng ta không quét sạch quân địch ra khỏi Đôn-bát trong một thời gian ngắn*. Chừng nào chưa chiếm được Rô-xtốp thì đối với quân đội của Ma-khnô cần phải giữ thái độ ngoại giao, cử đích thân An-tô-nốp đến đó và trao riêng cho An-tô-nốp chịu trách nhiệm về quân đội của Ma-khnô. Hãy trả lời chi tiết qua điện báo.

Lê-nin

Viết ngày 7 tháng Năm 1919

*Dăng lần đầu năm 1925 trên
tạp chí "Cách mạng vô sản",
số 6 (41)*

560 ĐIỆN GỬI V. I. MÊ-GIƠ-LA-ÚC

Khác-cốp

Gửi thứ trưởng Bộ dân ủy quân sự Mê-giơ-la-úc
bản sao gửi Ác-tem

Tôi lại nhận được thêm một lời chứng thực nữa của Lu-tô-vi-nốp cho thấy là đồng chí dở trò địa phương chủ nghĩa và trò nước cộng hòa địa phương, từ chối phái ngay đến Đôn-bát tất cả các lực lượng quân sự và tất cả những công nhân ở Khác-cốp được động viên, viễn cớ thoái thác bằng những sự ngăn cấm ngu xuẩn của Pôt-vôi-xki. Tôi tuyên bố là đồng chí sẽ bị truy tố trước tòa án của đảng và sẽ bị khai trừ ra khỏi đảng, nếu đồng chí không bỏ cái trò chơi đó và nếu không gửi ngay lập tức toàn bộ lực lượng quân sự của Khác-cốp và tất cả các công nhân được động viên tới giúp đỡ cho Đôn-bát. Hãy trả lời ngay bằng

mật mã việc thi hành, cho biết xem đồng chí gửi đi bao nhiêu và bao giờ. Đồng chí sẽ chịu trách nhiệm về sự chậm trễ.

Ngày 7 tháng Năm 1919.

Lê-nin

*In lần đầu, theo đúng bản
sao đánh máy*

561 CHỈ THỊ GỬI L. B. CA-MÊ-NÉP³⁶⁸

Ca-mê-nép phải toàn tâm toàn ý tập trung vào việc thúc đẩy gửi gấp quân đội đến Đôn-bát và việc động viên công nhân của tất cả các thành phố lớn cũng để phục vụ mục đích đó, rồi sau nữa là chờ băng được Tơ-rốt-xki.

Khi nào Ca-mê-nép nhận được chỉ thị này của tôi, hãy báo cho biết.

Lê-nin

*Viết ngày 9 tháng Năm 1919
Gửi đến È-ca-tê-ri-nô-xláp*

*Dăng lần đầu năm 1925 trên
tạp chí "Cách mạng vô sản",
số 6 (41)*

Theo đúng bản sao đánh máy

562 *GỬI BỘ DÂN ỦY BẢO HIỂM XÃ HỘI

10. V. 1919.

Tôi đề nghị hết sức giúp đỡ cho những người trình giấy này là các đồng chí Phân-lan Toóc-ni-ai-nen, Ha-a-pa-

lai-nen và Vin-mi trong việc thu xếp cho 500 người tàn phế bị thương trong chiến tranh với bọn bạch vệ.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy
V. U-li-a-nóp (Lê-nin)

*In lần đầu, theo đúng bản đánh
máy do V. I. Lê-nin ký*

563
ĐIỆN GỬI I. N. XMIẾC-NỐP

12. V. 1919.

Hội đồng quân sự - cách mạng Quân đoàn 5
Gửi ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng
I-van Ni-ki-tich Xmiéc-nóp

Đồng chí liệu có thể đảm bảo rằng người ta không khuyếch đại những tin tức - mà người ta bảo rằng của đồng chí - về việc quân của Côn-tsắc tan rã và ô ạt chạy sang phía ta, hay không? Nếu đúng như vậy, thì đã áp dụng những biện pháp gì, thứ nhất, để tăng cường cuộc tiến công và củng cố thắng lợi, thứ hai, để phái đến tất cả các đơn vị ở mặt trận phía Đông và phía Nam những hàng binh có khả năng nâng cao tinh thần của quân đội ta, những hàng binh này của Côn-tsắc đã từng chịu đựng những hành động tàn bạo của Côn-tsắc.

Chủ tịch Hội đồng quốc phòng Lê-nin

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

564
ĐIỆN GỬI M. V. PHRUN-DÊ

Gửi tư lệnh tập đoàn quân phía Nam
thuộc mặt trận phía Đông¹⁾
Phrun-dê

Đồng chí có biết về tình hình nghiêm trọng ở Ô-ren-bua không?³⁶⁹ Hôm nay người ta truyền đạt lại cho tôi rằng theo lời của những công nhân đường sắt chuyển qua đường dây trực tiếp, thì những đồng chí ở Ô-ren-bua khẩn cấp yêu cầu tới đó 2 trung đoàn bộ binh và 2 đội kỵ binh hoặc cùng lăm 1 000 bộ binh và vài đại đội kỵ binh trong thời gian đầu. Hãy báo cho biết ngay là đồng chí đã làm gì và kế hoạch ra sao. Tất nhiên là đồng chí đừng coi bức điện của tôi như một sự vi phạm các mệnh lệnh quân sự.

Lê-nin

Ngày 12 tháng Năm 1919.

*Đăng lần đầu không đầy đủ
ngày 24 tháng Bảy 1928 trên
báo "Sự thật", số 170*

*Đăng toàn văn năm 1934 trên
tạp chí "Cách mạng vô sản",
số 3*

Theo đúng bản sao đánh máy

565
ĐIỆN GỬI BÊ-LA CUN

Bu-đa-pét, gửi Bê-la Cun

Mãi đến ngày 13 [tháng Năm] tôi mới nhận được thư của đồng chí đề ngày 22 tháng Tư. Tôi tin tưởng rằng, mặc

¹⁾ Những từ "mặt trận phía Đông" là do chính tay V. I. Lê-nin viết.

dù gặp nhiều khó khăn rất to lớn, những người vô sản Hung-ga-ri sẽ giữ được và củng cố được chính quyền. Xin gửi lời chào tới Hồng quân đang vững mạnh của công nông Hung-ga-ri. Hòa ước tàn bạo của khối Đồng minh sẽ làm tăng ở khắp mọi nơi sự cảm tình đối với Chính quyền xô-viết. Hôm qua quân đội U-cra-i-na, sau khi thắng bọn Ru-ma-ni, đã vượt qua sông Dne-xto-ro. Xin gửi tới đồng chí và tất cả các đồng chí Hung-ga-ri lời chào mừng tốt đẹp nhất.

Lê-nin

Viết ngày 13 tháng Năm 1919

Dặng không đầy đủ bằng tiếng Hung-ga-ri ngày 16 tháng Năm 1919 trên báo "Vörös Ujság" (Bu-đa-pét), số 83.

In toàn văn bằng tiếng Hung-ga-ri năm 1954 trong cuốn: Lenin. "Magyarországról. Szemelvények Lenin Művelől", Budapest

In lần đầu bằng tiếng Nga năm 1957 trong V. I. Lê-nin, Toàn tập, xuất bản lần thứ 4, tập 36

Theo đúng bản thảo

566 ĐIỆN GỬI M. I. CA-LI-NIN

Xim-biéc-xcơ và chuyển đến nơi có mặt chủ tịch
Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga Ca-li-nin

Các cán bộ lương thực ở ga A-ti-a-sê-vô khiếu nại là do có lệnh của đồng chí mà khoai tây của bọn đầu cơ được chuyển đi, giá cả tăng vọt và việc thu mua bị tạm ngừng. Chúng tôi cho rằng tuyệt đối phải tự kìm chế không đưa

ra những chỉ thị về các vấn đề kỹ thuật cụ thể và những mệnh lệnh về vấn đề lương thực xóa bỏ các sắc lệnh và vi phạm chính sách lương thực chung. Nói chung đừng vi phạm vào những quan hệ giữa các cơ quan chuyên ngành và các cơ quan đảng với nhau, hãy chú ý chủ yếu đến nông dân.

Thay mặt Bộ chính trị Ban chấp hành trung ương Lê-nin¹⁾

Viết ngày 13 tháng Năm 1919

*In lần đầu, theo đúng bản thảo
do A. D. Txi-u-ru-pa viết,
do V. I. Lê-nin bổ sung và ký*

567 ĐIỆN GỬI I. V. LI-TÔ-RIN

13. V. 1919.

Nóp-gô-rốt
Gửi ủy viên phụ trách lương thực tỉnh Li-tô-rin
Bản sao gửi Ban chấp hành Xô-viết tỉnh và
Ủy ban đặc biệt tỉnh

Tại sao các đồng chí không thi hành mệnh lệnh ngày 26. IV của Txi-u-ru-pa là phải giải thích ngay về việc trưng dụng trụ sở và tài sản của liên hiệp các ác-ten? Tôi yêu cầu tất cả ba cơ quan các đồng chí phải gửi ngay bản giải thích và trả lời qua điện báo.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin
In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV

Theo đúng bản thảo

¹⁾ Câu "Xim-biéc-xcơ và chuyển đến nơi có mặt" trong phần ghi địa chỉ và câu "Nói chung đừng vi phạm" trong bức điện là do chính tay V. I. Lê-nin viết.

568

ĐIỆN GỬI G. I-a. XÔ-CÔN-NI-CỐP

Bằng mật mã

Bô-gu-tsa

Gửi Xô-côn-ni-cốp

Chúng tôi đã nhận được của Bê-lô-bô-rô-đốp những bức điện sau đây: bức thứ nhất: "Mặt trận ở Đô-ne-txơ bị vỡ", và vân vân, bức thứ hai: "Cần phải đuổi cổ ra khỏi Hồng quân" và vân vân. Ngoài ra còn tin báo về tình trạng tan rã tinh thần trong các đơn vị quân đội của ta và tình trạng hoàn toàn thiếu sự kiên quyết của bộ chỉ huy ở địa phương. Qua đó thấy rằng việc thanh toán cuộc nổi loạn càng ngày càng kéo dài, trong lúc đó nguy cơ bọn nổi loạn hợp nhất với quân Đê-ni-kin thì ngày càng lớn. Đồng chí có quan tâm theo dõi các chiến dịch một cách đúng mức không? Có cần bổ sung thêm những đơn vị thuộc lực lượng dự trữ của mặt trận phía Nam không? Đồng chí đã sử dụng vào mục đích ấy bao nhiêu người trong số 214 đảng viên cộng sản mà Xmin-ga đã cử về miền Nam vào tháng Tư và tháng Năm? Đã áp dụng những biện pháp mới gì để thực sự chấm dứt cuộc nổi loạn và bao giờ có thể hy vọng hoàn thành xong việc thanh toán cuộc nổi loạn đó? Có tiến hành động viên nông dân ở miền Nam nơi xảy ra cuộc nổi loạn không? ¹⁾ Trường hợp viên sĩ quan bộ tổng tham mưu... ²⁾ cần phải được điều tra. Chúng tôi chờ trả lời.

Lê-nin

Xco-li-an-xki

Viết ngày 14 tháng Năm 1919

In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV

Theo đúng bản do E. M. Xco-li-an-xki viết

¹⁾ Đoạn từ chữ "và bao giờ" trong nguyên bản là do một người không rõ tên viết vào.

²⁾ Họ tên của người này viết không rõ.

569

ĐIỆN GỬI L. Đ. TO-RỐT-XKI

15. V. 1919.

Gửi Tô-rốt-xki

Tôi rất phấn khởi về những biện pháp kiên quyết trong việc trấn áp cuộc nổi loạn và đặc biệt là về việc giao nhiệm vụ đó cho sư đoàn 33. Theo tôi, cần phải sử dụng toàn bộ lực lượng để lợi dụng đà phán khởi hăng hái chống Gri-gô-ri-ép vào nhiệm vụ gây áp lực tối đa và nhanh chóng nhất đối với Đôn-bát. Không nhanh chóng chiếm lấy Rô-xtốp thì chúng ta sẽ không chịu nổi những gánh nặng khác.

Lê-nin

In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV

Theo đúng bản thảo

ĐIỆN GỬI A. V. LU-NA-TSÁC-XKI

15. V. 1919.

Cô-xtô-rô-ma

Ban chấp hành Xô-viết tỉnh, để chuyển cho
Lu-na-tsác-xki

Tôi đã hỏi Bộ dân ủy lương thực về các biện pháp giúp đỡ rồi ³⁷⁰. Tôi e rằng cuộc nổi loạn ở U-cra-i-na sẽ làm cản trở việc giúp đỡ, bởi vì nó làm cho tình hình sê tồi đi ³⁷¹. Đồng chí hãy tích cực hơn nữa trong việc xúc tiến di dân hàng loạt về vùng sông Đôn ³⁷². Hãy liên hệ với Xê-rê-đa.

Lê-nin

In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV

Theo đúng bản thảo

571
**GỬI ĐOÀN CHỦ TỊCH
 BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG
 CÁC XÔ-VIẾT TOÀN NGA**

15. V. 1919.

Gửi các đồng chí Xê-rê-bri-a-cốp, Xta-lin
 và các ủy viên khác trong Đoàn chủ tịch
 Ban chấp hành trung ương các Xô-viết

Txi-u-ru-pa lĩnh 2 000 rúp, gia đình có 7 người, mỗi suất ăn
 trưa mất 12 rúp (và bữa ăn tối), mỗi ngày mất $84 \times 30 = 2\,520$
 rúp.

Họ ăn đói! Chỉ lấy *4 suất ăn trưa*, như vậy thì ít. Trẻ con toàn
 loại đang tuổi lớn, cần ăn *nhiều hơn* so với người lớn.

Tôi đề nghị tăng lương cho đồng chí ấy lên 4 000 rúp và
 ngoài khoản đó ra còn trợ cấp một lần 5 000 rúp cho gia đình
 đồng chí ấy mới từ U-pha chuyển về *chưa có quần áo mặc*.

Tôi đề nghị trả lời.

Lê-nin

*In lần đầu năm 1945 trong
 Văn tập Lê-nin, t. XXXV*

572
ĐIỆN GỬI A. L. CÔ-LÊ-GA-ÉP

17. V. 1919.

Cô-dơ-lốp
 Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận phía Nam
 Gửi Cô-lê-ga-ép
 Bản sao gửi Xô-côn-ni-cốp

Bê-lô-bô-rô-đốp đã tới nơi từ lâu và đã nhiều lần gửi
 điện cho tôi từ ga Mô-rô-dốp-xcai-a. Tôi ngạc nhiên về

tình trạng trì trệ và không hay biết gì của các đồng chí ở mặt
 trận phía Nam. Tôi không hiểu nổi, tại sao đồng chí không
 đăng ký thu nhận nhiều hơn nữa công nhân và dân di cư đến
 vùng sông Đôn. Hãy báo cho biết một tuần hai lần về việc kêu
 gọi dân di cư và việc trấn áp cuộc nổi loạn được tiến hành tích
 cực đến mức nào.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy *Lê-nin*

*In lần đầu năm 1942 trong
 Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

573
ĐIỆN GỬI G. I-a. XÔ-CÔN-NI-CỐP

Khẩn

Bằng mật mã

Bô-gu-tsa
 Gửi ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng
 mặt trận phía Nam
 Xô-côn-ni-cốp

Cuộc tiến công vào Pê-tơ-rô-grát làm tăng thêm gấp
 mươi lần mối nguy cơ và do đó lại càng hết sức cần phải
 trấn áp ngay cuộc nổi loạn, bằng bất kỳ giá nào. Đồng chí
 hãy điện cho biết tình hình hiện nay ra sao: cuối cùng sư
 đoàn mới đổ bộ đã bắt đầu hoạt động chưa, những người
 cộng sản Vô-rô-ne-giơ và Tam-bốp được phái tới chố các
 đồng chí đã đến nơi chưa, các đồng chí còn cần tiếp viện nữa

không và cụ thể loại nào, – điện cho biết chi tiết hơn và thường xuyên hơn. Tác phong lè mề là cực kỳ nguy hiểm.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

*Viết ngày 19 tháng Năm 1919
Đăng lần đầu năm 1934 trên
tạp chí "Cách mạng vô sản",
số 3*

Theo đúng bản thảo

574
**PHẦN BỔ SUNG TRONG GIẤY ỦY NHIỆM
CỦA N. P. BRI-U-KHA-NỐP³⁷³**

Nhiệm vụ đặc biệt quan trọng và cấp bách của đồng chí Bri-u-kha-nốp là phải đảm bảo cung cấp đầy đủ lương thực cho công nhân Đôn-bát và trước hết là Lu-gan-xơ và vùng phụ cận.

Viết ngày 19 tháng Năm 1919

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV*

Theo đúng bản thảo

575
ĐIỆN GỬI G. I-a XÔ-CÔN-NI-CỐP

Bằng mật mã

Bô-gu-tsa

Gửi Xô-côn-ni-cốp,
ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận phía Nam

Bản sao gửi Bê-lô-bô-rô-đốp

Bản sao gửi Khvê-xin, tư lệnh các đơn vị quân dã chiến
Bản sao gửi đến Cô-dơ-lốp,

Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận phía Nam

Tôi hy vọng là đồng chí đã thỏa thuận với Bê-lô-bô-rô-đốp. Theo ý tôi, đồng chí ấy cần ở lại để trong bất kỳ trường hợp nào cũng phải giúp đỡ xúc tiến nhanh việc thanh toán cuộc nổi loạn. Tôi ngạc nhiên trước sự im lặng của đồng chí về sư đoàn đến hỗ trợ cho đồng chí. Tất cả những yêu cầu của đồng chí sẽ được thực hiện. Hãy báo cho biết thường xuyên hơn.

Lê-nin

Viết ngày 20 tháng Năm 1919

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

576
GỬI G. I-a XÔ-CÔN-NI-CỐP

20. V. 1919.

Gửi đồng chí Xô-côn-ni-cốp

Tôi tranh thủ dịp này để bàn tì mỉ hơn về cuộc nổi loạn. Bức điện của đồng chí đề ngày 17 (số 189) làm tôi rất khổ tâm: đồng chí chỉ nhắc đến "tình trạng tan rã" của "các đơn vị quân dã chiến" và *không nói một lời nào* về sư đoàn (hình như số 34) được chuyển tới để trấn áp cuộc nổi loạn! Không thấy một lời nào!

Sau cuộc tiến công vào Pê-tơ-rô-grát, đối với chúng ta việc trấn áp cuộc nổi loạn một cách thảng tay nhất, cấp bách, coûte que coûte¹⁾ là một sự cần thiết tuyệt đối. Tôi thiết tha yêu cầu đừng xao nhãng việc đó và báo cho biết bằng mật mã mỗi tuần 2 lần – tôi sẽ kiên quyết đòi gửi cho đồng chí những gì đã yêu cầu, cũng như hôm nay tôi đã đòi gửi một bức điện bổ sung (*đã ba lần đăng ký trước*) về việc phái

¹⁾ – trong bất kỳ trường hợp nào

các đảng viên cộng sản từ tỉnh Vô-rô-ne-giơ và Tam-bốp cho đồng chí.

Hãy chấm dứt càng sớm càng tốt cuộc nổi loạn bằng bất kỳ giá nào!

Lê-nin của đồng chí

Chúng tôi cũng sẽ dốc toàn lực vào vấn đề di dân từ những vùng phi nông nghiệp về vùng sông Đôn, để đưa người đến những thôn ấp, để resppective¹⁾ xây dựng, củng cố hậu phương và vân vân.

Chúng tôi cũng sẽ gửi cả học viên trường sĩ quan: hôm qua đã thỏa thuận với Xcơ-li-an-xki.

Dặng lần đầu năm 1934 trên tạp chí "Cách mạng vô sản", số 3

Theo đúng bản thảo

577 ĐIỆN GỬI L. Đ. TƠ-RỐT-XKI

Gửi Tơ-rốt-xki

20/V.

Nhân có bức điện bằng mật mã của ba viên chỉ huy trưởng mặt trận phía Đông, tôi đề nghị cử Ca-mê-nép làm tư lệnh mặt trận thay cho Cô-xchi-a-ép, còn La-sê-vích thì thay A-ra-lốp³⁷⁴. Đồng chí hãy trả lời về vấn đề hội nghị toàn thể. Tôi sợ rằng Xta-lin và Di-nô-vi-ép không thể có mặt vào ngày 25, và rút đồng chí đi cũng bất lợi. Vì vậy tôi đề nghị hoãn họp hội nghị toàn thể, và sẽ thỏa thuận với nhau qua điện báo.

Lê-nin

Viết ngày 20 tháng Năm 1919

In lần đầu, theo đúng bản thảo

¹⁾ – trên cơ sở đó

578 ĐIỆN GỬI I. V. XTA-LIN³⁷⁵

20. V. 1919.

Pê-tơ-rô-grát
Xmôn-nui, gửi Xta-lin

Tôi đã nhận được cả hai bức thư. Tôi đã thỏa thuận chi tiết với Xcơ-li-an-xki về sự giám sát một cách thường xuyên việc thi hành. Tôi hy vọng là việc tổng động viên nhất loạt những người ở Pê-tơ-rô-grát sẽ thúc đẩy họ tiến công, chứ không phải là ngồi lì ở doanh trại.

Lê-nin

Dặng lần đầu năm 1938 trên tạp chí "Người bôn-sê-vích", số 2

Theo đúng bản thảo

579 ĐIỆN GỬI V. I. MÊ-GIƠ-LA-ÚC

20. V. 1919.

Khác-cốp
Gửi Mê-giơ-la-úc,
thứ trưởng Bộ dân ủy quân sự

Đồng chí hãy báo thường xuyên một tuần hai lần bằng mật mã, cho biết xem đồng chí làm gì để giải phóng Đôn-bát. Tôi e rằng nghị lực của đồng chí đã giảm sút, mà trong lúc đó tuyệt đối cần phải dốc toàn bộ lực lượng của Khác-cốp để kết thúc mau chóng và dứt khoát.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy *Lê-nin*

Dặng lần đầu ngày 20 tháng Giêng 1929 trên báo "Sao đỏ", số 17

Theo đúng bản thảo

580
**ĐIỆN GỬI CHỦ TỊCH
 BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT TỈNH GÔ-MEN**

Gô-men

Chủ tịch ban chấp hành Xô-viết tỉnh

Nếu chiếc xe đạp của Ráp-kin bị trưng dụng trong thời gian có cuộc nổi loạn thì tại sao sau đó nó không được hoàn lại? Tôi cảnh cáo trước rằng nếu trả lời cho qua chuyện mà không cho biết kết quả cụ thể và không sửa chữa sai sót, thì tôi sẽ đưa ra truy tố³⁷⁶.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

Viết ngày 20 tháng Năm 1919

*In lần đầu năm 1942 trong
 Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

các chủ tịch Ban chấp hành Xô-viết tỉnh, Ủy ban đặc biệt và các ủy viên Ban chấp hành Xô-viết và tôi sẽ đòi xử bắn họ. Tại sao các đồng chí không trả lời ngay về bức điện chất vấn của tôi?³⁷⁷.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

Viết ngày 20 tháng Năm 1919

*In lần đầu năm 1933 trong
 Văn tập Lê-nin, t. XXIV*

Theo đúng bản thảo

582
GỬI V. A. A-VA-NÊ-XỐP³⁷⁸

Gửi đến Ban kiểm tra nhà nước cho A-va-nê-xốp để *bắt giam* cái tên quan liêu nào đã trả lời như vậy.

20/V.

Lê-nin

Viết ngày 20 tháng Năm 1919

*Đăng lần đầu năm 1956 trên
 tạp chí "Lưu trữ lịch sử", số 2.*

Theo đúng bản thảo

581
**ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT
 TỈNH NỐP-GÔ-RỐT**

Nốp-gô-rốt

Ban chấp hành Xô-viết tỉnh

Bản sao gửi ủy ban đặc biệt

Bản sao gửi ủy viên phụ trách lương thực tỉnh

Có lẽ Bu-la-tốp bị bắt giam vì đã khiếu nại với tôi. Tôi cảnh cáo trước là vì hành vi đó, tôi sẽ bắt giam

583
ĐIỆN GỬI A. L. CÔ-LÊ-GA-ÉP

21. V. 1919.

Bằng mực mاء

Cô-dơ-lốp

Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận phía Nam,
 gửi Cô-lê-ga-ép

Bản sao gửi đến Bô-gu-tsa,
 cho ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng Xô-cô-ni-cốp

Bản sao gửi ban tham mưu
Bộ tư lệnh các đơn vị dã chiến
Gửi Khvè-xin và Bê-lô-bô-rô-dốp

Bức điện đề ngày 20 của Bê-lô-bô-rô-dốp báo cho tôi biết nhiều điều kỳ quặc, cho hay rằng mệnh lệnh thì phải mất hàng vài ngày mới đến các đơn vị, còn xe bọc thép thì không có nhiên liệu để chạy. Ở đây tôi thúc đẩy, còn đồng chí hãy thúc đẩy ở chỗ các đồng chí. Chính ủy ở Tam-bốp điện cho biết là đã gửi đến Bô-gu-tsa và đến ga U-xtơ - Mết-vê-dít-xcai-a cho các đồng chí 669 đảng viên cộng sản. Tôi lấy làm lạ là với số đảng viên đó, cộng thêm 2 000 học viên trường sĩ quan, cộng thêm một sư đoàn, mà các đồng chí vẫn trì hoãn hành động kiên quyết để đe bẹp cuộc nổi loạn, việc này cần thiết ngay trong lúc này. Hãy đánh điện cho biết thật chi tiết.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

*Đăng lần đầu năm 1934 trên
tạp chí "Cách mạng vô sản",
số 3*

Theo đúng bản thảo

584 ĐIỆN GỬI L. Đ. TƠ-RỐT-XKI¹⁾

Mật

Gửi Tơ-rốt-xki, Ki-ép và chuyển đến nơi có mặt

Theo tin báo từ U-cra-i-na, do hành động của Pốt-vôi-xki mà ở đây đã xảy ra nhiều điều tệ hại. Ru-de, Lô-mốp

¹⁾ Chuyển theo đường dây trực tiếp. Những chữ "Mật", "Ki-ép và" trong đoạn ghi địa chỉ và câu "về điều này tôi hầu như không nghi ngờ gì nữa, – thì" ở trong văn bản bức điện là do chính tay V. I. Lê-nin viết.

và những người khác khẳng định rằng chín phần mười những điều tệ hại đó là do chỉ thị và sự can thiệp của Pốt-vôi-xki vào mọi công việc, dung túng những vụ chiếm đoạt, tịch thu phi pháp, những hành động vô kỷ luật phóng đãng và vân vân. Nếu những tin đó dù chỉ một chút đúng với thực tế, - về điều này tôi hầu như không nghi ngờ gì nữa, – thì đồng chí hãy hết sức kiên quyết đòi gạt bỏ ngay Pốt-vôi-xki và các nhân viên của anh ta.

Chủ tịch Hội đồng quốc phòng Lê-nin

*Viết ngày 21 tháng Năm 1919
Gửi đến Khác-cốp*

*In lần đầu, theo đúng bản đánh
máy do V. I. Lê-nin bő sung
và ký*

585 NHỮNG BỨC ĐIỆN GỬI L. Đ. TƠ-RỐT-XKI

1
Gửi Tơ-rốt-xki

Qua các bản báo cáo của Mê-khô-nô-sin¹⁾ thấy rằng hiển nhiên là nhất thiết phải dẹp ngay cuộc nổi loạn, bởi vì nếu không thì chúng ta không đủ sức bảo vệ ngay cả A-xtơ-ra-khan. Vì thế, một lần nữa tôi thiết tha yêu cầu đồng chí nhất thiết phải đi đến Bô-gu-tsa một lần nữa và tiến hành công việc đến cùng, bởi vì công việc của Xô-côn-ni-cốp rõ ràng là không chạy.

Lê-nin

*Viết ngày 22 tháng Năm 1919
In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản sao đánh máy

¹⁾ Trong báo cáo có nói về tình hình đáng lo ngại ở khu vực A-xtơ-ra-khan.

2

22. V. 1919.

Gửi Tô-rốt-xki

Chúng tôi vừa mới biết tin là mặt trận của chúng ta bị chọc thủng ở vùng Ri-ga. Có lẽ Ri-ga đã bị mất³⁷⁹. Rất có thể là có sự phản bội của các sĩ quan tư sản người Lát-vi-a. Cũng có khả năng đang chuẩn bị một cuộc tổng tấn công có tính chất quyết định trên toàn mặt trận phía Tây. Tất cả tình hình đó khiến phải tăng cường gấp bội cuộc tấn công vào Đôn-bát và bằng bất kỳ giá nào phải lập tức dẹp xong cuộc nổi loạn ở vùng sông Đôn. Chúng tôi cùng với Xco-li-an-xki sẽ phải tới đó thêm một nghìn học viên trường sĩ quan ngoài con số một nghìn vừa gửi hôm qua¹⁾. Tôi khuyên đồng chí dốc toàn tâm toàn ý vào việc thanh toán cuộc nổi loạn.

Lê-nin

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

586 ĐIỆN GỬI M. V. PHRUN-DÊ

Gửi Phrun-dê

Đến tận bây giờ vẫn chưa được tin trả lời của đồng chí về bức điện của tôi gửi ngày 12 tháng Năm²⁾ hỏi về Ô-ren-bua. Sự im lặng của đồng chí nghĩa là thế nào? Trong lúc ấy những thư khiếu nại và yêu cầu giúp đỡ vẫn từ

¹⁾ Câu "ngoài con số một nghìn vừa gửi hôm qua" là do E. M. Xco-li-an-xki viết thêm vào.

²⁾ Xem tập này, tài liệu 564.

*Bằng mật mã**Điện gửi Kh. G. Ra-cóp-xki. Ngày 22 tháng Năm 1919*

427

Ô-ren-bua tiếp tục được gửi đến đây. Tôi đề nghị từ nay về sau phải trả lời đều đặn hơn nữa về những bức điện của tôi. Tôi chờ trả lời³⁸⁰.

*Lê-nin**Viết ngày 22 tháng Năm 1919*

*Đăng lần đầu năm 1940 trên
"Tạp chí lịch sử quân sự",
số 10.*

Theo đúng bản thảo

587 ĐIỆN GỬI Kh. G. RA-CỐP-XKI

*Bằng mật mã**Ki-ép, gửi Ra-cóp-xki*

Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản Nga đề nghị Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản U-cra-i-na không đưa ra thảo luận ở Hội đồng bộ trưởng dân ủy U-cra-i-na những nghị quyết tài chính quan trọng, đại loại như việc phát hành loại tiền mới hoặc đổi tiền Các-bô-van mà không hỏi trước Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản Nga, bởi vì những biện pháp như vậy chỉ có thể tiến hành với qui mô toàn nước Nga.

Đồng chí hãy trả lời tỉ mỉ, đồng chí xem liệu có thể thông qua một chỉ thị như vậy được không¹⁾.

*Lê-nin, Cre-xtin-xki, Ca-li-nin**Viết ngày 22 tháng Năm 1919*

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

*Theo đúng bản do N. N. Cre-
xtin-xki viết và do V. I. Lê-nin
bổ sung*

¹⁾ Câu cuối cùng do chính tay V. I. Lê-nin viết.

588

**NHỮNG BỨC ĐIỆN GỬI ỦY BAN QUÂN SỰ
CÁC TỈNH TAM-BỐP VÀ VÔ-RÔ-NE-GIƠ**

1

24. V. 1919.

Khẩn, ưu tiên tuyệt đối

Tam-bốp

Ủy ban quân sự tỉnh,
bản sao gửi Ban chấp hành Xô-viết tỉnh

Các đồng chí báo là đã gửi cho Xô-côn-ni-cốp 669 đảng viên cộng sản và ngày 22 gửi tiếp 200. Thế nhưng chỉ có ba trăm người tới, hãy kiểm tra và trả lời ngay. Cần phải tăng cường việc gửi một cách tích cực nhất.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV

Theo đúng bản thảo

2

24/V. 1919.

Khẩn,
ưu tiên tuyệt đối

Vô-rô-ne-giơ

Ủy ban quân sự tỉnh,
bản sao gửi Ban chấp hành Xô-viết tỉnh

Đồng chí hãy báo cho biết là đã gửi bao nhiêu đảng viên cộng sản cho Xô-côn-ni-cốp. Hãy trả lời ngay. Cần phải tăng cường việc gửi một cách tích cực nhất.³⁸¹

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

In lần đầu, theo đúng bản do
một người không rõ tên viết

589

**ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT
Ô-DÉT-XA**

24/V - 19.

Ô-dét-xa, Ban chấp hành Xô-viết

Bản sao gửi Ra-cốp-xki,
Hội đồng bộ trưởng dân ủy, Ki-ép

Cho phép người nước ngoài tự ý bỏ đi là phạm tội. Để cho người Nga giả danh là người nước ngoài bỏ đi là một hành động phản cách mạng, ngang với tội phản bội. Nói chung không được để cho người nước ngoài đi khi chưa có sự bồi thường, việc này chỉ có chính phủ trung ương giải quyết. Công dân các nước thuộc khối Đồng minh không được phép đi chừng nào chưa có sự đánh đổi do chính phủ trung ương thực hiện. Không một người Pháp nào được phép đi trước khi những người lính từ Pháp trở về, trong số đó có nhiều người U-cra-i-na. Những kẻ vi phạm lệnh này sẽ chịu trách nhiệm hết sức nặng nề. Đồng chí hãy nhớ rằng chính phủ Phần-lan ngăn trở việc thả những người lính Nga về nước Nga, rõ ràng là theo sự xúi bẩy của khối Đồng minh, cho nên đồng chí không được cho phép một tên tư sản nào, một người nào ra khỏi Ô-dét-xa và U-cra-i-na. Chỉ trừ các công nhân Trung-quốc và người Ba-tư, nhưng phải theo lệnh của trung ương³⁸².

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

In lần đầu, theo đúng bản đánh
máy do V. I. Lê-nin bổ sung
và ký

590
ĐIỆN GỬI Kh. G. RA-CỐP-XKI

Gửi Ra-cốp-xki

Tôi xin chúc mừng nhân dịp chiếm được A-léch-xan-đri-a và
Dơ-na-men-ca³⁸³. Tôi khẩn thiết yêu cầu phái đến Đôn-bát
những lực lượng được thuỷt chuyên.

Lê-nin

Viết ngày 24 tháng Năm 1919

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

*Theo đúng bản do E. M. Xco-
li-an-xki viết*

591
ĐIỆN GỬI Kh. G. RA-CỐP-XKI
VÀ V. I. MÊ-GIÖ-LA-ÚC

26. V. 1919.

Bằng mật mã

Ki-ép

Hội đồng bộ trưởng dân ủy, gửi Ra-cốp-xki
Khác-cốp, gửi thứ trưởng Bộ dân ủy quân sự Mê-giö-la-úc

Tôi xin nhắc lại yêu cầu của tôi là mỗi tuần hai lần các đồng chí phải điện cho tôi biết về sự giúp đỡ thực tế đối với Đôn-bát. Tôi khẩn thiết đề nghị thực hiện yêu cầu này. Các đồng chí đừng bỏ lỡ cơ hội chiến thắng Gri-gô-ri-ép, không điều đi bất cứ một chiến sĩ nào hiện đang chiến đấu chống lại Gri-gô-ri-ép. Hãy ra sắc lệnh và thực hiện việc thu vũ khí của toàn bộ dân cư, hãy thắng tay xù bắn tại chỗ về tội cất giấu vũ khí, dù là một khẩu súng trường. Toàn bộ mấu chốt của vấn đề hiện nay là: chiến

thắng nhanh ở Đôn-bát, thu thập tất cả súng ống ở các làng mạc, xây dựng một đội quân vững mạnh. Hãy tập trung tất cả lực lượng vào nhiệm vụ đó, đừng để cho nghị lực bị giảm sút, động viên tất cả công nhân, không trừ một ai. Hãy đọc bức điện này cho tất cả những đảng viên bón-sê-vích có trách nhiệm nghe.

Lê-nin

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV*

Theo đúng bản thảo

592
ĐIỆN GỬI I. V. XTA-LIN

Bằng mật mã

Pê-tơ-rô-grát, Xmôn-nui
Gửi Di-nô-vi-ép để chuyển cho Xta-lin¹⁾

Toàn bộ tình hình diễn biến trong vụ tấn công của quân bạch vệ vào Pê-tơ-rô-grát khiến ta phải đưa ra giả thiết về một sự phản bội có tổ chức ở hậu phương chúng ta, và cũng có thể thậm chí ở ngay ngoài mặt trận nữa. Chỉ có như thế mới có thể giải thích được cuộc tấn công bằng một lực lượng tương đối nhỏ, mà lại tiến quân như vũ bão, và cả những vụ nổ phá cầu thường xảy ra trên những tuyến đường dẫn đến Pê-tơ-rô-grát. Dường như kẻ địch hoàn toàn vững tin là phía ta không có một lực lượng quân sự nào tương đối có tổ chức để kháng cự lại và ngoài ra chúng còn tin cậy vào sự hỗ trợ từ hậu phương (vụ cháy kho pháo binh ở Nô-vô - Xô-côn-ni-ki, những vụ phá cầu, tin tức hôm nay về vụ nổi loạn ở Ô-rê-dê-gi).

Yêu cầu đặc biệt chú ý

¹⁾ Những chữ "Bằng mật mã", "Xmôn-nui, gửi Di-nô-vi-ép để chuyển cho Xta-lin" là do chính tay V. I. Lê-nin viết.

tới những tình hình đó, áp dụng những biện pháp khẩn cấp để khám phá những âm mưu làm phản.

Lê-nin

Viết ngày 27 tháng Năm 1919

In lần đầu năm 1950 trong
V. I. Lê-nin, Toàn tập,
xuất bản lần thứ 4, t. 29

Theo đúng bản do L. B. Cra-
xin viết, do V. I. Lê-nin bô
sung và ký tên

593
ĐIỆN GỬI Kh. G. RA-CỐP-XKI

Ki-ép

Hội đồng bộ trưởng dân ủy, gửi Ra-cốp-xki

28. V. 1919.

Bức điện của đồng chí số 1815 lại khiếu nại về tình trạng thiếu tiền. Cre-xtin-xki cam đoan là đã gửi đi rất nhiều. Họ đã hoàn toàn thỏa thuận với Lít-vi-nen-cô rồi. Cần phải chấm dứt vĩnh viễn những sự hiếu lâm. Đồng chí hãy xác minh ngay tức khắc xem đã nhận được bao nhiêu, bao nhiêu còn đang trên đường đi. Hãy trả lời nhanh, chính xác, bằng mật mã, có chữ ký chung của đồng chí và của Lít-vi-nen-cô, trả lời cho biết cụ thể là đồng chí cần bao nhiêu. Chúng tôi không bùn xỉn đâu, còn đồng chí hãy bảo đảm thế thực phân phối.

Lê-nin

In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV

Theo đúng bản thảo

594
ĐIỆN GỬI Kh. G. RA-CỐP-XKI

Bằng mật mã

*Ki-ép, gửi Ra-cốp-xki*¹⁾

Chỉ thị của Ban chấp hành trung ương

Tập trung toàn bộ lực lượng vào Đôn-bát, rút khỏi mặt trận phía Tây tất cả những gì có thể rút được, hạn chế đến mức tối thiểu tất cả những hoạt động tích cực ở mặt trận phía Tây của các đồng chí, phái Pi-a-ta-cốp, Búp-nôp đến Khác-cốp, È-ca-tê-ri-nô-xláp để tiến hành tổng động viên công nhân một cách kiên quyết nhất cho mặt trận phía Nam, và hai đồng chí ấy phải chịu hoàn toàn trách nhiệm về việc này³⁸⁴.

*Lê-nin*²⁾

Viết ngày 28 tháng Năm 1919

In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV

Theo đúng bản sao đánh máy
do V. I. Lê-nin bô sung

595
**ĐIỆN GỬI V. A. AN-TÔ-NÔP - ỐP-XÊ-EN-CÔ
VÀ N. I. PÔT-VÔI-XKI**

Bằng mật mã

Ki-ép, gửi An-tô-nôp, Pôt-vôi-xki

Bản sao gửi Ra-cốp-xki

Vì thiếu sự chi viện cho Đôn-bát, nên đã tạo ra một nguy cơ đe dọa Ba-kho-mút và Xla-vi-an-xcơ. Một lần nữa

¹⁾ Những chữ "Bằng mật mã", "Ki-ép, gửi Ra-cốp-xki" là do chính tay V. I. Lê-nin viết.

²⁾ Bức điện còn do N. N. Cre-xtin-xki và L. B. Ca-mê-nép ký.

tôi đề nghị các đồng chí không chậm trễ một phút và thực sự cung cấp tất cả những gì người ta yêu cầu ở các đồng chí, và gửi đến đúng nơi quy định. Trong trường hợp chậm trễ sẽ không chấp nhận một sự biện bạch nào.

Chủ tịch Hội đồng quốc phòng Lê-nin

Viết ngày 29 tháng Năm 1919

*Đăng lần đầu ngày 20 tháng
Giêng 1929 trên báo "Sao đỏ",
Số 17*

*Theo đúng bản do E. M. Xco-
li-an-xki viết và do V. I. Lê-
nin ký*

596

ĐIỆN GỬI A. A. I-ÓP-PHÊ¹⁾

29. V. 1919.

Bằng mât mā

Ki-ép

Hội đồng bộ trưởng dân ủy U-cra-i-na
Gửi Ra-cóp-xki để chuyển cho I-óp-phê

Đồng chí hãy đọc bức điện này cho Ra-cóp-xki, Mê-giơ-la-úc, Vô-rô-si-lốp, Pi-a-ta-cóp, Búp-nốp, Kvi-rinh và các cán bộ cao cấp khác nghe.

Tôi cho việc các đồng chí thuyết phục Tơ-rốt-xki để Pốt-vôi-xki ở lại chức vụ là một tội lỗi của các đồng chí.

Không một lời hứa hẹn nào được thực hiện cả; không có đơn vị nào chi viện cho Đôn-bát; việc động viên công nhân được tiến hành rời rạc đáng xấu hổ. Cá nhân các đồng chí tự chịu trách nhiệm về tai họa không thể tránh khỏi. Cần phải thuỷt chuyền các cán bộ cao cấp, không trừ một ai, đưa họ về Khác-cóp và È-ca-tê-ri-nô-xláp để

¹⁾ Chuyển bằng đường dây trực tiếp.

tiến hành cuộc tổng động viên công nhân; sau đó cử về mỗi đơn vị quân đội một cán bộ cao cấp để chuyển đơn vị về Đôn-bát; sau đó huy động tất cả đi thu vét quân phục ở tất cả các kho. Sự diệt vong của cách mạng sẽ tuyệt đối không thể tránh khỏi nếu không thắng nhanh ở Đôn-bát, mà muốn vậy thì cần phải gạt bỏ đầu óc thủ cựu ở U-cra-i-na, làm việc với nhiệt tình cách mạng, huy động tất cả, đích thân theo dõi từng đơn vị quân đội, từng bước công tác, gạt bỏ tất cả các vấn đề khác sang một bên, trừ Đôn-bát, giao cho ba chiến sĩ một khẩu súng trường. Chưa có một bản báo cáo thực tế nào của các đồng chí cả.

Lê-nin

*In lần đầu không đầy đủ năm
1942 trong Văn tập Lê-nin,
t. XXXIV*

*In toàn văn năm 1956 trong
cuốn: V. I. Lê-nin. "Thư
tín quân sự", Mát-xco-va*

Theo đúng bản thảo

597

ĐIỆN GỬI X. I. GU-XÉP, M. M. LA-SÊ-VÍCH, C. C. I-U-RÊ-NÉP

29. V. 1919.

Bằng mât mā

Xim-biếc-xco

Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận phía Đông
Gửi Gu-xép, La-sê-vích, I-u-rê-nép

Theo yêu cầu của các đồng chí, Ca-mê-nép đã được bổ nhiệm trở lại¹⁾. Nếu từ nay đến mùa đông chúng ta không

¹⁾ Xem tập này, tài liệu số 577.

chiếm được U-ran, thì tôi cho rằng sự diệt vong của cách mạng sẽ là điều không tránh khỏi. Hãy dốc toàn lực ra. Hãy báo tin cho tôi biết kịp thời bằng mật mã mỗi khi Ca-mê-nép va chạm với ban tham mưu. Hãy theo dõi chặt chẽ vấn đề lực lượng tiếp viện; hãy tổng động viên dân cư vùng mặt trận; hãy theo dõi công tác chính trị. Hàng tuần gửi qua điện báo, cho tôi bản báo cáo tổng kết bằng mật mã. Hãy đọc bức điện này cho Mu-ra-lốp, Xmiếc-nốp, Rô-den-hôn-txơ, cho tất cả những người cộng sản giữ cương vị quan trọng và tất cả công nhân Pê-tơ-rô-grát nghe. Hãy thông báo về việc nhận được bức điện này. Hãy chú ý đặc biệt đến việc động viên những người Cô-dắc vùng Ô-ren-bua. Các đồng chí chịu trách nhiệm về việc giữ làm sao không để cho các đơn vị đi đến chỗ bắt đầu tan rã, và không để cho tinh thần bị sa sút. Đừng quá mải mê với công tác cụ thể hàng ngày.

Lê-nin

In lần đầu không đầy đủ
năm 1930 trong cuốn "Cuộc
nội chiến. 1918 - 1921", t. III

In toàn văn năm 1950 trong
V. I. Lê-nin, Toàn tập, xuất
bản lần thứ 4, t. 35

Theo đúng bản thảo

598 ĐIỆN GỬI Đ. I. È-PHRÈ-MỐP

30. V. 1919.

Hội đồng quân sự - cách mạng Quân đoàn 10
Gửi È-phrè-mốp

Hãy chỉ định ngay lập tức một nhóm cán bộ ở Txa-ri-txun có tinh thần trách nhiệm cao nhất và kiên quyết nhất,

đã tham gia thực hiện những biện pháp do Xta-lin chỉ thị trong thời gian bảo vệ Txa-ri-txun, và giao cho họ trách nhiệm bắt đầu thực hiện tất cả những biện pháp đó một cách cung kiên quyết như vậy. Điện cho tôi biết họ tên của những người có trách nhiệm¹⁾.

Chủ tịch Hội đồng quốc phòng Lê-nin

*Dăng lần đầu năm 1934
trên tạp chí "Cách mạng
võ sản", số 3*

Theo đúng bản thảo

599 ĐIỆN GỬI L. Đ. TƠ-RỐT-XKI

Gửi Tơ-rốt-xki

Tôi vô cùng sảng sướng vì sự im lặng của đồng chí giữa lúc những tin tức - dù đây là những tin tức chưa được thẩm tra đầy đủ - cho biết rằng trận tuyến bị chọc thủng ở Min-lê-rô-vô nay đã loang rộng và phát triển tới phạm vi một tai họa hầm như hoàn toàn không cứu vãn nổi³⁸⁵. Đã áp dụng những biện pháp gì để ngăn cản quân địch hợp nhất với bọn nổi loạn?

Lê-nin

Viết ngày 30 tháng Năm 1919

*Dăng lần đầu năm 1938 trên
tạp chí "Người bôn-sê-vích",
số 2*

Theo đúng bản do E. M.
Xco-li-an-xki viết

¹⁾ Xem tập này, tài liệu số 621.

600
**ĐIỆN GỬI V. I. MÊ-GIƠ-LA-ÚC
VÀ C. E. VÔ-RÔ-SLЛОР**

Khác-cốp, gửi đồng chí Mê-giơ-la-úc
và đồng chí Vô-rô-si-lốp

Không thể trả lời trước khi liên hệ được với Tô-rốt-xki, là người được Xco-li-an-xki thông báo qua điện báo.

Tôi xác nhận việc bổ sung cho các đơn vị ở mặt trận phía Nam là cần thiết, không cần phải chờ quân trang và vũ khí, bởi vì mặt trận phía Nam của chúng ta sẽ quan tâm tới vấn đề đó. Tôi đã nhiều lần chỉ rõ tính chất gấp rút ghê gớm của việc đó, song vẫn chưa có những thông báo chính xác của các đồng chí về số lượng quân bổ sung do đồng chí thực tế đã phái đến cho mặt trận phía Nam.

Lê-nin

Viết ngày 30 tháng Năm 1919

*In lần đầu không đầy đủ
năm 1942 trong Văn tập
Lê-nin, t. XXXIV*

*In toàn văn năm 1956 trong
cuốn: V. I. Lê-nin. "Thư tín
quân sự", Mát-xcơ-va*

Theo đúng bản sao đánh máy

601
***GỬI BỘ TỔ CHỨC
BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG³⁸⁶**

Tôi tán thành khai trừ ra khỏi đảng những người đã tham gia vào các nghi lễ.

30/V.

Viết ngày 30 tháng Năm 1919

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV*

Lê-nin

Theo đúng bản thảo

602
*GỬI BỘ TỔNG THAM MUỐN TOÀN NGA

31. V. 1919.

Đồng chí Rát-ten!

Người đưa thư này là nữ đồng chí Ép-ghê-ni-a Bô-gđa-nốp-na Bô-sơ, ủy viên Hội đồng quốc phòng nước Cộng hòa Lít-va - Bê-lô-ru-xi-a.

Cần súng trường và các loại vũ khí khác, sau đó là cần các nhà lãnh đạo quân sự để tổ chức các tiểu đoàn công nhân ở Min-xcơ.

Người ta nói rằng công việc bị trì hoãn vì tác phong quan liêu giấy tờ và vân vân.

Tôi đề nghị đồng chí xác minh chính xác hơn và nhanh hơn, để biết rõ xem có thể cung cấp cái gì và phải cấp thứ gì, và nhớ gọi điện thoại cho Xco-li-an-xki và cho tôi.

Chủ tịch Hội đồng quốc phòng

V. U-li-a-nốp (Lê-nin)

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

603
ĐIỆN GỬI I. V. XTA-LIN

Pê-tơ-rô-grát, Xmôn-nui
Gửi Di-nô-vi-ép để chuyển cho Xta-lin

Về Pê-tơ-rô-grát, người ta đồn rằng: 1) sự tan rã của quân đội ở ngay chính nơi đó nghiêm trọng hơn là ở các đơn vị được điều từ các tỉnh lẻ về và những đơn vị tỉnh lẻ bị tan rã là do ảnh hưởng của các đơn vị Pê-tơ-rô-grát;

2) về phía ta hầu như không tiến công, nguyên do vì chất lượng quân đội tôi, mặc dù số lượng quân đội quá đầy đủ; 3) chính quyền quân sự quyết định sờ tán Pê-tô-rô-grát trong vòng năm hoặc mười ngày, bằng những quyết định hoảng hốt của mình họ gây thêm sự tan rã và hướng sự chú ý của mình vào việc sờ tán, chứ không phải vào việc tấn công; 4) tư lệnh Quân đoàn 7 không ở tại ban tham mưu của mình, mà lại ở bên cạnh Di-nô-vi-ép và biến thành sĩ quan tùy tùng của Di-nô-vi-ép, tách rời khỏi ban tham mưu của mình, và do đó gây tác hại cho công việc, gây thêm tình trạng hỗn loạn và hoang mang.

Tôi đề nghị báo cho biết xem ở đây cái gì đúng sự thật và nói chung tình hình ra sao. Đề nghị hàng ngày gửi điện cho tôi bằng mật mã. Hy vọng là đồng chí có thư ký sử dụng mật mã.

Lê-nin

Viết cuối tháng Năm 1919

*In lần đầu, theo đúng bản
dịch mật mã*

604

TRAO ĐỔI THƯ VỚI E. M. XCO-LI-AN-XKI
GỬI E. M. XCO-LI-AN-XKI

Tại sao chúng ta không bắn vào tàu phóng ngư lôi?

TRẢ LỜI CỦA E. M. XCO-LI-AN-XKI

Ngoài tầm bắn của chúng ta.

GỬI E. M. XCO-LI-AN-XKI

Cần phải truyền đạt lại cho Va-txé-tít qua điện thoại (hôm nay đồng chí ấy sẽ nói chuyện qua điện thoại với Di-nô-vi-ép) và ra lệnh *nâng cao kỹ lục tại horizon*.

Viết tháng Năm hoặc tháng Sáu 1919

*Đăng lần đầu không đầy đủ ngày 23 tháng
Chín 1925 trên báo "Sự thật", số 217*

*In toàn văn lần đầu,
theo đúng bản thảo*

605

**ĐIỆN GỬI V. I. MÊ-GIƠ-LA-ÚC,
C. E. VÔ-RÔ-SI-LỐP, G. N. MEN-NI-TSAN-XKI,
Ph. A. ÁC-TEM, G. N. CA-MIN-XKI**

Bằng mật mã

*Khác-cóp, gửi Mê-giơ-la-úc,
Vô-rô-si-lốp, Men-ni-tsan-xki, Ác-tem,
Ca-min-xki*

Trong bất kỳ trường hợp nào cũng phải chấm dứt ngay cái lối mít-tinh hội họp, phải chuyển toàn bộ mọi công việc sang tình trạng thời chiến, nhất thiết phải chỉ định từng cá nhân chịu trách nhiệm thi hành từng công việc nhất định. Kỷ luật ở tất cả mọi nơi phải là kỷ luật thời chiến. Tư lệnh Quân đoàn 2 và Hội đồng quân sự - cách mạng Quân đoàn 2 phải thỉnh thị thủ trưởng trực tiếp của mình về mọi vấn đề, tức là hỏi Ghít-ti-xo, phải bỏ mọi kế hoạch viển vông về các nhóm đặc biệt và những mưu toan như vậy với ý đồ ngầm ngầm khôi phục lại mặt trận U-cra-i-na. Quân trang và vũ khí thì có đủ, cả ở U-cra-i-na và cả ở chỗ Ghít-ti-xo. Nếu khắc phục được tình trạng hỗn loạn, lối hội họp mít-tinh và tranh giành địa vị đúng đắn, thì có thể kiểm được tất cả. Hãy báo một cách chính xác về những việc làm cụ thể để thi hành những chỉ thị đã quy định, tức là về việc vận chuyển những đơn vị bộ đội đến địa điểm đã định, về việc thu thập vũ khí và vân vân.

Lê-nin

Viết ngày 1 tháng Sáu 1919

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

606

**ĐIỆN GỬI V. I. MÊ-GIƠ-LA-ÚC
VÀ C. E. VÔ-RÔ-SLLOP**

Khác-cóp

Gửi Mê-giơ-la-úc, gửi Vô-rô-si-lốp

Bản sao gửi Men-ni-tsan-xki, Ác-tem, Ca-min-xki

Bộ chính trị Ban chấp hành trung ương đã họp ngày 1 tháng Sáu và hoàn toàn đồng ý với Tô-rốt-xki, kiên quyết bác bỏ kế hoạch của những người U-cra-i-na muốn hợp nhất các Quân đoàn 2, 8 và 13, tạo ra một trận tuyến thống nhất đặc biệt ở vùng Đô-ne-txơ³⁸⁷.

Chúng tôi yêu cầu Vô-rô-si-lốp và Mê-giơ-la-úc hoàn thành nhiệm vụ trực tiếp của mình: tổ chức quân đội U-cra-i-na vững mạnh. Ngày mai hoặc ngày kia Tô-rốt-xki sẽ triệu tập các đồng chí về I-di-um và sẽ ra chỉ thị tǐ mỉ hơn. Hãy thông báo cho biết chính xác hơn, thường xuyên hơn và hết sức cụ thể là các đồng chí đã làm được gì, và đặc biệt cho xem Vô-rô-si-lốp đã thu được bao nhiêu chiến lợi phẩm của Gri-gô-ri-ép và ở những nơi khác.

Theo sự ủy nhiệm của Bộ chính trị
Ban chấp hành trung ương Lê-nin

Viết ngày 1 tháng Sáu 1919

*In lần đầu không đầy đủ năm
1942 trong Văn tập Lê-nin,
t. XXXIV*

*In toàn văn lần đầu, theo đúng
bản thảo*

607

NHIỆM VỤ GIAO CHO THƯ KÝ³⁸⁸

Hãy gọi điện thoại:

1) cho Hãng thông tấn Nga để ngày mai người ta gửi cho tôi thông báo bằng văn bản cho biết họ đã chuyển những tài liệu đó cho bao nhiêu tờ báo,

" thành phố.

2) cho Tsi-tsê-rin để truyền tài liệu đó trên đài bằng tiếng Đức, Pháp và Anh.

Viết ngày 2 tháng Sáu 1919

In lần đầu, theo đúng bản thảo

608

ĐIỆN GỬI I. V. XTA-LIN

Pê-tô-rô-grát

Xmôn-nui

Gửi Di-nô-vi-ép để chuyển cho Xta-lin

Tôi đã nhận được bức điện ghi bằng mật mã.

Tôi phấn khởi vì tin người ta báo cho tôi đã không đúng sự thực. Đồng chí hãy thông báo càng thường xuyên càng tốt, bằng mật mã hoặc khi nào có dịp. Hãy gửi cho tôi bản đồ mặt trận qua một người tin cẩn.

Cần phải trực xuất toàn bộ các sứ quán và người nước ngoài. Trung đoàn vừa mới tới có tốt không?¹⁾

Lê-nin

Viết ngày 2 tháng Sáu 1919

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

¹⁾ Đoạn: "Cần phải trực xuất... tốt không?" V. I. Lê-nin khoanh lại và để ở ngoài lề: "Ghi bằng mật mã".

609
ĐIỆN GỬI I. V. XTA-LIN³⁸⁹

Pê-tô-rô-grát

Xmôn-nuri

Gửi Di-nô-vi-ép để chuyển cho Xta-lin

Ô-cu-lốp nêu lên rằng việc Quân đoàn 7 biệt lập với Hội đồng quân sự - cách mạng của mặt trận phía Tây đã gây nên một tình trạng lộn xộn và làm cho các cán bộ mặt trận không còn trách nhiệm gì nữa, làm cho họ không còn hăng say trong công tác nữa. Quân khu Pê-tô-rô-grát, được đặt dưới quyền quản lý của mặt trận phía Tây, đã cung cấp toàn bộ dự trữ của mình cho Quân đoàn 7, không trao những dự trữ đó cho mặt trận và cho các quân đoàn khác. Pô-déc-nơ ngồi lì ở Pê-tô-rô-grát, rất ít liên hệ với Hội đồng quân sự - cách mạng của mặt trận, tổ chức ra các cơ quan hậu cần song trùng, mà lẽ ra phải sử dụng những cơ quan hậu cần hiện có của mặt trận. Ô-cu-lốp đề nghị: hoặc là Quân đoàn 7 hoàn toàn phục tùng bộ tư lệnh mặt trận, hoặc đặt nó vào một vị trí riêng biệt, đặt nó trực thuộc vào Bộ tổng tư lệnh.

Biết rõ xu hướng thường xuyên của Pê-tô-rô-grát là có đầu óc địa phương chủ nghĩa, cho nên tôi nghĩ rằng đồng chí cần phải giúp đỡ Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận trong việc thống nhất tất cả các quân đoàn. Cần phải quan tâm tới tất cả các quân đoàn khác ở miền Tây, chứ không chỉ riêng Quân đoàn 7. Hãy báo cho biết, đồng chí sẽ làm gì.

Nhất thiết không được để cho việc xung đột với Ô-cu-lốp lan rộng ra. Đồng chí hãy suy nghĩ cho kỹ, bởi vì không thể đơn giản triệu hồi anh ta như thế được.

Hôm nay tôi được biết là có thêm một trung đoàn Pê-tô-rô-grát nữa chạy sang hàng ngũ địch và có hai trung đoàn

không chịu tiến công. Cần phải tăng cường giám sát và đưa công nhân vào.

Về vấn đề nhang ngươn ưa oắc ngoài, tôi khuyên không nên vội vàng tiến hành trực xuất họ. Đưa vào trại tập trung có tốt hơn không, để sau này còn *trao đổi*¹⁾.

Lê-nin

Viết ngày 3 tháng Sáu 1919

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản do E. M. Xco-li-an-xki viết, được V. I. Lê-nin bổ sung và ký

610
ĐIỆN GỬI I. V. XTA-LIN

Pê-tô-rô-grát

Xmôn-nuri, gửi Xta-lin

Nếu tình hình ở mặt trận Pê-tô-rô-grát thuận lợi thì cần phải cố gắng hết sức để giáng một đòn nhanh chóng và quyết định, bởi vì ở những chỗ khác đang rất cần quân.

Pê-téc-xơ phải ở lại Pê-tô-rô-grát theo quyết định của Ban chấp hành trung ương, còn Na-txa-rê-nút sẽ quay trở về²⁾.

Lê-nin

Viết ngày 3 tháng Sáu 1919

*Đăng lần đầu không đầy đủ
năm 1938 trên tạp chí "Người
bôn-sê-vích", số 2*

*In toàn văn lần đầu, theo đúng
bản thảo*

¹⁾ Đoạn từ những chữ "Nhất thiết không được để cho" là do chính tay V. I. Lê-nin viết.

²⁾ Đoạn "Nếu... quân" V. I. Lê-nin khoanh lại và đê ở ngoài lệ: "ghi bằng mật mã". Ở đầu bức điện, V. I. Lê-nin viết chỉ thị cho I. V. Xta-lin: "Hãy tìm cho mình một thư ký biết dịch mật mã".

611
ĐIỆN GỬI X. I. GU-XÉP
M. M. LA-SÊ-VÍCH, C. C. I-U-RÊ-NÉP

3. VI. 1919

Bằng mặt mă

Xim-biéć-xco

Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận phía Đông

Gửi Gu-xép, La-sê-vích, I-u-rê-nép

Xco-li-an-xki đã hứa một cách chắc chắn rằng sẽ cung cấp một vạn khẩu súng trường vào nửa đầu tháng Sáu. Các đồng chí hãy hết sức chú ý đến những người Cô-dắc ở Ô-ren-bua và những người Ba-ski-ri-a, vì trong đợt tiến công trước chúng ta đã ngu ngốc, bỏ lỡ không sử dụng những lực lượng đó. Các đồng chí hãy cấp tốc động viên họ, cứ tới đó một cán bộ thông thạo, bình tĩnh, hiểu biết và có kinh nghiệm, hãy theo dõi hết sức chăm chú việc đó và theo dõi việc không ngừng động viên toàn bộ dân cư vùng giáp mặt trận và việc thu hồi súng trường của nhân dân.

Lê-nin

*Dặng lần đầu năm 1934 trên
tạp chí "Cách mạng vô sản",
số 3*

Theo đúng bản thảo

612
ĐIỆN GỬI G. N. MEN-NI-TSAN-XKI

Khác-cốp

Gửi Men-ni-tsan-xki

Tôi nghĩ rằng tốt nhất đồng chí hãy thỏa thuận với Tư-rốt-xki, bởi vì ngay tại chỗ thì rõ hơn. Riêng tôi tán thành để đồng chí ở lại Khác-cốp và É-ca-tê-ri-nô-xlap để giám

sát quá trình tiến hành cụ thể cuộc tổng động viên. Đồng chí hãy cho biết là Tô-rốt-xki đã đi chưa. Đã hoàn toàn thỏa thuận với đồng chí ấy chưa và Tô-rốt-xki có áp dụng biện pháp gì để chấm dứt sự lộng hành của Đư-ben-cô và đặc biệt là việc đòi lại của anh ta những tài sản quân sự mà anh ta đã chiếm đoạt một cách bất hợp pháp.

Lê-nin

Viết ngày 3 tháng Sáu 1919

*In lần đầu, theo đúng bản ghi
trong bức điện*

613
GỬI G. V. TSI-TSÉ-RIN³⁹⁰

Đồng chí Tsi-tsé-rin!

- 1) Đồng chí đã làm gì để giúp đỡ người Án-độ này?
 – trong việc đăng bài của ông ta?
 – về các mặt khác?
- 2) Cần phải *tập p trung* vào các *bản thong báo*,
truyền đơn, bản đồ

phân chia thế giới
 " Thổ-nhĩ-kỳ
 " thuộc địa
 Ba-tư, v. v.

$\left. \begin{array}{l} \text{do Anh} \\ \text{và} \\ \text{Pháp} \\ \text{thực hiện} \end{array} \right\}$

và vân vân.

- 3) Còn bài phát thanh trên đài về vấn đề bản "tối hậu thư" của các công nhân Anh thì thế nào? ("Tin tức buổi chiều" 3. VI.)³⁹¹

Gửi đồng chí lời chào! Lê-nin

Viết ngày 3 tháng Sáu 1919

In lần đầu, theo đúng bản thảo

614
ĐIỆN GỬI X. I. GU-XÉP
và M. M. LA-SÊ-VÍCH

4. VI. 1919.

Bằng mực mā

Xim-biéc-xco

Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận phía Đông

Gửi Gu-xép và La-sê-vích

Tôi hết sức lo lắng về việc mất A-gru-dơ và đặc biệt là Gladop. Các đồng chí đã áp dụng những biện pháp khẩn cấp chưa? Đã xác minh được nguyên nhân chưa? Tô-rốt-xki rất khâm phục Quân đoàn 3; điều gì đã xảy với nó thế?

Lê-nin

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

615
GỬI M. I. LA-TXÍT

4. VI. 1919.

Gửi đồng chí La-txit

Đồng chí thân mến! Tôi đã nhận được thư và những thứ gửi kèm theo của đồng chí. Ca-mê-nép nói, – và còn tuyên bố là một vài *nhân vật quan trọng nhất* của Ủy ban đặc biệt đã khẳng định, – là Ủy ban đặc biệt ở U-cra-i-na đã gây ra nhiều tác hại, vì nó được thành lập quá sớm và đã để lọt vào đó rất nhiều phần tử lợi dụng.

Cần phải kiểm tra thành phần một cách chặt chẽ hơn nữa, tôi hy vọng là Đgiéc-gin-xki từ đây sẽ giúp đỡ đồng chí

trong việc này. Dù thế nào cũng phải thúc đẩy các nhân viên của Ủy ban đặc biệt lên và đuổi cổ bọn lợi dụng.

Nếu tiện dịp đồng chí hãy báo cho tôi biết tỉ mỉ hơn về việc thanh lọc thành phần của Ủy ban đặc biệt ở U-cra-i-na, về kết quả công tác.

Gửi lời chào! *Lê-nin* của đồng chí

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

616
ĐIỆN GỬI I. V. XTA-LIN

4. VI. 1919.

Vì có sự mâu thuẫn – chí ít thì cũng đang gia tăng – giữa tất cả các ủy viên Ban chấp hành trung ương ở Pê-tơ-rô-grát với Ô-cu-lốp, và xét thấy rằng tuyệt đối phải tăng cường sự đoàn kết đến mức tối đa trong công tác quân sự ở Pê-tơ-rô-grát và phải giành thắng lợi nhanh chóng ở mặt trận đó, Bộ chính trị và Bộ tổ chức Ban chấp hành trung ương quyết định tạm thời triệu hồi Ô-cu-lốp và chuyển đồng chí đó cho đồng chí Tô-rốt-xki phụ trách.

Thay mặt Bộ chính trị và Bộ tổ chức
Ban chấp hành trung ương *Lê-nin*¹⁾

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

¹⁾ Tiếp theo đó là những chữ ký của: L. B. Ca-mê-nép (do V. I. Lê-nin viết), N. N. Cre-xtin-xki, L. P. Xê-rê-bri-a-côp, E. Đ. Xta-xô-va, do N. N. Cre-xtin-xki viết.

617
ĐIỆN GỬI I. V. XTA-LIN

4. VI. 1919.

Bằng mực mờ

Pê-tô-rô-grát
Xmôn-nui, gửi Xta-lin

Tôi cho rằng việc cử Na-txa-rê-nút về U-cra-i-na là cần thiết, ở đó hiện đang hết sức cần can bộ, mà ở chỗ đồng chí lại thừa. Sau nữa, tôi đề nghị đồng chí đến thăm mặt trận phía Tây, ở đó hết sức ít chính ủy. Tuyệt đối phải giữ vững toàn bộ mặt trận như một khối. Đồng chí có thấy việc gặp Xmin-ga về vấn đề đó là có lợi không.

Tôi đã nhận được tài liệu và bức thư của đồng chí, đã bắt đầu thẩm tra.

Lê-nin

*In lần đầu không đầy đủ
năm 1942 trong Văn tập
Lê-nin, t. XXXIV*

*In toàn văn lần đầu,
theo đúng bản thảo*

618
ĐIỆN GỬI I. V. XTA-LIN
và G. E. DI-NÔ-VI-ÉP

5. VI. 1919.

Pê-tô-rô-grát
Xmôn-nui
Gửi Xta-lin, Di-nô-vi-ép

Tôi chuyển vấn đề về Na-txa-rê-nút cho Ban chấp hành trung ương. Cần phải lưu ý là tình hình ở miền Nam quá tồi tệ, có nguy cơ xảy ra thảm họa. Ở đó hoàn toàn thiếu

người, thế mà ở chỗ các đồng chí lại thừa³⁹². Tôi đã nhắn cho Tsi-tsê-rin rồi. Dĩ nhiên tôi không phản đối mệnh lệnh của đồng chí về việc bắn trả lại³⁹³.

Lê-nin

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

619

ĐIỆN GỬI G. E. DI-NÔ-VI-ÉP

Pê-tô-rô-grát
Xmôn-nui, gửi Di-nô-vi-ép

Bộ dân ủy lương thực cho rằng số lượng dự trữ của Pê-tô-rô-grát nhiều hơn sáu ngày và tuyên bố rằng họ chỉ có thể cấp cho Pê-tô-rô-grát một số lượng dự trữ đủ trong một tuần thoi. Sáng nay đã gửi đi 20 toa xe rồi, 30 toa cũng đã được gửi từ Ni-giô-ni. Sau đó ra chỉ thị để các đội Pê-tô-rô-grát chuyển từ huyện Mê-li-tô-pôn 200 toa xe, trong số đó một nửa đã có sẵn.

Lê-nin

Viết ngày 5 tháng Sáu 1919

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV*

Theo đúng bản thảo

620
ĐIỆN GỬI A. X. BÚP-NỐP

4. VI. 1919.

Bằng mât mă

Khác-cốp

Gửi thủ trưởng Bộ dân ủy quân sự Mê-giô-la-úc
để chuyển cho Búp-nốp

Tôi cảm ơn về những tin tức tường tận và về tinh thần kiên quyết, nhưng phải tiến hành công việc đến cùng. Đừng có trông cậy vào ai cả và tự mình phải ở lại cho đến khi nào những đơn vị hoàn toàn sẵn sàng chiến đấu được điều đến nơi quy định hoặc được sáp nhập vào các đơn vị đang chiến đấu ở mặt trận¹⁾.

Lê-nin

*Dăng lần đầu năm 1934 trên
tạp chí "Cách mạng vô sản",
số 3*

Theo đúng bản thảo

621
**ĐIỆN GỬI ỦY VIÊN HỘI ĐỒNG QUÂN SỰ -
CÁCH MẠNG QUÂN ĐOÀN 10 Đ. I. È-PHRÈ-MỐP**

Bằng mât mă

Txa-ri-txưn

Gửi ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng Quân đoàn 10
È-phrè-mốp

Vấn đề được nói đến hoàn toàn không phải là các tổ chức bất hợp pháp và cũng hoàn toàn không phải là gác nó²⁾ lại

¹⁾ Ở phần trên bức điện V. I. Lê-nin viết: "Gửi Xco-li-an-xki. Búp-nốp đánh điện ngày 4/VI cho biết là anh ta lên đường đi È-ca-tê-ri-nốp-xláp. Nếu đồng chí biết địa chỉ của đồng chí đó, thi hãy thay đổi".

²⁾ Có lẽ ở đây muốn nói đến bức điện của V. I. Lê-nin gửi Đ. I. È-phrè-mốp ngày 30 tháng Năm 1919 (xem tập này, tài liệu số 598.)

một bên. Tôi ngạc nhiên, làm sao đồng chí lại có thể có một ý nghĩ kỳ quặc như vậy. Cái được nói đến là cuộc tổng động viên hết thảy công nhân Txa-ri-txưn và việc áp dụng tất cả các thủ đoạn chiến tranh cách mạng kiên quyết nhất đi đôi với công tác thanh lọc hậu phương một cách đặc biệt nghiêm khắc. Đồng chí hãy đánh điện cho biết là cụ thể đồng chí đã áp dụng những biện pháp khẩn cấp gì.

Lê-nin

Viết ngày 6 tháng Sáu 1919

In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV

Theo đúng bản thảo

622
ĐIỆN GỬI G. I-a. XÔ-CÔN-NI-CỐP

Cô-dơ-lốp

Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận phía Nam
và chuyển đến nơi có mặt Xô-côn-ni-cốp

Đồng chí hãy mang toàn bộ lực lượng ra xúc tiến gấp việc thanh toán cuộc nổi loạn, nếu không nguy cơ xảy ra thảm họa sẽ rất lớn vì trận tuyến bị chọc thủng ở phía Nam. Đã cử tối chồ đồng chí các học viên trường sĩ quan và một đại đội. Hãy báo tin thường xuyên hơn.

Lê-nin

Viết ngày 6 tháng Sáu 1919

*Dăng lần đầu ngày 23 tháng
Hai 1938 trên báo "Sự thật",
số 53*

Theo đúng bản thảo

623

GỬI L. Đ. TƠ-RỐT-XKI

Bằng mực mā

Gửi Tơ-rốt-xki

Các đại diện người Ba-ski-ri-a đã đến gặp tôi; họ đề nghị cử quân đội của họ sang miền Đông, chứ không phải xuống miền Nam. Theo họ nói thì ở quê hương miền Đông của mình, họ có thể giúp chiếm lại Tsê-li-a-bin-xcơ một cách nhanh chóng, bởi vì cả người Kiếc-ghi-di-a cũng đi theo họ; còn ở miền Nam thì họ bất lực, e rằng sẽ không làm được gì. Tôi khẩn thiết yêu cầu cân nhắc những lý lẽ này, mà theo tôi, những lý lẽ đó thật là quan trọng.

Hãy đốc thúc Xô-côn-ni-cốp thanh toán gấp vụ nổi loạn. Chúng tôi cử Na-txa-rê-nút xuống miền Nam. Ở tỉnh Tam-bốp, Pôt-ben-xki hoạt động rất tốt, anh ấy đã thúc đẩy được công tác ban quân nhu và đã chuẩn bị được 2 vạn đòn ủng.

Lê-nin

Viết ngày 6 tháng Sáu 1919

In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV

Theo đúng bản thảo

624
ĐIỆN GỬI X. I. GU-XÉP
và M. M. LA-SÊ-VÍCH*Bằng mực mā*

Xim-biéc-xcơ

Hội đồng quân sự - cách mạng và mặt trận phía Đông
Gửi Gu-xép và La-sê-vích

Tình hình ở miền Nam nghiêm trọng đến nỗi chưa
chắc chúng tôi đã có thể cấp thêm quân bổ sung được cho các

đồng chí. Các đồng chí sẽ phải tập trung hết sức vào việc động viên, đôi khi động viên hết thảy dân cư vùng giáp mặt trận vào các công việc của ban quân nhu ở địa phương và vào việc thu hồi súng trường của dân cư. Hãy xử bắn về tội cất giấu súng trường. Tôi cho rằng khả năng Côn-tsắc có thể tiến quân về Vi-át-ca để chọc thủng trận tuyến tiến về Pê-to-rô-grát là một nguy cơ lớn nhất. Các đồng chí hãy hết sức lưu ý, báo tin thường xuyên hơn về mặt trận Gla-dốp. Chúng tôi cùng với Xco-li-an-xki điều quân bổ sung về đó, mặc dù Mu-ra-lốp im lặng một cách kỳ lạ và không thấy đòi hỏi quân bổ sung.

Lê-nin

Viết ngày 6 tháng Sáu 1919

Đăng lần đầu ngày 23 tháng Hai
1933 trên báo "Sự thật", số 53

Theo đúng bản thảo

625
GỬI E. M. XCƠ-LI-AN-XKI8/VI, 2 $\frac{1}{2}$ giờ sáng.

Đồng chí Xco-li-an-xki! Đến tận bây giờ tôi mới nhận được điện của Xta-lin và Di-nô-vi-ép. Hy vọng là đồng chí đã ra lệnh (điều này là *cần thiết!* một điều bất đắc dĩ! $\frac{1}{2}$ hoặc $\frac{2}{3}$, tức là 2 trung đoàn từ mặt trận Ác-khan-ghen-xcơ, 1 từ mặt trận phia Đông) và đã trả lời cho Di-nô-vi-ép. Nếu chưa, hãy gọi điện thoại cho đồng chí ấy.

Việc chiếm được I-giép-xcơ cho phép lấy được nhiều hơn từ miền Đông (dĩ nhiên là từ tập đoàn phia Nam của miền Đông).

Hãy trả lời cho tôi.

Cần phải tăng cường bắt con tin của bọn tư sản và của gia đình các sĩ quan – vì lý do hay có những vụ làm phản. Đồng chí hãy thỏa thuận với Đgiéc-gin-xki.

Hãy gửi điện cho *Men-ni-tsan-xki* (với chữ ký của tôi) bảo là thật nhục nhã nếu tỏ ra dao động và không xử bắn về tội không trình diện.

Với *Bê-lô-bô-rô-đôp* (cũng vậy), không phải "đánh đổ", mà phải *tiêu diệt* đối phương và phải trả lời chính xác là ở đâu, bắt được bao nhiêu, các thôn nào, đã quét sạch được nơi nào và như thế nào³⁹⁴.

Lê-nin của đồng chí

Viết ngày 8 tháng Sáu 1919

Dăng lần đầu năm 1934 trên tạp chí "Cách mạng vô sản", số 3

Theo đúng bản thảo

626

ĐIỆN GỬI HỘI ĐỒNG QUÂN SỰ - CÁCH MẠNG MẶT TRẬN PHÍA ĐÔNG

Thông qua Ban chấp hành trung ương
cũng gửi đi một chỉ thị như thế này

Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận phía Đông
Gửi La-sê-vich, I-u-rê-nép, Gu-xép,
Rô-den-hôn-txơ, Xmiéc-nốp, Mu-ra-lốp

Tình hình ở khu vực Pê-tơ-rô-grát xấu đi rất nghiêm trọng và mặt trận phía Nam đã bị chọc thủng, điều đó bắt buộc chúng tôi còn phải rút bớt nhiều hơn nữa lực lượng bộ đội ở mặt trận của các đồng chí. Không còn cách nào khác. Các đồng chí phải chuyển sang một phương cách công

tác quân sự cách mạng hơn và phải phá bỏ lề lối cũ. Hãy động viên tất cả mọi người từ 18 đến 45 tuổi trong vùng giáp mặt trận, giao cho họ trách nhiệm chiếm lấy những nhà máy lớn ở vùng lân cận, đại loại như của Mô-tô-vi-li-kha và Mi-ni-ác và hứa sẽ cho họ trở về nhà sau khi họ chiếm được những nhà máy đó, cấp cho hai hoặc ba người một khẩu súng trường và kêu gọi họ tống cổ Côn-tsắc ra khỏi U-ran. Hãy động viên 75 phần trăm các đảng viên và đoàn viên công đoàn. Không còn cách giải quyết nào khác, cần phải chuyển sang công tác theo phương thức cách mạng. Hãy thảo luận một phần với Ca-mê-nép¹⁾ xem nên thực hiện việc đó như thế nào, và trả lời cho biết xem các đồng chí quyết định những gì.

Lê-nin

Viết ngày 9 tháng Sáu 1919

Dăng lần đầu ngày 21 tháng Giêng 1937 trên báo "Sự thật", số 21

Theo đúng bản thảo

627

GỬI E. M. XCO-LI-AN-XKI

Đồng chí Xco-li-an-xki!

1) Nhất thiết phải án định ngay lập tức một cuộc điều tra (và tiến hành đến nơi đến chốn) xem *a i* đã đánh lừa đồng chí, bằng cách *hạ thấp* mức độ tai họa²⁾. Vì chính hành động ấy là *phản bội*.

¹⁾ Có ý nói về X. X. Ca-mê-nép, tư lệnh mặt trận phía Đông.

²⁾ Đây là nói về tình hình nghiêm trọng của Pê-tơ-rô-grát.

2) Cần phải áp dụng *tất cả* các biện pháp và *đặc biệt theo dõi* sự di chuyển nhanh chóng của 6 trung đoàn rút từ mặt trận phía Đông.

Bởi vì thực ra, *đồng chí Xco-li-an-xki à, đồng chí là thủ phạm trong sự chậm trễ đó!!*

Đồng chí hãy trả lời cho tôi biết *cụ thể* đồng chí đã làm được gì để thực hiện hai điểm nói trên.

Lê-nin

Viết ngày 10 tháng Sáu 1919

*In lần đầu năm 1945 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXV*

Theo đúng bản thảo

628
NHỮNG BỨC ĐIỆN GỬI X. I. GU-XÉP
và M. M. LA-SÊ-VÍCH

1

Gửi Gu-xép, La-sê-vích

Cần phải rút bớt một sư đoàn vì tình hình nguy ngập và gân như thảm họa ở Pê-tô-rô-grát và ở miền Nam. Không biết làm thế nào được cả. Chúng tôi hy vọng rằng nhờ chiếm được U-pha nên Quân đoàn 5 sẽ có thể nhường bớt một sư đoàn mà không phải bỏ Bê-lai-a, và nếu tăng nghị lực của những người đảng viên lên gấp mươi thì chúng ta sẽ có thể cùng nhau cố gắng hoàn thành được nhiệm vụ là không để đi đến chỗ bị thất bại trên mặt trận phía Đông.

Lê-nin

Viết ngày 11 tháng Sáu 1919

*Đăng lần đầu ngày 23 tháng Hai
1938 trên báo "Sự thật", số 53*

Theo đúng bản thảo

2

Bằng mât mă

Xim-biếc-xco

Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận phía Đông
Gửi Gu-xép, La-sê-vích

Hãy hết sức lưu ý đến cuộc nổi loạn ở vùng Iéc-ghi-dô¹⁾ ³⁹⁵.
Đừng có bỏ lỡ, hãy động viên tất cả các vùng lân cận, không trừ một nơi nào, hãy thảo luận xem có thể dùng máy bay để tiêu diệt bọn nổi loạn được không. Nhất thiết phải tiêu diệt hoàn toàn và ngay lập tức. Tại sao Gu-xép không đi, không được kéo dài.

Lê-nin

Viết ngày 11 tháng Sáu 1919

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

3

Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận phía Đông
Gửi Gu-xép, La-sê-vích

Một lần nữa tôi lưu ý các đồng chí là các trung đoàn về Pê-tô-rô-grát phải tuyệt đối đáng tin cậy – cả binh sĩ lẫn sĩ quan chỉ huy. Tự các đồng chí phải đích thân theo dõi việc đó. Các đồng chí phải hoàn toàn chịu trách nhiệm không để cho các trung đoàn đó làm phản.

Lê-nin

Viết ngày 11 tháng Sáu 1919

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*   *Theo đúng bản do E. M. Xco-li-an-xki viết
và do V. I. Lê-nin ký*

¹⁾ Trong văn bản bức điện gửi đi, những từ "ở vùng Iéc-ghi-dô" được E. M. Xco-li-an-xki thay bằng những từ "ở các vùng Ô-ren-bua và U-ran".

4

11. VI. 1919.

Bằng mật mã

Xim-biéc-xcơ

Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận phía Đông
Gửi La-sê-vích

Chúng tôi hiểu rất rõ tình hình khó khăn của các đồng chí, nhưng chúng tôi vẫn tuyệt đối phải rút thêm và rút thêm nữa của các đồng chí. Vì vậy nhất thiết là các đồng chí phải tập trung mọi sức lực vào việc tiến hành gấp công tác thành lập những đơn vị mới ở chỗ các đồng chí và ở trong các quân khu của các đồng chí. Hãy đánh điện báo về việc thi hành.

Lê-nin

*Dăng lần đầu ngày 23 tháng Hai
1938 trên báo "Sự thật", số 53*

Theo đúng bản thảo

629
ĐIỆN GỬI Kh. G. RA-CỐP-XKI

Ki-ép

Hội đồng bộ trưởng dân ủy, gửi Ra-cốp-xki

Ngày 3 tháng Sáu tôi đã gửi cho Sli-khte bức điện như sau: "Tôi thiết tha yêu cầu không trì hoãn việc gửi những đơn gửi hàng cho quân đội Bê-lô-ru-xi-a - Lít-va và nói chung cho Bộ dân ủy lương thực, Min-xcơ, và gửi đến Min-xcơ theo đúng đối tượng. Phải bằng mọi cách thúc đẩy gấp. Sau đó cần phải tăng cường chi viện cho Pê-tơ-rô-grát. Tôi thiết tha yêu cầu một tuần đánh điện cho tôi hai lần thông báo về việc thi hành cụ thể cả hai nhiệm vụ kể trên. Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy *Lê-nin*".

Tôi đề nghị 1) điều tra những lý do không nhận được bức điện đó và đưa ra truy tố những kẻ thủ phạm; 2) thảo luận một cách khẩn cấp nhất những biện pháp cấp bách để chi viện cho Pê-tơ-rô-grát về lương thực và thu thập những thứ đã hứa; hãy chỉ định trong mỗi tổng một đồng chí chịu trách nhiệm việc thi hành nhiệm vụ ấy. Tôi chờ trả lời.

*Lê-nin**Viết ngày 11 tháng Sáu 1919*

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

*Theo đúng bản thảo và bản ghi
trong bức điện*

630**ĐIỆN GỬI V. C. A-VÊ-RIN³⁹⁶***Bằng mật mã**Ê - c a - t ê - r i - n ô - x l á p*

Gửi A-vê-rin, bản sao gửi Búp-nôp

Cần phải tập trung hết sức vào việc động viên công nhân ở Ê-ca-tê-ri-nô-xláp, các đồng chí chưa kiên quyết lắm. Hãy đánh điện gấp, báo cho biết xem đã áp dụng những biện pháp gì, báo cho biết những kết quả cụ thể.

*Lê-nin**Viết ngày 13 tháng Sáu 1919*

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

631
ĐIỆN GỬI I. V. XTA-LIN

Pê-tô-rô-grát, Xmôn-nui
Gửi Xta-lin, bản sao gửi Di-nô-vi-ép

Tôi đã nhận được bức điện bằng mật mã. Hai yêu cầu của đồng chí đều đã được thực hiện. Hai đoàn tàu hỏa bọc thép và năm trăm đảng viên cộng sản lên đường ngày hôm nay. Tô-rốt-xki ở đây. Đồng chí hãy đánh điện báo cho biết, thứ nhất, có nhận được bức điện trả lời này không; thứ hai, tình hình được đánh giá như thế nào, đã khôi phục lại được những cái đã mất chưa và đã áp dụng những biện pháp gì; thứ ba, đồng chí thấy rằng ngày mai hoặc ngày kia đồng chí có về được không, hay là hoàn toàn không thể về được; thứ tư, ý kiến của đồng chí thế nào về việc đăng tài liệu do đồng chí gửi, không phải toàn bộ mà chỉ một phần thôi. Tôi yêu cầu cần phải đăng. Chúng tôi sẽ tự lựa chọn xem cái gì có thể đăng được. Tôi chờ trả lời³⁹⁷.

Lê-nin

Viết ngày 13 tháng Sáu 1919

In lần đầu, theo đúng bản ghi trong bức điện

632
**ĐIỆN GỬI Ô. I. XÔ-MỐP
và Đ. I. È-PHRÈ-MỐP**

14. VI. 1919.

Bằng mật mã

Txa-ri-txun

Hội đồng quân sự - cách mạng Quân đoàn 10

Gửi Xô-mốp, È-phrè-mốp
Bản sao gửi Ra-xcôn-ni-cốp

Nhất thiết phải giữ vững Txa-ri-txun, thành phố này đã chịu đựng được nhiều lần bao vây. Hãy dốc toàn lực ra,

hãy thông báo một cách chi tiết hơn, thường xuyên hơn, chúng tôi đang thi hành các biện pháp. Hãy gấp rút di chuyển những thứ chưa cần dùng, các tài sản quý. Hãy động viên hết thảy. Đừng buông lỏng công tác chính trị. Các đồng chí hãy quan tâm tới việc liên lạc với chúng tôi.

Lê-nin

*Dăng lần đầu ngày 23 tháng Hai
1938 trên báo "Sự thật", số 53*

Theo đúng bản thảo

633
**ĐIỆN GỬI HỘI ĐỒNG QUÂN SỰ –
CÁCH MẠNG MẶT TRẬN PHÍA NAM**

14. VI. 1919.

Bằng mật mã

Cô-dơ-lốp

Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận phía Nam

Các đồng chí có áp dụng tất cả các biện pháp để hỗ trợ Txa-ri-txun không? Ở đây người ta yêu cầu gửi đến 15 000 bộ binh và 4 000 kỵ binh. Nhất thiết phải giữ vững Txa-ri-txun. Các đồng chí cho biết là đã làm được gì và đang làm những gì.

Lê-nin

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

634
ĐIỆN GỬI V. N. PỐT-BEN-XKI

14. VI. 1919.

Tam-bốp
Bộ dân ủy bưu điện
Gửi Pốt-ben-xki³⁹⁸

Tôi xác nhận quyết định của các đồng chí chuyển ngay nhà máy nến sang sản xuất giày; đồng thời ban quản lý ngành da của tỉnh Tam-bốp mỗi tháng phải cung cấp cho Ủy ban quân sự tỉnh Tam-bốp một số vật liệu đủ cho 25 000 đôi. Hãy đánh điện thông báo về việc thi hành.

Chủ tịch Hội đồng quốc phòng Lê-nin

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV*

Theo đúng bản thảo

635
**ĐIỆN GỬI Kh. G. RA-CỐP-XKI,
A. G. SLI-KHTE, N. I. PỐT-VÔI-XKI**

Khẩn, ưu tiên tuyệt đối

Ki-ép, ba địa chỉ:

Hội đồng bộ trưởng dân ủy gửi Ra-cốp-xki
Bộ dân ủy lương thực gửi Sli-khte,
Bộ dân ủy quân sự gửi Pốt-vôi-xki
Bản sao gửi đến Ki-ép, Crê-sa-tich số một
Gửi chủ tịch Ủy ban lương thực đặc biệt
mặt trận phía Tây Oóc-lốp

Vì hoàn toàn không có khả năng cung cấp lương thực cho mặt trận phía Tây và phía Bắc bằng những số dự trữ đã cạn của Trung ương, nên hiển nhiên là toàn bộ gánh nặng

của nhiệm vụ chung có tính chất toàn quốc đó chuyển sang cho phái đoàn của Ủy ban quân lương trung ương được đặt dưới sự chỉ huy của Oóc-lốp và hoạt động theo chỉ thị của Tơ-rốt-xki, phục vụ cho toàn bộ quân đội của nước Nga. Cần phải tiến hành mọi biện pháp thiết thực, khẩn cấp nhất, để khắc phục mọi trở ngại và giúp đỡ thực tế về mọi mặt cho công tác của phái đoàn để phái đoàn có thể chuyển ngay lương thực cho quân đội ở miền Tây và miền Bắc. Tôi đặc biệt yêu cầu Bộ dân ủy quân sự giúp đỡ tích cực nhất cho phái đoàn này. Vấn đề tăng cường cho phái đoàn những thành viên mới và vấn đề quy định chính xác thể thức hoạt động sau này của nó, đã được đề cập tới một cách cấp bách. Kết quả sẽ được thông báo. Tôi đề nghị những đối tượng nhận bức điện này phải nhất thiết trả lời đầy đủ là đã làm được gì.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

Viết ngày 14 tháng Sáu 1919

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản sao đánh máy

636
**ĐIỆN GỬI CÁC BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT
CÁC VÙNG GIÁP MẶT TRẬN**

16. VI. 1919.

Vô-rô-ne-giơ, gửi Ban chấp hành Xô-viết tỉnh
Nô-vô-khô-péc-xco, tỉnh Vô-rô-ne-giơ,
gửi Ban chấp hành Xô-viết huyện
Bô-ri-xô-glép-xco, tỉnh Tam-bốp,
gửi Ban chấp hành Xô-viết huyện

Ba-la-sốp, tỉnh Xa-ra-tốp,
gửi Ban chấp hành Xô-viết huyện
Át-các-xcơ, tỉnh Xa-ra-tốp,
gửi Ban chấp hành Xô-viết huyện
Ca-mu-sin, tỉnh Xa-ra-tốp,
gửi Ban chấp hành Xô-viết huyện
Tam-bốp, gửi Ban chấp hành Xô-viết tỉnh
Xa-ra-tốp, gửi Ban chấp hành Xô-viết tỉnh

Hãy áp dụng ngay những biện pháp cưỡng bức huy động toàn thể dân cư có khả năng lao động và các xe ngựa để phục vụ cho công việc xây dựng công sự do các đơn vị công binh đã chiến tiến hành. Bổ nhiệm cho mỗi khu vực một ủy viên ban chấp hành Xô-viết để trực tiếp chịu trách nhiệm về việc huy động này. Hãy đánh điện gấp cho biết về việc thi hành, nếu không sẽ phải chịu kỷ luật quân sự. Kể tên tất cả những ủy viên có trách nhiệm của các ban chấp hành Xô-viết. Các ban chấp hành Xô-viết tỉnh chịu trách nhiệm về việc thi hành ngay bức điện này.

Chủ tịch Hội đồng quốc phòng Lê-nin

*Dăng lần đầu năm 1940 trên
tạp chí "Cách mạng vô sản", số 1*

Theo đúng bản thảo

637
**ĐIỆN GỬI M. V. PHRUN-DÊ
và S. D. È-LI-A-VA**

16. VI. 1919.

Ưu tiên tuyệt đối

Xa-ma-ra và chuyến đến nơi có mặt
Ban tham mưu tập đoàn quân miền Nam

Gửi tư lệnh tập đoàn quân miền Nam
Phrun-dê - Mi-khai-lốp
Gửi ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng
È-li-a-va

Tôi nhờ chuyển cho các đồng chí ở U-ran-xcơ lời chào mừng nồng nhiệt của tôi gửi đến các anh hùng đã bảo vệ U-ran-xcơ bị bao vây trong năm mươi ngày, chuyển lời yêu cầu đừng nản chí, cần đứng vững trong vài tuần lễ nữa. Công cuộc bảo vệ U-ran-xcơ một cách anh dũng sẽ thành công rực rỡ³⁹⁹.

Chủ tịch Hội đồng quốc phòng Lê-nin

*Dăng lần đầu (theo nguyên văn)
năm 1927 trên tạp chí "Chiến sĩ
Hồng quân", số 2 (95)*

Theo đúng bản thảo

638

ĐIỆN GỬI I. V. XTA-LIN

Pê-tơ-rô-grát, Xmôn-nui, gửi Xta-lin

Theo tin tức của các lính thủy chiếm Cra-xnai-a Goóc-ca thì hôm nay, ngày mươi sáu, sẽ có một đội tàu chiến của Anh gồm hai mươi ba chiếc tiến từ Li-ba-va vào Crôn-stát. Tôi hy vọng là đồng chí đã tiến hành mọi biện pháp. Hãy gửi cho tôi bản đồ mặt trận⁴⁰⁰.

Lê-nin

Viết ngày 16 tháng Sáu 1919

*In lần đầu, theo đúng bản dịch
mật mã*

639

**GỬI BỘ TỔ CHỨC BAN CHẤP HÀNH
TRUNG ƯƠNG ĐẢNG CỘNG SẢN (b) NGA VÀ
HỘI ĐỒNG QUÂN SỰ - CÁCH MẠNG
NUỚC CỘNG HÒA**

Gửi đồng chí Gu-xép
Bộ tổ chức Ban chấp hành trung ương
gửi đồng chí Xco-li-an-xki

Tôi thiết tha đề nghị nghiên cứu càng nhanh càng tốt những ý kiến của đồng chí I-v. I-v. U-li-a-nốp để có thể giải quyết *vấn đề kinh* chật vật.

I-van I-va-nô-vich U-li-a-nốp, nguyên chủ tịch Ủy ban cách mạng U-ran, ủy viên Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga (từ tháng X. 1917), nhấn mạnh sự cần thiết phải thành lập một sư đoàn gồm quần chúng vô sản Cô-dắc ở vùng Xa-ratôp và Pô-crôp-xcơ để hoạt động ở hậu phương địch, tại vùng thảo nguyên phía Nam U-ran.

Đồng chí ấy, U-li-a-nốp, Khau-xtôp (chủ tịch thường vụ Ủy ban cách mạng I-a-i-txô-cơ ở Pô-crôp-xcơ), hai người em trai của I-v. I-v. U-li-a-nốp và thêm một vài người khác nữa, mà đồng chí ấy nhận tuyển lựa, mong muốn đảm nhận việc tổ chức một đội đặc biệt.

- Để làm việc đó cần có: 1) sự ủy quyền đặc biệt;
- 2) vũ trang và cung cấp;
- 3) tiền.

16/VI. 1919.

Chủ tịch Hội đồng quốc phòng V. U-li-a-nốp (Lê-nin)

In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV

Theo đúng bản thảo

640

**GỬI BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG
ĐẢNG CỘNG SẢN NGA**

Đồng chí Tô-rốt-xki đã lầm: ở đây không hề có sự thay đổi tâm trạng, đùa nghịch, đóng đanh, bối rối, thất vọng, không có "một chút" gì thuộc những phẩm chất dễ thương ấy (những phẩm chất mà Tô-rốt-xki đã công kích với một sự mỉa mai ghê gớm)⁴⁰¹. Ở đây chỉ có điều mà Tô-rốt-xki đã bỏ qua không nói đến: đa số trong Ban chấp hành trung ương đi đến nhận định rằng Bộ tổng hành dinh là "ở những phần tử tồi tệ", rằng trong Bộ tổng hành dinh *tin h hìn h khong đượ c tօt*, và *để tìm cách thật sự cải thiện tình hình*, tìm kiếm những biện pháp *thay đổi một cách căn bản*, cho nên đã thực hiện *một bước* nhất định. Chỉ có thể thôi.

Lê-nin

Mát-xcô-va, 17/VI. 1919.

In lần đầu, theo đúng bản thảo

641

GỬI N. N. CRE-XTIN-XKI

Gửi Cre-xtin-xki

Cần phải bàn luận một cách kỹ lưỡng và *gấp*, thảo ra *bản dự thảo* chỉ thị, hỏi ý kiến nhận xét của *những đồng chí ở vùng sông Đôn* và của Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận *phía Nam*, rồi sau đó phê chuẩn⁴⁰².

Viết sớm nhất ngày 17 - chật
nhất ngày 21 tháng Sáu 1919

In lần đầu, theo đúng bản thảo

642

**ĐIỀN GỬI HỘI ĐỒNG QUÂN SỰ - CÁCH MẠNG
QUÂN ĐOÀN 10 VÀ BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT
TỈNH TXA-RI-TXVN**

18. VI. 1919.

Txa-ri-xtvn

Hội đồng quân sự - cách mạng Quân đoàn 10

Gửi chủ tịch Ban chấp hành Xô-viết tỉnh

Bản sao gửi đến Cô-dơ-lốp

Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận phía Nam

Tôi lấy làm vui sướng chứng kiến chủ nghĩa anh hùng của Quân đoàn 10 và của giai cấp vô sản Txa-ri-txvn trong cuộc bảo vệ thành phố này. Tôi tin tưởng rằng thành phố Txa-ri-txvn đã chịu đựng được nhiều tháng bị bao vây trong mùa đông, cũng sẽ chịu đựng được tất cả các thử thách hiện nay. Xin gửi lời chào đến những người bảo vệ thành phố Txa-ri-txvn đó! Những đơn vị được hứa phái đến tiếp viện hiện đang trên đường đi tới đó.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

Đăng ngày 25 tháng Sáu 1919

trên báo "Người cộng sản"
(A-xtô-ra-khan), số 136

Theo đúng bản thảo

643

GỬI BÊ-LA CUN

Bằng mực marmor

Gửi Bê-la Cun, Bu-đa-pét

Ban chấp hành trung ương đảng chúng tôi đã họp riêng một buổi để thảo luận một mục đặc biệt trong chương trình

nghị sự, đó là vấn đề đồng chí nêu ra, vấn đề cử một đồng chí mà đồng chí đã nêu tên. Chúng tôi thú thực là không thể cử đồng chí ấy đi được và đã cử người khác, hiện đã lên đường, đồng chí ấy chậm chỉ vì những lý do kỹ thuật; nhất định sắp tới chốt đồng chí.

Nhân tiện tôi xin nhân danh cá nhân nói thêm rằng dĩ nhiên đồng chí đã hành động đúng khi bắt đầu đàm phán với khối Đồng minh. Cần phải bắt đầu và tiến hành những cuộc đàm phán ấy, nhất thiết phải lợi dụng bất kỳ một khả năng nào để tranh thủ dù là một sự ngừng chiến tạm thời hoặc một nền hòa bình, để cho nhân dân nghỉ ngơi. Nhưng không bao giờ được tin vào khối Đồng minh, bọn chúng đánh lừa các đồng chí và chỉ tranh thủ thời gian để bóp chết các đồng chí và bóp chết chúng tôi một cách chắc hơn.

Đồng chí hãy cố gắng tổ chức việc trao đổi thư từ với chúng tôi bằng máy bay. Gửi đồng chí những lời chào tốt đẹp nhất.

Lê-nin

Đồng chí Tsi-tsê-rin! Tôi đề nghị dịch và gửi cho Bê-la Cun.

18. VI. Lê-nin

Viết ngày 18 tháng Sáu 1919

In lần đầu bằng tiếng Anh năm 1946 trong cuốn "Papers Relating to the Foreign Relations of the United States". Vol. 7, Washington

Đăng lần đầu không đầy đủ bằng tiếng Nga năm 1955 trên tạp chí "Những vấn đề lịch sử", số 4

Theo đúng bản thảo

In toàn văn năm 1957 trong V. I. Lê-nin, Toàn tập, xuất bản lần thứ 4, t. 36

644
ĐIỆN GỬI M. M. LA-SÊ-VÍCH

Xim-biếc-xcơ

Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận phía Đông
Gửi La-sê-vích

Tôi mới biết, qua Xmin-ga, về cuộc khởi nghĩa ở Cu-xta-nai và cuộc hành quân của nghĩa quân tiến về Tsê-li-a-bin-xco⁴⁰³. Nếu đó là những người Hung-ga-ri và bạn bè của họ, thì thời điểm nguy cấp nhất đã đến. Cần phải tập trung mọi sức lực vào việc hợp nhất. Đồng chí quyết định làm gì? Có phái máy bay đến chở họ không? Nếu không có nhiên liệu cho máy bay, thì có lẽ có thể kiểm được bằng một áp lực đặc biệt. Hãy đánh điện báo cho tôi tỉ mỉ hơn¹⁾.

Lê-nin

Viết ngày 18 tháng Sáu 1919

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

645
ĐIỆN GỬI M. M. LA-SÊ-VÍCH
và C. C. I-U-RÊ-NÉP

20. VI. 1919.

Bằng mật mã

Xim-biếc-xcơ

Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận phía Đông
Gửi La-sê-vích, I-u-rê-nép

Có tin nói rằng: thứ nhất, số lượng chính trị viên trong các quân đoàn ở mặt trận phía Đông giảm sút một cách

¹⁾ Ở phía trên của bức điện, V. I. Lê-nin viết thêm vào: "Bằng mật mã "xô-viết" đặc biệt mà Xco-li-an-xki, Mê-di-an-txép, Xmin-ga, La-sê-vích biết, nhưng bằng loại mật mã mà bộ đội nói chung không hiểu được".

nghiêm trọng, họ bỏ đi làm công tác chính quyền ở những vùng mới được giải phóng khỏi kẻ thù; thứ hai, một số sư đoàn đã mệt mỏi. Cần phải hết sức lưu ý đến tình hình đó. Tuyệt đối cấm những chính trị viên và bất kỳ một người nào rời khỏi quân đội trước khi chiếm được U-ran và trước khi thay thế họ bằng một số lượng công nhân U-ran tăng gấp đôi, và sau nữa cần phải *thực hiện* cho kỹ được việc động viên toàn bộ dân cư ở vùng giáp mặt trận và thay thế những người mệt mỏi – ít nhất để cho họ tạm nghỉ – bằng những lực lượng mới, bởi vì không thể nào buông lơi *cuộc tấn công* vào U-ran được, tuyệt đối phải tăng cường cuộc tấn công đó, xúc tiến nhanh và củng cố bằng những lực lượng tăng viện. *Điện cho biết là các đồng chí đã áp dụng những biện pháp gì. Hãy chú ý đến cuộc nổi loạn ở vùng Xa-ma-ra và ở Iéc-ghi-do*⁴⁰⁴. Sự im lặng của các đồng chí về sự kiện này thật đáng nghi ngờ.

Chủ tịch Hội đồng quốc phòng Lê-nin

*Đăng lần đầu năm 1934 trên
tạp chí "Cách mạng vô sản", số 3*

Theo đúng bản thảo

646
**ĐIỆN GỬI HỘI ĐỒNG QUÂN SỰ - CÁCH MẠNG
MẶT TRẬN PHÍA NAM**

Bằng mật mã

Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận phía Nam

Tôi mới được biết qua các cán bộ đường sắt là liên lạc với Txa-ri-txun bằng đường sắt đã bị cắt đứt từ ngày 18. Theo lời họ thì ga đầu là ga Lô-gơ. Có đúng thế không? Nếu đúng thì tại sao các đồng chí giấu và không báo cáo?

Các đồng chí đã áp dụng những biện pháp gì để khôi phục lại tình hình? Các đồng chí đã cấp đủ lực lượng tăng viện, đạn thường và đạn đại bác cho Quân đoàn 10 chưa? Nếu chưa đủ thì hiện nay có cung cấp nữa không và bằng cách nào? Quân đoàn 10 khiếu nại về tình trạng thiếu thốn. Một lần nữa và một lần nữa tôi lưu ý các đồng chí đến ý nghĩa vô cùng quan trọng của Txa-ri-txun. Đã ra chỉ thị không được bỏ Txa-ri-txun, các đồng chí thi hành nó một cách hoàn toàn dứt khoát hay là còn có ý kiến khác? Hãy trả lời chính xác và gấp.

Lê-nin

Viết ngày 21 tháng Sáu 1919

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

*Theo đúng bản do E. M. Xco-
li-an-xki viết*

647

ĐIỆN GỬI Kh. G. RA-CỐP-XKI

21. VI. 1919.

*Ưu tiên tuyệt đối
Kiểm tra xem bao
giờ gửi đến noi*

Ki-ép

Hội đồng bộ trưởng dân ủy, gửi Ra-cốp-xki

Bản sao gửi Sli-khte và Pốt-vôi-xki

Trong những ngày tới quân đội ở mặt trận phía Tây tuyệt đối cần có ba chuyến tàu chở lúa mì. Tôi khẩn khoản yêu cầu áp dụng mọi biện pháp kiên quyết để thoả mãn nhu cầu thiếu thốn. Tình cảnh khó khăn đến cực điểm. Hãy gửi điện báo cho biết.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

648
GỬI A. I. XVI-ĐÉC-XKI HOẶC
A. Đ. TXI-U-RU-PA

Gửi Xvi-đéc-xki (hoặc Txì-u-ru-pa): cần phải bám lấy bằng cả hai tay, cùi đến đó đội quân lương thực + các cán bộ lương thực.

Mở đợt tuyên truyền trong số công nhân bị đói: tiến về miền sông Bè-lai-a để lấy 5 triệu pút. Các đồng chí hãy trả lời là *đang làm gì*⁴⁰⁵.

Lê-nin

Viết ngày 23 tháng Sáu 1919

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV*

Theo đúng bản thảo

649
GỬI A. I. RU-CỐP⁴⁰⁶

Gửi Ru-cốp

Đồng chí đã làm gì? Cần phải đạt được kết quả, đòi chi tiền cho bằng được và phải cảnh cáo nghiêm khắc, thậm chí bắt giam.

Viết ngày 24 tháng Sáu 1919

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản thảo

650

**ĐIỆN GỬI HỘI ĐỒNG QUÂN SỰ - CÁCH MẠNG
MẶT TRẬN PHÍA NAM**

Cô-dơ-lốp

Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận phía Nam

Một đội công nhân dệt ở I-va-nô-vô - Vô-dơ-nê-xen-xơ được tập trung để làm công việc sơn tán các thiết bị và tài sản vùng mỏ Đô-ne-txơ, nhưng hiện nay đang không có việc làm ở ga Ca-xtoc-nai-a. Thời hạn nghỉ đã hết. Tôi đề nghị cử những người tình nguyện vào đội quân lương thực, còn những người không muốn vào đội quân lương thực thì cho họ trở về I-va-nô-vô - Vô-dơ-nê-xen-xơ. Những người thuộc lứa tuổi nghĩa vụ thì coi là được động viên, những người yếu sức khỏe nhưng còn tuổi nghĩa vụ thì đưa sang đội quân lương thực. Tôi đề nghị thảo luận vấn đề và ra chỉ thị chính xác¹⁾.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

Viết ngày 25 tháng Sáu 1919

In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV

Theo đúng bản do L. A. Phô-ti-ê-va viết, do V. I. Lê-nin bô' sung và ký

651
**ĐIỆN GỬI M. M. LA-SÊ-VÍCH
và C. C. I-U-RÊ-NÉP**

27. VI. 1919.

B ă n g m ậ t m ā

Gửi La-sê-vích, I-u-rê-nép

Những thắng lợi của bọn Cô-dắc nổi loạn ở vùng Ni-cô-

¹⁾ Đoạn từ những chữ "Tôi đề nghị thảo luận" là do chính tay V. I. Lê-nin viết.

lai-ép-xơ làm cho người ta hết sức lo ngại. Hãy hết sức lưu ý. Hãy đánh điện báo cho biết các đồng chí đang làm gì. Tiếp đó, hãy thảo luận xem có thể phái tới đây khoảng hơn chục người Xi-bi-ri là binh sĩ cũ của Côn-tsắc chạy sang hàng ngũ ta, bị thương và nói chung không thể chiến đấu được nữa, nhưng ở đây họ có khả năng giúp đỡ trong việc tuyên truyền cho cuộc chiến tranh chống Côn-tsắc và Đê-ni-kin.

Lê-nin

In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV

Theo đúng bản thảo

652
ĐIỆN GỬI I. V. XTA-LIN

Pê-tơ-rô-grát, Xmôn-nui
Gửi Xta-lin

Ê-ca-tê-ri-nô-xlap bị chiếm. Tình hình đạn dược ở miền Nam thật khốn quẫn. Do đó, sau khi nhận được ba triệu và các kho dự trữ ở Vít-li-txa⁴⁰⁷, đồng chí phải hết sức tiết kiệm đạn, cũng như các quân trang quân dụng khác.

Lê-nin

Viết ngày 30 tháng Sáu 1919

In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIVTheo đúng bản dịch mật mã trên
băng điện báo

653
GỬI E. M. XCO-LI-AN-XKI

Gửi Xco-li-an-xki:

Đồng chí hãy bàn ngay với Va-txê-tít để đồng chí ấy hết sức lưu ý đến Pen-da và chỗ mặt trận bị chọc thủng ở hướng Xa-ra-tốp - Ba-la-sốp⁴⁰⁸.

Lê-nin¹⁾

*Viết cuối tháng Sáu - đầu
tháng Bảy 1919*

In lần đầu, theo đúng bản thảo

CÁC PHỤ LỤC

---

¹⁾ Bức điện này có chữ ký của L. D. Tơ-rốt-xki.

1
*** GỬI ỦY BAN CÔNG XƯỞNG -
 NHÀ MÁY Ở NHÀ MÁY SẢN XUẤT VŨ KHÍ TU-LA**

Các đồng chí thân mến,

Hội đồng bộ trưởng dân ủy đề nghị các đồng chí cung cấp ngay súng trường, súng ngắn, đạn dược và những vũ khí khác cho Đội cận vệ đỏ của khu mỏ Bô-cốp thuộc vùng sông Đôn. Cần một số lượng vũ khí cho năm trăm người.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

VI. U-li-a-nóp (Lê-nin)

*Viết ngày 25 tháng Mười một
 (8 tháng Chạp) 1917*

*In lần đầu năm 1940 trong
 cuốn "Những văn kiện về lịch
 sử nội chiến ở Liên-xô", t. 1*

Theo đúng bản đánh máy

2
**LỆNH GỬI CÁC ỦY VIÊN PHỤ TRÁCH
 ĐƯỜNG SẮT**

Gửi các ủy viên phụ trách đường sắt

Ra lệnh cho tất cả các ủy viên phụ trách đường sắt phải lập tức để đoàn xe lửa chờ trung đoàn Cáp-ca-dơ số 1, sư đoàn Cô-dắc Cáp-ca-dơ số 5 đi qua các ga để ra mặt

trận chiến đấu chống Ca-lê-đin và Phi-li-mô-nốp. Do đó đoàn tàu quân sự này được phép tự do di chuyển trên tuyến đường sắt qua Mát-xcơ-va, Khác-cốp, Rô-xtốp và tới thôn Cáp-ca-dơ-xcai-a, Cu-ban, Hội đồng bộ trưởng dân ủy ký và đóng dấu nhận thực điều này và đề nghị giúp đỡ đoàn tàu quân sự này mọi mặt để di chuyển nhanh chóng nhất trên đường sắt.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-li-a-nốp (Lê-nin)

Viết ngày 6 (19) tháng Chạp 1917

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

*Theo đúng bản đánh máy do
V. I. Lê-nin ký*

3 ĐIỆN GỬI V. V. VÔ-RỐP-XKI

Xtốc-khôn, gửi Vô-rốp-xki

Đồng chí hãy tìm và cử gấp về đây ba kế toán viên có trình độ chuyên môn cao để tham gia vào công tác cải tạo các ngân hàng. Không nhất thiết phải biết tiếng Nga. Đồng chí hãy tự ấn định mức tiền công, căn cứ vào những điều kiện địa phương.

Lê-nin

*Viết sau ngày 8 (21)
tháng Chạp 1917*

*Dăng lần đầu ngày 6 - 7 tháng
Mười một 1927 trên báo "Tin
tức", số 256*

*Theo đúng bản ghi
trong bức điện*

4 * GỬI BỘ TRƯỞNG BỘ DÂN ỦY QUÂN SỰ

Để cấp kinh phí cho số bộ đội hiện đang chiến đấu chống Ca-lê-đin, đồng chí hãy cho đồng chí An-tô-nốp, tổng tư lệnh các đơn vị kể trên, năm triệu rúp. Cần trao tiền cho chính ủy đặc phái ở U-cra-i-na là Xéc-gô Oóc-đgiô-ni-kít-dê.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-li-a-nốp (Lê-nin)

*Viết ngày 20 tháng Chạp 1917
(2 tháng Giêng 1918)*

*In lần đầu năm 1940 trong
cuốn "Những văn kiện về lịch
sử nội chiến ở Liên-xô", t. 1*

*Theo đúng bản đánh máy do
V. I. Lê-nin ký*

5 * GỬI BỘ TRƯỞNG BỘ DÂN ỦY QUÂN SỰ N. I. PỐT-VÔI-XKI

Ngày 22 tháng Giêng 1918.

Thông tri

Hội đồng bộ trưởng dân ủy đề nghị *đồng chí* mỗi lần gửi tiền đi phải tiến hành mọi biện pháp để cho tiền thực sự đến đúng đối tượng. Phải theo dõi các đoàn tàu chở tiền, bằng cách đánh điện hỏi ở tất cả các ga đầu mối.

Phải tổ chức các cơ quan kiểm soát tại các phòng kế toán để theo dõi việc quốc khố thực hiện các khoản xuất tiền, việc Ngân hàng nhà nước thi hành các chỉ thị gửi tiền

và những công việc khác với mục đích gửi tiền nhanh chóng nhất đến các địa điểm cần gửi¹⁾.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-li-a-nóp (Lê-nin)

*Viết ngày 22 tháng Giêng
(4 tháng Hai) 1918*

*In lần đầu năm 1945 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXV*

*Theo đúng bản đánh máy do
V. I. Lê-nin ký*

6

ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG CÁC XÔ-VIẾT LÍNH THỦY HẠM ĐỘI BAN-TÍCH

Hen-xinh-pho

Lệnh cho Ban chấp hành trung ương các Xô-viết lính thủy Hạm đội Ban-tích và các ban chấp hành địa phương của hạm đội phải cấp phương tiện vận tải, theo yêu cầu đầu tiên của Ủy ban quân sự khu cố thủ Rê-ven, để chuyển vũ khí và lương thực đến Hen-xinh-pho.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-li-a-nóp (Lê-nin)

*Viết ngày 27 tháng Giêng
(9 tháng Hai) 1918*

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

*Theo đúng bản ghi trong bức
điện do V. I. Lê-nin ký*

¹⁾ Những bức thư có nội dung tương tự, do V. I. Lê-nin ký, cũng đã được gửi cho bộ trưởng Bộ dân ủy công thương nghiệp A. G. Sli-áp-ni-cốp và bộ trưởng Bộ dân ủy nội vụ G. I. Pê-to-rốp-xki.

7 ĐIỆN GỬI ĐẾN BỘ TỔNG HÀNH DINH CỦA TỔNG TƯ LỆNH TỐI CAO¹⁾

Bằng mọi biện pháp mà đồng chí hiện có phải hủy bỏ bức điện ngày hôm nay về hòa bình và về việc giải ngũ toàn bộ quân đội trên tất cả các mặt trận. Mệnh lệnh của Lê-nin⁴⁰⁹.

*Viết ngày 29 tháng Giêng
(11 tháng Hai) 1918*

*In lần đầu năm 1950 trong cuốn:
X. M. Mai-o-rốp. "Cuộc đấu tranh
của nước Nga Xô-viết nhằm rút
ra khỏi cuộc chiến tranh đế quốc
chủ nghĩa", Mát-xco-va*

*Theo đúng bản ghi trên
băng điện báo*

8 ĐIỆN GỬI ĐẾN BỘ TỔNG HÀNH DINH CỦA TỔNG TƯ LỆNH TỐI CAO²⁾

Hãy chuyển cho tất cả các chính ủy trong quân đội và cho Bôn-tsơ - Bru-ê-vích về việc giữ lại tất cả các bức điện do Tơ-rốt-xki và Crư-len-cô ký về việc phục viên quân đội. Chúng tôi không thể báo cho các đồng chí biết những điều kiện ký kết hòa ước, bởi vì thực tế bắn hòa ước vẫn chưa được ký kết. Tôi đề nghị giữ lại tất cả các bức điện

¹⁾ Do thư ký của V. I. Lê-nin chuyển theo đường dây trực tiếp.

²⁾ Chuyển theo đường dây trực tiếp. Văn bản của bức điện in ở đây được dán ra trong bức điện của Bộ tổng tham mưu hải quân gửi Ban chấp hành trung ương các Xô-viết lính thủy Hạm đội Ban-tích.

loan tin về hòa ước, giữ lại cho tới khi có một quyết định đặc biệt cho phép loan báo tin này.

*Viết ngày 30 tháng Giêng
(12 tháng Hai) 1918*

In lần đầu năm 1964 trong cuốn:

*A. L. Phrai-man. "Cuộc bảo vệ
đầy tinh thần cách mạng Pe-to-
ró-grát hồi tháng Hai - tháng
Ba 1918", Mát-xco-va - Lê-nin-
grát*

*Theo đúng bản ghi trên bảng
diễn báo*

9
**GỬI TỔNG TƯ LỆNH M. A. MU-RÁ-VI-ÉP,
BỘ TỔNG TƯ LỆNH MẶT TRẬN RU-MA-NI,
BAN THƯ KÝ NHÂN DÂN
NUỐC CỘNG HÒA U-CRA-I-NA,
GỬI V. A. AN-TÔ-NỐP - ỐP-XÊ-EN-CÔ**

Ban chấp hành trung ương các Xô-viết thuộc
mặt trận Ru-ma-ni, Hạm đội Hắc-hải và tỉnh Ô-đét-xa,
gửi I-u-dốp-xki để chuyển cho tổng tư lệnh Mu-ra-vi-ép,
Ô-đét-xa, gửi tổng tư lệnh Mu-ra-vi-ép,
Bộ tổng tư lệnh mặt trận Ru-ma-ni,
Ban thư ký nhân dân nước Cộng hòa U-cra-i-na,
gửi An-tô-nốp

Vì tình hình nghiêm trọng ở mặt trận Nga - Ru-ma-ni
và do sự cần thiết phải khẩn cấp giúp đỡ các đội quân
cách mạng ở Bét-xa-ra-bi-a, cho nên tổng tư lệnh Mu-ra-vi-ép
và quân đoàn miền Bắc của Mu-ra-vi-ép phải đặt dưới
quyền điều khiển của Bộ tổng tư lệnh mặt trận Ru-ma-ni.
Chúng tôi hoàn toàn tin tưởng rằng những anh hùng trước đây

đã dũng cảm giải phóng Ki-ép, nay sẽ không trì hoãn trong việc
thực hiện nghĩa vụ cách mạng của mình.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

Viết ngày 17 tháng Hai 1918

*In lần đầu năm 1924 trong cuốn:
V. A. An-tô-nốp - Ốp-xê-en-cô.
"Ký sự về cuộc nội chiến", t. 1,
Mát-xco-va*

*Theo đúng bản ghi trong bức
diện*

10
ĐIỆN GỬI V. A. AN-TÔ-NỐP - ỐP-XÊ-EN-CÔ

Rô-xtốp trên sông Đôn, gửi An-tô-nốp
Chuyển đến nơi có mặt An-tô-nốp

Xin gửi lời chào nồng nhiệt của chúng tôi tới tất cả các
chiến sĩ đã hết lòng hết dạ đấu tranh cho chủ nghĩa xã hội, gửi
lời chào đến quần chúng Cô-dắc cách mạng. Để trả lời bức
điện của đồng chí gửi từ Nô-vô-tséc-cát-xco⁴¹⁰, chúng tôi xin
thông báo: đại hội toàn quyền của các Xô-viết đại biểu thành
thị và nông thôn thuộc toàn vùng Đôn hãy tự thảo ra bản dự
luật ruộng đất của mình và đệ trình lên Hội đồng bộ trưởng
dân ủy để phê chuẩn. Như vậy sẽ tốt hơn. Tôi không có gì
phản đối quyền tự trị của vùng Đôn. Ranh giới địa lý của khu
tự trị phải được xác định với sự thỏa thuận của dân cư vùng
giáp ranh và của nước Cộng hòa tự trị Đô-nét-xco. Chúng tôi
không thể cử đại biểu đến chỗ đồng chí được, mọi người ở đây
đều bận bù đầu. Chúng tôi yêu cầu đồng chí thay mặt Hội đồng

bộ trưởng dân ủy hoặc cử một người nào đó theo sự lựa chọn của đồng chí.

Lê-nin, Xta-lin

Viết ngày 28 tháng Hai 1918

*Dặng ngày 20 (7) tháng Ba 1918
trên báo "Tin tức vùng Dôn",
số 1*

*Theo đúng bản ghi trong bức
điện*

11 ĐIỆN GỬI I-AN-XÔN

*Iết - c ú t - x c o; gửi I-an-xôn
Bản sao gửi Ban chấp hành trung ương
các Xô-viết Xi-bi-ri
Bản sao gửi Ni-ki-phô-rốp ở Vla-đi-vô-xtốc
Khẩn.
Ưu tiên tuyệt đối
Của chính phủ¹⁾*

Để trả lời bức thư của các đồng chí về Vụ dân ủy đối ngoại thuộc Ban chấp hành trung ương các Xô-viết Xi-bi-ri và về sự độc lập của Xi-bi-ri, tôi thấy cần phải thông báo là theo ý kiến của Hội đồng bộ trưởng dân ủy thì hoàn toàn không cần phải lập ra Vụ dân ủy đối ngoại thuộc Ban chấp hành trung ương các Xô-viết Xi-bi-ri; cái gọi là sự độc lập của Xi-bi-ri chỉ tạo điều kiện dễ dàng – về mặt chính thức – cho việc thôn tính được tiến hành từ phía Đông; trước mắt các đồng chí là những tấm gương về sự độc lập của U-cra-i-na, Phần-lan. Tôi đề nghị nên hạn chế ở

¹⁾ Chữ "Của chính phủ" do chính tay V. I. Lê-nin viết.

chỗ để cho Xi-bi-ri được tự trị với tính cách một bộ phận không tách rời khỏi nước Nga, và chỉ nên lập ra một chế độ các dân ủy trực thuộc Bộ dân ủy ngoại giao, các đồng chí sẽ nhận chỉ thị của cơ quan ấy và sẽ nhân danh nó để hành động.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

Viết ngày 13 tháng Tư 1918

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

*Theo đúng bản do I. V. Xta-
lin viết và do V. I. Lê-nin ký*

12 * GỬI BỘ DÂN ỦY QUÂN SỰ⁴¹¹

22 tháng Tư 1918.

Ngày 22 tháng Tư, lúc 11 giờ đêm Hội đồng bộ trưởng dân ủy đã quyết định: đề nghị Bộ dân ủy quân sự thi hành ngay lập tức tất cả các biện pháp thuộc quyền lực của mình để bảo vệ đường biên giới phía Đông tỉnh Khác-cốp, đặc biệt là nhà ga Tséc-tcô-vô mà bọn Đức và bọn Gai-đa-mắc đang cố sức đánh chiếm nhằm cắt đứt tuyến đường sắt nối liền với Rô-xtốp.

Về những chi tiết hãy bàn với Xta-lin.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-li-a-nốp (Lê-nin)

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

*Theo đúng bản đánh máy do
V. I. Lê-nin ký*

13

**ĐIỆN GỬI THƯ KÝ CỦA
PHÁI ĐOÀN ĐÀM PHÁN HÒA BÌNH NGA**

Ni-cô-la-ép

Gửi thư ký của phái đoàn đàm phán hòa bình Nga Dai-txép,
bản sao gửi tham mưu trưởng của ghết-man,
bản sao gửi bộ trưởng Bộ ngoại giao

Ngày 8 tháng Năm 1918.

Chúng tôi xác nhận thẩm quyền do phái đoàn đàm phán hòa bình Nga trao cho đồng chí và ra lệnh cho đồng chí tiến hành đàm phán với chính phủ ghết-man U-cra-i-na về việc định chỉ tất cả những hoạt động quân sự ở biên giới U-cra-i-na và ấn định thời gian, địa điểm đàm phán hòa bình⁴¹².

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin¹

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

*Theo đúng bản đánh máy do
V. I. Lê-nin ký*

14

ĐIỆN GỬI XÔ-VIẾT KI-NÊ-SMA⁴¹³

Ki-nê-sma

Xô-viết đại biểu

Gửi toàn thể công nhân khu Ki-nê-sma. Hồi các đồng chí công nhân, bọn nhà giàu nông thôn ở những tỉnh trồng lúa mì giấu giếm một số lượng lúa mì dự trữ rất lớn và

¹⁾ Bức điện còn do I. V. Xta-lin, chủ tịch phái đoàn đàm phán hòa bình Nga, ký.

không nộp để cung cấp cho các công nhân bị đói. Bọn nhà giàu muốn bán lúa mì theo giá đầu cơ cắt cổ mà chỉ có bọn tư sản thành thị mới trả được, chứ dân nghèo đói thì không mua nổi. Đầu cơ lúa mì, bọn nhà giàu còn muốn đầu cơ cả hàng hoá mà chúng trao đổi được bằng lúa mì. Bọn tư sản thành thị tuyên truyền cho việc thủ tiêu chế độ độc quyền lúa mì, hủy bỏ giá cả cố định và chủ trương áp dụng chế độ buôn bán lúa mì tự do. Từ chỗ tuyên truyền, bọn tư sản đi đến khiêu khích, chúng xúi giục một cách khôn khéo và kín đáo những công nhân đói đấu tranh, gây xáo động và lộn xộn để nhầm nấm lấy chính quyền vào tay mình. Hội đồng bộ trưởng dân ủy mang hết sức ra đấu tranh và bảo vệ chế độ độc quyền lúa mì, không áp dụng chế độ độc quyền đó thì chỉ có tư sản được ăn no, còn dân nghèo thì hoàn toàn không có bánh ăn. Các đồng chí công nhân, đừng có mắc lừa những hành động khiêu khích của những lực lượng đen tối, đừng tiếp tay cho bọn tư sản và bọn phản cách mạng, bọn chúng muốn lợi dụng các đồng chí để trục lợi và thủ tiêu tất cả các thành quả của cách mạng. Các đồng chí đừng làm rối loạn công tác tìm kiếm lúa mì cho các đồng chí, – một công tác gian khổ, – bởi những hành động thiếu suy nghĩ của mình và bởi cách trao đổi hàng hoá một cách độc lập. Hội đồng bộ trưởng dân ủy hiện đang tiến hành trao đổi hàng hoá lấy lúa mì trên một quy mô hết sức to lớn, đã bắt đầu dùng các đội vũ trang để trưng thu số lúa mì thừa của bọn tư sản nông thôn. Nếu các đồng chí muốn giúp đỡ, hiệp trợ chính quyền công nông của mình thì hãy hành động có tổ chức: hãy chọn ra trong hàng ngũ của mình những người am hiểu nhất vấn đề lương thực để đưa vào công tác trong những cơ quan lương thực xô-viết, hãy tuyển mộ các đội chiến đấu gồm những chiến sĩ cách mạng trung thực, liêm khiết, kiên quyết, những người bảo vệ trung thành quyền lợi của công nhân và nông dân. Hãy tóm cổ ngay

bọn khiêu khích và bọn tay chân của thế lực phản cách mạng và đưa chúng về Mát-xcơ-va. Hãy nhớ kỹ rằng: hoặc là chúng ta thoát khỏi, một cách có tổ chức và có danh dự, những khó khăn chưa từng thấy đã đổ xuống đầu chúng ta, hoặc là tất cả không tránh khỏi bị diệt vong hoàn toàn. Không còn con đường thứ ba. Hội đồng bộ trưởng dân ủy, với lòng mong đợi những kết quả nhanh chóng nhờ những biện pháp đó đem lại, yêu cầu các đồng chí công nhân hãy thể hiện tinh thần kiên định cách mạng và tinh thần tự giác để cứu vãn những thành quả cách mạng và vì thắng lợi của nền chuyên chính vô sản.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-li-a-nóp (Lê-nin)¹⁾

Viết ngày 24 tháng Năm 1918

*Dặng ngày 29 tháng Năm 1918 trên
báo "Công nhân và nông dân", số 55*

Theo đúng bản đánh máy

15 ĐIỆN GỬI I. R. RÔ-MA-NÓP

Điện

Ni-giơ-ni Nốp-gô-rốt, gửi Rô-ma-nóp,
chủ tịch Xô-viết đại biểu tỉnh

Ngày 10 tháng Năm, Hội đồng bộ trưởng dân ủy đã chỉ mười vạn rúp cho những nạn nhân hỏa hoạn làng Ri-dô-va-tôi-e để mua hạt giống và nông cụ.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

Viết ngày 11 tháng Sáu 1918

*In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập Lê-nin, t. XVIII*

*Theo đúng bản đánh máy do
V. I. Lê-nin ký*

¹⁾ Bức điện còn do bộ trưởng Bộ dân ủy lương thực A. Đ. Txi-u-ru-pa ký.

16 ĐIỆN GỬI M. X. KÊ-ĐRỐP⁴¹⁴

Ác-khan-ghen-xcơ, gửi Kê-đrốp

Việc sơ tán và giải tỏa không được giàn đoạn. Đồng chí báo cho biết, ai chỉ đạo công việc đó. Giao thông viên không thấy đến. Hãy báo cho biết là bao giờ đồng chí tự về báo cáo. Dồn tất cả sức vào việc sơ tán gấp rút tất cả hàng ra khỏi Ác-khan-ghen-xcơ.

Lê-nin, Xvéc-đlôp

Viết ngày 26 tháng Sáu 1918

*In lần đầu, theo đúng bản
do I-a. M. Xvéc-đlôp viết*

17 * ĐIỆN VĂN BẰNG ĐIỆN THOẠI GỬI XÔ-VIẾT MÁT-XCƠ-VA

Chuyển cho tất cả các cơ quan dân ủy của thành phố và ngoại vi thành phố trong chu vi 50 véc-xta: ngoài những xe hơi của các dân ủy, phải cho phép cả những xe hơi của các đội chiến đấu đi qua nữa. Giữ lại tất cả các xe cộ của Ủy ban đặc biệt đấu tranh chống phản cách mạng, bắt tất cả các đảng viên xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả, các ủy viên của ủy ban đó, đặc biệt là Dắc-xơ và A-léch-xan-đrô-vich. Phải đưa những người khả nghi về phương diện đảng tịch đến Crem-li để xác minh.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

Viết ngày 6 tháng Bảy 1918

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản đánh máy

18

* GỬI ĐOÀN CHỦ TỊCH HỘI ĐỒNG KINH TẾ QUỐC DÂN TỐI CAO

Hội đồng bộ trưởng dân ủy tại phiên họp ngày 20 tháng Sáu năm nay đã ra quyết nghị đề nghị Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao cùng với Bộ dân ủy tư pháp tiến hành điều tra về vụ cung cấp máy móc nông nghiệp, việc này Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao đã được thông báo kịp thời.

Vì cho đến nay việc điều tra vẫn chưa xong, nên tôi đề nghị xúc tiến nhanh công việc hơn nữa và kết thúc việc điều tra trong thời hạn một tuần⁴¹⁵.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-li-a-nóp (Lê-nin)

Viết ngày 16 tháng Bảy 1918

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXI*

*Theo đúng bản đánh máy do
V. I. Lê-nin ký*

19
*** BỨC ĐIỆN VÔ TUYẾN GỬI HỘI ĐỒNG
BỘ TRƯỞNG DÂN ỦY NƯỚC CỘNG HÒA
TUỐC-KE-XTAN**

Ta-sken, Hội đồng bộ trưởng dân ủy

Các đồng chí hãy báo cho biết về tình hình chính trị và kinh tế của Ta-sken và vùng Tuốc-ke-xtan. Cần phải

thông báo đều đặn – Mát-xcơ-va, Hội đồng bộ trưởng dân ủy.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy *Lê-nin*⁴¹⁶

Viết ngày 23 tháng Bảy 1918

*In lần đầu năm 1945 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXV*

*Theo đúng bản ghi trong bức
điện*

20
GỬI I-a. M. XVÉC-ĐLỐP

Mật

*Gửi Ban chấp hành trung ương các Xô-viết
Gửi đồng chí Xvéc-đlốp*

Tôi gửi kèm theo đây cho đồng chí quyết định của Hội đồng bộ trưởng dân ủy ngày 30 tháng Bảy năm nay về việc bàn giao những xưởng thợ ở Pa-rát cho Bộ dân ủy hàng hải quản lý, tôi xin báo cho đồng chí biết là, do cần thực hiện một vài hoạt động quân sự có liên quan tới việc thực hiện quyết định này, nên quyết định đó phải được giữ hết sức bí mật. Còn cách thức thực hiện quyết định này thì giao cho Bộ dân ủy hàng hải⁴¹⁶.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-li-a-nóp (Lê-nin)

Viết ngày 31 tháng Bảy 1918

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

*Theo đúng bản đánh máy do
V. I. Lê-nin ký*

⁴¹⁵) Bức điện vô tuyến còn do V. N. Pốt-ben-xki và V. V. Quy-bư-sép ký nữa.

21
ĐIỆN GỬI A. A. I-ÓP-PHÊ

Gửi đồng chí I-óp-phê, Béc-lanh

Chúng tôi không đồng ý ký bản nghị định thư Thổ-nhĩ-kỳ chừng nào Ba-cu chưa được chuyển giao cho chính quyền của ta, bởi vì thiếu mục đó thì vẫn còn có tất cả các lý do để nghi ngờ là có những thỏa hiệp bí mật với khối Đồng minh về việc giao lại Ba-cu cho khối Đồng minh. Chúng ta cứ công bố đúng như vậy⁴¹⁷.

Xvéc-đlốp, Lê-nin

Viết ngày 7 tháng Mười 1918

In lần đầu năm 1957 trong cuốn "Những văn kiện về chính sách đối ngoại của Liên-xô", t. 1

Theo đúng bản ghi trên bảng điện báo

22
ĐIỆN GỬI NHÂN DỊP CHIẾM LẠI XA-MA-RA

Đã chiếm được Xa-ma-ra. Vùng Vôn-ga đã được giải phóng. Nếu không lợi dụng vài ngày còn lại trước khi giao thông trên sông bị đình chỉ thì thật là có tội. Phải dốc toàn lực ra để vận chuyển đến mức tối đa dầu mỏ và lương thực lên miền thượng lưu sông Vôn-ga. Không thể nào hoàn thành được nhiệm vụ này, nếu không tập trung một cách chặt chẽ nhất tất cả các biện pháp và nếu các địa phương không thi hành triệt để những mệnh lệnh của trung ương. Căn cứ vào những điều vừa trình bày, Hội đồng bộ trưởng dân ủy quyết định và ra lệnh phải thi hành triệt để những điểm sau đây:

1) Tất cả các phương tiện đường thủy và phương tiện vận tải mà các tổ chức khác nhau chiếm giữ đều phải trao trả ngay lập tức cho *Tổng cục vận tải đường thủy* và *Tổng cục công nghiệp dầu mỏ* theo đúng quyền sở hữu của các cơ quan này. (Biện pháp này không áp dụng cho các tàu và các phương tiện đường thủy đã thuộc quyền quản lý của Hạm đội Vôn-ga.)

2) Nay bãi bỏ quyền trưng dụng các tàu và các phương tiện đường thủy trên sông Vôn-ga, quyền này trước đây đã trao cho các tổ chức, cơ quan và cá nhân. Từ nay chỉ khi nào có giấy phép đặc biệt, cho mỗi lần, của Hội đồng quân sự - cách mạng nước Cộng hòa thì mới được quyền trưng dụng các phương tiện giao thông đường thủy để phục vụ những mục đích quân sự.

3) Lệnh cho tất cả tư lệnh các mặt trận, các ủy ban đặc biệt và các Xô-viết đại biểu phải lập tức thi hành những biện pháp nghiêm ngặt nhất để đảm bảo cho tàu bè đi lại được thông suốt và bảo vệ cho các chuyến hàng không bị bất kỳ một sự chiếm đoạt nào và không bị chậm trễ trên đường đi.

4) Toàn bộ đoàn tàu chở dầu mỏ trên sông Vôn-ga và toàn bộ dầu mỏ vận chuyển trên sông Vôn-ga đều thuộc quyền quản lý tuyệt đối của *Tổng cục công nghiệp dầu mỏ*. (Địa chỉ điện báo: *Tổng cục công nghiệp dầu mỏ*, Mát-xcơ-va.) Lệnh cho tất cả các cơ quan chính quyền, kể cả các cơ quan quân sự và các tư lệnh mặt trận, đều phải chấp hành triệt để tất cả những lệnh của *Tổng cục công nghiệp dầu mỏ* có liên quan tới việc vận chuyển dầu mỏ và lệnh của *Tổng cục vận tải đường thủy* về các tàu bè.

5) Đồng chí Tác-vít, ủy viên ban lãnh đạo *Tổng cục công nghiệp dầu mỏ*, có trách nhiệm chỉ huy trực tiếp các chuyến chở dầu mỏ trên toàn bộ sông Vôn-ga; tất cả các cơ quan chính quyền phải triệt để tuân theo tất cả các lệnh của đồng

chí ấy cũng như của những người đại diện của đồng chí ấy về dầu mỏ.

6) Tất cả mọi quyết định ban bố từ trước tới nay về quyền trưng dụng, về những trường hợp cấm vận chuyển dầu mỏ v.v. chỉ còn hiệu lực nếu không trái với các lệnh của *Tổng cục công nghiệp dầu mỏ*.

7) Xác nhận một cách hết sức nghiêm túc những điều vừa trình bày trên đây, *Hội đồng bộ trưởng dân ủy* đã quyết định sẽ truy tố trước tòa án quân sự - cách mạng tất cả những kẻ vi phạm quyết định này, không kể chức vụ và đảng tịch như thế nào. Lệnh cho các đại diện của *Tổng cục công nghiệp dầu mỏ*, *Tổng cục vận tải đường thủy* và *Bộ dân ủy lương thực* phải báo cáo gấp cho Mát-xcơ-va biết tất cả những hành động của các cơ quan chính quyền địa phương làm rối loạn hoạt động có kế hoạch của các cơ quan trung ương. Những ủy ban đặc biệt sẽ được lập tức phái đến để tiến hành truy tố trước pháp luật và thi hành các bản án.

8) Truyền đạt nội dung quyết định này của *Hội đồng bộ trưởng dân ủy* đến tất cả các cơ quan thừa hành địa phương và các viên chức có trách nhiệm ở địa phương.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy *Lê-nin*

Mát-xcơ-va. Crem-li.

Ngày 9 tháng Mười 1918.

"Tin tức của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga", số 223, ngày 13 tháng Mười 1918

Theo đúng bản đánh máy do V. I. Lê-nin ký, có đối chiếu với bản đăng trên báo

23 ĐIỆN GỬI CÁC XÔ-VIẾT ĐẠI BIỂU VÀ CÁC BAN LUƠNG THỰC

Gửi các Xô-viết đại biểu
và các ban lương thực

Lại phát hiện thấy những trường hợp các Xô-viết đại biểu tự ý chiếm đoạt các chuyến hàng lương thực được vận chuyển theo các chỉ thị của Bộ dân ủy lương thực. Hành động đó phá hoại một cách cản bản công cuộc cung cấp lương thực có kế hoạch cho nước Nga đang bị đói, và phải chấm dứt một cách cản bản hiện tượng này. Trên cơ sở sắc lệnh ngày 13 tháng Năm, nay thông báo cho tất cả biết là những kẻ thực hiện những vụ chiếm đoạt như vậy sẽ bị triệu hồi về Mát-xcơ-va và bị truy tố trước Tòa án quân sự - cách mạng⁴¹⁸.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy *Lê-nin*¹⁾

Viết ngày 14 tháng Mười 1918

In lần đầu năm 1931 trong
Văn tập *Lê-nin*, t. XVIII

Theo đúng bản đánh máy do
V. I. Lê-nin ký

---

¹⁾ Bức điện còn do N. P. Bri-u-kha-nóp ký thay bộ trưởng Bộ dân ủy lương thực.

24
ĐIỆN GỬI I. I. VA-TXÊ-TÍT
và C. Kh. ĐA-NI-SÉP-XKI

Ác-da-mát
 Hội đồng quân sự - cách mạng nước Cộng hòa
 Gửi Va-txê-tít và Đa-ni-sép-xki

Chúng tôi đề nghị thi hành những biện pháp khẩn cấp nhất
 để chi viện cho Txa-ri-txun. Phải báo cáo về việc thi hành.

Xvéc-dlóp
Lê-nin

Viết ngày 15 tháng Mười 1918

*Dǎng lǎn đầu năm 1936 trên
 tạp chí "Cán bộ đảng" (Xta-
 lin-grát), số 16 - 17*

*Theo đúng bản do I-a. M. Xvéc-
 dlóp viết và do V. I. Lê-nin ký*

25
ĐIỆN GỬI HỘI ĐỒNG KINH TẾ QUỐC DÂN U-RAN

Péc-mơ, Hội đồng kinh tế quốc dân U-ran
 Bản sao gửi U-xô-li-e, gửi Ban chấp hành Xô-viết,
 U-xô-li-e, gửi ban quản trị nhà máy Bê-rê-dơ-ni-ki

Tôi ra lệnh cho nhà máy Bê-rê-dơ-ni-ki phải bắt đầu
 ngay công việc thành lập nhà máy sản xuất ra-đi theo
 quyết định của Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao⁴¹⁹. Hội
 đồng bộ trưởng dân ủy cấp cho mọi phương tiện cần thiết.
 Công việc phải được tiến hành dưới sự điều khiển và trách

nhiệm của kỹ sư hóa chất Bô-gô-i-a-vlen-xki và tôi đề nghị giúp
 đỡ mọi mặt cho đồng chí ấy.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy *Lê-nin*¹⁾

Viết ngày 28 tháng Mười 1918

*In lần đầu năm 1945 trong
 Văn tập Lê-nin, t. XXXV*

*Theo đúng bản đánh máy do
 V. I. Lê-nin ký*

26
ĐIỆN GỬI BAN LUÔNG THỰC
TỈNH NI-GIÔ-NI NỐP-GÔ-RỐT

Ni-giô-ni Nốp-gô-rốt, Ban lương thực tỉnh

Bản sao gửi Lê-sin-xki,
 trưởng phòng thí nghiệm vô tuyến điện

Vì tính chất quan trọng của công việc mà phòng thí nghiệm
 vô tuyến điện đang tiến hành, tôi đề nghị không trì hoãn việc
 cấp phát lương thực.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy *Lê-nin*

Viết ngày 29 tháng Mười một 1918

*In lần đầu năm 1945 trong
 Văn tập Lê-nin, t. XXXV*

*Theo đúng bản do một người không
 rõ tên viết và do V. I. Lê-nin ký*

¹⁾ Bức điện còn do trưởng Ban hóa chất thuộc Hội đồng kinh tế quốc
 dân tối cao L. I-a. Các-pốp và trưởng Ban khoa học - kỹ thuật thuộc Hội
 đồng kinh tế quốc dân tối cao N. P. Goóc-bu-nốp ký.

27

**ĐIỆN GỬI ỦY BAN QUÂN SỰ
TỈNH NI-GIÖ-NI NỐP-GÔ-RỐT**

Ni-giö-ni Nốp-gô-rốt, gửi Ủy ban quân sự tỉnh

Bản sao gửi Lê-sin-xki,
trưởng phòng thí nghiệm vô tuyến điện

Cho phép cấp cho các cán bộ phòng thí nghiệm vô tuyến
điện khẩu phần bộ đội trả bằng tiền.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy *Lê-nin*

Viết ngày 29 tháng Mười một 1918

*In lần đầu năm 1945 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXV*

*Theo đúng bản do một người không
rõ tên viết và do V. I. Lê-nin ký*

28

**ĐIỆN GỬI HỘI ĐỒNG KINH TẾ QUỐC DÂN
NI-GIÖ-NI NỐP-GÔ-RỐT**

Ni-giö-ni Nốp-gô-rốt, Hội đồng kinh tế quốc dân

Bản sao gửi Lê-sin-xki, trưởng phòng thí nghiệm

Các đồng chí hãy đốc thúc để phòng thí nghiệm vô tuyến
điện nhận được những vật liệu xây dựng cần thiết. Đây là công
việc cần làm gấp và quan trọng¹⁾.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy *Lê-nin*

Viết ngày 29 tháng Mười một 1918

*In lần đầu năm 1945 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXV*

*Theo đúng bản do một người không
rõ tên viết và do V. I. Lê-nin ký*

¹⁾ Về phòng thí nghiệm vô tuyến điện Ni-giö-ni Nốp-gô-rốt, hãy xem cả
tập này, tài liệu 346.

29

**ĐIỆN GỬI NHỮNG NGƯỜI U-CRA-I-NA
Ở TỈNH XA-MA-RA⁴²⁰**

Xa-ma-ra, gửi Ủy ban quân sự tỉnh
để chuyển cho những người U-cra-i-na
sống ở tỉnh Xa-ma-ra

Bản sao gửi đến Xéc-pu-khôp, chuyển cho Va-txê-tít

Để trả lời bức điện của những người U-cra-i-na sống ở tỉnh
Xa-ma-ra, chúng tôi thấy cần phải thông báo rằng vì có quá
nhiều người U-cra-i-na tình nguyện và có quá nhiều bộ đội đã
được động viên ở ngay U-cra-i-na mà vẫn chưa được vũ trang,
cho nên chính phủ công nòng U-cra-i-na thấy không cần thiết
phải tiến hành tuyển mộ những người U-cra-i-na ở Nga để phái
họ về U-cra-i-na. Chúng tôi thông báo tình hình như vậy và
thay mặt Hội đồng bộ trưởng dân ủy đề nghị chấm dứt việc
phái các đơn vị U-cra-i-na về U-cra-i-na.

Lê-nin¹⁾

Viết ngày 17 tháng Chạp 1918

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

Theo đúng bản ghi trong bức điện

**30
ĐIỆN VĂN BẰNG ĐIỆN THOẠI
GỬI I. I. VA-TXÊ-TÍT**

Xéc-pu-khôp

Gửi tổng tư lệnh Va-txê-tít

Hội đồng quốc phòng hỏi:

1) Có đúng là cách đây khoảng hai tuần trong những trận

¹⁾ Bức điện còn do I. V. Xta-lin ký nữa.

chiến đấu ở khu vực Ba-la-sốp các đơn vị của ta trong vòng hai, ba ngày đã để lọt vào tay địch khoảng 25 - 30 cỗ đại bác phải không; nếu đúng vậy thì đồng chí đã làm gì để quy trách nhiệm những kẻ có lỗi trong việc này và để ngăn ngừa những hiện tượng tương tự như vậy?

2) Có đúng là cách đây hai tuần đồng chí đã ra lệnh chiếm Ô-ren-bua không; và nếu đúng thế thì tại sao mệnh lệnh đó không được thi hành?

3) Đã làm được gì để củng cố trận địa của các đơn vị chúng ta ở khu vực Péc-mơ, những đơn vị này đang đòi hỏi sự chi viện cấp bách của Trung ương?

Hội đồng quốc phòng chờ đồng chí trả lời những câu hỏi đó.

Chủ tịch Hội đồng quốc phòng

V. U-li-a-nôp (Lê-nin)

Viết ngày 23 tháng Chạp 1918

*Dăng lần đầu ngày 23 tháng
Hai 1927 trên báo "Sự thật", số 44*

*Theo đúng bản đánh máy do
I. V. Xta-lin bổ sung và do
V. I. Lê-nin ký*

31
DIỆN GỬI L. Đ. TƠ-RỐT-XKI

Cuốc-xcơ và chuyển đến nơi có mặt Tơ-rốt-xki,
chủ tịch Hội đồng quân sự - cách mạng
nước Cộng hòa

Theo thông báo tác chiến số 4873 của tham mưu trưởng
mặt trận Cáp-ca-dơ thì quân của Cra-xnôp đã chiếm mất
Rai-gô-rốt nằm trên bờ sông Vôn-ga về phía Nam Xa-rêp-
ta, như vậy chúng đe dọa, thứ nhất, các chuyến hàng quân

Khán

sự của chúng ta đi từ Vla-di-mi-rốp-ca đến Txa-ri-txun; hai là, đe dọa sự vẹn toàn của tuyến đường A-xtô-ra-khan - Xa-ra-tôp. Yêu cầu thi hành mọi biện pháp. Cũng theo thông báo tác chiến đó, một đoàn tàu Anh gồm bốn chiếc đã nã súng vào bến cảng Xta-rô-tê-rết-snai-a ở phía Nam A-xtô-ra-khan, làm cháy hai chiếc sà-lan của ta rồi rút ra biển vô sự, bắt theo chiếc tàu bệnh viện "A-le-xke" của chúng ta cùng toàn bộ nhân viên y tế. Hạm đội của ta ở đâu và nó đang làm gì?

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

*Viết ngày 2 hoặc 3 tháng
Giêng 1919*

*Dăng lần đầu ngày 21 tháng
Giêng 1937 trên báo "Sự thật",
số 21*

*Theo đúng bản do I. V. Xta-
lin viết và do V. I. Lê-nin ký*

32

**ĐIỆN GỬI HỘI ĐỒNG QUÂN SỰ - CÁCH MẠNG
MẶT TRẬN CA-XPIÊN - CÁP-CA-DƠ,
BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT TỈNH VÀ TỈNH ỦY
ĐẢNG CỘNG SẢN (b) NGA
TỈNH A-XTÔ-RA-KHAN⁴²¹**

A-xtô-ra-khan¹

*Gửi Sli-áp-ni-cốp, Ban chấp hành Xô-viết tỉnh
Tỉnh ủy cộng sản*

Mâu thuẫn với đảng ủy là không thể dung thứ được.
Các đồng chí hãy áp dụng mọi biện pháp để làm việc
nhịp nhàng và có phối hợp. Tất cả đảng viên, bất kể chức vụ

⁴²¹ Chữ "A-xtô-ra-khan" do chính tay V. I. Lê-nin viết.

của họ, phải là thành viên của tổ chức địa phương. Đảng ủy không được can thiệp vào hoạt động của các cơ quan trực thuộc Trung ương. Đảng ủy chỉ có quyền trình bày những ý kiến của mình với Ban chấp hành trung ương. Toàn bộ công tác địa phương đều do Trung ương đảng chỉ đạo. Sự can thiệp chỉ có thể được tiến hành ở ngay bên trong hoặc có sự ủy nhiệm đặc biệt của Ban chấp hành trung ương về vấn đề cụ thể này hoặc vấn đề cụ thể khác. Với Ban chấp hành Xô-viết tỉnh cũng phải thiết lập những mối quan hệ tương tự. Chỉ trong trường hợp không thi hành những sắc lệnh hoặc trong trường hợp hoạt động chống lại những quyết định của chính quyền trung ương thì mới được can thiệp trực tiếp. Cần phải có thái độ hết sức tế nhị thì những vụ xung đột sẽ không thể xảy ra được. Những ý kiến chung chung về việc cần thiết phải tiến hành thanh lọc triệt để trong các cơ quan quân sự thì đều không có giá trị. Chúng tôi sẽ chú ý tới những ý kiến chỉ dẫn cụ thể về các hiện tượng cụ thể này hoặc hiện tượng cụ thể nọ, về người này hoặc người nọ.

Lê-nin¹⁾

*Viết ngày 7 hoặc 8 tháng
Giêng 1919*

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

*Theo đúng bản do I-a. M. Xvéc-
đlop viết và do V. I. Lê-nin ký*

33 BỨC ĐIỆN VÔ TUYẾN GỬI BÊ-LA CUN

Bu-đa-pét, gửi Bê-la Cun

Xin gửi đồng chí bản sao bức điện vô tuyến của chúng tôi gửi ngày hôm nay cho Pi-sông về vấn đề trao đổi với Pháp⁴²².

¹⁾ Tiếp theo là chữ ký của I-a. M. Xvéc-đlop, do chính tay V. I. Lê-nin viết.

Phái đoàn của Hội chữ thập đỏ của chúng tôi, đứng đầu là Ma-nu-in-xki, đã lên đường sang Pháp, để tổ chức việc hồi hương người nước chúng tôi, nhưng phái đoàn đã bị kẹt. Chúng tôi đã hứa cho tất cả những quân nhân người Pháp hiện còn ở bên nước chúng tôi được hồi hương, nếu việc hồi hương người nước chúng tôi từ Pháp về sẽ được tổ chức và tiến hành nhanh chóng. Chính phủ Pháp đã cản trở phái đoàn Ma-nu-in-xki trong việc tổ chức công việc đó. Trong số 35 000 lính Nga còn ở bên Pháp, ở châu Phi và ở Xa-lô-ni-ki thì hiện nay Pháp chỉ muốn cho hồi hương 900 người và hứa hẹn hão huyền rằng sau này tùy theo khả năng sẽ cho hồi hương nốt người nước chúng tôi, nhưng nhân việc đó Pháp đòi hỏi chúng tôi phải thả ngay tất cả những người Pháp về nước.

Pháp muốn trực xuất phái đoàn Ma-nu-in-xki cùng với 900 binh lính Nga, mặc dù chưa làm được tí gì cho việc tổ chức hồi hương sau này. Pháp muốn nhận được tất cả, nhưng hầu như không muốn trả tí gì và lảng tránh Ma-nu-in-xki.

Đồng thời chúng tôi cũng được biết là những binh lính của chúng tôi còn lại ở bên Pháp nhưng cự tuyệt không gia nhập quân đội, thì đang bị người ta khủng bố hết sức khủng khiếp và Ma-nu-in-xki bị ngăn cấm không được tiếp xúc gì với họ.

Với những điều kiện như vậy, chúng tôi từ chối trả những người Pháp về nước. Nội dung bức điện vô tuyến của tôi là như vậy, và bản sao bức điện đó đã được gửi đi cho đồng chí. Người Pháp sẽ kêu cứu và sẽ nói với người Mỹ mọi điều giả dối ghê tởm. Đồng chí hãy làm ơn trao bản sao bức công hàm của chúng tôi cho đại diện Mỹ để chuyển cho chính phủ họ.

Lê-nin

Viết ngày 5 tháng Tư 1919

*In lần đầu năm 1958 trong
cuốn "Những văn kiện về chính
sách đối ngoại của Liên-xô", t. II*

*Theo đúng bản sao đánh máy
Dịch từ tiếng Đức*

34
ĐIỆN GỬI PHÒNG RUỘNG ĐẤT
HUYỆN CNI-A-GHI-NIN

Cni-a-ghi-nin, phòng ruộng đất huyện

Bản sao gửi đến I-tsan-ki,
Hội Da-pi-an-xcôi-e thứ hai ở Cni-a-ghi-nin

Không được phép dùng bất kỳ những biện pháp cưỡng bức nào để bắt nông dân chuyển sang phương thức canh tác tập thể. Không chấp hành lệnh này sẽ bị trừng trị hết sức nghiêm khắc theo luật pháp cách mạng⁴²³.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin¹⁾

Viết ngày 8 tháng Tư 1919

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

*Theo đúng bản đánh máy do
V. I. Lê-nin ký*

35
ĐIỆN GỬI Kh. G. RA-CỐP-XKI⁴²⁴

Ki-ép, gửi chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy
U-cra-i-na

Bản sao gửi Bộ dân ủy quân sự U-cra-i-na

Vì công tác an dưỡng ở nước Cộng hòa được tổ chức theo lối mới và nhằm mục đích dành những khu an dưỡng vào việc chữa bệnh và nghỉ ngơi của các thương binh và những người bị tai nạn lao động, các chiến sĩ Hồng quân bị kiệt sức và các công nhân ở miền Bắc bị mệt mỏi, nên cần

¹⁾ Bức điện còn do bộ trưởng Bộ dân ủy nông nghiệp X. P. Xê-rê-đa ký.

phải áp dụng những biện pháp khẩn cấp để bảo vệ các khu an dưỡng miền Nam do Hồng quân chiếm lại được.

Tôi yêu cầu chủ thị ngay cho các đồng chí chỉ huy những đơn vị hiện đang hoạt động ở miền Nam nước Nga và ở bán đảo Ta-vrich phải áp dụng những biện pháp nghiêm ngặt nhất để bảo vệ tránh được những hiện tượng phá hoại và biến thủ các thiết bị chữa bệnh, công trình xây dựng, dụng cụ, cây cối, vật liệu và kho tàng dự trữ ở các khu an dưỡng tại miền Nam nước Nga và bán đảo Crum, Ô-đét-xa, Gô-lai-a Pri-xtan, Béc-đi-an-xcơ, Môi-nác, Xa-ki, Ép-pa-tô-ri-a, Xê-va-xtô-pôn, Ba-lác-la-va, I-an-ta, A-lúp-ca, Guốc-dúp, A-lu-sta, Phê-ô-đô-xi-a, Kéc-tsơ và ở những nơi khác.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin¹⁾

Viết ngày 15 tháng Tư 1919

*In lần đầu năm 1959 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXVI*

*Theo đúng bản đánh máy
do V. I. Lê-nin ký*

36
**ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT
TỈNH CA-LU-GA**

Ca-lu-ga, gửi Ban chấp hành Xô-viết tỉnh
Bản sao gửi Mô-xan-xcơ,
Ban chấp hành Xô-viết huyện

Phải điều tra ngay lập tức về những nguyên nhân chiếm đoạt tài sản riêng của ông bà thân sinh ra giáo viên nhân dân Bu-rư-kin ở Xpa-xơ - Đê-men-xcơ thuộc huyện Mô-xan-xcơ.

¹⁾ Bức điện còn do bộ trưởng Bộ dân ủy y tế N. A. Xê-ma-scô ký.

Điều tra những hành động của ủy viên Xi-ni-txun ở làng Ladin-ca. Báo riêng cho tôi biết về những kết quả điều tra⁴²⁵.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

Viết ngày 19 tháng Tư 1919

*In lần đầu năm 1945 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXV*

*Theo đúng bản do một người không
rõ tên viết và do V. I. Lê-nin ký*

37
**GIẤY CHỨNG NHẬN
CẤP CHO V. I. TA-NÊ-ÉP⁴²⁶**

Ngày 26 tháng Tư 1919.

Cấp cho ông Vla-di-mia I-va-nô-vich Ta-nê-ép

Giấy chứng nhận

Căn cứ vào quyết định của Hội đồng bộ trưởng dân ủy đề ngày 25/III. 1919, nay cấp giấy chứng nhận này cho ông Vla-di-mia I-va-nô-vich Ta-nê-ép, 78 tuổi, đã từng làm công tác khoa học nhiều năm và, theo sự xác nhận của Các Mác, đã tỏ ra là "một người bạn trung thành của công cuộc giải phóng nhân dân"⁴²⁷.

Ông Vla-di-mia I-va-nô-vich Ta-nê-ép được hưởng quyền đến thư viện của Hội đồng bộ trưởng dân ủy, và đề nghị tất cả các thư viện quốc gia giúp đỡ ông về mọi mặt trong công tác khoa học và tìm tòi của ông. Tất cả các cơ quan chính quyền xô-viết phải có trách nhiệm giúp đỡ ông Vla-di-mia I-va-nô-vich Ta-nê-ép trong việc bảo vệ ông, cũng như gia đình, nhà ở và tài sản của ông. Trong trường hợp ông đi lại trên lãnh thổ của nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga, các cơ quan đường sắt và đường

thủy phải có trách nhiệm hết sức giúp đỡ ông Vla-di-mia I-va-nô-vich Ta-nê-ép và gia đình ông lấy vé đi tàu và xếp sắp chỗ trên tàu.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy

V. U-li-a-nốp (Lê-nin)

*In lần đầu năm 1945 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXV*

*Theo đúng bản đánh máy do
V. I. Lê-nin ký*

38
**ĐIỆN GỬI ỦY VIÊN PHỤ TRÁCH
TUYẾN ĐƯỜNG SẮT RI-A-DAN - U-RAN**

Gửi ủy viên phụ trách tuyến đường sắt
Ri-a-dan - U-ran, Xa-ra-tốp

Đồng chí hãy chuyển cho tất cả các đồng chí công nhân và nhân viên - những người đã cố gắng với tinh thần hy sinh quên mình để trong một thời gian ngắn sửa chữa xong và cho hoạt động trở lại chiếc phà đường sắt bị kẻ thù của công nông đánh đắm trên sông U-ve-cơ - lời khen ngợi chân thành về những cố gắng lao động của họ để xích gần ngày chiến thắng hoàn toàn của Chính quyền xô-viết.

Chủ tịch Hội đồng quốc phòng công nông

Lê-nin

Bộ trưởng Bộ dân ủy giao thông Cra-xin

*Viết ngày 5 tháng Năm 1919
In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

*Theo đúng bản do L. B. Cra-xin
viết và do V. I. Lê-nin ký*

39

**ĐIỆN GỬI ỦY BAN PHÒNG THỦ
PÊ-TƠ-RÔ-GRÁT⁴²⁸**

Pê-tơ-rô-grát, Ủy ban phòng thủ,
gửi Di-nô-vi-ép

Để nắm được tình hình ở Pê-tơ-rô-grát, Hội đồng quốc phòng đề nghị đồng chí trả lời cặn kẽ: vì những lẽ gì mà đã ra quyết định di chuyển một số nhà máy ở Pê-tơ-rô-grát và ở vùng ngoại ô đi, ai ra lệnh và vì sao đã ra lệnh nhận chìm các tàu, tổng số công nhân đã được động viên và số còn lại ở các nhà máy là bao nhiêu, tất cả những người được động viên có được thực sự sử dụng cho những nhu cầu quốc phòng không, vì lẽ gì phải chỉ định các ủy viên phụ trách các nhà máy quốc doanh, việc động viên dân cư được thực hiện một cách đồng loạt hay là theo đúng quyết định của chính quyền trung ương. Trong khi vẫn duy trì tạm thời tình trạng giới nghiêm ở Pê-tơ-rô-grát, Hội đồng quốc phòng thông báo để các đồng chí biết rằng việc thực hiện những biện pháp do Ủy ban phòng thủ Pê-tơ-rô-grát đề ra phải được báo cáo lên chính quyền trung ương và trong những trường hợp cần thiết thì phải được sự chấp thuận của chính quyền trung ương⁴²⁹.

Chủ tịch Hội đồng quốc phòng *Lê-nin*

Viết ngày 13 tháng Năm 1919

*Đăng lần đầu không đầy đủ
ngày 16 tháng Sáu 1939 trên
báo "Sự thật", số 165.*

*In toàn văn lần đầu năm 1941
trong cuốn "Những văn kiện
về cuộc phòng thủ anh dũng của
Pê-tơ-rô-grát năm 1919", Mát-
xco-va*

*Theo đúng bản đánh máy do
V. I. Lê-nin ký*

40

**ĐIỆN GỬI TỔNG CỤC CÔNG NGHIỆP THAN
Ở KHÁC-CỐP GỬI X. A. GHÊ-TXỐP⁴³⁰**

Khác-cốp, Tổng cục công nghiệp than, gửi Ghê-txốp
Bản sao gửi Ba-gia-nốp, bản sao gửi đến Khách-cốp,
gửi Bô-gđa-chi-an, chủ tịch Ủy ban đặc biệt về cung cấp
cho Hồng quân hoặc Xê-rê-brốp-xki,
bản sao gửi đến Ki-ép, gửi Bô-gđa-chi-an,
chủ tịch Ủy ban đặc biệt về cung cấp cho Hồng quân,
bản sao gửi Pốt-vôi-xki,
bộ trưởng Bộ dân ủy quân sự, Ki-ép,
bản sao chuyển đến nơi có mặt
Tơ-rốt-xki và Ca-mê-nép

Bãi bỏ một cách đồng loạt việc động viên các công nhân Đôn-bát là điều không thể nào dung nạp được trong tình hình hiện nay ở mặt trận. Hội đồng quốc phòng cân nhắc tới tầm quan trọng đặc biệt của Đôn-bát và vì vậy đã quyết định chỉ miễn động viên cho các công nhân đào than, thậm chí cho cả những công nhân đào than làm việc ở các xí nghiệp hiện nay tạm thời ngừng khai thác than vì lý do này hoặc lý do khác. Trong bất kỳ trường hợp nào việc giữ lại các công nhân đào than cũng ngăn ngừa cho công nghiệp khai thác than đá khỏi bị rơi vào tai họa và cho phép khôi phục lại công việc khai thác than sau khi tình hình nguy ngập đã qua. Không thể có những điều ưu đãi nào khác trong việc được miễn gọi nhập ngũ.

Chủ tịch Hội đồng quốc phòng *Lê-nin*

Viết ngày 16 tháng Năm 1919

*Đăng lần đầu năm 1925 trên
tạp chí "Cách mạng vô sản",
số 6 (41)*

Theo đúng bản ghi trong bức điện

41

**CÔNG HÀM GỬI VUA ÁP-GA-NI-XTAN
A-MA-NUN-LA - KHAN⁴³¹**

Sau khi nhận được bức công hàm đầu tiên của nhân dân Áp-ga-ni-xtan độc lập và tự do gửi lời chào đến nhân dân Nga và báo tin về việc ngài đã lên ngôi, chúng tôi thay mặt Chính phủ công nông và toàn thể nhân dân Nga xin gửi lời chào đáp lại nhân dân Áp-ga-ni-xtan độc lập và đang anh dũng bảo vệ nền tự do của mình chống lại bọn nô dịch ngoại bang. Chúng tôi xin gửi tới ngài lời chúc mừng nhân dịp ngài lên ngôi ngày 21 tháng Hai 1919.

Thật vậy, Chính phủ công nông đã mang lại quyền bình đẳng và tự do cho tất cả các dân tộc là thành viên của nước Cộng hòa Nga và đã đặt được một nền tảng quốc tế – như ngài nói – sau khi tuyên bố chủ trương đoàn kết tất cả những người lao động để chống lại bọn bóc lột.

Khát vọng của nhân dân Áp-ga-ni-xtan muốn theo gương nhân dân Nga sẽ là một bảo đảm tốt nhất cho sự vững bền và cho nền độc lập của nhà nước Áp-ga-ni-xtan.

Hoan nghênh thiện ý của ngài muốn đặt quan hệ gần gũi với nhân dân Nga, chúng tôi đề nghị ngài cử một đại diện chính thức đến Mát-xcơ-va, và về phía chúng tôi, chúng tôi đề nghị được cử một đại diện của Chính phủ công nông sang Cabun và mong ngài ra lệnh cho tất cả các nhà cầm quyền lập tức cho phép vị đại diện đó đi qua. Việc thiết lập quan hệ ngoại giao thường xuyên giữa hai dân tộc vĩ đại sẽ mở ra một khả năng rộng lớn cho việc tương trợ lẫn nhau chống lại mọi sự xâm phạm của bọn kẻ cướp ngoại bang tới nền tự do của người khác và tài sản của người khác.

Chúng tôi rất lấy làm hân hạnh gửi lời chào mừng đầu tiên này tới nhân dân Áp-ga-ni-xtan và mong ngài nhận ở

những người bạn của nhân dân nước ngoài lời chào hữu nghị.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy nước Cộng hòa liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga

Lê-nin

Chủ tịch Ban chấp hành trung ương toàn Nga
các Xô-viết đại biểu công nhân, nông dân,
Cô-dắc và Hồng quân

Ca-li-nin

Viết ngày 27 tháng Năm 1919

*Đăng ngày 14 tháng Sáu 1919
trên báo "Tin tức của Ban chấp
hành trung ương các Xô-viết nước
Cộng hòa Tuốc-ke-xtan, Liên bang
xô-viết Nga và Xô-viết đại biểu
công nhân, binh sĩ và nông dân
Ta-sken", số 121*

Theo đúng bản đánh máy, có
đối chiếu với các bản đăng trên
báo và ghi trong bức điện vô
tuyến

42

**ĐIỆN GỬI HỘI ĐỒNG QUÂN SỰ - CÁCH MẠNG
MẶT TRẬN PHÍA NAM**

*Hội đồng quân sự - cách mạng
mặt trận phía nam*

Ủy ban cách mạng huyện Cô-ten-ni-cô-vô vùng sông Đôn
đã ban bố lệnh số 27 bãi bỏ tên gọi "thôn", đặt ra tên gọi
"tổng", trên cơ sở đó mà chia huyện Cô-ten-ni-cô-vô ra thành
những tổng.

Tại nhiều huyện trong vùng, chính quyền địa phương cấm mặc quần có nẹp và bãi bỏ danh từ "Cô-dắc".

Đồng chí Rô-ga-tsép trong Quân đoàn 9 đã trưng dụng bừa bãi ngựa và xe ngựa của nhân dân lao động Cô-dắc.

Ở nhiều nơi trong vùng cấm họp hội chợ địa phương theo phong tục tập quán của nông dân. Người ta còn chỉ định những tù binh người Áo làm ủy viên phụ trách ở thôn.

Chúng tôi lưu ý tới việc cần thiết phải đặc biệt thận trọng khi thay đổi đột ngột những tập quán sinh hoạt nhỏ nhặt không có ý nghĩa gì trong chính sách chung, và đồng thời làm như vậy lại khích động dân chúng. Các đồng chí hãy giữ vững đường lối trong những vấn đề cơ bản và hãy đáp lại nguyện vọng của dân chúng, hãy khoan dung đối với các tàn dư tập quán cũ đã quen thuộc của dân chúng.

Hãy trả lời bằng điện báo¹⁾

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

Viết ngày 3 tháng Sáu 1919

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

*Theo đúng bản do một người
không rõ tên viết, do V. I. Lê-nin
bổ sung và ký*

43

ĐIỆN GỬI X. Đ. VUN-PHXÔN²⁾

Xim-phê-rô-pôn

Gửi bộ trưởng Bộ lương thực Vun-phxôn

Vì tình hình lương thực khó khăn của Đại Nga, rất thiếu thực phẩm để nuôi các em nhỏ, đặc biệt là các em

¹⁾ Câu "Hãy trả lời bằng điện báo" do chính tay V. I. Lê-nin viết.

²⁾ Chuyển theo đường dây trực tiếp.

ốm, cho nên tôi đề nghị gửi về địa chỉ Bộ dân ủy lương thực tất cả hoa quả hộp hiện có ở Crum, cũng như pho-mát, hoàn toàn chỉ để nuôi các trẻ em ốm của miền Bắc Đại Nga. Đồng chí hãy báo gấp cho biết về kết quả.

Chủ tịch Hội đồng quốc phòng Lê-nin¹⁾

Viết ngày 20 tháng Sáu 1919

*In lần đầu năm 1942 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXXIV*

*Theo đúng bản đánh máy do
V. I. Lê-nin ký*

44

GỬI HỘI ĐỒNG BỘ TRƯỞNG DÂN ỦY CRUM

Hội đồng bộ trưởng dân ủy, Xim - phê - rô - pôn

Bản sao gửi Ban chấp hành Xô-viết A-lúp-ca,
A - Iúp - ca

Bà vợ góa của nhà bác học địa chất quá cố Mu-skê-tốp đang ở một căn phòng thì bị đuổi khỏi biệt thự Mết-giê ở số 15, phố Pri-moóc-xcai-a ở A-lúp-ca. Ông Mu-skê-tốp là người đã đóng góp nhiều công lao trong việc nghiên cứu của ngành địa chất ở nước Nga. Tôi đề nghị, nếu có thể được, bãi bỏ việc đuổi nhà hoặc cấp cho một phòng khác hoàn toàn thích hợp.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin

Viết ngày 24 tháng Sáu 1919

*In lần đầu năm 1933 trong
Văn tập Lê-nin, t. XXIV*

*Theo đúng bản do một người
không rõ tên viết và do
V. I. Lê-nin ký*

¹⁾ Bức điện còn do bộ trưởng Bộ dân ủy lương thực A. D. Txi-u-rupa ký.

45

**NHỮNG ĐIỀU GHI TRÊN BỨC ĐIỆN
CỦA I. V. XTA-LIN**

Chốt Xe-rai-a Lô-sách đã bị tiêu diệt tiếp sau Cra-xnai-a Goóc-ca. Súng đại bác ở những nơi đó còn hoàn toàn tốt. Dang tiến hành kiểm tra gấp tất cả các pháo đài và các đồn.

Các chuyên gia hàng hải khẳng định rằng việc chiếm Cra-xnai-a Goóc-ca từ phía biển làm đảo lộn khoa học hàng hải. Tôi chỉ còn biết khóc than cái gọi là khoa học thôi. Việc chiếm lĩnh Cra-xnai-a Goóc-ca một cách nhanh chóng là nhờ có sự can thiệp thẳng tay nhất của tôi và nói chung của những cán bộ dân sự vào những hoạt động cụ thể, thậm chí đi đến chỗ bôi bỏ những mệnh lệnh tác chiến trên biển cũng như trên bộ và ép buộc phải theo những mệnh lệnh của bản thân chúng tôi.

Tôi thấy có bốn phận phải tuyên bố rằng từ nay về sau tôi vẫn sẽ hành động như vậy, mặc dầu tôi hết sức kính trọng khoa học.

Xta-lin, 16/6, 14 giờ.

Viết ngày 16 tháng Sáu 1919

In lần đầu không đầy đủ năm 1958 trong cuốn: X. Ph. Nai-da. "Bản vẽ một vài vấn đề lịch sử cuộc nội chiến ở Liên-xô", Mát-xco-va

In toàn văn năm 1959 trong Văn tập Lê-nin, t. XXXVI

Gửi Bộ tổ chức Ban Chấp hành trung ương và *gửi vào lưu trữ*.

Thanh lọc người trong nội bộ.

? ? ? Cra-xnai-a Goóc-ca bị chiếm bằng cách đánh chiếm *trên bộ*

**DANH MỤC
NHỮNG THƯ VÀ ĐIỆN
CỦA V. I. LÊ-NIN Ở CÁC TẬP
TRƯỚC CỦA
LẦN XUẤT BẢN NÀY**

**DANH MỤC
NHỮNG THƯ VÀ ĐIỆN
CHUA TÌM THẤY CỦA V. I. LÊ-NIN**

CHÚ THÍCH

CÁC BẢN CHỈ DẪN

DANH MỤC
 NHỮNG THƯ VÀ ĐIỆN CỦA V.I. LÊ-NIN
 Ở CÁC TẬP TRƯỚC CỦA LẦN XUẤT BẢN NÀY

(Tháng Mười 1917 - tháng Sáu 1919)

THÔNG CÁO BẰNG VÔ TUYẾN ĐIỆN GỬI TOÀN THỂ BINH SĨ.
 GỬI TẤT CẢ CÁC ỦY BAN TRUNG ĐOÀN, SƯ ĐOÀN, QUÂN ĐOÀN,
 TẬP ĐOÀN QUÂN VÀ CÁC ỦY BAN KHÁC, GỬI TẤT CẢ CÁC BINH SĨ
 CỦA QUÂN ĐỘI CÁCH MẠNG VÀ TẤT CẢ CÁC THỦY BINH CỦA
 HẠM ĐỘI CÁCH MẠNG. *Ngày 9 (22) tháng Mười một 1917.*

Tập 35, tr. 93 - 95.

THƯ GỬI CÁC ĐỒNG CHÍ PHẦN-LAN. *Ngày 11 (24) tháng Mười
 một 1917.*

Tập 35, tr. 105.

LIÊN MINH GIỮA CÔNG NHÂN VỚI NÔNG DÂN LAO ĐỘNG VÀ
 BỊ BÓC LỘT. *Thư gửi ban biên tập báo "Sự thật". Ngày 18 tháng Mười một
 (1 tháng Chạp) 1917.*

Tập 35, tr. 121 - 124.

THƯ NGẮN GỬI Ph. E. ĐGIEC-GIN-XKI KÈM THEO DỰ THẢO SẮC
 LỆNH VỀ ĐẤU TRANH CHỐNG BỌN PHẢN CÁCH MẠNG VÀ BỌN
 PHÁ HOẠI. *Ngày 7 (20) tháng Chạp 1917.*

Tập 35, tr. 185 - 187.

GỬI ĐẠI HỘI TOÀN QUÂN HỌP BÀN VỀ VIỆC GIẢI NGŨ QUÂN
 ĐỘI. *Ngày 3 (16) tháng Giêng 1918.*

Tập 35, tr. 267 - 268.

MỆNH LỆNH GỬI BỘ THAM MUƯU ĐỘI CẬN VỆ ĐỎ. *Ngày 12 (25)
 tháng Giêng 1918.*

Tập 35, tr. 351 - 352.

BẰNG VÔ TUYẾN ĐIỆN GỬI NHÂN DÂN TOÀN QUỐC. ĐẶC BIỆT
GỬI PHÁI ĐOÀN ĐÀM PHÁN HÒA BÌNH Ở BRÉT-LI-TỐP-XCƠ. Ngày
21 tháng Giêng (3 tháng Hai) 1918.

Tập 35, tr. 389.

ĐIỆN VÔ TUYẾN GỬI NHÂN DÂN TOÀN QUỐC. Ngày 22 tháng
Giêng (4 tháng Hai) 1918.

Tập 35, tr. 390 - 391.

BRÉT-LI-TỐP-XCƠ, PHÁI ĐOÀN ĐÀM PHÁN HÒA BÌNH NGA. GỬI
TO-RỐT-XKI. Ngày 18 tháng Giêng (10 tháng Hai) 1918.
Tập 35, tr. 404.

BẢN THẢO BÚC ĐIỆN VÔ TUYẾN GỬI CHÍNH PHỦ ĐẾ QUỐC
ĐỨC. Đầu 18 rạng ngày 19 tháng Hai 1918.

Tập 35, tr. 411.

ĐIỆN VĂN BẰNG ĐIỆN THOẠI GỬI BAN CHẤP HÀNH ĐẢNG BỘ
PÊ-TÔ-RÔ-GRÁT VÀ TẤT CẢ CÁC BAN CHẤP HÀNH KHU CỦA
ĐẢNG BÔN-SÊ-VÍCH. Ngày 8 (21) tháng Hai 1918.

Tập 35, tr. 431.

CHỈ THỊ CHO XÔ-VIẾT VLA-ĐI-VÔ-XTỐC. Ngày 7 tháng Tư 1918.
Tập 36, tr. 266.

GỬI CHỦ TỊCH ĐOÀN ĐẠI HỘI 1 CÁC XÔ-VIẾT NUỐC CỘNG
HÒA SÔNG ĐÔN. Ngày 13 tháng Tư 1918.
Tập 36, 273.

GỬI BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG ĐẢNG CỘNG SẢN NGA.
Ngày 4 tháng Năm 1918.

Tập 36, tr. 346.

THƯ GỬI HỘI NGHỊ ĐẠI BIỂU CÁC XÍ NGHIỆP ĐÃ QUỐC HỮU
HÓA. Ngày 17 tháng Năm 1918.
Tập 36, tr. 431 - 432.

NÓI VỀ NẠN ĐÓI (*Thư gửi công nhân Pê-to-rô-grát*). Ngày 22 tháng
Năm 1918.
Tập 36, tr. 442 - 452.

VỀ VIỆC TỔ CHỨC CÁC ĐỘI LUÔNG THỰC. Ngày 27 tháng Sáu
1918.
Tập 36, tr. 535 - 537.

GỬI CÔNG NHÂN PÊ-TÔ-RÔ-GRÁT. Ngày 12 tháng Bảy 1918.
Tập 36, tr. 649 - 650.

THƯ GỬI CÔNG NHÂN È-LÊ-TXO. Ngày 6 tháng Tám 1918.
Tập 37, tr. 41 - 45.

DỰ THẢO BÚC ĐIỆN GỬI TẤT CẢ CÁC XÔ-VIẾT ĐẠI BIỂU VỀ
LIÊN MINH CỘNG NÔNG. Ngày 16 tháng Tám 1918.

Tập 37, tr. 54.

THƯ GỬI CÔNG NHÂN MỸ. Ngày 20 tháng Tám 1918.
Tập 37, tr. 55 - 57.

VỀ CÁC BÁO CÁO CỦA CÁC BỘ DÂN ỦY. 2. THƯ GỬI CÁC BỘ
TRƯỞNG DÂN ỦY. Ngày 29 tháng Tám 1918.
Tập 37, tr. 94 - 95.

ĐIỆN MỪNG HỒNG QUÂN NHÂN DỊP CHIẾM ĐƯỢC CA-DAN.
Ngày 11 tháng Chín 1918.

Tập 37, tr. 102.

THƯ GỬI ĐOÀN CHỦ TỊCH HỘI NGHỊ CÁC TỔ CHỨC VĂN HÓA -
GIÁO DỤC VÔ SẢN. Ngày 17 tháng Chín 1918.
Tập 37, tr. 103 - 104.

ĐIỆN GỬI HỌC VIÊN TRƯỜNG SĨ QUAN PÊ-TÔ-RÔ-GRÁT. Ngày
18 tháng Chín 1918.
Tập 37, tr. 105.

GỬI CÁC ĐỒNG CHÍ CÔNG NHÂN ĐƯỜNG SẮT TUYẾN MÁT-
XCƠ-VA - KI-ÉP - VÔ-RÔ-NE-GIƠ. Ngày 20 tháng Chín 1918.
Tập 37, tr. 110.

ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT TỈNH PEN-DA VÀ HỘI ĐỒNG
QUÂN SỰ - CÁCH MẠNG QUÂN ĐOÀN 1. Ngày 22 tháng Chín 1918.
Tập 37, tr. 113.

THƯ GỬI CÁC CHIẾN SĨ HỒNG QUÂN THAM GIA TRẬN ĐÁNH
CHIẾM CA-DAN. Ngày 22 tháng Chín 1918.
Tập 37, tr. 114.

THƯ GỬI PHIÊN HỌP LIÊN TỊCH GIỮA BAN CHẤP HÀNH
TRUNG ƯƠNG CÁC XÔ-VIẾT TOÀN NGA, XÔ-VIẾT MÁT-

XCO-VA, VỐI ĐẠI BIỂU CÁC ỦY BAN CÔNG XƯỞNG, NHÀ MÁY VÀ CÁC CÔNG ĐOÀN. Ngày 3 tháng Mười 1918.

Tập 37, tr. 115 - 118.

ĐIỆN GỬI TẤT CẢ CÁC XÔ-VIẾT ĐẠI BIỂU, GỬI TẤT CẢ, TẤT CẢ. Ngày 10 tháng Mười một 1918.

Tập 37, tr. 218.

ĐIỆN VÔ TUYẾN TỪ MÁT-XCO-VA GỬI TẤT CẢ, TẤT CẢ, TẤT CẢ! Ngày 10 tháng Mười một 1918.

Tập 37, tr. 219.

ĐIỆN GỬI TỔNG TƯ LỆNH I. I. VA-TXÊ-TÍT. Ngày 29 tháng Mười một 1918.

Tập 37, tr. 284.

THƯ GỬI CỘNG NHÂN ÂU - MỸ. Ngày 21 tháng Giêng 1919.

Tập 37, tr. 556 - 566.

GỬI BỘ DÂN ỦY GIÁO DỤC. Tháng Hai, sớm nhất ngày 8, 1919.

Tập 37, tr. 580 - 584.

DỰ THẢO BỨC ĐIỆN VÔ TUYẾN CỦA BỘ TRƯỞNG BỘ DÂN ỦY NGOẠI GIAO. Ngày 19 tháng Hai 1919.

Tập 37, tr. 590.

BÀN VỀ BẢN DỰ THẢO SẮC LỆNH VỀ VIỆC CẢI TỔ BAN KIỂM TRA NHÀ NƯỚC. 2. THƯ NGẮN GỬI I. V. XTA-LIN. Ngày 8 tháng Ba 1919.

Tập 37, tr. 657 - 658.

ĐẠI HỘI VIII ĐẢNG CỘNG SẢN (b) NGA. 6. ĐIỆN VĂN VÔ TUYẾN CỦA ĐẠI HỘI CHÀO MỪNG CHÍNH PHỦ NUỐC CỘNG HÒA XÔ-VIẾT HUNG-GA-RI. Ngày 22 tháng Ba 1919.

Tập 38, tr. 225.

ĐIỆN VĂN VÔ TUYẾN CHÀO MỪNG CHÍNH PHỦ NUỐC CỘNG HÒA XÔ-VIẾT HUNG-GA-RI. Ngày 22 tháng Ba 1919.

Tập 38, tr. 261.

ĐIỆN VĂN VÔ TUYẾN GỬI BÊ-LA CUN. Ngày 23 tháng Ba 1919.

Tập 38, tr. 262.

THÔNG BÁO BẰNG ĐIỆN THOẠI CHO ỦY BAN ĐẶC BIỆT TOÀN NGA. Ngày 1 tháng Tư 1919.

Tập 38, tr. 292.

THƯ GỬI CỘNG NHÂN PÊ-TƠ-RÔ-GRÁT VỀ VIỆC GIÚP ĐỠ MẶT TRẬN PHÍA ĐÔNG. Ngày 10 tháng Tư 1919.

Tập 38, tr. 321.

LỜI CHÀO MỪNG CỘNG HÒA XÔ-VIẾT BA-VI-E. Ngày 27 tháng Tư 1919.

Tập 38, tr. 384 - 385.

ĐIỆN GỬI HỘI ĐỒNG BỘ TRƯỞNG DÂN ỦY U-CRA-I-NA. Ngày 8 tháng Năm 1919.

Tập 38, tr. 454.

CHÀO MỪNG CỘNG NHÂN HUNG-GA-RI. Ngày 27 tháng Năm 1919.

Tập 38, tr. 462 - 467.

DANH MỤC NHỮNG THƯ VÀ ĐIỆN CỦA
V. I. LÊ-NIN CHO ĐẾN NAY CHƯA TÌM THẤY *

(Tháng Mười 1917 - tháng Sáu 1919)

1917

THƯ GỬI BAN CHẤP HÀNH ĐẢNG BỘ MÁT-XCƠ-VA ĐẢNG
CÔNG NHÂN DÂN CHỦ - XÃ HỘI (b) NGA

Nửa đầu tháng Mười một 1917

Tập 35, tr. 528.

1918

CHỈ THỊ GỬI CÁC BỘ TRƯỞNG DÂN ỦY

Ngày 15 tháng Hai 1918

Tập 35, tr. 529.

ĐIỆN GỬI V. A. AN-TÔ-NỐP - ỐP-XÊ-EN-CÔ

Sớm nhất ngày 28 tháng Hai 1918

Tập 35, tr. 530.

THƯ GỬI CÁC ĐỒNG CHÍ Ở BA-CU

Ngày 18 tháng Ba 1918

Tập 36, tr. 693.

* Danh mục bao gồm những thư và điện được nêu trong số các tác phẩm chưa tìm thấy của V. I. Lê-nin trong các tập 35 - 38 thuộc lần xuất bản này của bộ Toàn tập.

THƯ GỬI A. A. I-ÓP-PHÊ VÀ V. M. DA-GOÓC-XKI

Ngày 31 tháng Năm 1918

Tập 36, tr. 694.

THƯ CHẤT VẤN CHỦ TỊCH CÔNG XÃ TỈNH PÊ-TO-RÔ-GRÁT

Ngày 10 tháng Sáu 1918

Tập 36, tr. 625.

LỆNH GỬI BỘ DÂN ỦY NỘI VỤ VỀ VIỆC THẢ ĐỒNG CHÍ PHỤ
TRÁCH CHI NHÁNH PEN-DA CỦA BAN PHÂN PHỐI CÁC NGÂN
PHIẾU CỦA NHÀ NƯỚC VÀ NHỮNG NGƯỜI KHÁC

Sớm nhất ngày 9 tháng Bảy 1918

Tập 36, tr. 695.

THƯ GỬI E. B. BÔ-SƠ

Giữa ngày 12 và 18 tháng Tám

Tập 37, tr. 661.

THƯ GỬI M. X. KE-DRỐP

Tháng Tám 1918, sau ngày 12

Tập 37, tr. 661.

THƯ NGẮN GỬI I-u. M. LA-RIN

Nửa cuối tháng Tám 1918

Tập 37, tr. 662.

THƯ GỬI A. I. BA-LA-BA-NÔ-VA

Ngày 27 hoặc 28 tháng Tám 1918

Tập 37, tr. 662.

THƯ GỬI I-u. M. LA-RIN
Trước ngày 18 tháng Chín 1918

Tập 37, tr. 662.

THƯ GỬI A. GHIN-BÔ
Nửa cuối tháng Chín - tháng Mười 1918

Bức thư này được nói đến trong bức thư của A. Ghin-bô gửi V. I. Lê-nin ngày 1 tháng Mười một 1918. Ghin-bô viết: "Bức thư rất hay của anh đã làm tôi rất vui sướng, cho nên tôi hết sức thành thật cảm ơn anh" (Cục lưu trữ trung ương của đảng thuộc Viện nghiên cứu chủ nghĩa Mác - Lê-nin trực thuộc Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản Liên-xô).

THƯ GỬI G. GOÓC-TÔ
Trước ngày 24 tháng Mười 1918

Tập 37, tr. 662.

THƯ GỬI N. P. GOÓC-BU-NỐP
Ngày 29 tháng Mười một 1918

Tập 37, tr. 662.

ĐIỆN GỬI ỦY VIÊN ĐẶC TRÁCH TỈNH NI-GO-NI NỐP-GÔ-RỐT
Trước ngày 3 tháng Chạp 1918

Tập 37, tr. 663.

THƯ NGẮN GỬI L. B. CA-MÊ-NÉP
Ngày 10 tháng Chạp 1918

Tập 37, tr. 663.

1919

THƯ GỬI G. M. CRO-GI-GIA-NỐP-XKI
Ngày 24 tháng Giêng 1919

Tập 37, tr. 663.

ĐIỆN GỬI A. A. I-ÓP-PHÊ
Trước ngày 15 tháng Hai 1919

Tập 37, tr. 664.

THƯ GỬI A. RÚT-NI-AN-XKI
Giữa ngày 21 và 25 tháng Hai 1919

Tập 37, tr. 664.

THƯ GỬI AN-PHÊ-RỐP
Ngày 27 tháng Hai 1919

Tập 37, tr. 664.

THƯ GỬI GAN-KIN
Ngày 3 tháng Ba 1919

Tập 37, tr. 664.

CHÚ THÍCH

¹ Tài liệu này và những tài liệu sau được viết trong những ngày đầu sau khi Chính quyền xô-viết được thành lập, trong quá trình đấu tranh chống cuộc nổi loạn phản cách mạng của Kê-ren-xki - Cra-xnốp. Ngày 27 và 28 tháng Mười (9 và 10 tháng Mười một) 1917 bọn phiến loạn đã chiếm được Gát-tsi-na và Txa-xcôi-ê Xê-lô tạo nên mối đe dọa trực tiếp đối với Pê-tô-rô-grát.

Lệnh gửi cho chính ủy Phrô-lốp được viết ở mặt sau bản chỉ thị của Ủy ban quân sự - cách mạng trực thuộc Xô-viết Pê-tô-rô-grát. Dự định tước của bọn học sinh sĩ quan thuộc trường sĩ quan Mi-khai-lốp-xcô-i-ê các khẩu đại bác và số súng giữ trong kho để chuyển cho đội quân của Phrô-lốp, sau đó phải xuất kích ngay trong tư thế hoàn toàn sẵn sàng chiến đấu trên đại lộ Mát-xcô-va, chống lại quân phiến loạn. — 1.

² Lệnh của V. I. Lê-nin được viết trên bản mệnh lệnh của Ủy ban quân sự - cách mạng trực thuộc Xô-viết Pê-tô-rô-grát gửi Bộ tham mưu Đội cận vệ đỏ. Trong bản mệnh lệnh chỉ thị phải đưa xăng, 4 đại đội pháo, 3 ô-tô, các máy điện thoại đã chiến, xe đạp hoặc mô-tô đến trận địa ở gần Txa-xcôi-ê Xê-lô cho ban tham mưu Pun-cô-vô.

Người ta dự định đưa đến ban tham mưu trung đoàn I-dơ-mai-lốp-xki trên đại lộ Mát-xcô-va xăng, 1 ô-tô, 2 đại đội pháo, công binh để đào công sự, mô-tô hoặc xe đạp thông tin liên lạc, các bản đồ địa phương. Ủy ban quân sự - cách mạng cũng đề nghị thành lập "ban tham mưu chung để chỉ đạo toàn bộ chiến dịch" và tổ chức tiếp tế lương thực cho Đội cận vệ đỏ. — 1.

³ Đây là nói về bản nghị quyết của Ban chấp hành đảng bộ Pê-tô-rô-grát Đảng công nhân dân chủ - xã hội (b) Nga chống chính sách thỏa hiệp trong vấn đề thành lập cái gọi là "chính phủ xã hội

chủ nghĩa thuần nhất" gồm đại biểu các chính đảng và các tổ chức "từ đảng bôn-sê-vích cho đến những người xã hội chủ nghĩa nhân dân". Bọn men-sê-vích và bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng đã đòi thành lập ra một chính phủ như vậy, bọn này hy vọng sẽ giữ vai trò lãnh đạo trong chính phủ này. Đề nghị của bọn men-sê-vích và bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng đã được sự ủng hộ của một bộ phận ủy viên trong Ban chấp hành trung ương Đảng công nhân dân chủ - xã hội (b) Nga: L. B. Ca-mê-nép, G. E. Di-nô-vi-ép, A. I. Rư-côp và một số ít những kẻ ủng hộ họ, họ đã chống lại đường lối có tính nguyên tắc và trước sau như một của Ban chấp hành trung ương. Ngày 2 (15) tháng Mười một 1917 đã có cuộc họp của Ban chấp hành trung ương đảng bôn-sê-vích, cuộc họp này đã kiên quyết lên án lập trường cơ hội hữu khuynh và thỏa hiệp của bọn đầu hàng (xem V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 35, tr. 50 - 52). Chắc là Lê-nin đã viết bức thư này trong cuộc họp của Ban chấp hành trung ương.

Thư của V. I. Lê-nin đã được đọc trong cuộc họp của Ban chấp hành đảng bộ Pê-tô-rô-grát. Trong bản nghị quyết được thông qua bàn về tình hình trước mắt, Ban chấp hành đảng bộ Pê-tô-rô-grát đã tuyên bố rằng chính phủ trong một nước vô sản phải là chính phủ của các Xô-viết đại biểu công nhân, binh sĩ và nông dân, rằng nhiệm vụ của Chính quyền xô-viết là thực hiện cương lĩnh cách mạng do những người bôn-sê-vích đề ra, và không được có những sự vi phạm nào đi chệch khỏi cương lĩnh đó. Nghị quyết này đã được gửi lên Ban chấp hành trung ương đảng.

Bất chấp quyết định của Ban chấp hành trung ương, bọn đầu hàng vẫn tiếp tục các hoạt động của chúng chống lại chính sách của đảng. Ngày 3 (16) tháng Mười một, Ban chấp hành trung ương đã đưa ra cho phái thiểu số đổi lập một tối hậu thư đòi phải hoàn toàn tuân theo những quyết định của Ban chấp hành trung ương (xem V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 35, tr. 53 - 56). Tuy nhiên, sau khi cự tuyệt không tuân theo kỷ luật của đảng, bọn thỏa hiệp đã rút ra khỏi Ban chấp hành trung ương và Hội đồng bộ trưởng dân ủy. Ban chấp hành trung ương đã lên án bọn phá hoại (xem V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 35, tr. 80 - 88). Thành phần chính phủ gồm những nhân vật mới, trung thành với sự nghiệp của đảng, của giai cấp công nhân. — 2.

⁴ Nhằm mục đích bổ sung cán bộ để cung cấp cho những cơ quan trung ương đang được thành lập của Chính quyền xô-viết, Ban chấp

hành trung ương đảng thấy cần phải chuyển một số đồng chí từ các thành phố khác đến làm việc ở Pê-to-rô-grát. Vấn đề này đặc biệt trở nên căng thẳng do bọn đối lập rút ra khỏi Ban chấp hành trung ương và Hội đồng bộ trưởng dân ủy, bọn chúng chủ trương thành lập một "chính phủ xã hội chủ nghĩa thuần nhất" có sự tham gia của phái men-sê-vích và phái xã hội chủ nghĩa - cách mạng (xem chú thích 3).

A. G. Sli-khte hồi tháng Mười một 1917 đã được cử làm bộ trưởng Bộ dân ủy lương thực thay I. A. Tê-ô-đô-rô-vich.

Về sau này, nhân bức thư của V. I. Lê-nin, A. G. Sli-khte có viết rằng sở dĩ Sli-khte đến Pê-to-rô-grát bị chậm không phải lỗi tại Sli-khte. Trong thông báo, mà Sli-khte nhận được mấy ngày trước khi nhận được bức thư của Lê-nin, thì không thấy có những ý kiến cụ thể nào chỉ thị cho Sli-khte đi. Sli-khte viết rằng sau khi nhận được thư của Lê-nin thì Sli-khte đã đi Pê-to-rô-grát ngay lập tức. — 5.

⁵ Trong thư gửi I-a. M. Xvéc-đlốp có lẽ ở đây nói tới Ph. Ph. Ô-bra-dơ-txốp, là người đã được V. I. Lê-nin tiếp coi như đại biểu nông dân của 4 tổng thuộc tỉnh Tve.

Ở phía trên bức thư V. I. Lê-nin có ghi: "tầng II, phòng 39". Tại phòng này của Viện Xwmôn-nui I-a. M. Xvéc-đlốp đã làm việc sau khi được bầu - vào ngày 8 (21) tháng Mười một 1917 - làm chủ tịch Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga. — 6.

⁶ Đây là nói về rượu và cồn thu được trong thời gian trưng dụng các kho rượu. Ủy ban quân sự - cách mạng trong phiên họp ngày 9 (22) tháng Mười một 1917 đã thông qua một quyết định như sau: "Xuất ra nước ngoài số rượu đã trưng dụng (30 000 thùng)". — 6.

⁷ V. I. Lê-nin viết bức thư này nhân dịp đại diện của "Hiệp hội quốc tế về thông tin của giới báo chí công nhân ở Mỹ, Pháp và Anh", tức nhà báo Ru-ma-ni N. Đ. Cô-tsa, lúc đó đang ở Pê-to-rô-grát, đã thay mặt cho Hiệp hội đề nghị với Lê-nin trả lời 6 câu hỏi sau đây về chính sách quốc tế và đối nội của Chính phủ xô-viết: 1) Chính phủ của các bộ trưởng dân ủy liệu có vẫn hết sức tiếp tục chính sách đối nội như trước đây và những hoạt động quốc tế vì mục đích hòa bình, hay không? 2) Chính phủ hiện nay đang dự thảo những cuộc cải cách vĩ đại như thế nào để thiết lập chế độ xã hội chủ nghĩa ở Nga? 3) Sau khi triệu tập Quốc

hội lập hiến rồi, chính phủ của các bộ trưởng dân ủy liệu có sẽ chịu trách nhiệm trước quốc hội đó, như ở các quốc gia có hiến pháp, hay không? 4) Ngài có nghĩ rằng hòa ước mà nước Nga đề nghị, liệu có sẽ chấm dứt được chủ nghĩa quân phiệt toàn thế giới, hay không? 5) Khi nào và như thế nào ngài dự tính bắt đầu cho quân đội Nga phục viên? 6) Trong tình hình châu Âu hiện nay, ngài có cho rằng có thể hoàn toàn thực hiện chủ nghĩa xã hội được không?"

N. Đ. Cô-tsa trong bức thư phúc đáp có cam đoan rằng những điều kiện mà V. I. Lê-nin yêu cầu nhân việc công bố những câu trả lời của Người, thì sẽ được thực hiện đầy đủ. Trên bức thư của N. Đ. Cô-tsa, Lê-nin đã viết như sau: "Đã trả lời ngày 10/XI. 1917". Người ta không tìm thấy những câu trả lời của Lê-nin về những câu hỏi được đặt ra.

Trong Toàn tập V. I. Lê-nin lần đầu in bức thư này của V. I. Lê-nin gửi "Hiệp hội quốc tế về thông tin của giới báo chí công nhân ở Mỹ, Pháp và Anh". Tài liệu này của Lê-nin được tìm thấy ở Ru-ma-ni. Năm 1960 Ban chấp hành trung ương Đảng công nhân Ru-ma-ni đã tặng tài liệu này cho Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản Liên-xô. — 6.

⁸ M. A. Xa-vê-li-ép trong thời kỳ ấy là ủy viên ban biên tập báo "Sự thật". Đồng thời Xa-vê-li-ép cũng được giao nhiệm vụ tham gia công tác tổ chức Hội đồng kinh tế tối cao. — 8.

⁹ Đây là nói về lệnh của tư lệnh mặt trận Tây - Nam là tướng N. G. Vô-lốt-tsen-cô, trong đó căn dặn binh sĩ ở mặt trận này phải cảnh giác không để cho bộ chỉ huy Đức lợi dụng việc bắt tay thân thiện giữa binh sĩ Nga và binh sĩ Đức vào những mục đích do thám và gián điệp. Bản mệnh lệnh nhắc nhở binh sĩ cảnh giác chống lại những hành động xảo quyệt của kẻ thù. — 10.

¹⁰ Bức điện này là bức điện trả lời Đoàn chủ tịch Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ Mát-xcơ-va về việc đề nghị Hội đồng bộ trưởng dân ủy duyệt ý cho thay một chính ủy của tỉnh và bổ nhiệm một chính ủy khác, mới được bầu ra. - 10.

¹¹ Đây là nói về những người bôn-sê-vích và những người xã hội chủ nghĩa - cách mạng cảnh tá bị bắt trong thời kỳ thống trị của Chính phủ lâm thời phản cách mạng. Vấn đề phải giải phóng ngay số người này đã được đem ra thảo luận trong phiên họp của Ủy

ban quân sự - cách mạng trực thuộc Xô-viết Pê-tô-rô-grát họp vào ngày 17 (30) tháng Mười một 1917. Để thực hiện các chỉ thị mà V. I. Lê-nin đã đưa ra trong bức điện được công bố trên đây, Ủy ban quân sự - cách mạng đã phái đến Ki-si-nép các đại diện của mình. — 11.

¹² Ngày 22 tháng Mười một (5 tháng Chạp) 1917 Hội đồng bộ trưởng dân ủy đã thông qua sắc lệnh về tòa án, sắc lệnh này đã được công bố ngay ngày hôm sau trên báo "Sự thật". Ngày 24 tháng Mười một (7 tháng Chạp) nhân có sắc lệnh này vấn đề tòa án đã được đem ra thảo luận tại phiên họp của Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ Pê-tô-rô-grát. Xô-viết đã thông qua một nghị quyết tán thành sắc lệnh về tòa án và đề ra những biện pháp thực tế để thực hiện sắc lệnh này. Các Xô-viết khu đã được chỉ thị bắt tay ngay vào việc bầu cử các thẩm phán địa phương. — 12.

¹³ Đu-tốp, A. I. — thủ lĩnh quân đội Cô-dắc vùng Ô-ren-bua. Sau Cách mạng xã hội chủ nghĩa tháng Mười Đu-tốp đã phát động một cuộc nổi loạn chống Chính quyền Xô-viết của bộ phận Cô-dắc phản động, và đã tuyên chiến với Chính quyền Xô-viết. Đu-tốp đã được sự ủng hộ của bọn dân tộc chủ nghĩa tư sản Ba-ski-ri-a và Ca-da-kơ. Ngày 14 (27) tháng Mười một 1917 Đu-tốp cướp chính quyền ở Ô-ren-bua. Các đội quân của Đu-tốp đã cắt miền Trung Á ra khỏi nước Nga, đe dọa các trung tâm công nghiệp của vùng U-ran và vùng sông Vôn-ga.

Để chống lại bọn Đu-tốp, những lực lượng lớn của Đội cận vệ đỏ đã được phái đi; P. A. Cô-bô-dép, một đảng viên lão thành, đã được cử làm chính ủy đặc phái. Ngày 18 (31) tháng Giêng 1918 quân đội Xô-viết đã chiếm lại Ô-ren-bua. Đu-tốp cùng với đám tàn quân bỏ chạy đến các thảo nguyên. — 12.

¹⁴ Đây là nói về bọn dân chủ - lập hiến, men-sê-vich và bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh hữu là ủy viên trong Ủy ban toàn Nga về bầu cử Quốc hội lập hiến, ủy ban này đã được cử ra từ thời Chính phủ lâm thời tư sản. Ủy ban này đã giữ một lập trường rất thù địch với Chính phủ Xô-viết. Ủy ban đã từ chối không chịu trình lên Hội đồng bộ trưởng dân ủy những tài liệu, mà Hội đồng bộ trưởng dân ủy yêu cầu, về những biện pháp do ủy ban thi hành để tiến hành bầu cử Quốc hội lập hiến vào thời hạn ấn định là ngày 12 (25) tháng Mười một 1917, cũng như về quá trình bầu cử ở mặt trận và ở hậu phương. Ngày 23 tháng Mười một (6 tháng

Chạp) bộ phận phản cách mạng trong ủy ban này đã bị bắt. Cùng ngày, Hội đồng bộ trưởng dân ủy đã cử M. X. U-ri-txơ-ki làm ủy viên phụ trách Ủy ban toàn Nga về bầu cử Quốc hội lập hiến.

Sau khi được thả ra, trong phiên họp đầu tiên tiến hành vào ngày 28 tháng Mười một (11 tháng Chạp) ủy ban này đã từ chối không chịu làm việc với ủy viên phụ trách do Chính phủ Xô-viết bổ nhiệm. Do đó, ngày 29 tháng Mười một (12 tháng Chạp) Hội đồng bộ trưởng dân ủy đã thông qua quyết định giải tán ủy ban này. — 15.

¹⁵ V. I. Lê-nin đã được đưa vào danh sách ứng cử viên của Ban chấp hành trung ương Đảng công nhân dân chủ - xã hội (b) Nga trong cuộc bầu cử Quốc hội lập hiến tại 5 khu: Pê-tô-rô-grát — thủ đô, tỉnh Pê-tô-rô-grát, U-pha, Hạm đội Ban-tích và mặt trận phía Bắc. Ngoài ra Lê-nin còn được đề cử làm ứng cử viên vào Quốc hội lập hiến, đại biểu cho Mát-xcơ-va. Cuộc bầu cử Quốc hội lập hiến đã được tiến hành vào ngày 12 (25) tháng Mười một 1917. Ủy ban toàn Nga về bầu cử Quốc hội lập hiến, ngày 27 tháng Mười một (10 tháng Chạp) đã yêu cầu những đại biểu Quốc hội lập hiến trúng cử ở nhiều khu vực hãy tuyên bố bằng văn bản nêu rõ khu mà ở đó họ nhận làm đại biểu. Sau khi trúng cử tại một số khu, Lê-nin cũng phải đưa ra một bản tuyên bố như vậy.

Trả lời câu hỏi của V. I. Lê-nin, M. I-u. Cô-dô-lốp-xki đã ghi ở phía sau bức thư những lời sau đây: nếu không có sự đồng ý của đại biểu trúng cử vào Quốc hội lập hiến thì không được rút tên đại biểu này ra khỏi danh sách ứng cử viên. Cô-dô-lốp-xki còn chỉ rõ rằng theo thể lệ bầu cử Quốc hội lập hiến thì ứng cử viên nào trúng cử tại một số khu và trong thời hạn 3 ngày không đưa ra lời tuyên bố chỉ rõ khu mà ứng cử viên ấy nhận làm đại biểu, sẽ được xem là trúng cử làm đại biểu ở khu mà người ấy nhận được đa số phiếu.

Ngày 28 tháng Mười một (11 tháng Chạp) V. I. Lê-nin đã viết bản tuyên bố gửi Ủy ban toàn Nga về bầu cử Quốc hội lập hiến yêu cầu thừa nhận Lê-nin là đại biểu của Hạm đội Ban-tích (xem tài liệu số 23 và 25). — 16.

¹⁶ Sau Cách mạng tháng Mười, để đáp lại việc áp dụng chế độ công nhân kiểm soát tại các xí nghiệp, ban quản trị các công ty kinh doanh hầm mỏ U-ran đã ngừng cung cấp tiền cho các nhà máy. Tại các xí nghiệp ở U-ran đã xảy ra một tình trạng cực kỳ gay go. Công nhân hàng mây tháng không được trả lương nên bị đói.

Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ khu U-ran đã phái một ủy viên của mình là V. Vô-rô-bi-ép đến Pê-tô-rô-grát để thông báo cho Hội đồng bộ trưởng dân ủy biết rõ về tình hình ở U-ran và để giải quyết vấn đề trả lương cho công nhân. Sau khi gặp I-a. M. Xvéc-đlốp, Vô-rô-bi-ép đã kể tỉ mỉ về tình hình ở U-ran. Xvéc-đlốp đã đề nghị Vô-rô-bi-ép cùng với Xvéc-đlốp đến gặp V. I. Lê-nin để báo cáo về tình hình công nghiệp và tâm trạng của công nhân ở U-ran. Sau buổi tiếp kiến, Lê-nin đã chuyển cho Vô-rô-bi-ép bức thư in trong tập này.

Ngày 23 tháng Chạp 1917 (5 tháng Giêng 1918) Hội đồng bộ trưởng dân ủy đã ra quyết định chuyển gấp 5 triệu rúp cho chi nhánh U-ran của Ngân hàng nhà nước. Quyết định có chỉ rõ rằng đến ngày 1 (14) tháng Giêng 1918 phải chuyển được thêm 50 triệu rúp đến chi nhánh đó.

Đến tháng Giêng 1918 Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ khu U-ran đã đóng cửa trụ sở hội đồng những nhà kinh doanh hầm mỏ U-ran đặt ở È-ca-tê-rin-bua (nay là Xvéc-đlốp-xco). Cuối tháng Chạp 1917 - đầu năm 1918 những xí nghiệp quan trọng nhất ở U-ran đã được quốc hữu hóa. — 21.

¹⁷ Bức điện gửi P. V. Cri-u-cốp, chủ tịch Xô-viết Ô-xtô-rô-gốt-xco (tỉnh Vô-rô-ne-gio) là để trả lời câu hỏi của Cri-u-cố về cách xử lý với những tài sản quý giá tịch thu được trong khi tịch thu các trang trại của địa chủ. — 21.

¹⁸ Hội tháng Mười một và tháng Chạp 1917 ở Pê-tô-rô-grát đã xảy ra những vụ cướp phá các kho rượu, các cửa hiệu và hàng quán do những phần tử phản cách mạng tổ chức.

Đảng bôn-sê-vích và Chính phủ xô-viết đã làm rất nhiều để đấu tranh chống các vụ cướp phá, đảm bảo trật tự an ninh cách mạng ở Pê-tô-rô-grát và quét sạch các phần tử phản cách mạng trong thành phố. Người ta đã thành lập ủy ban đấu tranh chống cướp phá trực thuộc Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ Pê-tô-rô-grát. Ủy viên quân sự đặc biệt của Pê-tô-rô-grát phụ trách đấu tranh chống tệ say rượu và cướp phá là G. I. Bla-gô-nra-vốp. Pê-tô-rô-grát được đặt trong tình trạng giới nghiêm.

Trong ngày 5 - 6 (18 - 19) tháng Chạp người ta đã khám phá ra một tổ chức phản cách mạng đứng đầu là bọn dân chủ - lập hiến và bọn Trăm đen, tổ chức này để ra mục tiêu là lật đổ Chính quyền xô-viết và khôi phục chế độ quân chủ. Tổ chức này đã chỉ những khoản tiền lớn vào việc tổ chức các vụ cướp phá và các vụ

khiêu khích coi đó như là một trong những biện pháp đấu tranh, nó tổ chức ra những đội cướp, tung ra những truyền đơn đặc biệt. — 22.

¹⁹ Bức thư của Xô-lô-vi-ép về vấn đề dầu mỏ chưa tìm thấy. — 25.

²⁰ P. A. Cô-dơ-min hồi đó là phó chủ tịch Hội đồng quốc phòng đặc biệt. Trong tập hồi ký "V. I. Lê-nin và các chuyên gia", Cô-dơ-min đã dẫn ra bức thư của Lê-nin in trong tập này và đã viết rằng sau khi thảo luận vấn đề được nêu trong bức thư "Ủy ban của bọn phá hoại ngầm đã bị trừ bỏ". — 25.

²¹ V. I. Lê-nin đã viết thư gửi nhà xã hội chủ nghĩa Pháp Sác-lơ Duy-ma là người đã đến Pê-tô-rô-grát hồi tháng Chạp 1917 và đã đề nghị V. I. Lê-nin cho được tiếp kiến, viện lý do là có quen biết Lê-nin.

V. I. Lê-nin và N. C. Crúp-xcai-a đã làm quen với S. Duy-ma ở Pa-ri trong thời gian sống ở đó từ tháng Chạp 1908 đến 10 (23) tháng Sáu 1912. Sau này N. C. Crúp-xcai-a đã viết về sự việc này như sau: "Có lần một nghị sĩ Pháp, một nhà xã hội chủ nghĩa tên là Duy-ma, đã đến thăm chúng tôi, ông ta có kể cho biết là đã đi khắp các vùng thôn quê trước khi có cuộc bầu cử..." (xem N. C. Crúp-xcai-a. "Hồi ký về Lê-nin", 1957, tr. 164).

Trong thời kỳ chiến tranh thế giới (1914 - 1918) S. Duy-ma đã giữ lập trường xã hội - sô-vanh, vì vậy đã bị Lê-nin kịch liệt phê phán trong tác phẩm của Người "Sự phá sản của Quốc tế II" (xem Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 26, tr. 214). — 26.

²² Bức thư gửi bộ trưởng Bộ dân ủy quân sự N. I. Pốt-voi-xki đã được V. I. Lê-nin viết trên bức điện của bộ tư lệnh một trong số các sư đoàn thuộc mặt trận phía Tây gửi cho Hội đồng bộ trưởng dân ủy. Bức điện xin chỉ thị nhân việc bộ chỉ huy Đức đưa ra đề nghị cử một đại diện của phía Nga để thảo luận vấn đề khôi phục lại tuyến đường sắt Ba-ra-nô-vi-tsi - Crô-sin. Vấn đề này đã được nêu ra trong thời gian đàm phán hòa bình ở Brét - Li-tốp-xco. — 27.

²³ Đây là nói về sự việc dưới đây. Đáp lại việc áp dụng chế độ ngày làm 8 giờ, bọn tư bản ở Khác-cốp đã thôi không trả lương đúng kỳ cho công nhân. Công nhân Khác-cốp đã đề nghị V. A. An-tô-

nốp - Óp-xê-en-cô giúp họ để có được lương. Do chõ ủy ban cách mạng địa phương, tuy đã được An-tô-nốp - Óp-xê-en-cô yêu cầu, nhưng không thi hành một biện pháp nào cả, cho nên An-tô-nốp - Óp-xê-en-cô đã triệu tập 15 tên đại tư bản đến đoàn tàu trụ sở của mình và yêu cầu bọn này xuất 1 triệu tiền mặt để thanh toán cho công nhân. Song chúng đã từ chối không chịu thi hành yêu cầu này cho nên đã bị bắt giữ và tống giam trong một toa tàu loại II. Người ta đã tuyên bố với chúng rằng nếu không nộp tiền đúng thời hạn thì chúng sẽ bị bắt đi lao động ở các mỏ. Lời đe dọa đã có tác dụng: tiền đã được kiêm đủ và được đem nộp. Bọn tư bản đã được thả. — 27.

²⁴ Theo giấy chứng nhận do V. A. An-tô-nốp - Óp-xê-en-cô cấp cho P. Puốc-vin thì Puốc-vin được giao nhiệm vụ lập hai trung đoàn bộ binh Lát-vi-a mạnh, đồng thời với sự giúp đỡ của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết lính thủy Hạm đội Ban-tich lập ra một đơn vị gồm 2 000 thủy thủ để chống lại quân Ca-lê-din.

Thực hiện chỉ thị của V. I. Lê-nin, Ban chấp hành bộ binh Lát-vi-a đã quyết định phái trung đoàn bộ binh thứ 3 Cuốc-dem-xcơ để chống lại Ca-lê-din. Ban chấp hành trung ương các Xô-viết lính thủy Hạm đội Ban-tich đã thành lập các đơn vị thủy thủ để phái xuống miền Nam nước Nga trấn áp bọn phản cách mạng. — 28.

²⁵ Trong diễn văn đọc tại Quốc hội Mỹ, tổng thống V. Uyn-xon đã làm ra vẻ tán thành một hòa ước tức thời và công bằng, đã trình bày "14 điểm" làm điều kiện cho bản hòa ước với dụng ý làm giảm ý thức cảnh giác của các dân tộc và ngụy trang cho âm mưu câu kết xâm lược của bọn đế quốc chống Nhà nước xô-viết. Bài diễn văn của Uyn-xon đã được đăng trên tờ "Tin tức của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết và Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ Pê-tơ-rô-grát" số ra ngày 30 tháng Chạp 1917. — 28.

²⁶ Ngày 12 (25) tháng Chạp 1917 Đại hội I các Xô-viết toàn U-cra-i-na, họp ở Khác-cóp, đã tuyên bố U-cra-i-na là Cộng hòa xô-viết và đã bầu ra Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn U-cra-i-na. Trong bức điện ngày 13 (26) tháng Chạp gửi Hội đồng bộ trưởng dân ủy, Ban chấp hành trung ương các Xô-viết U-cra-i-na đã tuyên bố rằng lợi ích của các dân tộc U-cra-i-na và nước Nga xô-viết là thống nhất. Ngày 16 (29) tháng Chạp, Hội đồng bộ trưởng dân ủy đã đánh điện trả lời trong đó đã hoan nghênh việc thiết

lập "Chính quyền xô-viết thực sự có tính chất nhân dân ở U-cra-i-na" và hứa với "chính phủ mới của nước cộng hòa anh em sẽ hết sức và hoàn toàn ủng hộ chính phủ mới này trong cuộc đấu tranh vì hòa bình, cũng như trong công cuộc giao tất cả ruộng đất, công xưởng, nhà máy và ngân hàng cho nhân dân lao động U-cra-i-na".

Ngày 19 tháng Chạp 1917 (1 tháng Giêng 1918) Hội đồng bộ trưởng dân ủy đã cử G. C. Oóc-đgiô-ni-kít-dê là chính ủy đặc phái làm thời ở U-cra-i-na để thống nhất hoạt động của các tổ chức xô-viết hoạt động ở U-cra-i-na. — 29.

²⁷ Đây là nói về vấn đề cử một phái đoàn ra nước ngoài để đặt quan hệ với các đảng xã hội chủ nghĩa anh em.

Phái đoàn đã được ban quốc tế của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga cử đi, sự việc này đã được I-a. M. Xvéc-đlop thông báo trong bản báo cáo tổng kết của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga tại Đại hội III các Xô-viết toàn Nga. — 29.

²⁸ Vụ bắt giam các nhân viên đại sứ quán Ru-ma-ni và nhân viên phái đoàn quân sự Ru-ma-ni được thực hiện để đáp lại những hành động thù địch của chính phủ Ru-ma-ni đối với các đơn vị quân đội Nga cách mạng lúc đó đang ở Ru-ma-ni. Các nhà thương cục Ru-ma-ni đã không chịu để cho số đơn vị này đi qua để trở về nước Nga xô-viết, đã tước vũ khí một số đơn vị ấy, bắt giam các ủy viên các ủy ban binh sĩ. Ngày 31 tháng Chạp 1917 (13 tháng Giêng 1918) Hội đồng bộ trưởng dân ủy đã truyền đi một bức tối hậu thư, bằng vô tuyến điện, cho chính phủ Ru-ma-ni, đòi trả các binh sĩ Nga và trừng trị những kẻ đã thực hiện vụ bắt bớ ấy, đồng thời phải đảm bảo rằng những hành động tương tự sẽ không tái diễn nữa (cũng xem cả các tài liệu số 42 và 43). — 30.

²⁹ Bức thư này là để trả lời đại sứ Mỹ Đê-vít Phrên-xít đã đề nghị V. I. Lê-nin tiếp Phrên-xít cùng toàn thể ngoại giao đoàn. Cuộc gặp mặt đã diễn ra vào đúng thời gian ấn định: 1 (14) tháng Giêng 1918, vào lúc 4 giờ chiều. V. I. Lê-nin đã tiếp các đại diện ngoại giao của các nước thuộc khối Đồng minh và của các nước trung lập đặt trụ sở ở Pê-tơ-rô-grát, các đại diện ngoại giao này trao cho Lê-nin giắc thư yêu cầu thả viên công sứ Ru-ma-ni là Di-a-man-di. Lê-nin tuyên bố rằng vụ bắt bớ này được tiến hành vì những lý do đặc biệt, và Lê-nin cho rằng không phải là không được phép bắt giam đại diện ngoại giao của một nước không tuyên chiến

mà lại bắt đầu những hoạt động quân sự chống lại sư đoàn quân Nga. Đáp lại lời tuyên bố cho rằng việc bắt giam các đại diện ngoại giao có thể gây nên chiến tranh, Lê-nin nhấn mạnh rằng đã đến lúc "các dân tộc không muốn chiến tranh sẽ biết dùng mọi cách để ngăn ngừa chiến tranh" (xem "Những văn kiện về chính sách đối ngoại của Liên-xô", t. I, 1957, tr. 84).

Đến tối, Hội đồng bộ trưởng dân ủy đã họp. V. I. Lê-nin đã đọc báo cáo về tình hình thời sự nhân vụ bắt giam các nhân viên đại sứ quán Ru-ma-ni và các ủy viên phái đoàn quân sự Ru-ma-ni. Hội đồng bộ trưởng dân ủy thừa nhận rằng có thể thỏa mãn yêu cầu của đoàn ngoại giao và đã quyết định thả những người bị bắt sau khi tuyên bố với viên công sứ Ru-ma-ni rằng trong vòng 3 ngày phải có những biện pháp để thả các binh sĩ Nga đã bị nhà cầm quyền Ru-ma-ni bắt (cũng xem cả tài liệu ở dưới).

Tuy nhiên, yêu cầu này đã không được chính phủ phản cách mạng Ru-ma-ni đáp ứng. Chính phủ này vẫn tiếp tục thi hành chính sách chống Chính quyền xô-viết. Do đó, ngày 13 (26) tháng Giêng 1918 Chính phủ Xô-viết đã quyết định cắt quan hệ ngoại giao với Ru-ma-ni. Sứ quán Ru-ma-ni và nhân viên phái đoàn quân sự Ru-ma-ni đã bị trục xuất. — 31.

³⁰ Đây là nói về bức điện của hai ủy viên ủy ban cách mạng quân đoàn 8 Cu-dơ-min và Rây-dôn, trong đó cho biết về những hoạt động khiêu khích của Ra-đa trung ương U-cra-i-na và của bộ tư lệnh phản cách mạng ở mặt trận Ru-ma-ni có ý đồ làm tan rã và giải giáp quân đoàn 8 là đơn vị phục tùng Chính phủ xô-viết.

Ra-đa trung ương U-cra-i-na - tổ chức tư sản - dân tộc chủ nghĩa phản cách mạng. Sau khi Cách mạng xã hội chủ nghĩa tháng Mười thắng lợi, Ra-đa đã tự xưng là cơ quan tối cao của nước "Cộng hòa nhân dân U-cra-i-na" và đi vào con đường công khai đấu tranh chống Chính quyền xô-viết.

Đại hội I các Xô-viết toàn U-cra-i-na họp ở Khác-cốp hồi tháng Chạp 1917 đã tuyên bố U-cra-i-na là nước Cộng hòa xô-viết. Đại hội đã tuyên bố lật đổ chính quyền của Ra-đa trung ương. Hội đồng bộ trưởng dân ủy của nước Cộng hòa liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga đã công nhận Chính phủ xô-viết U-cra-i-na là chính phủ hợp pháp duy nhất của U-cra-i-na. Tháng Giêng 1918 quân đội xô-viết ở U-cra-i-na đã mở cuộc tấn công và ngày 26 tháng Giêng (8 tháng Hai) đã chiếm Ki-ép và lật đổ sự thống trị của Ra-đa tư sản.

Bị đánh bại và bị đuổi ra khỏi lãnh thổ nước U-cra-i-na xô-viết và không có chỗ dựa trong quần chúng lao động, Ra-đa trung ương đã liên kết với chủ nghĩa đế quốc Đức nhằm mục đích lật đổ Chính quyền xô-viết và phục hồi chế độ tư sản ở U-cra-i-na. Trong thời gian có cuộc đàm phán hòa bình của nước Cộng hòa xô-viết với nước Đức, Ra-đa đã phái đến Brét - Li-tốp-xco phái đoàn của mình, rồi nó đã bí mật ký hòa ước riêng rẽ với nước Đức, không cho phái đoàn xô-viết biết; theo hòa ước này Ra-đa cung cấp cho nước Đức lúa mì, than đá, nguyên liệu của U-cra-i-na để đổi lấy viện trợ quân sự trong cuộc đấu tranh chống Chính quyền xô-viết. Tháng Ba 1918 cùng với bọn chiếm đóng Áo - Đức, Ra-đa đã trở về Ki-ép và trở thành bù nhìn trong tay bọn chiếm đóng. Sau khi thấy rõ sự bất lực hoàn toàn của Ra-đa không đàn áp được phong trào cách mạng ở U-cra-i-na và không đảm bảo cung cấp được số thực phẩm cần cù, bọn can thiệp nước ngoài đã giải tán Ra-đa vào cuối tháng Tư. — 33.

³¹ Ngày 5 (18) tháng Giêng 1918 tại Cung Ta-vrích ở Pê-tơ-rô-grát đã khai mạc Quốc hội lập hiến, do Chính phủ xô-viết triệu tập. Sau khi đa số phản cách mạng trong Quốc hội lập hiến không chịu thừa nhận Chính quyền xô-viết và các sắc lệnh của Chính quyền này, bác bỏ bản "Tuyên ngôn về các quyền của nhân dân lao động và bị bóc lột", do Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga đưa ra, đảng đoàn bôn-sê-vich - đứng đầu là V. I. Lê-nin - đã bỏ phiên họp ra về. Đến khuya các đảng viên xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả cũng rời bỏ phiên họp. Ở trong phòng họp chỉ còn lại bọn dân chủ - lập hiến, bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh hữu và bọn men-sê-vich là bọn được nói đến trong lệnh kể trên của V. I. Lê-nin.

Ngày 6 (19) tháng Giêng, Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga đã ra sắc lệnh giải tán Quốc hội lập hiến tư sản. — 34.

³² A. I. Sin-ga-rép và Ph. Ph. Cô-cô-skin, nguyên là các bộ trưởng của Chính phủ lâm thời tư sản, sau Cách mạng xã hội chủ nghĩa tháng Mười đã bị bắt và bị giam ở pháo đài Pê-tơ-rô-pa-vlốp-xcai-a, do tình hình sức khỏe nên đã được chuyển đến bệnh viện Ma-ri-in-xcai-a. Đầu ngày 6 (19) rạng ngày 7 (20) tháng Giêng 1918, hai nhân vật này đã bị các lính thủy giết chết sau khi họ xông vào bệnh viện này, trong số các lính thủy này có các phần tử vô chính phủ và phạm tội hình sự.

Theo chỉ thị của V. I. Lê-nin, một ủy ban điều tra đã được thành lập ngay lập tức. Những kẻ gây nên vụ giết người đã bị bắt và bị truy tố trước tòa án. — 35.

³³ Đây là nói về một bộ phận lính thủy thuộc đoàn hải quân cận vệ số 2 đã bắt giam một cách trái phép 3 sĩ quan. Do bị tuyên truyền phản cách mạng, những lính thủy này đã không tuân theo các đạo luật của Chính quyền xô-viết, say rượu, thực hiện những vụ lục soát và bắt bớ phi pháp. Trong số các lính thủy này có cả những phần tử vô chính phủ và phạm tội hình sự. Theo chỉ thị của V. I. Lê-nin, những người lính thủy này đã bị tước vũ khí và bị bắt. Một bộ phận khác, bộ phận ưu tú của đoàn hải quân này đã ra mặt trận phía Nam để kề vai sát cánh với các đơn vị Hồng quân chiến đấu anh dũng chống bọn can thiệp và bọn bạch vệ. — 36.

³⁴ Tài liệu này và bức thư in ngay sau đó gửi cho thư ký đã được V. I. Lê-nin viết nhân dịp Ban lương thực - kinh tế thuộc Xô-viết miền Tây Xi-biri và U-ran gửi một công văn cho biết rằng tuyến đường sắt Ôm-xcơ đã phá hoại ngầm việc chuyển lương thực đi về miền Tây, do đó có hơn một nghìn toa đã chứa đầy hàng mà không được chuyển đi. Ban này đề nghị cử một ủy ban điều tra đặc biệt. Công văn này do các đại biểu của các nhà máy U-ran đem đến, họ đến bằng chuyên xa chở lúa mì. — 36.

³⁵ Bức thư này nói đến "Luật cơ bản về xã hội hóa ruộng đất". Bản dự thảo đạo luật này đã được chính lý trong tiểu ban của Đại hội III các Xô-viết, với sự tham gia của V. I. Lê-nin.

Người ta không biết rõ được xem M. A. Xpi-ri-đô-nô-va đã chuyển thứ gì cùng với bức thư này.

Ngày 18 (31) tháng Giêng 1918 "Luật cơ bản về xã hội hóa ruộng đất" (phần I — "Quy định chung") đã được Đại hội III các Xô-viết toàn Nga phê chuẩn. Việc thảo chi tiết được tiếp tục tiến hành tại các phiên họp liên tịch của đại hội các ủy ban ruộng đất và của tiểu ban nông dân của Đại hội III các Xô-viết, Văn bản chính thức của đạo luật này đã được phê chuẩn tại phiên họp ngày 27 tháng Giêng (9 tháng Hai) của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga và đã được công bố ngày 15 và 16 tháng Hai trên báo "Sự thật binh sĩ", các số 25 và 26. — 39.

³⁶ Trong thời kỳ Đảng cộng sản đấu tranh để đưa nước Nga xô-viết ra khỏi cuộc chiến tranh để quốc chủ nghĩa, C. Ra-dech đã đứng trên lập trường của "những người cộng sản cánh tả". — 40.

³⁷ M. C. Te - A-ru-chi-u-ni-an-txơ trong thời kỳ đó là trưởng ban tham mưu đã chiến cách mạng phụ trách cuộc đấu tranh chống phản cách mạng, đã lãnh đạo việc thành lập các đơn vị chiến đấu chống Ra-đa trung ương U-cra-i-na. — 41.

³⁸ Phái "Diễn đàn" — các đảng viên Đảng dân chủ - xã hội Hà-lan mà cơ quan ngôn luận của nó là báo "Diễn đàn"; phái "Diễn đàn" là cánh tả trong phong trào công nhân ở Hà-lan, trong những năm chiến tranh để quốc chủ nghĩa thế giới (1914 - 1918) về cơ bản phái này đã đứng trên lập trường quốc tế chủ nghĩa. Năm 1918 phái "Diễn đàn" đã thành lập Đảng cộng sản Hà-lan. — 42.

³⁹ Cũng trong ngày hôm đó, tức là ngày 15 (28) tháng Giêng 1918, theo chỉ thị của V. I. Lê-nin, người ta đã ra lệnh cấp chi phí cho Luy-tê-ra-an sang Nga để gia nhập hàng ngũ Cận vệ đỏ. — 42.

⁴⁰ Trong bức điện của V. A. An-tô-nốp - Óp-xê-en-cô chuyển qua đường dây trực tiếp ngày 16 (29) tháng Giêng 1918, có báo tin rằng Ủy ban quân sự - cách mạng của những người Cô-dắc vùng sông Đôn đề nghị thống nhất hành động chống các đơn vị phản cách mạng của Ca-lê-đin và yêu cầu giúp đỡ về quân trang, vũ khí và tiền; bức điện cũng đã yêu cầu Chính phủ xô-viết giải thích chính thức vấn đề ruộng đất của những người Cô-dắc vùng sông Đôn (xem Những chỉ thị của bộ tư lệnh các mặt trận của Hồng quân (1917 - 1922). Tuyển tập các văn kiện gồm 4 tập. Mát-xco-va, 1971, tiếng Nga, t. I, tr. 38 - 40).

Các đại biểu Cô-dắc đã tham gia Đại hội III các Xô-viết đại biểu công nhân, binh sĩ và nông dân toàn Nga họp ở Pê-tô-rô-grát vào những ngày 10 - 18 (23 - 31) tháng Giêng 1918. — 43.

⁴¹ Đây là nói về nghị quyết "Về các thiết chế liên bang của Cộng hòa Nga" được thông qua ngày 15 (28) tháng Giêng 1918 tại Đại hội III các Xô-viết đại biểu công nhân, binh sĩ và nông dân toàn Nga. Trong bản nghị quyết có chỉ rõ rằng nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga được thành lập trên cơ sở sự liên minh tự nguyện của các dân tộc ở Nga dưới hình thức liên bang các nước cộng hòa xô-viết của các dân tộc này. — 43.

⁴² Ngày 16 (29) tháng Giêng 1918 quân đội xô-viết đã chiếm thành phố Tséc-ca-xư, ga Ba-kho-ma-tsơ và mở một cuộc tấn công thắng lợi vào Kí-ép là nơi tập trung những lực lượng chủ yếu của Ra-đa trung ương U-cra-i-na. — 44.

⁴³ Bức điện này đã được gửi cho V. A. An-tô-nốp - Ốp-xê-en-cô nhân vụ Ban chấp hành trung ương các Xô-viết U-cra-i-na gửi thư cho V. I. Lê-nin khiếu nại về An-tô-nốp - Ốp-xê-en-cô, An-tô-nốp - Ốp-xê-en-cô đã không thỏa thuận trước với các cơ quan địa phương mà tự mình bỏ nhiệm người trong bộ tham mưu của mình xuống làm chính ủy ở các ga đường sắt và ở một số thành phố thuộc vùng mỏ Đô-ne-txơ, khiến cho chính quyền U-cra-i-na bất bình.

Sau khi nhận được bức điện này và thư của V. I. Lê-nin (xem tài liệu kế tiếp sau), An-tô-nốp - Ốp-xê-en-cô đã có những biện pháp khắc phục những vụ va chạm này sinh ra. Những chính ủy do An-tô-nốp - Ốp-xê-en-cô chỉ định đã được triệu hồi. — 46.

⁴⁴ Đây là nói về việc báo chí tư sản Thụy-điển đưa tin về cuộc cách mạng đã bắt đầu ở Phần-lan.

Ngày 27 tháng Giêng (lịch mới) 1918 chính phủ tư sản của Xvin-hu-vút đã bị lật đổ, chính quyền lọt vào tay công nhân. Ngày 29 tháng Giêng chính phủ cách mạng ở Phần-lan đã được thành lập - Hội đồng đại biểu toàn quyền của nhân dân, trong đó có E. Guyn-linh, O. Cu-u-xinen, I-u. Xi-rô-la, A. Tai-mi và những người khác. Tuy nhiên, cách mạng vô sản chỉ thắng lợi ở miền Nam Phần-lan. Sau khi củng cố ở miền Bắc đất nước, chính phủ Xvin-hu-vút đã yêu cầu chính phủ Đức hoàng viện trợ. Do có sự can thiệp của các lực lượng vũ trang Đức ngày 2 tháng Năm 1918, sau một cuộc nội chiến khốc liệt diễn ra trong ba tháng, cách mạng công nhân ở Phần-lan đã bị đè bẹp. Trong nước diễn ra một cuộc khủng bố trắng, hàng nghìn công nhân và nông dân cách mạng bị hành hình và bị tra tấn trong các nhà tù. — 48.

⁴⁵ Không rõ đây là nói về người nào. — 49.

⁴⁶ Tài liệu này là điện trả lời cho bức điện của Ác-tuya Hen-dec-xon. Trong đó Hen-dec-xon đã thay mặt Công đảng Anh đề nghị V. I. Lê-nin cử đại diện của đảng bôn-sê-vích đến dự hội nghị những người xã hội chủ nghĩa các nước thuộc khối Đồng minh họp ở Luân-dôn, dự định triệu tập vào ngày 20 tháng Hai 1918 nhằm mục đích thảo ra một thỏa thuận chung về những vấn đề chiến tranh. — 49.

⁴⁷ Hội nông dân cộng sản Nga đầu tiên đã được thành lập vào đầu năm 1918 do sáng kiến của công nhân Pê-tô-rô-grát thuộc nhà máy Ô-bu-khổp. V. I. Lê-nin đã giúp rất nhiều cho việc tổ chức hội

này. Theo chỉ thị của Người các xã viên công xã được phát 200 lều quân sự, 6 nhà bếp dã chiến, lò nướng bánh và những thiết bị khác. Tháng Ba 1918 các thành viên của hội này đã cùng với gia đình họ đi về Ca-dắc-xtan để định cư và nhận ruộng đất canh tác. Cuộc nội chiến đã cản trở sáng kiến đó của công nhân Pê-tô-rô-grát. Các xã viên công xã thậm chí không kịp thu hoạch vụ đầu tiên. Bọn cu-lắc và bọn Cô-dắc bách vệ từ các làng bên đã tiến công công xã, cướp phá công xã và lấy đi tất cả tài sản. Các xã viên công xã đã phiêu bạt về các làng. Tháng Chín 1919 bọn Côn-tsắc đã bắt và giết chết 28 xã viên công xã. — 51.

⁴⁸ Đây là nói sắc lệnh về việc phát hành phiếu "Công trái tự do" với chức năng tiền tệ.

Ngày 20 tháng Giêng (2 tháng Hai) 1918 phiên họp của Hội đồng bộ trưởng dân ủy đã thảo luận vấn đề phát hành tiền mới. Hội đồng bộ trưởng dân ủy thừa nhận rằng có thể — xét trên phương diện nguyên tắc — phát hành các tờ phiếu nhỏ "Công trái tự do" để làm tiền phụ. Ngày 29 tháng Giêng (11 tháng Hai) Hội đồng bộ trưởng dân ủy một lần nữa đã thảo luận vấn đề lưu hành các phiếu "Công trái tự do" với chức năng phiếu tín dụng có một giá quy định chính xác. Bản sắc lệnh này đã được thông qua ngày 30 tháng Giêng (12 tháng Hai). Bản sắc lệnh vạch rõ rằng các phiếu "Công trái tự do" trong phạm vi 100 rúp trở xuống được Ngân hàng nhà nước phát hành với giá trị danh nghĩa và được lưu hành trong phạm vi Cộng hòa liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga ngang hàng với những tín phiếu. Bản sắc lệnh này đã được công bố trên báo "Sự thật" ngày 14 tháng Hai (lịch mới) 1918 (xem tập "Các sắc lệnh của Chính quyền xô-viết", t. I, 1957, tr. 449 - 450). — 53.

⁴⁹ Lệnh này do V. I. Lê-nin viết ở mặt dưới của bức điện nhận được của bộ tư lệnh Hạm đội Ban-tich. Bức điện viết: "Một tàu thủy, một tàu tuần dương và một tàu phóng ngư lôi của Thụy-điển, mang quân kỳ Thụy-điển, đã tiến đến quần đảo Ô-lan-đơ rồi cho đổ bộ 15 thủy thủ Thụy-điển và đã dọa dùng vũ lực để buộc đơn vị thông tin của ta rút khỏi nơi đó".

Đồng thời V. I. Lê-nin đã gửi điện cho chính phủ nhân dân ở Phần-lan (xem tài liệu kế tiếp sau). — 55.

⁵⁰ Chính phủ nhân dân cách mạng ở Phần-lan đã gửi công hàm phản đối chính phủ Thụy-điển về vụ cho đổ bộ quân đội Thụy-điển lên quần đảo Ô-lan-đơ. Chẳng bao lâu sau Thụy-điển đã rút quân của

mình ra khỏi quần đảo này. Giữa tháng Ba 1918 tại vùng này Đức đã đổ bộ quân đội của mình mà chính phủ Đức đã sử dụng vào cuộc chiến tranh chống cách mạng Phần-lan. — 55.

⁵¹ Đây là nói về bức thư của tướng A-léch-xê-ép gửi phái đoàn Pháp ở Kí-ép, bức thư này đã bị giữ lại ở Nô-vô-khô-péc-xcơ và được đăng trên báo "Tin tức của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết", số 28 ra ngày 19 tháng Hai 1918. Trong thư này tướng A-léch-xê-ép đã đề nghị phái đoàn Pháp giúp đỡ để chống Chính quyền xô-viết vì bộ đội của y bị thất bại nghiêm trọng và đã buộc phải rời bỏ lãnh thổ vùng sông Đôn. Đánh giá tình hình ở các vùng sông Đôn và Cu-ban, tướng A-léch-xê-ép đã buộc phải thừa nhận rằng hy vọng của y vào những người Cô-dắc đã tan vỡ. Y viết: "Những tư tưởng của chủ nghĩa bôn-sê-vích được đồng đảo quần chúng Cô-dắc ủng hộ". — 58.

⁵² V. I. Lê-nin đưa ra câu hỏi này nhân Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao kiểm kê các hàng hóa trong kho. Trả lời những câu hỏi này, Rư-cốp đã thông báo như sau cho Lê-nin: 1) đã tiến hành kiểm kê hàng hóa trong các kho tư nhân, các kho quân nhu, các kho đường sắt và các kho khác; 2) người chịu trách nhiệm bảo vệ các kho là những tổ chức có các kho này, việc xuất hàng được thực hiện theo các lệnh xuất của các cơ quan trung ương hữu quan (Tổng cục công nghiệp dệt, Tổng cục công nghiệp xà phòng v.v.); 3) việc phân phối theo tiêu chuẩn và theo tem phiếu thì do ban lương thực thành phố thực hiện thông qua các quầy hợp tác xã và các hảng buôn tư nhân; 4) số thực phẩm tịch thu được thì rất ít. — 59.

⁵³ Bức điện này là để trả lời câu hỏi của chủ tịch Xô-viết đại biểu thành phố Drít-xa là Ua-ban về cách đối phó trong trường hợp quân Đức tiến đến thành phố. — 59.

⁵⁴ Tài liệu này, V. I. Lê-nin đã viết nhân cuộc họp của Ban chấp hành trung ương đảng ngày 22 tháng Hai 1918 để thảo luận vấn đề mua của Anh và Pháp số vũ khí và lương thực cần thiết để phòng thủ nước Cộng hòa xô-viết chống lại quân Đức lúc đó đã mở cuộc tấn công. "Những người cộng sản cánh tả" đã chống lại chủ trương đó, họ cho rằng về nguyên tắc không thể có bất kỳ những sự thỏa thuận nào với bọn đế quốc chủ nghĩa. Lê-nin không thể tham dự phiên họp của Ban chấp hành trung ương và đã gửi cho Ban chấp hành trung ương bản tuyên bố in trong tập này.

Ban chấp hành trung ương đảng đã thông qua nghị quyết trong đó đã thừa nhận rằng cần phải tiến hành việc vũ trang và cung cấp quân trang cho Hồng quân bằng mọi phương tiện cần thiết kể cả mua những thứ ấy của chính phủ các nước tư bản chủ nghĩa, đồng thời vẫn hoàn toàn giữ lập trường độc lập về chính sách đối ngoại. Ngày ngày hôm đó vấn đề mua vũ khí và lương thực của Anh và Pháp đã được giải quyết thuận lợi cả trong phiên họp của Hội đồng bộ trưởng dân ủy (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 35, tr. 439 - 444). — 60

⁵⁵ V. I. Lê-nin viết bức điện vô tuyến này vì những nguyên nhân dưới đây: Ngày 25 tháng Hai, phái đoàn xô-viết được phái đến Brét - Li-tốp-xcơ để ký kết hòa ước, đã bị mắc kẹt ở ga Nô-vô-xê-li-e vì cầu bị phá. Vì không có điều kiện trực tiếp liên hệ với chính phủ Đức, phái đoàn đã đánh điện cho Hội đồng bộ trưởng dân ủy yêu cầu thông báo cho chính phủ Đức về việc phái đoàn xô-viết đã đến. Ý kiến của Lê-nin về khả năng có những sự dao động trong phái đoàn có lẽ xuất phát từ tình hình là có các ủy viên trong phái đoàn là G. I-a. Xô-côn-ni-cốp và A. A. I-óp-phê đã từ chối không tham gia phái đoàn và chỉ mãi đến khi Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) Nga ra quyết định mới chịu đi. — 61.

⁵⁶ Đây là nói về việc Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga và Hội đồng bộ trưởng dân ủy chấp nhận những điều kiện hòa ước mà chính phủ Đức đã đưa ra.

Ngày 28 tháng Giêng (10 tháng Hai) 1918 các cuộc đàm phán hòa bình lúc đó được tiến hành ở Brét - Li-tốp-xcơ đã bị gián đoạn vì Tô-rốt-xki, lúc ấy là chủ tịch phái đoàn hòa bình xô-viết, đã không tuân theo các chỉ thị của Ban chấp hành trung ương đảng và tuyên bố với các đại diện chính phủ Đức rằng nước Cộng hòa xô-viết không chấp nhận ký hòa ước với những điều kiện mà Đức đưa ra. Tô-rốt-xki còn thông báo rằng nước Cộng hòa xô-viết chấm dứt chiến tranh với Đức và phục viên quân đội.

Lợi dụng lời tuyên bố này và vi phạm cuộc ngừng chiến, ngày 18 tháng Hai (lịch mới) quân đội Đức đã mở cuộc tấn công trên khắp mặt trận. Nước Nga xô-viết đứng trước một nguy cơ diệt vong. Ngày 19 tháng Hai, sau cuộc đấu tranh gay gắt với "những người cộng sản cánh tả" và với Tô-rốt-xki và theo yêu cầu kiên quyết của V. I. Lê-nin, Chính phủ xô-viết đã gửi một bức điện vô tuyến cho chính phủ Đức tuyên bố đồng ý ký hòa ước theo

những điều kiện do phía Đức đưa ra ở Brét - Li-tốp-xco (xem V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xco-va, t. 35, tr. 411). Chính phủ Đức đã trì hoãn việc trả lời, trong khi ấy, trong một tuần lễ quân Đức đã chiếm được thêm một số thành phố và tạo ra một mối nguy cho Pê-tô-rô-grát.

Sáng ngày 23 tháng Hai, chính phủ Đức đã trả lời, và nước Đức để quốc chủ nghĩa đưa ra cho nước Nga xô-viết một tối hậu thư với những điều kiện ký kết hòa ước còn nặng nề hơn lúc đầu. Trong quá trình thảo luận bức tối hậu thư mới của Đức, trong Ban chấp hành trung ương đảng vẫn tiếp tục diễn ra cuộc đấu tranh gay gắt: "những người cộng sản cánh tả", Tô-rốt-xki và những kẻ ủng hộ y vẫn tiếp tục chống lại việc ký hòa ước với nước Đức. Tuy nhiên, trong phiên họp ngày 23 tháng Hai, với đa số phiếu, Ban chấp hành trung ương đã thông qua đề nghị của V. I. Lê-nin: ký ngay hòa ước trên cơ sở những điều kiện do nước Đức đưa ra. Đêm 23 rạng 24 tháng Hai, Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga và Hội đồng bộ trưởng dân ủy đã quyết định chấp nhận những điều kiện hòa ước do nước Đức đưa ra, và quyết định này đã được thông báo ngay cho chính phủ Đức. Ngày 24 tháng Hai Chính phủ xô-viết đã cử một phái đoàn đến Brét - Li-tốp-xco để ký hòa ước.

Hòa ước với Đức được ký kết ngày 3 tháng Ba 1918. Đại hội VII bất thường của Đảng cộng sản xác nhận tính chất đúng đắn của đường lối do Lê-nin đề ra trong vấn đề hòa ước. Đại hội IV bất thường các Xô-viết toàn Nga, họp vào các ngày 14 - 16 tháng Ba 1918, đã phê chuẩn hòa ước Brét - Li-tốp-xco.

Cuộc cách mạng tháng Mười một (1918) ở Đức đã lật đổ chính quyền của Đức hoàng Vin-hem II, do đó Chính phủ xô-viết có được điều kiện để hủy bỏ hòa ước Brét - Li-tốp-xco. — 62.

⁵⁷ Sở dĩ V. I. Lê-nin phỏng đoán về khả năng các cuộc đàm phán hòa bình ở Brét - Li-tốp-xco tan vỡ khi nhân được bức điện của thư ký phái đoàn đàm phán hòa bình xô-viết L. M. Ca-ra-khan, là vì bức điện mật mã của phái đoàn nói về tiến trình đàm phán hòa bình đánh đi từ Brét - Li-tốp-xco, đã bị bọn Đức giấu lại. Bức điện này nhận được chậm hơn nhiều so với bức điện của Ca-ra-khan yêu cầu cấp cho phái đoàn một chuyến tàu hỏa, vì hội nghị sắp kết thúc. — 64.

⁵⁸ Hội đồng dân ủy của Công xã lao động Pê-tô-rô-grát đã được thành lập theo quyết định của Xô-viết đại biểu công nhân và binh

sĩ Pê-tô-rô-grát ngày 11 tháng Ba 1918 nhân việc Chính phủ xô-viết dời từ Pê-tô-rô-grát về Mát-xco-va.

Cuối tháng Tư 1918 tại Đại hội các Xô-viết miền Bắc nhằm mục tiêu quân sự và kinh tế người ta đã thành lập Liên hiệp công xã miền Bắc, mà phạm vi của nó là cả tỉnh Pê-tô-rô-grát. Ngày 24 tháng Hai 1919 Đại hội III các Xô-viết miền Bắc đã quyết định giải tán Liên hiệp công xã miền Bắc và cơ quan lãnh đạo của nó là Hội đồng dân ủy. — 70.

⁵⁹ Đây là nói về việc sơ tán các xí nghiệp công nghiệp ra khỏi Pê-tô-rô-grát. Vấn đề này được đặt ra nhân cuộc tiến công của quân Đức vào Pê-tô-rô-grát. Ngày 22 tháng Hai 1918 Hội đồng bộ trưởng dân ủy đã ra sắc lệnh về việc sơ tán ở Pê-tô-rô-grát. Người ta đã thành lập một ủy ban có thẩm quyền đặc biệt trong công tác sơ tán ở Pê-tô-rô-grát; N. P. Goóc-bu-nốp là đại biểu của Hội đồng bộ trưởng dân ủy được cử làm ủy viên trong ủy ban này. Ngày 4 tháng Ba 1918 Hội đồng bộ trưởng dân ủy đã quyết định thành lập Ban lãnh đạo trung ương tập trung trong tay toàn bộ hoạt động giải tỏa và sơ tán Pê-tô-rô-grát; Ban lãnh đạo này có nhiệm vụ phải gửi báo cáo hàng ngày về hoạt động của mình lên Hội đồng bộ trưởng dân ủy. Ngày 29 tháng Ba Hội đồng bộ trưởng dân ủy lại đem ra xét vấn đề Ban lãnh đạo trung ương về giải tỏa và sơ tán Pê-tô-rô-grát và đã phê duyệt thành phần Ban lãnh đạo này như sau: chủ tịch là A. G. Sli-áp-ni-cốp, đại diện của Hội đồng bộ trưởng dân ủy, ba đại diện của Công xã lao động Pê-tô-rô-grát, cũng như các đại diện của các công đoàn. — 70.

⁶⁰ Sở thuế quan thành phố đặt trụ sở trên đảo Gu-tu-ép-xki tại Pê-tô-rô-grát. Một ngày sau khi gửi bức điện in ở đây, ngày 29 tháng Ba, Hội đồng bộ trưởng dân ủy đã ra quyết định giao nhiệm vụ cho Hội đồng dân ủy Công xã lao động Pê-tô-rô-grát chở đi khỏi tất cả các kho tất cả các vật liệu và sản phẩm chưa dùng đến, cũng như được phép đem bán một phần số dự trữ, - tồn kho ở sở thuế quan trên đảo Gu-tu-ép-xki, - cho dân cư Pê-tô-rô-grát. Sau khi có quyết định này rồi, trong thời gian tháng Tư - tháng Sáu 1918, người ta đã chở ra khỏi sở thuế quan Gu-tu-ép-xki một khối lượng các loại hàng là 1 180 toa. — 71.

⁶¹ Cơ quan quản lý các xí nghiệp công nghiệp da là Tổng cục quản lý ngành da và các chi nhánh của nó ở các khu, trong đó 2/3 số ủy viên là đại biểu công nhân và 1/3 là các nhà kinh doanh và các

đại biểu của tầng lớp trí thức kỹ thuật tư sản. V. I. Lê-nin đã rất coi trọng hình thức này trong quản lý công nghiệp (xem Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 35, tr. 333; t. 36, tr. 316).

Theo chỉ thị của Lê-nin, người ta đã thảo ra bản dự thảo bức điện sau đây gửi tất cả các Xô-viết: "Tổng cục quản lý ngành da và các cơ quan phụ trợ của nó, các chi nhánh ở khu, được đặt dưới sự chỉ đạo của Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao và được cài tóp trên cơ sở dành 2/3 số phiếu cho công nhân, đã phụ trách các vấn đề về độc quyền da. Những mệnh lệnh của Tổng cục quản lý ngành da và của các chi nhánh của nó ở các khu phải được thi hành một cách tuyệt đối. Các tổ chức khác không được phép can thiệp vào công việc của ngành công nghiệp da. Những chi nhánh ở các khu đã bị giải tán của Tổng cục quản lý ngành da phải được khôi phục lại ngay tức khắc. Những chi nhánh nào chưa được dân chủ hóa thì phải lập tức được dân chủ hóa trên cơ sở bản hướng dẫn của Tổng cục quản lý ngành da, là bản hướng dẫn đã được Đại hội I toàn Nga của công nhân công nghiệp sản xuất da phê duyệt. Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin. Trưởng ban công nghiệp hóa chất L. Các-pốp. Ngày 6 tháng Tư 1918".

Ở bên dưới phần ghi nội dung bức điện, phía dưới đường gạch chia hai, V. I. Lê-nin đã ghi nhiệm vụ cho thư ký: "Hãy gửi bức điện này cho tất cả các Xô-viết đại biểu, ở dưới ký tên L. Các-pốp và ký tên tôi. Lê-nin" (Văn tập Lê-nin, t. XXI, tr. 125). — 74.

⁶² Đây là nói về bản nghị quyết được Ban chấp hành trung ương các Xô-viết Xi-bi-ri thông qua sau khi quân Nhật đổ bộ vào Vla-di-vô-xtốc sáng ngày 5 tháng Tư 1918. Bản nghị quyết này phản đối những hành động bất hợp pháp của chính phủ Nhật; Xi-bi-ri bị đặt trong tình trạng chiến tranh và tất cả các Xô-viết địa phương đều có nhiệm vụ lập tức bắt tay khẩn trương tổ chức Hồng quân.

Ban chấp hành trung ương các Xô-viết Xi-bi-ri là do Đại hội I các Xô-viết Xi-bi-ri bầu ra, đại hội họp ở Iéc-cút-xco vào những ngày 16 (29) - 24 tháng Mười (6 tháng Mười một) 1917. Sau khi Chính quyền xô-viết ở Xi-bi-ri bị tạm thời sụp đổ (mùa hè 1918), Ban chấp hành trung ương các Xô-viết Xi-bi-ri đã ngừng hoạt động. — 74.

⁶³ Đây là nói về những cuộc đàm phán của Chính phủ xô-viết với các đại diện của Mỹ, Anh và Pháp nhằm vụ quân Nhật đổ bộ vào

Vla-di-vô-xtốc; cuộc đàm phán này được tiến hành vào tối ngày 5 tháng Tư 1918.

Trong bản thông báo của Chính phủ xô-viết về vụ quân Nhật đổ bộ vào Vla-di-vô-xtốc — bản thông báo này được viết vào ngày 5 tháng Tư và được công bố trên các báo "Sự thật" và "Tin tức của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga" ngày 6 tháng Tư 1918 — đã chỉ rõ rằng việc chống trả cuộc xâm lăng của quân Nhật và việc thắng tay đấu tranh chống lại bọn tay sai và bọn đồng lõa của chúng ở trong nước là vấn đề sống còn đối với nước Cộng hòa xô-viết, đối với quần chúng lao động của toàn nước Nga. Ngày 7 tháng Tư 1918, V. I. Lê-nin đã gửi đi bức điện có những chỉ thị gửi Xô-viết Vla-di-vô-xtốc, bức điện đã báo trước rằng bọn can thiệp thế nào rồi cũng mở cuộc tấn công, và Người đòi hỏi những người cộng sản ở Viễn Đông phải lập tức chuẩn bị cho cuộc đấu tranh chống cuộc can thiệp của nước ngoài (xem Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 36, tr. 266). — 74.

⁶⁴ Chủ tịch Ban chấp hành trung ương các Xô-viết Xi-bi-ri N. N. I-a-cô-vlép đã thông báo cho V. I. Lê-nin về những biện pháp tổ chức việc chống lại bọn can thiệp Nhật sau vụ chúng cho quân đổ bộ vào Vla-di-vô-xtốc. — 75.

⁶⁵ Tài liệu này được V. I. Lê-nin viết trên bản hướng dẫn mà kỹ sư N. I. Đư-ren-cốp, chánh văn phòng Hội đồng kinh tế quốc dân Rư-bin-xco, đã nhận được tại Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao.

Đư-ren-cốp đã đến Mát-xcơ-va để trình bày bản báo cáo với Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao về công tác của Hội đồng kinh tế quốc dân Rư-bin-xco. Ngày 15 tháng Tư 1918, bản báo cáo của Đư-ren-cốp về tình hình kinh tế của Rư-bin-xco đã được đem ra thảo luận tại phiên họp của đoàn chủ tịch Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao; theo đề nghị của V. I. Lê-nin phiên họp đã thông qua quyết định cấp tín dụng khẩn cấp cho Rư-bin-xco. V. I. Lê-nin đã nói chuyện với Đư-ren-cốp về tình hình kinh tế của nước Cộng hòa xô-viết, tình hình công nghiệp ở Rư-bin-xco và về những biện pháp của Hội đồng kinh tế quốc dân Rư-bin-xco. — 78.

⁶⁶ Sau khi Đại hội IV bất thường của các Xô-viết toàn Nga phê chuẩn hòa ước Brét, bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả chống lại việc ký kết hòa ước đã tuyên bố rút khỏi Hội đồng bộ trưởng dân ủy. Ngày 18 tháng Ba 1918 Hội đồng bộ trưởng dân ủy đã nghiên cứu đơn từ chức của A. L. Cô-lê-ga-ép, một đảng

viên xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả, lúc đó giữ chức bộ trưởng Bộ dân ủy nông nghiệp, và đã để bộ trưởng này thoái nhiệm. Ngày 3 tháng Tư X. P. Xê-rê-đa được cử làm thứ trưởng Bộ dân ủy nông nghiệp.

Trong thư trả lời, X. P. Xê-rê-đa cho biết là Cô-lê-ga-ép đã đi nghỉ phép 2 tuần. — 78.

⁷⁷ Ở đây có ý nói về những cuộc đàm phán của Bộ dân ủy nông nghiệp về việc mua hạt giống ở Đan-mạch. X. P. Xê-rê-đa đã thông báo cho V. I. Lê-nin biết là Xê-rê-đa đã triệu tập một phiên họp khẩn cấp cùng với các đại diện sứ quán Đan-mạch để xem xét vấn đề này. — 78.

⁷⁸ Đây là nói về bản dự thảo "Sắc lệnh về việc đăng ký các cổ phiếu, trái khoán và các kỳ phiếu chiết khấu khác". Hai bản dự thảo đầu tiên là do Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao soạn thảo. Sau khi nghiên cứu hai dự thảo ấy, V. I. Lê-nin đã gạch bỏ dự thảo thứ nhất, còn dự thảo thứ hai thì đã được Người chỉnh lý lại và gửi đến Bộ dân ủy tài chính cho D. P. Bô-gô-lê-pốp và I. E. Gu-cốp-xki. Sau khi được Bộ dân ủy tài chính soạn thảo lại, bản dự thảo này lại được Lê-nin chỉnh lý một lần nữa, được đặt tên và đến ngày 17 tháng Tư 1918 thì được đem ra thảo luận tại Hội đồng bộ trưởng dân ủy. Về bản dự thảo này, một quyết định như sau đã được thông qua: "Chuyển cho Bộ dân ủy ngoại giao và Bộ dân ủy tư pháp để hai bộ này nghiên cứu vấn đề với sự tham gia của các chuyên gia và sau đó đến phiên họp sắp tới của Hội đồng bộ trưởng dân ủy, tức ngày 18 tháng Tư, thì phải đưa ra kết luận". Ngày 18 tháng Tư sắc lệnh này đã được Hội đồng bộ trưởng dân ủy phê chuẩn và ngày 20 tháng Tư thì được công bố trên báo "Tin tức của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga", số 78 (xem "Các sắc lệnh của Chính quyền xô-viết", t. II, 1959", tr. 130 - 138). — 79.

⁷⁹ Ở thành phố Xim-biếc-xcơ (nay là thành phố U-li-a-nốp-xcơ), quê hương của V. I. Lê-nin, I. I-a-cô-vlép đã lập ra trường học đầu tiên của người Tsu-va-sơ. Ông đã soạn ra bảng chữ cái Tsu-va-sơ và cuốn tập đánh vần Tsu-va-sơ đầu tiên và bắt đầu áp dụng nó từ năm 1874, đã cố gắng rất nhiều trong công cuộc giáo dục nhân dân Tsu-va-sơ.

Trong bức điện ngày 4 tháng Năm 1918 trả lời V. I. Lê-nin người ta đã cho biết rằng I. I-a-cô-vlép vẫn là chủ tịch trường tiểu học và trung học nữ. — 80.

⁷⁰ Sớ dì V. I. Lê-nin viết bức thư này là vì những lý do sau đây. Ngày 4 (17) tháng Giêng 1918 Hội đồng bộ trưởng dân ủy đã ra sắc lệnh cải tổ Hội chữ thập đỏ trên cơ sở giải tán Ban quản trị trung ương Hội chữ thập đỏ hoạt động dưới thời chính phủ Nga hoàng, đồng thời chuyển giao tài sản của nó và các khoản vốn của nó cho nhà nước. Việc cải tổ Hội chữ thập đỏ đã được giao phó (§ 3 trong phần I của sắc lệnh) cho một ủy ban gồm đại diện các tổ chức xô-viết, quân sự và xã hội. Ủy ban này có nhiệm vụ trình lên Hội đồng bộ trưởng dân ủy — thông qua hội đồng các ban lãnh đạo y tế — kế hoạch cải tổ những cơ quan của Hội chữ thập đỏ. Tuy nhiên, ủy ban này đã không hoàn thành những nhiệm vụ được giao phó; V. M. Bôn-tsơ - Bru-ê-vích, một ủy viên trong ủy ban của Hội chữ thập đỏ, đã thông báo cho V. I. Lê-nin rõ tình hình này. — 81.

⁷¹ Bức điện này đã được gửi đi để trả lời bức điện của Đại hội V các Xô-viết miền Tuốc-ke-xtan họp ở Ta-sken vào những ngày 20 tháng Tư - 1 tháng Năm 1918. Đại hội đã hoan nghênh chính sách dân tộc đúng đắn của Hội đồng bộ trưởng dân ủy. Điểm trọng tâm trong chương trình nghị sự của đại hội là vấn đề chế độ tự trị của miền Tuốc-ke-xtan. Đại hội đã thông qua nghị quyết về việc lập ra một ủy ban triệu tập Đại hội thành lập của các Xô-viết miền Tuốc-ke-xtan để xác định biên giới và phạm vi thẩm quyền tự trị của Tuốc-ke-xtan. — 83.

⁷² Ở phía dưới bức điện này V. I. Lê-nin đã ghi những dòng sau đây: "Cho đến nay (8. V) tôi vẫn chưa nhận được điện trả lời về bức điện này". Ngày 8 tháng Năm Lê-nin đã viết bức điện thứ hai gửi Ban chấp hành trung ương các Xô-viết Xi-bi-ri (xem tập này, tài liệu 138); nhưng bức điện này đã không được gửi đi, điều đó có thể thấy rõ qua dòng chữ của thư ký ghi ở trên bức điện này: "đã không được gửi đi". Ngày 15 tháng Năm Lê-nin đã gửi một bức điện cho Ban chấp hành trung ương các Xô-viết Xi-bi-ri kèm theo tài liệu xác thực mà Bộ dân ủy tài chính đã gửi cho Người để thông báo rõ tổng số tiền đã được gửi đi và số tiền được gửi đi cho từng thành phố ở Xi-bi-ri trong tháng cuối cùng. Lê-nin viết: "Hãy thông báo cho tôi biết xem các đồng chí đã nhận được điện này chưa và về kết luận của các đồng chí" (Văn tập Lê-nin, t. XXI, tr. 174). — 84.

⁷³ Đây là nói về việc chuẩn bị cuộc cải cách tiền tệ nhằm tạo ra một đồng tiền xô-viết ổn định và chấm dứt lạm phát mà nguyên nhân

là chiến tranh và sự thống trị của chính phủ Nga hoàng và Chính phủ lâm thời tư sản. V. I. Lê-nin đã đặt vấn đề cải cách tiền tệ hồi tháng Chạp 1917 trong bản "Dự thảo sắc lệnh về việc quốc hữu hoá các ngân hàng và những biện pháp cần phải thi hành trong khi quốc hữu hoá" (Xem Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 35, tr. 207). Việc chuẩn bị cuộc cải cách tiền tệ đã được tiến hành dưới sự lãnh đạo trực tiếp của Lê-nin. Người đã cố gắng đẩy mạnh việc chuẩn bị và phát hành tiền mới, tiền xô-viết, Người đã tham gia thảo luận tất cả các chi tiết trong các bản mẫu tiền (xem tập này, tài liệu số 216, 217, cũng xem cả Văn tập Lê-nin, t. XXI, tr. 180).

Trong điều kiện có cuộc can thiệp vũ trang của nước ngoài và nội chiến, cũng như trong điều kiện chuyển sang chính sách "cộng sản thời chiến", cuộc cải cách tiền tệ đã không được thực hiện trong thời kỳ đó. Cuộc cải cách tiền tệ xô-viết đầu tiên trên cơ sở những nguyên tắc Lê-nin-nít đã được thực hiện vào những năm 1922 - 1924. — 85.

⁷⁴ Tài liệu này là điện của V. I. Lê-nin trả lời bức điện của phái đoàn được phái đến Cuốc-xcơ để ký hòa ước với Ra-đa trung ương U-cra-i-na. Ngày 29 tháng Tư phái đoàn đã thông báo, qua đường dây trực tiếp, về việc phái đoàn đã đến Cuốc-xcơ và có hỏi Lê-nin xem đại diện của Ra-đa trung ương đã khởi hành đi Cuốc-xcơ chưa.

Thi hành chỉ thị của Lê-nin, ngày 30 tháng Tư phái đoàn đàm phán hòa bình đã cử đại diện đến các mặt trận Crum, vùng Đôn, Vô-rô-ne-giô, Cuốc-xcơ và Bri-an-xcơ để tiến hành đàm phán với bộ chỉ huy quân đội U-cra-i-na về việc định chỉ ngay các hoạt động quân sự và quy định đường ranh giới phi quân sự tạm thời. — 86.

⁷⁵ Bức điện in ở đây là bức điện mà V. I. Lê-nin gửi đi sau khi Người nói chuyện qua đường dây trực tiếp với phái đoàn đàm phán hòa bình lúc ấy đã đến Cuốc-xcơ và đã thông báo cho hay là những hành động của V. A. An-tô-nốp - Ốp-xê-en-cô gây cản trở cho phái đoàn trong việc tổ chức một cách đúng đắn hoạt động nhằm hết sức nhanh chóng chấm dứt chiến sự tại mặt trận U-cra-i-na. Phái đoàn đề nghị Lê-nin ra chỉ thị cho An-tô-nốp - Ốp-xê-en-cô "đừng can thiệp vào việc cử đại diện đàm phán". — 87.

⁷⁶ Bức điện này của V. I. Lê-nin là để trả lời bức thư của chính ủy đặc phái lâm thời về các vấn đề Cáp-ca-dơ, chủ tịch Xô-

viết Ba-cu X. G. Sau-mi-an, đồng chí này đã thông báo về tình hình chính trị ở Ba-cu, về những thành tích trong cuộc đấu tranh nhằm củng cố Chính quyền xô-viết, về cuộc trấn áp vụ phiến loạn phản cách mạng của bọn mu-xa-va (phái "Bình đẳng"), về những biện pháp mà Xô-viết Ba-cu dự định tiến hành nhằm quốc hữu hóa các ngân hàng, các mỏ dầu, ngành vận tải đường biển, và đã đề nghị Hội đồng bộ trưởng dân ủy gửi tiền, gửi thiết bị để phát thanh và các tài liệu.

Bức thư đã được chuyển thông qua thư ký của Ủy ban trung ương Hạm đội Ca-xpién là V. I. Bôi-txốp, người được cử đến Mát-xcơ-va để đề nghị phái đến Ba-cu 4 tàu pháo ngư lôi, bộ binh và quân trang để phục vụ cho công cuộc bảo vệ thành phố. — 87.

⁷⁷ Bức thư này của V. I. Lê-nin là để trả lời Ray-mông Rô-bin-xơn — thành viên phái đoàn Hội chữ thập đỏ Mỹ. Bức thư viết bằng tiếng Anh. Trước phần mở đầu của bức thư Lê-nin ghi dòng chữ: "Trả lời ngày 30. IV. 1918".

Trong bức thư gửi V. I. Lê-nin trước khi rời khỏi nước Nga xô-viết để trở về Mỹ, R. Rô-bin-xơn đã chân thành cảm ơn sự giúp đỡ mà ông ta đã nhận được trong quá trình ông ta hoạt động theo chương trình của phái đoàn Hội chữ thập đỏ Mỹ. Tỏ niềm hy vọng là nước Cộng hòa xô-viết Nga "sẽ phát triển thành một cường quốc dân chủ vững mạnh", Rô-bin-xơn viết: "Sự sáng suốt của một nhà tiên tri và sự lãnh đạo tài tình của ngài đã tạo điều kiện để Chính quyền xô-viết được củng cố trên khắp nước Nga, và tôi tin chắc rằng cơ quan mới và mang tính chất sáng tạo này của một lối sống dân chủ của con người sẽ cổ vũ và thúc đẩy sự nghiệp tự do trên toàn thế giới" (xem tập "Những văn kiện về chính sách đối ngoại của Liên-xô", t. I, 1957, tr. 276).

Sau đó mấy ngày, tức là vào ngày 11 tháng Năm 1918, V. I. Lê-nin đã viết bức thư "Gửi tất cả các Xô-viết đại biểu và các tổ chức xô-viết khác", trong đó Người yêu cầu hãy "giúp về mọi mặt cho đại tá Rô-bin-xơn và các thành viên khác trong phái đoàn Hội chữ thập đỏ Mỹ được tự do và hết sức nhanh chóng đi từ Mát-xcơ-va đến Vla-đi-vô-xtốc". — 88.

⁷⁸ Bức thư gửi P. P. Ma-li-nốp-xki — thứ trưởng Bộ dân ủy tài sản nước Cộng hòa — V. I. Lê-nin đã viết nhân việc thực hiện sắc lệnh của Hội đồng bộ trưởng dân ủy "Về các đài kỷ niệm của nước Cộng hòa", được thông qua ngày 12 tháng Tư 1918 và công

bố ngày 14 tháng Tư trên các báo "Sự thật" và "Tin tức của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga". Trong sắc lệnh có đề ra nhiệm vụ hạ bở các đài kỷ niệm các vua chúa và bọn tông tớ của chúng vì những đài kỷ niệm này không có giá trị về mặt lịch sử và nghệ thuật, và dựng lên các đài kỷ niệm cách mạng. Một ủy ban đặc biệt gồm bộ trưởng Bộ dân ủy giáo dục, bộ trưởng Bộ tài sản nước Cộng hòa và cục trưởng Cục nghệ thuật thuộc Bộ dân ủy giáo dục được giao nhiệm vụ xác định xem những đài kỷ niệm nào ở Mát-xcơ-va và ở Pê-tơ-rô-grát thuộc diện hạ bở, và đề xuất ý kiến nên thu hút các lực lượng nghệ thuật tham gia vạch thảo những đề án về các đài kỷ niệm mới, mang tính thần cách mạng. Hội đồng bộ trưởng dân ủy đề nghị ủy ban này đến ngày 1 tháng Năm hạ bở cho được những tượng đài nào quái đản nhất và trình bày những mô hình sơ bộ về các đài kỷ niệm mới, đồng thời nhanh chóng chuẩn bị thay thế những khẩu hiệu cũ, các biểu hiệu cũ, những tên gọi cũ của các đường phố, bằng những khẩu hiệu, biểu hiệu, tên phố mới nói lên tư tưởng và tình cảm của nước Nga cách mạng.

V. I. Lê-nin rất coi trọng việc thi hành sắc lệnh này. Vấn đề về tiến trình thực hiện sắc lệnh đã được thảo luận trong các phiên họp của Hội đồng bộ trưởng dân ủy ngày 8, 17 và 30 tháng Bảy 1918. Lê-nin đã nhiều lần phê bình những người lãnh đạo Bộ dân ủy giáo dục, Bộ dân ủy tài sản và Xô-viết Mát-xcơ-va vì không thi hành thỏa đáng sắc lệnh của Hội đồng bộ trưởng dân ủy (xem tập này, tài liệu 140, 189, 329, 338). — 89.

⁷⁹ Bức điện này là để trả lời bức điện đề ngày 30 tháng Tư 1918 của cục quản lý các xí nghiệp quốc hữu hóa của khu, đánh đi từ È-ca-tê-rin-bua. Bức điện này cho hay là có những tin đồn về việc thôi quốc hữu hóa khu hầm mỏ Bô-gô-xlốp-xki. Lê-nin rất coi trọng việc vạch trần một cách hết sức nhanh chóng những tin đồn thất thiệt này, vì những tin đồn đó có thể đánh lạc hướng quần chúng công nhân. Trên bức điện nhận được từ È-ca-tê-rin-bua, Lê-nin ghi dòng chữ sau đây: "Nhận được ngày 2/V. 1918, vào lúc 7 giờ tối. Tôi yêu cầu điều tra xem tại sao bức điện đến chậm 2 ngày. Lê-nin". — 90.

⁸⁰ Bức thư in ở đây là để gửi Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) Nga và đã được thông qua tại cuộc họp của V. I. Lê-nin với các ủy viên bôn-sê-vích trong ban lãnh đạo Bộ dân ủy nông nghiệp bàn về những yêu sách của các thủ lĩnh đảng xã hội chủ

nghĩa - cách mạng cánh tả M. A. Xpi-ri-đô-nô-va và V. A. Ca-rê-lin đòi chuyển giao Bộ dân ủy nông nghiệp hoàn toàn vào tay những người xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả. Những yêu sách này được đưa ra nhân việc bổ nhiệm — sau khi A. L. Cô-lê-ga-ép rút ra khỏi Bộ dân ủy nông nghiệp — những người bôn-sê-vích vào bộ dân ủy này (X. P. Xê-rê-da, V. N. Mê-sê-ri-a-côp, N. M. Pê-to-rôp-xki và những người khác) khiến cho vị trí của phái xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả bị yếu đi nhiều ở trong bộ dân ủy này.

V. I. Lê-nin cũng đã viết dự thảo quyết định dưới đây của cuộc họp: "Cuộc họp sơ bộ (bàn về những vấn đề do các đồng chí Xpi-ri-đô-nô-va và Ca-rê-lin nêu ra) — của các ủy viên ban lãnh đạo Bộ dân ủy nông nghiệp, gồm các đồng chí Xê-rê-da, Mê-sê-ri-a-côp và Lê-nin — đi đến kết luận là những vấn đề được đặt ra phải được xem như những vấn đề chính trị quan trọng, do đó tuyệt đối cần được chuyển lên Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản Nga giải quyết.

Cuộc họp cho rằng cần chuyển gấp và khẩn cấp những vấn đề ấy lên Ban chấp hành trung ương" (Văn tập Lê-nin, t. XXXVI, tr. 42).

Vấn đề tình hình của Bộ dân ủy nông nghiệp đã được đem ra thảo luận trong phiên họp ngày 3 tháng Năm 1918 của Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) Nga. Ban chấp hành trung ương đã tán thành quyết định của cuộc họp nói trên và cho rằng những yêu sách của những người xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả là không có căn cứ. — 90.

⁸¹ Lý do làm cho V. I. Lê-nin viết bức thư này là bản án không đúng của Tòa án cách mạng Mát-xcơ-va, tòa án này ngày 2 tháng Năm 1918 xét xử vụ 4 nhân viên của Ủy ban điều tra Mát-xcơ-va can tội ăn hối lộ và bắt bí, sau đó kết án những bị can này 6 tháng tù giam. Ngày 4 tháng Năm Lê-nin đã trình lên Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) Nga đề nghị khai trừ khỏi đảng những quan tòa đã ra một bản án nhẹ như vậy (xem Toàn tập, tiếng Việt, nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 36, tr. 346).

Cùng ngày hôm đó phiên họp của Hội đồng bộ trưởng dân ủy đã nghe thông báo đột xuất của N. V. Crư-len-cô về bản án của tòa án cách mạng trong vụ xử tội ăn hối lộ của các nhân viên trong ủy ban điều tra. Trên cơ sở những ý kiến của V. I. Lê-nin đưa ra trong bức thư in ở đây, Hội đồng bộ trưởng dân ủy đã thông qua một quyết định giao cho Bộ dân ủy tư pháp nhiệm vụ phải thảo ra "trong một thời gian ngắn nhất" dự thảo sắc lệnh "về

hình phạt cao tối thiểu tội ăn hối lộ và mọi hành động có liên quan đến tội ăn hối lộ". Dự thảo "Sắc lệnh về tội ăn hối lộ", do Bộ dân ủy tư pháp đưa ra và được xem xét trong phiên họp ngày 8 tháng Năm của Hội đồng bộ trưởng dân ủy, đã được Lê-nin bổ sung cho rõ hơn, sau đó sắc lệnh này đã được phê chuẩn (xem "Các sắc lệnh của Chính quyền Xô-viết", t. II, 1959, tr. 236 - 237 và 240 - 242).

Theo yêu cầu của V. I. Lê-nin, Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga đã xét lại vụ án 4 nhân viên của Ủy ban điều tra Mát-xcô-va. Trong số các bị can này có 3 tên bị kết án 10 năm tù giam. — 91.

⁸² Có ý nói đến việc bọn chiếm đóng Đức giải tán Ra-đa trung ương và thiết lập ở U-cra-i-na một nền chuyên chính địa chủ - tư sản công khai. Ngày 29 tháng Tư 1918 tại đại hội của bọn cu-lắc và địa chủ do bọn can thiệp triệu tập ở Ki-ép, tên tướng P. P. Xô-cô-rô-pát-xki, nguyên là sĩ quan tùy tùng của Nga hoàng, và là một tên đại địa chủ U-cra-i-na, được tôn làm ghét-man của U-cra-i-na. — 92.

⁸³ Ngày 6 tháng Năm 1918, các đơn vị quân Đức và các đơn vị bạch vệ tiến vào thành phố Rô-xtốp trên sông Đôn và chiếm lấy thành phố này. Ngày 7 tháng Năm thành phố lại được các đơn vị quân đội xô-viết giải phóng. Nhưng đến ngày 8 tháng Năm thành phố Rô-xtốp trên sông Đôn lại bị quân Đức và bọn bạch vệ chiếm. — 92.

⁸⁴ Pháo đài I-nô — một đồn ở biên giới Phần-lan, cùng với Crôn-stát tạo thành tuyến bảo vệ cửa ngõ Pê-tơ-rô-grát. Theo hiệp ước ký giữa Cộng hòa liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga và Cộng hòa công nhân xã hội chủ nghĩa Phần-lan thì pháo đài I-nô tách vào lãnh thổ Cộng hòa xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga, nhằm mục đích bảo vệ các lợi ích chung của hai nước xã hội chủ nghĩa. Sau khi Cách mạng Phần-lan bị thất bại, chính phủ tư sản Phần-lan được sự hậu thuẫn của bọn đế quốc Đức, đã đề ra yêu sách đòi giao lại pháo đài I-nô cho Phần-lan. Trước khi được trao trả lại, những công sự chính của pháo đài này đã bị phá nổ và phá hủy theo lệnh của thủ trưởng pháo đài Crôn-stát. Hồi tháng Năm 1918 quân Phần-lan đã chiếm pháo đài I-nô. — 92.

⁸⁵ Phiên họp khẩn cấp của Ban chấp hành trung ương đảng, họp ngày 6 tháng Năm 1918, đã thảo luận tình hình quốc tế của nước Cộng hòa

xô-viết do quan hệ căng thẳng với Đức, là nước đang đòi trao lại cho nước Phần-lan tư sản pháo đài I-nô, cũng như do việc quân Anh chiếm đóng Muốc-man-xcơ và bọn can thiệp chuẩn bị tiến sâu vào nước Cộng hòa. Ban chấp hành trung ương đã thông qua quyết nghị về vấn đề tình hình quốc tế do V. I. Lê-nin đề nghị (xem Toàn tập, tiếng Việt, nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 36, tr. 388 và 424 - 425). — 92.

⁸⁶ Bức thư này để trả lời A. D. Txi-u-ru-pa là người lúc đó có thông báo cho V. I. Lê-nin biết là tổ chức lương thực của tuyến đường sắt Ni-cô-la-ép-xcai-a đã không để cho A. I. Xvi-déc-xki, ủy viên ban lãnh đạo Bộ dân ủy lương thực, tiến hành kiểm tra. Cuộc kiểm tra này được các Bộ dân ủy lương thực, giao thông và Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao ấn định. Txi-u-ru-pa hỏi ý kiến Lê-nin xem trong trường hợp này cần áp dụng những biện pháp gì. — 92.

⁸⁷ Đây là nói về việc cử đến Ki-ép một phái đoàn để thương lượng hòa bình với chính phủ ghét-man U-cra-i-na sau khi chính phủ Đức đã chính thức đưa ra lời đề nghị về vấn đề này. Cùng ngày, tức 8 tháng Năm, V. I. Lê-nin đã ký bức điện gửi cho thư ký của phái đoàn đàm phán hòa bình P. A. Dai-txép, chỉ thị phải tiến hành đàm phán với chính phủ ghét-man (xem tập này, phần Các phụ lục, tài liệu 13). — 93.

⁸⁸ Bức thư in ở đây, gửi cho A. D. Txi-u-ru-pa, là do V. I. Lê-nin viết sau cuộc nói chuyện với chủ tịch ủy ban thu mua của nhà máy Pu-ti-lốp (nay là nhà máy Ki-rốp) A. V. I-va-nốp, một công nhân lấy dấu của phân xưởng nồi hơi, đồng chí công nhân này đã kể tóm tắt tình hình đói nghiêm trọng ở Pê-tơ-rô-grát, cho biết tình hình ở nhà máy và tâm trạng của công nhân.

Lê-nin thông báo cho I-va-nốp về bản sắc lệnh — được thông qua tại phiên họp ngày 9 tháng Năm 1918 của Hội đồng bộ trưởng dân ủy — về việc dành cho bộ trưởng Bộ dân ủy lương thực những quyền hạn đặc biệt trong việc đấu tranh chống giai cấp tư sản nông thôn cát giấu lúa mì dự trữ để đầu cơ. Bản sao sắc lệnh này đã được V. I. Lê-nin trao cho I-va-nốp để đồng chí này giới thiệu với công nhân nhà máy Pu-ti-lốp.

Về cuộc gặp gỡ giữa A. V. I-va-nốp với V. I. Lê-nin, hãy xem trong cuốn "Hồi ký về Vla-đi-mia I-lích Lê-nin", ph. 2, 1957, tr. 283 - 284. — 94.

⁸⁹ Việc đập tan cuộc phiến loạn của bọn mu-xa-va (phái "Bình đẳng") chống Chính quyền xô-viết vào cuối tháng Ba 1918 đã củng cố Chính quyền xô-viết ở Ba-cu. Ngày 25 tháng Tư, tại phiên họp của Xô-viết Ba-cu đã thành lập Hội đồng bộ trưởng dân ủy Ba-cu. Ngoài những người bôn-sê-vích, một số phần tử xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả cũng tham gia thành phần Hội đồng bộ trưởng dân ủy này. X. G. Sau-mi-an đã được phê chuẩn làm Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Ba-cu và bộ trưởng dân ủy phụ trách các vấn đề đối ngoại. Hội đồng bộ trưởng dân ủy Ba-cu đã bắt tay thực hiện một số biện pháp xã hội chủ nghĩa. Trong khoảng thời gian tháng Tư - tháng Năm 1918 Chính quyền xô-viết đã được thiết lập trên phần lớn A-déc-bai-gian.

Cuộc đấu tranh của công nhân và nông dân A-déc-bai-gian giành thắng lợi cho cách mạng xã hội chủ nghĩa đã diễn ra trong một hoàn cảnh rất phức tạp. Ở Da-cáp-ca-dơ quân Đức - Thổ-nhĩ-kỳ tiến hành cuộc can thiệp vũ trang, quân Thổ-nhĩ-kỳ thì tràn vào A-déc-bai-gian. Mặt khác, bộ chỉ huy của quân Anh ở I-ran đã liên hệ với bọn đa-snắc (phái "Liên minh"), bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng và bọn men-sê-vích ở Ba-cu, với ý đồ sử dụng bọn này để lật đổ Chính quyền xô-viết ở Ba-cu và đánh chiếm thành phố. Trong những điều kiện như vậy, V. I. Lê-nin đã đặt ra cho những người lãnh đạo Hội đồng bộ trưởng dân ủy Ba-cu nhiệm vụ là tổ thái độ linh hoạt đến mức tối đa trong việc lợi dụng mâu thuẫn trong nội bộ phe để quốc, cũng như lợi dụng các đảng dân tộc chủ nghĩa (cũng xem cả tập này, tài liệu 153).

Bức thư in ở đây và bức thư của V. I. Lê-nin gửi X. G. Sau-mi-an ngày 24 tháng Năm 1918 đã được đăng lần đầu ngày 8 tháng Chín 1918 trên tờ "Bản tin của Chuyên chính của Ban chấp hành trung ương Hạm đội Ca-xpiên và Đoàn chủ tịch Ban chấp hành lâm thời", trong mục "Rút trong lưu trữ của ủy ban điều tra đặc biệt".

"*Chuyên chính của Ban chấp hành trung ương Hạm đội Ca-xpiên*" – một chính phủ phản cách mạng, tay sai của khối Đồng minh. Chính phủ này do bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng, bọn men-sê-vích và bọn đa-snắc (phái "Liên minh") thành lập sau khi Chính quyền xô-viết ở Ba-cu đã tạm thời bị lật đổ ngày 31 tháng Bảy 1918 dưới áp lực của các lực lượng phản cách mạng bên ngoài và bên trong (xem chú thích 143 và 151). – 96.

⁹⁰ Đây là nói về hội nghị của ủy ban Nga - Đức về vấn đề các điều kiện khôi phục quan hệ kinh tế giữa Nga và Đức. Hội nghị này

được tổ chức ở Mát-xcơ-va ngày 15 tháng Năm 1918. Tại hội nghị này, M. G. Brôn-xki, thứ trưởng Bộ dân ủy công thương nghiệp, đã đọc báo cáo. Những luận điểm cơ bản trong bản báo cáo của Brôn-xki đã được V. I. Lê-nin xem xét và tán thành. – 96.

⁹¹ Theo kế hoạch phát triển quan hệ thương mại - kinh tế với Mỹ – một kế hoạch được thảo ra theo sáng kiến của V. I. Lê-nin – Chính phủ xô-viết đã tỏ ý sẵn sàng mua những hàng hóa của Mỹ bằng nông sản và bằng những sản phẩm của công nghiệp khai thác, cũng như để cho Mỹ được hưởng chế độ tộ nhượng như những nước khác.

Kế hoạch này, dưới nhan đề "Quan hệ thương mại Nga - Mỹ", lần đầu tiên được công bố trên tờ "Truyền tin của Bộ dân ủy công thương nghiệp", số 1, xuất bản hồi tháng Sáu 1918. Ở Mỹ, kế hoạch này cùng với bức thư của Lê-nin gửi Rô-bin-xơ đã được in trong tập "Russia American relations. March 1917 - March 1920". New York, 1920 ("Quan hệ Nga - Mỹ. Tháng Ba 1917 - tháng Ba 1920". Niu-oóc, 1920). – 97.

⁹² Bức thư gửi G. V. Tsi-tsê-rin đã được viết nhân có thông báo cho biết rằng quân đội của chính phủ tư sản Da-cáp-ca-dơ, với sự yểm trợ của đội thương thuyền có vũ trang, đang tiến về Xu-khu-mi, đe dọa toàn bộ vùng ven biển Hắc-hải. Trong bản dự thảo bức điện trình lên V. I. Lê-nin, để gửi cho viên chỉ huy các lực lượng hải quân thuộc hạm đội Hắc-hải là Xa-blin, có chỉ thị cho người chỉ huy này phải vũ trang cho một số tàu buôn xô-viết và phái các tàu ấy đi bảo vệ Xu-khu-mi.

Ngày 20 tháng Năm 1918 Chính phủ xô-viết đã gửi cho chính phủ Đức một bức công hàm phản đối các nhà đương cục quân sự Đức đã dung túng các hoạt động của đoàn tàu buôn vũ trang của "cái gọi là chính phủ Da-cáp-ca-dơ, mà tuyệt nhiên không được một ai ở Da-cáp-ca-dơ thừa nhận". – 99.

⁹³ Sắc lệnh về cải tổ các cơ quan quản lý ngành vận tải đường thủy đã được đem ra thảo luận và thông qua tại phiên họp của Hội đồng bộ trưởng dân ủy ngày 18 tháng Năm 1918. Theo sắc lệnh này người ta đã giải thể Ban lãnh đạo cục giao thông đường thủy của Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao. Cục giao thông đường thủy – được thiết lập trước đây thuộc Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao – đã được cải tổ thành Tổng cục vận tải đường thủy. Cơ quan chỉ đạo trực tiếp toàn bộ công tác của Tổng cục vận tải đường

thủy là Ban lãnh đạo tối cao gồm 5 người và chịu trách nhiệm trước đoàn chủ tịch Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao. — 100.

⁹⁴ Đây là nói về bản dự thảo sắc lệnh về cải tổ Bộ dân ủy lương thực và các cơ quan lương thực địa phương. Tại phiên họp của Hội đồng bộ trưởng dân ủy ngày 20 tháng Năm 1918, theo chỉ thị của V. I. Lê-nin, A. Đ. Txi-u-ru-pa đã đề nghị đưa bản dự thảo sắc lệnh này ra thảo luận. Bản dự thảo này đã được thảo luận trong các phiên họp ngày 22 và 23 tháng Năm của Hội đồng bộ trưởng dân ủy và đã được thông qua với một số điểm sửa đổi. Người ta quyết định chuyển bản sắc lệnh này lên Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga, và đến ngày 27 tháng Năm thì Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga phê chuẩn sắc lệnh này. Ngày 31 tháng Năm 1918 sắc lệnh này được công bố trên báo "Tin tức của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga", số 109.

Tiết 3 của bản sắc lệnh này quy định việc thành lập — trực thuộc các cơ quan dân ủy lương thực địa phương — các đội đặc biệt gồm những công nhân do những tổ chức đảng và công đoàn giới thiệu, những đội đặc biệt này được thành lập chủ yếu ở những khu vực tiêu thụ. Những đội này phải thuộc quyền điều khiển của các cơ quan lương thực địa phương, phục tùng các chỉ thị của những cơ quan trên và phục vụ cho công tác cỗ động, tổ chức và huấn luyện. Bản sắc lệnh có đoạn nói: "Nhiệm vụ chủ yếu nhất của các đội công nhân là phải tổ chức nông dân lao động chống lại bọn cu-lắc" (xem "Các sắc lệnh của Chính quyền xô-viết", t. II, 1959, tr. 310). — 100.

⁹⁵ V. I. Lê-nin có ý nói đến quyết định của Hội đồng bộ trưởng dân ủy — thông qua ngày 18 tháng Mười một (ngày 1 tháng Chạp) 1917 — "Về vấn đề tiền lương trả cho các bộ trưởng dân ủy, viên chức và công chức cao cấp". Dự thảo quyết định này là do Lê-nin viết (xem Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 35, tr. 125). Theo quyết định này thì mức lương hàng tháng cao nhất của các bộ trưởng dân ủy là 500 rúp kèm theo phụ cấp 100 rúp cho mỗi người không có khả năng lao động trong gia đình.

Lê-nin còn nghiêm khắc cảnh cáo viên thư ký của Hội đồng bộ trưởng dân ủy N. P. Goóc-bu-nốp. Tài liệu về việc này, một tài liệu tương tự về nội dung, còn lưu ở Cục lưu trữ trung ương của đảng thuộc Viện nghiên cứu chủ nghĩa Mác - Lê-nin trực thuộc Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản Liên-xô. Trong các hồi

ký của mình, N. P. Goóc-bu-nốp đã dẫn đến tài liệu này (xem "Hồi ký về V. I. Lê-nin", ph. 2, 1957, tr. 59). — 103.

⁹⁶ Không xác định được vấn đề được nói đến là vấn đề gì. — 103.

⁹⁷ Mùa xuân 1918 bọn đế quốc Đức đã chiếm đóng U-cra-i-na, đổ bộ vào Crưm và tiến sát đến Xê-va-xtô-pôn, là nơi tập trung Hạm đội Hắc-hải. Để cứu hạm đội khỏi bị rơi vào tay quân xâm lược Đức, ngày 29 - 30 tháng Tư Chính phủ xô-viết đã chuyển hạm đội này về Nô-vô-rốt-xi-xcơ. Mười ngày sau khi hạm đội này được đưa đến đây, bộ chỉ huy Đức đã đưa tối hậu thư đòi đưa hạm đội ấy trở lại Xê-va-xtô-pôn, dọa rằng nếu không tuân theo thì chúng sẽ lập tức tấn công ở khu vực ven biển Hắc-hải. Ngày 11 tháng Năm, Chính phủ xô-viết đã gửi "Kháng nghị cho chính phủ Đức phản đối việc chiếm đóng Crưm", trong kháng nghị này đã nói rõ lý do chuyển hạm đội và những điều kiện đưa hạm đội ấy trở lại Xê-va-xtô-pôn (xem V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 36, tr. 393 - 395).

Tất cả những cố gắng nhằm thỏa thuận về vấn đề này với chính phủ Đức đều không đưa đến kết quả nào. Vì không có khả năng cứu hạm đội và không để hạm đội rơi vào tay bọn đế quốc Đức, Lê-nin đã chỉ thị cho Hội đồng quân sự tối cao phải lập tức tiêu hủy hạm đội (xem tài liệu tiếp sau). Trong chỉ thị mật của Hội đồng bộ trưởng dân ủy gửi các cơ quan có thẩm quyền hải quân phải tiêu hủy tất cả các tàu thuộc Hạm đội Hắc-hải, cũng như những tàu buôn đậu ở Nô-vô-rốt-xi-xcơ. Ngày 18 - 19 tháng Sáu 1918, lệnh của chính phủ đã được thi hành: đa số các tàu đã bị đánh chìm ở bờ biển tại Nô-vô-rốt-xi-xcơ. — 105.

⁹⁸ "Arbeiterpolitik" ("Chính trị công nhân") — tuân san về những vấn đề chủ nghĩa xã hội khoa học, cơ quan ngôn luận của nhóm dân chủ - xã hội cánh tả ở Brê-mơ, đến năm 1919 nhóm này gia nhập Đảng cộng sản Đức; tuân san này xuất bản ở Brê-mơ từ năm 1916 đến 1919.

"Der Sozialdemokrat" ("Người dân chủ - xã hội") — tờ báo ra hàng ngày, cơ quan ngôn luận của Đảng dân chủ - xã hội độc lập ở Vuốc-tem-béc. Xuất bản ở Stút-ga từ năm 1915. Từ 1921 tờ báo này đã trở thành cơ quan ngôn luận của Đảng cộng sản thống nhất Vuốc-tem-béc và lấy tên là "Kommunist". — 106.

⁹⁹ Chắc là V. I. Lê-nin muốn nói đến bức thư mà Người gửi cho

X. G. Sau-mi-an ngày 14 tháng Năm 1918 (xem tập này, tài liệu 141).

Bức thư in ở tập này, viết ngày 24 tháng Năm, đã được một nhà hoạt động của Công xã Ba-cu tên là X. M. Te - Ga-bri-ê-li-an chuyển đến Ba-cu. — 107.

¹⁰⁰ Đây là nói đến các đơn vị thuộc binh đoàn Tiệp-khắc đánh chiếm Xư-dơ-ran.

Binh đoàn Tiệp-khắc đã được thành lập ở Nga từ trước Cách mạng xã hội chủ nghĩa tháng Mười vĩ đại, gồm những người Tiệp và Xlô-vác thuộc quân đội Áo - Hung bị bắt làm tù binh. Theo hiệp định ngày 26 tháng Ba 1918 Chính phủ xô-viết đã cho phép binh đoàn này ra khỏi nước Nga qua ngả Vla-đi-vô-xtốc với điều kiện phải giao nộp vũ khí và loại trừ các sĩ quan Nga ra khỏi đội ngũ chỉ huy. Nhưng theo chỉ thị và với sự giúp đỡ của bọn đế quốc Mỹ, Anh và Pháp, bộ phận chỉ huy phản cách mạng của binh đoàn này hồi cuối tháng Năm đã gây ra một cuộc nổi loạn vũ trang của binh đoàn chống lại Chính quyền xô-viết. Phối hợp chặt chẽ với bọn bạch vệ và bọn cu-lắc, bọn bạch vệ Tiệp-khắc chiếm được đại bộ phận vùng U-ran, vùng sông Vôn-ga, Xi-bi-ri, khôi phục lại ở khắp nơi chính quyền của giai cấp tư sản. Ở những khu vực mà bọn phiến loạn Tiệp-khắc chiếm được, các chính phủ bạch vệ đã được thành lập có sự tham gia của bọn men-sê-vich và bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng.

Nhiều binh sĩ của binh đoàn đã nhận rõ ra sự lừa bịp của bộ phận chỉ huy phản cách mạng đối với họ, cho nên họ đã rời bỏ hàng ngũ của binh đoàn, không chịu chiến đấu chống nước Nga xô-viết. Gần 12 nghìn binh sĩ người Tiệp và Xlô-vác đã chiến đấu trong hàng ngũ Hồng quân.

Mùa thu 1918, Hồng quân đã giải phóng vùng sông Vôn-ga. Bọn bạch vệ Tiệp đã bị đánh tan hoàn toàn cùng một lúc với việc tiêu diệt bọn Côn-tsắc. — 109.

¹⁰¹ Tại Đại hội 1 toàn Nga các hội đồng kinh tế quốc dân, họp ở Mát-xcô-va từ ngày 26 tháng Năm đến ngày 4 tháng Sáu 1918, người ta đã đưa ra thảo luận vấn đề "Quy chế về việc quản lý các xí nghiệp đã quốc hữu hóa". Bản dự thảo quy chế này đã được đem ra thảo luận vào ngày 28 và 30 tháng Năm tại phiên họp của phân ban tổ chức sản xuất của đại hội. Người đọc báo cáo về vấn đề này tại phân ban là ủy viên đoàn chủ tịch Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao G. Đ. Vanh-béc, người báo cáo bổ sung là một phần

tử "cộng sản cánh tả" V. M. Xmiếc-nốp và đại diện của công nghiệp U-ran V. N. An-đrôn-ni-cốp. Do bị áp lực của những phần tử "cộng sản cánh tả", phân ban tổ chức sản xuất của đại hội đã thông qua bản dự thảo "Quy chế" trái với đường lối của đảng là thiết lập chế độ thủ trưởng trong sản xuất và tập trung quản lý các xí nghiệp quốc hữu hóa.

Trước câu hỏi của Lê-nin trong bức thư, được in ở tập này, Rư-cốp đã trả lời rằng: theo yêu cầu của những phần tử "cộng sản cánh tả", ủy ban chỉnh lý một điều khoản trong quy chế về việc quản lý các xí nghiệp đã quốc hữu hóa — ủy ban này do phân ban nói trên lập ra — đã thông qua những quyết định sai lầm.

Sau khi nghiên cứu bản dự thảo "Quy chế" do phân ban thảo ra, Lê-nin đã phê phán mạnh mẽ dự thảo này, vạch rõ thực chất vô chính phủ - công đoàn chủ nghĩa của nó (xem Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 36, tr. 485). Theo đề nghị của V. I. Lê-nin, bản dự thảo này đã được chuyển sang ủy ban phối hợp trong đó có các đại diện của Hội đồng bộ trưởng dân ủy là V. I. Lê-nin, của Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao là A. I. Rư-cốp và G. Đ. Vanh-béc. Bản "Quy chế" được thảo dưới sự chỉ đạo của Lê-nin, đã được đại hội phê chuẩn. — 110.

¹⁰² V. I. Lê-nin viết thư này vì những lý do sau đây. Sau trận chiến đấu khốc liệt xảy ra vào ngày 29 tháng Năm 1918 bọn bạch vệ Tiệp đã chiếm được Pen-da. Hội đồng các dân ủy tỉnh, đứng đầu là chủ tịch V. V. Cu-ra-ép, đã chuyển trụ sở đến ga Ru-da-ép-ca. Trong bức điện gửi Lê-nin ngày 31 tháng Năm, Cu-ra-ép thông báo về việc bọn bạch vệ Tiệp bắt đầu rút ra khỏi Pen-da, đồng thời cũng cho biết là bọn bạch vệ Tiệp đã không đụng chạm đến Vụ phát hành tiền giấy ở Pen-da. Trong bức điện này Cu-ra-ép đề nghị cho thôi công tác ở Pen-da.

Sau khi Pen-da được giải phóng khỏi bọn bạch vệ Tiệp, Cu-ra-ép đã trở lại thành phố ấy và tiếp tục công tác ở đấy cho đến tháng Chín 1918. — 111.

¹⁰³ Ở đây có ý nói đến quyết định ngày 8 tháng Năm 1918 của Hội đồng bộ trưởng dân ủy về việc kiểm kê tất cả những xe ô-tô hiện có và về việc chuyển những xe tải không cần đến cho Bộ dân ủy lương thực. — 112.

¹⁰⁴ V. I. Lê-nin gửi cho công nhân Vức-xa bức điện này để trả lời bức điện của họ nói rằng vì "cuối cùng bị dồn vào cảnh quá đói

khổ" nên họ đã dùng các tàu thủy chở các đội của mình có vũ trang súng máy để đi tìm kiếm lúa mì bằng vũ lực. — 112.

¹⁰⁵ V. I. Lê-nin viết bằng tiếng Anh bức thư "Gửi những người xã hội chủ nghĩa - quốc tế chủ nghĩa ở Mỹ" trong thời gian nói chuyện với nhà báo Mỹ An-bớc Rít Uyn-li-am, đã đến gặp Lê-nin trước khi lên đường về Mỹ. — 113.

¹⁰⁶ G. I-a. Xô-côn-ni-cốp, N. I. Bu-kha-rin và I-u. La-rin đến Béc-lanh với tư cách đoàn viên trong phái đoàn xô-viết để tiến hành đàm phán về việc ký kết một hiệp định kinh tế với Đức. — 114.

¹⁰⁷ Đây là nói về I. Ph. Pô-pốp, đảng viên bôn-sê-vích từ năm 1905 đến năm 1914. Trong những năm chiến tranh thế giới lần thứ nhất, Pô-pốp bị cầm tù ở Đức; Pô-pốp đã trở về nước Nga xô-viết vào năm 1918. — 116.

¹⁰⁸ Cố lẽ đây là nói về bức thư của V. I. Lê-nin gửi I-a. A. Béc-din hoặc cho G. L. Sco-lốp-xki ngày 2 tháng Sáu 1918 (xem tài liệu tiếp theo). — 116.

¹⁰⁹ Không xác định được xem tài liệu nào đã được đính kèm theo bức thư để chuyển cho A. Ghin-bô. — 117.

¹¹⁰ Tài liệu in ở đây là để trả lời bức điện của A. A. I-óp-phê yêu cầu để cho đồng chí ấy được quyền phái I-u. La-rin — đồng chí này đến Béc-lanh với tư cách đoàn viên trong phái đoàn xô-viết — trở lại Mát-xcơ-va, bởi vì "không thể làm việc với đồng chí ấy được" (cũng xem cả tập này, tài liệu 164). — 118.

¹¹¹ Trong bức thư gửi V. I. Lê-nin, trưởng ban nhiên liệu thuộc Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao N. I. Xô-lô-vi-ép đã đề nghị — nhân việc Hội đồng bộ trưởng dân ủy ra quyết định ngày 5 tháng Sáu 1918 về việc gửi đến Ba-cu 50 triệu rúp — đưa ra chỉ thị cần thiết cho Bộ dân ủy tài chính về việc đặt cọc trước số tiền này cho Hội đồng kinh tế quốc dân Ba-cu để chi cho "những mục đích duy trì việc khai thác dầu mỏ". — 118.

¹¹² Những bức thư in ở đây gửi cho A. D. Txi-u-ru-pa kèm theo dự thảo đề cương tờ truyền đơn, đã được V. I. Lê-nin viết vì cần phải giải thích cho đồng đảo quân chúng công nhân hiểu rõ quyết định mà Hội đồng bộ trưởng dân ủy thông qua ngày 1 tháng Sáu 1918, nói về việc độc lập thu mua lương thực. Bản quyết định vạch rõ rằng những hoạt động thu mua riêng lẻ độc lập — điều mà đại

biểu của một số tổ chức và công đoàn yêu cầu Hội đồng bộ trưởng dân ủy cho phép được tiến hành — có thể làm rối loạn công tác lương thực, mở đường cho bọn cu-lắc và địa chủ, đưa cách mạng đến chô diệt vong. Bản quyết định đề ra nhiệm vụ thành lập các đội lương thực, chọn lọc trong đó những công nhân và viên chức ưu tú và trung thành "để tạo ra một lực lượng chiến đấu chung của công nhân để lập trật tự, giúp vào việc giám sát, thu thập tất cả số lúa mì thừa, chiến thắng hoàn toàn bọn đầu cơ" (xem "Các sắc lệnh của Chính quyền xô-viết", t. II, tr. 379 - 381).

Về vấn đề này cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 36, tr. 478, 479 - 481). — 118.

¹¹³ Bức điện này là để trả lời những bức điện của I. V. Xta-lin gửi từ Txa-ri-txun. Xta-lin cho biết về những biện pháp mà Xta-lin đã thi hành nhằm chuyển lúa mì về trung tâm và nhân đó đã đề nghị ra chỉ thị cho Ni-giờ-ni Nôp-gô-rốt phải gửi ngay các tàu thủy đến Txa-ri-txun. — 122.

¹¹⁴ Đây là nói đến việc thông qua "Sắc lệnh về tổ chức và cung cấp cho nông dân nghèo". Dự thảo sắc lệnh này đã được thảo luận trong phiên họp của Hội đồng bộ trưởng dân ủy tiến hành vào ngày 8 tháng Sáu 1918. Người đọc báo cáo về vấn đề này là A. D. Txi-u-ru-pa. Hội đồng bộ trưởng dân ủy đã quyết định chuyển dự thảo sắc lệnh này lên Ban chấp hành trung ương các Xô-viết vào thứ hai, tức là 10 tháng Sáu. Ngày 10 tháng Sáu, trước khi bắt đầu cuộc họp của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga, I-a. M. Xvéc-đlốp đã viết cho V. I. Lê-nin một bức thư, trong đó cho biết rằng các phần tử xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả đã đòi cần thiết phải hoãn lại, chí ít là một ngày, việc thảo luận bản sắc lệnh và Xvéc-đlốp và Txi-u-ru-pa thấy có thể tán thành đòi hỏi ấy vì cuộc họp của đảng đoàn bôn-sê-vích đã bị kéo dài mà phiên họp của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga vẫn chưa bắt đầu. Điện văn bằng điện thoại của Lê-nin chuyển cho Xvéc-đlốp là để trả lời bức thư của Xvéc-đlốp.

Theo đề nghị của I-a. M. Xvéc-đlốp, phiên họp của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga đã được chuyển sang ngày hôm sau vì lý do đêm đã khuya. Ngày 11 tháng Sáu "Sắc lệnh về tổ chức và cung cấp cho nông dân nghèo" đã được đem ra thảo luận trong phiên họp khẩn cấp của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga. Những phần tử xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả đã kịch liệt chống lại việc thông qua sắc lệnh này. Tuy

nhiên, với đại đa số phiếu, sắc lệnh này đã được thông qua và đến ngày 12 tháng Sáu 1918 thì được công bố trên báo "Tin tức của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga". — 123.

¹¹⁵ Trong bản báo cáo chuyển đi bằng đường dây trực tiếp, A. A. I-óp-phê đã thông báo với V. I. Lê-nin về bức công hàm mà I-óp-phê đã gửi cho chính phủ Đức về những biện pháp của Chính phủ xô-viết nhằm chuẩn bị chuyển các tàu thuộc Hạm đội Hắc-hải từ Nô-vô-rốt-xi-xcơ đến Xê-va-xtô-pôn và về việc Chính phủ xô-viết thi hành những cam kết đã nhận. Bức công hàm đồng thời cũng đòi cả phía Đức thực hiện những điều kiện mà Chính phủ xô-viết đưa ra (về vấn đề này hãy xem chú thích 97). I-óp-phê cũng thông báo cho Lê-nin biết về những biện pháp mà I-óp-phê đã thi hành nhằm mục đích không để xảy ra va chạm trong quan hệ với chính phủ Đức. — 125.

¹¹⁶ Sau khi bọn bạch vệ Tiệp-khắc và bọn bạch vệ chiếm thành phố Ôm-xcơ ngày 7 tháng Sáu 1918, tại thành phố này một chính phủ bù nhìn bạch vệ của Xi-bi-ri đã được thành lập với sự tham gia của bọn can thiệp. Đa số trong chính phủ này là gồm những phần tử xã hội chủ nghĩa - cách mạng, trong chính phủ còn có cả bọn men-sê-vích và bọn dân chủ - lập hiến. Nấp đằng sau những câu dân chủ suông, chính phủ này thi hành một chính sách phản cách mạng, chuẩn bị cơ sở để chuyển sang chế độ chuyên chính quân sự công khai của giai cấp tư sản và địa chủ.

Trong bức điện hỏi của G. E. Di-nô-ni-ép vấn đề được đề cập đến là vấn đề mua lúa mì ở Ôm-xcơ cho Pê-tơ-rô-grát. — 126.

¹¹⁷ Những bức thư gửi V. P. Mi-li-u-tin, I. E. Gu-cốp-xki và A. Đ. Txi-u-ru-pa được V. I. Lê-nin viết trong phiên họp của Hội đồng bộ trưởng dân ủy ngày 12 tháng Sáu 1918 trong thời gian thảo luận bản báo cáo của P. A. Cô-dơ-min về quỹ kinh phí của ngành chế tạo máy nông nghiệp. Do người ta phát hiện ra những thiếu sót trong công tác của Ban chế tạo máy nông nghiệp thuộc Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao, nên vấn đề chỉ 400 triệu rúp vào việc sản xuất máy móc nông nghiệp, nông cụ v. v. đã bị gác lại. Người ta đã thành lập một ủy ban để "nghiên cứu việc tổ chức công việc này và làm sáng tỏ những vấn đề được đưa ra trong quá trình thảo luận". — 128.

¹¹⁸ Đây là nói về Đại hội V các Xô-viết toàn Nga sắp tới.

Đại hội khai mạc ngày 4 tháng Bảy 1918 ở Mát-xcơ-va. Tại đại hội này, người đọc báo cáo về hoạt động của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga là I-a. M. Xvéc-đllop; người đọc báo cáo về hoạt động của Hội đồng bộ trưởng dân ủy là V. I. Lê-nin. Sau khi nghe các báo cáo của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga và của Hội đồng bộ trưởng dân ủy, với đa số phiếu đại hội đã thông qua nghị quyết do đảng đoàn cộng sản đưa ra, trong nghị quyết này đại hội đã tổ thái độ "hoàn toàn tán thành chính sách đối ngoại và đối nội của Chính phủ xô-viết". Đại hội đã bác bỏ nghị quyết của bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả, nghị quyết này đề nghị tổ rõ thái độ bất tín nhiệm với Chính phủ xô-viết, xé bỏ hòa ước Brét, thay đổi chính sách đối ngoại và đối nội của Chính quyền xô-viết. Ngày 9 tháng Bảy đại hội lại tiếp tục làm việc sau khi bị gián đoạn do cuộc phiến loạn phản cách mạng của bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả gây ra ngày 6 tháng Bảy. Sau khi nghe thông báo của chính phủ về những sự kiện trong các ngày 6 - 7 tháng Bảy, đại hội đã hoàn toàn tán thành những biện pháp kiên quyết của chính phủ nhằm thanh toán cuộc phiêu lưu tội lỗi của bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả.

Đại hội đã thảo luận các báo cáo về vấn đề lương thực và vấn đề tổ chức Hồng quân. Đại hội kết thúc bằng việc thông qua bản Hiến pháp đầu tiên của nước Cộng hòa liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga để chính thức ghi nhận, bằng luật pháp, những thành quả của nhân dân lao động đất nước xô-viết. — 131.

¹¹⁹ Đây là nói về sắc lệnh "Về các đài kỷ niệm của nước Cộng hòa", sắc lệnh này được thông qua ngày 12 tháng Tư 1918 tại phiên họp của Hội đồng bộ trưởng dân ủy (cũng xem cả tập này, tài liệu 131 và chú thích 78). — 133.

¹²⁰ V. I. Lê-nin có ý nói đến tài liệu dưới đây: cuốn sách nhỏ của R. Lúc-xăm-bua — Junius. "Die Krise der Sozialdemokratie" (Giu-ni-út. "Cuộc khủng hoảng trong Đảng dân chủ - xã hội"); cuốn sách nhỏ xuất bản ở Đức với tính cách "lưu hành nội bộ" — "Klassen-kampf gegen den Krieg! Material zum 'Fall' Liebknecht" ("Đấu tranh giai cấp chống chiến tranh! Tài liệu về 'vụ' Liếp-néch"); những đoạn cắt trong tờ "Berner Tagwacht" ("Người lính canh thành Béc-no") — cơ quan của Đảng dân chủ - xã hội Thụy-sĩ). — 135.

¹²¹ Bài báo của Ô. Ruy-lê, một nhà dân chủ - xã hội cánh tả Đức "Zur Parteispaltung" ("Về sự phân liệt trong đảng") đã được đăng

ngày 12 tháng Giêng 1916, trên tờ báo "Vorwärts" ("Tiến lên"), số 11, cơ quan trung ương của Đảng dân chủ - xã hội Đức. — 136.

¹²² *Referenten-Material aus Niederbarnim* — tài liệu dùng cho các báo cáo viên thuộc khu Ni-đéc-bác-nim (ngoại ô Béc-lanh), tài liệu này trích trong cuốn sách nhỏ của C. Lê-ghin dưới nhan đề "Warum müssen die Gewerkschaftsfunktionäre sich mehr am inneren Parteileben beteiligen?" ("Tại sao cán bộ công đoàn cần phải tham gia nhiều hơn nữa vào sinh hoạt nội bộ của đảng?"). — 136.

¹²³ Đây là nói về việc chính phủ Đức đòi chuyển các tàu thuộc Hạm đội Hắc-hải từ Nô-vô-rốt-xi-xco đến Xê-va-xtô-pôn. Về vấn đề này, hãy xem tập này, tài liệu 151 và chú thích 97. — 136.

¹²⁴ *Sắc lệnh về việc quốc hữu hóa công nghiệp dầu mỏ* đã được Hội đồng bộ trưởng dân ủy thông qua ngày 20 tháng Sáu 1918. — 136.

¹²⁵ *Vô-Iô-đác-xki*, V. — một trong những người lãnh đạo của đảng bộ bôn-sê-vích Pê-tô-rô-grát, tổng biên tập "Báo đỏ" ở Pê-tô-rô-grát và là ủy viên đoàn chủ tịch Xô-viết Pê-tô-rô-grát, đã bị bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng giết hại ngày 20 tháng Sáu 1918, bọn này đã trực tiếp đồng lõa với bọn bách vệ và thực hiện những âm mưu của bọn can thiệp nước ngoài, đã chuyển sang hành động khủng bố giết hại những người bôn-sê-vích.

Sau đó, ngày 30 tháng Tám, ở Pê-tô-rô-grát một tên xã hội chủ nghĩa - cách mạng đã giết chủ tịch Ủy ban đặc biệt ở Pê-tô-rô-grát là M. X. U-ri-txơ-ti. Cũng ngày hôm đó chúng lại thực hiện vụ ám sát dã man V. I. Lê-nin. Tên nữ đảng viên xã hội chủ nghĩa - cách mạng chuyên nghề khủng bố là Ca-plan đã nổ súng vào Lê-nin. Người bị thương nặng với hai viên đạn tẩm thuốc độc.

Trả lời hành động khủng bố tráng của bọn phản cách mạng, Chính quyền xô-viết đã thực hiện biện pháp khủng bố đó. Ngày 2 tháng Chín 1918, Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga đã thông qua nghị quyết chỉ rõ rằng tất cả bọn phản cách mạng và bọn cổ vũ chúng sẽ chịu trách nhiệm về mỗi hành động mưu sát các nhà hoạt động của Chính quyền xô-viết. Bản nghị quyết nói rõ: "Đứng trước hành động khủng bố tráng của kẻ thù của chính quyền công nông, công nhân và nông dân sẽ trả lời bằng biện pháp khủng bố đó rộng khắp để chống lại giai cấp tư sản và bọn tay sai của nó" ("Sự thật", số 187, ngày 3 tháng Chín 1918). — 140.

¹²⁶ Bức điện này là lời cảnh cáo cuối cùng đối với A. M. I-u-ri-ép (A-léch-xé-ép), chủ tịch Xô-viết khu Muốc-man-xco mà đa số ủy viên trong đó là bọn men-sê-vích và xã hội chủ nghĩa - cách mạng. Vì phạm các chỉ thị của Chính phủ xô-viết, ngay từ ngày 2 tháng Ba 1918 I-u-ri-ép đã tiến hành đàm phán với đại diện khối Đồng minh và đã ký với chúng cái gọi là "hiệp định miệng". Thực tế hiệp định này trao cho quân "đồng minh" đảm nhiệm việc chỉ huy các lực lượng quân sự và điều khiển nền kinh tế của khu này. Bọn đế quốc Anh, Pháp và Mỹ đã đổ bộ lên Muốc-man-xco. Bất chấp những lời cảnh cáo nhiều lần của Chính phủ xô-viết, I-u-ri-ép vẫn tiếp tục đe dọa lối lối của mình. Ngày 26 tháng Sáu, trong bức điện vô tuyến, I-u-ri-ép đã nêu ra với Lê-nin vấn đề cần phải tiếp tục nhượng bộ cho bọn can thiệp. Bức điện in ở tập này là sự trả lời của V. I. Lê-nin về ý kiến đó.

A. M. I-u-ri-ép và Ban chấp hành Xô-viết Muốc-man-xco do bọn men-sê-vích và bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng thao túng đã không chấp hành các chỉ thị của V. I. Lê-nin. Ngày 6 tháng Bảy, bọn phản bội trong Xô-viết Muốc-man-xco đã ký với bọn can thiệp một bản hiệp định chính thức khẳng định sự đồng ý của bọn chúng để cho bọn đế quốc ngoại bang tiếp tục chiếm đóng khu này.

Vì tội phản quốc, Chính phủ xô-viết đã tuyên bố I-u-ri-ép là kẻ thù của nhân dân và đặt y ra ngoài vòng pháp luật. — 141.

¹²⁷ Bức điện gửi các đội trưởng các đội trưng dụng được viết nhân việc Hội đồng bộ trưởng dân ủy trong phiên họp ngày 1 tháng Bảy 1918 đã thảo luận thông báo của Bộ dân ủy giao thông về những đơn phản kháng đã nhận được của công nhân viên đường sắt về những hành động phi pháp của một số đội trưng dụng. Dự thảo bức điện này là do V. I. Lê-nin đưa ra. Còn giữ được bản đánh máy của bức điện này, với những chỗ sửa đổi và bổ sung của Lê-nin. — 145.

¹²⁸ Vụ giết hại đại sứ Đức Miéc-bách do hai tên xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả Bli-um-kin và An-đrê-ép thực hiện vào chiều ngày 6 tháng Bảy, sau khi chúng dùng giấy tờ giả để lọt vào sứ quán Đức nói là để đàm phán với Miéc-bách rồi ném bom vào Miéc-bách. Bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả tính toán là bằng hành động ấy chúng sẽ gây ra được chiến tranh với nước Đức và với sự ủng hộ của tất cả những kẻ thù khác của cách mạng, chúng có thể lật đổ được Chính quyền xô-viết. Vụ giết hại Miéc-

bách là sự mở đầu của cuộc phiến loạn phản cách mạng của bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả nổ ra ở Mát-xcơ-va vào các ngày 6 - 7 tháng Bảy 1918, cuộc phiến loạn này là một bộ phận trong cuộc nổi dậy chung của các lực lượng phản cách mạng trong nước và của bọn đế quốc thuộc khối Đồng minh nhằm chống lại nước Nga xô-viết; các phái đoàn ngoại giao của nước ngoài đã bí mật ủng hộ bọn phiến loạn.

Cuộc phiến loạn xảy ra vào những ngày Đại hội V các Xô-viết toàn Nga đang họp. Tổng số quân phiến loạn là 1 800 tên. Bọn phiến loạn đã nã đại bác vào Crem-li, chiếm tổng đài điện thoại và điện báo. Sau khi chiếm 2 giờ, chúng lấy danh nghĩa Ban chấp hành trung ương đảng xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả, truyền đi một số lời kêu gọi có tính chất khêu khích, những thông báo và điện báo loan tin rằng chính quyền đã lọt vào tay bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả và rằng những hành động của chúng được toàn thể dân chúng hoan nghênh.

Đại hội V các Xô-viết đã ra chỉ thị cho chính phủ phải lập tức trấn áp cuộc phiến loạn. Đảng đoàn xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả tại đại hội đã bị bắt. Nhờ những biện pháp tích cực của Chính phủ xô-viết, nhờ những hành động nhất trí của công nhân và đơn vị bảo vệ Mát-xcơ-va, cuộc phiến loạn đã bị dập tắt. — 150.

¹²⁹ C. A. Mê-khô-nô-sin, ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận phía Đông, đã dùng đường dây trực tiếp để hỏi về tình hình sau khi xảy ra vụ phiến loạn do bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả gây ra ở Mát-xcơ-va vào ngày 6 tháng Bảy 1918. Mê-khô-nô-sin đề nghị cho biết xem A. L. Cô-lê-ga-ép, một đảng viên xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả đã giữ một lập trường như thế nào. Ngoài ra Mê-khô-nô-sin còn thông báo rằng tư lệnh các đơn vị mặt trận phía Đông là M. A. Mu-ra-vi-ép, một đảng viên xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả, đã tuyên bố trung thành với Chính quyền xô-viết và từ bỏ danh hiệu đảng viên xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả, nếu đảng này chống lại Chính quyền xô-viết.

Tuy nhiên, Mu-ra-vi-ép đưa ra lời tuyên bố này để che giấu hoạt động phản bội của mình. Sau khi nhận được bức điện của Ban chấp hành trung ương đảng xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả loan tin là đường như bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả đã cướp được chính quyền ở Mát-xcơ-va, Mu-ra-vi-ép đã ngả về phía bọn phiến loạn. Theo kế hoạch của bọn này, Mu-ra-vi-ép có nhiệm vụ phát động quân đội thuộc mặt trận phía Đông nổi dậy

chống Chính quyền xô-viết và phối hợp cùng với quân bạch vệ Tiệp-khắc tiến quân về Mát-xcơ-va. Ngày 10 tháng Bảy, sau khi đến Xim-biéc-xcơ, Mu-ra-vi-ép đã tuyên bố rằng y không thừa nhận hòa ước Brét và tuyên chiến với nước Đức.

Chính phủ xô-viết đã thi hành những biện pháp khẩn cấp để đề bẹp cuộc phiêu lưu của Mu-ra-vi-ép. Trong thông báo ngày 11 tháng Bảy của chính phủ, Mu-ra-vi-ép bị coi là tên phản bội và kẻ thù của Chính quyền xô-viết. Tối 11 tháng Bảy Mu-ra-vi-ép được mời dự phiên họp của Ban chấp hành Xô-viết Xim-biéc-xcơ. Tại phiên họp này, khi người ta đọc những bức điện có tính chất phản bội của Mu-ra-vi-ép về việc y đình chỉ hoạt động quân sự chống lại bọn can thiệp và bọn bạch vệ, thì những người cộng sản đã đòi bắt giam tên này. Mu-ra-vi-ép định chống cự và bị giết chết, còn những tên đồng lõa với y thì bị bắt. — 154.

¹³⁰ Chỉ thị của V. I. Lê-nin có ý nói về việc chặn đứng cuộc tấn công của quân bạch vệ vào Txa-ri-txun. Giữa tháng Bảy ga Ti-khô-rết-xcai-a bị bọn bạch vệ chiếm. Về sau cuộc tiến quân của bọn bạch vệ gặp phải sự kháng cự mạnh mẽ của Hồng quân, một quân đội đã nhanh chóng chấn chỉnh được lực lượng của mình và đã lập được tuyến bảo vệ vững chắc — theo chỉ thị của Lê-nin — con đường dẫn đến Txa-ri-txun. — 156.

¹³¹ Trong các thư in ở đây của V. I. Lê-nin gửi I. E. Gu-cốp-xki vấn đề được đề cập đến là vấn đề chuẩn bị phát hành tiền mới của Nhà nước xô-viết. Cũng xem cả tập này, tài liệu 123, chú thích 73. — 157.

¹³² Rõ ràng là có ý muốn nói đến việc đảng ủy Xa-ra-tốp của đảng xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả triệu tập một hội nghị nhân vụ phiến loạn do đảng này gây ra ở Mát-xcơ-va, và hội nghị đã thông qua một nghị quyết lên án hành động của Ban chấp hành trung ương đảng xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả nhằm mục đích thủ tiêu Chính quyền xô-viết. Đội chiến đấu của các đảng viên xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả ở Xa-ra-tốp đã mở một phiên họp riêng nêu rõ sự phản bội của bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả ở Mát-xcơ-va, và tuyên bố vẫn giữ lập trường bảo vệ Chính quyền xô-viết.

Nhận được thông báo truyền đi từ Xa-ra-tốp cho biết những quyết định của hội nghị các đảng viên xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả, V. I. Lê-nin đã gửi bản thông báo đó đến báo "Sự thật", kèm theo đoạn mào đầu như sau: "Chính ủy I-va-nốp, trên đường

đi đến Cáp-ca-dơ, từ Xa-ra-tốp đã gửi về bản thông báo". Thông báo này được đăng trên tờ "Sự thật" kèm theo câu mào đầu này. — 159.

¹³³ Đây là nói về công trình sư N. D. Vi-nô-gra-đốp là người mà đoàn chủ tịch Xô-viết Mát-xcô-va đã giao chịu trách nhiệm theo dõi việc thi hành sắc lệnh của Hội đồng bộ trưởng dân ủy về việc hạ bỏ những tượng đài vua chúa và bọn tôi tớ của vua chúa, và đưa ra những đề án các đài kỷ niệm mới về Cách mạng xã hội chủ nghĩa ở Nga.

V. I. Lê-nin viết bức thư in ở đây tại phiên họp Hội đồng bộ trưởng dân ủy. Nhận được thư trả lời của Lu-na-tsác-xki cho biết là đồng chí ấy vẫn chưa trao đổi với Vi-nô-gra-đốp, Lê-nin viết như sau: "Đồng chí liệu có thể gọi điện thoại cho Vi-nô-gra-đốp và hẹn ngày mai gặp anh ta được không?"; "Đồng chí đã có số điện thoại của đồng chí đó chưa?". Sau đó đã chỉ thị cho thư ký gọi điện cho N. D. Vi-nô-gra-đốp (xem tài liệu tiếp sau). — 159.

¹³⁴ Tài liệu này được viết nhân có bức thư của ban hậu cần của quân khu Bắc Cáp-ca-dơ gửi đến Ban lãnh đạo Bộ hàng hải yêu cầu cấp tốc gửi 8 - 10 tàu có động cơ đến biển Ca-xpiên và sông Cu-ra để trao cho Hội đồng bộ trưởng dân ủy Ba-cu sử dụng. Trong thư có liệt kê các loại tàu, chỉ rõ rằng những tàu này phải được trang bị pháo và súng máy, cũng như có phụ tùng dự trữ cho động cơ. — 160.

¹³⁵ Trả lời câu hỏi của V. I. Lê-nin, N. I. Pốt-vô-xki, ủy viên Hội đồng quân sự tối cao, cho biết là những đơn vị cần phải gửi từ Cuốc-xco đến mặt trận phía Đông thì hiện còn đang được xây dựng và rằng một lữ đoàn gồm 3 trung đoàn kèm theo ba đại đội sẽ được đưa lên tàu vào ngày 23 tháng Bảy. — 161.

¹³⁶ Đây là nói về việc thành lập đội đặc biệt để bảo vệ sứ quán Đức do những lý do sau đây. Lợi dụng vụ ám sát có tính chất khiêu khích do bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả gây ra, ngày 6 tháng Bảy 1918, khi chúng giết hại đại sứ Đức Miéc-bách (xem chú thích 128), chính phủ Đức đã đòi đưa vào Mát-xcô-va một tiểu đoàn lính Đức, gọi là để bảo vệ sứ quán. Yêu sách này đã bị Chính phủ xô-viết kiên quyết bác bỏ và tuyên bố rằng Chính phủ xô-viết sẽ đảm bảo việc bảo vệ sứ quán. Tuy nhiên, về sau nhu cầu thành lập đội bảo vệ kể trên đã không còn được đề ra nữa, bởi vì chẳng

bao lâu sau sứ quán Đức đã chuyển đến thành phố Po-xcôp lúc đó đang bị quân Đức chiếm đóng. — 162.

¹³⁷ Đây là nói về đề nghị của N. I. Pốt-vô-xki muốn đảm nhận lãnh đạo việc trấn áp cuộc phiến loạn của quân Tiệp-khắc và trấn áp những hoạt động phản cách mạng ở vùng sông Vôn-ga và ở U-ran. — 163.

¹³⁸ Đây là nói về bức điện của I. V. Xta-lin, gửi ngày 20 tháng Bảy 1918, đánh đi từ Txa-ri-txưn cho X. G. Sau-mi-an. Trong bức điện này Xta-lin lên án chính sách của bọn men-sê-vich, bọn đa-snắc (phái "Liên minh") và bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng trong Xô-viết Ba-cu, bọn này dùng chiêu bài bảo vệ Ba-cu chống cuộc tấn công của quân Thổ-nhĩ-kỳ để mời quân Anh "đến giúp". Thay mặt Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga và Hội đồng bộ trưởng dân ủy, Xta-lin đòi Hội đồng bộ trưởng dân ủy Ba-cu thi hành không điều kiện những nghị quyết của Đại hội V các Xô-viết toàn Nga về chính sách đối ngoại độc lập và về cuộc đấu tranh kiên quyết chống bọn sai của tư bản nước ngoài.

Về vấn đề này, cũng xem cả bức điện của V. I. Lê-nin gửi X. G. Sau-mi-na ngày 29 tháng Bảy 1918 (tập này, tài liệu 235). — 166.

¹³⁹ Ở đây nói đến bức điện đánh đi từ Ta-skien ngày 24 tháng Bảy 1918 của Ph. I. Cô-lê-xốp, chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy nước Cộng hòa Tuốc-ke-xtan yêu cầu giúp đỡ về quân sự. — 167.

¹⁴⁰ Đây là nói về vụ phiến loạn của bọn bạch vệ ở I-a-rô-xláp, do bọn đế quốc khôi Đồng minh chuẩn bị với sự tham gia tích cực của bọn men-sê-vich và bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng. Việc tổ chức vụ phiến loạn nằm trong kế hoạch chung của bọn phản cách mạng chống Chính quyền xô-viết. Bọn can thiệp định phối hợp cuộc phiến loạn vũ trang ở I-a-rô-xláp với vụ phiến loạn của bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả ở Mát-xcô-va. Ngày 6 tháng Bảy 1918 bọn phiến loạn đã chiếm trung tâm thành phố, chiếm kho súng, điện báo, bưu chính và những cơ quan khác. Đảng bộ ở các xí nghiệp đã đoàn kết quần chúng chung quanh mình và kêu gọi họ trấn áp vụ phiến loạn. Để chi viện cho công nhân I-a-rô-xláp, Chính phủ xô-viết đã phái một số đơn vị quân đội và các đội vũ trang từ Mát-xcô-va, từ Pê-tơ-rô-grát, I-va-nô-vô - Vô-dơ-nê-xen-xco, Cô-xtơ-rô-ma, Vô-lô-gđa, Rư-bin-xco đến. Ngày 21 tháng Bảy 1918 cuộc phiến loạn đã bị dập tắt. — 167.

¹⁴¹ Phái Xpác-ta-cút — thành viên của một tổ chức cách mạng của những người dân chủ - xã hội cánh tả Đức; nhóm «Xpác-ta-cút» được hình thành vào đầu cuộc chiến tranh để quốc chủ nghĩa thế giới, những người thành lập ra nhóm này là C. Liếp-néch, R. Lúc-xăm-bua, Ph. Mê-rinh, C. Txét-kin, I-u. Mác-khlép-xki, L. I-ô-ghi-khe-xơ (Tư-sca) và V. Pích. Phái Xpác-ta-cút đã tiến hành tuyên truyền cách mạng trong quần chúng, tổ chức những hoạt động đấu tranh chống chiến tranh, lãnh đạo các cuộc bãi công, vạch trần tính chất đế quốc chủ nghĩa của cuộc chiến tranh thế giới và hành động phản bội của bọn thủ lĩnh cơ hội chủ nghĩa trong Đảng dân chủ - xã hội. Tháng Tư 1917, nhóm này gia nhập Đảng dân chủ - xã hội độc lập Đức thuộc phái giữa nhưng vẫn giữ tính chất độc lập về mặt tổ chức trong đảng này. Tháng Mười một 1918, trong quá trình cách mạng ở Đức, phái Xpác-ta-cút đã hợp thành "Liên minh Xpác-ta-cút" và sau khi công bố cương lĩnh của mình — vào ngày 14 tháng Chạp 1918 — tổ chức này đã đoạn tuyệt với phái "độc lập". Tại Đại hội thành lập, họp trong thời gian từ 30 tháng Chạp 1918 đến 1 tháng Giêng 1919, phái Xpác-ta-cút đã lập ra Đảng cộng sản Đức. — 169.

¹⁴² Ở cuối bức thư, V. I. Lê-nin đã đóng con dấu nhà nước Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga. — 170.

¹⁴³ Bức điện của V. I. Lê-nin là để trả lời bức điện gửi đi từ Ba-cu trong đó có nói đến cuộc tấn công của quân Thổ-nhĩ-kỳ và đến những hành động phản bội của bọn đa-snắc (phái "Liên minh"), bọn men-sê-vich và bọn chủ nghĩa - cách mạng. Bức điện còn nói đến phiên họp đặc biệt của Xô-viết Ba-cu ngày 25 tháng Bảy 1918 trong đó mặc dù có sự phản đối dữ dội của những người bôn-sê-vich lãnh đạo Chính quyền xô-viết ở Ba-cu, nhưng bọn đa-snắc (phái "Liên minh"), bọn men-sê-vich và bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng, với đa số phiếu không đáng kể, đã thông qua được nghị quyết mời quân đội Anh "đến giúp" cho Ba-cu.

Tuy rằng trong phiên họp của Xô-viết Ba-cu, sau khi nghị quyết "mời" quân Anh được thông qua, những người bôn-sê-vich đã tuyên bố từ chức bộ trưởng dân uỷ, nhưng họ vẫn tiếp tục đấu tranh để bảo vệ Chính quyền xô-viết. Tại phiên họp khẩn cấp của Ban chấp hành Xô-viết Ba-cu ngày 26 tháng Bảy 1918 người ta đã quyết định là cho đến khi giải quyết dứt khoát vấn đề chính quyền, tất cả các bộ trưởng dân uỷ đều ở nguyên cương vị của mình. Hội nghị đảng bộ bôn-sê-vich toàn Ba-cu họp vào ngày 27

tháng Bảy đã quyết định tổ chức gấp cuộc phòng thủ Ba-cu dưới sự lãnh đạo của Hội đồng bộ trưởng dân uỷ, ban bố lệnh tổng động viên và kêu gọi công nhân bảo vệ thành phố và bảo vệ Chính quyền xô-viết. Hội đồng bộ trưởng dân uỷ Ba-cu đã thực hiện một số biện pháp để thi hành quyết định kể trên.

Cũng trong những ngày gửi bức điện cho X. G. Sau-mi-an, V. I. Lê-nin phát biểu tại phiên họp liên tịch ngày 29 tháng Bảy 1918 giữa Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga với Xô-viết Mát-xcô-va, các uỷ ban công xưởng - nhà máy và các công đoàn Mát-xcô-va, Người đã đánh giá cao hoạt động của những người cộng sản Ba-cu, nhấn mạnh rằng bằng hành động đấu tranh chống lại chủ trương «mời» bọn Anh, «họ đã hành động một cách duy nhất xứng đáng là người xã hội chủ nghĩa chân chính, nghĩa là người xã hội chủ nghĩa trong hành động chứ không phải trên lời nói» (Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 37, tr. 8). — 171.

¹⁴⁴ Trưởng hạm giao thông Mát-xcô-va là V. I. Lê-đốp-xki trong bức điện ngày 28 tháng Bảy 1918 đã cho biết là một số cán bộ có trọng trách đã đưa ra những đòi hỏi quá đáng yêu cầu cấp những toa tàu đã được phân loại, và Lê-đốp-xki đề nghị hạn chế quyền sử dụng những toa tàu này. Về sau người ta đã thảo ra một văn bản riêng, được phê chuẩn bằng một quyết định của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga "Quy tắc sử dụng các toa xe lẻ đã được phân loại và những toa chuyên dùng và tổ chức những đoàn tàu đặc biệt" (xem "Tin tức của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga", số 195, ra ngày 10 tháng Chín 1918). — 173.

¹⁴⁵ Về sau này, khi trả lời câu hỏi của L. A. Phô-ti-ê-va về bức thư này của V. I. Lê-nin, I-u. La-rin đã cho Phô-ti-ê-va biết như sau: "Bức thư của Vla-di-mia I-lích do chị gửi đến (về vấn đề soạn một cuốn sách nhỏ nói về Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao) thì tôi chưa nhận được bao giờ. Có thể, bức thư này thuộc vào thời gian tôi được phái (1918) đến Béc-lanh tiến hành đàm phán với bọn Đức, và bức thư này có thể được chuẩn bị sẵn để khi nào tôi về thì chuyển. Chí ít thì sau khi trả về tôi cũng đã nhận được của Vla-di-mia I-lích một bức thư về đề tài tương tự, nhưng với một nội dung phong phú hơn: viết về nước Cộng hoà xô-viết nói chung, không phải chỉ nói về Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao* để giới

* Bức thư này không tìm ra được.

thiệu những thành quả của chúng ta trong một năm với nước ngoài và với nhân dân nước ta. Chính nhằm mục đích này, Vla-đi-mia I-lịch về sau đã viết chỉ thị cho tất cả các ngành thông báo cho tôi biết tất cả những gì tôi yêu cầu*. Song, những tài liệu mà các ngành gửi đến thì đáp ứng rất ít, do đó chúng tôi buộc phải thôi không thảo một bản báo cáo cụ thể như vậy của chính phủ về thành tích năm đầu của Chính quyền xô-viết, chắc là ý nghĩ về một bản báo cáo như vậy làm cho Vla-đi-mia I-lịch bỏ ý định soạn thảo một cuốn sách nhỏ chỉ riêng về Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao".

Nhiệm vụ do V. I. Lê-nin giao cho — nhiệm vụ này La-rin đã nói đến trong bức thư gửi Phô-ti-ê-va — có liên quan đến quyết định do Lê-nin thảo ra và đã được Hội đồng bộ trưởng dân uỷ thông qua ngày 29 tháng Tám 1918, quyết định này quy định các bộ dân uỷ phải trình các báo cáo, bằng văn bản, về hoạt động của họ từ ngày 25 tháng Mười (7 tháng Mười mốt) 1917 và bức thư của Lê-nin gửi các bộ trưởng dân uỷ nói về vấn đề này (Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 37, tr.94 - 95). — 175.

¹⁴⁶ Đây là nói về bức điện của Goóc-bu-nốp, thủ trưởng đội bảo vệ tuyến đường sắt khu Cuốc-xco - Ni-giơ-ni Nốp-gô-rốt; Goóc-bu-nốp cho biết là nhóm tù binh Áo và Đức bị đồng chí ấy chặn giữ vào đêm 1 rạng ngày 2 tháng Tám 1918 và bị giải vào thành phố Xéc-pu-khổp thì sau đó mấy giờ lại bị đồng chí ấy chặn giữ ở ga Xéc-pu-khổp, lần này những tù binh kể trên trình giấy tờ do cơ quan dân uỷ dân sự Xéc-pu-khổp cấp và cho phép nhóm tù binh đến Mát-xcơ-va. Trong bức điện có chỉ rõ là để được cấp giấy phép — việc này vi phạm quyết định về thể thức đi vào thành phố Mát-xcơ-va — mỗi tù binh phải nộp một rúp cho cơ quan dân uỷ này. — 179.

¹⁴⁷ Ngày 2 tháng Tám 1918 khối Đông minh đã cho quân đổ bộ lên Ác-khan-ghen-xco. Cùng ngày hôm ấy, được sự giúp sức của bọn can thiệp, tại Ác-khan-ghen-xco, một chính phủ phản cách mạng được thành lập đứng đầu là Tsai-cốp-xki, một phần tử "xã hội chủ nghĩa nhân dân". Quân đội của bọn can thiệp đã tấn công vào Vô-lô-gđa và Cốt-la-xo. — 180.

¹⁴⁸ Đội của V. L. Pa-ni-u-skin được chuyển đến mặt trận phía Đông. — 182.

* Xem Văn tập Lê-nin, t. XXI, tr. 139.

¹⁴⁹ Đây là nói về những sắc lệnh của Hội đồng bộ trưởng dân uỷ, được thảo ra trên cơ sở "Đề cương về vấn đề lương thực" (xem Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 37, tr. 37-40) do V. I. Lê-nin viết ngày 2 tháng Tám 1918, những sắc lệnh đó là: "Về vấn đề thu hút những tổ chức công nhân vào việc thu mua lúa mì" (trong bức thư của Lê-nin, sắc lệnh này được gọi là sắc lệnh về những đoàn tàu đi tập thể) và "Sắc lệnh về các đội thu hoạch và thu hoạch - trưng dụng". Những sắc lệnh này đã được thông qua tại các phiên họp của Hội đồng bộ trưởng dân uỷ ngày 3 và 4 tháng Tám 1918 và được công bố trên báo "Tin tức của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga" ngày 6 tháng Tám.

Ở tiết 7 được nhắc tới ở dưới đây của sắc lệnh "Về vấn đề thu hút những tổ chức công nhân vào việc thu mua lúa mì" có nói: "Những đội được phái đi thu hoạch lúa mì có nhiệm vụ giúp nhân dân địa phương trong việc thu hoạch mùa màng". — 184.

¹⁵⁰ Lệnh gửi Hội đồng quân sự tối cao do V. I. Lê-nin viết trên bản báo cáo của các cán bộ lãnh đạo của mặt trận phía Bắc là M. X. Kê-đrốp và A. V. Ay-đúc gửi ngày 8 tháng Tám 1918, bản báo cáo này đã liệt kê các loại quân trang và đạn dược cần thiết cho mặt trận.

Ngày 9 tháng Tám M. D. Bôn-tsơ - Bru-ê-vich, một cán bộ lãnh đạo quân sự trong Hội đồng quân sự tối cao, đã gửi cho Lê-nin bản báo cáo về việc chấp hành lệnh của Lê-nin. — 186.

¹⁵¹ Ngày 31 tháng Bảy 1918, dưới áp lực của kẻ thù bên ngoài và vì một số hoàn cảnh trong nước, Chính quyền xô-viết ở Ba-cu đã tạm thời bị sup đổ (xem chú thích 143). Ngày 1 tháng Tám, bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng, bọn men-sê-vich và bọn đa-snắc (phái "Liên minh") đã lập ra một chính phủ phản cách mạng, cái gọi là "Chuyên chính Ban chấp hành trung ương Hạm đội Ca-xpiên". Thực chất là cơ quan đặc vụ của khối Đông minh, "Chuyên chính Ban chấp hành trung ương Hạm đội Ca-xpiên" đã cử ngay đại diện của mình đến I-răng cầu cứu bọn Anh, và đến ngày 4 tháng Tám một đội quân Anh đã đổ bộ vào Ba-cu.

Trong những ngày gian nguy ấy, những người cộng sản Ba-cu đã đứng trong quần chúng công nhân. Họ giải thích cho quần chúng lao động hiểu rõ tình hình xảy ra, vạch trần chính sách phản bội của bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng, bọn men-sê-vich và bọn đa-snắc (phái "Liên minh"). Tuy vậy những người cộng sản Ba-cu đã không có lực lượng và điều kiện để thay đổi một cách căn bản tình

hình chính trị. Ngày 12 tháng Tám hội nghị của những người cộng sản đã thông qua một quyết định là tạm thời dời địa điểm đến A-xtô-ra-khan, mang theo thật nhiều vũ khí, quân trang và tài sản. Hội nghị đã cử một nhóm các đồng chí ở lại Ba-cu để lãnh đạo hoạt động của đảng ở thành phố này.

Kế hoạch sơ tán đến A-xtô-ra-khan đã không thực hiện được. Những cán bộ lãnh đạo Chính quyền xô-viết ở Ba-cu đã bị bắt và bị giam vào nhà tù. Giữa tháng Chín 1918 bộ chỉ huy Thổ-nhĩ-kỳ đã xua quân mở cuộc tấn công vào Ba-cu. Quân của "Chuyên chính Ban chấp hành trung ương Hạm đội Ca-xpien" và tốp quân Anh rời bỏ thành phố. Sáng ngày 15 tháng Chín, bọn Thổ-nhĩ-kỳ và bọn mu-xava (phái "Bình đẳng") đã chiếm đóng Ba-cu. Ngay trước khi quân Thổ-nhĩ-kỳ chiếm Ba-cu, một nhóm đảng viên cộng sản đã giải thoát các bộ trưởng dân uỷ và những đảng viên bôn-sê-vích khác ra khỏi nhà tù. Họ đã đi trên chiếc tàu "Tuốc-men" rời khỏi Ba-cu. Nhưng ngày 17 tháng Chín đội thuỷ thủ phản cách mạng đã lái chiếc tàu này vào cảng Cra-xnô-vốt-xco là nơi mà bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng, bọn men-sê-vich và bọn can thiệp Anh thống trị. Tại Cra-xnô-vốt-xco tất cả các uỷ viên Hội đồng bộ trưởng dân uỷ Ba-cu và những cán bộ khác đã lập tức bị bắt giam. Đêm 19 rạng ngày 20 tháng Chín 1918, 26 nhà hoạt động của Công xã Ba-cu (X. G. Sau-mi-an, P. A. Đgia-pa-rít-dê, M. A. A-di-dơ-bé-cốp, I. T. Phi-ô-le-tốp, I-a. Đ. Dê-vin, G. N. Coóc-ga-nốp, M. G. Vê-di-rốp và những người khác) — mà tên tuổi đã đi vào lịch sử với tên gọi 26 bộ trưởng dân uỷ Ba-cu — đã bị bọn can thiệp Anh, có sự tham gia trực tiếp của bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng và bọn men-sê-vich, giết hại một cách dã man ở sa mạc Da-ca-xpien. — 187.

¹⁵² Sau khi quân đội thuộc khối Đồng minh chiếm thành phố Ác-khan-ghen-xco ngày 2 tháng Tám 1918, một nhóm cán bộ của Ban chấp hành Xô-viết tỉnh Ác-khan-ghen-xco đã đến thành phố Vô-lô-gđa gặp M. X. Kê-đrốp để báo cáo về tình hình ở Bắc Đô-vi-na. Tại Vô-lô-gđa nhóm cán bộ này đã được xem bản mệnh lệnh của L. Đ. Tô-rốt-xki đòi liệt những cán bộ rời khỏi Ác-khan-ghen-xco như là những kẻ đảo ngũ và truy tố trước Toà án cách mạng tối cao. Nhóm đảng viên này đã phản nỗ trước lệnh này — vì họ không trực tiếp chịu trách nhiệm về sự thất thủ của Ác-khan-ghen-xco — và đề nghị V. I. Lê-nin và I-a. M. Xvéc-đlốp cho phép họ đến Mát-xco-va và báo cáo sự thật về các diễn biến. Để trả lời họ, Lê-nin đã gửi bức điện in ở đây. — 189.

¹⁵³ Ở đây muốn nói về thông báo của chủ tịch tỉnh uỷ Pen-da E. B. Bô-sơ về tình hình trong tỉnh.

Ngày 5 tháng Tám 1918 tại tổng Cu-tsơ-ki thuộc huyện Pen-da đã nổ ra một cuộc phiến loạn của bọn cu-lắc, chẳng bao lâu sau cuộc phiến loạn này đã lan sang những tổng lân cận. Bằng thủ đoạn lừa bịp và cưỡng bức, bọn cu-lắc đã thu hút được nhiều trung nông và thậm chí cả nông dân nghèo tham gia cuộc phiến loạn này. Ngày 8 tháng Tám cuộc phiến loạn ở huyện Pen-da đã bị dẹp tan, tuy nhiên tình hình trong tỉnh vẫn tiếp tục căng thẳng. Đêm 18 rạng ngày 19 tháng Tám một cuộc phiến loạn của bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả nổ ra ở huyện ly Tsem-bác (xem chú thích 165). Các cán bộ lãnh đạo ở Pen-da đã tỏ ra không kiên quyết đúng mức trong việc trấn áp những vụ phiến loạn phản cách mạng. V. I. Lê-nin đã gửi một số bức điện đến Pe-da đòi lập tức thi hành những biện pháp kiên quyết trong cuộc đấu tranh chống bọn cu-lắc. — 189.

¹⁵⁴ Đây là nói về Vụ phát hành tiền giấy, cơ quan này đảm nhiệm việc in tiền giấy và tem bưu điện và đã được sơ tán từ Pe-tơ-rô-grát đến Pen-da. — 189.

¹⁵⁵ Ngày 10 tháng Tám 1918 V. V. Cu-ra-ép đã gửi điện cho V. I. Lê-nin và I-a. M. Xvéc-đlốp cho biết là nông dân tỉnh Pen-da đã không được biết rõ về những biện pháp của Chính quyền xô-viết, còn bọn tay chân của Quốc hội lập hiến Xa-ma-ra đi đến các làng và có nhiều dấu hiệu chứng tỏ sự tồn tại của những ổ phản cách mạng ở trong tổng. Bức điện cho biết về ảnh hưởng xấu của cuộc phiến loạn cu-lắc ở huyện Pen-da đối với những đơn vị Hồng quân ở địa phương. Nhằm mục đích tranh thủ nông dân lao động về phía Chính quyền xô-viết Cu-ra-ép đã đề nghị lập ra ở các vùng giáp mặt trận — Pen-da, Ca-dan và Xa-ra-tốp — các ban cổ động và tuyên truyền của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga. — 190.

¹⁵⁶ Trả lời bức thư trước của V. I. Lê-nin, A. Đ. Txi-u-ru-pa viết: "Khi nào thực tế có lực lượng mới có thể bắt giữ con tin. Lực lượng ấy có không? Điều này đáng nghi ngờ". — 192.

¹⁵⁷ Ở đây muốn nói về việc M. X. Kê-đrốp đi Mát-xco-va, sự kiện ấy trùng với thời gian bọn can thiệp thuộc khối Đồng minh mở đầu cuộc tấn công theo hướng Vô-lô-gđa và Cốt-la-xơ.

Với ý định tổ chức "việc bảo vệ Cốt-la-xơ bằng bất kỳ giá nào" — vì ở đó tập trung một khối lượng dự trữ lớn chất nổ —

V. I. Lê-nin đã phái đến Cốt-la-xơ một nhóm nhân viên phá mìn để tiến hành những công việc chuẩn bị phá nổ các kho đạn dược ở Cốt-la-xơ và ra lệnh phá nổ những kho đó vào giờ phút nguy ngập. Tư lệnh quân khu Mát-xcơ-va N. I. Mu-ra-lôp đã được Lê-nin chỉ thị tìm kiếm đại đội pháo hạng nặng được phái đi từ Mát-xcơ-va đến U-ran và chuyển đại đội ấy cho M. X. Kê-đrôp sử dụng.

Quân đội xô-viết đã bảo vệ được thành phố Cốt-la-xơ cùng với các kho vũ khí đạn dược trong thành phố này, sự kiện này có một ý nghĩa to lớn đối với kết cục của cuộc nội chiến ở miền Bắc. — 195.

¹⁵⁸ Bức điện của E. B. Bô-sơ gửi V. I. Lê-nin ngày 11 tháng Tám 1918 thông báo về tiến trình đập lúa mì và về việc chuyển số lúa mì này đi từ ga Ba-sma-cô-vô. — 196.

¹⁵⁹ Ở đây muốn nói về bức thư của V. I. Lê-nin gửi Phri-txơ Plát-ten (xem Văn tập Lê-nin, t. XXXVII, tr. 99). — 199.

¹⁶⁰ Bức điện in ở đây là để trả lời bản thông báo, qua đường dây trực tiếp, của đại diện cơ quan dân uỷ quân sự khu Mát-xcơ-va Đ. T. Pê-tơ-ru-tsúc, là người được phái đến Oóc-sa để giúp cho việc chuyển các đơn vị Hồng quân đến mặt trận phía Đông. Pê-tơ-ru-tsúc điện cho biết tình trạng tan rã của một số đơn vị quân đội, sự hoạt động yếu ớt của các cơ quan xô-viết địa phương và đề nghị cho được sử dụng đường dây trực tiếp. — 199.

¹⁶¹ Viện nghiên cứu chủ nghĩa Mác - Lê-nin không có bức thư của V. V. Vô-rôp-xki cùng những tài liệu kèm theo hoặc những tài liệu nào khác kèm theo bức thư đó để có thể xác định xem những hành động lạm dụng được nêu ra là những hành động cụ thể gì. Vì bức thư này của V. I. Lê-nin gửi cho uỷ viên Ban lãnh đạo Bộ dân uỷ quân sự là E. M. Xco-li-an-xki, cho nên có thể nghĩ rằng đây là nói về những hành động lạm dụng trong một ngành quân sự nào đó. — 200.

¹⁶² Bức điện này được gửi đi là để trả lời bức điện của chủ tịch Ban chấp hành Xô-viết huyện Da-đôn-xcơ (tỉnh Vô-rô-ne-giô) M. Ph. Bôn-đư-rép ngày 16 tháng Tám 1918 cho biết về sự lũng đoạn của các phần tử cu-lắc tại Đại hội V các Xô-viết huyện khai mạc ở thành phố Da-đôn-xcơ. Đại hội này đã bác bỏ những dự thảo bức điện chào mừng do nhóm đại biểu cộng sản đưa ra và đã chấp nhận đề nghị của nhóm đại biểu xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh

tả là gửi điện chào mừng Xpi-ri-đô-nô-va. Bôn-đư-rép cho biết là do tình hình như vậy nhóm đại biểu cộng sản đã khước từ không bỏ phiếu và bỏ phòng họp ra về.

Thực hiện những chỉ thị của V. I. Lê-nin, người ta đã bắt giam bọn xúi giục thái độ phản cách mạng tại đại hội ở Da-đôn-xcơ, còn âm mưu của bọn cu-lắc ở Da-đôn-xcơ và ở làng Tê-sép-ca thuộc ngoại ô thành phố định tổ chức cuộc nổi loạn vũ trang thì đã bị chặn đứng ngay từ đầu. Bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả đã không cản trở được việc thi hành chính sách của Chính quyền xô-viết ở huyện Da-đôn-xcơ. Về những vấn đề ruộng đất và lương thực Đại hội V các Xô-viết huyện đã thông qua những nghị quyết theo tinh thần bôn-sê-vich. Đại hội kết thúc công việc sau khi bầu đại biểu đi dự Đại hội IV các Xô-viết tỉnh; có 6 đại biểu cộng sản và 4 đại biểu xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả được bầu. — 202.

¹⁶³ X. V. Ma-lư-sép, với tư cách phái viên toàn quyền của Liên hiệp các công xã miền Bắc, đã lãnh đạo đoàn sà-lan lưu động ở vùng sông Vôn-ga chở hàng trao đổi lấy lúa mì. Bức điện in ở đây là do V. I. Lê-nin gửi đi để trả lời bản báo cáo của Ma-lư-sép về tiến trình thu mua thắng lợi lúa mì. — 202.

¹⁶⁴ Bức điện gửi Ban chấp hành Xô-viết Cô-ten-ni-tsơ đã được V. I. Lê-nin gửi đi nhân có đơn khiếu nại của Đ. X. Lúp-xi-na về vụ bắt giữ chồng bà này là giáo viên M. V. Lúp-nin. Thực chất vụ này như sau. Cuối tháng Bảy 1918, tại thành phố Cô-ten-ni-tsơ (tỉnh Vi-át-ca) người ta đã triệu tập đại hội giáo viên để thảo luận vấn đề toàn thể các giáo viên đưa đơn xin tiếp tục làm công tác giáo dục quốc dân. Theo thông tri của Bộ dân uỷ giáo dục thì trong đơn của mình các giáo viên phải viết về những quan điểm chính trị của mình và cho biết thuộc đảng nào. Dưới sự chủ toạ của M. V. Lúp-nin, đại hội giáo viên đã tỏ ý là không cần phải ghi mục này trong tờ đơn. Sau khi mẫu của tờ đơn kiểu ấy rơi vào tay chủ tịch Uỷ ban đặc biệt ở địa phương là Ni-ki-tin thì Ni-ki-tin đã bắt giam Lúp-nin. — 203.

¹⁶⁵ Bức điện này do V. I. Lê-nin viết để trả lời câu hỏi của chủ tịch Ban chấp hành Xô-viết tỉnh Pen-da A. E. Min-kin về việc có cần thi hành lệnh của A. I. Pô-chi-a-ép, uỷ viên nhân dân phụ trách tài chính miền Bắc, gửi cho chủ nhiệm Vụ phát hành tiền giấy ở Pen-da, ra lệnh hoãn dỡ hàng trên đoàn tàu của Vụ phát hành tiền giấy, bắt chấp chỉ thị của Lê-nin ngày 16 tháng Tám 1918.

Vụ phiến loạn của bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả ở Tsem-bác, một huyện lỵ ở tỉnh Pen-da — mà trong bức điện này có nhắc đến — đã nổ ra vào đêm 18 rạng ngày 19 tháng Tám. Ngày 20 tháng Tám cuộc phiến loạn này đã bị dập tắt do một đơn vị bộ binh Lát-vi-a và Hồng quân được phái từ Pen-da đến. — 206.

¹⁶⁶ Đây là nói về đề nghị thường các đơn vị đầu tiên vào chiếm Ca-dan và Xim-biéc-xơ. — 208.

¹⁶⁷ V. I. Lê-nin sống ở Vư-boóc-gơ tại nhà của I-u. La-túc-ca từ ngày 17 (30) tháng Chín đến ngày 7 (20) tháng Mười 1917, là thời gian Người rút vào hoạt động bí mật sau những sự kiện tháng Bảy, lần tránh sự truy lùng của Chính phủ lâm thời tư sản. — 208.

¹⁶⁸ "Demain" ("Ngày mai") — nguyệt san văn học - chính luận và chính trị của những người quốc tế chủ nghĩa Pháp. Xuất bản ở Giơ-ne-vơ từ tháng Giêng 1916 đến tháng Mười 1918 (số 31 của nguyệt san này xuất bản hồi tháng Chín 1919 ở Mát-xcơ-va với tính cách cơ quan ngôn luận của nhóm cộng sản Pháp ở Mát-xcơ-va). — 214.

¹⁶⁹ Đây là nói về bức điện của B. I. Mô-na-xtước-xki, phái viên của Bộ dân uỷ lương thực ở vùng U-ran và tỉnh Vi-át-ca, gửi đi từ Péc-mơ ngày 20 tháng Tám 1918, bức điện này thông báo tình hình đấu tranh chống vụ phiến loạn của bọn bạch vệ và bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng ở khu vực hai nhà máy I-giáp-xơ và Vốt-kin-xơ. — 215.

¹⁷⁰ Có lẽ V. I. Lê-nin viết thư cho A. D. Txi-u-ru-pa trong phiên họp của Hội đồng bộ trưởng dân uỷ. Thư trả lời của Txi-u-ru-pa không thấy có trong các tài liệu của Hội đồng bộ trưởng dân uỷ.

Ngày 22 tháng Tám 1918 Hội đồng bộ trưởng dân uỷ đã thông qua quyết định — do Lê-nin thảo ra — về vấn đề giá khoai tây. Quyết định này quy định cho cục thống kê trung ương có trách nhiệm phải động viên toàn bộ lực lượng trong bộ máy của mình để kiểm kê số lượng khoai tây thu hoạch được và thống kê những cơ sở trồng khoai tây với khối lượng trung bình và nhiều, trước hết ở các tỉnh gần Mát-xcơ-va. Bộ dân uỷ lương thực được giao trách nhiệm phải tổ chức thu mua — tính đến ngày 25 tháng Tám 1918 — ít nhất là 40 triệu pút khoai tây theo giá tự do và chuyên chở số khoai tây ấy đến các kho của nhà nước ở các thủ đô và đến các căn cứ quân sự. Đã quyết định chi 500 triệu rúp cho Bộ dân uỷ

lương thực để mua số lượng khoai tây này. Người ta kiến nghị thu hút, thông qua công đoàn và các Xô-viết đại biểu ở những tỉnh công nghiệp, đóng đảo công nhân tham gia công tác thu mua và vận chuyển khoai tây. — 218.

¹⁷¹ Phái viên của Bộ dân uỷ lương thực A. C. Pay-ke-xơ và chính uỷ Quân đoàn 4 Do-rin từ Xa-ra-tốp thông báo cho biết tình hình tiếp tế rất kém cho các đơn vị bộ đội và đề nghị thi hành những biện pháp khẩn cấp để gửi quân phục, quân trang và đạn dược. — 219.

¹⁷² Trong bức điện gửi cho V. I. Lê-nin, nhận được vào đêm 21 rạng ngày 22 tháng Tám 1918, phó chủ tịch Ban chấp hành đảng bộ tỉnh Pen-da X. X. Tuốc-lô, uỷ viên tỉnh uỷ A. M. Bu-sơ-đe-xơ và thư ký Ph. V. Vê-xê-lôp-xcai-a đã cho biết về phiên họp của tỉnh uỷ, được triệu tập sau khi nhận được bức điện của Lê-nin ngày 19 tháng Tám (xem tập này, tài liệu 284). Trong phiên họp này chủ tịch Ban chấp hành Xô-viết tỉnh A. E. Min-kin, đứng trước quyết định của các uỷ viên tỉnh uỷ về việc phái 1 cán bộ lương thực và 50 chiến sĩ Hồng quân người Lát-vi-a để dẹp cuộc phiến loạn của bọn cu-lắc và tịch thu lúa mì của chúng, đã tuyên bố không chịu thi hành quyết định này. — 220.

¹⁷³ V. I. Lê-nin viết bức thư này vì những nguyên nhân sau đây. Ngày 24 tháng Tám 1918 Xô-viết Mát-xcơ-va, xét thấy tình hình lương thực gay go ở trong thành phố, đã ra quyết định cho phép nhân dân được tự do chuyên chở lương thực đến Mát-xcơ-va, tối đa 1 pút ruồi, hoàn toàn nhằm mục đích sử dụng cho cá nhân mình. Ngày 26 tháng Tám Hội đồng bộ trưởng dân uỷ đã xem dự thảo sắc lệnh về việc ưu tiên cho chuyên chở lúa mì, đồng thời vấn đề quyết định của Xô-viết Mát-xcơ-va không được giải quyết dứt khoát.

Trong khi vấn đề còn được tranh luận thì việc bắt đầu thi hành quyết định của Xô-viết Mát-xcơ-va về việc tự do chuyên chở lúa mì trong phạm vi 1 pút ruồi không thể không gây khó khăn cho việc tổ chức đấu tranh chống bọn đầu cơ buôn lậu lúa mì và gây khó khăn trong việc điều tiết hoạt động của các đội ngăn chặn. Ngày 29 tháng Tám uỷ viên ban lãnh đạo Bộ dân uỷ lương thực L. I. Ru-de, người phụ trách công tác này, đã đưa đơn đề nghị cho rút khỏi công tác tổ chức đấu tranh chống nạn đầu cơ buôn lậu lương thực. Trên đơn Ru-de viết rằng đồng chí ấy không thể

tìm kiếm ra "một công thức nào cho một mệnh lệnh theo những lời chất vấn của địa phương". Trên tờ đơn của Ru-de, A. D. Txi-u-ru-pa — cũng không tán thành "chế độ 1 pút ruồi" — đã ghi chú: "Trong số uỷ viên của ban lãnh đạo không một ai, và nói chung toàn thể ban lãnh đạo đều không tìm được những công thức diễn giải, đúng như Ru-de cũng ở vào tình huống như vậy. Kết luận: lệnh của Xô-viết đại biểu Mát-xcơ-va phải được bãi bỏ theo một kế hoạch đại thể như sau: quyết định được Hội đồng bộ trưởng dân uỷ thông qua trong lúc này và được công bố; quyết định còn chỉ rõ thời hạn hết hiệu lực của quyết định của Xô-viết Mát-xcơ-va — khoảng 15 tháng Chín. A. Txi-u-ru-pa" (Cục lưu trữ trung ương của đảng thuộc Viện nghiên cứu chủ nghĩa Mác - Lê-nin trực thuộc Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản Liên-xô).

Ở phía trên bức thư của Lê-nin người ta thấy Txi-u-ru-pa ghi chú: "Giấy trả lời về tờ đơn của Ru-de, kèm theo lời ghi chú của tôi", và cũng ở chỗ ấy có đề ngày tháng: "29/VIII".

Ngày 5 tháng Chín 1918, Hội đồng bộ trưởng dân uỷ ra quyết định về thời hạn có hiệu lực của quyết định do Xô-viết Mát-xcơ-va ban hành và quyết định tương tự do Xô-viết Pê-tơ-rô-grát ban hành là đến ngày 1 tháng Mười 1918. — 232.

¹⁷⁴ Đây là nói về ngôi biệt thự ở gần ga Ta-ra-xốp-ca trên tuyến đường sắt phía Bắc, ở làng Cô-ma-rốp-ca trên sông Cli-a-dơ-ma, nơi mà V. D. Bôn-tso - Bru-ê-vích ở. Về sau ở đây người ta lập ra nông trường quốc doanh (sau này là tơ-rốt nông nghiệp) "Le-xnư-e pô-li-a-nu". — 233.

¹⁷⁵ Bức thư in ở đây và một số tài liệu tiếp theo đã được V. I. Lê-nin viết trong thời gian bị bệnh sau khi bị Ph. Ca-plan, một tên khủng bố là nữ đảng viên xã hội chủ nghĩa - cách mạng bắn trọng thương vào ngày 30 tháng Tám 1918.

Mặc dù có sự cấm đoán của các bác sĩ, ngay sau khi bị thương mấy ngày, Vla-di-mia I-lích đã bắt đầu làm việc. Ngày 16 tháng Chín các bác sĩ đã để cho V. I. Lê-nin bắt đầu làm việc. Từ ngày 23 tháng Chín đến giữa tháng Mười, V. I. Lê-nin nghỉ ở Goóc-ki.

Dưới đây là nói về việc thu lúa mì ở huyện È-lê-txơ thuộc tỉnh Ô-ri-ôn. Về vấn đề này cũng xem cả tập này, tài liệu 327.

Bản thảo có ghi ngày tháng "7. IV. 1918". Nhưng trong hồ sơ của Hội đồng bộ trưởng dân uỷ còn lưu được bản sao bức thư này, trong bản sao một người không rõ tên đã ghi ngày tháng

"6/XI" và giờ gửi bức thư "21 giờ 10 phút" (Cục lưu trữ trung ương của nhà nước về Cách mạng tháng Mười của Liên-xô). Ngoài ra, vào đêm 6 rạng ngày 7 tháng Chín, A. D. Txi-u-ru-pa thông báo như sau cho G. E. Di-nô-vi-ép ở Pê-tơ-rô-grát: «hôm nay Vla-di-mia I-lích... đã viết thư» ("Sự thật Pê-tơ-rô-grát", số 194, ngày 7 tháng Chín 1918). Điều này cho phép người ta khẳng định rằng bức thư in ở đây đã được viết vào ngày 6 tháng Chín 1918. — 233.

¹⁷⁶ Bức điện này của V. I. Lê-nin là để trả lời bức điện của các cán bộ lãnh đạo ban chính trị Quân đoàn 5 gửi cho Người vào ngày 7 tháng Chín 1918 để chúc Lê-nin bình phục. — 234.

¹⁷⁷ Bức điện của V. I. Lê-nin đã được chuyển đến Ca-dan vào lúc 6 giờ 54 phút sáng ngày 10 tháng Chín 1918, đến 2 giờ trưa thì các đơn vị Hồng quân đã giải phóng thành phố Ca-dan khỏi tay bọn bạch vệ và bọn bạch vệ Tiệp-khắc.

Về thư của V. I. Lê-nin chúc mừng các chiến sĩ Hồng quân nhân dịp chiếm lại Ca-dan, hãy xem Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 37, tr. 102, 114. — 235.

¹⁷⁸ Thành phố Xim-biếc-xơ đã được các đơn vị của Sư đoàn thép, đứng đầu là G. D. Gai, giải phóng ngày 12 tháng Chín 1918. — 236.

¹⁷⁹ Đây là nói về đề nghị của người quản lý điện Crem-li là P.D. Man-cốp về việc bố trí trụ sở Hội đồng bộ trưởng dân uỷ ở Đại cung Crem-li. — 236.

¹⁸⁰ Bức điện này là của V. I. Lê-nin để trả lời thông báo của A. P. Xmiéc-nốp, thứ trưởng Bộ dân uỷ nội vụ, phái viên Hội đồng bộ trưởng dân uỷ phụ trách thu mua lương thực ở tỉnh Xa-ra-tốp, về tình hình thu mua lúa mì và các thực phẩm khác ở tỉnh này, cũng như về tình hình vận chuyển số lương thực này. — 237.

¹⁸¹ Những bức điện của các uỷ ban nông dân nghèo huyện È-lê-txơ tỉnh Ô-ri-ôn đã được gửi tới V. I. Lê-nin để trả lời bức thư của Người gửi cho bộ trưởng Bộ dân uỷ nông nghiệp X. P. Xê-rê-đa (xem tập này, tài liệu 320). — 238.

¹⁸² Đây là nói về bài "Các-lơ Cau-xky và Hăng-ri-ét-ta Rô-lăng - Hôn-txơ bàn về những người bôn-sê-vích", bài này đăng ngày 20 tháng Chín 1918 trên báo "Sự thật". Những đoạn trích dẫn ra trong bài

này — mà V. I. Lê-nin nhắc đến — là những đoạn lấy trong bài báo của C. Cau-xky "Dân chủ hay là chuyên chính", bài này được đăng trên tạp chí "Sozialistische Auslandpolitik", số 34, xuất bản vào tháng Tám 1918.

"Sozialistische Auslandpolitik" ("Chính sách đối ngoại xã hội chủ nghĩa") — cơ quan ngôn luận của phái Cau-xky; xuất bản ở Béc-lanh trong những năm 1915 - 1922 (từ tháng Mười một 1918 đổi tên thành "Der Sozialist" ("Người xã hội chủ nghĩa")). — 240.

¹⁸³ Cuốn sách của V. I. Lê-nin "Nhà nước và cách mạng" có lời nói đầu của nhà xuất bản — viết theo tinh thần do Lê-nin mong muốn — được xuất bản bằng tiếng Đức năm 1918 ở Béc-nơ. Ngoài ra, năm 1918 cuốn sách này còn được xuất bản hai lần bằng tiếng Đức ở Béc-lanh và trong những năm tiếp sau đó đã được xuất bản nhiều lần ở đó. — 242.

¹⁸⁴ Đây là nói về cuốn sách mỏng của C. Cau-xky "Chuyên chính vô sản" xuất bản hồi mùa thu 1918 ở Viên. Trong cuốn sách này, Cau-xky đã tìm mọi cách xuyên tạc học thuyết mác-xít về cách mạng vô sản và vu khống Nhà nước xô-viết. V. I. Lê-nin trong cuốn sách "Cách mạng vô sản và tên phản bội Cau-xky" (xem Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 37, tr. 285 - 416) và trong những tác phẩm khác thuộc thời kỳ này đã kịch liệt phê phán sự xuyên tạc của các thủ lĩnh Quốc tế II, trước hết là Cau-xky, đối với học thuyết mác-xít về cách mạng xã hội chủ nghĩa và về chuyên chính vô sản, và Lê-nin đã phát triển hơn nữa học thuyết của chủ nghĩa Mác về những vấn đề quan trọng bậc nhất ấy. — 242.

¹⁸⁵ Phiên họp liên tịch — được triệu tập theo sự đề nghị của V. I. Lê-nin — của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga, Xô-viết Mát-xcơ-va, các uỷ ban công xưởng - nhà máy và các công đoàn đã họp vào thứ năm, ngày 3 tháng Mười 1918. Người ta đã không để cho Lê-nin — lúc đó còn đang nghỉ ở Goóc-ki sau khi bị thương — tham dự phiên họp này, vì vậy Lê-nin đã gửi đến một bức thư và bức thư này đã được đọc trong phiên họp (xem Toàn tập tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 37, tr. 115 - 118). Nghị quyết do hội nghị thông qua đã bao gồm những ý kiến đề nghị chủ yếu của Lê-nin. Cũng trong ngày hôm đó bản nghị quyết này đã được truyền bằng điện tín ra "khắp thế giới". — 246.

¹⁸⁶ Bức thư gửi V. Đ. Bôn-tsơ - Bru-ê-vích đã được viết nhân cái chết của bà V. M. Vê-li-tsơ-ki-na - Bôn-tsơ - Bru-ê-vích, vợ Bôn-tsơ-

Bru-ê-vích, uỷ viên ban lãnh đạo Bộ dân uỷ y tế, mất vào ngày 30 tháng Chín 1918. — 246.

¹⁸⁷ L. B. Cra-xin đề nghị V. I. Lê-nin ký bức điện gửi cho Uỷ ban đặc biệt ở Txa-ri-txưn yêu cầu thả N. Mu-khin, nhân viên Tổng cục công nghiệp dầu mỏ và tạo điều kiện cho Mu-khin được tự do đến Mát-xcơ-va. Cra-xin đề nghị gửi bản sao bức điện này đến Txa-ri-txưn cho I. V. Xta-lin. — 247.

¹⁸⁸ Đây là nói về bài báo "Cách mạng vô sản và tên phản bội Cau-xky" (xem Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 37, tr. 119 - 130). Bài báo được đăng trên tờ "Sự thật", ngày 11 tháng Mười 1918. — 248.

¹⁸⁹ V. I. Lê-nin có ý nói về những khoản nợ của chính phủ Nga hoàng và Chính phủ lâm thời tư sản vay của bọn đế quốc Anh, Pháp, Mỹ và những nước khác. Sắc lệnh của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga ngày 21 tháng Giêng (3 tháng Hai) 1918 đã huỷ bỏ tất cả những món nợ của chính phủ Nga hoàng và Chính phủ lâm thời. — 249.

¹⁹⁰ Công hàm gửi tới tổng thống Mỹ V. Uyn-xơn đã được gửi đi ngày 24 tháng Mười 1918 (xem "Những văn kiện về chính sách đối ngoại của Liên-xô", t. 1, 1957, tr. 531 - 539). — 249.

¹⁹¹ Đại diện toàn quyền của Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga ở Anh là M. M. Lít-vi-nốp đã bị chính phủ Anh bắt làm con tin để đổi lấy phó lãnh sự của Anh ở Mát-xcơ-va là Lốc-hát bị bắt giam ngày 3 tháng Chín 1918 vì tội hoạt động phản cách mạng chống nước Cộng hoà xô-viết. Tháng Mười 1918 Lít-vi-nốp đã được trao trả do đổi Lốc-hát và đã trở về nước Nga xô-viết. — 249.

¹⁹² Bức thư này do V. I. Lê-nin viết nhân đoàn chủ tịch Mát-xcơ-va ra quyết định ngày 7 tháng Mười 1918; bằng quyết định này, những người lãnh đạo của Xô-viết Mát-xcơ-va đã tìm cách tránh trách nhiệm của mình về tình trạng không thi hành sắc lệnh của Hội đồng bộ trưởng dân uỷ về việc xây ở Mát-xcơ-va các đài kỷ niệm những nhà hoạt động lõi lạc của phong trào cách mạng và các nhà hoạt động văn hoá.

Trong bản thảo của Lê-nin một người không rõ tên đã ghi như sau: "Bức thư đã được đọc tại đoàn chủ tịch của Xô-viết vào ngày 14 tháng Mười". — 249.

¹⁹³ Ngày 3 tháng Mười 1918 tờ báo "La Feuille" đã đăng tin về việc xuất bản cuốn "La Russie socialiste" ("Nước Nga xã hội chủ nghĩa") do bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả biên soạn.

"La Feuille" ("Tờ báo") — một tờ nhật báo xuất bản ở Gio-ne-vơ trong những năm 1917 - 1920. Tuy chính thức không phải là cơ quan ngôn luận của bất kỳ một đảng nào, nhưng thực tế tờ báo này đã đứng trên lập trường của Quốc tế II. — 254.

¹⁹⁴ "Ngọn cờ Công xã lao động" — một tờ báo; lúc đầu, từ ngày 26 tháng Bảy đến 18 tháng Tám 1918, báo này xuất bản với cái tên gọi "Ngọn cờ tranh đấu" và là cơ quan ngôn luận của nhóm xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả, từ ngày 21 tháng Tám báo này trở thành cơ quan ngôn luận của đảng "cộng sản nhân dân" là đảng đã ly khai khỏi đảng xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả. Tờ báo này đã đình bản hồi tháng Mười một 1918, lúc đại hội bất thường của đảng "cộng sản nhân dân" quyết định tự giải tán và hợp nhất với Đảng cộng sản (b) Nga.

"Ý chí lao động" — tờ báo, cơ quan ngôn luận của đảng "cộng sản cách mạng" là đảng ly khai khỏi đảng xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả vào tháng Chín 1918. Xuất bản từ 14 tháng Chín đến 4 tháng Chạp 1918. Từ 29 tháng Chạp 1918 tờ nhật báo này đã được thay bằng một tạp chí xuất bản cũng với tên gọi đó; tạp chí này xuất bản đến tháng Mười 1920, lúc đảng "cộng sản cách mạng" hợp nhất với Đảng cộng sản (b) Nga. — 254.

¹⁹⁵ Đây là nói về "Những bức thư" của nhóm "Xpác-ta-cút" xuất bản không hợp pháp; từ tháng Chín 1916 đến tháng Mười 1918 đã xuất bản được 12 bức thư như vậy. — 255.

¹⁹⁶ Bài báo của L. Mác-tốp "Mác và vấn đề chuyên chính vô sản" đăng trên tờ "Sozialistische Auslandpolitik", số 29 và số 30, ra ngày 18 và 25 tháng Bảy 1918. — 256.

¹⁹⁷ Không rõ ở đây nói gì. — 257.

¹⁹⁸ Đây là nói về "Thư gửi phiên họp liên tịch giữa Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga, Xô-viết Mát-xcơ-va với đại diện

các uỷ ban công xưởng - nhà máy và các công đoàn» do V. I. Lê-nin viết ngày 3 tháng Mười 1918 (xem Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 37, tr. 115 - 118). Khả năng xảy ra vụ can thiệp quy mô lớn hơn của các nước thuộc khối Đồng minh chống nước Cộng hoà xô-viết đã được V. I. Lê-nin bàn đến một cách tỉ mỉ hơn trong bản báo cáo đọc tại cuộc họp liên tịch của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga ngày 22 tháng Mười 1918 và trong bài nói về tình hình quốc tế tại Đại hội VI các Xô-viết (như trên, tr. 140, 151, 194 và 646). — 257.

¹⁹⁹ Ở đây muốn nói đến nhóm dân chủ - xã hội cánh tả Đức ở Brê-mơ; năm 1919 nhóm này gia nhập Đảng cộng sản Đức. — 258.

²⁰⁰ Không thể xác định được ở đây muốn nói gì. — 260.

²⁰¹ Đây là nói việc trấn áp cuộc phiến loạn của bọn bạch vệ - xã hội chủ nghĩa - cách mạng tại các nhà máy I-giép-xcơ và Vốt-kin-xcơ (tỉnh Vi-át-ca). Bọn phiến loạn đã chiếm I-giép-xcơ và Vốt-kin-xcơ hồi tháng Tám 1918. Những thành phố này đã được quân đội xô-viết giải phóng ngày 7 và 12 tháng Mười một 1918 (về bức điện chào mừng của V. I. Lê-nin nhân việc giải phóng I-giép-xcơ, hãy xem trong tập này, tài liệu 355) — 260.

²⁰² Đây là nói về phòng thí nghiệm vô tuyến điện ở Ni-giơ-ni Nốp-gô-rốt, phòng thí nghiệm này là do M. A. Bôn-tsơ - Bru-ê-vích và V. M. Lê-sin-xki thành lập vào năm 1918 và là một trong những viện nghiên cứu khoa học đầu tiên được xây dựng sau Cách mạng xã hội chủ nghĩa tháng Mười. V. I. Lê-nin đích thân lưu tâm đến công việc của phòng thí nghiệm vô tuyến điện này và nhiều lần ủng hộ nó (chẳng hạn xem tập này, phần Các phụ lục, các tài liệu 26 - 28). — 261.

²⁰³ Đây là nói về một trong những nhân vật có họ hàng với Ni-cô-lai II. — 262.

²⁰⁴ Bức điện này được gửi đi nhân dịp Các-lơ Liếp-néch được thả khỏi nhà tù khổ sai vào ngày 22 tháng Mười 1918. — 204.

²⁰⁵ Cuốn sách của V. I. Lê-nin "Nhà nước và cách mạng" được xuất bản bằng tiếng Pháp lần đầu tiên vào năm 1919 ở Mát-xcơ-va. Từ 1921, cuốn sách được tái bản nhiều lần bằng tiếng Pháp ở Pa-ri. — 264.

²⁰⁶ Đây là nói về nhóm đảng viên ở khu Vu-boóc-gơ của Pê-tô-rô-grát (Cu-clin, Tsa-ghin, Gri-gô-ri-ép và những người khác) được phái đến mặt trận phía Nam. Xô-viết Mát-xcơ-va dự định phái họ đến Xéc-pu-khổp, nhưng họ không đồng ý như vậy. Ngày 27 tháng Mười những đảng viên này đã được V. I. Lê-nin tiếp để giải quyết vấn đề này. — 265.

²⁰⁷ Được viết trên công văn của A. I. U-li-a-nô-va - È-li-da-rô-va, cục trưởng Cục quản lý nhà nuôi trẻ mồ côi thuộc Bộ dân uỷ bảo hiểm xã hội, gửi Sở quản lý tài sản của các cung nhân dân ở Mát-xcơ-va yêu cầu xuất gối, chăn và quần áo lót để cung cấp cho các nhà nuôi trẻ mồ côi đi sơ tán — do tình hình có nạn đói — từ Mát-xcơ-va đến các tỉnh trông lúa mì.

Lệnh của V. I. Lê-nin đã được thi hành. — 266.

²⁰⁸ Ngày 12 tháng Mười một 1918 chính phủ Thụy-sĩ, do áp lực của các nước thuộc khối Đồng minh, đã trực xuất ra khỏi Thụy-sĩ đoàn đại biểu toàn quyền của Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga do I-a. A. Béc-lin đứng đầu. — 267.

²⁰⁹ V. I. Lê-nin rất coi trọng việc trấn áp cuộc phiến loạn của bọn bạch vệ - xã hội chủ nghĩa - cách mạng ở I-giép-xcơ và việc giải phóng thành phố này. Khi tiếp X. I. Gu-xép, uỷ viên Hội đồng quân sự - cách mạng Quân đoàn 2, hồi đầu tháng Mười một 1918, Lê-nin đã tỏ ý hy vọng rằng đến ngày kỷ niệm một năm Cách mạng tháng Mười, thành phố I-giép-xcơ sẽ được giải phóng, và Người yêu cầu truyền đạt lời hy vọng đó đến các chiến sĩ Hồng quân. Ngày 7 tháng Mười một, các chiến sĩ sư đoàn của V. M. A-din đã tổng công kích và chiếm được thành phố và nhà máy vũ khí.

Bức điện của Lê-nin là để trả lời thông báo gửi từ mặt trận phía Đông cho biết I-giép-xcơ đã được giải phóng. Bức điện này đã được đọc trước các chiến sĩ Hồng quân tham gia giải phóng thành phố. — 268.

²¹⁰ Những cuốn sách còn giữ lại được thuộc tủ sách riêng của Lê-nin ở Pô-rô-ni-nô, cũng như những tài liệu lưu trữ (Lưu trữ Cra-côp - Pô-rô-ni-nô) đều được chuyển giao cho Liên-xô sau khi V. I. Lê-nin đã mất. Đợt tài liệu đầu tiên được chuyển vào năm 1924, còn một số những cuốn sách của Lê-nin thì được chuyển vào năm 1933. Có 12 cuốn sách của Lê-nin được giữ trong thư viện Bút-gô-sơ và đến năm 1945 thì được chuyển giao cho Quân đội

Liên-xô để tỏ lòng biết ơn việc giải phóng thành phố khỏi tay bọn chiếm đóng Đức. Một khối lượng lớn các tài liệu của Lưu trữ Cra-côp - Pô-rô-ni-nô — do các cán bộ lưu trữ Cộng hoà nhân dân Ba-lan phát hiện ra — đã được chuyên giao vào năm 1951. Đặc biệt là năm 1954 Đảng công nhân thống nhất Ba-lan đã giao lại cho Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản Liên-xô rất nhiều tài liệu quý giá. Trong năm 1951 và 1954 Ba-lan đã giao lại cho Liên-xô tổng cộng hơn 1000 tài liệu mới. Những tài liệu nhận được đang được bảo quản trong Cục lưu trữ trung ương của đảng thuộc Viện nghiên cứu chủ nghĩa Mác - Lê-nin trực thuộc Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản Liên-xô. — 271.

²¹¹ Bức điện in ở đây là để trả lời bức điện mà V. I. Lê-nin nhận được ngày 13 tháng Mười một 1918 ở ga U-nê-tsa (tỉnh Tséc-ni-gốp) như sau: "Các đại diện của những binh sĩ cách mạng Đức, các đại biểu của Xô-viết đại biểu binh sĩ Lư-si-tsi với đảng bộ U-nê-tsa Đảng cộng sản (b) Nga xin chào mừng cách mạng thế giới mà đại diện là đồng chí. Các đại diện của những binh sĩ cách mạng ở làng Lư-si-tsi (ký tên). Chủ tịch đảng bộ U-nê-tsa Đảng cộng sản (b) Nga I-vanóp. Ủy ban cách mạng Lin-đơ. Thủ trưởng trung đoàn Bô-gun-xki Soóc-xo". — 272.

²¹² Ngày 22 tháng Mười một 1918 Ban thu mua và cung cấp thuộc Bộ dân uỷ lương thực đã thông báo cho Câu lạc bộ cộng sản Phân-lan: "...vì các tổ chức hiện nay mới chỉ được cung cấp một phần, các anh được cấp 6 nghìn pút lúa mì lấy từ số dự trữ của Bộ dân uỷ lương thực. Kèm theo đây là bản sao bức thư của đồng chí Lê-nin" (Cục lưu trữ trung ương của đảng thuộc Viện nghiên cứu chủ nghĩa Mác - Lê-nin trực thuộc Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản Liên-xô). — 274.

²¹³ Rất có thể là bức thư gửi cho L. B. Ca-mê-nép đã được viết trong cuộc họp của Hội đồng bộ trưởng dân uỷ ngày 16 tháng Mười một 1918, nhân cuộc thảo luận vấn đề bốc dỡ số hàng đã chuyển đến để cung cấp cho Mát-xcơ-va. — 275.

²¹⁴ Bức thư in ở đây là để trả lời câu hỏi xin V. I. Lê-nin cho biết ý kiến về đề nghị của chủ nhiệm Chi nhánh miền Bắc của Ngân hàng (nhà nước) nhân dân về việc kỷ niệm trọng thể ngày 14 tháng Chạp, ngày ban bố sắc lệnh quốc hữu hóa các ngân hàng tư nhân. — 276.

²¹⁵ V. I. Lê-nin giao nhiệm vụ này sau khi nhận được thông báo của ủy viên ban lãnh đạo Ban chính trị mặt trận phía Nam là I. I. Khô-đô-rốp-xki cho biết các bác sĩ của quân y viện sơ tán số 18 ở Mát-xcơ-va đã miễn nghĩa vụ quân sự cho các chiến sĩ Hồng quân mà không có lý do chính đáng. — 276.

²¹⁶ Lý do khiến cho V. I. Lê-nin viết bức điện này là như sau: Lê-nin nhận được đơn khiếu nại của chủ nhiệm Ban khoa học - kỹ thuật thuộc Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao N. P. Goóc-bu-nốp về tình trạng là ủy ban kỹ thuật thuộc Hội đồng kinh tế quốc dân khu vực miền Bắc đã chậm trễ trong việc thực hiện các đơn đặt hàng của Phòng thí nghiệm khoa học - kỹ thuật trung ương thuộc ngành quân sự. Ở phía bên trên tài liệu nhận được của Goóc-bu-nốp, V. I. Lê-nin đã ghi chì thi cho viên thư ký: "Gọi điện thoại cho Goóc-bu-nốp bảo anh ấy ngay *ngày hôm nay* gửi đến *những tài liệu chính xác* về tình trạng chậm trễ mất $\frac{1}{2}$ tháng, và cả những bản sao giấy tờ do A-mô-xốp* gửi đến. Không có tài liệu thì lời khiếu nại là vô căn cứ. Lê-nin". Phía bên trái có lời ghi chú: "Tôi đã chuyển đi lời cảnh cáo. Lê-nin" (Cục lưu trữ trung ương của đảng thuộc Viện nghiên cứu chủ nghĩa Mác - Lê-nin trực thuộc Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản Liên-xô).

Cũng xem cả tài liệu tiếp sau. — 277.

²¹⁷ V. I. Lê-nin giao nhiệm vụ này nhân có đơn khiếu nại của những người ở trong một toà nhà thuộc khu phố Prê-xnha của thành phố Mát-xcơ-va, họ kêu là toà nhà này bị trưng dụng và người ta đuổi họ đi nơi khác. — 279.

²¹⁸ Chỉ thị này gửi G. V. Tsi-tsê-rin đã được V. I. Lê-nin viết nhân có bức điện vô tuyến của chính phủ Đức — được thành lập ngày 10 tháng Mười một 1918 — mà thành phần chủ yếu gồm những phần tử dân chủ - xã hội cánh hữu và bọn phái giữa. Trong bức điện vô tuyến ngày 21 tháng Mười một 1918, chính phủ Đức yêu cầu Chính phủ xô-viết thừa nhận chính phủ Đức và cam kết "tự kiềm chế mọi hành động tác động vào dân chúng Đức nhằm mục đích thành lập chính phủ khác".

Những ý kiến của Lê-nin đã được phản ánh trong bức công hàm gửi Bộ ngoại giao Đức ngày 25 tháng Mười một 1918, bức công hàm này có chữ ký của G. V. Tsi-tsê-rin (xem "Những văn

* Chủ nhiệm Uỷ ban kỹ thuật thuộc Hội đồng kinh tế quốc tế quốc dân khu vực miền Bắc.

kiện về chính sách đối ngoại của Liên-xô, t. I, 1957, tr. 576 - 577). — 280.

²¹⁹ Đây là nói về quyết định của Tiểu hội đồng bộ trưởng dân uỷ ngày 12 tháng Mười một 1918 về việc dành những hàng ghế giữa ở Nhà hát lớn quốc gia và Nhà hát nhỏ quốc gia cho các bộ trưởng dân uỷ và các ủy viên ban lãnh đạo các bộ dân uỷ sử dụng. Ngày 26 tháng Mười một 1918 Hội đồng bộ trưởng dân uỷ đề nghị xét lại quyết định này và "đưa ra một quyết định khác, có căn cứ hơn và dân chủ hơn" (Cục lưu trữ trung ương của đảng thuộc Viện nghiên cứu chủ nghĩa Mác - Lê-nin trực thuộc Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản Liên-xô).

Tiểu hội đồng bộ trưởng dân uỷ được thành lập hồi tháng Chạp 1917 để gánh bớt chương trình nghị sự của Hội đồng bộ trưởng dân uỷ trong những vấn đề nhỏ; Tiểu hội đồng bộ trưởng dân uỷ hướng quy chế một uỷ ban thuộc Hội đồng bộ trưởng dân uỷ. Tất cả những vấn đề nào được Tiểu hội đồng bộ trưởng dân uỷ nhất trí thông qua thì đều được V. I. Lê-nin ký và có hiệu lực như những quyết định của Hội đồng bộ trưởng dân uỷ; trong trường hợp có sự bất đồng thì vấn đề được chuyển lên Hội đồng bộ trưởng dân uỷ. — 281.

²²⁰ Nhiệm vụ này do V. I. Lê-nin viết trên bản báo cáo của Vụ bảo tàng và gìn giữ các di tích nghệ thuật và di tích cổ thuộc Bộ dân uỷ giáo dục gửi cho Văn phòng Hội đồng bộ trưởng dân uỷ ngày 26 tháng Mười một 1918 yêu cầu dành một số phòng trong Đại cung Crem-li để đáp ứng nhu cầu của các viện bảo tàng quốc gia.

Ngày 12 tháng Chạp 1918 Hội đồng bộ trưởng dân uỷ ra quyết định: "thi hành các biện pháp dành các gian phòng trong Đại cung để đáp ứng nhu cầu của viện bảo tàng, đặc biệt dùng vào việc giới thiệu bức tranh lịch sử về sinh hoạt của Nga hoàng" (Cục lưu trữ trung ương của đảng thuộc Viện nghiên cứu chủ nghĩa Mác - Lê-nin trực thuộc Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản Liên-xô). — 281.

²²¹ Những sự hoài nghi của V. I. Lê-nin hoàn toàn có căn cứ khi Người tổ ý không tin tính chất chính xác của những tin tức cho hay rằng đa số các Xô-viết binh sĩ Đức ở U-cra-i-na đều đứng trên lập trường bôn-sê-vích. Đại hội các Xô-viết toàn U-cra-i-na các binh sĩ Đức — khai mạc ngày 13 tháng Chạp 1918 ở Ki-ép — chịu ảnh hưởng của các phần tử cơ hội chủ nghĩa Đức cho nên đã không thông qua một nghị quyết chính trị nào cả. Đại hội đã quyết định

thoả thuận với bọn Pét-li-u-ra và nhường lại cho bọn này thành phố Ki-ép một cách hoà bình để đổi lấy việc các đoàn tàu chở binh sĩ Đức được tự do đi về phía Tây. — 283.

²²² Đây là nói về sắc lệnh "Về việc tổ chức cung cấp" do Hội đồng bộ trưởng dân uỷ thông qua ngày 21 tháng Mười một 1918. Theo sắc lệnh này, hợp tác xã giữ vai trò to lớn trong việc tổ chức cung cấp cho dân cư. — 284.

²²³ Đây là nói đến quyết định của Đại hội VI bất thường các Xô-viết toàn Nga về việc ân xá cho một số loại tù nhân, quyết định này được thông qua theo đề nghị của Hội đồng bộ trưởng dân uỷ ngày 6 tháng Mười một 1918 (xem tập "Các đại hội Xô-viết của Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga và của các nước cộng hòa tự trị trong Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga", t. I, 1959, tr. 89 - 90). — 284.

²²⁴ G. C. Ri-den-cam-phơ — trưởng đoàn thuỷ lợi của miền Tuốc-ke-xtan — một nhóm đông đảo các chuyên gia được Hội đồng bộ trưởng dân uỷ phái đến Tuốc-ke-xtan hồi tháng Mười 1918 nhằm mục đích chuẩn bị cơ sở trồng bông để cung cấp cho công nghiệp dệt. Ngay trước khi đoàn thuỷ lợi này đến Xa-ma-ra, Uỷ ban đặc biệt ở địa phương đã nhận được nhiều tin tức về thành phần phản cách mạng của đoàn thuỷ lợi này. Vì lý do đó, cuộc họp liên tịch của tỉnh uỷ, Ban chấp hành Xô-viết thành phố và Uỷ ban đặc biệt đã quyết định bắt giam toàn bộ nhóm cán bộ thuỷ lợi này.

Sau khi nghiên cứu các tài liệu do Uỷ ban đặc biệt toàn Nga nhận được từ thành phố Xa-ma-ra, ngày 10 tháng Chạp 1918, V. I. Lê-nin đã đánh điện cho chủ tịch Uỷ ban đặc biệt Xa-ma-ra là I. G. Biếc-nơ, yêu cầu tiếp tục cuộc điều tra cho đến khi nào các cán bộ của Uỷ ban đặc biệt toàn Nga đến Xa-ma-ra (Văn tập Lê-nin, t. XXI, tr. 235). Tháng Giêng 1919, theo chỉ thị của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga và của Hội đồng bộ trưởng dân uỷ, tất cả hồ sơ về đoàn thuỷ lợi và tất cả các thành viên bị bắt của đoàn đều được đưa về Mát-xcơ-va. Ngày 25 tháng Hai 1919 Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga đã ra quyết định chấm dứt — vì những lời buộc tội đều không có căn cứ — vụ án đoàn thuỷ lợi miền Tuốc-ke-xtan bị quy tội phản cách mạng, và đề nghị tất cả các cơ quan xô-viết hãy "giúp đỡ một cách đầy đủ cho đoàn thuỷ lợi trong công tác của nó". Ngày 11 tháng Tám 1919 Hội đồng bộ trưởng dân uỷ đã ra quyết định giải tán

đoàn thuỷ lợi miền Tuốc-ke-xtan, chuyển giao cho Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao hoàn thành nốt đề án các công trình thuỷ lợi.

Các đại diện kiểm tra mà bức điện nhắc đến là do Bộ dân ủy kiểm tra nhà nước phái đến. — 286.

²²⁵ Bức điện in ở đây là do V. I. Lê-nin viết nhân việc Người nhân được đơn khiếu nại của I. V. Bô-gđa-nốp, cán bộ quỹ bảo hiểm thất nghiệp ở thành phố Bô-ri-xô-glép-xcơ, về việc người ta bắt con trai ông này vì anh ta đã viễn vào lý do thiếu kinh nghiệm và sức khỏe kém, từ chối không tham gia công tác của Uỷ ban sơ tán, là nơi mà Bộ dân uỷ nông nghiệp đã phái anh ta đến công tác. — 287.

²²⁶ Thư này do V. I. Lê-nin viết trên bức điện của viên thanh tra đặc biệt N. Téc-di-ép đánh đi từ Péc-mơ, có lẽ Vla-đi-mia I-lích nhận được bức điện này sau khi gửi cho N. P. Bri-u-kha-nốp một bức thư trước nua. Bức điện cho biết là thái độ không chịu hành động của uỷ ban cung cấp tỉnh Péc-mơ và của uỷ ban cung cấp U-ran trong công tác thu mua lúa mì đã đưa đến hậu quả là các nhà máy phải đóng cửa, làn sóng phản đối của công nhân và tình trạng khủng hoảng ở mặt trận.

Ở phía trên của bức điện, Lê-nin đã đề dòng chữ sau đây cho viên thứ ký: "Khi nào có mặt Bri-u-kha-nốp, nhớ nhắc tôi về việc này". — 288.

²²⁷ Bức thư này của V. I. Lê-nin là để trả lời L. B. Ca-mê-nép. Với đề nghị là trong hai tháng "chưa cần khẩn trương trao toàn bộ công tác cung cấp... vào tay nhà nước", Ca-mê-nép đã viết như sau cho Lê-nin: "Xin đồng chí đừng gọi đây là sự nhượng bộ, hãy gọi đây là một sự lựa chiêu và xin hãy thừa nhận rằng bây giờ chính là lúc cần lựa chiêu". — 288.

²²⁸ Đây là nói về cuốn sách nhỏ trong đó có in quyết nghị của Đại hội VI bất thường các Xô-viết toàn Nga ngày 8 tháng Mười một 1918 về pháp chế cách mạng. Trong quyết nghị này, Đại hội VI các Xô-viết đã kêu gọi "tất cả công dân nước Cộng hoà, tất cả các cơ quan, tất cả các viên chức Chính quyền xô-viết hãy hết sức nghiêm chỉnh tôn trọng các đạo luật của nước Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga, các quyết định, các quy chế, các chỉ thị do chính quyền trung ương đã ban bố hoặc đang ban bố". Mọi sự vi phạm các đạo luật — những sự vi phạm này là do điều kiện

đấu tranh chống phản cách mạng — đều bị bản quyết nghị này giới hạn trong một khuôn khổ chặt chẽ nhất định. Bản quyết nghị này đề ra những biện pháp kiên quyết đấu tranh chống chủ nghĩa quan liêu giấy tờ trong các cơ quan xô-viết.

Năm 1919 cuốn sách nhỏ này đã được xuất bản với tên gọi: "Hãy chấp hành các đạo luật của nước Cộng hoà xô-viết!". — 288.

²²⁹ V. I. Lê-nin đã đính kèm theo bức thư gửi I. I. Rát-tsen-cô, một bản kế hoạch — do một người không rõ tên soạn thảo — xúc tiến vận chuyển lương thực và củi đốt trong các kho của các hảng tư nhân, của các ngân hàng tư nhân, của các tổ chức xã hội và các tổ chức nhà nước, của các phòng ban thuộc các Xô-viết đại biểu, v.v.. — 289.

²³⁰ Đây là nói đến tài liệu về bọn đầu cơ và ăn hối lộ đã chui vào các cơ quan xô-viết ở A-xtô-ra-khan và phá hoại công tác cung cấp cho quân đội xô-viết. — 290.

²³¹ Có lẽ đây là nói về hoạt động của đội tàu thuộc Hạm đội A-xtô-ra-khan - Ca-xpiên trong đợt đổ bộ lên cảng Xta-rô-tê-rết-snai-a ở khu Ki-dơ-li-a-rơ của mặt trận Ca-xpiên - Cáp-ca-dơ. — 291.

²³² Cuối tháng Mười một 1918, nhờ chiếm ưu thế về lực lượng, quân của Côn-tsắc đã mở một đợt tấn công vào Quân đoàn 3 thuộc mặt trận phía Đông nhằm liên kết với quân của bọn can thiệp ở miền Bắc. Sau những trận chiến đấu phong thủ gian khổ, Quân đoàn 3 đã buộc phải bỏ rất nhiều lãnh thổ. Nguyên nhân các lần thất bại là: các đơn vị quân đội không được cung cấp đầy đủ về quần áo, lương thực và đạn dược; không có số dự trữ cần thiết; bọn phản cách mạng trà trộn vào trong một số đơn vị quân đội do người ta đã vi phạm nguyên tắc giai cấp trong khi lập các đơn vị quân đội; những thiếu sót trong việc chỉ huy quân đoàn của M. M. La-sê-vích, tư lệnh quân đoàn và của Hội đồng quân sự - cách mạng của quân đoàn này.

Về vấn đề này, hãy xem cả tài liệu 427, 434, và các chú thích 265, 269. — 292.

²³³ Thư này do V. I. Lê-nin viết trên bức điện dưới đây của tổng tư lệnh I. I. Va-txê-tít và của uỷ viên Hội đồng quân sự - cách mạng nước Cộng hoà X. I. A-ra-lốp gửi chủ nhiệm Cục hậu cần của Hồng quân ngày 14 tháng Chạp 1918: "Những đơn vị tham gia cuộc

tấn công ở miền Tây đã không được cung cấp đầy đủ lương thực, đặc biệt là bánh mì. Đề nghị đồng chí trực tiếp chịu trách nhiệm tổ chức công tác này sao cho bộ đội không bị thiếu thốn thứ gì". — 293.

²³⁴ Nhiệm vụ này trao cho bộ trưởng Bộ dân uỷ nội vụ G. I. Pê-tơ-rốp-xki và được V. I. Lê-nin ghi trên bức điện mà Người nhận được ngày 16 tháng Chạp 1918 do nông dân làng Bu-di-lô-vô (tỉnh I-arô-xláp) gửi đến, những nông dân này khiếu nại về việc chủ tịch uỷ ban nông dân nghèo của địa phương đã tịch thu ngũ cốc của họ mặc dù không có lúa mì thừa, và những nông dân này đã đề nghị Lê-nin, với tư cách "vị đứng đầu chính phủ nông dân", hãy bảo vệ họ. — 294.

²³⁵ V. I. Lê-nin viết bức thư này cho I-a. M. Xvéc-đlốp trên bức điện của N. N. Cu-dơ-min, chính uỷ Quân đoàn 6, báo cho biết là bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả tiến hành tuyên truyền trong bộ đội tại mặt trận phía Bắc, do ảnh hưởng của hành động tuyên truyền này mà ở một số đơn vị kỷ luật đã bị giảm sút, đã xảy ra những trường hợp không chịu ra vị trí chiến đấu v. v..

Còn về tên Xpi-ri-đô-nô-va, một trong những thủ lĩnh của đảng xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả, thì có lẽ ở đây có ý muốn nói đến những lời phát biểu của mụ ta trong những buổi mít-tinh và hội họp đứng trên lập trường xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả, chống lại Chính quyền xô-viết, chống lại những người bôn-sê-vích. Ngày 24 tháng Hai 1919 Toà án cách mạng Mát-xcô-va đã xét vụ án M. A. Xpi-ri-đô-nô-va, kết tội mụ đã hoạt động tuyên truyền phản cách mạng và vu cáo Chính quyền xô-viết. Tại phiên tòa, những lời buộc tội Xpi-ri-đô-nô-va đều được công nhận là có căn cứ, tuy nhiên, chiếu cố "tâm trạng hoảng loạn - bệnh tật của bị can", toà án quyết định "không cho M. Xpi-ri-đô-nô-va hoạt động chính trị và hoạt động xã hội trong một năm, bằng cách đưa bị can vào nhà an dưỡng và tạo điều kiện cho bị can có thể lao động chân tay và lao động chí óc lành mạnh" ("Sự thật", số 43, ngày 25 tháng Hai 1919). — 294.

²³⁶ V. I. Lê-nin viết giấy giao nhiệm vụ cho N. N. Cre-xtin-xki trên tờ điện văn bằng điện thoại của ban lãnh đạo lâm nghiệp thuộc Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao khiếu nại rằng chi nhánh Mát-xcô-va của Ngân hàng nhân dân đã chậm trễ trong việc cấp kinh phí khai thác cùi đốt, số kinh phí này Hội đồng bộ trưởng dân uỷ đã chi cho. — 294.

²³⁷ Đây là nói về việc chuyển giao cho Bộ dân uỷ lương thực các kho thực phẩm sản xuất bằng phương pháp công nghiệp và thủ công, những kho này trước đây được đặt dưới quyền sử dụng của Ủy ban đặc biệt toàn Nga. Việc chuyển giao này phải được thực hiện trên cơ sở sắc lệnh về việc tổ chức cung cấp cho dân cư, do Hội đồng bộ trưởng dân uỷ thông qua ngày 21 tháng Mười một 1918. Ngày 3 tháng Chạp 1918 Bộ dân uỷ lương thực yêu cầu Ủy ban đặc biệt toàn Nga chuyển giao các kho này cho Tổng cục phân phối thực phẩm, nhưng cho đến ngày 20 tháng Chạp yêu cầu này vẫn không được trả lời. Ngày 20 tháng Chạp Bộ dân uỷ lương thực đề nghị Hội đồng quốc phòng giải quyết vấn đề này. Bức thư này của V. I. Lê-nin đã được gửi cho Ph. E. Dgiéc-gin-xki nhân có bức công văn này của Bộ dân uỷ lương thực. — 295.

²³⁸ Bức điện gửi Ban chấp hành Xô-viết huyện Xu-dơ-đan do V. I. Lê-nin viết sau khi Người nhận được một bức điện — ngày 22 tháng Chạp 1918 — của một số công nhân ở dưới ký tên "Những công nhân bị đói"; bức điện còn cho biết là đội kiểm soát ở Ga-vri-lốp Pô-xát đã tước lúa mì của những công nhân này, số lúa này họ đã mua "bằng số tiền cuối cùng". Ở phía dưới văn bản bức điện này Lê-nin có ghi cho thư ký dòng chữ sau đây **"Huyện nào và thuộc tỉnh nào? Hãy kiểm tra"**. Ở phía dưới là câu trả lời của thư ký: "Tỉnh Vla-đi-mia, huyện Xu-dơ-đan". — 296.

²³⁹ Chính uỷ đặc biệt của tuyến đường sắt mặt trận phía Nam M. C. Vla-đi-mi-rốp đã đề nghị V. I. Lê-nin ra lệnh gửi các đầu máy chạy bằng dầu mỏ và gửi nhiên liệu đến tuyến đường sắt Đông - Nam vì có tình hình là bão tuyết 3 ngày ở mặt trận phía Nam đã làm công tác chuyển vận bị đình trệ. — 296.

²⁴⁰ Ngày 26 tháng Chạp 1918 D. A. Bu-la-tốp đã đánh điện cho V. I. Lê-nin như sau: "Tôi đã nhận được thư. Tôi sẽ hoàn thành nhiệm vụ được giao phó". Trong bức điện ngày 28 tháng Chạp 1918 Bu-la-tốp cho hay là uỷ viên uỷ ban nông dân nghèo Péc-vi-ti-nô Tê-tê-rin đã bị phế truất vì trước kia là cảnh sát, còn những uỷ viên khác của uỷ ban nông dân nghèo vẫn được ở lại cương vị của mình vì những lời buộc tội họ không có chứng cứ. Ngày 31 tháng Chạp Bu-la-tốp đã gửi một bức thư cho Lê-nin trình bày cụ thể về vấn đề này. — 298.

²⁴¹ Bức điện của V. I. Lê-nin là để trả lời thắc mắc dưới đây của chủ tịch Hội đồng kinh tế quốc dân huyện Vư-sni Vô-lô-tséc

X. A. Ban-cơ gửi đến cho V. I. Lê-nin ngày 25 tháng Chạp 1918: "Theo quyết định của Hội đồng quốc phòng, các kho tài sản quân sự đã được niêm phong, người ta đang cấp tốc lập các bản thống kê. Do tình trạng bệnh sốt phát ban lan tràn trong thành phố và trong huyện đến mức nguy ngập, cho nên đoàn chủ tịch Hội đồng kinh tế quốc dân huyện đã cho phép xuất kho những vật dụng bệnh viện cho phòng y tế. Với ý thức linh nhán trách nhiệm to lớn, chúng tôi đề nghị đồng chí phê duyệt" (Cục lưu trữ trung ương của đảng thuộc Viện nghiên cứu chủ nghĩa Mác - Lê-nin trực thuộc Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản Liên-xô). — 298.

²⁴² Sắc lệnh "Về việc tổ chức cung cấp" — do Hội đồng bộ trưởng dân uỷ thông qua ngày 21 tháng Mười một 1918 — quy định triển khai hoạt động của hợp tác xã, khôi phục lại các cửa hàng và các kho hợp tác xã đã được quốc hữu hóa và được công hữu hóa. Sắc lệnh quy định cho các uỷ ban nông dân nghèo và các Xô-viết địa phương có trách nhiệm thường xuyên kiểm soát hoạt động của các hợp tác xã để ngăn ngừa những âm mưu của bọn cu-lắc và của những phần tử phản cách mạng khác mưu toan muốn đặt các hợp tác xã này chịu ảnh hưởng của mình. — 299.

²⁴³ V. I. Lê-nin viết bức điện này nhân có bức thư khiếu nại của một thành viên cũ trong đảng đoàn dân chủ - xã hội tại Đu-ma nhà nước III là P. I. Xuốc-cốp gửi đến cho Người khiếu nại quyết định của Ủy ban đặc biệt thành phố Rốt-ni-ki (tỉnh I-va-nô-vô - Vô-dô-nê-xen-xố) về việc tịch thu tủ sách của Xuốc-cốp. Xuốc-cốp cho biết là tuy ông phản đối việc chuyển tủ sách này đến Rốt-ni-ki, nhưng đồng ý chuyển số sách ấy để huấn luyện thanh niên ở làng mìn. Về tủ sách của Xuốc-cốp, hãy xem cả các tài liệu 406, 407 và 416. — 300.

²⁴⁴ Trong bức điện gửi V. I. Lê-nin và gửi Hội đồng quân sự - cách mạng nước Cộng hoà ngày 26 tháng Chạp 1918, L. D. Tô-rốt-xki đã viết về ý nghĩa của việc bắt tay thiện giữa các binh sĩ ngoài mặt trận — vì tổng tư lệnh I. I. Va-txé-tít tỏ ý lo ngại về việc bắt tay thiện như vậy — đặc biệt là ở mặt trận phía Bắc, nơi có quân đội của Mỹ, Anh và Pháp. Đồng thời, nhằm mục đích ngăn chặn hành động tuyên truyền của địch trong hàng ngũ Hồng quân và ngăn ngừa sự giảm sút sức chiến đấu của các đơn vị Hồng quân, bức điện đã đề nghị tiến hành việc bắt tay thiện này một cách có tổ chức, dưới sự giám sát và kiểm soát của những cán bộ có trách nhiệm, trước hết là của các chính ủy. — 301.

²⁴⁵ V. I. Lê-nin viết thư cho G. I. Tsi-tsê-rin vào dịp tiến hành chuẩn bị Đại hội I Quốc tế cộng sản.

Ngay từ đầu cuộc chiến tranh thế giới lần thứ nhất, khi mà đa số thủ lĩnh các đảng xã hội chủ nghĩa phương Tây ngả sang lập trường xã hội - sô-vanh đã đưa đến sự phâ sản của Quốc tế II, V. I. Lê-nin đã đề ra nhiệm vụ thành lập một Quốc tế mới, cách mạng chân chính, và Người đã tiến hành một cuộc đấu tranh nhằm tập hợp các lực lượng xã hội chủ nghĩa cánh tả trong phong trào công nhân quốc tế. Thắng lợi của Cách mạng xã hội chủ nghĩa tháng Mười vĩ đại và sự lớn mạnh của phong trào cách mạng quốc tế do ảnh hưởng của Cách mạng tháng Mười gây ra, sự hình thành ở một số nước tư bản chủ nghĩa các đảng cộng sản hoặc các nhóm cộng sản, — tất cả những cái đó làm cho nhiệm vụ này trở nên cấp thiết hơn nữa và đã tạo ra những điều kiện thuận lợi để giải quyết nhiệm vụ này.

Sự cần thiết cấp bách phải thống nhất những người cộng sản còn bắt nguồn từ một lý do là các thủ lĩnh cơ hội chủ nghĩa, các thủ lĩnh xã hội - sô-vanh đã mưu toan khôi phục Quốc tế II. Ban lãnh đạo của Công đảng Anh đã đề nghị những người xã hội chủ nghĩa tất cả các nước triệu tập — vào ngày 6 tháng Giêng 1919 — ở Lô-dano Hội nghị xã hội chủ nghĩa quốc tế để khôi phục lại Quốc tế II. Trả lời đề nghị này Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) Nga ngày 24 tháng Chạp 1918 đã gửi đi một bức điện vô tuyến, trong đó kêu gọi tất cả những phần tử cách mạng - quốc tế xã hội chủ nghĩa hãy từ chối không tham gia "các cuộc hội nghị của kẻ thù của giai cấp công nhân vẫn được che đây dưới chiêu bài chủ nghĩa xã hội" ("Sự thật", số 281, ngày 25 tháng Chạp 1918). Đồng thời V. I. Lê-nin cũng đã đặt — điều này ta thấy rõ qua bức thư in ở đây của Người gửi cho G. V. Tsi-tsê-rin — vấn đề triệu tập không chậm trễ một hội nghị quốc tế của những người cộng sản và những người dân chủ - xã hội cánh tả nhằm mục đích thành lập Quốc tế III. — 301.

²⁴⁶ Đây là nói về ủy viên Hội đồng trung ương của "Liên minh Xpác-ta-cút" É. Phúc-xơ. Cuối tháng Chạp 1918, Phúc-xơ đã từ Béc-lanh đến Mát-xcơ-va để thông báo cho V. I. Lê-nin rõ tình hình ở Đức. — 301.

²⁴⁷ Ngày 31 tháng Chạp người ta đã chuẩn bị cho V. I. Lê-nin một bản xác thực — kèm theo đánh giá đặc trưng — những chính đảng và những tổ chức mà Lê-nin đã liệt kê. Ngoài con số những

chính đảng mà Lê-nin đã nêu ra, bản xác thực còn nêu thêm 8 tổ chức nữa. Người ta cũng đề nghị mời đại diện của những công nhân cách mạng Trung-quốc, Triệu-tiên và Ba-tư đến dự hội nghị này với tư cách khách của hội nghị.

Cùng ngày hôm đó V. I. Lê-nin đã nhận được cả dự thảo lời kêu gọi "Tiến tới Đại hội I Quốc tế cộng sản", dự thảo này được thảo ra theo sự uỷ nhiệm của Người và trên cơ sở những kiến nghị của Người. V. I. Lê-nin đã có một số điểm sửa đổi và bổ sung có ý nghĩa nguyên tắc đưa vào dự thảo này. Chúng tôi dẫn ra văn bản một phần chương I ("Mục tiêu và sách lược") trong dự thảo với những điểm sửa đổi của V. I. Lê-nin (những điểm sửa đổi và bổ sung của Lê-nin được nhấn mạnh bằng những dòng chữ đậm, những chữ Lê-nin gạch bỏ thì được ghi trong ngoặc vuông):

"Theo ý kiến của chúng tôi, nội dung cơ bản của Quốc tế mới phải là thừa nhận những luận điểm dưới đây, được nêu ra ở đây với tính cách cương lĩnh hành động và được thảo ra trên cơ sở những bản cương lĩnh của "Liên minh Xpác-ta-cút" ở Đức và của Đảng cộng sản (b) Nga.

Cương lĩnh của «Liên minh Xpác-ta-cút» đã được trình bày trong cuốn sách nhỏ của họ «Liên minh Xpác-ta-cút muốn gì?» và đã được chúng tôi in lại bằng tất cả các thứ tiếng (nêu cụ thể các thứ tiếng).

1. Thời đại hiện nay là thời đại tan rã và phá sản của toàn bộ hệ thống tư bản chủ nghĩa thế giới, điều đó cũng biểu thị cả sự phâ sản của nền văn hoá châu Âu nói chung, nếu chủ nghĩa tư bản — với những mâu thuẫn không thể giải quyết được của nó — sẽ không bị tiêu diệt.
2. Nhiệm vụ hiện nay của giai cấp vô sản là cướp ngay chính quyền nhà nước. Mà việc cướp chính quyền nhà nước lại được thể hiện ở sự thủ tiêu bộ máy nhà nước [cũ] của giai cấp tư sản và ở sự tổ chức bộ máy chính quyền mới của giai cấp vô sản.
3. Bộ máy chính quyền mới này phải là hiện thân của chuyên chính của giai cấp công nhân (và ở một số địa phương còn là hiện thân nền chuyên chính của **những người nửa vô sản nông thôn, nghĩa là** của nông dân nghèo), tức là trở thành công cụ trấn áp có hệ thống các giai cấp bóc lột và là công cụ tước đoạt các giai cấp đó. Không phải nền dân chủ giả hiệu của giai cấp tư sản —

đó là một hình thức giả nhân giả nghĩa che đậy sự thống trị của bọn đầu sỏ tài chính — với sự bình đẳng thuần tuý có tính chất hình thức của nó, mà phải là nền dân chủ vô sản với khả năng thực hiện tự do cho [đồng đảo] quần chúng lao động; không phải chế độ đại nghị, mà là chế độ tự quản [của chính bản thân] những quần chúng ấy thông qua các cơ quan được bầu ra của họ; không phải bộ máy quan liêu tư bản chủ nghĩa, mà là các cơ quan quản lý do chính quần chúng xây dựng nên, với sự tham gia **thực sự** [rộng rãi] của những quần chúng ấy vào việc quản lý đất nước và trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội — đấy, nhà nước vô sản phải thuộc kiểu đó. Chính quyền xô-viết hoặc những tổ chức chính quyền kiểu tương tự là hình thức cụ thể của kiểu nhà nước vô sản ấy.

4. Chuyên chính vô sản phải là đòn bẩy để tiến hành ngay lập tức việc tước đoạt tư bản và [xã hội hoá] **bãi bỏ tư hữu về tư liệu sản xuất** [mà không có sự chuộc lại nào cả], **đồng thời biến những tư liệu ấy thành sở hữu toàn dân**.

Xã hội hoá (*hiểu xã hội hoá là bãi bỏ tư hữu, chuyển thành sở hữu của nhà nước vô sản và đặt dưới sự quản lý xã hội chủ nghĩa của giai cấp công nhân*) đại công nghiệp và xã hội hoá các trung tâm tổ chức ra nền đại công nghiệp ấy, các ngân hàng, tịch thu ruộng đất của địa chủ và xã hội hoá nền sản xuất nông nghiệp tư bản chủ nghĩa; độc quyền hoá đại thương nghiệp; xã hội hoá các toà nhà lớn ở các thành phố và ở các trại áp; áp dụng chế độ quản lý của công nhân và tập trung các chức năng kinh tế vào trong tay các cơ quan chuyên chính vô sản, — đó là nhiệm vụ trước mắt thiết yếu nhất" (Cục lưu trữ trung ương của đảng thuộc Viện nghiên cứu chủ nghĩa Mác - Lê-nin trực thuộc Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản Liên-xô).

Trong chương II ("Thái độ đối với các đảng xã hội chủ nghĩa") V. I. Lê-nin đã sửa lại mục II như sau: "Cuối cùng, cần phải lôi kéo tất cả những nhóm và tổ chức **vô sản** nào tuy không công khai ngả theo trào lưu tả, trào lưu cách mạng, tuy nhiên trong quá trình phát triển của mình đã tỏ rõ xu hướng ngả về phía đó". Ở mục 12, — mà trong đó có liệt kê các đảng, các nhóm và các trào lưu có đại diện được mời tham dự đại hội, — V. I. Lê-nin đã đề nghị thay câu "nhóm Lô-ri-ô (Pháp)" bằng câu dưới đây: "những người cùng chí hướng" của Lô-ri-ô hoặc "những nhóm và những tổ chức, **trong nội bộ** phong trào xã hội chủ nghĩa và phong trào công đoàn của Pháp, tỏ thái độ đồng tình về cản bản với Lo-riot". Ngoài ra, V. I. Lê-nin đã đặt vấn đề mới "đảng Nhật".

Sau chương III "Vấn đề tổ chức và tên gọi của các đảng", V. I. Lê-nin đã viết một số nhận xét liên quan đến việc công bố lời kêu gọi và một số vấn đề khác.

Tháng Giêng 1919 bản dự thảo lời kêu gọi "Tiến tới Đại hội Quốc tế cộng sản" đã được V. I. Lê-nin báo cáo trong hội nghị các đại biểu một số đảng và tổ chức cộng sản và xã hội chủ nghĩa. Sau khi thảo luận hội nghị đã thông qua bản dự thảo này. Ngày 24 tháng Giêng 1919 lời kêu gọi kể trên đã được công bố trên báo chí.

Đại hội I Quốc tế cộng sản đã họp từ ngày 2 đến ngày 6 tháng Ba 1919 (xem V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 37, tr. 595 - 623 và chú thích 200). — 304.

²⁴⁸ Xem chú thích 243. — 305.

²⁴⁹ Ngày 27 tháng Chạp 1918 vấn đề trưng dụng tủ sách của P. I. Xuốc-cốp đã được đem ra thảo luận trong phiên họp mở rộng của Ban chấp hành Xô-viết, Uỷ ban đặc biệt và Ban chấp hành đảng bộ Đảng cộng sản (b) Nga thành phố Rốt-ni-ki. Trong quyết nghị được thông qua có ghi nhận rằng "những cuốn sách thuộc tủ sách của ông Xuốc-cốp có một ý nghĩa xã hội quý giá, nhưng lại bị cất kín và không được ai đọc đến, trong khi đó lại rất thiếu sách để giáo dục đồng đảo quần chúng công nhân và nông dân", và do chỗ hiện nay ở thành phố Rốt-ni-ki đang thành lập một thư viện phục vụ 4 vạn dân cho nên "những cuốn sách được trưng dụng sẽ mang lại một ích lợi to lớn và trở thành tài sản xã hội". Đề trình bày được chính xác hơn nữa vấn đề này với V. I. Lê-nin, hội nghị đã quyết định cử A. N. Prô-cô-phi-ép, thư ký Uỷ ban đặc biệt của địa phương, đến gặp Lê-nin.

V. I. Lê-nin đã tiếp Prô-cô-phi-ép, sau khi nói chuyện với Prô-cô-phi-ép, Người đã viết thư, in trong tập này, gửi đến Bộ dân uỷ giáo dục. — 306.

²⁵⁰ Để trả lời bức thư của V. I. Lê-nin, ngày 2 tháng Giêng 1919 chủ nhiệm Ban thư viện Bộ dân uỷ giáo dục V. I-a. Bri-u-xốp đã thông báo cho Lê-nin biết là A. N. Prô-cô-phi-ép đã được tiếp và Ban thư viện đã nghe đồng chí ấy trình bày vấn đề. Bri-u-xốp viết rằng theo những quy tắc trưng dụng hiện hành thì chỉ được trưng dụng các thư viện có sự thoả thuận và đồng ý của Bộ dân uỷ giáo dục với điều kiện là việc trưng dụng phải được tiến hành vì lợi ích chung của nhà nước — trước hết phải xét đến nhu cầu của

những kho sách lớn của nhà nước: Viện bảo tàng Ru-mi-an-txép (nay là thư Viện quốc gia của Liên-xô mang tên V. I. Lê-nin), Viện bảo tàng lịch sử, Viện hàn lâm xã hội chủ nghĩa, các trường đại học và những cơ quan khác. Vì lý do đó, người ta đã yêu cầu Prô-cô-phi-ép gửi cho bản liệt kê số sách của thư viện đã trưng dụng.

Nhận được bức thư của V. I-a. Bri-u-xốp, V. I. Lê-nin đã viết thư cho A. N. Prô-cô-phi-ép (xem tập này, tài liệu 416). — 306.

²⁵¹ Chắc là ở đây có ý nói đến "Quy tắc sử dụng các toa xe lè đã được phân loại và những toa chuyên dùng và tổ chức những đoàn tàu đặc biệt", bản quy tắc này đã được Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga phê chuẩn và được công bố ngày 10 tháng Chín 1918 trên tờ "Tin tức của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga". — 307.

²⁵² Có lẽ V. I. Lê-nin viết bức thư này nhân việc người ta dự định đưa A. M. Giác-cô tham gia Chính phủ xô-viết U-cra-i-na. Giác-cô trả lời những câu hỏi do Lê-nin nêu ra như sau: "1) Huyện Den-cốp, tỉnh Pôn-ta-va; 2) có; 3) tôi 31 tuổi, đã từng sinh sống ở tỉnh Pôn-ta-va cho đến ngày 1 tháng Chạp 1917, làm việc từ 1904; 4) họ cần đặt ra một cách đúng đắn vấn đề ruộng đất và vấn đề lương thực, và họ hoàn toàn không có gì phản đối việc hợp nhất" (Văn tập Lê-nin, t. XXXV, tr. 43). — 307.

²⁵³ Đây là nói về việc Bộ dân uỷ nông nghiệp công bố "Các tài liệu về cải cách ruộng đất năm 1918". Thiên VI — "Việc sung công và sử dụng nông cụ" — được xuất bản vào cuối năm 1918. Cuốn sách này tổng kết kinh nghiệm phân phối những nông cụ tư hữu đã bị tịch thu và việc sử dụng các nông cụ ấy trong các hội nông nghiệp, các ác-ten, các công xã, các hiệp hội, các nông trường quốc doanh và việc nông dân lao động sử dụng các nông cụ ấy. — 307.

²⁵⁴ Có lẽ đây là nói về việc in và phân phát truyền đơn trong quân đội của khối Đồng minh và ở những địa phương bị quân can thiệp và bọn bạch vệ chiếm giữ. — 308.

²⁵⁵ Tài liệu này do V. I. Lê-nin viết ở mặt trái giấy xác minh — mà bộ trưởng Bộ dân uỷ giao thông V. I. Nép-xki trình lên Lê-nin — về số lượng lương thực được gửi từ Mát-xcơ-va đến Pê-tơ-rô-grát,

và về những sự chậm trễ trong việc gửi lương thực từ Ni-giơ-ni Nốp-gô-rốt đến Pê-tơ-rô-grát. — 309.

²⁵⁶ Từ ngày 10 tháng Giêng 1919 tủ sách của P. I. Xuốc-cốp đã được chuyển sang cho ty giáo dục quốc dân Rốt-ni-ki quản lý, một phần số sách trong tủ sách này đã được hoàn lại cho chủ nhân. Các bản liệt kê số sách đã trưng dụng, cũng như số sách hoàn lại cho P. I. Xuốc-cốp, ngày 3 tháng Hai đã được gửi đến cho V. I. Lê-nin và cho Ban thư viện Bộ dân uỷ giáo dục. — 311.

²⁵⁷ Trên bức điện đánh đi từ ga Vi-tsuga, nói về tình trạng lúa mì bị giữ lại ở đó (bức điện này nhận được vào ngày 3 tháng Giêng 1919), V. I. Lê-nin đã ghi: "Đã trả lời ngày 3/1, gửi đi I-u-ri-ê-vê-txô", "đưa vào tập hồ sơ lưu những giấy tờ cần thẩm tra sớm". — 312.

²⁵⁸ Hội đồng quốc phòng đã thông qua quyết định về vấn đề này ngày 2 tháng Giêng 1919. — 314.

²⁵⁹ Thư gửi Ban chấp hành Xô-viết huyện Vê-xi-e-gôn-xco và gửi Ban chấp hành Xô-viết tỉnh Tve đã được V. I. Lê-nin viết nhân cuộc nói chuyện với Ph. Ph. Ô-bra-dơ-txốp, một nông dân làng Va-xi-u-ti-nô thuộc tổng Lô-pa-tin-xcai-a, huyện Vê-xi-e-gôn-xco, tỉnh Tve, được các đảng viên cộng sản nông thôn ở đó cử đến gặp Lê-nin để đề nghị giúp họ xây dựng lại Cung nhân dân ở làng họ, thay vào cái đã bị cháy mất hồi cuối năm 1917.

Sau khi Ô-bra-dơ-txốp trở về nhà, tờ báo địa phương "Tin tức của Xô-viết đại biểu công nhân, nông dân và Hồng quân Vê-xi-e-gôn-xco" ngày 18 tháng Giêng 1919 đã đăng bài báo nói về việc Lê-nin tiếp Ô-bra-dơ-txốp, nhan đề là "Được đồng chí Lê-nin tiếp". Trong bài này, Ô-bra-dơ-txốp có kể lại rằng buổi nói chuyện với Lê-nin chủ yếu đề cập đến chính sách của Đảng cộng sản và của Chính quyền xô-viết đối với bần nông và trung nông. Kết thúc bài báo, Ô-bra-dơ-txốp viết: "Hồi các đồng chí nông dân huyện Vê-xi-e-gôn-xco! Các đồng chí hãy tin ở tôi, một người đã tận mắt chứng kiến rằng ở bên trên, những người điều khiển sự nghiệp chung của chúng ta không phải là bọn quan lại và bọn quan liêu, mà đó là những người đồng chí bình thường của chúng ta, những người có quyền được gọi là Chính phủ công nông. Chúng ta hãy nghe theo lời họ. Họ làm việc phục vụ cho chúng ta và con em của chúng ta. Chúng ta hãy đem hết sức ra giúp họ trong công việc của họ. Có như vậy,

chúng ta mới càng nhanh chóng được thấy cái thời đại huy hoàng đến với chúng ta. Thưa các đồng chí ! Tôi hy vọng rằng hoà với tất cả các đồng chí, tôi lớn tiếng hô vang: Vị lãnh tụ của giai cấp vô sản và người bảo vệ nông dân nghèo, người bạn và người anh ruột thịt của chúng ta, Vla-di-mia I-lích muôn năm!!!». — 314.

²⁶⁰ V. I. Lê-nin gửi bức điện này để trả lời bức điện dưới đây mà Lê-nin đã nhận được từ ga Goóc-ki-nô ngày 4 tháng Giêng 1919: "Mát-xcơ-va, Hội đồng bộ trưởng dân uỷ, gửi Lê-nin. Chúng tôi, những nhân viên, đốc công và công nhân ga Goóc-ki-nô thuộc tuyến đường sắt phía Bắc, sau khi tiến hành một cuộc họp chung đã quyết định thấy cần phải đề nghị lên đồng chí cho phép chúng tôi cử đại biểu đến chồ đồng chí để trình bày những yêu cầu cấp bách. Chúng tôi đề nghị đồng chí cho biết đồng chí có đồng ý cho gặp không và khi nào. Chủ tịch cuộc họp chung *Ri-a-bi-nin*. Thư ký *Ne-xtê-rê-khin*" (Văn tập Lê-nin, t. XXXV, tr. 51). — 315.

²⁶¹ Bức điện này của V. I. Lê-nin được đăng ngày 11 tháng Giêng 1919 trên tờ báo "Làn sóng" ở Cuốc-xcơ kèm theo đoạn bổ sung dưới đây của Ủy ban đặc biệt Cuốc-xcơ: "Công bố bức điện này của đồng chí Lê-nin, vị lãnh tụ của cách mạng vô sản, Ủy ban đặc biệt tỉnh Cuốc-xcơ tuyên bố sẽ nghiêm khắc trừng phạt tất cả những cán bộ nào có thái độ thuần túy hình thức đối với công việc, gây ra tác hại, không hoạt động gì cả và không thực hiện những nhiệm vụ mà Chính phủ xô-viết của công nông đã giao phó cho".

Các chi nhánh thu mua — các chi nhánh ở các địa phương của Ban thu mua trung ương thuộc Bộ dân uỷ lương thực nước Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga, ban này được thành lập ngày 10 tháng Bảy 1918. Đến tháng Chạp 1918 đã có đến 23 chi nhánh thu mua như vậy. Cuối tháng Giêng 1919 bộ máy của Ban thu mua trung ương đã hợp nhất với Bộ dân uỷ lương thực, còn các chi nhánh của nó ở địa phương thì hợp nhất với các cơ quan lương thực địa phương.

Về vụ Cô-gan hãy xem cả tập này, các tài liệu 436, 440. — 316.

²⁶² Bức điện này được gửi đi để trả lời câu hỏi của Ủy ban cách mạng U-pha về vấn đề đảng xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh hữu để nghị Ủy ban cách mạng U-pha tiến hành đàm phán về những hoạt động chung chống lại Côn- tsắc.

Cuộc đàm phán với đảng xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh hữu đã được tiến hành hồi tháng Giêng - tháng Hai 1919 ở U-pha và ở Mát-xcơ-va.

Cuối tháng Hai, Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga đã thông qua quyết định về thái độ đối với đảng xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh hữu. Xét những kết quả tốt đẹp của các cuộc đàm phán và xét thấy rằng hội nghị của đảng xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh hữu ngày 8 tháng Hai 1919 đã tỏ thái độ phản đối cuộc đấu tranh vũ trang chống Chính quyền xô-viết và phản đối sự can thiệp của nước ngoài vào công việc nội bộ nước Nga, Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga đã quyết định cho phép những nhóm xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh hữu nào đứng trên lập trường này được quyền "tham gia công tác xô-viết" ("Tin tức của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga", số 45, ngày 27 tháng Hai 1919). — 317.

²⁶³ Bức điện này và bức điện tiếp theo sau, cũng như bức điện ngày 7 hoặc ngày 8 tháng Giêng 1919 (Các phụ lục, tài liệu 32), đã được gửi đi nhằm việc xảy ra vụ va chạm giữa Ban chính trị và Hội đồng quân sự - cách mạng của mặt trận Ca-xpiên - Cáp-ca-dơ cũng như giữa Hội đồng quân sự - cách mạng tỉnh uỷ A-xtơ-ra-khan. Vụ va chạm này xảy ra do hành động sai trái của A. G. Sli-áp-ni-cốp lúc đó là chủ tịch Hội đồng quân sự - cách mạng, và của E. B. Bô-sơ lúc đó là trưởng Ban chính trị và đồng thời là uỷ viên Ban chấp hành đảng bộ tỉnh A-xtơ-ra-khan. Vụ va chạm này làm cản trở hoạt động chung của các cơ quan quân sự và các cơ quan đảng và đe doạ làm suy yếu khả năng chiến đấu của quân đội trong thời gian có những trận chiến căng thẳng tại mặt trận Ca-xpiên - Cáp-ca-dơ.

Mặc dù có chỉ thị của V. I. Lê-nin (xem tài liệu 360), A. G. Sli-áp-ni-cốp đã không đồng tâm hiệp lực với cơ quan đảng và xô-viết địa phương, đã coi thường và làm mất uy tín họ. Sự va chạm giữa Hội đồng quân sự - cách mạng và tỉnh uỷ càng sâu sắc thêm do những hành động sai trái của C. I-a. Gra-xít, chủ nhiệm Uỷ ban đặc biệt mặt trận, về sau là chủ nhiệm Ban đặc biệt thuộc Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận, kẻ đã lạm dụng chức quyền của mình, đã quá trớn, phá hoại những quy tắc sinh hoạt đảng và pháp chế xã hội chủ nghĩa, kể cả việc hắn phê chuẩn việc bắt bớ vô căn cứ hàng loạt cán bộ có trọng trách ở địa phương. Hành động của Gra-xít đã gây sự căm phẫn trong các cán bộ nòng cốt của đảng và Xô-viết. Hội nghị đảng của thành phố họp ngày 4 - 5

tháng Giêng 1919 đã quyết định cần phải bắt giam Gra-xít và giải y về Mát-xcơ-va. Các uỷ viên của Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận X. È. Xác-xơ và N. A. A-ni-xi-môp, và tư lệnh mặt trận M. X. Xvéc-tso-ni-côp đã gửi cho A. G. Sli-áp-ni-côp — lúc này đang ở Mát-xcơ-va — và gửi trực tiếp cho V. I. Lê-nin và I-a. M. Xvéc-đlôp các bức điện, trong đó nêu rõ rằng: sự xung đột giữa Hội đồng quân sự - cách mạng và tỉnh uỷ là có lợi cho các lực lượng phản cách mạng và đòi phải đưa E. B. Bô-sơ khỏi A-xtô-ra-khan vì hành động của Bô-sơ đã làm căng thẳng thêm những mối quan hệ giữa hai bên. — 318.

²⁶⁴ Văn bản bức điện này của V. I. Lê-nin đã được A. G. Sli-áp-ni-côp chuyển trong cuộc nói chuyện qua đường dây trực tiếp với X. È. Xác-xơ.

X. È. Xác-xơ thông báo rằng sự xung đột giữa Hội đồng quân sự - cách mạng và tỉnh uỷ tăng thêm, tỉnh uỷ dường như đang xúc tiến việc quản lý các công tác quân sự, đang lập một cơ quan song song — Ban tham mưu phòng thủ thành phố, và tại đơn vị đồn trú người ta đang tiến hành cổ động chống lại Hội đồng quân sự - cách mạng. Xác-xơ đòi phải gạt bỏ C. I-a. Gra-xít; ngày 6 tháng Giêng Gra-xít đã bị I-a. M. Xvéc-đlôp gọi về Mát-xcơ-va (sau khi thoả thuận với tỉnh uỷ, Hội đồng quân sự - cách mạng đã quyết định bắt Gra-xít và ngày 7 tháng Giêng đã giải y về Mát-xcơ-va. Gra-xít đã bị thuỷten chuyển).

Cùng ngày hôm đó, ngày 8 tháng Giêng, sau khi được tỉnh uỷ A-xtô-ra-khan thông báo tình hình, V. I. Lê-nin và I-a. M. Xvéc-đlôp đã gửi đến Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận Ca-xpien - Cáp-ca-dơ, Ban chấp hành Xô-viết tỉnh và tỉnh uỷ một bức điện, trong đó nói rằng sự xung đột giữa Hội đồng quân sự - cách mạng và tỉnh uỷ là không thể tha thứ được, cần phải áp dụng những biện pháp nhằm làm cho công tác ổn thoả và thân ái; trong bức điện còn nêu những chỉ thị có tính nguyên tắc về mối quan hệ giữa các cơ quan địa phương và các cơ quan trực thuộc trung ương (xem tài liệu 32 trong Các phụ lục và chú thích 421). — 318.

²⁶⁵ Ngày 25 tháng Chạp 1918 quân Côn-tsắc đã chiếm Péc-mô. Sau khi xem xét bức thư của khu uỷ U-ran về những nguyên nhân thất bại của Quân đoàn 3, Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) Nga đã thành lập một uỷ ban điều tra của đảng gồm I. V. Xtalin và Ph. E. Đgiéc-gin-xki, uỷ ban này vào những ngày đầu tháng Giêng 1919 đã đến Quân đoàn 3.

V. I. Lê-nin viết chỉ thị này nhân dịp nhận được bức thư của I. V. Xtalin và Ph. E. Đgiéc-gin-xki cho biết rằng đã bắt đầu cuộc điều tra và chỉ rõ rằng để ngăn chặn một cuộc tấn công nhanh chóng của kẻ địch cần phải cấp tốc gửi đến 3 trung đoàn đáng tin cậy để củng cố Quân đoàn 3.

Về vấn đề này, cũng xem cả các tài liệu 390, 434 và chú thích 232, 269. — 319.

²⁶⁶ Trả lời bức điện của V. I. Lê-nin, Coóc-nép, chủ tịch Ban chấp hành Xô-viết Ri-a-dan, đã thông báo rằng ngày 15 tháng Giêng 1919 phiên họp của đoàn chủ tịch Ban chấp hành Xô-viết tỉnh và đoàn chủ tịch Ban chấp hành Xô-viết thành phố đã quyết định nhanh chóng tổ chức ban ăn uống công cộng thuộc Ban chấp hành Xô-viết thành phố, chuyển tất cả các nhà ăn và các quán trà ở Ri-a-dan cho ban ăn uống công cộng này quản lý. — 321.

²⁶⁷ Lý do khiến Lê-nin viết bức điện này là bức điện nhận được vào khoảng 7 giờ tối, ngày 12 tháng Giêng 1919, của bốn công nhân gửi cho Lê-nin khiếu nại về việc Uỷ ban đặc biệt ở Ga-vri-lôp - Pô-xát đã tịch thu của họ 16 pút yến mạch và đề nghị hãy ra lệnh trả lại số lúa đó cho họ. — 321.

²⁶⁸ V. I. Lê-nin đã ghi nhiệm vụ giao cho thư ký trên bức điện của Pa-scôp, trưởng phòng cảnh sát đường sắt tại một trong những huyện thuộc tỉnh Tu-la gửi Hội đồng quốc phòng thông báo về tình hình quét tuyết ra khỏi các đường xe lửa. Bức điện dẫn ra những số liệu cụ thể về số lượng công nhân và xe ngựa được sử dụng vào việc dọn sạch các đường sắt. — 322.

²⁶⁹ Bức điện in ở đây của V. I. Lê-nin đã được gửi đi sau khi Người nhận được của I. V. Xta-lin và Ph. E. Đgiéc-gin-xki bản "Báo cáo sơ bộ vắn tắt về quá trình điều tra nguyên nhân thất thủ ở Péc-mô". — 323.

²⁷⁰ V. I. Lê-nin viết những chỉ thị gửi A. Đ. Txi-u-ru-pa trên bản báo cáo của uỷ ban liên ngành của Bộ dân uỷ giáo dục về vấn đề thu mua lương thực cho trẻ em Mát-xcơ-va và Pê-tô-rô-grát. Trong báo cáo có đề ra những biện pháp cải tiến việc cung cấp lương thực cho trẻ em, và cụ thể đã đề nghị chuẩn bị và tuyên bố "tuần lễ các trẻ em bị đói" để thực hiện ở các vùng nông thôn việc

trao đổi hàng hoá lấy thực phẩm và chuyển số thực phẩm đó vào các thành phố. — 324.

²⁷¹ Tài liệu được nói đến ở đây thì không tìm thấy. — 324.

²⁷² V. I. Lê-nin viết chỉ thị gửi L. Đ. Tơ-rốt-xki trên bản báo cáo của I. V. Xatalin và Ph. E. Đagiéc-gin-xki về những nguyên nhân khiến cho Péc-mơ bị thất thủ. Bản báo cáo cho biết là 3 trung đoàn gửi đến để củng cố Quân đoàn 3 lại được giao nhiệm vụ mới là được phái đến Nác-va. — 326.

²⁷³ Chắc là ở đây V. I. Lê-nin muốn nói đến bức thư của uỷ viên đặc biệt phụ trách các tuyến đường sắt thuộc mặt trận phía Nam là M. C. Vla-di-mi-rốp gửi ngày 19 tháng Giêng 1919, cho biết về tình hình ở các tuyến đường do Vla-di-mi-rốp quản lý. Bức thư có kèm theo bản dự thảo những điểm bổ sung vào quyết định của Hội đồng quốc phòng ngày 22 tháng Chạp 1918 về vấn đề khắc phục tình trạng tuyet phủ kín đường sắt. — 326.

²⁷⁴ Bức điện của V. I. Lê-nin là để trả lời bức điện của chủ tịch Ban chấp hành Xô-viết tỉnh Cuốc-xơ yêu cầu gửi tài liệu về vụ Cô-gan (xem tập này, các tài liệu 422 và 436). Chủ tịch Ban chấp hành Xô-viết tỉnh viết rằng Cô-gan không thể thay đổi giá lương thực nếu không được phép của trung ương. — 327.

²⁷⁵ Ngày 18 tháng Giêng 1919 Hội đồng bộ trưởng dân uỷ đã ra quyết định về vấn đề tình hình nhiên liệu và lương thực tại các nhà máy chế tạo máy của nhà nước. Quyết định này quy định Bộ dân uỷ lương thực phải cung cấp những số liệu chính xác xem "có bao nhiêu toa tàu đã được đặt trước và đặt trước vào lúc nào và xuất phát từ địa điểm nào để vận chuyển cho các nhà máy chế tạo máy của nhà nước và các xí nghiệp dệt" (Văn tập Lê-nin, t. XXXIV, tr. 94). — 328.

²⁷⁶ V. I. Lê-nin ghi nhiệm vụ này cho thư ký trên bức điện của ban quản trị nhà máy Bri-an-xcơ đề nghị cho phép đưa các đầu tàu của nhà máy để vận chuyển lương thực đến nhà máy Bri-an-xcơ từ tỉnh Tam-bốp là nơi đã đọng lại rất nhiều đoàn tàu chở lúa mì theo tuyến. — 328.

²⁷⁷ Đây là nói về việc dự định triệu tập cuộc hội nghị trên quần đảo Hoàng tử (biển Cẩm thạch) với sự tham gia của đại biểu tất

cả các chính phủ hối đó tồn tại trên lãnh thổ nước Nga để đề ra những biện pháp chấm dứt nội chiến. Dự thảo lời kêu gọi các bên tham gia hội nghị này do tổng thống Mỹ Uyn-xơn đưa ra. Thực ra, bọn đế quốc bày trò mở hội nghị là để chặn bước tấn công của Hồng quân, và trong trường hợp chính phủ xô-viết từ chối tham gia hội nghị thì đó lỗi cho chính phủ ấy về tình trạng chiến sự vẫn tiếp diễn. Chính phủ xô-viết đã xé bỏ mặt nạ «hoa giải» của bọn đế quốc; ngày 4 tháng Hai 1919 Chính phủ xô-viết đã thông báo bằng vô tuyến điện cho các chính phủ Anh, Pháp, Ý, Mỹ và Nhật biết là Chính phủ xô-viết đồng ý tham gia hội nghị này, với ý định sử dụng hội nghị này như một diễn đàn quốc tế để vạch trần bọn can thiệp. Tuy nhiên, bọn đế quốc thuộc khối Đồng minh đã không trả lời. Đê-ni-kin, Côn-tsắc và các chính phủ phản cách mạng khác hy vọng bóp chết nước Cộng hoà xô-viết bằng lực lượng quân sự cho nên đã từ chối tham gia hội nghị. Hội nghị này đã không họp được. — 329.

²⁷⁸ V. I. Lê-nin gửi bức điện này sau khi Người nhận được thông báo của phái viên Hội đồng quốc phòng là Svác-txơ ở Xa-ma-ra, cho biết về việc bắt giam A. M. Xmiếc-nốp, một đảng viên xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh hữu, nguyên là thị trưởng trong thời kỳ bọn bạch vệ Tiệp-khắc chiếm đóng và sau đó ra đầu thú và tuyên bố muốn làm việc với "Chính quyền xô-viết" nhằm đấu tranh chống Côn-tsắc. Trong bức điện Svác-txơ cho biết là Xmiếc-nốp không đặt điều kiện gì đối với việc nhận làm việc trong tương lai, và mang theo một nhóm người thuộc phe cánh mình đã quyết định phục vụ Chính quyền xô-viết.

Trên bức điện từ Xa-ma-ra gửi đến, Lê-nin đã ghi dòng chữ: "đưa vào tập hồ sơ lưu những giấy tờ cần thẩm tra sớm, đã đánh điện ngày 27/1". — 329.

²⁷⁹ V. I. Lê-nin ghi nhiệm vụ giao cho C. I. Lan-de, uỷ viên nhân dân phụ trách Ban kiểm tra nhà nước, trên bức công văn của N. P. Bri-u-kha-nốp, thứ trưởng Bộ dân uỷ lương thực, thông báo về tình trạng sử dụng không kịp thời các giấy giới thiệu phân phối một số loại thực phẩm cho dân chúng.

Theo chỉ thi của Lê-nin, Ban kiểm tra nhà nước đã tiến hành điều tra vụ này. Người ta đã đề nghị đoàn chủ tịch Xô-viết Mát-xcơ-va cách chức những thủ phạm trong vụ này và thi hành mọi biện pháp nhằm kịp thời phân phối những thực phẩm dành cho dân chúng. — 330.

²⁸⁰ Sau khi nhận được thư của V. I. Lê-nin, E. M. Xco-li-an-xki đã chỉ thị cho X. I. A-ra-lốp, uỷ viên Hội đồng quân sự - cách mạng của nước Cộng hoà, phải tiến hành điều tra ngay. Ngày 3 tháng Hai 1919 A-ra-lốp thông báo cho Xco-li-an-xki biết rằng Cục hàng không đã ngoại đã phái một cán bộ của Hội đồng hàng không toàn Nga đến mặt trận Txa-ri-txun để thanh tra. — 331.

²⁸¹ Ngày 12 tháng Giêng 1919 Hội đồng quốc phòng đã ra quyết định gửi công nhân Mát-xcơ-va và Pê-tô-rô-grát đến hai nhà máy sản xuất vũ khí ở I-giép-xco và Vốt-kin-xco. Ngày 22 và 31 tháng Giêng vẫn đề này lại được thảo luận tại Hội đồng quốc phòng. Tại phiên họp ngày 31 tháng Giêng 1919 Hội đồng quốc phòng đã ra một quyết định sau đây: "Ủy nhiệm cho đồng chí Cra-xin thảo văn bản bức điện gửi uỷ viên phụ trách lao động của Công xã miền Bắc và uỷ quyền cho đồng chí Lê-nin, với tính cách chủ tịch Hội đồng quốc phòng, ký vào bức điện này" (Cục lưu trữ trung ương của đảng thuộc Viện nghiên cứu chủ nghĩa Mác - Lê-nin trực thuộc Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản Liên-xô). Trên cơ sở quyết định này mà bức điện kề trên đã được gửi đi. — 332.

²⁸² V. I. Lê-nin viết thư này là để trả lời bức thư của L. B. Ca-mê-nép. Ca-mê-nép thông báo rằng Ph. E. Dgiéc-gin-xki đã yêu cầu Ca-mê-nép buộc cơ quan điều tra hình sự phải trao cho Ủy ban đặc biệt hồ sơ và các ảnh về nhóm trộm cướp vừa bị bắt. Người chống lại việc trao hồ sơ cho Ủy ban đặc biệt là N. V. Cru-len-cô với lời khẳng định rằng làm như vậy sẽ "làm hỏng cuộc điều tra". — 333.

²⁸³ Bức thư này của V. I. Lê-nin gửi bộ trưởng Bộ dân uỷ công thương nghiệp L. B. Cra-xin đã được viết nhân có bản báo cáo của V. I-a. I-a-xtô-rô-giem-bo-xki, một nhân vật hoạt động trước kia của Đảng xã hội chủ nghĩa Ba-lan — lúc ấy đang ở Nga — về kết quả chuyến đi sang Vác-sa-va nhằm mục đích thăm dò khả năng đặt quan hệ thương mại và văn hoá giữa Cộng hoà xô-viết với Ba-lan. Do có sự chống đối của các thủ lĩnh cánh hữu trong Đảng xã hội chủ nghĩa Ba-lan, nên I-a-xtô-rô-giem-bo-xki đã không hoàn thành tốt đẹp sứ mệnh của mình. Mặc dù vậy, V. I. Lê-nin chủ trương tiếp tục đàm phán. — 333.

²⁸⁴ Bức điện của V. I. Lê-nin gửi chủ tịch Ủy ban cách mạng tỉnh U-pha B. N. Nim-vi-txơ-ki đã được gửi đi để trả lời câu hỏi của

Nim-vi-txơ-ki xem nên có thái độ như thế nào đối với M. Đ. Kha-li-cốp, đại diện chính phủ tư sản - dân tộc chủ nghĩa của Ba-ski-ri-a, đã đến gặp Ủy ban cách mạng tỉnh để tiến hành đàm phán. Kha-li-cốp nêu ra vấn đề ân xá những người Ba-ski-ri-a đã chống đối Chính quyền xô-viết, và cho biết về việc quân đội Ba-ski-ri-a đã ngả sang phía Hồng quân.

Cũng xem cả tập này, tài liệu 467 và chú thích 299. — 334.

²⁸⁵ Tổng giáo chủ Rốp-pơ, đại diện giáo hội Thiên chúa Ba-lan ở Pê-tô-rô-grát, đã bị bắt hồi đầu năm 1919 vì tội hoạt động phản cách mạng. Tháng hai 1919 Rốp-pơ đã được thả và được đánh đổi lấy nhóm đảng viên cộng sản bị giam ở Ba-lan, tuy nhiên trong lúc đi qua biên giới Ba-lan nhóm này đã bị các nhà đương cục Ba-lan tráo trở ở biên giới bắn chết. — 335.

²⁸⁶ Có lẽ đây là nói về cuốn sách của Gi. Xa-đun, đảng viên trong chi bộ Pháp của Đảng cộng sản (b) Nga, nhan đề "Vive la Republique des Soviets!" ("Cộng hoà xô-viết muôn năm!"), xuất bản năm 1918 ở Mát-xcơ-va. — 335.

²⁸⁷ Bức thư này được viết trên bức điện của thư ký của bộ trưởng Bộ dân uỷ quân sự U-cra-i-na N. I. Pôt-vôi-xki thông báo rằng đoàn tàu của Pôt-vôi-xki đã khởi hành từ Mát-xcơ-va đến Khắc-cốp, bức điện này đã được gửi đi theo 7 địa chỉ khác nhau. — 336.

²⁸⁸ V. I. Lê-nin đã ra chỉ thị này cho E. M. Xco-li-an-xki và cho bộ trưởng Bộ dân uỷ bưu điện V. N. Pôt-ben-xki sau khi nhận được bức điện của viên phụ trách thông tin trên đoàn tàu của L. Đ. Tô-rốt-xki cho biết là đoàn tàu của Tô-rốt-xki đã khởi hành từ Pê-tô-rô-grát đến I-am-bua, bức điện này đồng thời đã được gửi đi cho rất nhiều đối tượng. — 336.

²⁸⁹ Ngày 6 tháng Hai 1919 A. G. Sli-áp-ni-cốp đã thông báo cho V. I. Lê-nin về những tin tức, mà Sli-áp-ni-cốp đã nhận được từ Ba-cu, cho biết rằng công nhân các xí nghiệp Ba-cu và các lính thuỷ có thái độ thù địch với bọn chiếm đóng Anh, rằng những chiếc tàu trên đó còn lính thuỷ Nga thì đã sẵn sàng ngả về phía Chính quyền xô-viết, còn công nhân Ba-cu sẽ phát động cuộc khởi nghĩa khi Hồng quân mở cuộc tấn công. — 337.

²⁹⁰ M. G. Lây-tây-den — con trai của G. Đ. Lây-tây-den, một nhà cách mạng bôn-sê-vich nổi tiếng — hồi đó làm việc tại Bộ dân uỷ ngoại giao, đã bị bắt ở Phần-lan và bị tình nghi tiến hành tuyên truyền cách mạng. — 337.

²⁹¹ V. I. Lê-nin viết nhiệm vụ giao cho G. I. Pê-tơ-rốp-xki trên bản báo cáo về tình hình ở tỉnh Cuốc-xcơ, bản báo cáo này do một cán bộ trong đoàn thanh tra quân sự trình bày. Trong đó cho biết về sự bất bình của nhân dân lao động tỉnh Cuốc-xcơ trước những hành động hà lạm của các cán bộ xô-viết và cán bộ đảng ở địa phương, về tình trạng tổ chức kém trong công tác cổ động - tuyên truyền ở nông thôn và sự yếu ớt của các tổ chức đảng trong tỉnh. — 338.

²⁹² Vụ V. I. Đô-brô-vôn-xki đã được Uỷ ban đặc biệt toàn Nga xét đến; tháng Ba 1919 người ta đã quyết định giam Đô-brô-vôn-xki vào trại tập trung cho đến hết cuộc nội chiến, vì tội phản cách mạng. — 339.

²⁹³ V. I. Lê-nin viết chỉ thị cho N. P. Bri-u-kha-nốp trên bức điện của Gôn-tsa-rốp, uỷ viên phụ trách lương thực tỉnh Vô-rô-ne-giơ, gửi đi từ ga Phi-lô-nô-vô. Bức điện này cho biết về những khối lượng lớn lúa mì ở các khu Khô-péc-xcai-a và U-xtơ-mết-vê-đít-xcai-a và cho biết rằng kho ngũ cốc Vô-rô-ne-giơ đã không thi hành biện pháp nào cả để chờ lúa mì đi, mặc dù gần một tháng qua khu vực này đã sạch bóng bọn phi Cra-xnốp.

Ở phía trên bức điện, Lê-nin đã ghi nhiệm vụ dưới đây giao cho thư ký: "Sao lại 5 bản (không ghi những nhận xét của tôi) rồi gửi: 1) cho Ca-mê-nép, 2) cho Ban chấp hành đảng bộ Mát-xcơ-va, 3) cho Cục lương thực quân đội, 4) cho ban thanh tra lương thực công nhân, 5) cho Hội đồng công đoàn toàn Nga" (Văn tập Lê-nin, t. XXIV, tr. 116).

Có lẽ, sau khi những chỉ thị của Người được thực hiện, Lê-nin đã ghi dòng chữ trên tài liệu này như sau "**đưa vào lưu trữ**". — 340.

²⁹⁴ V. I. Lê-nin đã được thông báo rằng tin đồn về việc trực xuất V. I. Da-xu-lich và những nhà cách mạng khác là vô căn cứ. — 340.

²⁹⁵ V. I. Lê-nin viết bức điện này sau khi nhận được bức điện của Ru-ca-vi-sni-cốp, đảng viên Đảng cộng sản (b) Nga, yêu cầu ra lệnh điều tra vụ Ru-ca-vi-sni-cốp. Trong bức điện Ru-ca-vi-sni-cốp

cho biết rằng ông là một cán bộ cũ của đảng, bị bắt do khước từ đảm nhiệm cùng một lúc chức năng của chính uỷ đội lương thực, trưởng trạm thu nhận lúa mì, thủ quỹ kiêm nhân viên văn phòng.

Trên bức điện nhận được, Lê-nin ghi dòng chữ: "18/II đã đánh điện", "đưa vào tập hồ sơ lưu những giấy tờ cần thẩm tra sớm". — 341.

²⁹⁶ V. I. Lê-nin gửi bức điện này sau khi nhận được bức thư của ông M. M. Phê-đô-xê-ép gửi từ làng A-dê-e-vô, huyện E-lát-ma, tỉnh Tam-bốp. Phê-đô-xê-ép cho biết là hồi tháng Mười 1918 người ta đã quốc hữu hoá xưởng in của ông ta ở thành phố E-lát-ma, mà đến nay xưởng in ấy năm ở "trong một cái kho, bị hoen gỉ và không hoạt động", trong khi huyện lỵ E-lát-ma lại không có xưởng in, cho nên khi cần lại phải đặt in sách ở các thị trấn thuộc các huyện khác. Phê-đô-xê-ép viết thư cho biết là ông ta không phải là "tư sản", đã 27 năm làm nhân viên văn phòng, thư ký, giáo viên, kế toán viên; ông ta đã vay tiền mua chiếc máy in cũ gây hỏng, ông ta đã tự sửa chữa lại, tự mình làm nhân viên sửa bài và sắp chữ trong xưởng in.

Trên bức thư của Phê-đô-xê-ép, Lê-nin ghi dòng chữ: "đã gửi bức điện ngày 18. II", "đưa vào tập hồ sơ lưu những giấy tờ cần thẩm tra sớm". — 341.

²⁹⁷ Để trả lời bức điện của V. I. Lê-nin, P. Goóc-bu-nốp, chủ tịch ban chấp hành Xô-viết huyện E-lát-ma, cùng ngày hôm đó đã cho biết rằng ban chấp hành Xô-viết huyện có ý định hợp nhất xưởng in của Phê-đô-xê-ép với một xưởng in địa phương khác cũng đã được quốc hữu hoá (của Mê-sê-ri-a-cốp), cho phép Phê-đô-xê-ép và Mê-sê-ri-a-cốp làm việc ở xưởng in này với tư cách các cán bộ chuyên môn. — 342.

²⁹⁸ V. I. Lê-nin gửi bức điện cho Kh. G. Ra-cốp-xki theo sự uỷ nhiệm của Hội đồng bộ trưởng dân uỷ, sau khi phiên họp ngày 18 tháng Hai 1919 của Hội đồng bộ trưởng dân uỷ đã thảo luận thông báo của P. I. Pô-pốp, chủ nhiệm Cục thống kê trung ương, về tổ chức công tác thống kê ở U-cra-i-na. — 342.

²⁹⁹ Bức điện của ban tham mưu mặt trận phía Đông gửi đi ngày 19 tháng Hai 1919 đã cho biết về cuộc đàm phán với các đại diện chính phủ tư sản - dân tộc chủ nghĩa Ba-ski-ri-a về vấn đề chấm dứt hoạt động chống xô-viết của chính phủ này và về cuộc đấu

tranh của quân đội Ba-ski-ri-a sát cánh cùng các đơn vị Hồng quân chống lại Côn-tsắc. Bức điện cho rằng nếu quân đội Ba-ski-ri-a nhanh chóng mở cuộc tiến công chống Côn-tsắc thì không cần tước vũ khí họ, còn nếu họ cự tuyệt không làm như vậy thì cần phải tước vũ khí họ.

Cuối tháng Hai 1919 các đơn vị Ba-ski-ri-a bắt đầu hiệp đồng cùng Hồng quân mở cuộc tấn công chống quân bạch vệ và Ủy ban cách mạng Ba-ski-ri-a đã được hình thành. Ngày 20 tháng Ba 1919 Chính phủ nước Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga đã ký một hiệp ước với chính phủ Ba-ski-ri-a về việc thành lập nước Cộng hoà xô-viết tự trị Ba-ski-ri-a. — 344.

³⁰⁰ V. I. Lê-nin viết thư này trên tờ bìa trong cuốn sách nhỏ của mình "Đấu tranh giành lúa mì" (Mát-xcơ-va, 1918). Cuốn sách này Người đã nhờ A. P. Ra-men-xki (người đồng sự của bố Vla-đi-mia I-lích — I. N. U-li-a-nốp) chuyển cho đoàn đại biểu giáo viên của tỉnh Tve. Đoàn đại biểu này đã đến Mát-xcơ-va đề nghị giúp đỡ lương thực cho các giáo viên Tve.

Cuốn sách của V. I. Lê-nin chứa đựng nội dung bản báo cáo của Người về cuộc đấu tranh chống nạn đói trình bày tại phiên họp liên tịch giữa Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga, Xô-viết Mát-xcơ-va và các công đoàn, họp vào ngày 4 tháng Sáu 1918, và lời kết thúc cuộc thảo luận bản báo cáo (xem Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 36, tr. 485 - 520). — 346.

³⁰¹ Bức điện này của V. I. Lê-nin là để trả lời bức điện của chủ tịch ban chấp hành Xô-viết Rút-ni-a, tổng Mi-cu-li-nô, huyện Oóc-sa, tỉnh Mô-ghi-lép là X. E. Txê-kha-nốp-xki gửi đi ngày 26 tháng Hai 1919. Txê-kha-nốp-xki viết rằng những người cộng sản ở Mi-cu-li-nô đã tổ chức ra hợp tác xã công nhân trung tâm của tổng nhằm mục đích "tập hợp công nhân và nông dân trên nguyên tắc chế độ mậu dịch cộng sản chủ nghĩa, thủ tiêu nền thương mại tư nhân, thói ăn cướp, cải tổ các hội tiêu dùng hiện hành của bọn cu-lắc"; điều lệ của hợp tác xã công nhân ấy đã được xem xét trong Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao. Sau khi cho biết rằng những người lãnh đạo của các tổ chức huyện và tỉnh ở Oóc-sa và Mô-ghi-lép đã có thái độ không tán thành những hành động của những người cộng sản ở Mi-cu-li-nô, Txê-kha-nốp-xki đề nghị cho phép được gặp Lê-nin để trực tiếp báo cáo "với vị lãnh tụ của phong trào cộng sản và người bảo vệ giai cấp vô sản về tình hình vấn đề được nêu ra". — 340.

³⁰² Đây là nói về việc sắp xếp nơi ăn chõ nghỉ cho những đại biểu đến Mát-xcơ-va dự Đại hội I Quốc tế cộng sản. — 340.

³⁰³ Phiên họp ngày 27 tháng Hai 1919 của Hội đồng bộ trưởng dân ủy đã quyết định chuẩn bị bản dự thảo sắc lệnh về việc cải tổ cơ quan lãnh đạo của Liên hiệp trung ương các hợp tác xã tiêu dùng (mà hồi đó thành phần của nó gồm chủ yếu là bọn cán bộ hợp tác xã tư sản) và về những biện pháp nhanh chóng nắm lấy hoàn toàn tổ chức này. Hội đồng bộ trưởng dân ủy đề nghị Bộ dân ủy lương thực giúp đỡ về mặt tài chính cho Hội đồng hợp tác xã công nhân toàn Nga bằng một khoản tín dụng 250 triệu rúp. Ngày 16 tháng Ba 1919 Hội đồng bộ trưởng dân ủy đã thông qua sắc lệnh "Về hợp tác xã tiêu dùng", sắc lệnh này quy định hợp nhất tất cả các hợp tác xã tiêu dùng ở thành phố và nông thôn thành những công xã tiêu dùng thống nhất, đồng thời trong việc thành lập những công xã như vậy ở thành phố và ở các trung tâm công nghiệp cần lấy hợp tác xã công nhân làm cơ sở. Trung tâm kinh tế thống nhất của tất cả các liên hiệp công xã tiêu dùng địa phương là Liên hiệp trung ương các hợp tác xã tiêu dùng, còn Bộ dân ủy lương thực thực được dành quyền đưa đại diện của mình vào cơ quan lãnh đạo của Liên hiệp trung ương các hợp tác xã tiêu dùng. — 350.

³⁰⁴ Có lẽ V. I. Lê-nin viết bức thư gửi M. M. Cô-xtê-lốp-xcai-a trong phiên họp ngày 27 tháng Hai 1919 của Hội đồng bộ trưởng dân ủy thảo luận dự thảo quyết nghị về các đội lương thực công nhân. Bức thư này là để trả lời đề nghị của Cô-xtê-lốp-xcai-a về việc chuyển vấn đề này sang phiên họp khác hấy thảo luận. — 350.

³⁰⁵ V. I. Lê-nin ghi nhiệm vụ đó cho thư ký nhân cuộc tiếp chuyện giữa Người với anh công nhân Boóc-dốp, đại diện đảng bộ bón-sê-vích ở làng I-u-gia, anh công nhân này đề nghị giúp đỡ lương thực cho xưởng dệt ở I-u-gia.

Nhiệm vụ này được ghi trên tờ giấy có tiêu đề của chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy. Cũng trên tờ giấy có tiêu đề đó — có lẽ trong phiên họp của Hội đồng quốc phòng — Lê-nin đã ghi câu hỏi gửi N. P. Bri-u-kha-nốp (xem tài liệu tiếp sau). — 351.

³⁰⁶ V. I. Lê-nin ghi nhiệm vụ này sau khi được N. P. Bri-u-kha-nốp trả lời rằng khả năng giúp đỡ lương thực cho xưởng dệt I-u-gia sẽ được xác định vào ngày hôm sau, tại hội nghị họp với Bộ dân ủy giao thông.

Có lẽ, cũng trong phiên họp này của Hội đồng quốc phòng thư ký đã thoả thuận với Bri-u-kha-nốp về việc tiếp Boóc-dốp, bởi vì trên tài liệu này Bri-u-kha-nốp có ghi như sau: "đến 3 giờ chiều hãy đưa đến chỗ tôi kèm theo mảnh giấy này" (Cục lưu trữ trung ương của đảng thuộc Viện nghiên cứu chủ nghĩa Mác - Lê-nin trực thuộc Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản Liên-xô). — 352.

³⁰⁷ V. I. Lê-nin viết thư này trên bức thư của ủy viên ban lãnh đạo Bộ dân uỷ lương thực A. I. Xvi-dec-xki, có lẽ viết trong phiên họp của Hội đồng bộ trưởng dân uỷ. Xvi-dec-xki viết thư cho biết là Bộ dân uỷ lương thực đã thảo luận vấn đề: có nên để cho biên giới với U-cra-i-na được bỏ ngỏ để người ta tự do chuyên chở tất cả các loại thực phẩm hay là chỉ cho phép chở những thực phẩm ngoài diện quy định.

Đầu năm 1919, việc tổ chức công tác lương thực tại các vùng giải phóng của U-cra-i-na có một ý nghĩa rất quan trọng. Lê-nin rất chú ý đến vấn đề này, chẳng hạn, Người đã đề nghị A. G. Sli-khte nhanh chóng đi đến U-cra-i-na để lãnh đạo Bộ dân uỷ lương thực U-cra-i-na. Ngày 25 tháng Hai 1919, trên bức điện của G. L. Pi-a-ta-cóp — trong đó cho biết số lượng lương thực dự trữ ở U-cra-i-na — Lê-nin đã ghi dòng chữ: "Hãy chuyển cho Sli-khte, nói thêm rằng tôi hết sức không hài lòng về việc anh ta chậm trễ chưa lên đường" (A. Sli-tnhe. "Người thầy và người bạn của những người lao động". Mát-xcơ-va, 1957, tr. 55). Ngày 19 tháng Hai và ngày 11 tháng Ba 1919 Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) Nga đã thông qua những nghị quyết đặc biệt về chính sách lương thực ở U-cra-i-na (xem Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 37, tr. 636, 763 - 764). — 352.

³⁰⁸ Thư ký của Hội đồng bộ trưởng dân uỷ L. A. Phô-ti-ê-va đề nghị V. I. Lê-nin chấp nhận vào làm việc ở Ban thư ký Hội đồng bộ trưởng dân uỷ một nữ cán bộ mới với sự giới thiệu của Ban chấp hành của tập thể cán bộ thuộc Văn phòng Hội đồng bộ trưởng dân uỷ. Chánh Văn phòng Hội đồng bộ trưởng dân uỷ V. D. Bôn-tsơ-Bru-ê-vich đã tỏ ý không tán thành nhận người nữ cán bộ này vào, cẩn cứ vào sắc lệnh "Về việc cấm không cho những người thân thích cùng làm một chỗ trong các cơ quan xô-viết" (chỉ của người nữ cán bộ được giới thiệu trên kia lúc ấy đang làm ở Hội đồng bộ trưởng dân uỷ). Về vấn đề này Phô-ti-ê-va đã viết thư cho Lê-nin, nói rằng người nữ cán bộ được tập thể giới thiệu ở trên kia là một "nữ cán bộ rất quý và chúng tôi muốn có được một người chính

như chị ấy... Liệu có thể linh động với bản sắc lệnh được không?" Vì lý do ấy mà Lê-nin đã viết những bức thư này. — 352.

³⁰⁹ Tài liệu này V. I. Lê-nin viết trên bức thư của Ban chấp hành trung ương đương nghiệp Đảng xã hội chủ nghĩa Ba-lan gửi Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) Nga. Trong mục 3 của bức thư này đã tỏ ý mong muốn giải quyết vấn đề biên giới với Ba-lan trên cơ sở sự tự quyết của dân cư sống ở các vùng tranh chấp, và trước hết là ở Lít-va và Bé-lô-ru-xi-a. Đề nghị của Lê-nin đã được Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) Nga chấp nhận và được phản ánh trong bức thư của G. V. Tsi-tsé-rin gửi đại diện đặc biệt của chính phủ Ba-lan là A. I-a. Ven-txơ-cóp-xki (xem "Những văn kiện về chính sách đối ngoại của Liên-xô", t. II. 1958, tr. 105 - 106). — 353.

³¹⁰ Nữ nhân viên Phòng nhà cửa Txa-ri-txun V. V. Péc-si-cô-va bị bắt vì đã vẽ xuyên tạc chân dung Lê-nin mà nữ nhân viên này đã lấy từ một cuốn sách nhỏ nào đó. Trưởng một đồn cảnh sát ở Txa-ri-txun V. X. U-xa-tsép và chiến sĩ Hồng quân Mi-nin trong nhiều bức điện gửi lên Lê-nin đề nghị cho thả Péc-si-cô-va. Trên bức điện của Mi-nin, Lê-nin đã ghi nhiệm vụ cho thư ký. "Hãy nhắc tôi khi nào nhận được thư trả lời của chủ tịch Uỷ ban đặc biệt (còn tất cả tài liệu thì sau đó giao cho những người viết tiểu luận)" (Văn tập Lê-nin, t. XXIV, tr. 172). — 353.

³¹¹ V. I. Lê-nin viết bức thư này tại phiên họp của Hội đồng bộ trưởng dân uỷ trong quá trình thảo luận vấn đề cải tổ Ban kiểm tra nhà nước; Ph. I. Ca-li-nin, ủy viên ban lãnh đạo Bộ dân uỷ giáo dục, là chủ tịch Uỷ ban kiểm tra biên chế, ủy ban này đã tiến hành cải tổ các vụ và giám bớt biên chế của Bộ dân uỷ giáo dục. Thời gian này trong các cơ quan khác cũng tiến hành một công tác như vậy. — 354.

³¹² Bức thư này được viết trong phiên họp của Hội đồng bộ trưởng dân uỷ. — 354.

³¹³ Trong bức điện trả lời, A. L. Cô-lê-ga-ép đã thông báo cho biết là có 3 đoàn tàu chở lương thực đã khởi hành đi Mát-xcơ-va. Bức điện cũng còn dẫn ra những số liệu về tiến trình thu thập lương thực và chỉ rõ rằng để xúc tiến việc thu mua cần phải cử thêm công nhân và các cán bộ lương thực có trọng trách từ trung ương về. — 355.

³¹⁴ Ngày 29 tháng Giêng 1919 Đại hội II các Xô-viết huyện Xa-ra-pun, tỉnh Vi-át-ca, đã thông qua quyết định quyên lúa mì ở tất cả các làng trong huyện để tặng Mát-xcơ-va và Pê-tô-rô-grát. Đại hội đã quyết định: 40 000 pút lúa mì tặng Mát-xcơ-va "sẽ do tự chúng ta chở tới và dâng lên đồng chí Lê-nin, vị lãnh tụ kính mến và yêu quý của chúng ta". V. I. Lê-nin đã viết bức thư này nhân buổi tiếp đoàn đại biểu nông dân Xa-ra-pun áp tải đoàn tàu chở lúa mì. Có lẽ bức thư này không phải được viết ngày 12 tháng Ba như đã ghi trong tài liệu mà là ngày 11 tháng Ba 1919.

Về cuộc nói chuyện với đoàn đại biểu nông dân Xa-ra-pun, Lê-nin đã đề cập đến trong bài diễn văn tại cuộc mít-tinh ở Cung nhân dân của Pê-tô-rô-grát ngày 13 tháng Ba 1919 (xem Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 38, tr. 38 - 39). — 355.

³¹⁵ Ở mặt sau bức thư của Lê-nin, L. B. Cra-xin đã ghi như sau "Việc Pê-tô-rô-grát cứ khăng khăng không chịu xuất số giấy ấy, số giấy đã bao tháng nay không được sử dụng, là một hành động phá hoại rõ ràng và có ác ý, có điều tôi không rõ sự phá hoại ấy là của "Práp-bum", của "Lép-bum" hay của "bum" nào khác nữa. 17/III. Cra-xin". — 356.

³¹⁶ Bức thư này viết nhân việc E. Ni-ki-tin, một nông dân làng A-léch-xê-ê-vô, huyện Bên-xcơ, tỉnh Xmô-len-xcơ, yêu cầu gửi cho đồng chí ấy các sắc lệnh và những tài liệu khác cần thiết cho việc lãnh đạo tổ chính trị của nông dân. — 357.

³¹⁷ Trên tài liệu này, A. G. Sli-khte có ghi: "Tôi đã nhận được ngày 19 tháng Ba 1919 trong một phiên họp của Đại hội VIII của đảng tại Mát-xcơ-va". "Chỉ thị của Ban chấp hành trung ương", mà bức thư có nói đến, là quyết nghị của Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) Nga về chính sách lương thực ở U-cra-i-na, thông qua ngày 11 tháng Ba 1919 (xem A. Sli-khte. "Người thầy và người bạn của những người lao động". Mát-xcơ-va, 1957, tr. 57 - 59). — 357.

³¹⁸ Trên tài liệu này, thư ký của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga A. X. È-nu-kít-dê ghi dòng chữ dưới đây: "Cấp cho hai người, trong ngày hôm nay, đến Pê-tô-rô-grát. A. È-nu-kít-dê. 22/III" (Cục lưu trữ trung ương của đảng thuộc Viện nghiên cứu chủ nghĩa Mác - Lê-nin trực thuộc Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản Liên-xô). — 358.

³¹⁹ V. I. Lê-nin giao nhiệm vụ này cho G. I. Pê-tô-rôp-xki nhân dịp Người nhận được đơn của nông dân tổng Coóc-ban-ga, huyện Cát-ni-corp, tỉnh Vô-lô-gđa, khiếu nại về thái độ sai trái của ban chấp hành Xô-viết tổng đối với trung nông. Lê-nin ghi nhiệm vụ này trên bản dự thảo bức điện dưới đây, do N. C. Crúp-xcai-a viết: "Gửi Xô-viết tỉnh Coóc-ban-ga, huyện Cát-ni-corp, tỉnh Vô-lô-gđa. Hãy lập tức lập danh sách cử tri bầu vào Xô-viết ở tất cả các làng, chỉ gạt bỏ những phần tử cu-lắc rõ ràng và thu hút trung nông tham gia bầu cử. Sau khi lập xong các bản danh sách, hãy án định cuộc bầu lại Xô-viết. Sẽ tổ chức kiểm tra. Những thủ phạm trong việc lập sai các bản danh sách sẽ phải chịu trách nhiệm" (Cục lưu trữ trung ương của đảng thuộc Viện nghiên cứu chủ nghĩa Mác - Lê-nin trực thuộc Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản Liên-xô).

Sau đó không lâu, khi được biết về thái độ thô bạo của A. G. Pra-vdin, uỷ viên ban lãnh đạo Bộ dân uỷ nội vụ đối với U. P. Mô-xtacô-va là người đã đưa đơn khiếu nại của nông dân Vô-lô-gđa đến, V. I. Lê-nin viết thư cho Pê-tô-rôp-xki: "... phải nghiêm khắc với Pra-vdin. Đồng chí đừng buông lỏng anh ta ra, mà phải giám sát anh ta, anh ta có cái thói "chỉ huy" ngu ngốc. Phải chấm dứt điều đó" (Cục lưu trữ trung ương của đảng thuộc Viện nghiên cứu chủ nghĩa Mác - Lê-nin trực thuộc Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản Liên-xô). — 358.

³²⁰ Nguyên nhân viết bức điện này là do V. I. Lê-nin nhận được bức điện của chủ nhiệm ban chính trị Quân đoàn 5 V. N. Ca-i-u-rôp trong đó báo tin là quân bạch vệ đã chiếm được U-pha và Quân đoàn 5 ở trong tình trạng gay go. Đồng thời trong bức điện này Ca-i-u-rôp cũng tỏ ý tin tưởng rằng nếu có "quân tiếp viện được huấn luyện tốt và có tinh thần giác ngộ", thì "kẻ địch sẽ bị đánh bại". — 359.

³²¹ V. I. Lê-nin đã gửi bức điện này nhân khi Người nhận được bức điện của ban quản trị Liên hiệp các hợp tác xã tiêu dùng ở I-a-rô-xláp. Ban quản trị này cho biết là Vi-snép-xki, uỷ viên phụ trách phòng lương thực huyện Rô-xtôp, đã ban hành một bản quy định xem thường mạng lưới hợp tác xã — đã được Ban lương thực tỉnh phê duyệt — ở thành phố Rô-xtôp và ở huyện và đã thành lập một mạng lưới mới, trong khuôn khổ hành chính của huyện. Bức điện khẳng định rằng bản quy định này đẩy hợp tác xã Rô-xtôp đến chõ diệt vong, không còn là bộ máy kỹ thuật để tiến hành phân phối một cách đúng đắn. — 359.

³²² Bức điện khiếu nại của E. A. È-phi-mô-va đã được V. I. Lê-nin nhận ngày 28 tháng Ba 1919. Đáp ứng bức điện này, Lê-nin đã gửi đi một bức điện hỏi Ban chấp hành Xô-viết tỉnh Tsê-rê-pô-vét, và ở phía dưới bức điện của È-phi-mô-va Lê-nin ghi: «bức điện được gửi đi ngày 29/III». — 360.

³²³ V. I. Lê-nin viết bức thư này nhân có lá đơn của một nhóm công dân thuộc tổng I-a-ga-nô-vô, huyện Tsê-rê-pô-vét, tỉnh Tsê-rê-pô-vét, gửi lên cho Người, đơn này do V. Ba-khva-lốp, đại diện của họ, đem đến Mát-xcô-va xin cho phép được hoàn thành một công trình xây dựng đền thờ mà họ đã khởi công vào năm 1915. — 361.

³²⁴ G. N. Ca-min-xki, chủ tịch Ban chấp hành Xô-viết tỉnh Tu-la, đã thông báo bằng đường dây trực tiếp cho biết về những làn sóng sôi động ở các nhà máy sản xuất vũ khí ở Tu-la do tình hình lương thực căng thẳng mà công nhân phải chịu đựng và do thiếu tiền để trả lương.

Về vấn đề này, hãy xem cả tập này, tài liệu 511 và Văn tập Lê-nin, t. XXIV, tr. 7 và 9. — 362.

³²⁵ Ngày 5 tháng Tư 1919 sau khi thảo luận bản báo cáo của bộ trưởng Bộ dân uỷ tư pháp Đ. I. Cuốc-xki, Hội đồng bộ trưởng dân uỷ đã phê chuẩn quy định về các phiên họp của Hội đồng bộ trưởng dân uỷ, trong đó đã tiếp thu tất cả những kiến nghị của V. I. Lê-nin. — 363.

³²⁶ V. I. Lê-nin viết thư trả lời cho nông dân huyện Xcô-pin, tỉnh Ri-adan, nhân có bức thư uỷ nhiệm của đại hội tư vấn huyện trong đó nông dân đã nêu vấn đề giảm thuế cách mạng đặc biệt cho những nông dân có mức sống hạng trung và dưới mức hạng trung, vấn đề miễn đóng viễn ngựa kéo cày và bò vắt sưa, vấn đề tăng tiêu chuẩn lúa mì để lại cho hộ nông dân, và những vấn đề khác. — 365.

³²⁷ Sắc lệnh "Về những khoản ưu tiên đối với trung nông trong việc thu thuế cách mạng đặc biệt đột xuất" đã được thông qua trong phiên họp ngày 9 tháng Tư 1919 của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga; ngày 10 tháng Tư sắc lệnh này đã được công bố trên báo "Tin tức của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga". — 365.

³²⁸ V. I. Lê-nin nói đến việc thảo bức thư trả lời nông dân huyện Xcô-pin về những vấn đề khác (xem tài liệu trước). — 365.

³²⁹ Đây là nói về đề nghị của nông dân huyện Xcô-pin (xem chú thích 326). — 366.

³³⁰ V. I. Lê-nin viết thư này nhân cuộc nói chuyện với Ph. I. Bô-đrốp, quản trị trưởng Trường dành cho trẻ em mắc bệnh lao Xô-côn-ni-ki. Còn lưu được bức thư của V. I. Lê-nin gửi chỉ huy trưởng điện Crem-li, viết ngày 7 tháng Tư 1919: "Tôi yêu cầu cho người cầm giấy này, đồng chí Phi-líp I-lích Bô-đrốp, vào Crem-li và vào Hội đồng bộ trưởng dân uỷ. Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân uỷ V. U-li-a-nóp (Lê-nin)" (Văn tập Lê-nin, t. XXIV, tr. 288).

Về Bô-đrốp cũng xem cả tập này, tài liệu 555. — 366.

³³¹ V. L. Pa-ni-u-skin hồi đó đang ở mặt trận Tây-Bắc. Khi quân Côn-tsắc mở cuộc tấn công, đội của Pa-ni-u-skin đã được phái ra mặt trận phía Đông.

Cũng xem cả tập này, tài liệu 512. — 367.

³³² Những bức điện của V. I. Lê-nin gửi Bé-la Cun nhân khi nhận được tin loan báo về việc thành lập Cộng hoà xô-viết ở Muyn-khen ngày 7 tháng Tư 1919. Trong những ngày này ở Mát-xcô-va vẫn chưa được biết rằng Cộng hoà xô-viết ở Muyn-khen là do bọn thủ lĩnh của những người dân chủ - xã hội Đức và của Đảng dân chủ - xã hội độc lập Đức theo chủ nghĩa phái giữa tuyên bố thành lập; bằng thủ đoạn này các thủ lĩnh muốn lừa bịp công nhân và làm mất uy tín chính quyền xô-viết trước mắt họ. Trong những điều kiện tình hình chưa chín muồi để tuyên bố thiết lập Cộng hoà xô-viết ở Ba-vi-e, cho nên những người cộng sản Ba-vi-e đã khước từ không tham gia vào cái trò khêu khích này. Những người cộng sản đã giải thích cho quần chúng rõ ý nghĩa của việc tuyên bố thành lập Cộng hoà xô-viết, đồng thời kêu gọi giai cấp vô sản đoàn kết để đấu tranh chống phản cách mạng.

Ngày 13 tháng Tư 1919, khi thế lực phản cách mạng ở Ba-vi-e mưu toan cướp lấy chính quyền thì trên đường phố Muyn-khen đã diễn ra cuộc đấu tranh khốc liệt kết thúc bằng thắng lợi của công nhân. Tối 13 tháng Tư, tại hội nghị các uỷ ban công xưởng - nhà máy cách mạng và các Xô-viết binh sĩ, người ta đã lập ra Uỷ ban hành động để thành lập Chính phủ xô-viết mới — Ban chấp hành đứng đầu là O-gien Lê-vi-ne, thủ lĩnh những người cộng sản Ba-vi-e; phái "độc lập" cũng tham gia chính phủ này. Chính phủ Cộng hoà xô-viết Ba-vi-e đã bắt đầu cuộc giải giáp giai cấp tư sản, xây dựng Hồng quân, quốc hữu hóa các ngân hàng, thiết lập chế độ

kiểm soát của công nhân tại các xí nghiệp, tổ chức công tác lương thực.

Ngày 27 tháng Tư 1919 Lê-nin đã viết "Chào mừng Cộng hoà xô-viết Ba-vi-e", trong bài này Lê-nin đã đưa những ý kiến đóng góp với Chính phủ cách mạng Ba-vi-e, những ý kiến đóng góp này là cương lĩnh hành động cụ thể của đảng vô sản đã nắm chính quyền (xem Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcova, t. 38, tr. 384 - 385).

Tình hình bên trong và bên ngoài của Cộng hoà xô-viết Ba-vi-e lúc đó rất gay go. Ngay khi gặp phải những khó khăn đầu tiên của Cộng hoà xô-viết, các đại biểu của "những người dân chủ - xã hội "độc lập" quay ra thi hành chính sách phản bội. Cuối tháng Tư, phái "độc lập", đã đẩy những người cộng sản ra khỏi các cương vị lãnh đạo. Lợi dụng tình thế ấy, bọn phản cách mạng chuyển sang tấn công. Ngày 1 tháng Năm các đơn vị bạch vệ đã tràn vào Muyn-khen và sau 3 ngày diễn ra các trận chiến đấu ác liệt bọn chúng đã chiếm thành phố. — 368.

³³³ V. I. Lê-nin viết bức điện này để trả lời những bức điện của N. N. Cu-dơ-min, chính uỷ Quân đoàn 6, gửi ngày 8 tháng Tư 1919 loan tin cho hay là Ai-rôn-xai-đơ, tướng Anh, đã đề nghị trao đổi tù binh. N. N. Cu-dơ-min đề nghị được uỷ quyền tiến hành đàm phán. — 369.

³³⁴ Trong bức điện truyền đi bằng đường dây trực tiếp, uỷ viên Ban lãnh đạo Bộ dân uỷ nội vụ X. C. Mi-nin đã cho V. I. Lê-nin biết tin về việc đã dẹp yên các cuộc bãi công ở các nhà máy quân sự và ở các xưởng đường sắt ở Tu-la. Bức điện còn nói đến sự cần thiết phải cung cấp kịp thời và đều đặn cho công nhân các nhà máy Tu-la những thực phẩm theo tuyến Bộ dân uỷ lương thực và Bộ dân uỷ tài chính cần nhanh chóng gửi tiền đến để trả lương cho công nhân.

Phía trên bức điện này của Mi-nin, Lê-nin ghi dòng chữ: "Gửi Bộ tổ chức Ban chấp hành trung ương". — 370.

³³⁵ V. I. Lê-nin ghi nhiệm vụ này ở phía sau bức thư của P. A. Cra-xi-cốp thông báo về việc khai quật "các mộ thánh" ở nhà thờ Tơ-rô-i-txe - Xéc-ghi-ép, với sự có mặt của đại biểu nhân dân, các bác sĩ, các tu sĩ và v.v.. Cra-xi-cốp viết rằng chẳng bao lâu nữa sẽ hoàn thành xong việc lập biên bản cuộc khai quật và cuốn phim quay về cuộc khai quật này. — 371.

³³⁶ V. I. Lê-nin viết bức điện này sau khi Người nhận được bức điện của A. M. Goóc-ki vào ngày 12 tháng Tư 1919. Trong bức điện của mình, Goóc-ki thông báo về việc nhà văn I. Vôn-nui ở Ma-lô-ác-khan-ghen-xco bị bắt, và đề nghị Lê-nin điện cho người ta hãy "điều tra một cách không thiên vị những nguyên nhân bắt giam và hãy thả nhà văn này có giám sát"; Goóc-ki viết: "đối với tôi, thái độ trung thực về chính trị của nhà văn này là điều không còn nghi ngờ gì nữa".

Cũng xem cả bức điện của Lê-nin gửi Goóc-ki ngày 14 tháng Tư 1919 (tập này, tài liệu 516). — 371.

³³⁷ Bức thư có nói đến khoản nhuận bút mà V. I. Lê-nin nhận được do nhà xuất bản của Xô-viết Pê-tô-rô-grát trả về tác phẩm "Những thắng lợi và khó khăn của Chính quyền xô-viết" được in thành sách lẻ (xem Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcova, t. 38, tr. 47 - 90). — 372.

³³⁸ Bức điện này được gửi đi nhân có bức thư của L. X. Xô-xnôp-xki gửi V. I. Lê-nin trong đó thông báo như sau: "Vào nửa cuối tháng Ba, Xô-viết huyện Tu-la đã triệu tập đại hội huyện về công tác tổ chức gieo trồng. Lúc đầu (như chúng tôi vẫn làm) người ta đề nghị gửi một bức điện chào mừng của những người cộng sản tham dự hội nghị lên Lê-nin. Các đại biểu tuyên bố như sau: chúng tôi sẵn sàng gửi bức điện như vậy, nhưng chúng tôi không đồng ý gọi chúng tôi là những người cộng sản. Chúng tôi không muốn trở thành những người cộng sản. Thiếu gì tên gọi mà người ta tự gán cho mình!! Vì vậy mà đại hội đã bị giải tán, bị coi như một đại hội phản cách mạng. Trong toàn huyện, có gần 200 con người đầy căm giận, bị lăng mạ, đã ra về. Điều này tôi được thông báo qua một đồng chí đã hứa sẽ kiểm tra chính xác hơn. Có thể, đồng chí cứ thử hỏi về đại hội này chăng?".

Ngày 23 tháng Tư Lê-nin đã nhận được bức điện của chủ tịch Ban chấp hành Xô-viết Tu-la với những lời giải thích sơ bộ về vụ này. Cũng xem cả những hồi ký của đại biểu dự đại hội là P. R. Mết-vê-đép và I. A. Men-ni-cốp ("Những thành quả của Cách mạng tháng Mười đã được củng cố như thế đó". [Tu-la], 1960, tr. 252 - 254). — 372.

³³⁹ Ngày 11 tháng Tư 1919 báo "Tin tức của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga" đã công bố sắc lệnh của Hội đồng bộ trưởng dân uỷ về việc gọi nhập ngũ vào Hồng quân những công

nhân và nông dân nào ở các tỉnh vùng trung tâm không bóc lột lao động của người khác và sinh vào những năm 1886 - 1890. Bức điện của G. E. Di-nô-vi-ép cho biết là hội nghị của những người cộng sản Pê-tô-rô-grát đã quyết định động viên đến 20% số đảng viên, không kể đợt động viên chung. — 374.

³⁴⁰ Đây là nói về việc bọn xã hội chủ nghĩa - cánh mạng được đưa vào tham gia chính phủ U-cra-i-na. Về vấn đề này cũng xem cả bức điện gửi Kh. G. Ra-cốp-xki ngày 25 tháng Tư 1919 (tập này, tài liệu 535). — 375.

³⁴¹ Đây là nói về cuộc tấn công của các đơn vị bộ đội thuộc hướng Crum, dưới sự chỉ huy của P. E. Đư-ben-cô, tiến sâu vào bán đảo Crum. Cuộc tấn công này là một sai lầm, bởi vì các đơn vị mở cuộc tấn công ở khu vực Pê-rê-cốp có thể cắt đứt với những lực lượng chính và, ngoài ra, trong thời gian này cần phải tập trung tối đa lực lượng để mở cuộc tấn công ở hướng chiến lược chủ yếu — đó là hướng Đôn-bát và Rô-xtốp (về vấn đề này, hãy xem chú thích 351). — 375.

³⁴² V. I. Lê-nin ghi nhiệm vụ giao cho Ph. E. Đgiéc-gin-xki trên bản sao bức thư của các đại biểu nông dân huyện Pô-tsép, Tséc-ni-gốp, đó là N. Đ. Gô-re-lốp và P. I. Nô-vi-cốp, do Bộ dân uỷ nông nghiệp đã chuyển lại cho Lê-nin. Gô-re-lốp và Nô-vi-cốp, những người đã mang đến Mát-xcơ-va đơn khiếu nại về những hành động lạm dụng của chính quyền địa phương và đã được Lê-nin tiếp, đã viết thư cho hay là sau khi trở về họ đã bị khung bố và thậm chí đã từng bị bắt giam. — 375.

³⁴³ V. I. Lê-nin có ý nói đến cuộc phiến loạn chống Chính quyền xô-viết nổ ra ở hậu phương mặt trận phía Nam, ở các làng Vê-sen-xcai-a và Ca-dan-xcai-a thuộc vùng thượng lưu sông Đôn. Cuộc phiến loạn này thể hiện những sự dao động của những người Cô-dắc hồi đó. Bên cạnh đó, nguyên nhân dẫn đến cuộc phiến loạn này là những sai lầm nghiêm trọng mà các cơ quan xô-viết địa phương mắc phải: trực xuất ra khỏi làng cả một số những người lao động Cô-dắc cùng với bộ phận Cô-dắc phản cách mạng, tiến hành rất nhiều cuộc bắt bớ và v.v.. Trong các chỉ thị gửi Hội đồng quân sự - cách mạng nước Cộng hoà và gửi bộ tư lệnh mặt trận phía Nam, Lê-nin đã nhiều lần nhấn mạnh nguy cơ quân phiến loạn hợp nhất được với các đơn vị đang tiến công của Đê-ni-kin và tính chất quan trọng của việc nhanh chóng trấn áp cuộc phiến loạn. — 376.

³⁴⁴ Có ý muốn nói đến bức điện của hợp tác xã tiêu dùng Tam-bốp gửi Hội đồng bộ trưởng dân uỷ về vấn đề thực hiện sắc lệnh của Hội đồng bộ trưởng dân uỷ, ban hành ngày 16 tháng Ba 1919, về các công xã tiêu dùng. Sắc lệnh của Hội đồng bộ trưởng dân uỷ quy định — nhằm mục đích lập ra một bộ máy phân phối thống nhất — thống nhất tất cả các hợp tác xã tiêu dùng ở thành phố và nông thôn thành các công xã tiêu dùng. Bức điện gửi từ Tam-bốp cho biết là trong cuộc họp của mình, 252 thành viên của hợp tác xã tiêu dùng Tam-bốp đã thừa nhận công tác quản lý thương nghiệp đã được tiến hành một cách đúng đắn và "không muốn chuyển hợp tác xã tiêu dùng thành các công xã tiêu dùng". — 376.

³⁴⁵ Đáp lại câu hỏi của V. I. Lê-nin, Ban chấp hành Xô-viết tỉnh Gô-men đã thông báo vào ngày 20 tháng Năm 1919, rằng chiếc xe đạp được sung công để làm phương tiện liên lạc trong thời gian thiết quân luật được áp dụng nhân có cuộc phiến loạn của bọn bạch vệ ở Gô-men. Do đó Lê-nin đã viết bức điện thứ hai về vấn đề này (xem tập này, tài liệu 580). — 378.

³⁴⁶ Bức điện này là để trả lời bức điện nhận được ngày 21 tháng Tư 1919 của I. I. Va-txê-tít, tổng tư lệnh, và của X. I. A-ra-lốp, uỷ viên Hội đồng quân sự - cách mạng nước Cộng hoà, hỏi Lê-nin xem đúng trên phương diện chính trị thì có thể cho phép tiến sâu bao nhiêu vào Gali-xi-a và Bu-cô-vi-na và cuộc tiến quân này có nhiệm vụ phải làm gì.

Trên bức điện của Va-txê-tít và A-ra-lốp Lê-nin đã ghi như sau: "Gửi thư ký của đồng chí Xco-li-an-xki: tôi yêu cầu mã hoá và gửi bức thư kèm theo đây*, rồi chuyển cho đồng chí Xco-li-an-xki để đưa vào hồ sơ lưu" ("Trích lịch sử cuộc nội chiến ở Liên-xô", t. 2, 1961, tr. 382). — 379.

³⁴⁷ V. I. Lê-nin viết bức điện này sau khi nhận được, vào ngày 23 tháng Tư 1919, bức điện đánh đi từ É-lê-txơ (tỉnh Ô-ri-ón) của Gô-ri-tsép và những người khác đề nghị ra chỉ thị hoàn lại số lúa mạch đen mà họ đã bị tịch thu ở ga É-lê-txơ. Trong bức điện của mình, Gô-ri-tsép và các bạn của ông cho biết rằng họ đang ở vào một tình cảnh hết sức nguy khốn và họ chờ lúa mạch đen đến các huyện Ma-giai-xcơ và Pô-đôn-xcơ chỉ là để giải quyết những nhu cầu của bản thân. — 381.

* Có lẽ ý muốn nói đến bức điện của Lê-nin.

³⁴⁸ V. I. Lê-nin viết những chỉ thị này cho E. M. Xco-li-an-xki trên bản báo cáo của tổng tư lệnh I. I. Va-txê-tít gửi ngày 23 tháng Tư 1919 báo cáo về tình hình quân sự của nước Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga. Va-txê-tít nói rõ những lý do khiến cần phải thống nhất các lực lượng vũ trang của các nước cộng hoà xô-viết dưới sự chỉ huy thống nhất, và cũng đề nghị tạm thời bãi bỏ chế độ toàn dân luyện tập quân sự để huy động 24 000 huấn luyện viên của Đội huấn luyện quân sự phổ thông để củng cố bộ phận chỉ huy các đơn vị thuộc mặt trận phía Đông. — 381.

³⁴⁹ Trên bản báo cáo của I. I. Va-txê-tít có dòng chữ ghi chú của X. I. A-ra-lốp phản đối việc huỷ bỏ hoàn toàn chế độ toàn dân luyện tập quân sự, đề nghị chỉ giảm tổng số lượng của Đội huấn luyện quân sự phổ thông từ 50% đến 75%. — 381.

³⁵⁰ Thành phố Vin-na đã bị bọn bạch vệ chiếm ngày 21 tháng Tư 1919. Bức điện, mà V. I. Lê-nin cho rằng cần phải gửi đi, thì ngày 24 tháng Tư 1919 đã được gửi đi cho tổng tư lệnh và Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận phía Tây (xem tài liệu tiếp sau). — 383.

³⁵¹ Xét thấy ý nghĩa to lớn của việc giành lại Đôn-bát, Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) Nga và V. I. Lê-nin đã nhiều lần chỉ thị cho bộ tư lệnh mặt trận U-cra-i-na và Chính phủ xô-viết U-cra-i-na phải giúp mặt trận phía Nam. Tuy nhiên, một số cán bộ lãnh đạo quân sự của U-cra-i-na (N. I. Pốt-vôi-xki, V. A. An-tô-nốp - Ôp-xê-en-cô và những người khác) đã vì quyền lợi địa phương mà chậm trễ trong việc chuyển quân về Đôn-bát. Tư lệnh mặt trận U-cra-i-na An-tô-nốp - Ôp-xê-en-cô đã đòi thay đổi tuyến ranh giới giữa mặt trận U-cra-i-na và mặt trận phía Nam ở Đôn-bát, đòi đại bộ phận các đơn vị bộ đội hoạt động ở khu vực này phải chịu sự chỉ huy của mình và không đồng ý coi khu vực trận tuyến Đô-ne-txơ là quan trọng nhất vì khẳng định rằng mặt trận U-cra-i-na có những nhiệm vụ còn quan trọng hơn nữa ở miền Tây và miền Nam U-cra-i-na. V. I. Lê-nin đã bác bỏ dự án này. — 386.

³⁵² Đây là nói về bản nghị quyết tiêm nhiệm tư tưởng dân tộc chủ nghĩa của tổ chức xã hội chủ nghĩa - cách mạng U-cra-i-na ở È-ca-tê-ri-nô-xlap chống lại chuyên chính vô sản, chống lại chính sách của Chính quyền xô-viết, chống lại sự liên minh chính trị, kinh tế và quân sự của U-cra-i-na với nước Nga xô-viết. — 386.

³⁵³ Thư này được viết trên tờ nghị quyết của tổ chức xã hội chủ nghĩa - cách mạng U-cra-i-na ở È-ca-tê-ri-nô-xlap (xem chú thích ở trên). Trên bản nghị quyết này có những chỗ V. I. Lê-nin nhấn mạnh và dòng chữ: "đưa vào lưu trữ để lưu". — 387.

³⁵⁴ V. I. Lê-nin viết thư này để trả lời E. M. Xco-li-an-xki, là người đã cho biết rằng sau một ngày sẽ gửi thêm số học viên của cả hai khoa trường đào tạo sĩ quan đến trấn áp cuộc nổi loạn chống Chính quyền xô-viết xảy ra ở khu vực các làng Vê-sen-xcai-a và Ca-dan-xcai-a. — 388.

³⁵⁵ Về kiến nghị này của V. I. Lê-nin, thì Xco-li-an-xki đã ghi mấy chữ trên bản tài liệu: "người hay số đơn vị?", sau đó Lê-nin ghi dòng chữ: "số đơn vị". — 388.

³⁵⁶ V. I. Lê-nin đã ghi nhiệm vụ cho G. E. Di-nô-vi-ép trên bức thư của ủy viên ban lãnh đạo Bộ dân uỷ lương thực V. N. I-a-cô-vle-va trả lời câu hỏi của Lê-nin về đơn đề nghị của Hợp tác xã Pê-tô-rô-grát của những công dân U-cra-i-na yêu cầu chuyển cho họ số lương thực trong tiêu chuẩn đã quy định. Bức thư còn cho biết rằng theo lời đề nghị của Chính phủ xô-viết U-cra-i-na, Bộ dân uỷ lương thực đã cho phép — đây là trường hợp ngoại lệ — hợp tác xã này chở ra khỏi U-cra-i-na một số lượng nhỏ lương thực trong tiêu chuẩn quy định, tuy nhiên A. E. Ba-đa-ép, ủy viên phụ trách lương thực của Công xã lao động Pê-tô-rô-grát đã canh trở việc này. I-a-cô-vle-va viết thư cho biết rằng đây không phải lần đầu Ba-đa-ép không chịu thi hành các chỉ thị của Bộ dân uỷ lương thực.

Về vấn đề này, cũng xem cả tập này, tài liệu 552. — 390.

³⁵⁷ V. I. Lê-nin viết thư này để trả lời bức thư của L. B. Ca-mê-nép, là người đã đề nghị hãy "tạo điều kiện dễ dàng, nên có thái độ bỏ qua" đối với việc tự do chuyên chở lương thực, trừ lúa mì, và đã khẳng định rằng đằng nào thì "đến tháng Sáu chúng ta cũng đi đến chỗ đó". — 394.

³⁵⁸ V. I. Lê-nin viết thư này trong thời gian tiến hành đồng viễn các đảng viên cộng sản đi chiến đấu chống Côn-tsắc. Bức thư này là để trả lời câu hỏi của M. M. Cô-xtê-lốp-xcai-a, một nữ đảng viên: nên hiểu như thế nào việc cứ người nữ đảng viên này đến mặt trận phía Đông làm trưởng Ban chính trị Quân đoàn 2. — 395.

³⁵⁹ Trong số các chiến lợi phẩm do Hồng quân thu được ở mặt trận phía Nam, có một số xe tăng Pháp. Bộ tư lệnh Quân đoàn xô-viết U-cra-i-na số 2 đã gửi tặng V. I. Lê-nin một trong số những xe tăng này, kèm theo một bức thư chào mừng. — 395.

³⁶⁰ V. I. Lê-nin ghi nhiệm vụ này cho I-a. E. Rút-du-tác, chủ tịch Tổng cục vận tải đường thuỷ, trên bức điện gửi từ Ca-dan đến cho Tổng cục vận tải đường thuỷ. Bức điện cho biết rằng do bị kỵ binh bạch vệ bắn phá nên người ta không đưa ra khỏi Tsi-xtô-pôn (mặt trận phía Đông) lúc đó bị quân bạch vệ chiếm, một số tàu chở lúa mì, dầu mazut và dầu hoả. — 396.

³⁶¹ Bức thư này được viết trên bức điện của chủ tịch Hội đồng quân sự - cách mạng Quân đoàn II C. A. Mê-khô-nô-sin đề nghị hãy để lại ở khu vực A-xtô-ra-khan một bộ phận của sư đoàn 33 dự định được chuyển đến mặt trận phía Đông. Mê-khô-nô-sin cho biết rằng việc chuyển đi toàn bộ sư đoàn 33 và tình trạng không thể nhanh chóng thành lập sư đoàn 34 - vì có sự chậm trễ trong việc gửi số quân tăng viện đã hứa - sẽ bắt buộc phải ngừng cuộc tấn công vào Ki-dơ-li-arơ, thay không đánh chiếm Gu-ri-ép và Ra-cu-sa là những nơi có dầu mỏ, và tình hình làm cho hạm đội rơi vào một tình trạng không lối thoát, làm cho hạm đội có nguy cơ bị mất căn cứ. Mê-khô-nô-sin viết: "Ban tham mưu đã chiến không đưa ra những mệnh lệnh chính xác đã đặt quân đội vào một tình thế hoàn toàn không thể chịu đựng và khiến cho người ta có cơ sở để quy tội chúng tôi là bất hành động". Trên bức điện của Mê-khô-nô-sin, V. I. Lê-nin đã nhấn mạnh một số chỗ và ghi chú (xem Văn tập Lê-nin, t. XXXIV, tr. 127 - 128). — 396.

³⁶² V. I. Lê-nin viết bức thư này trên tờ đơn của A. E. Ba-đa-ép gửi chủ tịch Ban chấp hành Xô-viết đại biểu công nhân và Hồng quân Pê-to-rô-grát. Trong đơn của mình Ba-đa-ép đã thanh minh cho những trường hợp Ba-đa-ép không thi hành các lệnh của Bộ dân uỷ lương thực (xem chú thích 356), giải thích rằng sở dĩ có những lời buộc tội anh ta chỉ vì "một nhóm nào đó ở Trung ương có những âm mưu", và đề nghị trong vòng 5 ngày hãy cho Ba-đa-ép thôi giữ chức uỷ viên phụ trách lương thực của Công xã lao động Pê-to-rô-grát. — 399.

³⁶³ Ngày 4 tháng Năm 1919 V. I. Lê-nin đã nhận được một bức thư, chuyển đến bằng vô tuyến điện, của Ph. Nan-xen, nhà bác học Na-

uy nổi tiếng chuyên nghiên cứu Bắc cực, gửi đi ngày 17 tháng Tư 1919. Trong bức thư này Nan-xen đã trình bày nội dung bức thư của ông gửi những nhân vật đứng đầu chính phủ 4 cường quốc chủ chốt thuộc khối Đồng minh (Mỹ, Pháp, Anh, Ý) đề nghị lập một uỷ ban để tổ chức giúp thực phẩm và thuốc men cho nước Nga, và trình bày ý kiến trả lời của các nhân vật kể trên. Trong thư trả lời, các nhân vật lãnh đạo những cường quốc thuộc khối Đồng minh (V. Uyn-xơn, D. Lô-ít Goóc-giơ, Gi. Clê-măng-xô và V. Oó-c-lan-đô) đặt điều kiện cho sự viện trợ này là phải chấm dứt các hoạt động quân sự trên lãnh thổ nước Nga, đồng thời không thấy rõ là điều kiện này cũng có ý nghĩa bắt buộc đối với những cường quốc đang thi hành chính sách can thiệp quân sự vào nước Cộng hòa xô-viết. Rõ ràng là Nan-xen đã không hiểu rõ được những thủ đoạn của bọn trùm sò trong khối Đồng minh, cho nên đã tỏ ý tán thành những điều kiện do bọn kia nêu ra. Cũng trong ngày hôm đó, ngày 4 tháng Năm, V. I. Lê-nin thông báo cho G. V. Tsi-tsê-rin biết rằng vấn đề này đã được chuyển lên Bộ chính trị Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) Nga để xét và để giao cho Tsi-tsê-rin nhiệm vụ viết dự thảo thư trả lời cho Nan-xen, nhấn mạnh sự cần thiết phải vạch mặt bọn đế quốc.

Bức thư in ở đây của V. I. Lê-nin bao gồm cả những nhận xét về các dự thảo bức thư gửi Ph. Nan-xen. — 403.

³⁶⁴ U. Bun-lít, một nhà ngoại giao Mỹ, hồi tháng Ba 1919 đã đến nước Nga xô-viết để tìm hiểu những điều kiện mà Chính phủ xô-viết có thể đồng ý để ký hoà ước với các nước thuộc khối Đồng minh, cũng như với các chính phủ bạch vệ trên lãnh thổ nước Nga. Bun-lít đã chuyển các đề nghị của tổng thống Mỹ Uyn-xơn và thủ tướng Anh Lô-ít Goóc-giơ. Với lòng mong muốn hết sức nhanh chóng ký hoà ước, Chính phủ xô-viết đã đồng ý với những điều kiện được đưa ra, tuy nhiên có bổ sung vào đó những điểm sửa đổi trọng yếu (về văn bản bản dự thảo đề nghị hoà bình do Bun-lít, đại diện chính phủ Mỹ, và do chính phủ nước Cộng hòa liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga thảo ra, hãy xem trong tập "Những văn kiện về chính sách đối ngoại của Liên-xô", t. II. 1958. tr. 91 - 95). Chẳng bao lâu sau khi Bun-lít rời nước Nga xô-viết về nước, Côn-tsắc đã đạt được một số thắng lợi ở mặt trận phía Đông, và các chính phủ đế quốc chủ nghĩa hy vọng là Nhà nước xô-viết sẽ bị đánh bại, cho nên đã từ chối đàm phán về hoà bình. Uyn-xơn đã cấm công bố dự thảo hiệp ước mà Bun-lít đã mang trở về, còn Lô-ít Goóc-giơ trong bài diễn văn đọc trong nghị viện đã tuyên bố rằng y hoàn toàn không

dính dáng gì đến những cuộc đàm phán với Chính phủ xô-viết. — 404.

³⁶⁵ Những nhận xét của Lê-nin về các dự thảo thư trả lời Ph. Nan-xen đã được hoàn toàn tính đến trong bức điện vô tuyến ngày 7 tháng Năm 1919 (xem "Những vấn kiện về chính sách đối ngoại của Liên-xô", t. II, 1958, tr. 154 - 160). Kế hoạch do Nan-xen đề xuất đã không được thực hiện. — 406.

³⁶⁶ Đây là nói về trấn áp cuộc phiến loạn chống Chính quyền xô-viết ở vùng sông Đôn (xem chú thích 343). — 407.

³⁶⁷ V. I. Lê-nin đã gửi bức điện này cho L. B. Ca-mê-nép, lúc đó là phái viên của Hội đồng quốc phòng tại mặt trận phía Nam, sau khi nhận được tin cho biết Lu-gan-xcơ đã bị bắt vào tay bọn bạch vệ ngày 4 tháng Năm 1919. — 407.

³⁶⁸ Chỉ thị này đã được chuyển đi bằng đường dây trực tiếp cho thư ký của L. B. Ca-mê-nép ở È-ca-tê-ri-nô-xláp. Đoạn đầu bức điện này là chỉ thị của V. I. Lê-nin gửi cho thư ký của Ca-mê-nép: "Tôi yêu cầu liên lạc với Ki-ép, tại đó Ra-côp-xki có 2 bức điện hoặc nhiều hơn thế để gửi đi cho Ca-mê-nép" (Cục lưu trữ trung ương của đảng thuộc Viện nghiên cứu chủ nghĩa Mác - Lê-nin trực thuộc Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản Liên-xô). — 409.

³⁶⁹ Do áp lực của bọn bạch vệ Cô-dắc, các đơn vị quân đội xô-viết phòng thủ ở phía Đông Ô-ren-bua đã rời vị trí và chiếm trận địa mới ở cách thành phố Ô-ren-bua 7 ki-lô-mét. — 411.

³⁷⁰ A. V. Lu-na-tsác-xki, được phái đến Cô-xtô-rô-ma với tư cách là phái viên của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga phụ trách việc đấu tranh chống nạn đào ngũ, đã thông báo cho biết tình hình lương thực gay go ở Cô-xtô-rô-ma và ở tỉnh Cô-xtô-rô-ma. — 415.

³⁷¹ Đây là nói về cuộc phiến loạn phản cách mạng của thủ lĩnh Cô-dắc Gri-gô-ri-ép nổ ra hồi đầu tháng Năm 1919 ở hậu phương quân đội xô-viết, miền Nam U-cra-i-na, tại các tỉnh È-ca-tê-ri-nô-xláp và Khéc-xôn. Cuộc phiến loạn tạo nên mối đe dọa trực tiếp cho phía sườn và cho hậu phương của quân đội xô-viết tại Đôn-bát và đe dọa các tuyến giao thông hậu phương của các đơn vị Quân đoàn U-cra-i-na số 2 lúc ấy đang ở Crum, đồng thời đã gây khó khăn cho hoạt động của vận tải đường sắt ở trong toàn bộ U-cra-i-na.

V. I. Lê-nin rất coi trọng việc trấn áp hết sức nhanh chóng cuộc phiến loạn này; điều này đã được nói lên trong một số tài liệu được công bố tiếp sau đây. Trong khoảng thời gian từ 11 đến 24 tháng Năm, với những đòn hiệp đồng đánh từ phía Đông, phía Bắc và phía Nam, các đơn vị của các quân đoàn U-cra-i-na đã đánh bại bọn phiến loạn. — 415.

³⁷² Ngày 24 tháng Tư 1919 Hội đồng bộ trưởng dân uỷ đã thông qua sắc lệnh "Về việc tổ chức di dân đến những tỉnh sản xuất lương thực và vùng sông Đôn". Việc di cư nông dân và công nhân các tỉnh miền Bắc của nước Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga về những khu vực miền Nam của đất nước được tiến hành nhằm giảm nhẹ tình cảnh lương thực của họ và để khôi phục nông nghiệp ở các địa phương bị thiệt hại do các cuộc phiến loạn của bọn bạch vệ.

Về vấn đề này hãy xem cả bức điện, do V. I. Lê-nin và X. P. Xê-re-đa ký, gửi các ban ruộng đất các tỉnh Xmô-len-xcơ, Tve, Mát-xcơva và Ri-a-dan, đê ngày 21 tháng Năm 1919 (Văn tập Lê-nin, t. XXXIV, tr. 144 - 145). — 415.

³⁷³ N. P. Bri-u-kha-nốp đã được cử làm phái viên của Hội đồng quốc phòng đến U-cra-i-na và Crum — như đã ghi rõ trong thư uỷ nhiệm — để thi hành tất cả các biện pháp "tăng cường công tác thu mua lương thực cho nhà nước, tổ chức vận chuyển số thực phẩm đã thu mua để đưa đến các địa điểm chế biến, đến các ga, các bến cảng và đảm bảo khả năng tiếp tục vận chuyển tốt số thực phẩm đó trên các tuyến đường sắt và trên các tuyến đường thuỷ đưa đến nơi ấn định" (Cục lưu trữ trung ương của đảng thuộc Viện nghiên cứu chủ nghĩa Mác - Lê-nin trực thuộc Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản Liên-xô).

Ở phía trên bản dự thảo thư uỷ nhiệm, A. I. Xvi-đéc-xki đã viết cho V. I. Lê-nin như sau: "Ban lãnh đạo* yêu cầu cấp cho Bri-u-kha-nốp giấy chứng thực như đã duyệt. Nếu đồng chí không phản đối, tôi sẽ đưa vào chương trình nghị sự". Thư uỷ nhiệm cho N. P. Bri-u-kha-nốp — với đoạn bổ sung của Lê-nin — đã được Hội đồng quốc phòng phê duyệt ngày 19 tháng Năm 1919. — 418.

³⁷⁴ X. I. Gu-xép, M. M. La-sê-vích và C. C. I-u-rê-nép, các uỷ viên của Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận phía Đông, trong bức

* Của Bộ dân uỷ lương thực.

điện gửi Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) Nga đã phản đối việc đưa A. A. Xa-mô-i-lô và thay X. X. Ca-mê-nép giữ chức vụ tư lệnh mặt trận phía Đông. Bức điện nói rằng Ph. V. Cô-xchi-a-ép, tham mưu trưởng của Hội đồng quân sự - cách mạng nước Cộng hoà, đã tiến hành những vụ thay đổi một cách vô căn cứ các viên chỉ huy trong quân đội, còn X. I. A-ra-lốp, uỷ viên Hội đồng quân sự - cách mạng nước Cộng hoà thì phê chuẩn những mệnh lệnh này của Cô-xchi-a-ép. Ngày 25 tháng Năm 1919, X. X. Ca-mê-nép lại được cử làm tư lệnh mặt trận phía Đông. — 420.

³⁷⁵ Bức điện này là để trả lời những bức thư — được chuyển bằng đường dây trực tiếp — của I. V. Xta-lin thông báo về tình hình ở gần Pê-tơ-rô-grát và về những biện pháp cần áp dụng để củng cố mặt trận.

Cùng ngày, 20 tháng Năm 1919, phiên họp của Hội đồng quốc phòng đã nghe E. M. Xco-li-an-xki thông báo về quá trình di chuyển của các đơn vị tiếp viện được gửi đến giúp mặt trận Pê-tơ-rô-grát. — 421.

³⁷⁶ Xem tập này, tài liệu 524. — 422.

³⁷⁷ V. I. Lê-nin viết bức điện này là do có bức điện gửi cho Người, nhận vào hồi 19 giờ 10 phút ngày 20 tháng Năm 1919, cho hay rằng chủ tịch Hội liên hiệp các ác-ten ở Nốp-gô-rốt A. A. Bu-la-tóp và trưởng ban huấn luyện Li-u-bi-móp đã bị bắt giam sau khi đến gặp Lê-nin và trở về Nốp-gô-rốt.

Trên bức điện nhận được, V. I. Lê-nin ghi dòng chữ: "Đưa vào tập hồ sơ những giấy tờ cần *thảm tra sớm*. Đã trả lời ngày 20/V".

Về bức điện hỏi trước đó của Lê-nin, hãy xem trong tập này, tài liệu 567. — 423.

³⁷⁸ V. I. Lê-nin viết thư này vì lý do sau đây. Văn phòng Hội đồng bộ trưởng dân uỷ nhậm được các đơn của hai nông dân Ph. Rô-ma-nốp (tỉnh I-a-rô-xláp) và I. Ca-li-nin (tỉnh Mát-xco-va) khiếu nại về hành động của chính quyền địa phương đã trưng thu ngựa của họ, mà theo ý kiến của người viết đơn thì những hành động đó là không đúng. Hai đơn kiện này đã được gửi đến một uỷ ban đặc biệt chuyên trách những vấn đề như vậy, nhưng uỷ ban này đã trả những lá đơn này cho Hội đồng bộ trưởng dân uỷ với dòng chữ dưới đây đã làm cho Lê-nin phẫn nộ: "Vốn đã quá nhiều việc rồi, không có thời gian để bận vào những chuyện nhảm nhí". — 423.

³⁷⁹ Ngày 22 tháng Năm 1919 thành phố Ri-ga đã bị quân Đức dưới quyền chỉ huy của tướng Gôn-txơ và bọn bạch vệ Lát-vi-a chiếm. — 426.

³⁸⁰ Ở mặt sau bức điện của V. I. Lê-nin, M. V. Phrun-dê viết như sau: "Phúc đáp bức điện ngày 22 tháng Năm của đồng chí, tôi xin thông báo như sau: về nội dung yêu cầu của đồng chí đối với Ô-ren-bua thì tất cả những gì mà phương tiện của tôi cho phép, đều đã được thi hành. Tôi phải báo cáo rằng những phương tiện ấy thật hoàn toàn chưa đủ để giúp đỡ một cách triệt để cho Ô-ren-bua và đồng thời lại giải quyết những nhiệm vụ ở hướng chính là hướng U-pha. Song dù sao cũng đã có được một sự chi viện đủ — điều này đã được chứng thực qua những sự kiện những ngày gần đây — để giữ vững chính thành phố Ô-ren-bua cho đến khi giải quyết được vấn đề ở hướng chính. Tôi cho rằng nguyên nhân có hàng chuỗi những bức thư kêu khóc từ Ô-ren-bua gửi đến vô số dia chỉ chủ yếu là ở sự vụn vỡ của chính bản thân họ, không biết sử dụng đúng lực lượng và phương tiện mà trước đây Ô-ren-bua đã nắm trong tay. Tôi xin lỗi đã trả lời muộn. Sở dĩ như vậy là vì khi bức điện của đồng chí tới nơi thì tôi lại đang ở ngoài mặt trận. Tư lệnh tập đoàn quân miền Nam *Phrun-dê*" ("Trích lịch sử cuộc nội chiến ở Liên-xô", t. 2, 1961, tr. 195). — 427.

³⁸¹ Ngày 26 tháng Năm 1919 V. I. Lê-nin gửi một bức điện nữa cho Ủy ban quân sự tỉnh Vô-rô-ne-giô (bản sao gửi Ban chấp hành đảng bộ tỉnh). Bức điện có đoạn viết: "Hãy lập tức báo cáo cho biết xem các đồng chí đã gửi bao nhiêu đảng viên cộng sản đến mặt trận phía Nam. Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân uỷ Lê-nin" (V. I. Lê-nin. "Thư tín quân sự". Mát-xco-va, 1957, tr. 133). — 429.

³⁸² Trong văn bản bức điện từ chữ "Đồng chí hãy nhớ rằng" đến chữ "ra khỏi... U-cra-i-na" là do V. I. Lê-nin viết. Phần đầu của bức điện là bản đánh máy. Có lẽ, bức điện này do G. V. Tsi-tsê-rin viết, bởi vì Tsi-tsê-rin có ghi dòng chữ: "Gửi đồng chí Lê-nin. Bản dự thảo bức điện, đề nghị cho biết ý kiến". Chính Tsi-tsê-rin đã viết câu cuối cùng: "Chỉ trừ các công nhân Trung - quốc và người Ba-tư, nhưng phải theo lệnh của trung ương". — 429.

³⁸³ A-léch-xan-đri-a và Dơ-na-men-ca là các trung tâm cuộc phiến loạn phản cách mạng của thủ lĩnh Cô-dắc Gri-gô-ri-ép. Đầu 21 rạng ngày 22 tháng Năm 1919 quân đội xô-viết đã tấn công đánh vào A-léch-xan-đri-a, nơi đặt bản doanh của Gri-gô-ri-ép. — 430.

³⁸⁴ Cũng trong ngày hôm ấy, 28 tháng Năm 1919, chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân uỷ U-cra-i-na Kh. G. Ra-côp-xki đã nhận được, qua đường dây trực tiếp, một bức điện nữa, dưới ký tên V. I. Lê-nin, N. N. Cre-xtin-xki và L. B. Ca-mê-nép; bức điện này đã dẫn ra toàn văn quyết nghị của Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) Nga và đề ra những biện pháp cụ thể để thi hành quyết nghị này (xem Văn tập Lê-nin, t. XXXIV, tr. 153). — 433.

³⁸⁵ Vào nửa cuối tháng Năm 1919 tình hình ở mặt trận phía Nam xấu đi nghiêm trọng. Cuối tháng Năm trận tuyến của quân đội xô-viết tại Min-lê-rô-vô đã bị chọc thủng, làm cho các đơn vị thuộc mặt trận phía Nam phải rút lui, do đó đã làm cho bọn Đê-ni-kin hợp nhất được với bọn Cô-dắc phiến loạn tại các thôn ở thượng lưu sông Đôn. — 437.

³⁸⁶ Trong bức thư nhan đề "Vẫn còn lệ thuộc vào những định kiến" gửi cho Bộ tổ chức Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) Nga, E. M. I-a-rô-xláp-xki đã hỏi các uỷ viên Bộ tổ chức rằng liệu có thể để lại trong đảng những cá nhân đã tham gia các nghi lễ tôn giáo hay không. — 438.

³⁸⁷ Đây là nói về kế hoạch của các cán bộ quân sự U-cra-i-na muốn thành lập Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận Đôn-bát trực thuộc mặt trận phía Nam, gồm Quân đoàn U-cra-i-na số 2, Quân đoàn 8 và Quân đoàn 13, kế hoạch này ngày 31 tháng Năm đã được thông báo cho V. I. Lê-nin bằng điện thoại thông qua phái viên của Hội đồng quốc phòng ở Khác-côp. — 422.

³⁸⁸ Ngày 27 tháng Năm 1919 Hội đồng bộ trưởng dân uỷ đã nghe báo cáo của A. I. Xvi-đéc-xki, uỷ viên ban lãnh đạo Bộ dân uỷ lương thực, về tình hình thu mua lúa mì và về các kế hoạch mở chiến dịch lương thực trước vụ thu hoạch mới. Hội đồng bộ trưởng dân uỷ đã quyết định công bố bản báo cáo của Xvi-đéc-xki dưới hình thức bài báo, cũng như truyền đi khắp thế giới bằng vô tuyến điện một bản tin ngắn về sự kiện này, có kèm theo các số liệu cụ thể.

V. I. Lê-nin đã ghi nhiệm vụ cho thư ký trên bản tin vô tuyến điện đã chuẩn bị sẵn, trong bản tin này có nhấn mạnh rằng mặc dù được tiến hành trong những điều kiện hết sức không thuận lợi (hàng hoá không có, tiền bị mất giá, những vùng trồng lúa mì nhiều nhất đã bị bọn bạch vệ chiếm đóng), việc thu mua lúa mì trong năm 1919

đã diễn ra một cách thắng lợi hơn năm trước: nếu như từ tháng Mười một 1917 đến tháng Tám 1918, tức là trong 10 tháng, các cơ quan lương thực xô-viết đã thu mua được 28 triệu pút lúa mì, thì trong 9 tháng, từ tháng Tám 1918 đến tháng Tư 1919, các cơ quan này đã thu mua được 102 triệu pút. Các cơ quan lương thực của nước Cộng hoà xô-viết — như bản tin vô tuyến điện chỉ rõ — đã biết cách "làm giảm bớt những nỗi đói khổ của nhân dân và do đó họ phấn khởi nhìn về tương lai" (Cục lưu trữ trung ương của đảng thuộc Viện nghiên cứu chủ nghĩa Mác - Lê-nin trực thuộc Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản Liên-xô).

Bài báo của A. I. Xvi-đéc-xki "Triển vọng trước mắt về vấn đề lương thực" đã được công bố trên tờ "Tin tức của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga" vào ngày 3 và 4 tháng Sáu 1919. — 443.

³⁸⁹ Bức điện này nói về tình hình ở mặt trận phía Tây và về sự va chạm giữa một bên là uỷ viên Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận phía Tây A. I. Ô-cu-lốp và một bên là I. V. Xta-lin, G. E. Di-nô-vi-ép và ban lãnh đạo Quân đoàn 7. Cục lưu trữ trung ương của đảng thuộc Viện nghiên cứu chủ nghĩa Mác - Lê-nin trực thuộc Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản Liên-xô còn lưu được những mẩu thư mà V. I. Lê-nin và E. M. Xco-li-an-xki đã trao đổi với nhau tại một phiên họp về vấn đề này. Lê-nin viết cho Xco-li-an-xki như sau: "Xta-lin đòi triệu hồi Ô-cu-lốp, vì theo như Xta-lin nói, Ô-cu-lốp là người chuyên đưa ra những mưu mô xảo quyệt và phá hỏng công việc". Trả lời mẩu thư, Xco-li-an-xki đã nhận định tốt về Ô-cu-lốp, Lê-nin đã chỉ thị như sau cho Xco-li-an-xki: "Vậy thì hãy thảo văn bản bức điện (trình bày chính xác những điều mà Ô-cu-lốp đã gán tội cho Quân đoàn 7), rồi tôi sẽ gửi bức điện đó, bằng mật mã, cho Xta-lin và Di-nô-vi-ép để sự va chạm không lan rộng ra mà đi vào một hướng đúng". Căn cứ vào chỉ thị này, bản dự thảo bức điện in ở đây đã được viết ra, sau đó được bổ sung và được Lê-nin ký.

Về vấn đề triệu hồi Ô-cu-lốp, cũng xem cả tập này, tài liệu 616. — 444.

³⁹⁰ V. I. Lê-nin viết bức thư gửi G. V. Tsi-tsê-rin sau khi nhận được bức thư của M. Ba-ra-ca-tun-la, một giáo sư Ấn-độ, là người đã viết về cuộc đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc Anh ở Ấn-độ, đồng thời cũng đề nghị công bố bài viết của ông ta về chủ nghĩa bôn-sê-vích "để tranh thủ những trái tim của những người theo đạo Hồi đúng về phía chủ nghĩa bôn-sê-vich". — 447.

³⁹¹ *Tối hậu thư*, mà bức thư nói đến, đã được phái đoàn của liên hiệp các tổ chức công đoàn Anh trao cho chính phủ Anh. Công nhân đòi chính phủ không được can thiệp vào công việc nội bộ của nước Nga xô-viết và nước Hung-ga-ri xô-viết, và họ đe doạ là nếu những yêu sách của họ không được thoả mãn thì họ sẽ tổng bãi công. — 447.

³⁹² Ngày 6 tháng Sáu 1919 Bộ chính trị Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) Nga đã quyết định đưa X. P. Na-txa-rê-nút đến U-cra-i-na, về vấn đề này I. V. Xta-lin đã nhận được bức điện dưới đây: "Pê-tơ-rô-grát, Xmôn-nui, gửi Xta-lin. Bộ chính trị Ban chấp hành trung ương đã quyết định: do hết sức cần thực hiện ngay sự chỉ huy thống nhất ở U-cra-i-na, nên Na-txa-rê-nút được cử làm uỷ viên Hội đồng quân sự - cách mạng Quân đoàn 14, nguyên là Quân đoàn U-cra-i-na số 2. Lê-nin, Cre-xtin-xki, Ca-mê-nép" (Cục lưu trữ trung ương của đảng thuộc Viện nghiên cứu chủ nghĩa Mác - Lê-nin trực thuộc Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản Liên-xô). — 451.

³⁹³ Đây là nói về việc đánh trả bọn bạch vệ Phần-lan đã thực hiện những vụ tấn công vào biên giới xô-viết. — 451.

³⁹⁴ Về những bức điện do E. M. Xco-li-an-xki viết gửi cho G. N. Men-ni-san-xki ngày 9 tháng Sáu và cho A. G. Bê-lô-bô-rô-đốp ngày 10 tháng Sáu 1919, hãy xem trong cuốn: V. I. Lê-nin. "Thư tín quân sự", Mát-xcơ-va, 1957, tr. 148. — 456.

³⁹⁵ Trong thời gian tập đoàn quân miền Nam thuộc mặt trận phía Đông có những hoạt động tấn công có tính chất quyết định đánh vào bọn Côn-tsắc, ở một số vùng giáp mặt trận (các tỉnh Xa-ma-ra và Ô-ren-bua, khu U-ran) đã nổ ra những cuộc nổi loạn của bọn bạch vệ Cô-dắc và bọn cu-lắc. — 459.

³⁹⁶ Ngày 11 tháng Sáu 1919 Kh. G. Ra-cốp-xki đã thông báo cho Hội đồng quân sự - cách mạng nước Cộng hoà: "Tôi đề nghị gây sức ép với A-vê-rin, È-ca-tê-ri-nô-xláp, để tăng cường công tác động viên công nhân". Nhận bản thông báo này, ngày 12 tháng Sáu 1919 E. M. Xco-li-an-xki đã đề nghị V. I. Lê-nin hãy nhân danh cá nhân gửi một bức điện đến È-ca-tê-ri-nô-xláp.

Ở phía trên bức điện, Lê-nin ghi dòng chữ: "A - vê - rin này là ai? Tôi không được rõ. Địa chỉ có đây đủ không? A-vê-rin có biết mật mã không?". — 461.

³⁹⁷ Sau khi nhận được bức điện của V. I. Lê-nin, I. V. Xta-lin đã ghi trên bức điện ấy những câu trả lời để chuyển về Mát-xcơ-va: "Cái bị mất vẫn chưa được hoàn lại. Đang diễn ra cuộc đấu súng lớn. Tất cả những gì có thể gửi thì đã được gửi đi để tiến hành tác chiến trên bộ. Rõ ràng là không thể về Mát-xcơ-va trong những ngày này được, không nên. Đồng chí hãy hoãn hội nghị toàn thể. Chúng tôi không phản đối việc công bố một phần tài liệu ấy..." (Cục lưu trữ trung ương của đảng thuộc Viện nghiên cứu chủ nghĩa Mác - Lê-nin trực thuộc Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản Liên-xô).

Tài liệu được nhắc đến trong bức điện thì không tìm thấy. — 462.

³⁹⁸ V. N. Pốt-ben-xki đã được cử đến tỉnh Tam-bốp để điều tra những cơ quan phục vụ công tác phòng thủ đất nước. — 464.

³⁹⁹ Nguyên nhân trực tiếp khiến cho V. I. Lê-nin viết bức điện này là do nhận được bức điện ngày 15 tháng Sáu 1919 của M. V. Phrun-dê như sau: "Đã 50 ngày nay thành phố U-ran-xcơ chịu đựng cuộc vây hãm. Cần phải cầm cự tối thiểu thêm hai tuần lễ. Sự dũng cảm của đơn vị bảo vệ thành phố đang cạn dần. Tôi đề nghị đồng chí nên đích thân gửi đến một bức điện chào mừng. Có thể gửi bức điện đến ban tham mưu tập đoàn quân miền Nam để ban tham mưu truyền đi bằng vô tuyến điện" (M. V. Phrun-dê. Tuyển tập, t. I, 1957, tr. 205 - 206).

Ngày 11 tháng Bảy 1919 quân đội xô-viết, dưới sự chỉ huy của V. I. Tsa-pa-ép, đã phá tan vòng vây của kẻ thù và đã hợp nhất với đơn vị bảo vệ thành phố U-ran-xcơ. — 467.

⁴⁰⁰ Cuộc phiến loạn phản cách mạng ở pháo đài Cra-xnai-a Goóc-ca nổ ra vào đêm 12 rạng ngày 13 tháng Sáu 1919 đã bị dẹp tan vào đêm 15 rạng ngày 16 tháng Sáu. Đến trưa 16 tháng Sáu cả pháo đài Xe-rai-a Lô-sách — đã nhập theo bọn phiến loạn — cũng bị thất thủ. Mấy giờ trước khi cuộc phiến loạn bị dẹp tan, bộ chỉ huy trong quân đội xô-viết nhận được những tin tức cho biết là từ Li-ba-va một đội tàu chiến Anh, gồm 23 chiếc, đã xuất phát để đi cứu bọn phiến loạn ở Cra-xnai-a Goóc-ca. Tuy nhiên, trong điều kiện hạm đội xô-viết đã ngự trị vững chắc tại các vùng cửa ngõ vào Pê-tơ-rô-grát, bộ chỉ huy Anh đã không dám mở những hoạt động quy mô lớn và buộc phải hạn chế những hoạt động của đội tàu chiến của mình ở những vụ tập kích lẻ tẻ. — 467.

⁴⁰¹ Đây là nói về quyết định ngày 15 tháng Sáu 1919 của Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) Nga về Bộ tổng hành dinh. L. D. Tơ-rốt-xki trong thư gửi Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) Nga đã phản đối quyết định của Ban chấp hành trung ương, khẳng định rằng quyết định này "chứa đựng những điều kỳ quặc, giêng cợt" và v.v.. — 469.

⁴⁰² V. I. Lê-nin đã viết những đề nghị này trên bức thư của X. I. Xước-txốp, cán bộ của Ban thường vụ phụ trách vùng sông Đôn thuộc Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) Nga; Xước-txốp cho biết về những sơ xuất trong công tác của các cơ quan đảng và các cơ quan xô-viết ở vùng sông Đôn đối với người Cô-dắc, những sơ xuất này là một trong những nguyên nhân dẫn đến cuộc phiến loạn phản cách mạng ở những thôn thượng lưu sông Đôn (xem chú thích 343). — 469.

⁴⁰³ Đây là nói về cuộc khởi nghĩa nổ ra ở vùng hậu phương quân đội Côn-tsắc.

Trung đoàn cộng sản được thành lập gồm các du kích Cu-xtai-nai đã vượt vòng vây đến với quân đội xô-viết, trung đoàn này đã chiến đấu chống kẻ thù của cách mạng cho đến khi kết thúc cuộc nội chiến. — 472.

⁴⁰⁴ Xem chú thích 395. — 473.

⁴⁰⁵ Ngày 23 tháng Sáu 1919 V. I. Lê-nin đã nhận được bức điện của Ủy ban quản lý vận tải đường sông thông báo về số lượng lúa mì dự trữ to lớn ở sông Bê-lai-a và về sự cần thiết phải xúc tiến việc chuyển đi số lúa mì này.

Trả lời câu hỏi của Lê-nin, A. I. Xvi-dec-xki thông báo rằng nhằm đẩy mạnh công tác thu mua lúa mì ở vùng Bê-lai-a, và nói chung ở tỉnh U-pha, M. I. Phrum-kin, ủy viên ban lãnh đạo Bộ dân uỷ lương thực, đã từ Xa-ma-ra đến khu vực đó, và cho biết rằng người ta sẽ thi hành các biện pháp gửi các đội quân lương thực đến vùng sông Bê-lai-a. — 475.

⁴⁰⁶ V. I. Lê-nin viết chỉ thị cho chủ tịch Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao A. I. Rư-cốp trên bức điện của Hội đồng kinh tế quốc dân tỉnh Vi-át-ca gửi cho Hội đồng quốc phòng ngày 24 tháng Sáu 1919 đề nghị ra lệnh cho Ủy ban quân nhu trung ương cấp

tạm ứng để tiến hành các hoạt động của ủy ban quân nhu tỉnh Vi-át-ca trong việc sản xuất quân trang. Bức điện cho biết rằng tuy đã nhiều lần yêu cầu Ủy ban quân nhu trung ương, nhưng cho đến nay vẫn chưa nhận được khoản tạm ứng, và cho biết rằng tình trạng ấy trong những ngày tới sẽ đưa đến hậu quả là phải ngừng hoạt động các công xưởng vì không có tiền trả lương cho công nhân. — 475.

⁴⁰⁷ Đây là nói về những kho đạn dược, quân trang, lương thực và quân phục mà quân đội xô-viết thuộc mặt trận phía Tây chiếm được ngày 27 tháng Sáu 1919 trong cuộc đánh chiếm thị trấn Vít-li-txa và nhà máy Vít-li-txa trên bờ phía Đông của hồ La-đô-ga, một căn cứ chính của bọn bạch vệ Phần-lan vẫn từng hoạt động ở khu vực Ô-lô-ne-txơ của mặt trận Pê-tơ-rô-grát. — 477.

⁴⁰⁸ Đây là nói về cuộc tấn công của Quân đoàn Cáp-ca-dơ của tướng Vran-ghen, nằm trong cơ cấu các đội quân của Đê-ni-kin, tiến đánh theo hướng Xa-ra-tốp - Pen-da. — 478.

⁴⁰⁹ Ngày 28 tháng Giêng (ngày 10 tháng Hai) 1918, tại hội nghị hoà bình Brét - Li-tốp-xco, L. D. Tơ-rốt-xki – bắt chấp chỉ thị của V. I. Lê-nin là phải ký hoà ước trong trường hợp nếu phía Đức ra tối hậu thư đòi hỏi như vậy – đã tuyên bố rằng Chính phủ xô-viết từ chối không ký hoà ước theo những điều kiện do nước Đức đưa ra, nhưng coi như chiến tranh đã kết thúc và cho quân đội phục viên. Cùng trong ngày hôm đó Tơ-rốt-xki – không thông báo cho Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) Nga và Hội đồng bộ trưởng dân uỷ – đã gửi cho Bộ tổng hành dinh của Tổng tư lệnh tối cao một bức điện thực chất mang tính chất khiêu khích, ra lệnh phải công bố, vào đêm 28 rạng ngày 29 tháng Giêng (11 tháng Hai), lệnh chấm dứt tình trạng chiến tranh với Đức cũng như với các đồng minh của Đức, và giải ngũ quân đội Nga. Bức điện không nói đến việc chấm dứt cuộc đàm phán hoà bình ở Brét, và văn bản bức điện làm cho người ta có thể kết luận rằng hội nghị đã kết thúc bằng việc ký hoà ước. Sáng sớm ngày 29 tháng Giêng (11 tháng Hai) N. V. Cru-len-cô, Tổng tư lệnh tối cao, đã ban bố lệnh trong đó đã loan báo – căn cứ vào bức điện của Tơ-rốt-xki – về việc ký hoà ước và ra lệnh chấm dứt hoạt động quân sự trên tất cả các mặt trận và bắt đầu giải ngũ quân đội. Do bản mệnh lệnh đó của Cru-len-cô mà có bức điện này và bức điện in tiếp ngay sau bức điện này. — 485.

⁴¹⁰ Đây là nói về bức điện ngày 26 tháng Hai 1918 của V. A. An-tô-nốp - Ốp-xê-en-cô trình bày nội dung những cuộc đàm phán của mình với đoàn đại biểu của Tiểu quân khu các đơn vị sông Đôn và cho biết rằng đoàn đại biểu này đã nêu vấn đề tự trị của vùng sông Đôn và quyền độc lập giải quyết vấn đề ruộng đất. — 487.

⁴¹¹ Có lẽ người chuẩn bị tài liệu này là I. V. Xta-lin. Trong phiên họp của Hội đồng bộ trưởng dân uỷ ngày 22 tháng Tư 1918 bàn về vấn đề nguy cơ ga Tséc-cô-vô bị bọn Đức và bọn gai-đa-mác đánh chiếm, Xta-lin đã được giao cho nhiệm vụ "viết một công văn về vấn đề này gửi cho bộ trưởng Bộ dân uỷ quân sự". — 489.

⁴¹² Hiệp ước đình chiến giữa nước Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga và chính phủ ghét-man U-cra-i-na đã được ký ngày 14 tháng Sáu 1918. Theo quy định của hiệp ước này, các hoạt động quân sự đã được chấm dứt, quy định các quy tắc di tản người của hai bên, khôi phục lại giao thông đường sắt và quan hệ thương mại. — 490.

⁴¹³ Tài liệu này đã được chuẩn bị tại Bộ dân uỷ lương thực. Phía trên tài liệu này có một gạch ngăn dòng chữ như sau: "Công văn của Bộ dân uỷ lương thực". — 490.

⁴¹⁴ Bức điện in ở đây, gửi cho M. X. Kê-đrốp, đã được đánh đi sau khi V. I. Lê-nin nhận được bức điện của A. Đ. Mê-tê-lép, uỷ viên Ban chấp hành Xô-viết tỉnh Ác-khan-ghen-xcơ, và của X. N. Xu-li-mốp, uỷ viên uỷ ban đặc biệt về bốc dỡ của cảng Ác-khan-ghen-xcơ, gửi ngày 24 tháng Sáu 1918, báo cho biết Ác-khan-ghen-xcơ bị đặt trong tình trạng chiến tranh và cho biết về những biện pháp đã thi hành để bốc dỡ và sơ tán những đồ quý của cảng Ác-khan-ghen-xcơ vào sâu nội địa. — 493.

⁴¹⁵ Một bức thư khác với nội dung tương tự, do V. I. Lê-nin ký tên, đã được gửi đi cho Bộ dân uỷ tư pháp. Cũng xem cả trong tập này, tài liệu 182, chú thích 117. — 494.

⁴¹⁶ Bản quyết định của Hội đồng bộ trưởng dân uỷ, mà ở đây có nói đến, đã vạch ra những biện pháp nhằm xây dựng ở Da-tôn Pa-rát (tỉnh Ca-dan) một căn cứ xây dựng Hạm đội Vôn-ga (dự thảo quyết định của Hội đồng bộ trưởng dân uỷ về các xưởng ở Pa-rát, có những điểm sửa đổi của V. I. Lê-nin, hãy xem trong Văn tập Lê-nin, t. XXI, tr. 134).

Một bức thư khác có nội dung tương tự, do V. I. Lê-nin ký tên, đã được gửi cho Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao. — 495.

⁴¹⁷ Bức điện này được gửi đi nhân việc công tước Ri-pha-át đại sứ Thổ-nhĩ-kỳ ở Đức, đề nghị ký một nghị định thư về việc điều chỉnh tình hình quân sự ở Cáp-ca-dơ. Bản dự thảo nghị định thư do công tước Ri-pha-át trình bày có quy định việc quân Thổ-nhĩ-kỳ rút ra khỏi vùng Cáp-ca-dơ đến đường biên giới do hòa ước Brét quy định, tuy nhiên, trong nghị định thư này không có mục nói về việc chuyển giao trực tiếp cho Chính quyền xô-viết phần đất mà quân Thổ-nhĩ-kỳ rút bỏ.

Những ý kiến lo ngại được trình bày trong bức điện này, đã tỏ ra là đúng. Ngày 30 tháng Mười 1918 chính phủ Thổ-nhĩ-kỳ đã ký với các nước trong khối Đồng minh một bản hiệp định đình chiến Mu-đrốt bao gồm cả mục nói về việc Thổ-nhĩ-kỳ đồng ý để các cường quốc thuộc khối Đồng minh chiếm đóng Ba-cu. Căn cứ vào hiệp định này, hồi tháng Mười một 1918 bọn Thổ-nhĩ-kỳ đã rút quân ra khỏi Ba-cu và thành phố này đã bị quân Anh chiếm đóng. — 496.

⁴¹⁸ Đây là nói về sắc lệnh ngày 13 tháng Năm 1918 của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga "Về việc trao cho bộ trưởng Bộ dân uỷ lương thực những quyền hạn đặc biệt trong cuộc đấu tranh chống giai cấp tư sản ở nông thôn cất giấu lúa mì và đầu cơ lúa mì". — 499.

⁴¹⁹ Đây là nói về "Quy chế về Uỷ ban tổ chức và vận hành nhà máy thí nghiệm chế tạo chất ra-di", quy chế này đã được Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao thông qua và đã được công bố trên tờ "Tin tức của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga", số ra ngày 16 tháng Tám 1918. — 500.

⁴²⁰ Bức điện này được gửi đi nhân có bức điện do Tổng tư lệnh I. I. Va-txê-tít chuyển từ Xa-ma-ra đến cho V. I. Lê-nin, trong đó có lời đề nghị của những người U-cra-i-na sống ở tỉnh Xa-ma-ra muốn thành lập các trung đoàn dân tộc để gửi về U-cra-i-na.

Có lẽ, bức điện này do I. V. Xta-lin soạn, vì trên bức điện nhận được Lê-nin đã ghi chỉ thị cho thư ký như sau: "17/XII. 1918. Hãy gọi điện thoại truyền đạt cho Xta-lin rõ lời yêu cầu của tôi là đồng chí ấy hãy soạn bức điện khước từ gửi những

người U-cra-i-na, và chúng tôi sẽ cùng ký vào bức điện ấy. *Lê-nin*" (Cục lưu trữ trung ương của Đảng thuộc Viện nghiên cứu chủ nghĩa Mác - Lê-nin trực thuộc Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản Liên-xô). — 502.

⁴²¹ Bức điện này là để trả lời bức điện của N. N. Cô-lê-xni-cô-va (được bầu làm chủ tịch Ban chấp hành đảng bộ tỉnh A-xtô-ra-khan ngày 8 tháng Giêng 1919). Cô-lê-xni-cô-va thông báo là quyết nghị của Ban chấp hành đảng bộ tỉnh đã nêu rõ rằng Ban chấp hành đảng bộ tỉnh trước kia và hiện nay vẫn không can thiệp vào mối quan hệ giữa Hội đồng quân sự - cách mạng và Ban chính trị, rằng Sli-áp-ni-côp đã từ chối không chịu thoả thuận với Ban chấp hành đảng bộ tỉnh, rằng chi bộ đảng của Ban tham mưu Hội đồng quân sự - cách mạng đã tự tách mình khỏi Ban chấp hành đảng bộ tỉnh và đối lập với Ban chấp hành đảng bộ tỉnh. Trong quyết nghị của Ban chấp hành đảng bộ tỉnh có nói: "Chúng tôi rất nóng lòng chờ đợi uy ban của Ban chấp hành trung ương đến để điều tra tình hình thực tại... Trong khi tình hình thực tại chưa được điều tra, chúng tôi đề nghị Ban chấp hành trung ương nên thận trọng đối với mối quan hệ giữa Hội đồng quân sự - cách mạng và Ban chấp hành đảng bộ, bởi vì quần chúng rất nhạy cảm trong vấn đề này" (Cục lưu trữ trung ương của nhà nước về Cách mạng tháng Mười).

Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận Ca-xpiên - Cáp-ca-dơ (N. A. A-ni-xi-mốp và X. È. Xác-xô) và Ban chấp hành đảng bộ tỉnh đã giải quyết theo chỉ thị của V. I. Lê-nin và I-a. M. Xvéc-đlôp. Các nghị quyết đã được thông qua sau khi có sự thoả thuận, một uy ban để xem xét các vấn đề quân sự đã được thành lập. Ngày 9 tháng Giêng C. I-a. Gra-xít đã bị giải về Mát-xcô-va. Cùng ngày hôm đó E. B. Bô-sô cũng đã lên đường đi Mát-xcô-va.

Ngày 18 tháng Giêng 1919 Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) Nga đã nhận được "Báo cáo của Ban chấp hành đảng bộ tỉnh A-xtô-ra-khan về tình hình sự việc ở A-xtô-ra-khan" có chữ ký của N. N. Cô-lê-xni-cô-va, chủ tịch Ban chấp hành đảng bộ tỉnh. Ban chấp hành đảng bộ tỉnh A-xtô-ra-khan báo cáo với Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) Nga về những hành động sai trái của A. G. Sli-áp-ni-côp và đặt vấn đề triệu hồi Sli-áp-ni-côp khỏi A-xtô-ra-khan. Trong bản báo cáo có nói: "Ban chấp hành đảng bộ cho rằng lối thoát duy nhất là thay đồng chí Sli-áp-ni-côp bằng một người khác làm việc có phối hợp chặt chẽ với đảng. Nếu không, toàn bộ sự nghiệp củng cố đảng, nâng cao tinh

thần cách mạng của quần chúng sẽ bị đổ vỡ và trong hàng ngũ của chúng tôi sẽ lộn xộn, gây tác hại đến công cuộc phòng thủ. Ban chấp hành đảng bộ đề nghị Ban chấp hành trung ương thảo luận vấn đề này và ra quyết định" (Cục lưu trữ trung ương của Đảng thuộc Viện nghiên cứu chủ nghĩa Mác - Lê-nin trực thuộc Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản Liên-xô).

Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) Nga đã phái đến A-xtô-ra-khan một uy ban đứng đầu là V. A. Ra-đu-xơ - Den-cô-vích để điều tra nguyên nhân của vụ va chạm. Sau khi nghiên cứu kỹ tình hình, uy ban của Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) Nga đã chỉ ra những hành động không đúng của Sli-áp-ni-côp, Bô-sô cũng như của Gra-xít. Đồng thời uy ban cũng đã vạch ra những thiếu sót nghiêm trọng trong công tác của các tổ chức địa phương, sau khi nhấn mạnh rằng chính việc Ban chấp hành đảng bộ tỉnh chưa thấy được sự va chạm với Hội đồng quân sự - cách mạng rất cuộc chỉ có lợi cho các phản tử thù địch.

A. G. Sli-áp-ni-côp và E. B. Bô-sô đã bị đưa ra khỏi A-xtô-ra-khan. Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) Nga cũng đã đồng ý với ý kiến của uy ban và của Ban chấp hành đảng bộ tỉnh là không nên để C. I-a. Gra-xít công tác ở A-xtô-ra-khan nữa, và ít lâu sau Gra-xít đã được chuyển sang mặt trận phía Đông.

C. A. Mê-khô-nô-sin được cử làm chủ tịch Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận Ca-xpiên - Cáp-ca-dơ. Để tổ chức toàn bộ công cuộc phòng thủ miền A-xtô-ra-khan, Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) Nga đã phái X. M. Ki-rốp đến A-xtô-ra-khan. Nhằm mục đích cải tiến và phối hợp hoạt động của các tổ chức và các ngành, tập hợp tất cả các lực lượng ở mặt trận cũng như ở hậu phương, ngày 25 tháng Hai 1919 đã thành lập Ủy ban quân sự - cách mạng lâm thời A-xtô-ra-khan đứng đầu là X. M. Ki-rốp. Trong thành phần Ủy ban quân sự - cách mạng, được Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) Nga phê chuẩn, có cả chủ tịch Ban chấp hành đảng bộ tỉnh N. N. Cô-lê-xni-cô-va, chủ tịch Ban chấp hành Xô-viết tỉnh I. I. Li-pa-tốp, trưởng Ban chính trị mặt trận I-u. P. Bu-ti-a-ghin v. v.. — 503.

⁴²² Chắc đây là nói đến bức điện vô tuyến về vấn đề trao đổi tù binh, bức điện này được gửi đi ngày 4 tháng Tư 1919, với danh nghĩa bộ trưởng Bộ dân uỷ ngoại giao G. V. Tsi-tsê-rin gửi bộ trưởng Bộ ngoại giao Pháp Xt. Pi-sông (xem "Những văn kiện về chính sách đối ngoại của Liên-xô", t. II, 1958, tr. 112 - 115) — 506.

⁴²³ Bức điện này được gửi đi nhân bản thông báo từ huyện Cni-a-ghi-nin, tỉnh Ni-giơ-ni Nốp-gô-rốt, gửi đến Hội đồng bộ trưởng dân ủy để chuyển đến V. I. Lê-nin, cho biết là chính quyền địa phương đã cưỡng bức nông dân vào các ác-ten và các công xã.

Bản dự thảo bức điện này là do Bộ dân uỷ nông nghiệp chuẩn bị.

Ngày 10 tháng Tư 1919 báo "Tin tức của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga" cũng đã công bố một bức thông tư, do V. I. Lê-nin và X. P. Xê-rê-đa ký, với nội dung như sau:

"Gửi tất cả các ban ruộng đất tỉnh.

Bản sao gửi các Ban chấp hành Xô-viết.

Bộ dân uỷ nông nghiệp nhận được các tin tức cho biết rằng nhằm mục đích tổ chức các nông trường quốc doanh, các công xã và các tổ chức tập thể khác, cho nên các ban ruộng đất, ban quản trị các nông trường quốc doanh đã tịch thu ruộng đất của những ấp trại chiếm hữu không bằng lao động, nhưng nay đã chuyển cho nông dân sử dụng; việc này trái với nội dung điều khoản 9 trong Quy chế về quy hoạch ruộng đất theo phương pháp xã hội chủ nghĩa. Khẳng định việc không cho phép để xảy ra những hiện tượng tương tự. Tính đến ngày công bố bản Quy chế về quy hoạch ruộng đất theo phương pháp xã hội chủ nghĩa, tất cả những ruộng đất nào do nông dân canh tác và được trao cho họ căn cứ theo các quyết định hay những bản hướng dẫn của các phòng ruộng đất huyện hay các ban ruộng đất tỉnh thì đều tuyệt đối không được tước đoạt một cách cưỡng bức để tổ chức các nông trường quốc doanh, các công xã và những tổ chức tập thể khác. Việc lấy những ruộng đất thuộc diện sử dụng của nông dân để nộp cho các tổ chức kể trên chỉ có thể được tiến hành trên tinh thần tự nguyện, trong khuôn khổ quy hoạch ruộng đất. Không được dùng những biện pháp cưỡng bức để bắt nông dân chuyển sang canh tác tập thể, bắt vào công xã và vào những hình thức canh tác tập thể khác. Việc chuyển sang các hình thức tập thể chỉ có thể được tiến hành với điều kiện tuân theo đúng những yêu cầu của bản Quy chế, không được có bất kỳ một sự cưỡng bức nào của chính quyền. Ai không thi hành lệnh này sẽ bị trừng trị theo các đạo luật của thời kỳ cách mạng. Các đồng chí hãy thông báo hết sức rộng rãi cho dân chúng biết về lệnh này.

Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân uỷ Lê-nin

Bộ trưởng Bộ dân uỷ nông nghiệp Xê-rê-đa.

Ngày 9 tháng Tư 1919". — 508.

⁴²⁴ Có lẽ tài liệu này là do Bộ dân uỷ y tế soạn ra, vì nó được in trên một tờ giấy có tiêu đề của Bộ dân uỷ y tế và được bộ trưởng Bộ dân uỷ y tế N. A. Xê-ma-scô ký. — 508.

⁴²⁵ Bức điện này được gửi đi nhân có đơn kiện của giáo viên M. X. Bu-rư-kin gửi đến ngày 19 tháng Tư 1919. Cùng ngày, Bu-rư-kin nhận được một bức điện do Lê-nin ký, với nội dung sau đây (bức điện này cũng do một người không rõ tên viết): "Xpa-xơ - De-men-xcơ, gửi giáo viên Bu-rư-kin. Về vấn đề của bối anh, tôi đã cho tiến hành điều tra. Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân uỷ Lê-nin" (Cục lưu trữ trung ương của đảng thuộc Viện nghiên cứu chủ nghĩa Mác - Lê-nin trực thuộc Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản Liên-xô). — 510.

⁴²⁶ Ta-nê-ép, V. I. — nhà hoạt động xã hội dân chủ - cách mạng Nga và là nhà khoa học. Ngày 25 tháng Ba 1919, sau khi xét vấn đề giúp đỡ vật chất cho V. I. Ta-nê-ép, Hội đồng bộ trưởng dân uỷ đã quyết định:

"a) Cấp một khoản trợ cấp xã hội hàng tháng 2 000 rúp cho ông V. I. Ta-nê-ép đã mất súc lao động, 78 tuổi, đã nhiều năm làm việc nghiên cứu khoa học và — theo sự chứng thực của Các-Mác — đã tỏ ra là "người bạn trung thành của sự nghiệp giải phóng nhân dân".

b) Ủy nhiệm cho đồng chí Lê-nin ký giấy chứng nhận". — 510.

⁴²⁷ Xem thư của C. Mác gửi M. M. Cô-va-lép-xki ngày 9 tháng Giêng 1877 (C. Mác và Ph. Ăng-ghen. Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 2, t. 34, tr. 185). — 510.

⁴²⁸ Hội đầu tháng Năm 1919, trước nguy cơ tấn công của quân bạch vệ Phần-lan, ở Pê-tơ-rô-grát người ta đã triển khai công tác động viên nhân dân lao động vào việc phòng thủ thành phố. Tuy nhiên, một số cán bộ lãnh đạo ở Pê-tơ-rô-grát, trong đó có G. E. Di-nô-vi-ép, chủ tịch Ủy ban phòng thủ được thành lập trong thành phố, đã không đánh giá hết lực lượng và khả năng của những người bảo vệ thành phố Pê-tơ-rô-grát. Bị hoảng hốt nên họ đã quyết định — không báo cho Hội đồng quốc phòng biết — sơ tán một số nhà máy ra khỏi thành phố và những vùng kế cận và chuẩn bị nhận chìm Hạm đội Ban-tích. Ở Pê-tơ-rô-grát đã bắt đầu một cuộc động viên bừa bãi công nhân, dẫn đến hậu quả là làm suy yếu hoạt động của nhiều nhà máy và công xưởng có ý nghĩa quốc

phòng to lớn. Nhân sự việc ấy V. I. Lê-nin đã thay mặt Hội đồng quốc phòng gửi bức điện in ở đây. Trong bản dự thảo bức điện có chữ ký của L. B. Cra-xin và A. I. Rư-côp. — 512.

⁴²⁹ Hội đồng quốc phòng đã trực tiếp nắm quyền kiểm soát công tác tổ chức phòng thủ Pê-tô-rô-grát. Ngày 17 tháng Năm 1919 Hội đồng quốc phòng đã quyết định không tuyên bố và không tiến hành tổng sơ tán Pê-tô-rô-grát và khu vực Pê-tô-rô-grát, mà thành lập một uỷ ban đặc biệt, uỷ quyền cho uỷ ban này xác định những tài sản cần phải sơ tán và cách thức sơ tán. — 512.

⁴³⁰ Hội đầu tháng Năm 1919 do tình hình sa sút của quân đội xô-viết tại mặt trận phía Nam, Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) Nga đã quyết định tiến hành động viên ở U-cra-i-na ít nhất là 20 000 công nhân để cung cấp các quân đoàn thuộc mặt trận phía Nam. Chỉ thị ngày 9 tháng Năm 1919 của Ban chấp hành trung ương có chỉ rõ: "Ban chấp hành trung ương coi con số 20 000 là con số tối thiểu, và thời hạn 2 tuần là thời hạn tối đa để cứu vãn tình hình của chúng ta ở mặt trận phía Nam. Công việc phải được tiến hành một cách đặc biệt tích cực. Các đồng chí phải lập tức đánh điện cho biết về tất cả những biện pháp mà các đồng chí thi hành. Cứ 3 ngày một lần, các đồng chí đánh điện cho Ban chấp hành trung ương biết những kết quả đạt được".

Ngày 16 tháng Năm 1919 Tổng cục công nghiệp than ở Khắc-côp đã đề nghị V. I. Lê-nin miễn động viên tất cả công nhân mỏ. Để trả lời, cùng ngày hôm đó V. I. Lê-nin đã gửi bức điện này. — 513.

⁴³¹ Bức công hàm của V. I. Lê-nin và M. I. Ca-li-nin là để trả lời vua Áp-ga-ni-xtan là A-ma-nun-la - khan gửi ngày 7 tháng Tư 1919 thông báo về việc A-ma-nun-la - khan lên ngôi. Vua A-ma-nun-la - khan viết rằng vì Chính phủ xô-viết "đảm nhận lấy nhiệm vụ quang vinh và cao cả là chăm lo đến hoà bình và hạnh phúc của mọi người" và tuyên bố "nguyên tắc tự do và bình đẳng giữa các nước và các dân tộc trên toàn thế giới", cho nên A-ma-nun-la - khan "lấy làm sung sướng là lần đầu tiên được đại diện cho nhân dân Áp-ga-ni-xtan, một dân tộc hướng tới tiến bộ, gửi... bức công hàm hữu nghị này của nước Áp-ga-ni-xtan độc lập và tự do". Công hàm của A-ma-nun-la - khan kèm theo bức thư của bộ trưởng Bộ ngoại giao Áp-ga-ni-xtan Ma-khmút Tác-di đã được gửi cho bộ trưởng

Bộ dân ủy ngoại giao Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga. Ma-khmút Tác-di viết rằng ông chuyển bức công hàm của vua Áp-ga-ni-xtan "với những mục đích tốt đẹp là đặt cơ sở cho tình hữu nghị và thiết lập những quan hệ hữu nghị" và mong rằng bộ trưởng Bộ dân ủy ngoại giao sẽ giúp "vào việc củng cố và phát triển những quan hệ hữu nghị giữa hai quốc gia cao cả — nước Nga và Áp-ga-ni-xtan" ("Những vấn kiện về chính sách đối ngoại của Liên-xô", t. II, 1958, tr. 175).

Cục lưu trữ trung ương của đảng thuộc Viện nghiên cứu chủ nghĩa Mác - Lê-nin trực thuộc Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản Liên-xô còn lưu được hai bản sao đánh máy của bức công hàm gửi A-ma-nun-la - khan. Một trong hai bản này — có lẽ đây là bản sao dị bản thứ nhất của bức công hàm — chỉ có chữ ký của Lê-nin. Bản sao thứ hai — bản sao bức điện vô tuyến ghi văn bản bức công hàm gửi đến Bộ dân ủy ngoại giao nước Cộng hoà Tuốc-ke-xtan để chuyển cho Áp-ga-ni-xtan — thì có chữ ký của V. I. Lê-nin và M. I. Ca-li-nin; trong bản sao này, sau phần văn bản bức công hàm, còn có đoạn ghi chú nội dung như sau: "Hãy thông báo bản sao bức công hàm cho Bra-vin*. Bản chính của bức thư sẽ được gửi đi trong một ngày gần đây. Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Lê-nin". — 514.

---

* N. D. Bra-vin là đại diện của Bộ dân ủy ngoại giao nước Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga ở Tuốc-ke-xtan.

**BẢN CHỈ DẪN
CÁC SÁCH BÁO VÀ TÀI LIỆU GỐC
MÀ V. I. LÊ-NIN ĐÃ TRÍCH DẪN VÀ NÓI ĐẾN**

[A-léch-xê-ép, M. V. *Thư gửi phái đoàn Pháp*. Ngày 27 tháng Giêng (9 tháng Hai) 1918]. – [Алексеев, М. В. Письмо во французскую миссию. 27 января (9 февраля) 1918 г.]. – "Известия ЦИК Советов Крестьянских, Рабочих и Солдатских Депутатов" и Петроградского Совета Рабочих и Солдатских Депутатов", 1918, № 28 (292), 19 (6) февраля, стр. 2, в отд.: Предатели революции. Под загл.: Связь ген. М. В. Алексеева с французской миссией. – 58.

An-tô-nôp - Óp-xê-en-cô, V. A. *Bức điện ngày 26 tháng Hai 1918*¹. – Антонов-Овсеенко, В. А. Телеграмма от 26 февраля 1918 г. – 486 - 488.

"Báo của Chính phủ công nông lâm thời", Pê-to-rô-grát. – "Газета Временного Рабочего и Крестьянского Правительства". Пг., 1917, № 16, 23 ноября (6 декабря), стр. 1. – 103.

- 1918, № 5 (50), 9 (22) января, стр. 1. – 81.

[Brôn-xki, M. G.] *Điều kiện phục hồi các quan hệ thương mại của nước ta với nước Đức*. (Bài phát biểu của thứ trưởng Bộ dân ủy công thương nghiệp M. G. Brôn-xki, đọc ngày 15 tháng Năm tại phiên họp ở Mát-xcơ-va của Ủy ban Nga - Đức về phục hồi các quan hệ kinh tế giữa Nga và Đức). – [Бронский, М. Г.] Условия возобновления наших торговых сношений с Германией. (Речь тов. Народного комиссара торговли и промышленности М. Г. Ъронского, произнесенная 15 мая на заседании русско-германской комиссии в Москве по возобновлению экономических отно-

¹ In lần đầu trong cuốn: An-tô-nôp - Óp-xê-en-cô, V. A. *Ký sự về cuộc nội chiến. T. I. Mát-xcơ-va, Hội đồng biên tập tối cao của quân đội*, 1924, tr. 262.

Шений между Россией и Германией). – "Вестник Народного Комисариата Торговли и Промышленности", М., 1918, № 1, 1 июня, стр. 3-7. – 96 - 97.

Bức điện chào mừng V. I. Lê-nin. U-nê-tsa, ngày 13 tháng Mười một 1918¹. – Приветственная телеграмма В. И. Ленину. Унеча, 13 ноября 1918 г. – 273.

Các tài liệu về cuộc cải cách ruộng đất năm 1918. Tập VI. Việc sung công và sử dụng nông cụ. – Материалы по земельной реформе 1918 года. Вып. VI. Отчуждение и использование сельскохозяйственного инвентаря. М., Наркомзем, 1918. 16 стр. (ПСФСР). – 307.

Các-lö Cau-xky và Häng-ri-et-ta Rô-lăng Hôn-xtô nói về những người bón-sê-vích. – Карл Каутский и Генриетта Роланд-Гольст о большевиках. – "Правда", М., 1918 № 202, 20 сентября, стр. 2. – 240 - 242.

"Công nhân Ba-cu". – "Тъакинский Рабочий", 1918, № 143 (259), 22 (9) июля, стр. 2. – 116.

Dự thảo bức điện gửi các Xô-viết đại biểu. Ngày 6 tháng Tư 1918. Bản thảo². – Проект телеграммы Совдепам. 6 апреля 1918 г. Рукопись. – 74.

Dự thảo sắc lệnh về việc đăng ký các cổ phiếu, trái khoán và các kỳ phiếu chiết khấu khác. Ngày 16 tháng Tư 1918. Bản thảo³. – Проект декрета о регистрации акций, облигаций и прочих процентных бумаг. 16 апреля 1918 г. Рукопись. – 79.

Đạo luật cơ bản về xã hội hóa ruộng đất. [Ngày 27 tháng Giêng (9 tháng Hai) 1918]. – Основной закон о социализации земли. [27 января (9 февраля) 1918 г.]. – "Известия ЦИК Советов Крестьянских, Рабочих и Солдатских Депутатов" 1918, № 28 (292), 19 (6) февраля, стр. 3, в отд.: Действия и распоряжения правительства. – 39.

¹ In lần đầu trong cuốn: Nhũng văn kiện về lịch sử nội chiến ở Liên-xô. T. I. Mát-xcơ-va, Liên hiệp các nhà xuất bản quốc gia, 1940, tr. 425.

² In lần đầu trong Văn tập Lê-nin, t. XXI, 1933, tr. 125 - 126.

³ Như trên, tr. 167.

Đạo luật về án xá — Закон об амнистии — xem Về việc thả một số loại tù nhân.

Đề nghị về tiến hành đàm phán với U-cra-i-na ở Ki-ép. [Tuyên bố của chính phủ Đức ngày 8 tháng Năm 1918]. — Предложение вести переговоры с Украиной в Киеве. [Заявление германского правительства от 8 мая 1918 г.]. — «Известия ВЦИК Советов Крестьянских, Рабочих, Солдатских и Казачьих Депутатов», М., 1918, № 90 (354), 9 мая, стр. 3, в отд.: Последние сообщения. — 93.

Gõi-kho-bác, A. G. Hãy chấp hành các đạo luật của nước Cộng hòa xô-viết!
— Mát-xcô-va - Pê-tô-rô-grát. — Гойхбарг, А. Г. Исполняйте законы Советской республики! М. — Пг., «Коммунист», 1919. 15 стр. (РКП(б)). — 288.

Hiến pháp (Đạo luật cơ bản) của nước Cộng hòa liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga. — Конституция (Основной закон) Российской Социалистической Федеративной Советской Республики. Опубликована в № 151 «Известий Всерос. Центр. Исп. Комитета» от 19 июля 1918 г. М., Гиз, 1919. 16 стр. (РСФСР). — 317, 346 - 347.

Lê-nin, V. I. Bản nháp sơ thảo dự án cương lĩnh. Chậm nhất vào ngày 8 tháng Ba 1918. — Ленин, В. И. Черновой набросок проекта программы. Не позднее 8 марта 1918 г. — 302.

— *Cách mạng vô sản và tên phản bội Cau-xky*. Ngày 9 tháng Mười 1918. — Пролетарская революция и ренегат Каутский. 9 октября 1918 г. — «Правда», М., 1918, № 219, 11 октября, стр. 2. Подпись: Н. Ленин. — 247 - 248.

— *Dự thảo chỉ thị của Ban chấp hành trung ương về thống nhất quân sự*. Tháng Năm 1919. — Проект директивы ЦК о военном единстве. Май 1919 г. — 381 - 382.

— *Điện gửi Ban chấp hành trung ương các Xô-viết Xi-bí-ri*. Ngày 23 tháng Tư 1918. — Телеграмма ЦИКу Советов Сибири. 23 апреля 1918 г. — 93.

— *Điện gửi E. B. Bô-so*. Ngày 12 tháng Tám 1918. — Телеграмма Е. Б. Буш. 12 августа 1918 г. — 196.

— *Điện gửi D. I. È-phrê-môp*. Ngày 30 tháng Năm 1919. — Телеграмма Д. И. Ефремову. 30 мая 1919 г. — 452.

— *Điện gửi I. V. Li-tô-rin*. Ngày 13 tháng Năm 1919. — Телеграмма И. В. Литорину. 13 мая 1919 г. — 413.

— *Điện gửi A. E. Min-kin*. Ngày 12 tháng Tám 1918. — Телеграмма А. Е. Минкину. 12 августа 1918 г. — 198.

— *Điện gửi M. V. Phrun-dê*. Ngày 12 tháng Năm 1919. — Телеграмма М. В. Фрунзе. 12 мая 1919 г. — 426 - 427.

— *Điện gửi X. G. Sau-mi-an*. Ngày 29 tháng Bảy 1918. — Телеграмма С. Г. Шаумяну. 29 июля 1918 г. — 171.

— *Điện gửi ủy ban kỹ thuật thuộc Hội đồng kinh tế quốc dân khu vực miền Bắc*. Ngày 21 tháng Mười một 1918. — Телеграмма техническому комитету совнархоза Северного района. 21 ноября 1918 г. — 277.

— *Điện gửi A. P. Xmiéc-nôp*. Ngày 26 tháng Tám 1918. — Телеграмма А. П. Смирнову. 26 августа 1918. — 224.

— *Nhà nước và cách mạng*. Học thuyết của chủ nghĩa Mác về nhà nước và những nhiệm vụ của giai cấp vô sản trong cách mạng. tháng Tám - tháng Chín 1917. — Государство и революция. Учение марксизма о государстве и задачи пролетариата в революции. Август — сентябрь 1917 г. — 241, 256, 267.

— *Những tài liệu về việc sửa đổi cương lĩnh của đảng*. Tháng Tư - tháng Năm 1917. — Материалы по пересмотру партийной программы. Апрель — май 1917 г. — 302.

— *Thư của đồng chí Lê-nin đọc [tại phiên họp liên tịch giữa Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga, Xô-viết Mát-xcô-va với đại biểu các ủy ban công xưởng - nhà máy và các công đoàn ngày 3 tháng Mười 1918.]* — Письмо тов. Ленина, прочитанное [на объединенном заседании ВЦИК, Московского Совета с представителями фабрично-заводских комитетов и профессиональных союзов 3 октября 1918 г.]. — «Правда», М., 1918, № 213, 4 октября, стр. 3. Под загл.: Соединенное засед. Центр. Исполн. Ком. Моск. Сов., район. сов., представителей фабр.- зав. ком. и профес. союзов. — 257.

— *Thư gửi X. G. Sau-mi-an*. Ngày 14 tháng Năm 1918. — Письмо С. Г. Шаумяну. 14 мая 1918 г. — 107.

— *Thư gửi A. G. Sli-áp-ni-côp*. Ngày 28 tháng Năm 1918. — Письмо А. Г. Шляпникову. 28 мая 1918 г. — 108.

- *Thư gửi G. V. Tsi-tsê-rin hoặc L. M. Ca-ra-khan*. Ngày 10 tháng Mười 1918. — Записка Г. В. Чичерину или Л. М. Каракану. 10 октября 1918 г. — 248.
- *Về việc động viên công nhân đấu tranh chống nạn đói*. Dự thảo nghị quyết của Hội đồng bộ trưởng dân ủy. Ngày 9 tháng Năm 1918. — О мобилизации рабочих на борьбу с голодом. Проект постановления СНК. 9 мая 1918 г. — 302.

Lệnh giải tán Đu-ma thành phố Mát-xcơ-va — Акт о роспуске Московской городской думы — xem Việc giải tán Đu-ma thành phố Mát-xcơ-va.

Lời chào mừng của Hội đồng bộ trưởng dân ủy gửi Chính quyền Xô-viết ở U-cra-i-na. Ngày 16 (29) tháng Chạp 1917. Bản thảo¹. — приветствие Совнаркома Советской власти на Украине. 16 (29) декабря 1917 г. Рукопись. — 29.

Lời phản kháng của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết Xi-bi-ri chống lại vụ đổ bộ của quân Nhật. [Nghị quyết được Ban chấp hành trung ương các Xô-viết Xi-bi-ri thông qua ngày 5 tháng Tư 1918]. — Протест Центросибири против высадки японского десанта. [Резолюция, принятая Центральным Исполнительным Комитетом Советов Сибири 5 апреля 1918 г.]. — «Правда», М., 1918, № 65, 6 апреля (24 марта), стр. 1. — 74.

Mác, C. Thư gửi M. M. Cô-va-lép-xki. Ngày 9 tháng Giêng 1877. — Маркс, К. Письмо М. М. Ковалевскому. 9 января 1877 г. — 510.

Nghị quyết của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết Xi-bi-ri — Резолюция Центросибири — xem Lời phản kháng của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết Xi-bi-ri chống lại vụ đổ bộ của quân Nhật.

Nghị quyết [của Đại hội V các Xô-viết toàn Nga về chính sách đối ngoại và về cuộc đấu tranh kiên quyết chống bọn tay sai của tư bản nước ngoài. Ngày 4 tháng Bảy 1918]. — Резолюция [V Всероссийского съезда Советов о внешней политике и решительной борьбе с агентами иноземного капитала. 4 июля 1918 г.]. — В кн.: Пятый Всероссийский съезд Советов рабочих, крестьянских, солдатских и казачьих

¹ In lần đầu trong cuốn: Những văn kiện về lịch sử nội chiến ở Liên-xô. T. I. Mát-xcơ-va, Liên hiệp các nhà xuất bản quốc gia, 1940, tr. 57 - 58.

депутатов. Стенографический отчет. Москва, 4—10 июля 1918 г. М., изд-во ВЦИК, 1918, стр. 36. (РСФСР). — 166, 171.

[*Nghị quyết của Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ Pê-tơ-rô-grát về tòa án được thông qua ngày 24 tháng Mười một (7 tháng Chạp) 1917*.] — [Резолюция Петроградского Совета рабочих и солдатских депутатов о суде, принятая 24 ноября (7 декабря) 1917 г.]. — «Известия ЦИК и Петроградского Совета Рабочих и Солдатских Депутатов», 1917, № 235, 25 ноября, стр. 5, в отд.: Хроника. Под загл.: О суде. — 12.

"*Ngọn cờ Công xã lao động*". — «Знамя Трудовой Коммуны», М. — 254.

Nô-vi-txơ-ki, C. Tối hậu thư của công nhân Anh. — Новицкий, К. Ультиматум английских рабочих. — «Вечерние Известия Московского Совета Рабочих и Красноармейских Депутатов», 1919, № 256, 3 июня, стр. 1. — 447.

Quy chế [của Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao] về ban lãnh đạo việc tổ chức và vận hành nhà máy thí nghiệm chế tạo chất ra-dí. — Положение [ВЧХ] о коллегии по организации и эксплуатации пробного завода для извлечения радия. — «Известия ВЦИК Советов Крестьянских, Рабочих, Солдатских и Казачьих Депутатов и Московского Совета Рабочих и Красноармейских Депутатов», 1918, № 175 (439), 16 августа, стр. 5, в отд.: Действия и распоряжения правительства. — 500 - 501.

Quy tắc sử dụng các toa xe lẻ đã được phân loại và những toa chuyên dùng và tổ chức những đoàn tàu đặc biệt. — Правила пользования отдельными классными и служебными вагонами и назначения экстренных поездов. — «Известия ВЦИК Советов Крестьянских, Рабочих, Солдатских и Казачьих Депутатов и Московского Совета Рабочих и Красноармейских Депутатов», 1918, № 195 (459), 10 сентября, стр. 4—5, в отд.: Действия и распоряжения правительства. — 306 - 307.

Quyết định của Hội đồng bộ trưởng dân ủy sau khi nghe bản báo cáo của ủy ban nói về quỹ tài trợ cho ngành chế tạo máy nông nghiệp. Ngày 20 tháng Sáu 1918. Bản thảo¹. — Постановление Совета Народных Комиссаров по докладу комиссии о фонде финансирования сельскохозяйственного машиностроения. 20 июня 1918 г. Рукопись. — 494.

¹ In lần đầu trong Văn tập Lê-nin, t. XXI, 1933, tr. 150 - 151.

Quyết định của Hội đồng bộ trưởng dân ủy về mức lương của các bộ trưởng dân ủy và các nhân viên và công chức cao cấp. [Ngày 18 tháng Mười một (1 tháng Chạp) 1917]. — Постановление Совета Народных Комиссаров о размерах вознаграждения народных комиссаров и высших служащих и чиновников [18 ноября (1 декабря) 1917 г.] — «Газета Временного Рабочего и Крестьянского Правительства», Пг., 1917, № 16, 23 ноября (6 декабря), стр. 1, в отд.: Действия правительства. — 102 - 103.

Quyết định của Hội đồng bộ trưởng dân ủy về việc giúp đỡ vật chất cho V.I. Ta-nê-ép. Ngày 25 tháng Ba 1919. Bản thảo¹. — Постановление Совета Народных Комиссаров об оказании материальной помощи В. И. Танееву. 25 марта 1919 г. Рукопись. — 510 - 511.

Rút trong quá khứ thuộc thời Xô-rô-pát-xki. (Trích các báo gân đây ở Kí-ép). — Из прошлого скоропадчны. (Из последних киевских газет). — «Известия ВЦИК Советов Рабочих, Крестьянск., Казачьих и Красноарм. Депутатов и Московского Совета Рабочих и Красноарм. Депутатов», 1919, № 24 (576), 2 февраля, стр. 2, в отд.: На Украине. — 333 - 334.

Sắc lệnh của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga về những điều khoản ưu tiên đối với trung nông trong việc thu thuế cách mạng đặc biệt đột xuất, được thông qua tại phiên họp ngày 9 tháng Tư 1919. — Декрет Всероссийского Центрального Исполнительного Комитета о льготах крестьянам-середнякам в отношении взимания единовременного чрезвычайного революционного налога, принятый в заседании от 9 апреля 1919 г. — «Известия ВЦИК Советов Рабочих, Крестьянских, Казачьих и Красноарм. Депутатов и Моск. Совета Рабоч. и Красноарм. Депутатов», 1919, № 77 (629), 10 апреля, стр. 3. Под загл.: Заседание Всерос. ЦИК. — 365.

Sắc lệnh [của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga về quyền hạn đặc biệt của bộ trưởng Bộ dân ủy lương thực. Ngày 13 tháng Năm 1918]. — Декрет [ВЦИК о чрезвычайных полномочиях народного комиссара по продовольствию. 13 мая 1918 г.]. — «Известия ВЦИК Советов Крестьянских, Рабочих, Солдатских и Казачьих Депутатов», М., 1918, № 94 (358), 14 мая, стр. 3, в отд.: Действия и распоряжения правительства. — 499.

¹ In lần đầu trong Văn tập Lê-nin, t. XXXV, 1945, tr. 65.

Sắc lệnh của Hội đồng bộ trưởng dân ủy về các công xã tiêu dùng. [Ngày 16 tháng Ba 1919]. — Декрет Совета Народных Комиссаров о потребительских коммунах. [16 марта 1919 г.]. — «Известия ВЦИК Советов Рабочих, Крестьянск., Казачьих и Красноарм. Депутатов и Московского Совета Рабочих и Красноарм. Депутатов», 1919, № 60 (612), 20 марта, стр. 3, в отд.: Действия и распоряжения правительства. — 376 - 377.

Sắc lệnh [của Hội đồng bộ trưởng dân ủy] về các đội thu hoạch và thu hoạch - trung dụng. [Ngày 4 tháng Tám 1918]. — Декрет [СНК] об уборочных и уборочно-реквизиционных отрядах. [4 августа 1918 г.]. — «Известия ВЦИК Советов Крестьянских, Рабочих, Солдатских и Казачьих Депутатов» и Московского Совета Рабочих и Красноармейских Депутатов», 1918, № 166 (430), 6 августа, стр. 3, в отд.: Действия и распоряжения правительства. — 184.

Sắc lệnh của Hội đồng bộ trưởng dân ủy về quyền hạn đặc biệt của bộ trưởng Bộ dân ủy lương thực. Ngày 9 tháng Năm 1918¹. — Декрет Совета Народных Комиссаров о чрезвычайных полномочиях народного комиссара по продовольствию. 9 мая 1918 г. — 94.

Sắc lệnh [của Hội đồng bộ trưởng dân ủy] về việc chuyển giao tài sản và vốn của các cơ quan thuộc Hội chữ thập đỏ và thuộc Hội liên hiệp các thành phố toàn Nga thành tài sản của Nhà nước. [Ngày 4 (17) tháng Giêng 1918]. — Декрет [СНК] о передаче имущества и капиталов учреждений Красного Креста и Всероссийского союза городов в государственную собственность. [4 (17) января 1918 г.]. — «Газета Временного Рабочего и Крестьянского Правительства», Пг., 1918, № 5 (50), 9 (22) января, стр. 1. — 81.

Sắc lệnh [của Hội đồng bộ trưởng dân ủy] về việc đăng ký các cổ phiếu, trái khoán và các kỳ phiếu chiết khấu khác. [Ngày 18 tháng Tư 1918]. — Декрет [СНК] о регистрации акций, облигаций и прочих процентных бумаг. [18 апреля 1918 г.]. — «Известия ВЦИК Советов Крестьянских, Рабочих, Солдатских и Казачьих Депутатов», 1918, № 78 (342), 20 апреля, стр. 4, в отд.: Действия и распоряжения правительства. — 79.

Sắc lệnh của Hội đồng bộ trưởng dân ủy [về việc động viên]. Ngày 10 tháng Tư 1919]. — Декрет Совета Народных Комиссаров [о мобилизации].

¹ In lần đầu trong Văn tập Lê-nin, t. XVIII, 1931, tr. 85 - 88.

10 апреля 1919 г.]. — «Известия ВЦИК Советов Рабочих, Крестьянских, Казачьих и Красноарм. Депутатов и Моск. Совета Рабоч. и Красноарм. Депутатов», 1919, № 78 (630), 11 апреля, стр. 3, в отд.; Действия и распоряжения правительства. — 374, 512.

Sắc lệnh [của Hội đồng bộ trưởng dân ủy] về việc không cho phép những người thân thích cùng làm việc một chỗ trong các cơ quan xô-viết. [Ngày 27 tháng Bảy 1918]. — Декрет [СНК] о недопустимости совместной службы родственников в советских учреждениях. [27 июля 1918 г.]. —] Известия ВЦИК Советов Крестьянских, Рабочих, Солдатских и Казачьих Депутатов и Московского Совета Рабочих и Красноармейских Депутатов», 1918, № 161 (425), 31 июля, стр. 4. в отд.: Действия и распоряжения правительства. — 352.

Sắc lệnh [của Hội đồng bộ trưởng dân ủy] về việc phát hành phiếu "Công trái tự do" cũ để thay cho tiền. [Ngày 30 tháng Giêng (12 tháng Hai) 1918]. — Декрет [СНК] о выпуске облигаций бывшего «Займа свободы» в качестве денежных знаков. [30 января (12 февраля) 1918 г.]. — «Правда», М., 1918, № 25 (252), 1 (14) февраля, стр. 2, в отд.: Действия правительства. — 53 - 54.

Sắc lệnh [của Hội đồng bộ trưởng dân ủy] về việc quốc hữu hóa công nghiệp dầu mỏ. Ngày 20 tháng Sáu 1918. — Декрет [СНК] о национализации нефтяной промышленности. 20 июня 1918 г. — «Известия ВЦИК Советов Крестьянских, Рабочих, Солдатских и Казачьих Депутатов и Московского Совета Рабочих и Красноармейских Депутатов», 1918, № 127 (391), 22 июня, стр. 4, в отд.; Действия и распоряжения правительства. — 136 - 137.

Sắc lệnh [của Hội đồng bộ trưởng dân ủy] về việc thu hút các tổ chức công nhân tham gia công tác thu mua lúa mì. [Ngày 3 tháng Tám 1918]. — Декрет [СНК] о привлечении к заготовке хлеба рабочих организаций. [3 августа 1918 г.]. — «Известия ВЦИК Советов Крестьянских, Рабочих, Солдатских и Казачьих Депутатов и Московского Совета Рабочих и Красноармейских Депутатов», 1918, № 166 (430), 6 августа, стр. 3, в отд.: Действия и распоряжения правительства. — 184.

Sắc lệnh của Hội đồng bộ trưởng dân ủy về việc tổ chức cung cấp [cho nhân dân tất cả các sản phẩm và vật phẩm tiêu dùng cá nhân và dụng cụ gia đình]. Ngày 21 tháng Mười một 1918]. — Декрет Совета Народных Комиссаров об организации снабжения [населе-

ния всеми продуктами и предметами личного потребления и домашнего хозяйства. 21 ноября 1918 г.]. — «Известия ВЦИК Советов Крестьянских, Рабочих, Казачьих и Красноармейских Депутатов и Московского Совета Рабочих и Красноармейских Депутатов», 1918, № 257 (521), 24 ноября, стр. 4, в отд.: Действия и распоряжения правительства. — 284, 295, 298 - 299.

Sắc lệnh về các đoàn tàu đi tập thể — Декрет о коллективных поездах — *xem* Sắc lệnh của Hội đồng bộ trưởng dân ủy về việc thu hút các tổ chức công nhân tham gia công tác thu mua lúa mì.

Sắc lệnh về việc tổ chức và cung cấp cho nông dân nghèo được thông qua tại phiên họp của Ban chấp hành trung ương toàn Nga các Xô-viết đại biểu công nhân, binh sĩ, nông dân và Cố-dắc ngày 11 tháng Sáu 1918. — Декрет об организации и снабжении деревенской бедноты, принятый Всерос. Центр. Исполнит. Комитетом Советов рабоч., солд., крест. и каз. депутатов в заседании от 11 - го июня 1918 года. — «Известия ВЦИК Советов Крестьянских, Рабочих, Солдатских и Казачьих Депутатов», М., 1918, № 119 (383), 12 июня, стр. 3, в отд.: Действия и распоряжения правительства. — 123.

"Sự thật", Pê-to-rô-grát - Mát-xcô-va. — «Правда», Пг. — М. 7, 239, 254.

— 1917, № 182 (113), 20 (7) ноября, стр. 2. — 8 - 9.

— 1918, № 25 (252), 1 (14) февраля, стр. 2. — 53.

— 1918, № 65, 6 апреля (24 марта), стр. 1. — 74.

— 1918, 202, 20 сентября, стр. 2. — 240.

— 1918, № 213, 4 октября, стр. 3. — 257 - 258.

— 1918, № 219, 11 октября, стр. 2. — 247 - 248.

Tập sắc luật và chỉ thị của Chính phủ công nông. — «Собрание Узаконений и Распоряжений Рабочего и Крестьянского Правительства», М. — 77.

Thể lệ bầu cử vào Quốc hội lập hiến. — Положение о выборах в Учредительное собрание. — «Вестник Временного Правительства», Пг., 1917, № 111 (157), 22 июля (4 августа), стр. 1 — 2; № 155 (201), 17 (30) сентября, стр. 1-3. — 11.

Thông báo về việc xuất bản cuốn sách "La Russie socialiste" — Объявление о выходе книги «La Russie socialiste» — *xem* Vient de paraître...

"*Tin tức buổi chiều của Xô-viết đại biểu công nhân và Hồng quân Mát-xcova*" — «Вечерние Известия Московского Совета Рабочих и Красноармейских Депутатов», 1919, № 256, 3 июня, стр. 1. — 447.

"*Tin tức của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ Pê-to-rô-grát*". — «Известия ЦИК и Петроградского Совета Рабочих и Солдатских Депутатов», 1917, № 235, 25 ноября, стр 5. — 12.

"*Tin tức của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết đại biểu nông dân, công nhân và binh sĩ và Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ Pê-to-rô-grát*". — «Известия ЦИК Советов Крестьянских, Рабочих и Солдатских Депутатов и Петроградского Совета Рабочих и Солдатских Депутатов». — 110.

— 1917, № 263, 30 декабря, стр. 4. — 27.

— 1918, № 28 (292), 19 (6) февраля, стр. 2, 3. — 38 - 39, 57 - 58.

"*Tin tức của Ban chấp hành trung ương toàn Nga các Xô-viết đại biểu nông dân, công nhân, binh sĩ và Cô-dắc*". — «Известия ВЦИК Советов Крестьянских, Рабочих, Солдатских и Казачьих Депутатов», М., 1918, № 74 (338), 14 апреля, стр. 3. — 89, 133.

— 1918, № 78 (342), 20 апреля, стр. 4. — 79.

— 1918, № 90 (354), 9 мая, стр. 3. — 92 - 93.

— 1918, № 94 (358), 14 мая, стр. 3. — 499.

— 1918, № 119 (383), 12 июня, стр. 3. — 123.

"*Tin tức của Ban chấp hành trung ương toàn Nga các Xô-viết đại biểu nông dân, công nhân, binh sĩ và Cô-dắc và Xô-viết đại biểu công nhân và Hồng quân Mát-xcova*". — «Известия ВЦИК Советов Крестьянских, Рабочих Солдатских и Казачьих Депутатов и Московского Совета Рабочих и Красноармейских Депутатов». — 253.

— 1918, № 127 (391), 22 июня, стр. 4. — 136.

"*Tin tức của Ban chấp hành trung ương toàn Nga các Xô-viết đại biểu nông dân, công nhân, binh sĩ và Cô-dắc và Xô-viết đại biểu công nhân và Hồng quân Mát-xcova*". — «Известия ВЦИК Советов Крестьянских, Рабочих Солдатских и Казачьих Депутатов и Московского Совета Рабочих и Красноармейских Депутатов», 1918, № 161 (425), 31 июля, стр. 4. — 352 - 353.

— 1918, № 166 (430), 6 августа, стр. 3. — 184.

— 1918, № 175 (439), 16 августа, стр. 5. — 500.

— 1918, № 195 (459), 10 сентября, стр. 4—5. — 306.

— 1918, № 244 (508), 9 ноября, стр. 2. — 283 - 284.

— 1918, № 257 (521), 24 ноября, стр. 4. — 283 - 284, 295, 298 - 299.

"*Tin tức của Ban chấp hành trung ương toàn Nga các Xô-viết đại biểu công nhân, nông dân, Cô-dắc và Hồng quân và Xô-viết đại biểu công nhân và Hồng quân Mát-xcova*". — «Известия ВЦИК Советов Рабочих, Крестьянск., Казачьих и Красноарм. Депутатов и Московского Совета Рабочих и Красноарм. Депутатов», 1919, № 24 (576), 2 февраля, стр. 2. — 339.

— 1919, № 60 (612), 20 марта, стр. 3. — 376 - 377.

— 1919, № 77 (629), 10 апреля, стр. 3. — 364 - 365.

— 1919, № 78 (630), 11 апреля, стр. 3. — 374 - 375, 512.

Trích biên bản phiên họp của đoàn chủ tịch Xô-viết Mát-xcova ngày 7 tháng Mười 1918. Bản thảo¹. — Выписка из протокола заседания президиума Московского Совета от 7 октября 1918 г. Рукопись. — 249 - 250.

"*Truyền tin của Chính phủ lâm thời*". — «Вестник Временного Правительства», Пг., 1917, № 111 (157) 22 июля (4 августа), стр. 1—2; № 155 (201), 17 (30) сентября, стр. 1—3. — 11 - 12, 15 - 16.

"*Truyền tin của Bộ dân ủy thương nghiệp và công nghiệp*". — «Вестник Народного Комиссариата Торговли и Промышленности», М., 1918, № 1, 1 июня, стр. 3—7. — 96 - 97.

Tuyên bố của chính phủ Đức. — Заявление германского правительства — xem Đề nghị tiến hành đàm phán với U-cra-i-na ở Ki-ép.

[*Uyn-xon, V.J Diễn văn của tổng thống Uyn-xon ngày 26 tháng Chạp [1917] tại quốc hội*. — [Вильсон, В.] Речь президента Вильсона 26 декабря [1917 г.] на конгрессе. — «Известия ЦИК Советов

¹ In lần đầu trong Văn tập Lê-nin, t. XXI, 1933, tr. 215.

Крестьянских, Рабочих и Солдатских Депутатов и Петроградского Совета Рабочих и Солдатских Депутатов», 1917, № 263, 30 декабря, стр. 4. – 28.

Về các đài kỷ niệm của nước Cộng hòa. Sắc lệnh [của Hội đồng bộ trưởng dân ủy]. Ngày 12 tháng Tư 1918]. — О памятниках республики. Декрет [ЧК. 12 апреля 1918 г.]. — «Известия ВЦИК Советов Крестьянских, Рабочих, Солдатских и Казачьих Депутатов», М., 1918, № 74 (338), 14 апреля, стр. 3, в отд.: Действия и распоряжения правительства. — 89.

Về những cơ quan liên bang của nước Cộng hòa Nga. [Nghị quyết được Đại hội III các Xô-viết toàn Nga thông qua ngày 15 (28) tháng Giêng 1918]. — О федеральных учреждениях Российской республики. [Резолюция, принятая III Всероссийским съездом Советов 15 (28) января 1918 г.]. — В кн.: Третий Всероссийский съезд Советов рабочих, солдатских и крестьянских депутатов. Пг., «Прибой», 1918, стр. 93—94. (РСДРП). — 43.

Về việc thả một số loại tù nhân. Quyết nghị của Đại hội VI bất thường toàn Nga các Xô-viết đại biểu công nhân, nông dân, Cộ-dắc và Hồng quân. Ngày 6 tháng Mười một 1918]. — [Об освобождении некоторых категорий заключенных. Постановление VI Всероссийского Чрезвычайного съезда Советов рабочих, крестьянских и красноармейских депутатов. 6 ноября 1918 г.]. — «Известия ВЦИК Советов Крестьянских, Рабочих, Казачьих и Красноармейских Депутатов и Московского Совета Рабочих и Красноармейских Депутатов». 1918, № 244 (508), 9 ноября, стр. 2. Под загл.: VI Чрезвычайный Всероссийский съезд Советов. — 284.

Việc giải tán Du-ma thành phố Mát-xcơ-va. [Quyết định của Ủy ban quân sự - cách mạng Mát-xcơ-va. 1917]. — Роспуск Московской городской думы. [Постановление Московского военно-революционного комитета. 1917 г.]. — «Правда», Пг., 1917, № 182 (113), 20 (7) ноября, стр. 2, в отд.: Москва. — 9.

Xmiéc-nóp, A. P. Bức điện ngày 16 tháng Chín 1918¹. — Смирнов, А. П. Телеграмма от 16 сентября 1918 г. — 237.

¹ In lần đầu trong Văn tập Lê-nin, t. XVIII, 1931, tr. 190 - 191.

Xta-lin, I. V. Điện gửi V. I. Lê-nin. Ngày 7 tháng Sáu 1918¹. — Stalin, И. В. Телеграмма В. И. Ленину. 7 июня 1918 г. — 122.

— *Điện gửi V. I. Lê-nin.* Ngày 7 tháng Sáu 1918¹. — Телеграмма В. И. Ленину. 7 июня 1918 г. — 122.

— *[Điện gửi X. G. Sau-mi-an].* Ngày 20 tháng Bảy 1918. — [Телеграмма С. Г. Шаумяну]. 20 июля 1918 г. — «Бакинский Рабочий», 1918, № 143 (259), 22 (9) июля, стр. 2, в отд.: Телеграммы. Под загл.: Отношение Центрального правительства к приглашению англичан. — 166.

Ý chí lao động. «Воля Труда», М. — 254.

"Arbeiterpolitik", Bremen. — 106.

Barbusse, H. Le Feu. — 214.

"Berner Tagwacht". — 135.

"Demain", Genève, — Moscou. — 214.

"Le Droit du Peuple", Lausanne, 1918, N 39, 27 septembre, p. 1. — 254.

"La Feuille", Genève, 1918, N 31, 3 octobre, p. 3. — 253.

Frapié, L. Les contes de la guerre. Paris, Plammarion, 1915. 334 p. — 254.

Junius — xem Luxemburg, R.

Kautsky, K. Demokratie oder Diktatur. — "Sozialistische Auslandspolitik. Korrespondenz", Berlin, 1918, Nr. 34, 22. August, S. 2 - 3. — 240 - 242.

— *Demokratie und Diktatur.* — "Sozialistische Auslandspolitik. Korrespondenz", Berlin, 1918, Nr. 1, 3, Januar, S. 1 - 5. — 240 - 242.

* — *Die Diktatur des Proletariats.* Wien, Brand, 1918, 63 S. — 242, 259.

¹ Đăng lần đầu trên tạp chí "Cách mạng vô sản", Mát-xcơ-va, 1936, số 7, tr. 74, 75.

* Hoa thị dùng để chỉ những sách, báo, bài báo, các tài liệu trong đó có bút tích của V. I. Lê-nin. Những tài liệu này được bảo quản trong Cục lưu trữ trung ương của đảng thuộc Viện nghiên cứu chủ nghĩa Mác - Lê-nin trực thuộc Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản Liên-xô.

* *Klassenkampf gegen den Krieg!* Material zum "Fall" Liebknecht. Không rõ nhà xuất bản, [1915]. 88 S. (Als Manuskript gedruckt). — 135.

* [Legien, C.] *Warum müssen die Gewerkschaftsfunktionäre sich mehr am inneren Parteileben beteiligen?* (Ein Vortrag von C. Legien in der Versammlung der Gewerkschafts kommission Berlins und Umgegend am 27. Januar 1915). Berlin, 1915. 47 S. — 136.

[Lenin, W. I.] *Nachwort [zur Arbeit: Staat und Revolution]*. 30. November 1917]. — In: [Lenin, W. I.] *Staat und Revolution. Die Lehre des Marxismus vom Staat und die Aufgaben des Proletariats in der Revolution*. Belp-Bern, Promachos, 1918, S. 187. Tên tác giả viết trước đây: N. Lenin. — 267.

* *Staat und Revolution*. Die Lehre des Marxismus vom Staat und die Aufgaben des Proletariats in der Revolution. Belp-Bern, Promachos, 1918. 190 S. Tên tác giả viết trước đây: N. Lenin. — 266.

Longuet, J. La politique internationale du marxisme. Karl Marx et la France. Paris, 1918. 295 p. — 253.

Loti, P. Quelques aspects du vertige mondial. Paris, Flammarion, 1917. 278 p. — 254.

[Luxemburg, R.] *Die Krise der Sozialdemokratie*. Anhang: Leitsätze über die Aufgaben der internationalen Sozialdemokratie. Zürich, Verlagsdruckerei Union, 1916, 109 S. Tên tác giả viết sau đây: Junius. — 135.

Martoff, L. Marx und das Problem der Diktatur des Proletariats. — «Sozialistische Auslandspolitik. Korrespondenz», Berlin, 1918, Nr. 29, 18. Juli, S. 4 - 5; Nr. 30, 25. Juli, S. 4 - 7. — 256.

Peluso, E. Contre-revolutionnaires. — "Le Droit du Peuple", Lausanne, 1918, N 39, 27 septembre, p. 1. — 254.

* *Rühle, O. Zur Parteispaltung*. — "Vorwärts", Berlin, 1916, Nr. 11, 12. Januar. Beilage zu Nr. 11 des "Vorwärts", S. 2. — 136.

La Russie socialiste. (Événements de juillet 1918). Genève, Imprimerie Reggiani, 1918. 65 p. (Parti des socialistes-révolutionnaires de gauche (internationalistes)). — 253.

Sadoul, J. Vive la République des Soviets! M., Ed. du groupe Communiste Français, 1918. 71 p. — 735.

"*Der Sozialdemokrat*", Stuttgart. — 106.

"*Sozialistische Auslandspolitik. Korrespondenz*", Berlin, 1918, Nr. 1, 3. Januar, S. 1 - 5. — 241 - 242.

— 1918, Nr. 29, 18. Juli, S. 4 - 5; Nr. 30, 25. Juli, S. 4 - 7. — 256.

— 1918, Nr. 34, 22. August, S. 2 - 3. — 240, 242.

"*Spartakus*" — 225.

— 1918, Nr. 11, September. — 255.

Vandervelde, É. La Belgique envahie et le socialisme international. Préface de M. Sembat. Paris-Nancy, Berger-Levrault, 1917. 234 p. — 264.

— *Le socialisme contre l'Etat*. Paris-Nancy, Berger — Levrault, 1918. 174 p. (Problèmes d'après-guerre). — 253, 264, 267.

— *Trois aspects de la révolution russe*. 7 mai — 25 juin 1917. Paris-Nancy, Berger — Levrault, 1918. 202 p. — 264.

Vient de paraître: La Russie socialiste. (Événements de juillet 1918). — "La Feuille", Genève, 1918, N 31, 3 octobre, p. 3. — 253 - 254.

"*Vorwärts*", Berlin, 1916, Nr. 11, 12. Januar. Beilage zu Nr. 11 des "Vorwärts", S. 2. — 136.

Was will der Spartakusbund? Berlin, Hrsg. von der Zentrale des Spartakusbundes, không rõ năm xuất bản. — 8 S. — 302.

BẢN CHỈ DẪN TÊN NGƯỜI

A

A-dan-tsép-xcai-a, X. V. (1874 - 1951) — đã tham gia phong trào cách mạng, là đảng viên Đảng xã hội chủ nghĩa - cách mạng, về sau là đảng viên Đảng xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả. Từ năm 1908 đến năm 1917 sống lưu vong. Năm 1918 là vụ trưởng Vụ tài chính và ủy viên ban lãnh đạo Bộ dân ủy giáo dục. Trong những năm 1920 - 1921 là vụ phó Vụ tài chính và vụ trưởng Vụ cán bộ Bộ dân ủy ngoại giao. Sau này là cán bộ thống kê và kế toán. — 310.

A-léch-xan-drô-vích, V. A. (1884 - 1918) — đảng viên xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả.

Sau Cách mạng tháng Mười — khi các đảng viên xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả tham gia Chính phủ xô-viết — *A-léch-xan-drô-vích* được cử làm phó chủ tịch Ủy ban đặc biệt toàn Nga. Hội tháng Bảy 1918 đã tham gia tích cực cuộc phiến loạn của bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả; đã bị bắt và bị xử bắn (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 49, tr. 819)**. — 493.

A-léch-xê-ép, M. V. (1857 - 1918) — tướng của quân đội Nga hoàng, một phần tử quân chủ ra mặt và một tên phản cách mạng. Trong

* Vì trong tập này có rất nhiều tên người được nhắc đến, cho nên về những nhân vật đã nói đến tỉ mỉ ở các tập trước trong các bản chỉ dẫn tên người, thì ở đây chỉ dẫn ra những tài liệu thuộc về những năm 1917 - 1919. Về những nhân vật được nói đến lần đầu ở tập này thì có những tài liệu tỉ mỉ hơn. Về một số nhân vật khác thì không tìm thấy tài liệu.

** Ở đây và ở những chỗ khác sau đây trong ngoặc đơn chỉ rõ tập của lần xuất bản này trong đó ở bản chỉ dẫn tên người có thể tìm được những tài liệu tỉ mỉ về nhân vật được nói đến.

thời kỳ nội chiến, đã cầm đầu "quân đội tình nguyện" của bọn bạch vệ ở Bắc Cáp-ca-dơ (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 34, tr. 687). — 58, 170.

A-ma-nun-la - khan (sinh năm 1892) — quốc vương Áp-ga-ni-xtan trong những năm 1919 - 1926 và là hoàng đế trong những năm 1926 - 1929. — 514 - 515.

A-ni-xi-móp, N. A. (1892 - 1920) — đảng viên từ năm 1913. Từ năm 1914 đến năm 1918 là một trong những người lãnh đạo tổ chức bôn-sê-vích ở Grô-dơ-nui. Sau Cách mạng tháng Hai 1917 là chủ tịch Xô-viết đại biểu công nhân ở Grô-dơ-nui. Trong thời kỳ nội chiến là ủy viên Hội đồng quân sự quân khu Bắc Cáp-ca-dơ, chính ủy khu Bri-an-xcơ, ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng của các Quân đoàn 11, 12, và 9 và của mặt trận Ca-xpiên - Cáp-ca-dơ. — 187.

A-ra-lóp, X. I. (1880 - 1969) — tham gia phong trào dân chủ - xã hội từ năm 1902. Đã tham gia cuộc cách mạng 1905 - 1907. Sau cuộc Cách mạng tháng Hai là phó chủ tịch và sau đó là chủ tịch Ủy ban quân sự của Quân đoàn 3, đứng về phía bọn men-sê-vích, đứng trên lập trường chủ nghĩa vẹ quốc. Năm 1918 đã gia nhập Đảng cộng sản (b) Nga.

Trong những năm 1918 - 1920 là trưởng ban tác chiến, lúc đầu của quân khu Mát-xcơ-va, sau đó của Bộ dân ủy quân sự và hàng hải, là ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng nước Cộng hòa, ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng của các Quân đoàn 12, 14 và của mặt trận Tây - Nam. Từ năm 1921 làm công tác ngoại giao. Từ năm 1927 công tác trong Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao của Liên-xô. Từ năm 1938 đến năm 1941 là phó giám đốc, về sau là giám đốc Viện bảo tàng văn học của nhà nước. — 219, 379, 420.

A-va-né-xóp, V. A. (1884 - 1930) — đảng viên từ năm 1903.

Trong những năm 1917 - 1919 là thư ký và ủy viên Đoàn chủ tịch Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga. Năm 1919 - đầu năm 1920 là ủy viên ban lãnh đạo Ban kiểm tra nhà nước (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 37, tr. 790). — 358, 423.

A-vé-rín, V. C. (1885 - 1945) — đảng viên từ năm 1904. Đã tham gia cuộc cách mạng 1905 - 1907 ở É-ca-tê-ri-nô-xláp. Từ tháng Hai 1917 là ủy viên Ban chấp hành đảng bộ É-ca-tê-ri-nô-xláp Đảng công nhân dân chủ - xã hội (b) Nga. Trong thời kỳ nội chiến là chủ

tịch Xô-viết È-ca-tê-ri-nô-xláp, tham gia Chính phủ lâm thời công nòng của nước U-cra-i-na xô-viết và ủy viên của Ban chấp hành các Xô-viết toàn U-cra-i-na, trưởng Ban chính trị của tập đoàn quân Cuốc-xcơ, ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng Quân đoàn 2 và chủ tịch Hội đồng quân sự - cách mạng khu vực phòng thủ È-ca-tê-ri-nô-xláp, đặc phái viên của Hội đồng lao động và quốc phòng U-cra-i-na và của Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) U-cra-i-na phụ trách đấu tranh chống các toán thổi phí Đê-ni-kin và Pết-li-u-ra. Về sau giữ trọng trách trong công tác nhà nước và quản lý kinh tế. Là ủy viên Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) U-cra-i-na, ủy viên Ban chấp hành trung ương các Xô-viết Liên-xô. — 461.

A-xác-kho (A-dác-kho), I. Kh. (1896 - 1918) — một sĩ quan của quân đội cũ, sau Cách mạng tháng Mười đã đi theo Chính quyền xô-viết. Chỉ huy trung đoàn bộ binh của Hồng quân, sau đó chỉ huy lữ đoàn hỗn hợp độc lập. Đã tích cực tham gia vào việc thành lập các đơn vị Hồng quân. — 160.

Ác-măng, Ph. A. (1896 - 1936) — con trai của I. Ph. Ác-măng, một phụ nữ hoạt động nổi tiếng của phong trào công nhân Nga và quốc tế. Trong thời kỳ nội chiến là phi công trinh sát, về sau công tác tại các tổ chức thể thao ở Mát-xcơ-va. — 399.

Ác-tem (Xéc-ghê-ép, Ph. A.*) (1883 - 1921) — đảng viên từ năm 1901.

Sau Cách mạng tháng Mười là chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy nước Cộng hòa xô-viết vùng Đôn và Cri-vôi Rô-gơ, ủy viên Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) U-cra-i-na. Năm 1919 là ủy viên Hội đồng bộ trưởng dân ủy U-cra-i-na. Tại Đại hội VII của Đảng cộng sản (b) Nga đã được bầu vào Ban chấp hành trung ương, tại Đại hội VIII của Đảng cộng sản (b) Nga được bầu làm ủy viên dự khuyếtt Ban chấp hành trung ương (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 35, tr. 631). — 44, 66, 408, 441 - 442.

Ác-xen-rốt, T. L. (1888 - 1938) — đảng viên từ năm 1917, trước đó là thành viên của phái Bun. Từ năm 1910 đến năm 1917 sống ở Thụy-sĩ. Tháng Ba 1917 V. I. Lê-nin đã nhờ Ác-xen-rốt chuyển "Thư từ biệt gửi công nhân Thụy-sĩ" (xem V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 31, tr. 87 - 94; tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 49, tr. 820).

* Ở trong ngoặc đơn in chữ nghiêng là tên thật.

Từ tháng Mười 1917 đến tháng Bảy 1918 phụ trách Phòng báo chí thuộc Hội đồng bộ trưởng dân ủy, trong những năm 1920 - 1921 phụ trách Vụ báo chí của Quốc tế cộng sản. Từ năm 1922 làm việc trong Bộ dân ủy ngoại giao. Sau này làm công tác biên tập - xuất bản. — 86.

An-đrê-é-va, M. Ph. (1868 - 1953) — đảng viên từ năm 1904, một nữ diễn viên Nga nổi tiếng, một nhân vật hoạt động xã hội, vợ và là phụ tá của A. M. Goóc-ki.

Sau Cách mạng tháng Mười đã tích cực tham gia sinh hoạt xã hội của đất nước. Trong những năm 1931 - 1948 làm giám đốc Cung bác học Mát-xcơ-va (cũng xem cả V. I. Lê-nin, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 48, tr. 461). — 65, 356.

An-đrôn-ni-cóp, V. N. (1885 - 1942) — đảng viên từ năm 1905. Làm công tác đảng ở Cô-xtơ-rô-ma, Ki-ép, Xa-ma-ra và ở những thành phố khác. Trong thời kỳ nổ ra Cách mạng tháng Mười là chủ tịch Xô-viết vùng È-ca-tê-rin-bua và ủy viên Ban chấp hành Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ khu U-ran. Hồi đầu năm 1918 là chủ tịch Xô-viết khu U-ran và chủ tịch Hội đồng dân ủy U-ran; từ tháng Ba 1918 đến tháng Hai 1919 là ủy viên phụ trách sản xuất. Trong những năm sau đó đã giữ cương vị lãnh đạo trong công tác đảng, nhà nước và công tác kinh tế. — 90.

An-tô-nóp - xem An-tô-nóp - Óp-xê-en-cô, V. A.

An-tô-nóp - Óp-xê-en-cô, V. A. (1883 - 1938) — đảng viên từ tháng Năm 1917.

Tại Đại hội II các Xô-viết toàn Nga đã được đưa vào làm Ủy viên Hội đồng bộ trưởng dân ủy với tư cách ủy viên Ủy ban về các vấn đề quân sự và hàng hải. Cuối năm 1917 - đầu năm 1918 là tư lệnh các đơn vị quân đội xô-viết chống bọn Ca-lê-đin và chống Ra-da trung ương. Từ tháng Ba đến tháng Năm 1918 là tư lệnh các đơn vị quân đội xô-viết ở miền Nam nước Nga; từ tháng Giêng đến tháng Sáu 1919 là tư lệnh mặt trận U-cra-i-na (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 35, tr. 632). — 12, 22, 27, 29, 38, 40, 43 - 44, 46 - 47, 52, 53, 54, 58, 60, 66, 87, 375, 380, 386, 400 - 401, 408, 433 - 434, 483, 486 - 487.

An-tô-pha-te, V. M. (1883 - 1919) — chuẩn đô đốc. Sau Cách mạng tháng Mười đã đi theo Chính quyền xô-viết. Trong thời gian có cuộc đàm phán ở Brét làm chuyên viên hàng hải của phái đoàn xô-viết. Từ tháng Hai 1918 là phụ tá của Tổng tham mưu trưởng hải

quân, từ tháng Tư là ủy viên ban lãnh đạo Bộ dân ủy hàng hải, từ tháng Mười là ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng và tư lệnh các lực lượng hải quân nước Cộng hòa. — 85, 227.

An-to-rô-pôp. — 36.

Ă

Ăng-ghen (Engels), *Phri-đrích* (1820 - 1895). — 303.

B

Ba-đa-ép, A. E. (1883 - 1951) — đảng viên từ năm 1904.

Sau Cách mạng tháng Mười giữ cương vị lãnh đạo trong công tác đảng, công tác nhà nước và công tác kinh tế; năm 1919 ủy viên phụ trách lương thực của Công xã lao động Pê-tô-rô-grát (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 23, tr. 527). — 390, 399 - 400.

Ba-ga-ép, I. I-a. — 243.

Ba-gia-nôp, V. M. (1889 - 1939) — kỹ sư mỏ, đảng viên từ năm 1910.

Sau Cách mạng tháng Mười phụ trách các mỏ và các nhà máy quốc hữu hoá ở vùng Đô-ne-txô, ủy viên ban lãnh đạo Hội đồng hầm mỏ thuộc Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao. Từ năm 1918 là chủ tịch ban lãnh đạo Tổng cục công nghiệp than, từ năm 1922 phụ trách tơ-rốt than vùng Cu-dô-bát, từ năm 1925 là ủy viên đoàn chủ tịch Ủy ban kế hoạch nhà nước Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga. Sau này giữ cương vị trọng trách trong công nghiệp than. — 513.

Ba-khva-lôp, V. — chủ tịch Xô-viết làng A-pha-na-xi-ép, huyện Tsê-rê-pô-vét, tỉnh Tsê-rê-pô-vét (1919). — 361.

Ba-la-ba-nô-va, A. I. (sinh năm 1878) — nữ đảng viên dân chủ - xã hội; sau Đại hội II là nữ đảng viên men-sê-vich. Về sau đã tích cực tham gia hoạt động của Đảng xã hội chủ nghĩa Ý, trong những năm chiến tranh thế giới lần thứ nhất tham gia Liên hiệp Xim-méc-van. Năm 1917 đã gia nhập đảng bôn-sê-vich. Đã tham gia với tư cách đại biểu không có quyền biểu quyết tại Đại hội I Quốc tế cộng sản (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 21, tr. 607). — 255.

Ba-lô-nôp, M. M. (1877 - 1945) — bác sĩ, từ năm 1913 là tiến sĩ y học.

Sau Cách mạng tháng Mười đã làm việc trong Ban y tế của Ủy ban quân sự - cách mạng thuộc Xô-viết Pê-tô-rô-grát. Về sau là bác sĩ tại trạm xá ngoại trú của nhà máy "Núi lửa" ở Lê-nin-grát. Đảng viên từ năm 1939. — 50.

Ba-ra-nôp. — 331.

Ba-xca-côp, G. N. — năm 1918 là chủ tịch ủy ban nông dân nghèo của tổng Péc-vi-ti-nô, huyện Tve. Tháng Giêng 1920 đã gia nhập Đảng cộng sản (b) Nga, nhưng đến tháng Mười một năm đó thì bị khai trừ khỏi đảng vì tội ăn hối lộ và che giấu bọn đào ngũ. — 297.

Ba-xốc — xem Mê-lê-nép-xki, M. I.

Bác-buýt-xô (Barbusse), *Hăng-ri* (1873 - 1935) — nhà văn Pháp nổi tiếng và nhà hoạt động xã hội. Đã đấu tranh chống chủ nghĩa quân phiệt và chống chiến tranh để quốc chủ nghĩa; người bạn của Nhà nước xô-viết, đã tích cực tham gia đấu tranh chống cuộc can thiệp vũ trang của khối Đồng minh chống Nhà nước xô-viết. Từ năm 1923 là đảng viên Đảng cộng sản Pháp. — 214.

Ban-cơ (*Li-báp-xki*), X. A. (1894 - 1938) — đảng viên từ năm 1917.

Năm 1918 là thư ký và ủy viên đoàn chủ tịch Ban chấp hành Xô-viết huyện Vư-snî Vô-lô-tséc, từ tháng Sáu đến tháng Chạp 1918 là chủ tịch Hội đồng kinh tế quốc dân huyện. Sau này giữ cương vị lãnh đạo trong công tác đảng và công tác xô-viết ở Tve, Tu-la, Cu-xta-nai, Mát-xơ-va và Iéc-cút-xco. — 298.

Bắc, B. A. (1897 - 1939) — đảng viên từ năm 1917. Sau Cách mạng xã hội chủ nghĩa tháng Mười phục vụ trong Hồng quân, là phái viên của Ban thanh tra quân sự tối cao. Từ năm 1919 đến năm 1920 là chính ủy và là trưởng Ban hậu cần pháo binh Quân đoàn 3 thuộc mặt trận phía Đông. Năm 1921 là phó chủ tịch Ủy ban đặc biệt tỉnh Iéc-cút-xco. — 112.

Béc-din (*Béc-dinh*, *Di-ê-mê-lít*), I-a. A. (1881 - 1938) — đảng viên từ năm 1902.

Năm 1918 đã đứng đầu phái đoàn xô-viết ở Thụy-sĩ. Năm 1919 là bộ trưởng Bộ dân ủy giáo dục nước Lát-vi-a xô-viết (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 26, tr. 503). — 117, 135, 179, 198 - 199, 214, 240 - 242, 247 - 248, 253 - 255, 264 - 265, 266 - 267, 343.

Béc-din, R. I. (1888 - 1939) — đảng viên từ năm 1905. Hồi tháng Mười

một 1917 đã chỉ huy các đơn vị thuộc tập đoàn quân miền Bắc trong việc tiêu diệt vụ âm mưu phản cách mạng tại Bộ tổng hành dinh ở Mô-ghi-lép. Từ tháng Sáu 1918 là tư lệnh mặt trận phía Bắc - U-ran - Xi-bi-ri, về sau là tư lệnh các Quân đoàn 3 và 9 thuộc mặt trận phía Nam. Trong những năm 1919 - 1920 là ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng của các mặt trận phía Tây, phía Nam và Tây - Nam. Những năm về sau đã giữ cương vị trọng trách trong công tác quân sự và kinh tế. — 269.

Béc-stanh (Bernstein), E-đu-a (1850 - 1932) — thủ lĩnh cánh cực hữu trong Đảng dân chủ - xã hội Đức và trong Quốc tế II, lý luận gia của chủ nghĩa xét lại và chủ nghĩa cải lương (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 37, tr. 792 - 793). — 241.

Bê-lô-bô-rô-đôp, A. G. (1891 - 1938) — đảng viên từ năm 1907. Làm công tác đảng ở U-ran. Sau Cách mạng tháng Hai 1917 là ủy viên trong Ban chấp hành đảng bộ khu U-ran Đảng công nhân dân chủ - xã hội (b) Nga.

Từ năm 1918 là chủ tịch Ban chấp hành Xô-viết khu U-ran. Năm 1919 là đại diện của Hội đồng lao động và quốc phòng tại mặt trận phía Nam, ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng Quân đoàn 9, đến năm 1920 là phó chủ tịch Hội đồng cách mạng của Quân đoàn lao động Cáp-ca-dơ. Tại Đại hội VIII của đảng đã được bầu làm ủy viên Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) Nga. Từ cuối năm 1921 là thứ trưởng, và từ năm 1923 là bộ trưởng Bộ dân ủy nội vụ của Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga. Từ năm 1930 làm công tác lãnh đạo ở Rô-xtốp trên sông Đôn. Năm 1927 đã bị khai trừ ra khỏi đảng vì hoạt động bè phái, đến năm 1930 lại được khôi phục đảng tịch. — 384, 407, 414, 416, 418, 424, 456.

Biếc-séc-tơ — năm 1918 là đội trưởng đội áp tải thuộc Bộ dân ủy lương thực. — 133.

Bla-gô-nra-vôp, G. I. (1895 - 1937) — đảng viên từ tháng Ba 1917. Sau Cách mạng tháng Mười là chính ủy của pháo đài Pê-to-rô-pa-vlốp-xcai-a. Năm 1918 là ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận phía Đông. Từ tháng Mười 1918 đến 1931 làm việc trong các cơ quan của Ủy ban đặc biệt toàn Nga, Cục bảo vệ chính trị nhà nước, Cục bảo vệ chính trị thống nhất nhà nước, về sau là thứ trưởng Bộ dân ủy giao thông và làm công tác lãnh đạo khác nữa. — 23, 156.

Blô-khin, C. N. — tư lệnh Quân đoàn 2 thuộc mặt trận phía Đông từ ngày 18 tháng Sáu đến ngày 3 tháng Bảy 1918. — 176.

Boóc-dôp, V. A. (sinh năm 1894) — đảng viên từ tháng Năm 1917, năm 1919 là công nhân ở xưởng dệt I-u-gia (tỉnh Vla-di-mia). — 351.

Boóc-khác-tơ (Borchardt), I-u-li-an (1868 - 1932) — đảng viên dân chủ - xã hội Đức, một nhà kinh tế và chính luận (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 30, tr. 491). — 136.

Bô-brôp, A. N. (1886 - 1938) — đảng viên từ năm 1905. Đã tham gia cuộc cách mạng 1905 - 1907. Từ năm 1907 đến năm 1914, sống lưu vong, về sau là thợ nguội nhà máy "Phê-nich" ở Pê-to-rô-grát. Trong những năm 1918 - 1920, Bô-brôp là phái viên của Bộ dân ủy lương thực, về sau làm việc ở Bộ dân ủy nội vụ và Bộ dân ủy thanh tra công nông. Trong những năm 1922 - 1923 là chủ tịch Ban chấp hành Xô-viết tỉnh Ô-ri-ôn. Từ năm 1934 đến năm 1937 làm việc ở Tổng cục giao thông đường biển miền Bắc. — 132, 188.

Bô-đrôp, Ph. I. (1867 - 1948) — công nhân, đảng viên từ năm 1894. Tham gia tổ dân chủ - xã hội do V. I. Lê-nin lãnh đạo. Tham gia công tác cách mạng ở Pê-téc-bua và ở Mát-xcơ-va.

Từ tháng Tư 1918 đến tháng Năm 1919 phụ trách bộ phận quản trị tại trường trong rừng dành cho trẻ em bị bệnh lao ở Mát-xcơ-va, trong những năm 1919 - 1921 là thanh tra phát hành sách báo trong Hồng quân, về sau công tác ở phòng giáo dục chính trị huyện Vê-nép, là ủy viên đoàn chủ tịch Ban chấp hành đảng bộ huyện Vê-nép Đảng cộng sản (b) Nga; từ năm 1928 sống ở Mát-xcơ-va. — 366, 402.

Bô-gđa-chi-an, M. X. — năm 1919 là chủ tịch Ủy ban đặc biệt về cung cấp cho quân đội của U-cra-i-na và là ủy viên Hội đồng quốc phòng công nông U-cra-i-na (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 42, tr. 647 - 648). — 513.

Bô-gđa-nôp, I. V. (sinh năm 1885) — năm 1905 đã bị cảnh sát theo dõi đặc biệt vì đã phổ biến những lời kêu gọi chính trị ở làng Xi-ni-áp-ca, huyện Nô-vô-khô-péc-xco. Năm 1918 là cán bộ của quỹ bảo hiểm thất nghiệp ở Bô-ri-xô-glép-xco. — 286.

Bô-gđa-nôp, V. I. (sinh năm 1902) — nhân viên của Bộ dân ủy nông nghiệp công tác ở Bô-ri-xô-glép-xco. — 286.

Bô-gô-i-a-vlen-xki, L. N. — kỹ sư hoá chất, phụ trách phòng các kim loại phông xạ thuộc Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao, năm 1918 lãnh đạo nhà máy sản xuất chất ra-đi ở thành phố Bê-rê-dơ-nha-ki. — 501.

Bô-gô-lê-pôp, D. P. (1885 - 1941) — đảng viên từ năm 1907. Trong những năm 1914 - 1915 hoạt động trong đảng đoàn dân chủ - xã hội tại Đu-ma nhà nước IV.

Sau Cách mạng tháng Mười là ủy viên ban lãnh đạo Bộ dân ủy tài chính, thứ trưởng Bộ dân ủy tài chính (1918). Về sau làm công tác tài chính và giảng dạy. — 76 - 77, 79.

Bô-sơ, E. B. (1879 - 1925) — đảng viên từ năm 1901.

Sau Cách mạng tháng Mười đã tham gia Chính phủ xô-viết đầu tiên ở U-cra-i-na. Trong những năm 1918 - 1922 làm công tác đảng, công tác quân sự và công tác xô-viết ở Pen-da, A-xtô-ra-khan, Da-cáp-ca-dơ, Bê-lô-ru-xi-a và U-cra-i-na. Đã từng phát biểu chống việc ký hoà ước Brét (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 27, tr. 572 - 573; tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 49, tr. 827). — 58, 189 - 190, 196, 197, 217, 318, 439.

Bô-i-txôp, V. I. (1892 - 1944) — đảng viên từ năm 1918. Từ năm 1913 là thủy thủ Hạm đội Ban-tich. Năm 1917 phục vụ trong Hạm đội Ca-xpi-en, được bầu làm bí thư Ban chấp hành trung ương của hạm đội này. Sau khi thiết lập Chính quyền xô-viết ở Ba-cu vào tháng Mười một 1917, Bô-i-txôp đã tham gia đấu tranh chống phản cách mạng. Giữa tháng Tư 1918 tham gia phái đoàn thủy thủ đến gặp V. I. Lê-nin; về sau phụ trách đài phát thanh Ba-cu. Sau khi Công xã Ba-cu bị đổ, đã tham gia đấu tranh vũ trang để giành Chính quyền xô-viết ở A-déc-bai-gian, về sau đã giữ một số chức vụ trọng trách. — 87.

Bôn-đư-rép, M. Ph. (1894 - 1939) — đảng viên từ tháng Ba 1917. Sau Cách mạng tháng Mười là chủ tịch Ban chấp hành Xô-viết huyện Da-dôn-xcô (tỉnh Vô-rô-ne-giо). Từ năm 1919 giữ cương vị lãnh đạo trong công tác xô-viết ở Vô-rô-ne-giо, Ô-xtô-rô-gốt-xcô, Rô-xtôp trên sông Đôn, I-a-rô-xláp, Mát-xcô-va. Từ năm 1932 đến năm 1936 là giám đốc sở y tế tỉnh Mát-xcô-va, về sau là bộ trưởng Bộ dân ủy y tế Liên-xô. — 202.

Bôn-tso - Bru-ê-vích, M. D. (1870 - 1956) — một trong những chuyên gia quân sự lớn đầu tiên đã đi theo Chính quyền xô-viết. Đã từng

là tham mưu trưởng của Tổng tư lệnh tối cao, nhà lãnh đạo quân sự của Hội đồng quân sự tối cao, trưởng ban tham mưu dã chiến của Hội đồng quân sự - cách mạng nước Cộng hoà (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 45, tr. 733). — 67, 186, 193, 485.

Bôn-tso - Bru-ê-vích, V. D. (1873 - 1955) — đảng viên từ năm 1895. Đã tích cực tham gia cuộc khởi nghĩa tháng Mười ở Pê-tô-rô-grát, đã làm chỉ huy trưởng của khu Xmôn-nui -Ta-vrích, chủ tịch ủy ban đấu tranh chống nạn cướp phá, thổ phỉ và chống phản cách mạng. Trong những năm 1917 - 1920 là chánh văn phòng Hội đồng bộ trưởng dân ủy (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 7, tr. 545; tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 45, tr. 733 - 734). — 23, 36, 102 - 103, 218, 236, 246, 288.

Bôn-tso - Bru-ê-vích, V. M. — xem Vê-li-tsô-ki-na, V. M.

Bri-u-kha-nôp, N. P. (1878 - 1938) — đảng viên từ năm 1902.

Sau Cách mạng tháng Mười là ủy viên ban lãnh đạo Bộ dân ủy lương thực, sau này là thứ trưởng, từ năm 1921 là bộ trưởng Bộ dân ủy lương thực (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 38, tr. 598; t. 44, tr. 757). — 76, 141, 164, 185 - 186, 274, 287, 340, 351, 418.

Bri-u-xôp, V. I-a (1873 - 1924) — nhà thơ Nga nổi tiếng.

Đã tổ thái độ hoan nghênh Cách mạng tháng Mười, kêu gọi giới trí thức tư sản hãy tích cực cộng tác với Chính quyền xô-viết. Năm 1919 đã gia nhập đảng; phụ trách Ban thư viện Bộ dân ủy giáo dục (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 14, tr. 517). — 311.

Brôn-xki, M. G. (1882 - 1941) — đảng viên Đảng dân chủ - xã hội vương quốc Ba-lan và Lít-va từ năm 1902, đảng viên đảng bôn-sê-vích.

Sau Cách mạng tháng Mười là thứ trưởng Bộ dân ủy công thương nghiệp (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 30, tr. 492). — 96 - 97.

Bu-kha-rin, N. I. (1888 - 1938) — đảng viên từ năm 1906.

Sau Cách mạng tháng Mười là tổng biên tập báo "Sự thật", ủy viên Bộ chính trị Ban chấp hành trung ương, ủy viên Ban chấp hành Quốc tế cộng sản. Năm 1918 đã cầm đầu nhóm chống đảng "những người cộng sản cánh tả" (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn

tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 34, tr. 694). — 18, 114, 116, 294, 302, 303, 387.

Bu-la-tóp, A. A. (sinh năm 1877) — năm 1916 là chủ tịch ban quản trị quỹ tín dụng nhỏ tỉnh Nốp-gô-rốt. Từ tháng Ba đến tháng Mười một 1917 là phái viên của Chính phủ lâm thời tư sản phụ trách tỉnh Nốp-gô-rốt; năm 1919 là chủ tịch Liên hiệp các ác-ten ở Nốp-gô-rốt. — 422.

Bu-la-tóp, D. A. (1889 - 1941) — đảng viên từ năm 1912. Năm 1917 là chủ tịch Xô-viết huyện ở tỉnh Tve. Trong những năm 1918 - 1920 là phó chủ tịch Ban chấp hành Xô-viết tỉnh Tve, ủy viên phụ trách lương thực tỉnh, về sau là chủ tịch Ban chấp hành Xô-viết tỉnh. Từ năm 1920 giữ chức vụ lãnh đạo trong công tác đảng. Từ năm 1931 là ủy viên ban lãnh đạo và trưởng phòng cán bộ Cục bảo vệ chính trị thống nhất nhà nước. Trong những năm 1934 - 1937 là bí thư thứ nhất tỉnh ủy Ôm-xcơ Đảng cộng sản (b) Nga. — 297 - 298.

Bu-róp, M. N. (1889 - 1955) — đảng viên từ năm 1907. Từ tháng Chạp 1917 là chủ tịch đoàn chủ tịch Ủy ban quân sự - cách mạng tỉnh Ô-ri-ôn, về sau là ủy viên Ban chấp hành Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ tỉnh Ô-ri-ôn, chủ tịch Ủy ban đặc biệt tỉnh Ô-ri-ôn. Về sau giữ cương vị lãnh đạo trong công tác xô-viết và công tác kinh tế. — 204.

Bu-rú-kín, M. X. — giáo viên ở làng Xpá-xo- Đê-men-xcơ, huyện Mô-xan-xcơ, tỉnh Ca-lu-ga. — 509.

Bun-lít (Bullitt), *Uyn-li-am Cri-xchi-an* (sinh năm 1891) — một nhà báo và là nhà ngoại giao Mỹ phản động, một trong những nhân vật tích cực tuyên truyền chính sách chống xô-viết. Năm 1919 Bun-lít đã được Uyn-xon và Lô-ít Gioóc-giơ phái sang nước Nga xô-viết với nhiệm vụ đặc biệt (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 39, tr. 632). — 404.

Búp-nóp, A. X. (1883 - 1940) — đảng viên từ năm 1903.

Tháng Ba 1918 tham gia chính phủ xô-viết U-cra-i-na và là ủy viên Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) U-cra-i-na. Năm 1919 là ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng của mặt trận U-cra-i-na và của Quân đoàn 14. Tại Đại hội VIII của đảng đã đứng trong phái "đối lập quân sự" chống lại việc tập trung hóa và chống kỷ luật nghiêm ngặt trong quân đội, phủ nhận sự cần thiết phải sử dụng các chuyên gia quân sự cũ (cũng xem cả

V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 36, tr. 814 - 815). — 433, 434 - 435, 452, 461.

C

Ca-i-u-róp, V. N. (1876 - 1936) — đảng viên từ năm 1900.

Mùa hè 1918 đã lãnh đạo đội lương thực ở tỉnh Ca-dan; về sau công tác ở Ban chính trị Quân đoàn 5 mặt trận phía Đông (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 36, tr. 815). — 164, 170, 234 - 235, 359.

Ca-lé-dín, A. M. (1861 - 1918) — tướng của quân đội Nga hoàng, thủ lĩnh Cô-dắc ở vùng sông Đôn. Sau Cách mạng tháng Mười là một trong những nhân vật lãnh đạo lực lượng Cô-dắc phản cách mạng ở vùng sông Đôn, đã tham gia thành lập ra "quân đội tình nguyện" của bọn bạch vệ, cầm đầu cuộc nổi loạn của bọn Cô-dắc. Do những thất bại ở mặt trận, Ca-lé-dín đã tự sát bằng súng vào tháng Giêng 1918. — 22, 46, 482, 483.

Ca-li-nin, M. I. (1875 - 1946) — đảng viên từ năm 1898.

Sau Cách mạng tháng Mười là thị trưởng, sau là ủy viên phụ trách kinh tế thành phố Pê-to-rô-grát. Từ tháng Ba 1919 là chủ tịch Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga. Từ Đại hội VIII Đảng cộng sản (b) Nga là ủy viên Ban chấp hành trung ương, từ 1926 là ủy viên Bộ chính trị Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) toàn Liên-xô (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 31, tr. 602). — 320, 374, 412 - 413.

Ca-li-nin, Ph. I. (1882 - 1920) — đảng viên từ năm 1903.

Sau Cách mạng tháng Mười là ủy viên ban lãnh đạo Bộ dân ủy giáo dục. Từ tháng Sáu 1918 làm việc trong Ban tài chính Bộ dân ủy giáo dục, về sau là chủ tịch Ủy ban kiểm soát - biên chế Bộ dân ủy giáo dục (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 19, tr. 567). — 354.

Ca-mé-nép (Rô-den-phen-đo), L. B. (1883 - 1936) — đảng viên từ năm 1901.

Sau Cách mạng tháng Mười là chủ tịch Xô-viết Mát-xcơ-va, đặc phái viên của Hội đồng quốc phòng tại mặt trận phía Nam (1919), phó chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy, là ủy viên Bộ chính trị Ban chấp hành trung ương. Tháng Mười một 1917 đã chủ trương thành lập chính phủ liên hiệp có sự tham gia của bọn

men-sê-vich và bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 35, tr. 634 - 635; t. 49, tr. 830). — 39, 243 - 244, 275, 288, 333, 345, 355 - 356, 386, 390, 394, 407 - 408, 409, 448, 513.

Ca-mê-nép, X. X. (1881 - 1936) — sĩ quan của quân đội cũ (đại tá), sau Cách mạng tháng Mười đã đi theo Chính quyền xô-viết. Từ mùa xuân 1918 là chỉ huy trưởng khu Ne-ven thuộc khu vực phía Tây của vành đai phòng thủ, từ tháng Chín 1918 là tư lệnh mặt trận phía Đông. Từ tháng Bảy 1919 đến tháng Tư 1924 là Tổng tư lệnh các lực lượng vũ trang của nước Cộng hòa. Trong những năm 1925 - 1926 là tham mưu trưởng, tổng thanh tra của Hồng quân, ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng của Liên-xô. Từ năm 1927 là thứ trưởng Bộ dân ủy quân sự và hàng hải. Năm 1930 gia nhập đảng. — 420, 435 - 436, 457.

Ca-min-xki, G. N. (1895 - 1938) — đảng viên từ năm 1913. Năm 1917 là phái viên của Thường vụ khu ủy Mát-xcô-va Đảng công nhân dân chủ - xã hội (b) Nga ở Tu-la. Sau Cách mạng tháng Mười là chủ tịch tỉnh ủy Tu-la và chủ tịch Ban chấp hành Xô-viết tỉnh Tu-la. Là ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng Quân đoàn 2. Từ năm 1920 là bí thư Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản A-déc-bai-gian, chủ tịch Xô-viết Ba-cu. Từ năm 1922 giữ chức vụ lãnh đạo trong công tác đảng, công đoàn và công tác xô-viết ở Mát-xcô-va. Trong những năm 1934 - 1936 là bộ trưởng Bộ dân ủy y tế Cộng hòa liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga, trong những năm 1936-1937 là bộ trưởng Bộ dân ủy y tế Liên-xô. — 362, 471.

Ca-ra-khan, L. M. (1889 - 1937) — tham gia phong trào cách mạng từ năm 1904. Năm 1913 ở Pê-téc-bua, Ca-ra-khan đã gia nhập Tổ chức liên khu thuộc Đảng công nhân dân chủ - xã hội Nga. Sau những sự kiện tháng Bảy 1917 đã gia nhập đảng bôn-sê-vich. Là thư ký và thành viên phái đoàn xô-viết đàm phán hòa bình ở Brét - Li-tốp-xơ. Từ năm 1918 là ủy viên ban lãnh đạo Bộ dân ủy ngoại giao, trưởng bộ dân ủy này (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 35, tr. 635). — 32 - 33, 61, 63, 86, 247 - 248, 248 - 249.

Ca-re-lin, V. A. (1891 - 1938) — một trong những người tổ chức ra Đảng xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả và là ủy viên Ban chấp hành trung ương đảng này. Tháng Chạp 1917 là thành viên Hội

đồng bộ trưởng dân ủy, giữ chức bộ trưởng Bộ dân ủy tài sản quốc gia. Tháng Ba 1918 do vấn đề ký kết hoà ước Brét đã rút khỏi Hội đồng bộ trưởng dân ủy. Là một trong những nhân vật lãnh đạo cuộc phiến loạn của bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả nổ ra hồi tháng Bảy 1918. Sau khi cuộc phiến loạn bị đè bẹp, y đã chạy ra nước ngoài sống lưu vong. — 90 - 91.

Ca-xpa-rôp, V. M. (1883 - 1917) — đảng viên từ năm 1904. Trong thời gian chiến tranh để quốc chủ nghĩa thế giới đã sống ở Béc-no; đã tham gia Hội nghị Béc-no của các chi bộ hải ngoại của Đảng công nhân dân chủ - xã hội (b) Nga, tại hội nghị này Ca-xpa-rôp đã được bầu vào Ban chấp hành các tổ chức này (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 49, tr. 832). — 24.

Ca-xpa-rô-va, E. M. — xem Pô-pô-va, E. M.

Các-pôp, L. I-a. (1879 - 1921) — đảng viên từ năm 1897; nhà bác học về hóa chất. Đã tham gia cuộc cách mạng 1905 - 1907. Sau Cách mạng tháng Mười là ủy viên đoàn chủ tịch Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao, trưởng Ban công nghiệp hóa chất, người chủ xướng trong việc thành lập Phòng thí nghiệm hóa chất trung ương thuộc Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao, về sau phòng thí nghiệm này đã được tổ chức lại thành Viện nghiên cứu khoa học về hóa chất, ngày nay viện này mang tên của ông. — 74.

Các-ta-sép, A. V. (1875 - 1952) — đảng viên dân chủ - lập hiến; là giáo sư về lịch sử nhà thờ. Năm 1917 là Tổng viện trưởng Thánh vụ viện, bộ trưởng về vấn đề tín ngưỡng. Về sau đã tham gia chính phủ bách vệ của I-u-đê-ních. — 65.

Cau-xky (Kautsky), *Các-lơ* (1854 - 1938) — một trong những thủ lĩnh của Đảng dân chủ - xã hội Đức và của Quốc tế II, lúc đầu theo chủ nghĩa Mác, về sau phản bội chủ nghĩa Mác; nhà tư tưởng của chủ nghĩa phái giữa, một biến tướng nguy hiểm nhất và tai hại nhất của chủ nghĩa cơ hội (chủ nghĩa Cau-xky) (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 37, tr. 796 - 797). — 240 - 242, 247 - 248, 259, 266 - 267.

Clê-măng-xô (Clemenceau), *Gioóc-giơ Bân-gia-manh* (1841 - 1929) — nhân vật hoạt động chính trị và hoạt động nhà nước của Pháp. Từ tháng Mười một 1917 đứng đầu chính phủ Pháp. Clê-măng-xô là một trong những kẻ tổ chức và cổ vũ việc phong toả và can thiệp vũ trang

chống nước Nga xô-viết (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 40, tr. 507). — 403, 404.

Cle-vlê-ép, A. (chết năm 1918) — đảng viên từ năm 1918. Là ủy viên đặc biệt phụ trách Bộ dân ủy dân tộc của Tuốc-ke-xtan. Năm 1918 là phó chủ tịch Ban chấp hành trung ương các Xô-viết Tuốc-ke-xtan. — 83.

Cô-bô-dép, P. A. (1878 - 1941) — đảng viên từ năm 1898. Làm công tác đảng ở Ri-ga và Ô-ren-bua. Từ tháng Mười một 1917 đến tháng Hai 1918 là ủy viên đặc biệt phụ trách khu Ô-ren-bua - Tuốc-gai, về sau được cử làm ủy viên đặc biệt ở Trung Á, là chủ tịch Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận phía Đông. Năm 1919 là ủy viên Ủy ban Tuốc-ke-xtan thuộc Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga và ủy viên Hội đồng bộ trưởng dân ủy nước Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga. Trong những năm 1919 - 1920 là ủy viên ban lãnh đạo Bộ dân ủy thanh tra công nông. Trong những năm 1922 - 1923 là chủ tịch Hội đồng bộ trưởng của Cộng hoà Viễn Đông, về sau làm công tác khoa học và giảng dạy. — 88, 156, 176.

Cô-cô-skin, Ph. Ph. (1871 - 1918) — một trong những thủ lĩnh Đảng dân chủ - lập hiến. Sau Cách mạng tháng Hai 1917 là bộ trưởng trong Chính phủ lâm thời tư sản (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 14, tr. 529). — 34.

Cô-do-lóp — ủy viên ủy ban nông dân nghèo của tổng Péc-vi-ti-nô, huyện Tve. — 297.

Cô-do-lóp-xki, M. I-u. (1876 - 1927) — đảng viên từ năm 1900, nhà hoạt động của phong trào cách mạng ở Ba-lan và ở Nga. Sau Cách mạng tháng Mười là chủ tịch Ủy ban điều tra đặc biệt Pê-tơ-rô-grát, về sau là ủy viên ban lãnh đạo Bộ dân ủy tư pháp, chủ tịch Tiểu hội đồng bộ trưởng dân ủy. Năm 1919 là bộ trưởng Bộ dân ủy tư pháp nước Cộng hoà Lít-va - Bê-lô-ru-xi-a (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 34, tr. 697). — 16.

Cô-do-min, P. A. (1871 - 1936) — kỹ sư về quy trình sản xuất, sau này là tiến sĩ khoa học kỹ thuật, giáo sư.

Sau Cách mạng tháng Mười là ủy viên ban lãnh đạo Bộ dân ủy lương thực và là ủy viên phụ trách cung cấp máy nông nghiệp cho nông thôn, về sau là phó chủ tịch Hội đồng phòng thủ đặc

biệt. Từ năm 1920 là trưởng Ban sản xuất thuộc Tổng cục công nghiệp bột mì. Đã tham gia thảo kế hoạch của Ủy ban nhà nước về điện khí hoá nước Nga. Từ năm 1921 làm công tác giảng dạy và công tác khoa học. — 25, 129.

Cô-gan, D.M. — trong những năm 1918 - 1919 là ủy viên ban lãnh đạo chi nhánh Cuốc-xcơ của Ban thu mua trung ương trực thuộc Bộ dân ủy lương thực nước Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga. — 315, 324, 327.

Cô-giép-ni-cóp, I. X. (1879 - 1931) — năm 1918 là chính ủy trưởng phụ trách tổ chức các đội chiến đấu trên lãnh thổ các nước Cộng hoà xô-viết ở miền Nam nước Nga. — 53.

Cô-lê-ga-ép, A. L. (1887 - 1937) — đảng viên xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả. Tháng Chạp 1917 là thành viên Hội đồng bộ trưởng dân ủy, giữ chức bộ trưởng Bộ dân ủy nông nghiệp. Tháng Ba 1918 do việc ký hòa ước Brét đã rút khỏi Hội đồng bộ trưởng dân ủy. Sau khi cuộc phiến loạn của bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả bị đập tan, Cô-lê-ga-ép đã đoạn tuyệt với Đảng xã hội chủ nghĩa - cách mạng và đến tháng Mười một 1918 đã gia nhập Đảng cộng sản (b) Nga. Đã là trưởng Ban cung cấp mặt trận phía Nam và là ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng của mặt trận này (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 35, tr. 637- 638). — 51, 68, 78, 154, 355, 406, 416 - 417, 423 - 424.

Cô-lê-xni-có-va (Drô-bin-xcái-a), N. N. (1882 - 1964) — đảng viên từ năm 1904. Đã tham gia cuộc khởi nghĩa vũ trang hôi tháng Chạp 1905 ở Mát-xcô-va. Từ năm 1907 đến năm 1916 làm công tác đảng ở Ba-cu, đồng thời là ủy viên Ban chấp hành đảng bộ Ba-cu. Năm 1917 là bí thư khu ủy Mát-xcô-va Đảng công nhân dân chủ - xã hội (b) Nga. Năm 1918 là bộ trưởng Bộ dân ủy giáo dục của Cộng xã Ba-cu. Từ đầu tháng Giêng đến mùa hè 1919 là chủ tịch tỉnh ủy A-xtơ-ra-khan Đảng cộng sản (b) Nga. Sau này làm việc ở Tổng cục giáo dục chính trị, là thứ trưởng Bộ dân ủy giáo dục của A-déc-bai-gian, làm việc ở Ban chấp hành đảng bộ Mát-xcô-va và tỉnh ủy I-a-rô-xláp, là giám đốc Viện hàn lâm giáo dục cộng sản chủ nghĩa mang tên N. C. Crúp-xcái-a, làm việc ở Viện Mác - Ăng-ghen - Lê-nin trực thuộc Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) toàn Liên-xô và ở Viện bảo tàng trung ương về V. I. Lê-nin. — 318.

Cô-lê-xóp, Ph. I. (1891 - 1940) — đảng viên từ năm 1917. Đã tích cực tham gia Cách mạng tháng Mười ở Tuốc-ke-xtan. Từ tháng Mười một 1917 đến tháng Mười một 1918 là chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy nước Cộng hoà Tuốc-ke-xtan. Trong những năm 1919 - 1922 làm công tác chỉ huy và công tác chính trị trong Hồng quân. Trong những năm 1923 - 1928 giữ chức vụ trọng trách trong công tác kinh tế, về sau là kiến trúc sư ở Mát-xcơ-va. — 162 - 163, 222.

Cô-xchi-a-ép, Ph. V. (sinh năm 1878) — sĩ quan của quân đội cũ (thiếu tướng), sau Cách mạng tháng Mười đã đi theo Chính quyền xô-viết. Năm 1918 là tham mưu trưởng mặt trận phía Bắc, sau đó là tham mưu trưởng Hội đồng quân sự - cách mạng nước Cộng hoà. Sau này là giảng viên Viện hàn lâm quân sự của Bộ tổng tham mưu. — 420.

Cô-xi-o, X. V. (1889 - 1939) — đảng viên từ năm 1907. Năm 1917 là ủy viên Ủy ban quân sự - cách mạng khu Nác-va - Pê-téc-góp. Trong những năm 1918 - 1920 là bí thư khu ủy bí mật Khu hữu ngạn, về sau là bí thư Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) U-cra-i-na (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 44, tr. 761). — 2.

Cô-xté-lóp-xcai-a, M. M. (1878 - 1964) — đảng viên từ năm 1903. Đã làm công tác đảng ở È-ca-tê-ri-nô-đa, I-an-ta, Ô-det-xa, Mát-xcơ-va. Sau Cách mạng tháng Hai 1917 là bí thư Ban chấp hành đảng bộ Đảng công nhân dân chủ - xã hội (b) Nga khu Prê-xnha của Mát-xcơ-va. Đã tích cực tham gia cuộc khởi nghĩa vũ trang tháng Mười ở Mát-xcơ-va. Trong thời kỳ nội chiến là trưởng ban chính trị của Quân đoàn 2 thuộc mặt trận phía Đông. Về sau giữ cương vị lãnh đạo trong công tác đảng, là bí thư đảng ủy khu Bau-man của Mát-xcơ-va (1921 - 1922), sau này làm công tác xuất bản. — 350, 395.

Côn-lôn-tai, A. M. (1872 - 1952) — đảng viên từ năm 1915. Sau Cách mạng tháng Mười là bộ trưởng Bộ dân ủy cứu tế nhà nước. Năm 1919 là bộ trưởng Bộ dân ủy tuyên truyền và cổ động của nước Cộng hoà Crutm (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 34, tr. 697; t. 49, tr. 835). — 259 - 260.

Côn-tsắc, A. V. (1873 - 1920) — đô đốc hải quân Nga hoàng, một phần tử quân chủ. Trong những năm 1918 - 1919 là một trong những nhân vật chủ chốt cầm đầu lực lượng phản cách mạng Nga. Với sự ủng hộ của bọn đế quốc Mỹ, Anh và Pháp, y đã tự phong là

thống lĩnh nước Nga và cầm đầu bộ máy chuyên chính quân sự của bọn địa chủ - tư sản ở U-ran, Xi-bi-ri và ở Viễn Đông. Cuộc tấn công của Hồng quân và sự lớn mạnh của phong trào du kích cách mạng đã đưa đến kết quả là bọn Côn-tsắc bị tiêu diệt; Côn-tsắc bị bắt làm tù binh và ngày 7 tháng Hai 1920 đã bị xử bắn theo quyết định của Ủy ban cách mạng Iếc-cút-xco. — 330, 334, 344, 387, 405, 410, 455, 457, 477.

Cra-xi-cóp, P. A. (1870 - 1939) — đảng viên từ năm 1892.

Năm 1917 là ủy viên Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ Pê-tô-rô-grát (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 10, tr. 528). — 16.

Cra-xin, L. B. (1870 - 1926) — đảng viên từ năm 1890.

Năm 1918 đã tham gia đàm phán về việc ký kết hiệp định kinh tế với nước Đức, về sau lãnh đạo công tác của Ủy ban đặc biệt về cung cấp cho Hồng quân, là ủy viên đoàn chủ tịch Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao, bộ trưởng Bộ dân ủy công thương nghiệp. Từ năm 1919 làm công tác ngoại giao. Từ năm 1920 là bộ trưởng Bộ dân ủy ngoại thương (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 37, tr. 798 - 799). — 116, 147, 148, 210, 247, 333, 356, 362, 393.

Cra-xnóp, P. N. (1869 - 1947) — tướng của quân đội Nga hoàng. Trong những năm 1918 - 1919 đã chỉ huy quân đội Cô-dắc bạch vệ ở vùng sông Đôn (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 35, tr. 639). — 312 - 313.

Cre-xtin-xki, N. N. (1883 - 1938) — đảng viên từ năm 1903.

Trong những năm 1918 - 1921 là bộ trưởng Bộ dân ủy tài chính. Tại Đại hội VII và Đại hội VIII của Đảng cộng sản (b) Nga đã được bầu làm ủy viên Ban chấp hành trung ương, từ tháng Chạp 1919 đến tháng Ba 1921 là bí thư Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) Nga (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 44, tr. 763). — 294 - 295, 333 - 334, 362, 432, 469.

Cro-gi-gia-nóp-xcai-a- Nê-vdô-rô-va, D. P. (1869-1948) — đảng viên từ năm 1898.

Sau Cách mạng tháng Mười làm vụ phó Vụ giáo dục ngoài nhà trường Bộ dân ủy giáo dục (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 46, tr. 603 - 604). — 330.

Crúp-xcai-a, N. C. (1869 - 1939) — bạn chiến đấu và là vợ của V. I. Lê-nin. Đảng viên từ năm 1898.

Sau Cách mạng tháng Mười là ủy viên ban lãnh đạo Bộ dân ủy giáo dục (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 7, tr. 563 - 564). — 26, 169 - 170, 373 - 374, 402.

Cru-len-cô, N. V. (1885 - 1938) — đảng viên từ năm 1904.

Sau Cách mạng tháng Mười là ủy viên Hội đồng bộ trưởng dân ủy khoá thứ nhất, giữ chức ủy viên Ủy ban quân sự và hàng hải, về sau là Tổng tư lệnh tối cao. Từ năm 1918 làm việc tại các cơ quan tư pháp xô-viết (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 36, tr. 818). — 10, 32 - 33, 42, 63, 333, 485.

Cu-dơ-min. — 32 - 33.

Cu-dơ-min, N. C. — năm 1918 là chỉ huy trưởng đội Cận vệ đỏ của khu Khác-cốp. — 38.

Cu-dơ-min, N. N. (1883 - 1939) — đảng viên từ năm 1903. Làm công tác đảng ở miền Bắc. Trong những năm 1917 - 1918 là chính ủy mặt trận Tây - Nam. Từ tháng Tám 1918 công tác trong các đơn vị quân đội xô-viết ở miền Bắc, là chính ủy Quân đoàn 6, về sau là ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng Quân đoàn 3, Quân đoàn 6, chính ủy Hạm đội Ban-tích, tư lệnh Quân đoàn 12, phụ tá tư lệnh Hạm đội Ban-tích. Trong những năm 1925 - 1934 là ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng và trưởng Ban chính trị mặt trận Tuốc-ke-xtan, là tổng cục trưởng Tổng cục quân huấn của Hồng quân công nông, ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng và trưởng Ban chính trị quân khu Xi-bi-ri. Về sau làm công tác ngoại giao, công tác kinh tế và công tác đảng. — 369.

Cu-dơ-nê-txô-va, C. E. (1878 - 1963) — 210.

Cu-dìn-xki (chết năm 1918) — đảng viên xã hội chủ nghĩa - cách mạng thuộc phái tối đa. Tháng Mười một 1917 đã tham gia dập tắt vụ phiến loạn của Kê-ren-xki - Cra-xnôp. Sau này đã thành lập các đội quân hỗn hợp ở tỉnh Nôp-gô-tôt và tỉnh Pê-tô-rô-grát để đấu tranh chống lại bọn phản cách mạng, là tư lệnh tất cả các đội quân sự - cách mạng ở miền Bắc, về sau là chính ủy bên cạnh Bộ tổng hành dinh của Tổng tư lệnh. — 56 - 57.

Cu-đri-áp-txép, A. P. — trưởng Ban thư viện Bộ dân ủy giáo dục. — 422 - 423.

Cu-ra-ép, V. V. (1892 - 1938) — đảng viên từ năm 1914.

Sau Cách mạng tháng Mười là chủ tịch Ban chấp hành Xô-viết tỉnh Pen-da, ủy viên tỉnh ủy và chủ tịch Hội đồng các dân ủy tỉnh. Từ tháng Mười 1918 là ủy viên ban lãnh đạo Bộ dân ủy nông nghiệp. Trong thời kỳ nội chiến là ủy viên các Hội đồng quân sự - cách mạng của một số quân đoàn (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 42, tr. 657). — 111, 190, 197.

Cu-tu-dôp, A. V. (1892 - 1942) — đảng viên từ tháng Ba 1917, là nhà báo; năm 1910 đã cộng tác với tờ báo bôn-sê-vích của quân đội ở Xvi-booc-go. Năm 1918 là ủy viên phụ trách báo chí của tỉnh Pen-da; đã làm tổng biên tập các báo: "Nông dân nghèo Pen-da", "Công xã Pen-da" và những tờ báo khác. Là phóng viên quân sự của báo "Sự thật" và của Hãng thông tấn Nga tại mặt trận phía Đông, cán bộ giảng dạy của các khoa huấn luyện xạ thủ liên thanh ở Pen-da. Từ năm 1922 làm việc ở Mát-xcô-va trong các cơ quan báo chí (Thông tấn xã Liên-xô, "Mát-xcô-va buổi chiều"). — 198.

Cun (Kun), Bê-la (1886 - 1939) — một trong những người sáng lập và lãnh đạo Đảng cộng sản Hung-ga-ri. Năm 1919 là người lãnh đạo, trên thực tế, Chính phủ xô-viết Hung-ga-ri, giữ chức bộ trưởng Bộ dân ủy ngoại giao và ủy viên ban lãnh đạo Bộ dân ủy quân sự (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 38, tr. 603). — 368, 411 - 412, 470 - 471, 506 - 507.

Cuốc-xki, D. I. (1874 - 1932) — đảng viên từ năm 1904.

Từ năm 1918 đến năm 1928 là bộ trưởng Bộ dân ủy tư pháp của Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga. Trong những năm 1919 - 1920 là ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng nước Cộng hoà, chính ủy của Bộ tổng tham mưu và Bộ tham mưu dã chiến của Hồng quân (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 45, tr. 738 - 739). — 91, 333 - 334, 361, 363 - 364.

D

Da-goóc-xki (Lu-bô-txo-kî), V. M. (1883 - 1919) — đảng viên từ năm 1905.

Sau Cách mạng tháng Mười đã làm việc trong sứ quán xô-viết ở Béc-lanh. Tháng Sáu 1918 đến Mát-xcô-va và sau đó ít lâu

đã được bầu làm bí thư Ban chấp hành đảng bộ Mát-xcơ-va. Ngày 25 tháng Chín 1919 đã hy sinh trong vụ nổ bom do bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả thực hiện ở trụ sở Ban chấp hành đảng bộ Mát-xcơ-va (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, tr. 48, tr. 478 - 479). — 402.

Da-tôn-xki, V. P. (1888 - 1938) — đảng viên từ tháng Ba 1917, trước đó đứng về phía men-sê-vich. Từ tháng Năm 1917 là ủy viên Ban chấp hành đảng bộ Ki-ép Đảng công nhân dân chủ - xã hội (b) Nga, là một trong những người lãnh đạo cuộc khởi nghĩa vũ trang tháng Mười ở Ki-ép. Tháng Mười một 1917 là chủ tịch Ban chấp hành đảng bộ Ki-ép Đảng công nhân dân chủ - xã hội (b) Nga. Từ tháng Chạp 1917 tham gia Chính phủ xô-viết U-cra-i-na, từ tháng Ba 1918 là chủ tịch Ban chấp hành trung ương các Xô-viết U-cra-i-na. Từ tháng Ba 1919 là bộ trưởng Bộ dân ủy giáo dục U-cra-i-na. Trong những năm 1919 - 1920 là ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng của Quân đoàn 12, Quân đoàn 13, Quân đoàn 14 và của Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận Tây-Nam. Từ năm 1923 là bộ trưởng Bộ dân ủy giáo dục của U-cra-i-na, về sau làm công tác quân sự. Trong những năm 1927 - 1933 là chủ tịch Ban kiểm tra trung ương của Đảng cộng sản (b) U-cra-i-na và bộ trưởng Bộ dân ủy thanh tra công nông của U-cra-i-na. Trong những năm 1933 - 1937 là bộ trưởng Bộ dân ủy giáo dục của Cộng hoà xã hội chủ nghĩa xô-viết U-cra-i-na. — 43, 58.

Da-xláp-xki, D. I. (1880 - 1965) — nhà báo. Năm 1900 đã tham gia phong trào cách mạng. Năm 1903 gia nhập phái Bun. Trong những năm chiến tranh để quốc chủ nghĩa thế giới là một phần tử xã hội - sô-vanh. Trong những năm 1917 - 1918 đã kịch liệt chống lại những người bôn-sê-vich. Năm 1919 đã xét lại những quan điểm chính trị của mình và giũ lập trường ủng hộ Chính quyền xô-viết. Năm 1934 gia nhập đảng (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 34, tr. 699 - 700). — 18, 19.

Da-xu-lích, V. I. (1849 - 1919) — một nhân vật nữ nổi tiếng đã tham gia phong trào dân túy, về sau đã tham gia phong trào dân chủ - xã hội ở Nga. Đã tham gia thành lập nhóm "Giải phóng lao động" và tham gia hoạt động của nhóm này. Năm 1900 tham gia ban biên tập tờ "Tia lửa" và "Bình minh". Sau Đại hội II của Đảng công nhân dân chủ - xã hội Nga, Da-xu-lích đã trở thành một trong những thủ lĩnh của chủ nghĩa men-sê-vich. Có thái độ tiêu cực với Cách mạng

tháng Mười (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 6, tr. 695 - 696). — 340.

Dai-txép, P. A. — 490.

Dan-kin-đo, I. A. (1885 - 1928) — đảng viên từ năm 1903. Làm công tác đảng ở Pé-téc-bua, I-a-rô-xláp và Ô-đét-xa. Đã tham gia cuộc cách mạng 1905 - 1907. Từ năm 1908 đến năm 1917 sống lưu vong. Từ cuối tháng Mười một 1917 làm việc ở Bộ dân ủy ngoại giao Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga. Từ tháng Năm đến tháng Mười một 1918 làm ủy viên của phái đoàn xô-viết ở Thụy-sĩ. Trong những năm 1920 - 1921 là ủy viên Ban chấp hành đảng bộ tỉnh Ni-giô-ni Nốp-gô-rot. Về sau lại làm việc trong Bộ dân ủy ngoại giao. — 266.

Dắc-xo, B. G. (sinh năm 1886) — năm 1918 làm việc ở Bộ dân ủy tài chính, trong những năm 1921 - 1922 là trợ lý chánh văn phòng Hội đồng lao động và quốc phòng. — 138, 157.

Dắc-xo, G. D. (1882 - 1937) — đảng viên xã hội chủ nghĩa - cách mạng một trong những nhân vật tổ chức ra Đảng xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả. Từ tháng Chạp 1917 là thứ trưởng Bộ dân ủy giáo dục, phó chủ tịch Ủy ban đặc biệt toàn Nga. Đã tích cực tham gia cuộc phiến loạn của bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả (tháng Bảy 1918).

Tháng Mười một 1918 gia nhập đảng bôn-sê-vich (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 35, tr. 640). — 493.

Di-nô-vi-ép (Ra-đô-mư-xlo-xki), G. E. (1883 - 1936) — đảng viên từ năm 1901.

Sau Cách mạng tháng Mười là chủ tịch Xô-viết Pé-tơ-rô-grát, là ủy viên Bộ chính trị Ban chấp hành trung ương, chủ tịch Ban chấp hành Quốc tế cộng sản. Tháng Mười một 1917 đã chủ trương thành lập chính phủ liên hiệp có sự tham gia của bọn men-sê-vich và bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 35, tr. 640 - 641; t. 37, tr. 800 - 801). — 52, 112, 126, 128, 130 - 131, 132, 139 - 140, 142, 154, 164 - 165, 170 - 171, 183 - 184, 262, 277 - 278, 283 - 285, 293, 298 - 299, 309 - 310, 320 - 321, 332, 335, 337, 339, 374, 390, 391 - 392, 393, 420, 431 - 432, 439 - 440, 443 - 445, 450 - 451, 455, 462, 512.

Du-ra-bóp, A. G. (1873 - 1920) — tham gia phong trào cách mạng từ năm 1892. Sau Đại hội II của Đảng công nhân dân chủ - xã hội Nga là đảng viên bôn-sê-vích, về sau ngả theo phái men-sê-vích. Sau Cách mạng tháng Hai 1917 tham gia Ban chấp hành Xô-viết Pê-tô-rô-grát. Sau Cách mạng tháng Mười đã tích cực đấu tranh chống lại bọn men-sê-vích và bọn đa-snắc để thiết lập Chính quyền xô-viết ở Da-cáp-ca-dơ và chủ trương liên hệ chặt chẽ với nước Nga xô-viết (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 7, tr. 557 - 558). — 19.

Đ

Da-ni-lóp. — 345.

Da-ni-sép-xki, C. Kh. (1884 - 1941) — đảng viên từ năm 1900.

Sau Cách mạng tháng Mười là Ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng nước Cộng hoà và ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận phía Đông, chủ tịch Toà án quân sự - cách mạng nước Cộng hoà. Tại Đại hội VIII của Đảng cộng sản (b) Nga đã được bầu làm ủy viên dự khuyết Ban chấp hành trung ương (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 20, tr. 526 - 527; tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 44, tr. 767). — 176, 188, 500.

Dau-ghê, P. G. (1869 - 1946) — đã tham gia phong trào cách mạng từ cuối những năm 80, sau Đại hội II của Đảng công nhân dân chủ - xã hội Nga là đảng viên bôn-sê-vích.

Sau Cách mạng tháng Mười là bộ trưởng Bộ dân ủy giáo dục của Lát-vi-a, sau đó là ủy viên ban lãnh đạo Bộ dân ủy y tế nước Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 18, tr. 474). — 270.

Dép-xơ (Debs), O-giên Vich-to (1855 - 1926) — nhà hoạt động nổi tiếng của phong trào công nhân Mỹ, một trong những người tổ chức ra Đảng dân chủ - xã hội, đảng này là hạt nhân chính của Đảng xã hội chủ nghĩa được hình thành trong những năm 1900 - 1901. Đã cầm đầu cảnh tá trong đảng này (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 22, tr. 535; tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 37, tr. 802). — 304.

Đê-ni-kin, A. I. (1872 - 1947) — tướng của quân đội Nga hoàng; trong thời kỳ có cuộc can thiệp vũ trang của nước ngoài và nội chiến

(1918 - 1920) là tổng chỉ huy các lực lượng vũ trang của bọn bạch vệ ở miền Nam nước Nga. Sau khi quân đội xô-viết đánh tan bọn đó (tháng Ba 1920), Đê-ni-kin ra nước ngoài sống lưu vong. — 380, 387, 405, 477.

Dgiéc-gín-xki, Ph. E. (1877 - 1926) — đảng viên từ năm 1895.

Sau Cách mạng tháng Mười là chủ tịch Ủy ban đặc biệt toàn Nga đấu tranh chống bọn phản cách mạng, phá hoại ngầm và đầu cơ. Là ủy viên Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) Nga (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 35, tr. 641 - 642). — 20 - 21, 64, 151, 295, 313, 333, 375, 388, 448, 456.

Dô-brô-vôn-xki, V. I. (1865 - 1919) — ủy viên Ban chấp hành trung ương Đảng dân chủ - lập hiến. Tháng Tám 1918 đã bị Ủy ban đặc biệt Pê-tô-rô-grát bắt. Tháng Chín 1919 bị kết án xử bắn vì tội hoạt động phản cách mạng. Tác giả cuốn sách nhỏ "Tại sao tôi ủng hộ đảng "Tự do nhân dân""", xuất bản năm 1917. — 339.

Du-men-cô, B. M. (1888 - 1920) — đảng viên từ năm 1919; từ năm 1914 phục vụ trong quân đội. Năm 1917 đã gia nhập đội Cận vệ đỏ, sau đó vào Hồng quân; là nhân vật chủ xướng trong việc thành lập đội kỵ binh gồm các nghĩa quân ở khu Xan-xcơ và các khu khác. Từ tháng Chín 1919 là tư lệnh Bình đoàn kỵ binh hỗn hợp thuộc các mặt trận Đông - Nam và Cáp-ca-dơ. — 363.

Du-tóp, A. I. (1864 - 1921) — đại tá của quân đội Nga hoàng, là thủ lĩnh đội quân Cô-dắc Ô-ren-bua; trong những năm 1917 - 1919 là một trong những nhân vật lãnh đạo của thế lực phản cách mạng Cô-dắc (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 35, tr. 642 - 643). — 12.

Duy-ma (Dumas), Sác-lö (sinh năm 1883) — nhà báo và nhà chính luận, đảng viên Đảng xã hội chủ nghĩa Pháp, nghị sĩ. Trong những năm chiến tranh để quốc chủ nghĩa thế giới là một phần tử xã hội - sô-vanh. — 26.

Dư-ben-cô, P. E. (1889 - 1938) — đảng viên từ năm 1912.

Tại Đại hội II các Xô-viết toàn Nga đã được đưa vào Hội đồng bộ trưởng dân ủy, giữ chức ủy viên Ủy ban quân sự và hàng hải. Từ tháng Mười 1918 cho đến cuối nội chiến đã từng chỉ huy các đơn vị và các tập đoàn Hồng quân tại các mặt trận U-cra-i-na, phía Nam, Cáp-ca-dơ và tại các mặt trận khác (cũng xem cả

V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 35, tr. 643). — 260, 375, 390, 447.

Đư-ren-cốp, N. I. — kỵ sư, từ tháng Ba 1918 là chánh văn phòng Hội đồng kinh tế quốc dân Rư-bin-xơ. Ban chấp hành Xô-viết Rư-bin-xơ giao cho Đư-ren-cốp thảo kế hoạch khôi phục và phát triển công nghiệp địa phương. — 78.

Dvô-re-txơ-ki-ê. — 292.

Ê

Ê-béc (Ebert), *Phri-drích* (1871 - 1925) — một trong những thủ lĩnh cánh hữu của Đảng dân chủ - xã hội Đức. Trong thời kỳ chiến tranh để quốc chủ nghĩa thế giới đã cầm đầu cánh xã hội - sô-vanh trong Đảng dân chủ - xã hội Đức, là một trong những kẻ chủ chốt tổ chức sự cộng tác của cánh này với chính phủ Đức hoàng. Thời kỳ đầu của cuộc cách mạng tháng Mười một 1918 ở Đức, Ê-béc đã cầm đầu cái gọi là Hội đồng đại biểu toàn quyền của nhân dân, thực tế thì hội đồng này đã đem thân ra che giấu chính quyền của giai cấp tư sản. Từ tháng Hai 1919 là tổng thống của Đức (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 37, tr. 803). — 245.

Ê-li-a-va, S. D. (1883 - 1937) — đảng viên từ năm 1904. Làm công tác đảng ở Ti-phlit, Cu-ta-i-xi, Pê-téc-bua. Từ tháng Chạp 1917 là chủ tịch đoàn chủ tịch Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ Vô-lô-gđa. Từ tháng Tư 1918 là phó chủ tịch Ban chấp hành hợp nhất của Xô-viết tỉnh Vô-lô-gđa, từ tháng Mười một 1918 hoạt động ở Mát-xcơ-va, ủy viên ban lãnh đạo Bộ dân ủy công thương nghiệp. Năm 1919 là ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận phía Đông và mặt trận Tuốc-ke-xtan. Về sau giữ cương vị trọng trách trong công tác xô-viết: bộ trưởng Bộ dân ủy quân sự và hàng hải Gru-di-a, bộ trưởng Bộ dân ủy quân sự và hàng hải của Da-cáp-ca-dơ, chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Da-cáp-ca-dơ. — 180, 189, 466 - 467.

Ê-li-ô-vich — ủy viên Hội đồng quân sự và chính ủy của bộ tham mưu Hồng quân ở A-xtơ-ra-khan, phái viên của Hội đồng bộ trưởng dân ủy Ba-cu ở A-xtơ-ra-khan năm 1918. — 172.

Ê-mê-li-a-nóp, N. A. (1871 - 1958) — công nhân, đảng viên từ năm 1904. Đã tích cực tham gia cuộc cách mạng 1905 - 1907 và cuộc Cách

mạng tháng Hai 1917. Hồi tháng Bảy - tháng Tám 1917, theo nhiệm vụ của đảng giao, đã che giấu V. I. Lê-nin ở Ra-dơ-líp, tránh bị bắt vụ của Chính phủ lâm thời. Đã tham gia công phá Cung điện mùa Đông. Sau Cách mạng tháng Mười đã đảm nhiệm công tác quan trọng. Năm 1918 là chính ủy trong quân đội, năm 1919 là chủ tịch Ban chấp hành Xô-viết Xê-xtơ-rô-rét-xơ. — 132, 358, 391.

Ê-phi-mô-va, E. A. — 360.

Ê-phré-móp, D. I. (Stanh-man, M. E.) (1881 - 1925) — đảng viên từ năm 1902. Làm công tác đảng ở Pê-téc-bua. Hồi tháng Năm - tháng Chín 1918 là bí thư Ban chấp hành đảng bộ Mát-xcơ-va, từ tháng Chín 1918 đến tháng Mười 1919 là ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng Quân đoàn 10. Về sau đã phụ trách tuyến đường sắt Ê-ca-tê-ri-nin-xai-a và ủy viên phụ trách tuyến đường sắt Đô-ne-txơ. Từ năm 1921 là chủ tịch Tổng cục bảo hiểm nhà nước của Liên-xô. — 436 - 437, 452 - 453, 462 - 463.

G

Ga-lác-ti-ô-nóp, A. P. (1888 - 1922) — đảng viên từ năm 1906. Sau Cách mạng tháng Hai 1917 là ủy viên Xô-viết đại biểu công nhân Xa-ma-ra. Trong những ngày tháng Mười là ủy viên tỉnh ủy và ủy viên ủy ban cách mạng, về sau là ủy viên phụ trách nội vụ của tỉnh. Sau khi Xa-ma-ra được giải phóng khỏi tay bọn bạch vệ Tiệp-khắc là chủ tịch Ban chấp hành Xô-viết tỉnh Xa-ma-ra. Năm 1919 là đặc phái viên của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga phụ trách việc thực hiện thu hoạch ở tỉnh Xa-ma-ra. — 347.

Ga-nê-txơ-ki (Phuốc-xten-béc), I-a. X. (1879 - 1937) — đảng viên từ năm 1896, nhà hoạt động của phong trào cách mạng Ba-lan và Nga, ủy viên Ban lãnh đạo trung ương Đảng dân chủ - xã hội vương quốc Ba-lan và Lít-va, tại Đại hội V của Đảng công nhân dân chủ - xã hội Nga đã được bầu làm ủy viên Ban chấp hành trung ương đảng. Trong thời gian chiến tranh để quốc chủ nghĩa thế giới đã đứng trên lập trường quốc tế chủ nghĩa. Năm 1917 là ủy viên Bộ phận ở nước ngoài của Ban chấp hành trung ương Đảng công nhân dân chủ - xã hội (b) Nga. Sau Cách mạng tháng Mười là ủy viên ban lãnh đạo Bộ dân ủy tài chính, là chính ủy và chủ nhiệm Ngân hàng nhân dân (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 22, tr. 530 - 531). — 17 - 19, 29, 115.

Ghéc-đo, A. I-a. (1841 - 1888) — nhà sư phạm tiến bộ thuộc phái tự nhiên của Nga; từ năm 1880 đã đảm nhiệm việc tổ chức các trường trong thành phố Pê-téc-bua. — 313.

Ghéc-man. — 369.

Ghê-txôp, X. A. (1883 - 1937) — năm 1918 là ủy viên đoàn chủ tịch Hội đồng kinh tế quốc dân miền Nam nước Nga. Năm 1919 là tổng cục trưởng Tổng cục công nghiệp than ở Khác-cốp. Từ năm 1920 đã làm công tác kinh tế - quản lý trong công nghiệp than. — 513.

Ghin-bô (Guilbeaux), *Hăng-ri* (1885 - 1938) — đảng viên xã hội chủ nghĩa Pháp, nhà báo. Trong những năm chiến tranh để quốc chủ nghĩa thế giới đã xuất bản tạp chí "Demain" ("Ngày mai"), đã chủ trương khôi phục những mối liên hệ quốc tế (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 30, tr. 498 - 499; tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 41, tr. 699). — 117, 199, 253, 256, 264.

Ghin-dô-bua, C. X. — bác sĩ nha khoa. — 270.

Ghit-ti-xo, V. M. (1881 - 1938) — sĩ quan của quân đội cũ (đại tá) đã đi theo Chính quyền xô-viết sau Cách mạng tháng Mười. Từ sau tháng Hai 1918, đứng trong hàng ngũ Hồng quân. Là tư lệnh Quân đoàn 6 thuộc mặt trận phía Bắc, từ tháng Mười một 1918 là tư lệnh Quân đoàn 8 thuộc mặt trận phía Nam, sau đó là tư lệnh mặt trận phía Nam, từ tháng Bảy 1919 đến tháng Tư 1920 là tư lệnh mặt trận phía Tây, từ tháng Năm 1920 là tư lệnh mặt trận Cáp-ca-dơ. Sau khi cuộc nội chiến kết thúc là tư lệnh các quân khu Da-vôn-giê, Pê-to-rô-grát. Năm 1925 gia nhập đảng. Từ năm 1930 là đại diện của Bộ dân ủy quân sự bên cạnh Bộ dân ủy thương mại. — 279, 441.

Gia-cốp, M. P. (1893 - 1936) — đảng viên từ năm 1911. Đầu năm 1918 tham gia chính phủ của Cộng hòa Đô-ne-txơ - Cri-vôi Rô-gơ và ủy viên khu ủy bôn-sê-vích vùng mỏ Đô-ne-txơ - Cri-vôi Rô-gơ. Trong những năm 1921 - 1922 là ủy viên và bí thư đảng ủy vùng sông Đôn Đảng cộng sản (b) Nga. Năm 1928 đã bị khai trừ khỏi đảng vì đứng về phía phái đối lập của Tô-rốt-xki, năm 1929 đã được khôi phục đảng tịch. Từ năm 1929 làm công tác giảng dạy và công tác khoa học. — 66.

Giác-cô, A. M. (1889 - 1939) — đảng viên từ năm 1904. Từ năm 1907 đến năm 1917 làm công tác đảng ở nhà máy sửa chữa đầu máy xe lửa ở Pôn-ta-va. Năm 1917 làm ủy viên Xô-viết Pôn-ta-va. Năm 1918 là ủy viên Ban chấp hành trung ương của Liên đoàn đường sắt toàn Nga, đến năm 1919 là bộ trưởng Bộ dân ủy giao thông U-cra-i-na. Về sau giữ cương vị quan trọng trong công tác kinh tế. — 307.

Gioóc-đa-ni-a, N. N. (1870 - 1953) — thủ lĩnh của những phần tử men-sê-vích Cáp-ca-dơ. Trong những năm 1918 - 1921 đã cầm đầu chính phủ men-sê-vích phản cách mạng ở Gru-di-a (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 7, tr. 555; tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 34, tr. 704) — 107.

Giu-khô-vi-txô-ki, L. G. (1891 - 1954) — đảng viên từ năm 1917, trước đó đứng trong phái Bun. Sau Cách mạng tháng Mười làm việc ở Bộ dân ủy y tế của Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga, về sau làm công tác chính trị trong Hồng quân. Từ năm 1923 làm công tác tư pháp, sau đó làm việc ở Bộ dân ủy ngoại thương. — 270.

Giu-ni-út — xem Lúc-xăm-bua, Rô-da.

Goóc-bu-nôp, N. P. (1892 - 1938) — đảng viên từ năm 1917. Sau Cách mạng tháng Mười là thư ký Hội đồng bộ trưởng dân ủy; từ tháng Tám 1918 là chủ nhiệm Ban khoa học - kỹ thuật thuộc Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao nước Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga. Trong những năm 1919 - 1920 làm công tác chính trị trong Hồng quân, ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng Quân đoàn 13 và 14; về sau là chánh văn phòng Hội đồng bộ trưởng dân ủy nước Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 45, tr. 743). — 53 - 54, 70 - 71, 102 - 103, 109, 138, 177, 211, 261.

Goóc-ki, Mác-xim (Pê-scóp, A. M.) (1868 - 1936) — nhà văn vĩ đại, nhà sáng lập ra chủ nghĩa hiện thực xã hội chủ nghĩa, cha đẻ của văn học xô-viết (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 5, tr. 616 - 617). — 372.

Goóc-to (Gorter), *Héc-man* (1864 - 1927) — đảng viên dân chủ - xã hội cánh tả Hà-lan, nhà chính luận. Trong những năm chiến tranh để quốc chủ nghĩa thế giới là người theo chủ nghĩa quốc tế, đứng trong phái

tả Xim-méc-van. Trong những năm 1918 - 1921 gia nhập Đảng cộng sản Hà-lan và tham gia công tác của Quốc tế cộng sản (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 19, tr. 559; tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 49, tr. 844 - 845). — 117, 198, 214, 255, 256.

Gô-ri-tsép. — 381.

Gôm-béc. — 86.

Gra-be (Graber), *Éc-ne-xtơ Pôn* (sinh năm 1875) — đảng viên Đảng dân chủ - xã hội Thụy-sĩ. Hồi đầu chiến tranh để quốc chủ nghĩa thế giới đã đứng về phía những người quốc tế chủ nghĩa. Từ đầu năm 1917 đứng trên lập trường phái giữa - hoà bình chủ nghĩa, đến năm 1918 thì hoàn toàn ngả về phía cánh hữu của Đảng dân chủ - xã hội Thụy-sĩ (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 30, tr. 500; tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 37, tr. 804). — 253.

Gra-xít, C. I-a. (1894 - 1937) — năm 1909 gia nhập Đảng dân chủ - xã hội Lát-vi-a, từ năm 1913 theo phái men-sê-vích, năm 1914 bị khai trừ khỏi Đảng dân chủ - xã hội Lát-vi-a vì giữ lập trường xã hội - sô-vanh và hoạt động phá hoại tổ chức; từ tháng Năm 1917 là đảng viên bôn-sê-vích. Là chủ tịch Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ Tsê-bốc-xa-rư, chủ tịch Ban tham mưu cách mạng ở Ca-dan, có một thời gian đã đứng đầu Ban chấp hành đảng bộ tỉnh Ca-dan. Giữ lập trường của "những người cộng sản cánh tả" trong vấn đề hoà ước Brét và vấn đề dân tộc. Đã làm việc ở các cơ quan của Ủy ban đặc biệt. Là ủy viên đặc biệt phụ trách đấu tranh chống phản cách mạng ở khu vực tỉnh Ca-dan và các huyện phụ cận của tỉnh Xim-biếc-xcơ và tỉnh Ni-giô-ni Nốp-gô-rốt. Tháng Mười một 1918 - tháng Giêng 1919 là chủ tịch Ủy ban đặc biệt vùng mặt trận, trưởng Ban đặc biệt thuộc Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận Ca-xpiên - Cáp-ca-dơ. Sau đó, cho đến mùa hè 1919, làm việc ở các phòng trinh sát của các Ban tham mưu mặt trận Ca-xpiên - Cáp-ca-dơ và mặt trận phía Đông. Là nhà chính luận, tổng biên tập nhiều tờ báo, năm 1925 - 1927 là trưởng phòng thông tin Nhà xuất bản quốc gia Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga. — 318.

Gri-gô-ri-ép, M. G. — chuyên gia về vận tải đường thủy, một cán bộ có trọng trách của Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao vào năm 1918. — 100.

Gri-gô-ri-ép, N. A. (1878 - 1919) — sĩ quan của quân đội Nga hoàng. Tháng Năm 1919 đã phát động cuộc phiến loạn phản cách mạng ở hậu phương của các đơn vị quân đội xô-viết ở miền Nam U-cra-i-na. Sau khi cuộc phiến loạn này bị đập tan vào cuối tháng Năm 1919, y đã bỏ chạy vào bộ tham mưu của Ma-khnô nhưng chẳng bao lâu sau đã bị giết chết tại đó (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 39, tr. 642). — 415, 430, 442.

Grim (Grimm), *Rô-béc* (1881 - 1958) — một trong những thủ lĩnh của Đảng dân chủ - xã hội Thụy - sĩ (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 26, tr. 515; tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 37, tr. 804). — 253.

Gro-giê-bin, D. I. (1869 - 1929) — người lãnh đạo nhà xuất bản sách — được tổ chức ở Pé-tô-rô-grát năm 1919 (với các chi nhánh ở Mát-xcơ-va và sau này cả ở Béc-lanh) — để xuất bản sách văn nghệ, khoa học và khoa học phổ thông. — 356.

Gu-cóp-xki, I. E. (1871 - 1921) — đảng viên từ năm 1898.

Sau Cách mạng tháng Mười là thứ trưởng và sau đó là bộ trưởng Bộ dân ủy tài chính (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 35, tr. 644). — 75, 79, 85, 128, 138, 143, 157 - 158.

Gu-xép, X. I. (Dráp-kin, I-a. D.) (1874 - 1933) — đảng viên từ năm 1896.

Trong những năm 1918 - 1920 làm công tác chính trị trong Hồng quân; là ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng của Quân đoàn 5 và Quân đoàn 2, của mặt trận phía Đông, Đông - Nam và phía Nam, ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng nước Cộng hòa (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 7, tr. 551 - 552; tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 40, tr. 513 - 514). — 317, 339, 343 - 344, 389, 435, 446, 448, 454 - 455, 456 - 457, 458 - 459, 468.

H

Ha-a-pa-lai-nen (Haapalainen), *E-rô* (1880 - 1938) — nhà hoạt động cách mạng của Phần-lan; trong những năm 1908 - 1913 là thư ký, về sau là chủ tịch liên hiệp công đoàn Phần-lan. Đã tích cực tham gia cuộc cách mạng công nhân năm 1918 ở Phần-lan; là đại biểu nhân

dân phụ trách các vấn đề nội và các vấn đề quân sự trong Hội đồng đại biểu toàn quyền của nhân dân (chính phủ cách mạng của Phần-lan) và tổng tư lệnh đội Cận vệ đỏ của Phần-lan. Sau khi cách mạng thất bại, đã sống ở Liên-xô; làm việc ở Ca-rê-li-a xô-viết. — 409.

Hây-vút (Haywood), *Uy-li-am (Bin)* (1869 - 1928) — nhà Hội đồng của phong trào công nhân Mỹ, một trong những người lãnh đạo cánh tả trong Đảng xã hội chủ nghĩa. Là một trong những người sáng lập và lãnh đạo tổ chức Công nhân công nghiệp thế giới. Đã hoan nghênh Cách mạng tháng Mười. Chẳng bao lâu sau khi Đảng cộng sản Mỹ được thành lập, Hây-vút đã gia nhập đảng này. Đã bị truy nã vì hoạt động cách mạng, nên rời bỏ nước Mỹ. Từ năm 1921 sống ở Liên-xô (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 44, tr. 772). — 9.

Héc-dốt (Herzog), *Gia-cốp* (1892 - 1931) — nhà dân chủ - xã hội Thụy-sĩ. Ngày 1 tháng Mười 1918 đã bị khai trừ khỏi Đảng dân chủ - xã hội Thụy-sĩ. Sau đó đứng đầu một nhóm theo xu hướng cấp tiến lấy tên là "Vorderung" ("Yêu sách") mà về sau được gọi là nhóm "những người cộng sản lão thành". Đã tham gia Đại hội II của Quốc tế cộng sản. Từ năm 1921 gia nhập Đảng cộng sản Thụy-sĩ được thành lập do thống nhất nhóm "những người cộng sản lão thành" với những người dân chủ - xã hội cánh tả. — 256, 264.

Hen-dec-xon (Henderson), *Ác-tuya* (1863 - 1935) — một trong những thủ lĩnh của Công đảng và của phong trào công đoàn ở Anh. Trong những năm chiến tranh để quốc chủ nghĩa thế giới là một phần tử xã hội - sô-vanh. Năm 1919 là một trong những nhân vật tổ chức ra Quốc tế Bécnơ (Quốc tế II) (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 26, tr. 511 - 512; tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 37, tr. 805 - 806). — 49.

Hoóc-đôn (Hordon) (*Van-xo' (Walcher)*), *Héc-ta* (sinh năm 1894) — nhà hoạt động lão thành của phong trào công nhân Đức; từ năm 1915 là thành viên của nhóm "Quốc tế" (về sau là "Liên minh Xpác-ta-cút"). Năm 1918 đã đến Mát-xcơ-va. Trong những năm 1919 - 1925 là thư ký của C. Txét-kin. — 169.

Hô-sca (Hoschka), *Phéc-di-năng* (sinh năm 1872) — đảng viên dân chủ - xã hội Đức; từ năm 1909 đến năm 1932 là người lãnh đạo hội liên hiệp công nhân dệt ở Vuốc-tem-béc. Là đại biểu trong quốc hội Vuốc-tem-béc (1912 - 1924). — 169.

I

I-a-cô-vlép, *I. I-a.* (1848 - 1930) — một nhà sư phạm và một nhà khai sáng xuất sắc của Tsu-va-sơ, nhà văn kiêm người phiên dịch, nhân vật xây dựng nên chữ viết của người Tsu-va-sơ, sách học vở lòng cho người Tsu-va-sơ, sách tập đọc. Năm 1868 đã lập ra trường Tsu-va-sơ đầu tiên ở Xim-biéc-xco' (nay là U-li-a-nóp-xco'). Từ năm 1875 là thanh tra các trường Tsu-va-sơ ở khu, đồng thời kiêm chức lanh đạo Trường Tsu-va-sơ trung ương, và làm việc tại đó cho đến năm 1922. — 80.

I-a-cô-vlép, *N. N.* (1886 - 1918) — đảng viên từ năm 1904. Làm công tác đảng ở Mát-xcơ-va và ở Khác-corp. Là một trong những người lãnh đạo cuộc đấu tranh nhằm thiết lập Chính quyền xô-viết ở Xi-bi-ri và tổ chức ra đội Cận vệ đỏ ở Xi-bi-ri. Tháng Chạp 1917 là chủ tịch Đại hội III miền Tây Xi-bi-ri và sau đó là chủ tịch Xô-viết miền Tây Xi-bi-ri (Ôm-xco'), đã có rất nhiều cố gắng trong việc chuyển lúa mì đến các khu trung tâm trong nước. Từ tháng Hai 1918 là chủ tịch Ban chấp hành trung ương các Xô-viết Xi-bi-ri. Đã bị bọn bạch vệ xú bắn. — 75.

I-a-cu-bốp, *A. X.* (1882 - 1923) — đảng viên từ năm 1900. Làm công tác đảng ở Ti-phlít, Mát-xcơ-va và Xi-bi-ri. Sau Cách mạng tháng Mười là ủy viên ban lãnh đạo Bộ dân ủy lương thực của Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga, ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng nước Cộng hoà, bộ trưởng Bộ dân ủy thanh tra công nông của U-cra-i-na. — 126.

I-a-rô-sen-cô, *N. A.* (1846 - 1898) — họa sĩ Nga xuất sắc theo chủ nghĩa hiện thực. — 323.

I-a-rô-xláp-xki, *E. M.* (1878 - 1943) — đảng viên từ năm 1898.

Năm 1917 là một trong những người lãnh đạo cuộc khởi nghĩa vũ trang và thiết lập Chính quyền xô-viết ở Mát-xcơ-va. Sau Cách mạng tháng Mười giữ cương vị quan trọng trong công tác đảng (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 15, tr. 564). — 294.

I-an-xón, *I-a. D.* (1886 - 1939) — đảng viên từ năm 1904. Từ tháng Chín 1917 là ủy viên Ban chấp hành đảng bộ Iéc-cút-xcơ Đảng công nhân dân chủ - xã hội (b) Nga. Trong thời kỳ Cách mạng tháng Mười là ủy viên Ủy ban cách mạng Iéc-cút-xcơ, ủy viên phụ trách tài chính và là chủ tịch Xô-viết Iéc-cút-xcơ. Về sau giữ cương vị trọng trách trong công tác xô-viết. — 488 - 489.

I-bra-ghi-móp, I-u. I. (1895 - 1961) — đã tích cực tham gia Cách mạng tháng Mười ở mặt trận phía Bắc. Năm 1918 là ủy viên Ban chấp hành trung ương các Xô-viết Tuốc-ke-xtan và ủy viên Bộ tham mưu quân sự - chính trị của Cộng hoà Tuốc-ke-xtan. Năm 1919 là ủy viên ban lãnh đạo quân sự hồi giáo trực thuộc Bộ dân ủy quân sự và hàng hải. Năm 1920 là ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận Tuốc-ke-xtan. Năm 1921 là ủy viên ban lãnh đạo Bộ dân ủy nội vụ nước Cộng hoà Tuốc-ke-xtan. Về sau làm công tác kinh tế và công tác lương thực. — 83.

I-li-a — xem *Txíp-txi-vát-dê, I. V.*

I-lin, Ph. N. (1876 - 1944) — đảng viên từ năm 1897. Từ năm 1907 đến năm 1917 sống lưu vong. Sau Cách mạng tháng Mười đã trở về Nga làm việc ở Xô-viết Mát-xcơ-va, ở Toà án cách mạng, Toà án tối cao, Ủy ban kế hoạch nhà nước của Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga. — 255.

I-li-a, M. V. (sinh năm 1895) — đảng viên từ năm 1914. Trong thời gian sống ở Thụy-sĩ, đã làm công tác dịch các tài liệu của đảng. Năm 1918 làm việc tại phòng báo chí thuộc phái đoàn xô-viết ở Béc-nơ. Năm 1919 đến Mát-xcơ-va; làm công tác biên tập - văn học. — 255.

I-óp-phê, A. A. (1883 - 1927) — tham gia phong trào dân chủ - xã hội từ cuối những năm 90. Tại Đại hội VI của Đảng cộng nhân dân chủ - xã hội (b) Nga, cùng với nhóm Tổ chức liên khu của những người dân chủ - xã hội hợp nhất đã được kết nạp vào đảng bôn-sê-vích. Trong những ngày tháng Mười 1917 là ủy viên Ủy ban quân sự - cách mạng Pê-tô-rô-grát. Năm 1918 thuộc phái "cộng sản cánh tả". Trong thời gian tiến hành đàm phán ở Brét, là thành viên của phái đoàn hòa bình xô-viết. Tại Đại hội VII của Đảng cộng sản (b) Nga được bầu làm ủy viên dự khuyết Ban chấp hành trung ương. Từ tháng Tư đến tháng Mười một 1918 là đại diện toàn quyền của nước Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga ở Béc-lanh (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 35, tr. 645). — 61, 103 - 106, 114 - 116, 118, 124 - 125, 135 - 136, 144, 146 - 148, 150 - 151, 152, 178, 240 - 242, 247 - 248, 256 - 257, 262 - 263, 390, 407, 434 - 435, 496.

I-ô-nóp, I. I. (1887 - 1942) — đảng viên từ năm 1904. Từ tháng Giêng 1918 là chủ nhiệm nhà xuất bản của Xô-viết Pê-tô-rô-grát, về sau

phụ trách chi nhánh Pê-tô-rô-grát của Nhà xuất bản quốc gia. Trong những năm 1928 - 1929 là chủ tịch ban quản trị các nhà xuất bản "Ruộng đất và công xưởng" và "Sách của Viện hàn lâm". Trong những năm về sau là chủ tịch ban quản trị của "Sách quốc tế", chủ nhiệm Nhà xuất bản "Công ty hàng không". — 371 - 372.

I-u-đôp-xki, V. G. (1880 - 1949) — đảng viên từ năm 1903. Năm 1917 là ủy viên Ban chấp hành Pê-tô-rô-grát Đảng cộng nhân dân chủ - xã hội (b) Nga. Từ tháng Mười 1917 là ủy viên đảng ủy tỉnh Ô-đét-xa. Tại đại hội của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết thuộc mặt trận Ru-ma-ni, Hạm đội Hắc-hải và tỉnh Ô-đét-xa đã được bầu làm chủ tịch Ban chấp hành này. Tháng Giêng 1918 là chủ tịch Ủy ban cách mạng, cơ quan lãnh đạo cuộc khởi nghĩa chống bọn gai-đamac và bọn bạch vệ. Về sau giữ trọng trách trong công tác đảng và công tác giảng dạy. — 486 - 487.

I-u-re-nép, C. C. (1888 - 1938) — đảng viên Đảng cộng nhân dân chủ - xã hội Nga từ năm 1905. Từ năm 1913 đến tháng Bảy 1917 là một trong những nhân vật lãnh đạo Tổ chức liên khu của những người dân chủ - xã hội hợp nhất ở Pê-tô-rô-grát. Sau Cách mạng tháng Hai 1917 là ủy viên Ban chấp hành Xô-viết Pê-tô-rô-grát, chủ tịch Bộ tổng tham mưu đội Cận vệ đỏ ở Pê-tô-rô-grát. Tại Đại hội VI, cùng với nhóm Tổ chức liên khu của những người dân chủ - xã hội hợp nhất, đã được kết nạp vào đảng bôn-sê-vích. Năm 1919 là ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng của mặt trận phía Đông, về sau là ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng của mặt trận phía Tây. Sau này giữ cương vị trọng trách trong công tác xô-viết và công tác ngoại giao: chủ tịch Ban chấp hành Xô-viết tỉnh Cuốc-xcơ, đại diện toàn quyền của Liên-xô tại một số nước. — 435 - 436, 446, 456 - 457, 472 - 473, 476 - 477.

I-u-ri-ép, A. M. (A-léch-xê-ép) — năm 1918 là chủ tịch Ban chấp hành Xô-viết miền Muốc-man-xcơ của bọn men-sê-vích và xã hội chủ nghĩa - cách mạng. — 141.

I-va-nô-va, V. X. (sinh năm 1880) — trong những năm 1917 - 1918 là nữ giáo viên ở các trường của tổng Péc-vi-ti-nô, huyện Tve, tỉnh Tve; từ tháng Năm 1920 là thủ thư của thư viện huyện Péc-vi-ti-nô. — 298.

I-va-nóp — chủ tịch đảng bộ U-nê-tsa Đảng cộng sản (b) Nga (tỉnh Tséc-ni-gốp). — 272.

I-va-nóp, A. V. (1888 - 1963) — công nhân nhà máy Pu-ti-lốp (nay là nhà máy mang tên X. M. Ki-rốp) ở Pê-tô-rô-grát từ năm 1907. Tháng Tư 1918 đã được bầu làm chủ tịch ủy ban thu mua thực phẩm cho công nhân của nhà máy. Từ năm 1924 là kỹ sư công tác ở công trường xây dựng các nhà máy điện. — 94 - 95.

I-va-nóp, N. I. (1883 - 1937) — công nhân, đảng viên từ năm 1905. Tham gia cuộc cách mạng 1905 - 1907 ở Lu-gan-xcơ và Xê-va-xtô-pôn. Năm 1917 đã đứng đầu đảng ủy bôn-sê-vích ở khu Pê-tô-rô-grát. Sau Cách mạng tháng Mười là phó chủ tịch, về sau là chủ tịch Công đoàn công nhân kim khí Pê-tô-rô-grát, ủy viên đoàn chủ tịch Hội đồng trung ương các công đoàn toàn Nga. Đến giữa năm 1918 được cử làm ủy viên phụ trách lao động của Liên hiệp các công xã miền Bắc, sau đó là trưởng ban lao động tỉnh ở Pê-tô-rô-grát. Về sau giữ cương vị lãnh đạo trong công tác công đoàn, công tác kinh tế và công tác xô-viết. — 332.

I-va-nóp (Cáp-ca-dơ-xki), V. G. (1888 - 1937) — đảng viên từ năm 1907. Trong những năm 1917 - 1918 là ủy viên đảng ủy Ti-phlít, ủy viên Ban chấp hành Xô-viết miền của Quân đoàn Cáp-ca-dơ, ủy viên đoàn chủ tịch phân bộ miền Đông của Ban chấp hành trung ương của Hạm đội toàn Nga, chỉ huy trưởng đội lưu động thuộc quân khu Mát-xcơ-va. Cho đến năm 1921 đã có mặt tại các mặt trận trong cuộc nội chiến. Về sau giữ cương vị trọng trách trong công tác kinh tế và hành chính. — 157, 173.

I-va-nóp, V. I. — năm 1918 là chính ủy của khu Vô-rô-ne-giơ. — 157.

I-va-sen-cô, D. E. (1892 - 1947) — đảng viên từ năm 1918. Năm 1918 là ủy viên phụ trách ga Oóc-sa. Từ năm 1920 làm việc trong các cơ quan của Ủy ban đặc biệt Bê-lô-ru-xi-a, trong các đơn vị biên phòng, trong Cục bảo vệ chính trị nhà nước, Bộ dân ủy nội vụ. — 149.

K

Kê-dróp, M. X. (1878 - 1941) — đảng viên từ năm 1901.

Sau Cách mạng tháng Mười là ủy viên ban lãnh đạo Bộ dân ủy quân sự, ủy viên quân sự phụ trách phục viên quân đội. Tháng Năm 1918 Kê-dróp được phái đến miền Bắc để tổ chức phòng thủ miền này, chỉ huy khu vực phía Đông - Bắc của vành đai phòng thủ. Từ tháng Ba 1919 là ủy viên ban lãnh đạo Ủy ban đặc biệt

toàn Nga (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 47, tr. 422) — 50, 195, 228, 493.

Kê-ren-xki, A. Ph. (1881 - 1970) — đảng viên xã hội chủ nghĩa - cách mạng. Sau cuộc Cách mạng tháng Hai 1917 Kê-ren-xki là bộ trưởng tư pháp, bộ trưởng quân sự và hàng hải, về sau là thủ tướng Chính phủ lâm thời tư sản. Sau Cách mạng tháng Mười đã đấu tranh chống Chính quyền xô-viết, năm 1918 đã bỏ chạy ra nước ngoài (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 35, tr. 646). — 284.

Kha-li-côp, M. D. (sinh năm 1894) — bộ trưởng về các vấn đề Hồi giáo trong chính phủ dân tộc chủ nghĩa thiểu số ở Ba-ski-ri-a, được thành lập hồi tháng Chạp 1917 và tồn tại đến tháng Ba 1919. Từ năm 1919 là đảng viên. Trong những năm 1921 - 1925 là chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy của Cộng hoà tự trị xã hội chủ nghĩa xô-viết Ba-ski-ri-a. Từ năm 1926 giữ trọng trách trong công tác kinh tế ở Mát-xcơ-va; ủy viên ban quản trị Ngân hàng nông nghiệp trung ương, ủy viên ban lãnh đạo Bộ dân ủy tài chính. — 334.

Khác-lóp, V. N. (sinh năm 1887) — đảng viên từ năm 1917, có một thời gian gián đoạn từ năm 1923 đến năm 1930. Năm 1905 làm công tác cách mạng ở tổng Vư-sơ-gô-rô-đê-txơ, huyện Ô-xtô-rốp, tỉnh Pơ-xcôp. Trong những năm 1917 - 1918 tham gia Xô-viết Ô-xtô-rốp, là chủ tịch ủy ban hội đồng địa phương của tỉnh. Trong những năm 1918 - 1920 là ủy viên ban lãnh đạo Bộ dân ủy nông nghiệp. Năm 1918 là phái viên của Hội đồng bộ trưởng dân ủy phụ trách thực hiện việc thu hoạch ở tỉnh Xa-ra-tốp. Về sau làm công tác xô-viết và công tác kinh tế. — 76, 216, 231.

Khau-xtôp, P. X. (1884 - 1942) — đảng viên từ tháng Sáu 1917. Sau Cách mạng tháng Mười là ủy viên Ban chấp hành Xô-viết tỉnh, ủy viên Ủy ban cách mạng và ủy viên Hội đồng quân sự khu của phòng thủ Cam-mư-côp; năm 1919 là chủ tịch thường vụ Ủy ban cách mạng I-a-ich trong thành phố Pô-crốp-xcơ. — 468.

Khin-tsúc, L. M. (1868 - 1944) — đảng viên từ năm 1920. Trong những năm 1917-1920 là ủy viên ban quản trị của Hợp tác xã công nhân Mát-xcơ-va (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 37, tr. 807). — 284.

Khri-a-sê-va, A. I. (1868 - 1934) — nhà thống kê. Sau Cách mạng tháng Mười đã lãnh đạo việc vạch kế hoạch thống kê năm 1916 và năm

1917 của Phòng thống kê Pé-tơ-rô-grát; trong những năm 1918-1926 là trưởng phòng thống kê nông nghiệp của Cục thống kê trung ương. — 354.

Khvē-xin, T. X. (1894 - 1938) — đảng viên từ năm 1911. Năm 1917 là ủy viên Ban chấp hành Xô-viết đại biểu công nhân Xa-ra-tốp. Trong những năm nội chiến là tư lệnh Quân đoàn 4 thuộc mặt trận phía Đông, tư lệnh Quân đoàn 8 thuộc mặt trận phía Nam, về sau là tư lệnh tập đoàn quân viễn chinh được phái đến vùng sông Đôn để dập tắt cuộc nổi loạn phản cách mạng xảy ra ở đấy. Về sau giữ các cương vị quan trọng trong công tác đảng và công tác xô-viết: tổng đại diện của Công ty thương mại xuất nhập khẩu nhà nước của Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga ở Béc-lanh, chủ tịch Ủy ban kế hoạch nhà nước của Liên-xô, phó chủ tịch Xô-viết Mát-xcô-va, ủy viên Thường vụ Ban chấp hành đảng bộ khu Xa-ra-tốp, thứ trưởng Bộ dân ủy phục vụ công cộng của Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga. — 418, 423 - 424.

Kvi-rinh, E. I. (1888 - 1937) — đảng viên từ năm 1912. Làm công tác đảng ở Pé-téc-bua và ở È-ca-tê-ri-nô-xláp. Sau Cách mạng tháng Hai 1917 là một trong những người lãnh đạo đảng bộ bôn-sê-vích ở È-ca-tê-ri-nô-xláp. Năm 1919 là chủ tịch Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao U-cra-i-na, về sau là phó trưởng ban chính trị Quân đoàn 12. Trong những năm 1920 - 1921 là thành viên phái đoàn đàm phán hòa bình ở Ba-lan. Trong những năm 1923 - 1925 là bí thư Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) U-cra-i-na. Từ năm 1925 là phó chủ tịch Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao, phó chủ tịch Ủy ban kế hoạch nhà nước của Liên-xô và giữ những cương vị quan trọng khác. — 434.

L

La-buốc-bo' (Labourbe), Gian-no' Ma-ri (1879 - 1919) — con gái một nhà hoạt động của Công xã Pa-ri. Năm 1896 đã sang Nga làm nghề giáo viên. Từ năm 1917 làm công tác đảng trong đảng bộ Mát-xcô-va Đảng công nhân dân chủ - xã hội (b) Nga. Năm 1918 đã tổ chức ở Mát-xcô-va "Nhóm cộng sản Pháp". Từ tháng Hai 1919 ở Ô-đét-xa, hoạt động bất hợp pháp trong quân đội của bọn can thiệp, làm chủ biên tờ báo "Le Communiste" ("Người cộng sản"), xuất bản cho các binh lính và thủy thủ Pháp. Tháng Ba 1919 bị cơ quan phản gián của Pháp bắt và bắn chết. — 209.

La-rin, I-u. (Lu-ri-é, M. A.) (1882 - 1932) — đảng viên từ tháng Tám 1917. Năm 1918 đã lãnh đạo Ủy ban chính sách kinh tế của Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 35, tr. 646). — 70, 93, 114, 115, 118, 174 - 175.

La-sê-vich, M. M. (1884 - 1928) — đảng viên từ năm 1901.

Sau Cách mạng tháng Mười làm công tác xô-viết và công tác quân sự. Tại Đại hội VII của Đảng cộng sản (b) Nga đã được bầu làm ủy viên Ban chấp hành trung ương. Từ tháng Mười một 1918 đến tháng Ba 1919 là tư lệnh Quân đoàn 3, về sau là ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận phía Đông (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 39, tr. 646 - 647). — 139 - 140, 164 - 165, 293, 420, 435 - 436, 446, 448, 454 - 455, 456 - 457, 458 - 459, 472, 476 - 477.

La-túc-ca (Latukka), I-úc-ca (1884 - 1925) — nhà báo Phần-lan, đảng viên Đảng dân chủ - xã hội Phần-lan từ năm 1904, về sau là đảng viên cộng sản. Sau thất bại của cuộc cách mạng công nhân ở Phần-lan (1918), La-túc-ca đã sống ở Lê-nin-grát. — 203.

La-txít, M. I. (Xu-đráp-xo, I-a. Ph.) (1888 - 1938) — đảng viên từ năm 1905.

Sau Cách mạng tháng Mười là ủy viên ban lãnh đạo Bộ dân ủy nội vụ (trưởng Ban tự quản địa phương), từ ngày 20 tháng Năm 1918 kiêm chức ủy viên ban lãnh đạo Ủy ban đặc biệt toàn Nga (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 37, tr. 808). — 74, 151, 448 - 449.

Lan-dê, C. I. (1884 - 1937) — đảng viên từ năm 1905. Làm công tác đảng ở Lát-vi-a, Mát-xcô-va, Pé-téc-bua, Xa-ma-ra và ở các thành phố khác. Đã tích cực tham gia cuộc cách mạng 1905 - 1907 ở Mát-xcô-va. Năm 1917 là ủy viên Ban chấp hành đảng bộ khu Min-xcô và Ban chấp hành đảng bộ khu Tây-Bắc Đảng công nhân dân chủ - xã hội (b) Nga. Sau khi Chính quyền xô-viết được thiết lập ở Bé-lô-rú-xi-a, Lan-dê là chủ tịch Hội đồng dân ủy khu miền Tây. Từ tháng Năm 1918 là trưởng Ban kiểm tra nhà nước của Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga. Sau khi nội chiến kết thúc, đã hoạt động trong lĩnh vực khoa học và văn học. — 327 - 328.

Lát-xa-ri (Lazzari), Côn-xtan-tí-nô (1857 - 1927) — nhà hoạt động nổi tiếng của phong trào công nhân Ý, là một trong những người sáng

lập ra Đảng xã hội chủ nghĩa Ý. Sau Cách mạng tháng Mười đã lên tiếng ủng hộ nước Nga xô-viết (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 44, tr. 777). — 285.

Lây-tây-den, M. G. (1897 - 1939) — đảng viên từ tháng Ba 1917. Đã tham gia Cách mạng tháng Mười. Năm 1918 là thành viên trong phái đoàn xô-viết ở Thụy-sĩ, về sau được phái đi Xô-cô-nhôn. Cuối năm 1918 trên đường về Mát-xcơ-va đã bị bắt ở Phần-lan vì bị tình nghi hoạt động tuyên truyền cách mạng; năm 1919 đã được thả nhờ sự đòi hỏi kiên quyết của Chính phủ xô-viết. Trước năm 1923 làm việc ở Bộ dân ủy ngoại giao, về sau làm công tác khoa học. — 254, 337.

Lê-bé-dép, X. I. — năm 1918 là chủ tịch Xô-viết Tem-ni-ki thuộc tỉnh Tam-bốp. — 143.

Lê-dôp-xki, V. I. (sinh năm 1886) — ủy viên phụ trách khu giao thông Mát-xcơ-va từ tháng Năm 1918. Về sau là cục trưởng Cục giáo dục của ngành vận tải. — 173.

Lê-ghin (Legien), *Các-Io'* (1861 - 1920) — phần tử dân chủ - xã hội cánh hữu ở Đức, là một trong những thủ lĩnh công đoàn, một phần tử xét lại (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 38, tr. 608). — 136.

Lê-nin, V. I. (*U-li-a-nóp*, V. I., Pê-tô-rốp, P.) (1870 - 1924) — các tài liệu về tiểu sử. — 6 - 7, 8, 11, 17, 20, 24, 26, 28, 31, 34, 35, 39, 42, 44, 45, 47 - 48, 60, 64, 67 - 68, 70 - 71, 73, 75, 77, 79, 81 - 82, 84, 88, 94 - 95, 97 - 98, 102 - 103, 104, 107, 108 - 109, 110, 112, 113, 114 - 116, 120, 123, 124 - 125, 130 - 131, 134, 139 - 140, 141 - 142, 143, 145, 146 - 148, 149, 154 - 155, 157, 159, 162 - 163, 169 - 170, 172, 174, 176 - 177, 179, 180, 189 - 190, 196, 197, 198 - 199, 203, 207 - 208, 209, 211 - 212, 214, 217, 219, 223, 225, 228, 233, 235, 236, 237, 239, 240, 241 - 242, 246, 247 - 248, 253 - 255, 256 - 257, 259 - 260, 261, 265, 266 - 267, 270, 272 - 273, 277 - 278, 279, 281, 284 - 285, 287, 289, 290 - 291, 294, 296, 302, 309, 311, 314, 320, 322, 325, 327, 330, 335 - 336, 338, 343, 344, 346 - 347, 350, 351, 355, 357, 358, 361, 364, 366, 367 - 368, 369, 371, 374, 380, 383, 385, 389, 391, 392 - 394, 395, 399, 402, 403, 409, 411, 415, 417, 419 - 420, 421, 422 - 423, 424, 426 - 427, 428, 430, 435 - 436, 438, 439 - 440, 443, 449, 454, 455 - 456, 459, 462, 464, 473 - 474, 506 - 507, 511.

Lê-sin-xki, V. M. (1887 - 1919) — kỹ sư thông tin liên lạc; trong những năm 1916 - 1918 là trưởng đài thu vô tuyến điện Tve. Năm 1918 cùng với M. A. Bôn-tsơ - Bru-ê-vich tổ chức ra Viện thí nghiệm vô tuyến điện Ni-giơ-ni Nôp-gô-rốt, từ tháng Tám 1918 là giám đốc viện thí nghiệm vô tuyến điện này. — 501, 502.

Li-đi-a A-léch-xan-dróp-na — xem Phô-ti-ê-va, L. A.

Li-tô-rín, I. V. — đảng viên từ năm 1905.

Trong những năm 1918 - 1919 là ủy viên phụ trách lương thực tỉnh Nôp-gô-rốt, từ tháng Năm 1919 là chủ tịch Ban lương thực quân khu của Quân đoàn 7 thuộc mặt trận phía Tây. — 413.

Liép-néch (Liebknecht), *Các-Io'* (1871 - 1919) — nhà hoạt động xuất sắc của phong trào công nhân Đức và quốc tế, một trong những người lãnh đạo cánh tả của Đảng dân chủ - xã hội Đức. Trong những năm chiến tranh để quốc chủ nghĩa thế giới đã đứng trên lập trường quốc tế chủ nghĩa - cách mạng. Năm 1916 đã bị kết án khổ sai vì tuyên truyền chống chiến tranh. Năm 1918 đã được thoát khỏi nhà tù và trong thời gian Cách mạng tháng Mười một ở Đức đã cùng với R. Lúc-xăm-bua lãnh đạo đội tiên phong cách mạng của công nhân Đức. Là tổng biên tập báo "Die Rote Fahne" ("Cờ đỏ"). Là một trong những người sáng lập Đảng cộng sản Đức. Sau khi cuộc khởi nghĩa của công nhân Béc-lanh bị đàn áp hồi tháng Giêng 1919, Liép-néch đã bị giết hại một cách dã man (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 37, tr. 809 - 810). — 135, 214, 255, 262 - 263, 343.

Lít-vi-nen-cô (chết năm 1922) — một trong những nhà lãnh đạo của "Đảng xã hội chủ nghĩa - cách mạng công sản U-cra-i-na" (phái "Đấu tranh"). Năm 1919 tham gia Hội đồng bộ trưởng dân ủy U-cra-i-na với tư cách đại biểu Ban chấp hành trung ương của phái "Đấu tranh", là bộ trưởng Bộ dân ủy tài chính. Từ tháng Ba 1920 là đảng viên Đảng cộng sản (b) Nga. Mùa thu 1922 đã bị bọn côn đồ của Pét-li-u-ra bắn chết. — 432.

Lít-vi-nóp, M. M. (1876 - 1951) — đảng viên từ năm 1898.

Sau Cách mạng tháng Mười là đại diện của Chính phủ xô-viết ở Anh (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 8, tr. 619). — 249, 403 - 406.

Lô-it Goóc-giô' (Lloyd George), *Đa-vít* (1863 - 1945) — nhà hoạt động nhà nước và nhà ngoại giao của Anh, thủ lĩnh đảng tự do. Trong

những năm 1916 - 1922 là thủ tướng của Anh. Là một trong những kẻ cố vũ và tổ chức cuộc can thiệp vũ trang và phong toả chống Nhà nước xô-viết (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t.22, tr. 545). — 403, 404.

Lô-môp, A. (Öp-pô-côp, G. I.) (1888 - 1938) — đảng viên từ năm 1903.

Trong những năm 1918 - 1921 là ủy viên đoàn chủ tịch và phó chủ tịch Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 34, tr. 709 - 710). — 424.

Lô-rê-n-txơ, I. L. (1890 - 1941) — đảng viên từ năm 1919. Năm 1918 là thư ký của cơ quan đại diện nước Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga ở Béc-lanh. Năm 1919 tham gia ban thư ký Đại hội I Quốc tế cộng sản. Trong những năm 1919-1920 công tác ở mặt trận phía Tây, với chức vụ trợ lý chính ủy, rồi làm chính ủy pháo binh của Quân đoàn 15. Sau này giữ cương vị trọng trách trong công tác ngoại giao; là đại diện toàn quyền ở Lít-va, Phần-lan, Lát-vi-a, Áo. — 340.

Lô-ri-ô (Loriot), Phéc-di-năng (1870 - 1930) — đảng viên xã hội chủ nghĩa Pháp; trong những năm chiến tranh để quốc chủ nghĩa thế giới, là một người quốc tế chủ nghĩa; tại hội nghị Ki-en-tan (1916) đứng về phía phái tả Xim-méc-van (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 37, tr. 810 - 811). — 6 - 7, 303.

Lô-tí (Loti), Pi-e (1850 - 1923) — nhà văn tư sản Pháp, sĩ quan hải quân. — 253 - 254.

Lông-ghê (Longuet), Giăng (1876 - 1938) — một trong những thủ lĩnh của Đảng xã hội chủ nghĩa Pháp và của Quốc tế II, nhà chính luận. Là một trong những người lập ra và chủ biên của tờ báo "Le Populaire" ("Báo nhân dân") là cơ quan của phái giữa ở Pháp (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 37, tr. 811). — 253.

Lu-ga-nóp-xki (Poóc-tu-gáy-xơ), E. V. (1885 - 1940) — đảng viên từ năm 1902. Làm công tác đảng ở Ki-ép, Ô-dét-xa, È-ca-tê-ri-nô-xláp và ở những thành phố khác. Từ tháng Chạp 1917 đến tháng Năm 1918 đã tham gia Chính phủ xô-viết U-cra-i-na. Từ tháng Mười 1918 là phái viên của Bộ dân ủy lương thực nước Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga, trong những năm 1919 - 1921

làm việc trong Hội đồng lao động và quốc phòng và trong Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao. Về sau cũng giữ cương vị lãnh đạo trong công tác quản lý và kinh tế. — 56 - 57, 58.

Lu-na-tsác-xki, A. V. (1875 - 1933) — tham gia phong trào cách mạng hôi đầu những năm 90. Sau Đại hội II của Đảng công nhân dân chủ - xã hội Nga là đảng viên bôn-sê-vích. Về sau có biểu hiện dao động, đã xa rời chủ nghĩa bôn-sê-vích. Tại Đại hội VI của Đảng công nhân dân chủ - xã hội (b) Nga cùng với nhóm Tổ chức liên khu của những người dân chủ - xã hội hợp nhất đã được kết nạp vào đảng bôn-sê-vích.

Sau Cách mạng tháng Mười cho đến năm 1929 là bộ trưởng Bộ dân ủy giáo dục. Năm 1919 là phái viên của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga phụ trách đấu tranh chống đào ngũ ở Cô-xtơ-rô-ma (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 9, tr. 533 - 534) — 95, 159, 240, 415.

Lu-tô-vi-nôp, I- u. Kh. (1887 - 1924) — đảng viên từ năm 1904.

Sau Cách mạng tháng Mười đã tích cực tham gia nội chiến ở vùng sông Đôn và U-cra-i-na. Năm 1918 là ủy viên Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) U-cra-i-na (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 40, tr. 520 - 521) — 408.

Lúc-xăm-bua (Luxemburg), Rô-da (Giu-ni-út, Junius) (1871 - 1919) — nhà hoạt động xuất sắc của phong trào công nhân Ba Lan và Đức, một trong những thủ lĩnh của cánh tả trong Quốc tế II.

Từ đầu cuộc chiến tranh để quốc chủ nghĩa thế giới đã giữ lập trường quốc tế chủ nghĩa. Là một trong những người chủ xướng trong việc lập ra nhóm "Quốc tế" mà sau được gọi là nhóm "Xpác-ta-cút", sau này gọi là "Liên minh Xpác-ta-cút". Trong thời gian Cách mạng tháng Mười một 1918 là một trong những người lãnh đạo đội tiên phong cách mạng của công nhân Đức. Đầu tham gia, với vai trò lãnh đạo, Đại hội thành lập Đảng cộng sản Đức. Tháng Giêng 1919 đã bị bắt và bị giết hại một cách dã man (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 4, tr. 660) — 135, 214, 255, 343.

Lúp-nín, M. V. (1876 - 1956) — từ năm 1900 đến năm 1906 là hiệu trưởng trường trung học 2 lớp ở làng Cô-xa thuộc tỉnh Vi-át-ca. Năm 1906 vì bị tinh nghiến hành cổ động cách mạng trong nông dân nên bị đày đến tỉnh Vô-lô-gđa. Từ năm 1909 làm công tác giảng dạy. Năm

1918 là giáo viên ở Cô-tên-ni-tsơ thuộc tỉnh Vi-át-ca. Sau này cũng làm công tác giảng dạy. — 203.

Lúp-ni-na, D. X. (chết năm 1944) — vợ của M. V. Lúp-nin, là cán bộ y tế chuyên nghiệp. — 203

Luy-béc-xắc (Lubersac), *Giăng*, — sĩ quan của quân đội Pháp, bá tước, một phần tử quân chủ; là ủy viên trong phái đoàn quân sự Pháp ở Nga trong những năm 1917 - 1918. — 82.

Luy-tê-ra-an (Luteraan), *Ba-ren-đơ* (sinh năm 1878) — đảng viên dân chủ - xã hội Hà-lan, nhà báo. Trong thời gian chiến tranh để quốc chủ nghĩa thế giới đã đứng trên lập trường quốc tế chủ nghĩa, trong những năm 1911-1916 là ủy viên Ban lãnh đạo trung ương của Đảng dân chủ - xã hội Hà-lan. Về sau là đảng viên Đảng xã hội chủ nghĩa độc lập, rồi sau đó là đảng viên Đảng công nhân cộng sản chủ nghĩa Ni-dec-lan. Sau chiến tranh thế giới lần thứ hai là đảng viên Đảng lao động. — 42.

M

Ma-khnô, N. I. (1884 - 1934) — tên cầm đầu các đội cu-lắc vô chính phủ ở U-cra-i-na. Tự nhận là người bảo vệ lợi ích của nông dân, Ma-khnô và đồng bọn cố gắng thu hút quần chúng nông dân về phía mình. Trên cơ sở xét tinh hình chính trị và quân sự thay đổi, Ma-khnô áp dụng thủ đoạn lừa chiêu: tiến hành hoạt động quân sự lúc thì chống bọn bạch vệ, lúc thì chống Hồng quân (mùa hè 1918 đã có một thời gian Ma-khnô tiến hành chiến tranh du kích chống bọn địa chủ, chống bọn chiếm đóng Đức và chống quân của bọn ghét-man). Vào nửa đầu năm 1919 sau khi Chính quyền xô-viết được khôi phục lại ở U-cra-i-na, Ma-khnô đã giữ một lập trường hết sức thù địch với chuyên chính vô sản. Đến mùa xuân 1921, các đội quân Ma-khnô đã bị quân đội xô-viết tiêu diệt hoàn toàn (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 38, tr. 610). — 375, 408.

Ma-li-nóp-xki, P. P. (1869 - 1943) — đảng viên từ năm 1904.

Sau Cách mạng tháng Mười là chủ tịch Ủy ban bảo vệ di tích nghệ thuật và di tích cổ thuộc Xô-viết Mát-xcơ-va, ủy viên phụ trách dân sự của điện Crem-li. Từ tháng Ba 1918 là quyền bộ trưởng Bộ dân ủy tài sản của nước Cộng hoà. Từ năm 1921 làm việc ở Ủy ban kế hoạch nhà nước, về sau làm việc ở các cơ quan của ngành xây dựng. — 89, 95.

Ma-lư-sép, X. V. (1877 - 1938) — đảng viên từ năm 1902. Đã tích cực tham gia cuộc cách mạng 1905 - 1907, là thư ký của ban biên tập báo "Sự thật". Sau Cách mạng tháng Mười đã làm việc ở Bộ dân ủy lao động; trong những năm 1918 - 1920 là phái viên của Bộ dân ủy lương thực. Năm 1918 đã tổ chức đoàn tàu chở hàng hoá dọc sông Vôn-ga và sông Ca-ma để đổi các hàng công nghiệp lấy lúa mì của nông dân vùng sông Vôn-ga. Trong những năm 1920 - 1921 là ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận Tuốc-ke-xtan. Năm 1922 là chủ tịch ủy ban hội chợ Iếc-bit, về sau là chủ tịch ủy ban hội chợ Ni-giô-ni Nốp-gô-rốt, là chủ tịch Phòng thương mại toàn Liên-xô. Sau này làm việc ở Liên hiệp trung ương các hợp tác xã tiêu dùng. — 202 - 203, 228, 231.

Ma-nu-in-xki, D. D. (1883 - 1959) — đảng viên từ năm 1903.

Sau Cách mạng tháng Mười giữ cương vị trọng trách trong công tác đảng, công tác xô-viết và công tác ngoại giao. Năm 1918, sau khi hòa ước Brét được ký kết, đã tham gia cuộc đàm phán hoà bình với Ra-đa trung ương U-cra-i-na. Năm 1919 đã đứng đầu phái đoàn Hội chữ thập đỏ của Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga ở Pháp (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 39, tr. 652 - 653). — 87, 506 - 507.

Ma-ri-a Phê-đô-rôp-na — xem An-đrê-ê-va, M. Ph.

Mác (Marx), *Các* (1818 - 1883) — 240, 241, 303, 510.

Mác-kin, N. G. (1893 - 1918) đảng viên từ năm 1916. Làm công tác cách mạng trong thủy thủ Hạm đội Ban-tich. Đã tích cực tham gia Cách mạng tháng Mười. Về sau làm việc trong Bộ dân ủy ngoại giao, là ủy viên đặc nhiệm bên cạnh ban lãnh đạo Bộ dân ủy quân sự và hàng hải. Từ tháng Sáu 1918 là ủy viên phụ trách tổ chức Hạm đội Vôn-ga ở Ni-giô-ni Nốp-gô-rốt, về sau là phụ tá tư lệnh hạm đội. — 187.

Mác-tôp, L. (*Txé-dec-bau-mo*, *I-u*, *Ô*) (1873 - 1923) — một trong những thủ lĩnh của chủ nghĩa men-sê-vích (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 4, tr. 661). — 256.

Mai-no (Minor), *Rô-bóc* (1884 - 1952) — nhà xã hội chủ nghĩa Mỹ nổi tiếng, nhà báo và họa sĩ. Có thái độ nhiệt liệt hoan nghênh Cách mạng tháng Mười, đã nhiều lần đến Mát-xcơ-va. Có tham gia biên

tập tờ báo "The Call" ("Lời kêu gọi") xuất bản ở Mát-xcơ-va và được phân phát cho binh lính trong quân đội của bọn can thiệp Anh - Mỹ. Năm 1920 trở về Mỹ, gia nhập Đảng cộng sản và trở thành một trong những người lãnh đạo đảng này. Là tổng biên tập Cơ quan ngôn luận trung ương của Đảng cộng sản Mỹ, tờ báo "Daily Worker". — 209.

Man (Mann), Tōm (1856 - 1941) — nhà hoạt động nổi tiếng của phong trào công nhân Anh. Trong những năm 90 của thế kỷ XIX là một trong những người tổ chức và là bí thư của Đảng công nhân độc lập Anh. Trong những năm chiến tranh để quốc chủ nghĩa thế giới đã giữ lập trường quốc tế chủ nghĩa. Sau Cách mạng tháng Mười là một trong những người lãnh đạo của phong trào "Không được đụng đến nước Nga xô-viết!". Là một trong những nhân vật sáng lập ra Đảng cộng sản Anh (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 15, tr. 542 - 543). — 7.

Man-cóp, P. D. (1887 - 1965) — đảng viên từ năm 1904. Năm 1917 là ủy viên đảng ủy Hen-xinh-pho và ủy viên Ban chấp hành trung ương các Xô-viết lính thủy Hạm đội Ban-tich. Đã chỉ huy đội thủy thủ hỗn hợp trong cuộc tấn công Cung điện mùa Đông. Từ ngày 29 tháng Mười (11 tháng Mười một) 1917 là chỉ huy trưởng Xmôn-nui, từ tháng Ba 1918 là chỉ huy trưởng điện Crem-li ở Mát-xcơ-va. Năm 1920 được điều ra mặt trận với Quân đoàn 15. Về sau giữ cương vị trọng trách trong công tác xô-viết và công tác kinh tế. — 236, 349.

Man-ne (Manner), Cun-léc-vô (sinh năm 1880) — đảng viên Đảng dân chủ - xã hội Phần-lan từ năm 1905, trong những năm 1917-1918 là chủ tịch đảng. Trong thời kỳ nổ ra cuộc cách mạng công nhân ở Phần-lan năm 1918 đã đứng đầu chính phủ cách mạng gọi là Hội đồng đại biểu toàn quyền của nhân dân (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 35, tr. 651). — 48, 55.

Men-gin-xki, V. R. (1874 - 1934) — đảng viên từ năm 1902.

Sau Cách mạng tháng Mười, có một thời gian là bộ trưởng Bộ dân ủy tài chính, về sau là tổng lãnh sự của Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga ở Béc-lanh; từ năm 1919 làm việc ở Ủy ban đặc biệt toàn Nga (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 23, tr. 549 - 550). — 103 - 106

Men-ni-tsan-xki, G. N. (1886 - 1937) — đảng viên từ năm 1902. Là công tác đảng ở miền Nam nước Nga, ở Ni-giô-ni Nốp-gô-rốt, ở Xi-bi-ri. Trong những ngày tháng Mười 1917 là ủy viên Ủy ban quân sự - cách mạng Mát-xcơ-va. Sau Cách mạng tháng Mười là chủ tịch Hội đồng công đoàn tỉnh Mát-xcơ-va. Trong những năm 1918 - 1920 là ủy viên Hội đồng quốc phòng công nông với tư cách đại diện của Hội đồng trung ương các công đoàn toàn Nga. Về sau vẫn làm công tác công đoàn và công tác kinh tế. — 441, 446 - 447, 456.

Mê-đi-an-txép, I. Ph. (sinh năm 1889) — thư ký đặc nhiệm của E. M. Xco-li-an-xki, phó chủ tịch Hội đồng quân sự - cách mạng nước Cộng hoà. — 383, 472.

Mê-gio-ja-úc, V. I. (1893 - 1938) — tham gia phong trào cách mạng từ năm 1907. Hồi tháng Ba - tháng Sáu 1917 là đảng viên men-sê-vích theo chủ nghĩa quốc tế. Là đảng viên Đảng công nhân dân chủ - xã hội (b) Nga từ tháng Bảy 1917. Đã tích cực tham gia Cách mạng tháng Mười ở Khác-cốp, ủy viên Ban chấp hành đảng bộ Khác-cốp đảng bôn-sê-vích. Trong những năm 1918 - 1920 là thứ trưởng Bộ dân ủy tài chính U-cra-i-na, bộ trưởng Bộ tài chính Cộng hoà vùng Đôn - Cri-vôi Rô-gơ, ủy viên quân sự tỉnh Ca-dan, ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng các Quân đoàn 5, 10, 14, 2, ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận phía Nam, bộ trưởng Bộ dân ủy quân sự U-cra-i-na. Trong những năm 1920 - 1924 là ủy viên phụ trách các tuyến đường sắt Mát-xcơ-va - Ban-tich, Mát-xcơ-va - Cuốc-xcơ và tuyến đường sắt miền Bắc, thứ trưởng Bộ dân ủy giao thông, ủy viên ban lãnh đạo Bộ dân ủy giao thông. Từ 1924 đến 1931 là ủy viên đoàn chủ tịch và phó chủ tịch Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao Liên-xô, từ năm 1931 là phó chủ tịch và chủ tịch Ủy ban kế hoạch nhà nước của Liên-xô, về sau là phó chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy và Hội đồng lao động và quốc phòng của Liên-xô. — 66, 408 - 409, 421, 430 - 431, 434 - 435, 438, 441, 452.

Mê-khô-nô-sín, C. A. (1889 - 1938) — đảng viên từ năm 1913. Là công tác đảng ở U-ran và ở Pê-téc-bua. Trong những ngày tháng Mười 1917 là ủy viên Ủy ban quân sự - cách mạng Pê-to-rô-grát. Tháng Chạp 1917 được cử làm thứ trưởng Bộ dân ủy quân sự. Từ tháng Giêng 1918 là ủy viên Ban lãnh đạo toàn Nga về vấn đề thành lập Hồng quân công nông, sau đó là ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận phía Đông, phía Nam và mặt trận Ca-xpiên - Cá-pa-dơ, ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng nước Cộng hoà.

Trong những năm 1921 - 1924 làm công tác tổ chức chế độ toàn dân huấn luyện quân sự, trong những năm 1928-1929 làm việc ở Ủy ban kế hoạch nhà nước của Liên-xô, về sau là ủy viên ban lãnh đạo Bộ dân ủy thông tin, giám đốc Viện hải dương học và kinh tế hải dương Liên-xô. — 35, 37 - 38, 154 - 155, 157, 176 - 177, 382 - 383, 389, 425.

Mê-lé-nép-xki, M. I. (Ba-xốc) (1879 - 1938) — phần tử dân tộc chủ nghĩa thiểu tự sản U-cra-i-na, là một trong những thủ lĩnh của tổ chức dân chủ - xã hội "Liên minh" ở U-cra-i-na. Sau Cách mạng tháng Mười làm công tác kinh tế (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 49, tr. 864). — 29.

Mê-ring (Mehring), *Phran-txơ* (1846 - 1919) — nhà hoạt động xuất sắc của phong trào công nhân Đức, là một trong những thủ lĩnh và nhà lý luận của cánh tả trong Đảng dân chủ - xã hội Đức. Trong những năm chiến tranh để quốc chủ nghĩa thế giới đã đứng trên lập trường quốc tế chủ nghĩa. Là một trong những người lãnh đạo nhóm "Quốc tế", về sau đổi tên thành "Xpác-ta-cút", rồi sau lại đổi thành "Liên minh Xpác-ta-cút". Mê-ring hoan nghênh Cách mạng tháng Mười. Đã đóng vai trò quan trọng trong việc thành lập Đảng cộng sản Đức (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 6, tr. 711). — 169, 241.

Mê-tê-lép, A. D. (1893 - 1937) — đảng viên từ năm 1912. Từ tháng Sáu đến đầu tháng Tám 1918 là ủy viên Ban chấp hành Xô-viết tỉnh Ác-khan-ghen-xơ, sau đó là cán bộ chính trị Quân đoàn 6, ủy viên Ban chấp hành Xô-viết tỉnh Pen-da. Về sau giữ cương vị trọng trách trong công tác kinh tế. Năm 1933 là phái viên của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết Liên-xô phụ trách miền A-dốp - Hắc-hải. — 189.

Mết-vé-dép, X. P. (1885 - 1937) — đảng viên từ năm 1900.

Từ tháng Bảy 1918 công tác ở mặt trận phía Đông. Từ tháng Chín 1918 đến tháng Giêng 1919 là ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng Quân đoàn I (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 41, tr. 716). — 217.

Mi-a-xni-cóp (*Mi-a-xni-ki-an*), *A. Ph.* (1886 - 1925) — đảng viên từ năm 1906.

Sau Cách mạng tháng Mười là tổng tư lệnh mặt trận phía Tây. Mùa xuân năm 1918 (trước Mu-ra-vi-ép) được cử làm tư lệnh mặt trận phía Đông, đã tham gia các chiến dịch chống bọn

bạch vệ Tiệp-khắc (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 43, tr. 597). — 111.

Mi-khai-lóp — xem Phrun-dê, M. V.

Mi-li-u-tin, V. P. (1884 - 1938) — đảng viên từ năm 1910.

Trong những năm 1918 - 1921 là phó chủ tịch Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 35, tr. 652). — 70, 128 - 129, 333 - 334.

Mi-nin, X. C. (1882 - 1962) — đảng viên từ năm 1905. Năm 1917 giữ cương vị lãnh đạo ở Txa-ri-txun. Trong thời kỳ nội chiến là ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng Quân đoàn 10, ủy viên ban lãnh đạo Bộ dân ủy nội vụ. Năm 1919, theo sự ủy nhiệm của V. I. Lê-nin, đã đến Tu-la, Bé-lô-ru-xi-a và Lít-va với những nhiệm vụ đặc biệt. Trong những năm 1920 - 1921 là ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng Quân đoàn kỵ binh số 1. Từ năm 1923 là hiệu trưởng Trường đại học tổng hợp cộng sản chủ nghĩa và Trường đại học tổng hợp quốc gia Lê-nin-grát. Về sau bị bệnh nên thôi hoạt động xã hội. — 370.

Mi-txơ-kê-vích, V. X. (1900 - 1948) — đảng viên từ tháng Hai 1917. Từ mùa thu 1918 đến tháng Năm 1919 là thủ thư của V. I. Lê-nin. Tháng Năm 1919 đã tình nguyện gia nhập Hồng quân. Sau khi nội chiến kết thúc đã làm công tác chính trị trong Hồng quân và giữ những cương vị quan trọng trong công nghiệp. — 391.

Mi-xuốc-xki. — 283.

Miéc-bách (Mirbach), *Vin-hem* (1871 - 1918) — một nhân vật ngoại giao Đức; từ tháng Tư 1918 là đại sứ Đức ở Mát-xcô-va. Ngày 6 tháng Bảy 1918 bị bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả giết chết nhằm mục đích gây ra cuộc chiến tranh giữa Đức và nước Nga xô-viết. — 84, 149, 151, 154.

Min-kin, A. E. (1887 - 1955) — đảng viên từ năm 1903.

Năm 1918 là chủ tịch tỉnh ủy Pen-da và chủ tịch Ban chấp hành Xô-viết tỉnh Pen-da (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 42, tr. 672). — 109, 111, 196 - 197, 198, 206, 213, 220.

Mo-ro (Moor), *Các-lo* (sinh năm 1853) — nhà dân chủ - xã hội Đức.

Trong những năm chiến tranh để quốc chủ nghĩa thế giới đã giúp đỡ những nhà hoạt động chính trị lưu vong ở Thụy-sĩ. Năm 1917

sống ở Xô-tô-ki-khôn. Sau Cách mạng tháng Mười sống ở Mát-xcơ-va.
— 284 - 285.

Mô-na-xtuorce-xki, B. I. (1892 - 1964) — đảng viên từ năm 1919; năm 1918 là phái viên của Bộ dân ủy lương thực ở U-ran và tỉnh Vi-át-ca; từ tháng Ba 1919 là ủy viên ban lãnh đạo Bộ dân ủy lương thực U-cra-i-na, sau đó là chủ tịch hội đồng lương thực tỉnh ở Ôm-xcơ. Về sau giữ cương vị lãnh đạo trong công tác kinh tế. — 215.

Mu-khin, N. — năm 1918 là nhân viên Tổng cục công nghiệp dầu mỏ.
— 247.

Mu-ra-lóp, N. I. (1877 - 1937) — đảng viên từ năm 1903. Làm công tác đảng ở Pô-đôn-xcơ, Mát-xco-va, Tu-la. Trong thời kỳ Cách mạng tháng Mười là ủy viên Ủy ban quân sự - cách mạng Mát-xcơ-va và ủy viên Bộ tham mưu cách mạng. Sau đó là tư lệnh quân khu Mát-xcơ-va. Trong những năm 1919 - 1920 là ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng của mặt trận phía Đông, của Quân đoàn 3 và Quân đoàn 12. Sau khi nội chiến kết thúc là tư lệnh quân khu Mát-xcơ-va; về sau là tư lệnh quân khu Bắc Cáp-ca-dơ và giữ những cương vị trọng trách khác. Năm 1927 đã bị Đại hội XV của Đảng cộng sản (b) toàn Liên-xô khai trừ khỏi đảng vì hoạt động tích cực trong phái đối lập của Tơ-rốt-xki. — 38-39, 179, 204, 228, 231, 454 - 455, 456 - 457.

Mu-ra-vi-ép, M. A. (1880 - 1918) — sĩ quan của quân đội Nga hoàng, sau Cách mạng tháng Mười đã ngả theo bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả. Hồi đầu năm 1918 là tư lệnh các đơn vị bộ đội tác chiến chống Ra-đa trung ương U-cra-i-na và Ca-lê-đin. Hồi tháng Bảy 1918, trong khi làm tư lệnh các đơn vị bộ đội của mặt trận phía Đông, đã phản bội Chính quyền xô-viết, mưu toan phát động quân đội nổi loạn. Âm mưu này bị phát hiện và bị chặn đứng. Khi bị bắt Mu-ra-vi-ép chống cự và đã bị giết chết. — 54, 66, 154, 157, 486 - 487.

Mu-ske-tóp, E. P. — vợ của nhà địa chất và nhà địa lý I. V. Mu-skê-tóp. — 517.

Mu-ske-tóp, I. V. (1850 - 1902) — nhà địa chất và địa lý xuất sắc của Nga; giám đốc Viện khai khoáng ở Pê-téc-bua, từ năm 1882 là kỹ sư trưởng địa chất của Ủy ban địa chất. Tác giả những tác phẩm cơ bản là "Địa chất học vật lý" và "Tuốc-ke-xtan". — 517.

Mur-skin, P. P. (1887 - khoảng 1924) — đảng viên từ năm 1917. Trong những năm 1917 - 1918 là ủy viên Xô-viết Txa-ri-txun, về sau là ủy viên Ban chấp hành Xô-viết Txa-ri-txun. Năm 1919 là chủ tịch Ủy ban đặc biệt Txa-ri-txun. — 353.

N

Na-txa-re-nút, X. P. (1883 - 1938) — đảng viên từ năm 1904. Năm 1918 là ủy viên quân sự đặc biệt phụ trách miền Muốc-man-xcơ - Bê-lô-mô-ri-ê, sau phụ trách quân khu Pê-tô-rô-grát. Là ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng của các Quân đoàn 7, 14 và 15. Tháng Bảy 1919 được cử giữ chức chính ủy quân khu Khắc-cốp. Sau này giữ chức vụ lãnh đạo trong công tác xô-viết và công tác kinh tế. — 141, 155, 168, 183, 194, 443, 450, 454.

Na-u-mô-vich, G. — 237.

Nan-xen (Nansen), Phri-tô-phor (1861 - 1930) — nhà khoa học xuất sắc của Na-uy, chuyên nghiên cứu Bắc cực, nhà hoạt động xã hội nổi tiếng. Sau chiến tranh thế giới lần thứ nhất quốc chủ nghĩa thế giới là cao ủy Hội quốc liên phụ trách các vấn đề tù binh. Có thiện cảm với Liên-xô (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 39, tr. 655 - 656). — 403 - 406.

Nép-xki, V. I. (1876 - 1937) — đảng viên từ năm 1898.

Sau Cách mạng tháng Mười là bộ trưởng Bộ dân ủy giao thông (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 18, tr. 492) — 37, 185, 192, 237-238, 296, 308, 328, 348.

Ni-ki-phô-róp, P. M. (sinh năm 1882) — đảng viên từ năm 1904. Làm công tác đảng ở Pê-téc-bua, Crôn-stát, Xi-bi-ri và ở các thành phố khác. Sau Cách mạng tháng Mười là phó chủ tịch Ban chấp hành Xô-viết Vla-di-vô-xtôc, ủy viên đảng ủy miền. Từ tháng Tư 1918 là chính ủy ở Vla-di-vô-xtôc. Trong những năm 1918 - 1920 bị bọn Côn-tsắc giam trong tù. Từ tháng Ba 1920 là ủy viên Cục Viễn Đông thuộc Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) Nga, là ủy viên Ban chấp hành đảng bộ miền Viễn Đông. Trong những năm 1921 - 1922 là chủ tịch Hội đồng bộ trưởng nước Cộng hoà Viễn Đông. Trong những năm 1923-1928 là cục phó Cục ngoại thương Bộ dân ủy ngoại thương và đại diện toàn quyền của Liên-xô ở Mông-cổ; trong những năm 1929 - 1930 là giám đốc Viện nghiên cứu phương Đông; trong những năm 1930 - 1934 là ủy viên

Ủy ban trù bị của Hội đồng bộ trưởng dân ủy Liên-xô và thứ trưởng Bộ dân ủy cung cấp của Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga và làm những công tác khác. — 488.

Ni-ki-tin, V. Ph. (sinh năm 1889) — năm 1918 là ủy viên Ban chấp hành Xô-viết Cô-ten-ni-tsơ thuộc tỉnh Vi-át-ca và là chủ tịch Ủy ban điều tra đặc biệt. — 203.

Nim-vi-txo-ki, B. N. (sinh năm 1885) — đảng viên từ năm 1905. Làm công tác đảng ở U-pha và Ca-dan. Năm 1917 là ủy viên Xô-viết Pê-to-rô-grát, là ủy viên Ban chấp hành đảng bộ Pê-to-rô-grát Đảng công nhân dân chủ - xã hội (b) Nga, là chủ tịch Ủy ban cách mạng Côn-pi-nô. Từ tháng Hai 1918 giữ chức vụ lãnh đạo trong công tác đảng, công tác xô-viết và công tác kinh tế ở U-pha. Từ năm 1923 đến năm 1933 làm việc ở Bộ dân ủy nông nghiệp và ở Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao. Từ năm 1933 làm công tác giảng dạy. — 334 - 335.

Nin-xen (Nielsen), *Ma-ri Xô-phi* (1875 - 1951) — nhân vật nữ hoạt động trong phong trào công nhân Đan-mạch. Từ năm 1916 đến năm 1918 là ủy viên Ban lãnh đạo trung ương của Đảng dân chủ - xã hội Đan-mạch, sau đó đã tích cực tham gia thành lập Đảng công nhân xã hội chủ nghĩa mà về sau các đảng viên đảng này đã gia nhập Đảng cộng sản Đan-mạch là đảng được thành lập hồi tháng Mười một 1919. Đã tham gia Quốc tế cộng sản.

Năm 1928 vì cộng tác với phái đối lập tơ-rốt-kít nên đã bị khai trừ khỏi Đảng cộng sản Đan-mạch; năm 1932 lại được kết nạp trở lại, đến năm 1936 lại bị khai trừ khỏi Đảng cộng sản Đan-mạch. — 303.

O

Oóc-đgiô-ni-kít-dê, G. C. (1886 - 1937) — đảng viên từ năm 1903.

Sau Cách mạng tháng Mười là đặc ủy ở U-cra-i-na, rồi sau đó ở miền Nam nước Nga. Trong những năm nội chiến là ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng của Quân đoàn 16, Quân đoàn 14 và của mặt trận Cáp-ca-dơ (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 48, tr. 501-502). — 38 - 39, 40, 47, 65 - 67, 87, 320, 483.

Oóc-lóp, C. N. (Ê-gô-róp, I. N.) (1879 - 1943) — đảng viên từ năm 1904. Trong những năm 1917 - 1918 là chủ tịch Ban lãnh đạo toàn Nga về trang bị cho Hồng quân, từ tháng Tám 1918 đến tháng Chạp 1919

là chính ủy đặc biệt phụ trách các nhà máy sản xuất súng và đạn và kho pháo binh ở Tu-la. Từ năm 1922 đến năm 1929 là chủ tịch của Tổng cục công nghiệp quân sự, của Công ty xe hơi, của Ban quản trị Cục kiểm thiết công nghiệp thuộc Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao. — 362.

Oóc-lóp, V. P. (1886 - 1961) — đảng viên từ năm 1902. Từ tháng Chạp 1918 đến tháng Tám 1919 là chủ tịch Ủy ban lương thực đặc biệt của mặt trận phía Tây, sau đó là trưởng Ban quân sự - ngoại giao của mặt trận Tuốc-ke-xtan. Về sau giữ trọng trách trong công tác xô-viết. — 464 - 465.

Ô

Ô-bô-len-xki, V. V. — xem Ô-xin-xki, N.

Ô-cu-lóp, A. I. (1880 - 1939) — đảng viên từ năm 1903, đã tham gia ba cuộc cách mạng, là nhà văn. Sau Cách mạng tháng Hai 1917 là ủy viên đảng ủy tỉnh È-ni-xây-xcơ và chủ tịch Ban chấp hành Xô-viết tỉnh È-ni-xây-xcơ. Trong thời kỳ nội chiến là ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng của các mặt trận phía Nam và phía Tây và của Quân đoàn 10. Tháng Chạp 1918 được cử làm ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng nước Cộng hoà. Trong những năm 1920 - 1921 là tư lệnh các đơn vị quân đội ở miền Đông Xi-bi-ri và là ủy viên Toà án quân sự - cách mạng. Về sau làm công tác xô-viết và công tác văn học. — 444 - 445.

Ô-din-txóp, X. I. (sinh năm 1874) — thiếu tướng của quân đội cũ. Từ tháng Tư 1917 là tư lệnh sư đoàn Cô-dắc số 3 ở Cáp-ca-dơ. Năm 1918 là chánh văn phòng Bộ dân ủy quân sự. Từ tháng Sáu 1919 làm việc ở Ban thanh tra quân sự tối cao ở U-cra-i-na, về sau làm việc trong Ban thanh tra thuộc Hội đồng quân sự - cách mạng nước Cộng hoà. — 8.

Ô-xin-xki, N. (Ô-bô-len-xki, V. V.) (1887 - 1938) — đảng viên từ năm 1907.

Sau Cách mạng tháng Mười là giám đốc Ngân hàng nhà nước của Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga, chủ tịch Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao. Hồi đầu năm 1918 đã tham gia đợt quốc hữu hóa các mỏ thuộc vùng mỏ Đô-ne-txơ (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 35, tr. 654). — 24 - 25, 53.

Õp-xê-en-cô – xem An-tô-nôp - Õp-xê-en-cô, A. V.

P

P. – 199.

Pa-lin-xki, X. (1874 - 1921) — nhà hoạt động của phong trào công nhân Ba-lan, là đảng viên Đảng xã hội chủ nghĩa Ba-lan. Trong những năm 1917- 1918 là quản đốc một phân xưởng của nhà máy sản xuất xút ở Bê-rê-dơ-ni-ki, về sau trở về Ba-lan. — 161.

Pa-ni-u-skin, V. L. (1888 - 1960) — đảng viên từ năm 1907. Tháng Tư 1918 được cử làm ủy viên quân sự đặc biệt ở tỉnh Tu-la phụ trách vấn đề đấu tranh chống phản cách mạng; đã chỉ huy các đội công nhân và thủy thủ vũ trang, đã có mặt ở mặt trận phía Đông, về sau được cử làm ủy viên quân sự đặc biệt ở vùng sông Vôn-ga và U-ran phụ trách vấn đề đấu tranh chống phản cách mạng (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 44, tr. 789 - 790). — 117, 145, 180 - 181, 183, 367, 370.

Pa-scóp, I. V. — chỉ huy lực lượng cảnh sát đường sắt thuộc tuyến Xư-doran - Vi-a-dô-ma và tuyến Ri-a-dan - U-ran trong địa phận tỉnh Tu-la từ tháng Tư 1919 đến tháng Ba 1920; về sau là phụ tá của trưởng phòng đường sắt thuộc Cục cảnh sát các tuyến đường sắt ở Ca-lu-ga. — 322.

Pác-vu-xo' (Ghen-phan-đo; A. L.) (1869 - 1924) — trong thời gian từ cuối những năm 90 của thế kỷ XIX - đầu những năm 1900 đã tham gia phong trào dân chủ - xã hội ở Nga và ở Đức. Sau này tách khỏi Đảng dân chủ - xã hội; trong thời gian chiến tranh để quốc chủ nghĩa thế giới là một phần tử sô-vanh, tay sai của chủ nghĩa đế quốc Đức, đầu cơ những món rất lớn, trực lợi qua các đơn đặt hàng quân sự (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 6, tr. 716 - 717). — 18 - 19.

Pan-tsín-xki, P. I. (1875 - 1929) — kỹ sư; sau Cách mạng tháng Hai 1917 là thứ trưởng Bộ công thương nghiệp trong Chính phủ lâm thời tư sản. Sau Cách mạng Mười là một trong những tên tòi chức phá hoại trong nền công nghiệp xô-viết (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 32, tr. 570). — 284.

Pay-ke-xo', A. C. (1873 - 1958) — trước năm 1917 là đảng viên men-sê-vich, từ năm 1918 là đảng viên Đảng cộng sản (b) Nga. Năm 1918

là phái viên của Bộ dân ủy lương thực ở Xa-ra-tốp, sau đó là ủy viên ban lãnh đạo Bộ dân ủy kiểm tra nhà nước và Bộ dân ủy thanh tra công nông, ủy viên Ủy ban cách mạng Xi-bi-ri (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 44, tr. 790). — 219, 224, 225.

Péc-si-cô-va, V. V. (sinh vào khoảng năm 1900) — năm 1919 là một nữ nhân viên của Phòng nhà cửa Txa-ri-txut. — 353.

Pé-lu-dô (Peluso), Ét-món-dô (1882 - 1942) — đảng viên xã hội chủ nghĩa Ý. Trong những năm 1918 - 1919 là thành viên của "Liên minh Xpác-ta-cút", về sau gia nhập Đảng cộng sản Ba-vi-e. Từ năm 1921 là đảng viên Đảng cộng sản Ý (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 49, tr. 871). — 254.

Pê-re-i-a-xláp-txép (Pê-re-xláp-xki), M. A. (sinh năm 1888) — đảng viên từ năm 1905; làm công tác đảng ở È-ca-tê-ri-nô-xláp, I-u-dốp-ca và ở những thành phố khác. Năm 1918 là ủy viên Ban chấp hành Xô-viết Ô-ri-ôn và ủy viên đoàn chủ tịch tỉnh ủy Ô-ri-ôn. Đã lãnh đạo chiến dịch trấn áp cuộc khởi nghĩa của bọn cu-lắc và xã hội chủ nghĩa - cách mạng ở huyện Líp-nu, tỉnh Ô-ri-ôn. Về sau giữ cương vị lãnh đạo trong công tác đảng và công tác kinh tế. — 204.

Pê-téc-xo', I-a. X. (1886 - 1938) — đảng viên từ năm 1904. Đã tích cực tham gia cuộc cách mạng 1905 - 1907 ở Li-ba-va (Li-ê-pai-a). Năm 1917 đã được bầu vào Ban chấp hành trung ương Đảng dân chủ - xã hội Lát-vi-a. Trong những ngày tháng Mười là ủy viên Ủy ban quân sự - cách mạng Pê-tô-rô-grát, về sau là ủy viên ban lãnh đạo Ủy ban đặc biệt toàn Nga và là phó chủ tịch Ủy ban đặc biệt toàn Nga. Trong những năm 1919 - 1920 là chỉ huy trưởng các khu phòng thủ Pê-tô-rô-grát và Ki-ép và ủy viên Hội đồng quân sự khu phòng thủ Tu-la. Từ năm 1920 là ủy viên Cục Tuốc-ke-xtan thuộc Ban chấp hành trung ương đảng, về sau là ủy viên ban lãnh đạo Cục bảo vệ chính trị nhà nước, ủy viên Ban kiểm tra trung ương và Bộ dân ủy thanh tra công nông, chủ tịch Ban kiểm tra của đảng bộ Mát-xcô-va Đảng cộng sản (b) toàn Liên-xô, ủy viên Ban kiểm tra của đảng trực thuộc Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) toàn Liên-xô. — 23, 188, 445.

Pê-téc-xon, C. A. (1877 - 1926) — đảng viên từ năm 1898. Trong thời kỳ Cách mạng xã hội chủ nghĩa tháng Mười là ủy viên Ủy ban

quân sự - cách mạng, về sau là ủy viên đoàn chủ tịch Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga và ủy viên Toà án cách mạng trực thuộc Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga, chính ủy sư đoàn bộ binh Lát-vi-a. Từ tháng Chạp 1918 là bộ trưởng Bộ dân ủy quân sự của nước Lát-vi-a xô-viết (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 39, tr. 658). — 210.

Pé-tin, C. G. (sinh năm 1887) — đảng viên từ năm 1918; từ tháng Tư đến tháng Mười 1918 là ủy viên Cục phụ trách các vấn đề người Đức di cư ở vùng sông Vôn-ga, về sau là ủy viên Ban chấp hành Xô-viết và trưởng ban Công xã lao động của khu người Đức di cư ở vùng sông Vôn-ga. — 162.

Pé-to-róp, P. — xem Lê-nin, V. I.

Pé-to-róp-xki, G. I. (1878 - 1958) — đảng viên từ năm 1897.

Trong những năm 1917 - 1919 là bộ trưởng Bộ dân ủy nội vụ nước Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga, từ năm 1919 đến năm 1938 là chủ tịch Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn U-cra-i-na (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 23, tr. 553). — 74, 143, 294, 338, 358.

Pé-to-ru-tsúc, D. T. (sinh năm 1890) — đảng viên từ tháng Sáu 1917. Năm 1918 được phái đến Oóc-sa, với tư cách đại diện của Ban dân ủy quân sự khu Mát-xcơ-va, để giúp vào việc chuyển các đơn vị Hồng quân ra mặt trận phía Đông. Từ năm 1919 là trưởng Ủy ban đặc biệt Mát-xcơ-va đảm bảo cung cấp ngựa cho Hồng quân, về sau làm công tác kinh tế. — 199.

Phan-cốp-xki. — 58.

Phê-dô-róp, G. Ph. (1891 - 1936) — đảng viên từ năm 1907; làm công tác đảng ở Pé-téc-bua, Hen-xinh-pho, Mát-xcơ-va, Ni-giô-ni Taghin và ở các thành phố khác. Năm 1917 là ủy viên Ban chấp hành Xô-viết Pé-to-rô-grát. Trong những ngày tháng Mười là ủy viên Ủy ban quân sự - cách mạng Pé-to-rô-grát. Sau cách mạng là thứ trưởng Bộ dân ủy lao động. Năm 1918 là chủ tịch Ban chấp hành Xô-viết tỉnh Ni-giô-ni Nốp-gô-rốt, về sau là chủ tịch Ban chấp hành Xô-viết tỉnh Xa-ra-tốp. Từ năm 1919 đến năm 1921 là trưởng ban chính trị của Quân đoàn 13 và Quân đoàn 14. Sau khi nội chiến kết thúc đã giữ vững vị lãnh đạo trong công tác đảng, công tác công đoàn và công tác xô-viết. Năm 1927 đã bị Đại hội XV Đảng

cộng sản (b) toàn Liên-xô khai trừ khỏi đảng vì đã tích cực hoạt động trong phái đối lập của Tô-rốt-xki, năm 1928 đoàn chủ tịch Ban kiểm tra trung ương Đảng cộng sản (b) toàn Liên-xô đã phục hồi đảng tịch cho Phê-dô-róp. — 187 - 188.

Phê-dô-xé-ép, M. M. — chủ nhà in ở E-lát-ma thuộc tỉnh Tam-bốp. — 341 - 342.

Phi-li-mô-nóp, A. P. (sinh năm 1866) — từ tháng Mười 1917 đến tháng Mười một 1919 là thủ lĩnh quân sự của đội quân Cô-dắc ở Cu-ban. — 482.

Phô-ti-é-va, L. A. (sinh năm 1881) — đảng viên từ năm 1904. Từ năm 1918 là thư ký của Hội đồng bộ trưởng dân ủy và Hội đồng lao động và quốc phòng, đồng thời là thư ký của V. I. Lê-nin (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 44, tr. 790) — 71 - 72, 232 - 233, 236, 247, 344, 352 - 353, 354, 357.

Phra-pi-é (Frapié), Lê-ông (1863 - 1949) — nhà văn Pháp. — 254.

Phrên-xít (Francis), Đê-vít, R. (1850 - 1927) — đại sứ Mỹ ở Nga. Năm 1918 là nhân vật đứng đầu đoàn ngoại giao. — 31.

Phrô-lóp, A. I. (chết năm 1918) — đại biểu Đại hội I và II các Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ, cán bộ của Ủy ban quân sự - cách mạng Pé-to-rô-grát. Năm 1918 là ủy viên đặc biệt phụ trách khu Da-ca-xpien. Đã hy sinh ở Tuốc-ke-xtan trong một trận chiến đấu vào thời kỳ có cuộc nổi loạn của bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng. — 1.

Phrum-kin, M. I. (1878 - 1939) — đảng viên từ năm 1898. Làm công tác đảng ở Gô-men, Tam-bốp, Pé-téc-bua, Mát-xcơ-va và ở các thành phố khác. Năm 1917 làm việc ở đoàn chủ tịch Ban chấp hành Xô-viết tỉnh Cra-xnôi-ác-xcô, về sau ở Ôm-xcô, ở Xô-viết miền Tây Xi-bi-ri. Sau Cách mạng tháng Mười là ủy viên ban lãnh đạo Bộ dân ủy lương thực, thứ trưởng Bộ dân ủy lương thực (trước tháng Ba 1922). Năm 1920 là phó chủ tịch Ủy ban Cách mạng Xi-bi-ri. Về sau là thứ trưởng Bộ dân ủy ngoại thương, thứ trưởng Bộ dân ủy tài chính và giữ những chức vụ quan trọng khác. — 350, 366.

Phrun-dê, M. V. (Mi-khai-lóp) (1885 - 1925) — đảng viên từ năm 1904. Làm công tác cách mạng ở Pé-téc-bua, Mát-xcơ-va, I-va-nô-vô -

Vô-dơ-nê-xen-xcơ và ở các thành phố khác. Đã tích cực tham gia cuộc cách mạng 1905 - 1907 và cuộc Cách mạng tháng Mười. Sau Cách mạng tháng Mười là chủ tịch Ban chấp hành Xô-viết tỉnh I-vanô-vô - Vô-dơ-nê-xen-xcơ và Ban chấp hành đảng bộ tỉnh I-vanô-vô - Vô-dơ-nê-xen-xcơ Đảng cộng sản (b) Nga. Trong những năm nội chiến là tư lệnh quân đoàn, tư lệnh tập đoàn quân miền Nam thuộc mặt trận phía Đông, tư lệnh mặt trận phía Đông, mặt trận Tuốc-ke-xtan và mặt trận phía Nam (đánh quân Vran-ghen); sau khi nội chiến kết thúc là tư lệnh các đơn vị ở U-cra-i-na và ở Crưm, là phái viên của Hội đồng quân sự - cách mạng tại Cộng hoà xã hội chủ nghĩa xô-viết U-cra-i-na, Năm 1925 là chủ tịch Hội đồng quân sự - cách mạng nước Cộng hoà và bộ trưởng Bộ dân ủy quân sự và hàng hải. Từ năm 1921 là ủy viên Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) Nga, từ năm 1924 là ủy viên dự khuyết Bộ chính trị Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) Nga. — 411, 426 - 427, 466-467.

Phúc-xơ (Fuchs), *Ê-đu-a* (1870 - 1940) — nhà chính luận. Là thành viên của nhóm "Xpác-ta-cút", về sau là đảng viên Đảng cộng sản Đức. Năm 1929 rút ra khỏi Đảng cộng sản Đức, có quan điểm gần gũi với nhóm cơ hội chủ nghĩa hữu khuynh của Bran-lơ - Tan-hai-mơ. Từ năm 1933 sống lưu vong. — 301.

Pi-a-ta-cóp, G. L. (1890 - 1937) — đảng viên từ năm 1910.

Sau khi Chính quyền xô-viết được thiết lập ở U-cra-i-na, Pi-a-ta-cóp là ủy viên Hội đồng bộ trưởng dân ủy U-cra-i-na. Năm 1918 là một phần tử "cộng sản cánh tả". Tại Đại hội VIII của đảng đã đứng trong "phái đối lập quân sự" (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 35, tr. 656 - 657). — 47, 433, 434 - 435.

Pi-sông (Pichon), *Xtê-phan Giăng Ma-ri* (1857 - 1933) — nhà hoạt động chính trị và nhà ngoại giao của Pháp. Trong những năm 1917 - 1920 là bộ trưởng Bộ ngoại giao Pháp. — 506.

Plát-ten (Platten), *Phri-drích* (*Phri-txo*) (1883 - 1942) — đảng viên dân chủ - xã hội cánh tả Thụy-sĩ; trong những năm 1912-1918 là bí thư Đảng dân chủ - xã hội Thụy-sĩ. Năm 1919 đã tham gia thành lập Quốc tế cộng sản, ủy viên Thường vụ Quốc tế cộng sản. Đã cộng tác với tạp chí "Quốc tế cộng sản". Là một trong những người tổ chức ra Đảng cộng sản Thụy-sĩ (cũng xem cả V. I. Lê-

nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 27, tr. 597). — 117, 199.

Pô-crôp-xki, M. N. (1868 - 1932) — đảng viên từ năm 1905, nhà sử học.

Sau Cách mạng tháng Mười là chủ tịch Xô-viết Mát-xcơ-va. Từ năm 1918 là thứ trưởng Bộ dân ủy giáo dục của Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 34, tr. 718-719). — 240.

Pô-déc-no, B. P. (1882 - 1939) — đảng viên từ năm 1902. Làm công tác đảng ở Ni-giô-ni Nốp-gô-rốt, Min-xcơ, Vo-lô-gđa, Mát-xcơ-va. Trong những năm 1918-1919 là chính ủy ban tham mưu của quân khu Pe-tô-rô-grát, về sau là ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng của các mặt trận phía Tây, phía Đông và của Quân đoàn 5. Sau khi nội chiến kết thúc, Pô-déc-no giữ cương vị trọng trách trong công tác kinh tế và công tác đảng: làm chủ tịch Tổng cục công nghiệp dệt, bí thư Ban chấp hành đảng bộ miền Đông - Nam Đảng cộng sản (b) toàn Liên-xô, hiệu trưởng Trường đại học tổng hợp cộng sản Lê-nin-grát, bí thư Ban chấp hành đảng bộ tỉnh Lê-nin-grát. — 370, 444.

Pô-pô-va (*Ca-xpa-rô-va*), E. M. (1888 - 1963) — đã tham gia phong trào cách mạng từ năm 1903, đảng viên từ năm 1919. Trong những năm 1918 - 1922 là trưởng Ban nhà cửa thuộc Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga; về sau là phụ tá của chánh văn phòng và tổng thư ký của cơ quan đại diện của Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Da-cáp-ca-dơ trực thuộc Hội đồng bộ trưởng dân ủy Liên-xô, tổng thư ký đoàn chủ tịch Ủy ban kế hoạch nhà nước Liên-xô và v.v. — 24.

Pô-pô-vi-txo-kí, N. A. (sinh năm 1885) — cán bộ Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao; trước tháng Bảy 1918 là đảng viên xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả, về sau gia nhập Đảng cộng sản (b) Nga; năm 1923 đã mặc nhiên rút khỏi đảng. — 158.

Pô-pôp, I. Ph. (1886 - 1957) — đảng viên từ năm 1905 đến năm 1914, đã làm công tác viết sách báo. Sống lưu vong ở Bỉ. Năm 1918, sau khi trở về nước Nga xô-viết, đã được phái sang Thụy-sĩ làm đại diện thương mại (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 24, tr. 528; t. 48, tr. 505). — 116.

Pô-pôp, N. P. (1871 - 1917) — đại tá công binh, hôi tháng Bảy 1917 là phụ tá của trưởng ban nhà cửa ở Gi-tô-mia. Pô-pôp đã bị binh lính của tiểu đoàn cảm tử giết chết ở ga Sê-pê-tốp-ca vì bị tình nghi hoạt động tuyên truyền chủ nghĩa bôn-sê-vích. — 51.

Pô-pôp, P. I. (1872 - 1950) — nhà thống kê. Từ năm 1918 đã đứng đầu Cục thống kê trung ương. Đảng viên từ năm 1924 (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 42, tr. 679). — 191.

Pôt-ben-xki, V. N. (1887 - 1920) — đảng viên từ năm 1905.

Tháng Mười 1917 là ủy viên phụ trách bưu điện Mát-xcơ-va và tỉnh Mát-xcơ-va. Từ tháng Năm 1918 là bộ trưởng Bộ dân ủy bưu điện Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 35, tr. 659). — 126, 336, 454, 464.

Pôt-vôi-xki, N. I. (1880 - 1948) — đảng viên từ năm 1901.

Trong thời kỳ chuẩn bị và tiến hành cuộc khởi nghĩa vũ trang tháng Mười là chủ tịch Ủy ban quân sự - cách mạng Pê-tô-rô-grát. Sau Cách mạng tháng Mười là ủy viên Ủy ban quân sự và hàng hải, tư lệnh quân khu Pê-tô-rô-grát. Năm 1919 là bộ trưởng Bộ dân ủy quân sự và hàng hải của U-cra-i-na (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 35, tr. 659). — 12, 27, 42, 50, 51, 56-57, 160 - 161, 163, 375, 380, 386, 400 - 401, 408 - 409, 425, 433 - 434, 464 - 465, 474, 483 - 484, 513.

Pra-vđin, A. G. (1879 - 1943) — đảng viên từ năm 1899. Làm công tác đảng ở Ô-det-xa, Pê-téc-bua, Lu-gan-xcơ và ở những thành phố khác. Trong những năm 1912 - 1914 đã cộng tác với báo "Sự thật". Năm 1917 công tác ở U-ran. Sau Cách mạng tháng Mười là thứ trưởng Bộ dân ủy nội vụ. Từ năm 1923 giữ cương vị trọng trách khác trong công tác đảng và công tác xô-viết: ủy viên Ban kiểm tra trung ương, thứ trưởng Bộ dân ủy giao thông, chủ tịch Ban quản trị các tuyến đường sắt miền Bắc, trưởng đoàn vận tải thuộc Bộ dân ủy thanh tra công nông. — 141, 181.

Prai-xo' (Price), M. Phi-líp — nhà báo Anh; năm 1917 đã đến nước Nga với tư cách phóng viên báo "Người bảo vệ Man-se-xtô". Sau khi ở Nga về nước, đã viết một cuốn hồi ký về cách mạng Nga. Sau này đã gia nhập Đảng cộng sản Anh, nhưng về sau rút ra khỏi đảng và gia nhập Công đảng. — 209.

Pre-ô-bra-gien-xki, P. A. (sinh năm 1858) — nhà sư phạm; đã giảng dạy ở trường đạo Xa-ma-ra, tại trường thương mại Xa-ma-ra, trường trung học nữ của N. A. Khác-đi-na (1905 - 1916). Là một trong những người sáng lập ra Hội các trường đại học tổng hợp nhân dân ở Xa-ma-ra (1908). Từ năm 1911 làm việc trong tờ "Tin tức của Hội các trường đại học tổng hợp nhân dân Xa-ma-ra". Trong những năm 1917-1918 là ủy viên của "Ủy ban an ninh đặc biệt lâm thời" ở Xa-ma-ra. — 280.

Prô-cô-pi-ép. — 84, 93 - 94.

Prô-cô-phi-ép, A. N. (1886 - 1949) — đảng viên từ năm 1917. Năm 1918 là thư ký của Ủy ban đặc biệt ở Rốt-ni-ki thuộc tỉnh I-va-nô-vô - Vô-dô-nê-xen-xcơ. Từ năm 1919 đến năm 1926 làm việc trong các cơ quan của Ủy ban đặc biệt toàn Nga và Cục bảo vệ chính trị thống nhất nhà nước. Từ năm 1926 giữ chức vụ lãnh đạo trong ngành xây dựng. — 308, 311.

Pu-ru-sép — công nhân ở Pê-tô-rô-grát. — 373 - 374.

Puốc-vín (Puốc-vindh), P. G. — thủy thủ; tháng Chạp 1917 đã được phái đến Lát-vi-a để tổ chức các đội vũ trang; đầu năm 1918 là chính ủy các đội chiến đấu chống Ca-lê-đin; tháng Hai 1918 hy sinh ở Ta-gan-rô-gơ. — 28.

Q

Quy-bư-sép, V. V. (1888 - 1935) — đảng viên từ năm 1904.

Tháng Mười một 1917 là chủ tịch Ủy ban cách mạng Xa-ma-ra; về sau là chủ tịch Ban chấp hành Xô-viết tỉnh Xa-ma-ra. Trong những năm 1918 - 1919 là chính ủy và là ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng của tập đoàn quân miền Nam thuộc mặt trận phía Đông (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 44, tr. 793 - 794). — 73.

Quy-lo-man (Kühlmann), Rí-sa (1873 - 1948) — tháng Tám 1917 - tháng Bảy 1918 là bộ trưởng Bộ ngoại giao Đức; cầm đầu phái đoàn Đức trong cuộc đàm phán hoà bình ở Brét- Li-tốp-xcơ. Giữ lập trường chống xô-viết. — 144.

R

Ra-cóp-xki, Kh. G. (1873 - 1941) — từ đầu những năm 90 đã tham gia phong trào dân chủ - xã hội ở Bun-ga-ri, Ru-ma-ni, Thụy-sĩ, Pháp. Là đảng viên đảng bôn-sê-vích từ năm 1917.

Sau Cách mạng tháng Mười là chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy U-cra-i-na. Tại Đại hội VIII của Đảng cộng sản (b) Nga đã được bầu vào Ban chấp hành trung ương (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 38, tr. 615). — 54, 87, 122, 331, 342, 375, 380, 386 - 387, 390, 400, 407 - 408, 427, 429, 430, 432, 433 - 434, 435, 460 - 461, 464 - 465, 474, 508 - 509.

Ra-dech, C. B. (1885 - 1939) — đảng viên từ năm 1917. Sau Cách mạng tháng Mười đã làm việc ở Bộ dân ủy ngoại giao, là thư ký Ban chấp hành Quốc tế cộng sản. Năm 1918 là một phần tử «cộng sản cánh tả» (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 35, tr. 660-661). — 39 - 40, 103 - 106

Ra-di-sép, A. N. (1749 - 1802) — nhà văn xuất sắc của Nga, một nhà khai sáng mang tinh thần cách mạng (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 5, tr. 631). — 240.

Ra-khi-a, E. A. (1886 - 1936) — đảng viên từ năm 1903. Đã tích cực tham gia phong trào cách mạng ở Nga và ở Phần-lan. Trong những ngày tháng Bảy 1917 đã tích cực tham gia vào việc bí mật đưa V. I. Lê-nin sang Phần-lan để tránh sự truy nã của Chính phủ lâm thời và sau đó đưa Người trở về Nga hồi tháng Mười. Năm 1918 đã chỉ huy các đơn vị Cảnh vệ đỏ trong thời kỳ cách mạng công nhân ở Phần-lan. Năm 1919 đã chỉ huy các liên đội tác chiến đánh quân của I-u-đê-nich. — 35, 174.

Ra-men-xki, A. P. (1845 - 1924) — làm nghề dạy học ở Xim-biếc-xơ từ năm 1873 đến năm 1882; về sau là thanh tra các trường dân lập của khu Ô-ren-bua - Oóc-xơ và giám đốc các trường dân lập ở Péc-mơ. Từ năm 1917 là cán bộ khoa học của Phòng lưu trữ tỉnh Xim-biếc-xơ. — 346.

Ra-vich, X. N. (1879 - 1957) — nữ đảng viên từ năm 1903. Năm 1917 là ủy viên Ban chấp hành đảng bộ Pê-tơ-rô-grát Đảng công nhân dân chủ - xã hội (b) Nga. Sau Cách mạng tháng Mười làm công tác đảng và công tác xô-viết (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 9, 543). — 320.

Ra-xcôn-ni-cóp, Ph. Ph. (1892 - 1939) — đảng viên từ năm 1910.

Sau Cách mạng tháng Mười là thứ trưởng Bộ dân ủy hàng hải, ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng nước Cộng hòa, ủy viên

Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận phía Đông, tư lệnh Hạm đội Vô-ga - Ca-xpiên và Hạm đội Ban-tích. — 176 - 177, 188, 205, 290, 462.

Ráp-kin, G. M. (sinh năm 1884) — nhà bào chế ở Gio-lô-bin (tỉnh Gô-men). Năm 1922 hoặc 1923 đã sang Mỹ sống lưu vong. — 378, 422.

Rát-ten, N. I. (sinh năm 1875) — tướng của quân đội của chế độ cũ, sau Cách mạng tháng Mười đã đi theo Chính quyền xô-viết. Từ tháng Mười một 1917 đến năm 1925 là tổng tham mưu trưởng toàn Nga. Từ tháng Bảy 1920 đến tháng Mười 1925 là ủy viên Hội đồng đặc biệt bên cạnh Tổng tư lệnh và là ủy viên Hội đồng lập pháp trực thuộc Hội đồng quân sự - cách mạng. — 439.

Rát-sen-cô, I. I. (1874 - 1942) — đảng viên từ năm 1898.

Sau Cách mạng tháng Mười là một trong những người tổ chức và lãnh đạo nền công nghiệp than bùn của Liên-xô, năm 1918 là phó chủ tịch Tổng cục lâm nghiệp (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 44, tr. 795). — 289.

Rây-dôn. — 33.

Ren-kvi-xtô (Renqvist). — 274.

Ri-a-bi-nin. — 315.

Ri-den-cam-pho, G. C. (1886 - 1943) — giáo sư, trong những năm 1918-1919 là chủ tịch ban lãnh đạo và giám đốc kỹ thuật của Cục các công trình thủy lợi thuộc Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao, sau này làm công tác khoa học và công tác giảng dạy; trong những năm 1935-1941 là kỹ sư trưởng Cục quản lý công trình Võn-ga-Đôn; trong những năm 1941-1942 là ủy viên hội đồng kỹ thuật Bộ dân ủy tàu chạy đường sông của Liên-xô. — 286.

Rô-bin-xô (Robins), *Ray-mông* (1873 - 1945) — đại tá. Năm 1917 là ủy viên trong phái đoàn Hội chữ thập đỏ của Mỹ ở nước Nga. — 28, 88, 97 - 98.

Rô-den-hôn-txô, A. P. (1889 - 1938) — đảng viên từ năm 1905. Trong thời gian nổ ra Cách mạng tháng Mười là ủy viên Ủy ban quân sự - cách mạng Mát-xcơ-va. Trong những năm nội chiến là ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng của một số quân đoàn và mặt trận,

về sau làm công tác quân sự, ngoại giao và công tác xô-viết. Năm 1937 vì hoạt động chống đảng nên đã bị khai trừ khỏi đảng. — 436, 456 - 457.

Rô-den-phen-dơ, N. B. — hoạ sĩ. — 95.

Rô-ma-nôp — một trong số những thân nhân của Ni-cô-lai II. — 262.

Rô-ma-nôp, I. R. (1881 - 1919) — đã tham gia phong trào cách mạng từ năm 1898. Năm 1907 đã được bầu làm đại biểu Du-ma nhà nước II, trúng cử ở đoàn tuyển cử công nhân, sau khi Du-ma này bị giải tán, Rô-ma-nôp đã ra nước ngoài sống lưu vong. Tháng Sáu 1917 đã trở về Nga. Trong những ngày tháng Mười 1917, là chủ tịch Ủy ban quân sự - cách mạng Ni-giô-ni Nôp-gô-rốt. Từ tháng Mười một 1917 là chủ tịch Ban chấp hành Xô-viết tỉnh Ni-giô-ni Nôp-gô-rốt. — 188, 492.

Rô-súp-kin, C. — 67 - 68.

Rôp-po- tổng giám mục ở Mô-ghi-lép. — 335

Ru-ca-vi-sni-côp. — 341.

Ru-de, L. I. (1881 - 1959) — đảng viên từ năm 1899. Đã tích cực tham gia cuộc cách mạng năm 1905. Tháng Chạp 1917 là phó chủ tịch Ban chấp hành trung ương các Xô-viết thuộc mặt trận Ru-ma-ni, Hạm đội Hắc-hải và tỉnh Ô-dét-xa. Tháng Giêng 1918 là một trong những người lãnh đạo cuộc khởi nghĩa vũ trang ở Ô-dét-xa. Trong những năm 1918 - 1919 làm việc ở Bộ dân ủy lương thực, là chủ tịch ban lãnh đạo Tổng cục thực phẩm. Về sau giữ cương vị trọng trách trong công tác xô-viết, công tác khoa học và công tác giảng dạy. — 424.

Rút-du-tác, I-a. E. (1887 - 1938) — đảng viên từ năm 1905.

Sau Cách mạng tháng Mười giữ cương vị lãnh đạo trong công tác công đoàn, về sau là ủy viên đoàn chủ tịch Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao, chủ tịch Tổng cục vận tải đường thủy và Tổng cục công nghiệp dệt (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 42, tr. 680 - 681). — 396.

Ruy-lê (Rühle), Ốt-tô (sinh năm 1874) — đảng viên dân chủ - xã hội cánh tả Đức, nhà chính luận. Trong những năm chiến tranh đế quốc chủ nghĩa thế giới đã giữ lập trường quốc tế chủ nghĩa. Năm 1919 đã gia nhập Đảng cộng sản Đức (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 31, tr. 620). — 136.

Ru-côp, A. I. (1881 - 1938) — đảng viên từ năm 1899.

Trong những năm 1918 - 1921 là chủ tịch Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 35, tr. 662 - 663; t. 45, tr. 764 - 765). — 59, 85, 100, 110, 475.

S

Sa-đuốc-xcai-a, D. L. (sinh năm 1873) — nhà báo nữ, tham gia phong trào cách mạng từ năm 1905, hoạt động trong ban lãnh đạo của công đoàn công nhân kim khí ở Pê-tơ-rô-grát. Năm 1918 làm việc ở Ban lương thực Pê-tơ-rô-grát, sau đó làm việc ở nhiều cơ quan xô-viết và làm việc trong Quốc tế cộng sản. — 320.

Sau-mi-an, X. G. (1878 - 1918) — đảng viên từ năm 1900. Sau Cách mạng tháng Hai 1917 đã được bầu làm chủ tịch Xô-viết đại biểu công nhân Ba-cu. Tại Đại hội VI của Đảng công nhân dân chủ - xã hội (b) Nga đã được bầu làm ủy viên Ban chấp hành trung ương đảng. Sau Cách mạng tháng Mười là Ủy viên đặc trách lâm thời về các vấn đề Cáp-ca-dơ, chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Ba-cu và kiêm chức bộ trưởng Bộ dân ủy ngoại giao. Sau khi Công xã Ba-cu bị sụp đổ, hồi tháng Tám 1918, cùng với các nhà lãnh đạo khác, đã bị bắt và bị bọn can thiệp Anh — với sự giúp sức của bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng và bọn men-sê-vích — bắn chết ngày 20 tháng Chín 1918 trong số 26 bộ trưởng dân ủy Ba-cu (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 36, tr. 833 - 834). — 87 - 88, 96, 107, 118, 136 - 137, 143 - 144, 151 - 152, 166, 171, 172, 187.

Scô-lôp-xki, G. L. (1875 - 1937) — đảng viên từ năm 1898. Từ năm 1909 là một nhà hoạt động chính trị lưu vong, sống ở Thụy-sĩ. Trong những năm 1918-1925 làm công tác ngoại giao (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 48, tr. 526). — 117, 135, 147-148, 266.

Sê-lô-mô-vich, A. P. (1870 - 1948) — đảng viên từ năm 1894. Làm công tác đảng ở Pê-téc-bua, A-xtô-ra-khan, Ba-cu. Từ tháng Chạp 1917 là ủy viên ban lãnh đạo Bộ dân ủy giao thông, từ năm 1918 đến năm 1921 là thứ trưởng Bộ dân ủy giao thông; mùa thu 1918 được phái đến công tác ở U-ran. Về sau giữ cương vị trọng trách trong công tác ở Bộ dân ủy giao thông và Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao. — 287.

Sin-ga-rép, A. I. (1869 - 1918) — đảng viên dân chủ - lập hiến. Sau Cách mạng tháng Hai năm 1917 là bộ trưởng Bộ nông nghiệp của Chính phủ lâm thời tư sản khoá đầu và bộ trưởng Bộ tài chính của chính phủ này thuộc khoá thứ hai (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 17, tr. 631). — 34.

Sli-áp-ni-cóp, A. G. (1885 - 1937) — đảng viên từ năm 1901.

Sau Cách mạng tháng Mười là ủy viên Hội đồng bộ trưởng dân ủy, giữ chức bộ trưởng Bộ dân ủy lao động, về sau lãnh đạo Bộ dân ủy công thương nghiệp. Năm 1918 là ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận phía Nam, về sau là chủ tịch Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận Ca-xpién - Cáp-ca-dơ (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 36, tr. 834) — 20 - 21, 25, 70 - 71, 94, 100, 107 - 108, 109, 123, 126 - 127, 171 - 172, 278, 390 - 391, 337, 505 - 506.

Sli-khte, A. G. (1868 - 1940) — đảng viên từ năm 1891. Năm 1917 là ủy viên Ban chấp hành Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ Cra-xnôi-ác-xcô và ủy viên tỉnh ủy Cra-xnôi-ác-xcô Đảng công nhân dân chủ - xã hội (b) Nga. Sau Cách mạng tháng Mười là bộ trưởng Bộ dân ủy nông nghiệp, bộ trưởng Bộ dân ủy lương thực Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga, ủy viên đặc biệt phụ trách lương thực ở Xi-bi-ri, chủ tịch Ban chấp hành Xô-viết tỉnh Tam-bốp và giữ những cương vị quan trọng khác trong các cơ quan xô-viết. Năm 1919 là bộ trưởng Bộ dân ủy lương thực U-cra-i-na (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 42, tr. 682). — 5, 37, 141, 223, 352, 357, 460, 464 - 465, 474.

Smít, Ô. I-u. (1891 - 1956) — nhà bác học xô-viết xuất sắc, đảng viên từ năm 1918. Từ tháng Mười một 1917 là cục trưởng Cục trao đổi thực phẩm thuộc Bộ dân ủy lương thực, từ tháng Chín 1918 là ủy viên ban lãnh đạo Bộ dân ủy lương thực. Từ năm 1920 làm công tác nghiên cứu khoa học, công tác tổ chức và quản lý (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 42, tr. 682 - 683). — 350.

Smít, V. V. (1886 - 1940) — đảng viên từ năm 1905. Trong những năm 1918 - 1928 là thư ký Hội đồng trung ương các công đoàn toàn Nga, sau đó là bộ trưởng Bộ dân ủy lao động. Tại Đại hội VIII của Đảng cộng sản (b) Nga đã được bầu làm ủy viên dự khuyếtt Ban chấp hành trung ương đảng (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 44, tr. 799). — 356.

Sót-man, A. V. (1880 - 1939) — đảng viên từ năm 1899. Đã tích cực tham gia cuộc cách mạng 1905 - 1907 ở Pê-téc-bua và Ô-det-xa. Trong những năm 1911 - 1912 là ủy viên Ban chấp hành đảng bộ Hen-xinh-pho Đảng dân chủ - xã hội Phần-lan. Từ tháng Sáu 1917 là ủy viên Ban chấp hành đảng bộ khu Pê-tô-rô-grát; tháng Tám năm ấy, được Ban chấp hành trung ương giao nhiệm vụ, đã tổ chức chuyến đi của V. I. Lê-nin — lúc ấy đang trốn tránh sự truy nã của Chính phủ lâm thời — từ Ra-dơ-líp sang Phần-lan. Đã tích cực tham gia cuộc Cách mạng tháng Mười. Sau cách mạng giữ cương vị quan trọng trong công tác kinh tế, công tác xô-viết và công tác đảng (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 34, tr. 724). — 85.

Srai-đo, A. A. — đảng viên xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả, năm 1918 là thứ trưởng Bộ dân ủy tư pháp. Là ủy viên Ủy ban dự thảo hiến pháp của Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga. — 77.

Sto-rát-xơ (Strasser), *Giô-xíp* (sinh năm 1871) — nhà hoạt động chính trị của Áo, đảng viên dân chủ - xã hội cánh tả. Năm 1918 đã gia nhập Đảng cộng sản (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 48, tr. 526). — 270.

Sút-cô, C. I. (1884 - 1941) — đảng viên từ năm 1902. Năm 1917 là ủy viên Ban chấp hành đảng bộ Pê-tô-rô-grát Đảng công nhân dân chủ - xã hội (b) Nga, ủy viên Ban chấp hành Xô-viết Pê-tô-rô-grát. Sau Cách mạng tháng Mười đã giữ cương vị quan trọng trong các công tác chính trị - quân sự, ngoại giao, kinh tế và công tác xô-viết. — 67 - 68.

T

Ta-nê-ép, V. I. (1840 - 1921) — nhà hoạt động xã hội Nga, nhà xã hội chủ nghĩa, làm nghề luật sư; từ năm 1866 đã bảo chữa cho các tù binh chính trị trong một số vụ xử. Đã hoan nghênh cuộc cách mạng 1905 - 1907 và Cách mạng tháng Mười. — 510 - 511.

Tác-vít, X. A. (sinh năm 1889) — kỹ sư điện, năm 1918 là ủy viên ban lãnh đạo Tổng cục công nghiệp dầu mỏ; từ năm 1921 là phụ tá của cục trưởng Cục vận tải thuộc Tổng cục công nghiệp nhiên liệu. — 497.

Te - A-ru-chi-u-ni-an-txø, M. C. (1894 - 1961) — đảng viên từ tháng Ba 1917. Là ủy viên ban chấp hành các tổ chức quân sự trực thuộc Ban chấp hành Pê-tơ-rô-grát. Trong những ngày tháng Mười là ủy viên phụ trách kho vũ khí thuộc pháo đài Pê-tơ-rô-pa-vlốp-xcai-a. Trong những năm nội chiến đã chỉ huy các liên đội chiến đấu, đứng đầu Ban tham mưu cách mạng dã chiến phụ trách đấu tranh chống phản cách mạng. Từ năm 1924 làm công tác xô-viết và công tác sự phạm. — 41.

Tê-tê-rin, E. E. — ủy viên ủy ban nông dân nghèo tổng Péc-vi-ti-nô, huyện Tve, tỉnh Tve. Tháng Chạp 1918 đã bị gạt khỏi ủy ban nông dân nghèo vì trước kia là cảnh sát. — 297.

Toóc-ni-ai-nen (Torniainen), *Ê-đu-a* — đảng viên dân chủ - xã hội Phần-lan, nhà báo. Đã tham gia cuộc cách mạng công nhân ở Phần-lan năm 1918; sau khi cuộc cách mạng này thất bại đã sống ở Liên-xô. — 409.

Tô-cma-cóp, N. D. (1889 - 1956) — đảng viên từ năm 1917. Đã tham gia cuộc khởi nghĩa vũ trang tháng Mười ở Mát-xcô-va. Là ủy viên Ủy ban cách mạng và là ủy viên phụ trách huyện Đmi-tơ-rôp. Đã lãnh đạo việc trấn áp cuộc phiến loạn của bọn cu-lắc và bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng ở Rô-ga-tsép, huyện Đmi-tơ-rôp. Từ cuối năm 1918 công tác ở mặt trận phía Đông. Từ năm 1923 là phó chủ tịch Ban chấp hành Xô-viết huyện Đmi-tơ-rôp. Trong những năm 1926 - 1934 làm việc ở các cơ quan của Bộ dân ủy thanh tra công nông, về sau làm cán bộ chỉ đạo trong Xô-viết Mát-xcô-va, trong Ban chấp hành trung ương Tổ chức quốc tế cứu trợ những chiến sĩ cách mạng và trong hệ thống hợp tác xã công nghiệp. — 320 - 321.

Tôm-xki, M. P. (1880 - 1936) — đảng viên từ năm 1904.

Sau Cách mạng tháng Mười là chủ tịch Hội đồng công đoàn Mát-xcô-va. Từ năm 1919 là chủ tịch đoàn chủ tịch Hội đồng trung ương các công đoàn toàn Nga. Tại Đại hội VIII của đảng đã được bầu vào Ban chấp hành trung ương (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, t. 45, tr. 767 - 768). — 356.

Tor-rốt-xki (Brón-stanh), L. D. (1879 - 1940) — đảng viên Đảng công nhân dân chủ - xã hội Nga từ năm 1897, phái men-sê-vích. Tại Đại hội VI của Đảng công nhân dân chủ - xã hội (b) Nga đã được kết nạp — cùng với nhóm Tổ chức liên khu của những người dân chủ -

xã hội hợp nhất — vào đảng bôn-sê-vích, đã được bầu vào Ban chấp hành trung ương.

Sau Cách mạng tháng Mười là bộ trưởng Bộ dân ủy ngoại giao, bộ trưởng Bộ dân ủy quân sự và hàng hải, chủ tịch Hội đồng quân sự - cách mạng nước Cộng hoà, là ủy viên Bộ chính trị Ban chấp hành trung ương và ủy viên Ban chấp hành Quốc tế cộng sản. Năm 1918 là kẻ phản đối việc ký hòa ước Brét (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 45, tr. 768). — 28, 39, 108, 133, 159, 163, 183, 192, 194, 207, 234 - 235, 236, 244 - 246, 263, 275, 278, 289 - 290, 292, 293, 301, 312 - 313, 326, 329, 359, 393, 409, 415, 420, 424 - 425, 426, 434 - 435, 437, 438, 442, 446 - 447, 448, 449, 454, 462, 465, 469, 485, 504 - 505, 513.

To-ru-sơ, A. — từ tháng Năm 1918 là ủy viên quân sự đặc biệt huyện Ê-phrê-môp, tỉnh Tu-la. — 166.

Tséc-nư-sép. — 369.

Tsi-tsé-rin, G. V. (1872 - 1936) — đảng viên Đảng công nhân dân chủ - xã hội Nga từ năm 1905; trong thời kỳ thế lực phản động thống trị, Tsi-tsé-rin theo chủ nghĩa men-sê-vích, trong những năm chiến tranh để quốc chủ nghĩa thế giới là một người theo chủ nghĩa quốc tế; năm 1918 đã gia nhập Đảng cộng sản (b) Nga.

Từ năm 1918 đến năm 1930 là bộ trưởng Bộ dân ủy ngoại giao (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 37, tr. 825). — 49, 55, 61, 82, 84, 93, 99, 103 - 105, 114 - 116, 146 - 148, 208, 209, 247 - 249, 280, 301 - 303, 333, 335, 403 - 406, 443, 447, 451, 471.

Tsu-gi-nóp. — 372.

Tsu-gu-rin, I. D. (1883 - 1947) — công nhân Pê-tơ-rô-grát, đảng viên từ năm 1902. Năm 1917 là bí thư Ban chấp hành đảng bộ khu Vư-boóc-gơ Đảng công nhân dân chủ - xã hội (b) Nga ở Pê-tơ-rô-grát. Năm 1918, được sự ủy nhiệm của V. I. Lê-nin, đã tổ chức đội lương thực đầu tiên của công nhân khu Vư-boóc-gơ, về sau là trưởng ban chính trị Quân đoàn 5. Năm 1919 là ủy viên đoàn chủ tịch và chánh thư ký của Ủy ban đặc biệt toàn Nga. Từ năm 1920 làm công tác kinh tế: chủ tịch ban quản trị của "Công ty than Xi-bi-ri", giám đốc Nhà máy đóng tàu miền Bắc, giám đốc nhà máy "Dụng cụ điện". — 170, 234 - 235.

Tuốc-Jô, X. X. (1889 - 1942) — đảng viên từ năm 1905. Làm công tác đảng ở Lát-vi-a. Sau Cách mạng tháng Mười là chủ tịch Ban chấp hành Rô-xtốp - Na-khi-tsê-van, ủy viên Ban chấp hành Xô-viết tỉnh Đôn; từ tháng Bảy 1918 là phó chủ tịch Ban chấp hành đảng bộ tỉnh Pen-da và chủ tịch Ban chấp hành Xô-viết tỉnh. Sau khi nội chiến kết thúc đã giữ cương vị trọng trách trong công tác đảng và công tác xô-viết. — 220.

Txê-kha-nóp-xki, X. È. — 349.

Txết-kin (Zetkin), *Cla-ra* (1857 - 1933) — nhà hoạt động xuất sắc của phong trào công nhân và cộng sản của Đức và quốc tế. Năm 1916 gia nhập nhóm "Quốc tế", chẳng bao lâu sau nhóm này đổi tên thành nhóm "Xpác-ta-cút", về sau đổi tên thành "Liên minh Xpác-ta-cút". Là một trong những người sáng lập ra Đảng cộng sản Đức (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 37, tr. 826). — 169 - 170, 240 - 241.

Txi-u-ru-pa, A. D. (1870 - 1928) — đảng viên từ năm 1898.

Sau Cách mạng tháng Mười là thứ trưởng, và từ đầu năm 1918 là bộ trưởng Bộ dân ủy lương thực. Từ cuối năm 1921 là phó chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy và Hội đồng lao động và quốc phòng (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 38, tr. 619 - 620) — 76 - 77, 81 - 82, 89, 92, 94 - 95, 100 - 101, 102, 103, 108, 109, 113, 118 - 120, 123, 124, 125, 127, 128 - 129, 131, 133, 134 - 135, 141 - 142, 175, 180 - 182, 184, 191 - 192, 200, 218, 232, 233, 324, 344, 348, 350, 366 - 367, 394, 413, 416, 475.

Txíp-txi-vát-dé, I. V. (I-li-a) (1881 - 1941) — đảng viên từ năm 1903. Làm công tác đảng ở Ba-tum, Ti-phlít, Mát-xcơ-va. Từ mùa xuân 1917 đến năm 1920 là ủy viên đảng ủy Mát-xcơ-va. Trong những ngày tháng Mười là ủy viên Ủy ban quân sự - cách mạng Da-mô-xcơ-vô-rê-tsi-ê. Sau Cách mạng tháng Mười là chủ tịch ủy ban điều tra và phó chủ tịch Toà án cách mạng Mát-xcơ-va. Từ năm 1917 đến năm 1921 là ủy viên Xô-viết Mát-xcơ-va, và là ủy viên đoàn chủ tịch Xô-viết này. Trong những năm 1921-1922 là chánh văn phòng Hội đồng bộ trưởng dân ủy của Gru-di-a. Từ cuối năm 1922 giữ cương vị lãnh đạo trong công tác kinh tế ở Mát-xcơ-va: phụ trách các công trình phục vụ công cộng Mát-xcơ-va, trưởng chi nhánh Mát-xcơ-va của Phòng kỹ thuật đặc biệt, giám đốc nhà máy "Ô-xtéch-bi-u-rô". — 402.

Txo-vết-cóp. — 296.

U

U-li-a-nóp, I. I. (1884 - 1946) — đảng viên từ năm 1911. Làm công tác đảng ở U-ran-xcơ và Xa-ra-tốp. Sau Cách mạng tháng Mười là ủy viên Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga trong một số khoá, chủ tịch Ủy ban cách mạng tỉnh U-ran-xcơ (trước tháng Năm 1919), về sau giữ cương vị lãnh đạo trong công tác quản lý - kinh tế: phái viên của Tổng cục công nghiệp đánh cá ở Kéc-tsơ, I-va-nô-vô - Vô-do-nê-xen-xcơ, phái viên của Công ty thương mại xuất nhập khẩu nhà nước ở Pê-tô-rô-da-vốt-xcơ và Xa-ra-tốp. — 468.

U-li-a-nóp, V. I. — xem Lê-nin, V. I.

U-ri-txo-ki, M. X. (1873 - 1918) — đảng viên từ năm 1917. Tại Đại hội VI đã được bầu vào Ban chấp hành trung ương. Dã tích cực tham gia Cách mạng tháng Mười: là ủy viên của Trung tâm quân sự - cách mạng về lãnh đạo khởi nghĩa. Ngày 23 tháng Mười một (ngày 6 tháng Chạp) 1917 đã được cử làm ủy viên phụ trách "Ủy ban toàn Nga về bầu cử Quốc hội lập hiến", ủy ban được tổ chức ngày 1 (14) tháng Tám 1917 (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 36, tr. 837). — 16.

Ua-ban. — 59 - 60.

Uyn-li-am (Williams), *An-bóc Rít* (1883 - 1962) — nhà chính luận và nhà báo Mỹ. Mùa hè 1917 đã đến Nga; đã chứng kiến và tham gia Cách mạng tháng Mười, tham gia cuộc đánh chiếm Cung điện mùa Đông. Tháng Giêng 1918 với sự giúp đỡ của V. I. Lê-nin, đã thành lập đội quân quốc tế bảo vệ Chính quyền xô-viết; đã chiến đấu trên các mặt trận trong thời kỳ nội chiến. Đã nhiều lần thăm Liên-xô; chiến sĩ đấu tranh cho hoà bình và cho chủ nghĩa xã hội. — 113.

Uyn-xon (Wilson), *Vu-đrô* (1856 - 1924) — tổng thống Mỹ trong những năm 1913 - 1920. Là một trong những kẻ tổ chức cuộc can thiệp vũ trang của các cường quốc để quốc chủ nghĩa chống nước Nga xô-viết (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 22, tr. 528) — 28, 248, 329, 403, 404.

V

Va-txé-tít, I. I. (1873 - 1938) — đại tá của quân đội của chế độ cũ, sau Cách mạng tháng Mười đã đi theo Chính quyền xô-viết. Đã tham gia trấn áp cuộc phế loạn của bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả ở Mát-xcơ-va với chức vụ sư trưởng sư đoàn bộ binh Lát-via. Sau này là tư lệnh mặt trận phía Đông. Tháng Chín 1918 - tháng Bảy 1919 là tổng tư lệnh các lực lượng vũ trang Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 37, tr. 827). — 176, 207 - 208, 260, 275, 292, 312 - 313, 326, 329, 338, 379, 392 - 394, 396, 440, 478, 500, 503, 504.

Va-xin-tsen-cô, X. Ph. (1884 - 1937) — đảng viên từ năm 1901. Làm công tác đảng ở Rô-xtốp, Iéc-cút-xcơ. Năm 1917 là chủ tịch đảng ủy Rô-xtốp - Na-khi-tsê-van Đảng công nhân dân chủ - xã hội (b) Nga. Hồi đầu năm 1918 là ủy viên khu ủy khu mỏ Đô-ne-txơ - Cri-vôi Rô-i-gơ đảng bôn-sê-vích và tham gia chính phủ nước Cộng hoà Đô-ne-txơ - Cri-vôi Rô-i-gơ, giữ chức vụ ủy viên phụ trách văn phòng. Từ năm 1921 làm công tác văn học - xuất bản ở Mát-xcơ-va. — 66.

Van-déc-ven-đơr (Vandervelde), *Ê-mi-lơ* (1866 - 1938) — thủ lĩnh Đảng công nhân Bỉ, chủ tịch Cục quốc tế xã hội chủ nghĩa của Quốc tế II, giữ lập trường cơ hội chủ nghĩa cực đoan. Có thái độ thù địch đối với Cách mạng tháng Mười, đã tích cực giúp vào cuộc can thiệp vũ trang chống lại nước Nga xô-viết (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 32, tr. 552 - 553). — 254.

Van-xơ — xem Hoóc-đôn, Héc-ta.

Vanh-béc, G. D. (1891 - 1946) — đảng viên từ năm 1906. Đã làm công tác đảng ở Ki-ép và ở Ô-đét-xa. Năm 1917 là chủ tịch ban lãnh đạo công đoàn công nhân kim khí ở Vư-boóc-gơ, thư ký ban quản trị trung ương Công đoàn công nhân kim khí. Sau Cách mạng tháng Mười là ủy viên đoàn chủ tịch Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao và giữ cương vị trọng trách trong công tác kinh tế và công tác công đoàn. — 110.

Vây-xo-brót, B. X. (1874 - 1942) — đảng viên từ năm 1904; là bác sĩ phẫu thuật chuyên nghiệp. Năm 1918 lãnh đạo phòng y tế của Xô-viết Da-mô-xcơ-vô-rê-tsi-ê thứ nhất và là ủy viên phụ trách các cơ quan chữa bệnh. Trong những năm 1919-1920 là chủ tịch Ủy

ban đặc biệt chống dịch bệnh ở mặt trận Tuốc-ke-xtan và mặt trận Tây - Nam. Từ năm 1922 là giáo sư Trường đại học y khoa Mát-xcơ-va số 2 và là bác sĩ trưởng Bệnh viện số 2 của thành phố. — 270-271.

Vê-đéc-ni-cóp, A. X. (1880 - 1919) — đảng viên từ năm 1897.

Năm 1918 là ủy viên phụ trách các nhà máy Vực-xa và Cu-lê-ba-ki, tỉnh Ni-giô-ni Nốp-gô-rốt (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 31, tr. 595). — 112 - 113.

Vê-li-tsô-ki-na (*Bôn-tsô - Bru-ê-vích*), *V. M.* (1868 - 1918) — đảng viên từ năm 1903.

Sau Cách mạng tháng Mười đã lãnh đạo hội đồng y tế học đường của Bộ dân ủy giáo dục, năm 1918 là ủy viên ban lãnh đạo Bộ dân ủy y tế (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 48, tr. 467 - 468). — 81, 246.

Vê-ra Mi-khai-lóp-na — xem *Vê-li-tsô-ki-na*, *V. M.*

Vi-cơr (Wiik), *Các-lo Ha-ran* (1883 - 1946) — đảng viên dân chủ - xã hội Phần-lan. Trong thời kỳ nổ ra cuộc cách mạng công nhân năm 1918 ở Phần-lan, đã tham gia chính phủ cách mạng — Hội đồng đại biểu toàn quyền của nhân dân (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 34, tr. 728-729; t. 35, tr. 668). — 48.

Vi-nô-gra-đôp, N. D. (sinh năm 1885) — kiến trúc sư. Từ tháng Năm 1918 là trợ lý của bộ trưởng Bộ dân ủy tài sản nước Cộng hoà, là cán bộ chịu trách nhiệm theo dõi thi hành sắc lệnh "Về các đài kỷ niệm của nước Cộng hoà" do Hội đồng bộ trưởng dân ủy thông qua ngày 12 tháng Tư 1918. Từ tháng Tám 1918 làm việc ở Xô-viết phụ trách gìn giữ các di tích nghệ thuật và di tích cổ Mát-xcơ-va, về sau là cán bộ của Viện bảo tàng kiến trúc Nga. — 159, 240, 250.

Vi-nô-gra-đôp, P. Ph. (1890 - 1918) — công nhân nhà máy sản xuất vũ khí Xê-xtô-rết-xcơ. Tham gia phong trào cách mạng hồi 1905; năm 1917 đã tham gia đánh chiếm Cung điện mùa Đông. Tháng Hai 1918 được phái đến Ác-khan-ghen-xcơ để tổ chức việc giúp đỡ lương thực cho Pé-tô-rô-grát; được bầu làm phó chủ tịch Ban chấp hành Xô-viết tỉnh Ác-khan-ghen-xcơ. Tháng Tám 1918 đã thành lập và chỉ huy Hạm đội Bắc - Đô-vi-na. Đã hy sinh anh dũng trong chiến đấu để bảo vệ Cốt-la-xơ. — 81 - 82.

Vi-snép-xki, Ph. N — năm 1918 là chủ tịch đoàn chủ tịch liên hợp các Xô-viết đại biểu công nhân, nông dân và binh sĩ ở Rô-xtốp (tỉnh I-a-rô-xláp), ủy viên phụ trách văn phòng, hành chính và toà án của Xô-viết Rô-xtốp; năm 1919 là ủy viên phụ trách lương thực huyện ở Rô-xtốp. — 359 - 360.

Vim-hem II (Hô-hen-txôn-léc) (1859 - 1941) — hoàng đế Đức và vua nước Phổ (1888 - 1918). — 245, 269.

Vin-mi (Wilmi), Ốt-tó (1881 - 1938) — đảng viên cộng sản Phần-lan; từ năm 1898 là đảng viên Đảng công nhân Phần-lan, từ năm 1903 là đảng viên Đảng công nhân dân chủ - xã hội Phần-lan. Đã tham gia cuộc cách mạng công nhân năm 1918 ở Phần-lan; là một trong những người sáng lập ra Đảng cộng sản Phần-lan, đã nhiều năm là ủy viên Ban chấp hành trung ương của đảng này. Sau khi cách mạng Phần-lan thất bại, đã sống ở Liên-xô, giữ cương vị trọng trách trong công tác đảng và công tác xô-viết. Đảng viên Đảng cộng sản (b) Nga từ năm 1918. — 410.

Vin-ní-tsen-cô, V. C. (1880 - 1951) — nhà văn U-cra-i-na. Là một trong những kẻ tổ chức và thủ lĩnh của Ra-đa trung ương U-cra-i-na phản cách mạng, về sau đã cùng Pết-li-u-ra cầm đầu Hội đồng chấp chính — một thứ chính phủ dân tộc chủ nghĩa của U-cra-i-na trong những năm 1918-1919 (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 35, tr. 668 - 669). — 66.

Vla-dí-mia-xki, M. Ph. (1874 - 1951) — đảng viên từ năm 1895.

Sau Cách mạng tháng Mười là chủ tịch Hội đồng các Đu-ma khu ở Mát-xcơ-va, ủy viên đoàn chủ tịch Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga, thứ trưởng Bộ dân ủy nội vụ Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga. Tại Đại hội VII của Đảng cộng sản (b) Nga đã được bầu làm ủy viên Ban chấp hành trung ương, tại Đại hội VIII của Đảng cộng sản (b) Nga đã được bầu làm ủy viên dự khuyết Ban chấp hành trung ương (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 39, tr. 670 - 671). — 265.

Vla-dí-mi-róp (Sanh-phin-ken), M. C. (1879 - 1925) — đảng viên Đảng công nhân dân chủ - xã hội Nga từ năm 1903, đảng viên bôn-sê-vich. Năm 1911 đã ly khai với những người bôn-sê-vich. Tại Đại hội VI của Đảng công nhân dân chủ - xã hội (b) Nga đã cùng với nhóm Tổ chức liên khu của những người dân chủ - xã hội hợp nhất được kết nạp vào đảng bôn-sê-vich.

Sau Cách mạng tháng Mười đã làm việc tại sở quản lý lương thực thành phố Pê-tơ-rô-grát và ở Bộ dân ủy lương thực, năm 1919 là ủy viên quân sự đặc biệt phụ trách các tuyến đường sắt mặt trận phía Nam (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 35, tr. 669; tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 48, tr. 469). — 114, 296, 307, 326, 348.

Võ-lin, B. M. (1886 - 1957) — đảng viên từ năm 1904. Làm công tác đảng ở É-ca-tê-ri-nô-xláp, Bri-an-xcô, ở U-ran và ở Mát-xcơ-va. Trong những ngày tháng Mười 1917 là chủ tịch Ủy ban quân sự - cách mạng Da-mô-xcô-vô-rê-tsi-ê. Trong những năm 1918 - 1921 là chủ tịch Ban chấp hành Xô-viết ở Ô-ri-ôn, Cô-xtô-rô-ma, Khác-cốp, bí thư tỉnh ủy Bri-an-xcô Đảng cộng sản (b) Nga, thứ trưởng Bộ dân ủy nội vụ Cộng hoà xã hội chủ nghĩa xô-viết U-cra-i-na. Trong những năm về sau làm công tác báo chí và khoa học. — 282 - 283.

Võ-lô-dáć-xki, V. (Gôn-đô-stanh, M. M.) (1891 - 1918) — đảng viên từ năm 1917. Sau Cách mạng tháng Mười là ủy viên phụ trách các vấn đề báo chí, tuyên truyền cổ động, tổng biên tập "Báo đỏ" ở Pê-tơ-rô-grát. Ngày 20 tháng Sáu 1918 đã bị bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng phản bội giết hại (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 34, tr. 729). — 140.

Võ-lót-tsen-cô, N. G. (sinh năm 1862) — trung tướng của quân đội Nga hoàng. Từ tháng Chín 1917 là tư lệnh mặt trận Tây - Nam. — 10.

Võ-rô-bi-ép, V. A. (1896 - 1937) — đảng viên từ năm 1914. Sau Cách mạng tháng Hai 1917 là thư ký của đảng ủy bôn-sê-vich và của Xô-viết đại biểu công nhân ở Ne-vi-an-xcô. Từ tháng Chín 1917 là tổng biên tập báo "Công nhân U-ran", ủy viên Ban chấp hành đảng bộ tỉnh và ủy viên Ban chấp hành Xô-viết tỉnh U-ran. Năm 1919 là tổng biên tập báo "Người cộng sản nông thôn" ở Vi-át-ca. Trong những năm 1920-1922 là cán bộ trong bộ máy của Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) Nga, ủy viên Cục U-ran thuộc Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) Nga. Năm 1927 Ban kiểm tra của đảng ủy Mát-xcơ-va và Ban kiểm tra trung ương của Đảng cộng sản (b) toàn Liên-xô ra quyết định khai trừ Võ-rô-bi-ép khỏi Đảng cộng sản (b) toàn Liên-xô về tội hoạt động bê phái, đến năm 1928 đã được khôi phục đảng tịch. — 20.

Võ-rô-sí-lóp, C. E. (1881 - 1969) — đảng viên từ năm 1903. Làm công tác đảng ở Lu-gan-xcô, Pê-téc-bua, Ba-cu, Txa-ri-txun. Năm 1917

là chủ tịch Xô-viết đại biểu công nhân thành phố Lu-gan-xcơ. Đã tích cực tham gia Cách mạng tháng Mười. Trong những năm 1918 - 1919 là tư lệnh mặt trận Txa-ri-txun, phó tư lệnh và ủy viên Hội đồng quân sự mặt trận phía Nam, tư lệnh Quân đoàn 10. Tháng Chạp 1918 là bộ trưởng Bộ dân ủy nội vụ U-cra-i-na, về sau là tư lệnh các đơn vị thuộc quân khu Khác-cốp, tư lệnh Quân đoàn 14 và tư lệnh mặt trận nội địa U-cra-i-na. Tại Đại hội VIII của Đảng cộng sản (b) Nga đã đứng về phía "phái đối lập quân sự". Trong những năm 1919-1921 là ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng và là một trong số những người tổ chức ra Quân đoàn kỵ binh số 1. Trong những năm 1921 - 1925 là tư lệnh quân khu Bắc Cáp-ca-dơ, sau đó là tư lệnh quân khu Mát-xcơ-va. Từ năm 1925 là bộ trưởng Bộ dân ủy quân sự và hàng hải và Chủ tịch Hội đồng quân sự - cách mạng Liên-xô. Trong những năm 1934 - 1940 là bộ trưởng Bộ dân ủy quốc phòng Liên-xô. Từ năm 1940 là phó Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy Liên-xô và Chủ tịch Ủy ban quốc phòng trực thuộc Hội đồng bộ trưởng dân ủy Liên-xô. Từ năm 1946 là phó Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng Liên-xô. Từ năm 1953 đến tháng Năm 1960 là Chủ tịch Đoàn chủ tịch Xô-viết tối cao Liên-xô. Từ năm 1921 là ủy viên Ban chấp hành trung ương đảng, trong những năm 1926 - 1952 là ủy viên Bộ chính trị Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) toàn Liên-xô, sau đó là ủy viên Đoàn chủ tịch Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản Liên-xô; là ủy viên Đoàn chủ tịch Xô-viết tối cao Liên-xô. — 263, 434 - 435, 438, 441.

Vô-ro-p-xki, V. V. (1871 - 1923) — đảng viên từ năm 1894.

Sau Cách mạng tháng Mười là đại diện toàn quyền của Cộng hoà Xô-viết tại các nước Xcan-di-na-vơ (1917 - 1919), tại Ý (1921 - 1923) (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản, lần thứ 5, t. 9, tr. 513 - 514). — 62, 200 - 201, 240 - 242, 247 - 248, 257, 482.

Vôn-cốp. — 283.

Vôn-cốp-xki, A. N. — ủy viên ban lãnh đạo Tổng cục lâm nghiệp năm 1918. — 289.

Vôn-nui, I-van (*Vla-di-mi-ro-p, I. E.*) (1885 - 1931) — nhà văn hiện thực Nga. Năm 1903 đã gia nhập Đảng xã hội chủ nghĩa - cách mạng. Năm 1908 vì mưu sát cảnh sát trưởng ở Mơ-txen-xcơ nên đã bị đày đến Xi-bi-ri, và từ đó đã trốn ra nước ngoài. Tại đảo Ca-pri đã gặp A. M. Goóc-ki, do chịu ảnh hưởng của Goóc-ki mà Vôn-

nui đã bắt đầu ly khai bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng. Năm 1917 trở về Nga, làm công tác văn học. — 371.

Vun-phrón, X. D. (1879 - 1932) — đảng viên từ năm 1902.

Trong thời kỳ nội chiến đã phụ trách công tác cung cấp cho Hồng quân ở các mặt trận; là ủy viên của Hội đồng bộ trưởng dân ủy Crưm, sau đó giữ chức vụ lãnh đạo trong công tác kinh tế (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 45, tr. 773). — 516 - 517.

X

Xa-jun (Sadoul), *Giắc-cơ* (1881 - 1956) — sĩ quan của quân đội Pháp, đảng viên Đảng xã hội chủ nghĩa. Năm 1917 đã được phái sang Nga với tư cách ủy viên trong phái đoàn quân sự Pháp. Do chịu ảnh hưởng của Cách mạng tháng Mười, Xa-jun đã tán thành các tư tưởng cộng sản chủ nghĩa, gia nhập phân bộ Pháp của Đảng cộng sản (b) Nga và tình nguyện gia nhập Hồng quân. Đã tiến hành tuyên truyền cách mạng trong các binh sĩ Pháp chiếm đóng miền Nam U-cra-i-na. Đã tham dự Đại hội I và Đại hội II Quốc tế cộng sản. Vì hoạt động cách mạng nên đã bị toà án quân sự Pháp kết án tử hình (vắng mặt), nhưng sau khi trở về Pháp (1924) đã được trả án. Trong những năm về sau đã tích cực đấu tranh cho hòa bình và hữu nghị giữa các dân tộc. — 335 - 336.

Xa-na-ép, M. I. (1894 - 1938) — đảng viên từ năm 1918. Từ tháng Năm 1918 đến tháng Ba 1919 là chủ tịch Ban chấp hành đảng bộ Đảng cộng sản (b) Nga huyện Xéc-ga-tsơ, tỉnh Ni-giô-ni Nốp-gô-rốt, và ủy viên Ban chấp hành Xô-viết huyện Xéc-ga-tsơ; về sau là trưởng ban chính trị của Bộ đội an ninh đối nội nước Cộng hoà U-cra-i-na và giữ những cương vị khác trong công tác đảng và công tác Xô-viết. — 239.

Xa-prô-nôp, T. V. (1887 - 1939) — đảng viên từ năm 1912.

Trong những năm 1918 - 1919 là chủ tịch Ban chấp hành Xô-viết Mát-xcơ-va, trong những năm 1919 - 1920 là chủ tịch Ủy ban cách mạng tỉnh Khác-cốp (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 39, tr. 672). — 89.

Xa-vê-li-ép, M. A. (1884 - 1939) — đảng viên từ năm 1903. Năm 1917 phụ trách ban biên tập Cơ quan ngôn luận trung ương của đảng là tờ "Con đường công nhân", về sau là tờ "Sự thật". Sau Cách mạng

tháng Mười đã tham gia tổ chức Hội đồng kinh tế tối cao, là ủy viên Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao. Năm 1919 là tổng biên tập tạp chí "Người cộng sản" – Cơ quan ngôn luận trung ương của Đảng cộng sản (b) U-cra-i-na (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 48, tr. 511). – 7-8.

Xác-xơ, X. È. (sinh năm 1889) – đảng viên từ năm 1917 đến năm 1932. Năm 1918 là ủy viên ban lãnh đạo Bộ dân ủy hàng hải, về sau là ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng của mặt trận Ca-xpiê - Cáp-ca-dơ và tư lệnh Hạm đội A-xtô-ra-khan - Ca-xpiê. Trong những năm 1919-1921 là ủy viên đặc nhiệm bên cạnh Văn phòng Bộ dân ủy hàng hải. Trong những năm về sau đã làm việc ở Tổng cục vận tải đường thủy. – 271 - 272.

Xam-me, I. A. (1870 - 1921) – đảng viên dân chủ - xã hội, đảng viên bôn-sê-vich; tham gia phong trào cách mạng từ năm 1897.

Sau Cách mạng tháng Mười, Xam-me làm công tác kinh tế ở Vô-lô-gđa; từ năm 1919 đã làm việc ở Liên hiệp trung ương các hợp tác xã tiêu dùng (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 20, tr. 551). – 180.

Xát-côp. – 274.

Xcô-rô-pát-ki, P. P. (1873 - 1945) – một viên tướng của quân đội Nga hoàng, đại địa chủ ở các tỉnh Tséc-ni-gốp và Pôn-ta-va. Từ cuối tháng Tư đến tháng Chạp 1918 là ghết-man của U-cra-i-na, là tay sai của đế quốc Đức. – 334.

Xco-li-an-xki, E. M. (1892 - 1925) – đảng viên từ năm 1913.

Sau Cách mạng tháng Mười là ủy viên ban lãnh đạo Bộ dân ủy quân sự. Từ tháng Chín 1918 đến năm 1924 là thứ trưởng Bộ dân ủy quân sự và phó chủ tịch Hội đồng quân sự - cách mạng của nước Cộng hoà (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 45, tr. 773 - 774). – 200 - 201, 210, 276, 278, 293, 330 - 331, 336, 362, 381 - 382, 383, 388, 396, 419, 421, 425, 438, 439, 440, 446, 452, 455, 456, 457 - 458, 468, 472, 478.

Xco-rúp-nich, N. A. (1872 - 1933) – đảng viên từ năm 1897. Làm công tác đảng ở Cuốc-xcơ, È-ca-tè-ri-nô-xláp, Pê-téc-bua, Xa-ra-tôp, Ô-det-xa và ở các thành phố khác. Năm 1917 là thư ký Hội đồng trung ương các ủy ban công xưởng - nhà máy ở Pê-tô-rô-grát, ủy viên Ban chấp hành trung ương các Xô-viết khoá thứ nhất. Đã

tích cực tham gia cuộc khởi nghĩa vũ trang tháng Mười. Sau Cách mạng tháng Mười đã giữ cương vị trọng trách trong công tác đảng và công tác xô-viết ở U-cra-i-na: bộ trưởng Bộ dân ủy nội vụ Cộng hoà xã hội chủ nghĩa xô-viết U-cra-i-na, ủy viên Đoàn chủ tịch Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn U-cra-i-na, ủy viên Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) U-cra-i-na, phái viên của Hội đồng quốc phòng U-cra-i-na, bộ trưởng Bộ dân ủy giáo dục của Cộng hoà xã hội chủ nghĩa xô-viết U-cra-i-na. – 58.

Xco-voóc-txôp, E. X. – ủy viên ủy ban nông dân nghèo tổng Péc-vi-ti-nô, huyện Tve, trong những năm 1918 - 1919. Năm 1919 bị khai trừ khỏi Đảng cộng sản (b) Nga. – 297.

Xê-ra-ti (Serrati), *Giát-sin-cô Mê-nốt-ti* (1872 - 1926) – nhà hoạt động nổi tiếng của phong trào công nhân Ý, một trong những người lãnh đạo Đảng xã hội chủ nghĩa Ý. Trong những năm 1915-1923 là giám đốc báo "Avanti!" ("Tiến lên") – cơ quan ngôn luận trung ương của Đảng xã hội chủ nghĩa. Sau khi Quốc tế cộng sản được thành lập, đã đòi Đảng xã hội chủ nghĩa Ý phải gia nhập Quốc tế cộng sản. Tại Đại hội II của Quốc tế cộng sản, Xe-ra-ti đã dẫn đầu đoàn đại biểu Ý, đã chống lại chủ trương đoạn tuyệt vô điều kiện với bọn cải lương chủ nghĩa. Về sau đã khắc phục những sai lầm có tính chất phái gián của mình và đến năm 1924, cùng với phái "Quốc tế III", gia nhập Đảng cộng sản Ý và đã làm việc cho đảng đến cuối đời. – 285.

Xéc-gô – xem Oóc-đgiô-ni-kít-dê, G. C.

Xê-ma-scô, A. I-a. – năm 1918 là ủy viên quân sự quân khu Ô-ri-ôn. – 211.

Xê-mê-nôp. – 369.

Xê-men-nich. – 15.

Xê-re-bri-a-côp, L. P. (1888 - 1937) – đảng viên từ năm 1905.

Sau Cách mạng tháng Mười là ủy viên tỉnh ủy Mát-xcô-va, bí thư Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) Nga và thư ký Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 42, tr. 698). – 416.

Xê-re-brôp-xki, A. P. (1884 - 1938) — đảng viên từ năm 1903.

Từ năm 1918 là phó chủ tịch Ủy ban đặc biệt về cung cấp cho Hồng quân, về sau là thứ trưởng Bộ dân ủy giao thông, phụ trách quân nhu của mặt trận U-cra-i-na (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 45, tr. 775). — 513.

Xê-re-đa, X. P. (1871 - 1933) — đảng viên từ năm 1903.

Trong những năm 1918-1921, là bộ trưởng Bộ dân ủy nông nghiệp Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 36, tr. 839 - 840). — 76, 78, 164, 201, 204, 205, 223 - 224, 225 - 226, 233 - 234, 308, 365, 366 - 367, 415.

Xi-dô-ren-cô, X. M. — là thủy thủ. Hồi tháng Mười một năm 1917 đã được cử đến tỉnh È-ni-xây-xcơ để phân phát các tài liệu cổ động. — 64.

Xi-ni-txun — năm 1919 là ủy viên phụ trách tổng La-din-ca, tỉnh Ca-luga. — 510.

Xlu-txo-ki, A. I. (chết năm 1918) — tham gia phong trào cách mạng từ năm 1905. Năm 1917 là cán bộ tổ chức của đảng ở nhà máy Ô-bu-khổp tại Pê-tô-rô-grát. Đã tích cực tham gia cuộc khởi nghĩa vũ trang hồi tháng Mười. Tại Đại hội II các Xô-viết toàn Nga đã được bầu làm ủy viên Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga. Từ tháng Ba 1918 là chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy nước Cộng hoà xô-viết Ta-vri-đa (Crưm). Đã bị bọn bạch vệ xử bắn. — 66.

Xlu-vít, M. V. (sinh năm 1888) — đảng viên xã hội chủ nghĩa- cách mạng, từ năm 1917 là đảng viên xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả; sĩ quan quân đội cũ, sau Cách mạng tháng Mười đã đi theo Chính quyền xô-viết. Từ tháng Mười một 1918 là đảng viên Đảng cộng sản (b) Nga. Năm 1918 là sư đoàn trưởng, năm 1919 là tư lệnh Quân đoàn 15, về sau là sư đoàn trưởng sư đoàn bộ binh số 56. — 160.

Xmiéc-nôp, A. M. (sinh năm 1887) — trong những năm 1917-1918 là ủy viên ủy ban dân cảnh và ủy ban pháp lý của Đu-ma thành phố Xa-ma-ra, đại biểu cho bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng; tháng Sáu 1918 đã được bầu làm thị trưởng Xa-ma-ra. — 329-330.

Xmiéc-nôp, A. P. (1877 - 1938) — đảng viên từ năm 1896. Làm công tác đảng ở Tve và Pê-tô-rô-grát. Sau Cách mạng tháng Mười là thứ

trưởng Bộ dân ủy nội vụ; năm 1918 là phái viên của Hội đồng bộ trưởng dân ủy ở tỉnh Xa-ra-tốp phụ trách thu mua, chuyển vận lúa mì và các loại lương thực khác. Trong những năm 1919-1922 là thứ trưởng Bộ dân ủy lương thực. Trong những năm về sau là thứ trưởng rồi bộ trưởng Bộ dân ủy nông nghiệp, phó chủ tịch Hội đồng bộ trưởng dân ủy nước Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga, bí thư Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) toàn Liên-xô, ủy viên Đoàn chủ tịch Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao Liên-xô, chủ tịch Hội đồng liên bang về các vấn đề quản lý kinh tế công cộng thuộc Ban chấp hành trung ương các Xô-viết Liên-xô và làm các công tác khác. — 121, 143, 192, 224, 225, 237 - 238.

Xmiéc-nôp, I. N. (1881 - 1936) — đảng viên từ năm 1899.

Trong những năm 1918-1919 là ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng của Quân đoàn 5 thuộc mặt trận phía Đông, về sau là chủ tịch Ủy ban cách mạng Xi-bi-ri. Tại Đại hội VIII của đảng đã được bầu làm ủy viên dự khuyết Ban chấp hành trung ương đảng (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 44, tr. 805). — 410, 436, 456 - 457.

Xmin-ga, I. T. (1892 - 1938) — đảng viên từ năm 1907.

Sau Cách mạng tháng Mười là phái viên của Hội đồng bộ trưởng dân ủy Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga ở Phần-lan, ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng nước Cộng hoà, phó chủ tịch Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao. Tại Đại hội VII và Đại hội VIII của đảng đã được bầu vào Ban chấp hành trung ương đảng (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 32, tr. 575 - 576). — 161, 373 - 374, 414, 450, 472.

Xô-bô-lép. — 231.

Xô-côn-ni-côp (Brin-li-an-tô), G. I-a. (1888 - 1939) — đảng viên từ năm 1905.

Sau Cách mạng tháng Mười làm công tác ngoại giao và công tác quân sự. Tại Đại hội VII của Đảng cộng sản (b) Nga đã được bầu vào Ban chấp hành trung ương đảng; là ủy viên trong phái đoàn xô-viết đàm phán ký kết hòa ước Brét. Về sau đã tham gia những cuộc đàm phán với Đức về các vấn đề kinh tế. Từ tháng Chạp 1918 là ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng mặt trận phía Nam (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcơ-va, t. 34, tr. 732; t. 45, tr. 776). — 61, 114 - 115,

376, 380, 384 - 385, 406, 414, 417, 419 - 420, 423 - 424, 425, 428, 453, 454.

Xô-lô-vi-ép. — 24 - 25.

Xô-lô-vi-ép, N. I. (1870 - 1974) — đảng viên từ năm 1900. Làm công tác đảng ở Xa-ra-tốp, Xa-ma-ra, Ba-cu, Pê-téc-bua.

Sau Cách mạng tháng Mười là chủ tịch "Hội đồng đặc biệt về nhiên liệu", về sau là trưởng ban nhiên liệu trực thuộc Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao; năm 1919 là chủ tịch Tổng cục công nghiệp dầu mỏ. Trong những năm 1932-1936 cục trưởng Cục kiểm kê kinh tế quốc dân của Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga và phó chủ tịch Ủy ban kế hoạch nhà nước của Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga. — 118.

Xô-môp, Ô. I. (1869 - 1923) — bác sĩ, đảng viên từ năm 1904; là một trong những người tổ chức ra ngành y tế của Hồng quân. Từ tháng Tám 1918 đến tháng Mười 1919 là ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng của Quân đoàn 10 và Quân đoàn 13. Từ cuối năm 1919 đến tháng Tư 1920 là trưởng ban y tế tỉnh Péc-mơ. — 462 - 463.

Xô-ro-kin. — 369.

Xpi-ri-dô-nô-va, M. A. (1884-1941) — một trong những nhân vật tổ chức ra và thủ lĩnh Đảng xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả. Chống lại việc ký hòa ước Brét, đã tích cực tham gia cuộc phiến loạn phản cách mạng của bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả nổ ra hồi tháng Bảy 1918, sau khi cuộc phiến loạn bị dẹp tan, mụ ta vẫn tiếp tục hoạt động thù địch chống Chính quyền xô-viết (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 37, tr. 830). — 39, 90, 294.

Xpun-de, A. P. (1892 - 1962) — đảng viên từ năm 1909.

Sau Cách mạng tháng Mười là phó tổng giám đốc Ngân hàng nhà nước ở Pê-tô-rô-grát, về sau làm công tác đảng và công tác xô-viết ở nhiều thành phố (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 36, tr. 841). — 53, 75.

Xta-lin, I. V. (1879 - 1953) — đảng viên từ năm 1898. Từ năm 1912 là ủy viên Ban chấp hành trung ương đảng.

Sau Cách mạng tháng Mười là bộ trưởng Bộ dân ủy về các vấn đề dân tộc và đồng thời (từ tháng Ba 1919) là bộ trưởng Bộ dân ủy kiểm tra nhà nước, ủy viên Bộ chính trị Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) Nga. Trong thời kỳ nội chiến là phái viên

của Hội đồng bộ trưởng dân ủy phụ trách vấn đề lương thực ở miền Nam nước Nga, ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng của nước Cộng hoà và ủy viên Hội đồng quân sự - cách mạng của một số mặt trận (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 34, tr. 733). — 87, 108, 121, 122, 126, 144, 151 - 152, 166, 167 - 168, 187, 247, 313, 416, 421, 431 - 432, 436 - 437, 439 - 440, 444 - 445, 449, 450 - 451, 455, 462, 467, 477, 489, 518.

Xta-xô-va, E. D. (1873 - 1966) — đảng viên từ năm 1898. Từ tháng Hai 1917 đến tháng Ba 1920 là bí thư Ban chấp hành trung ương đảng (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 48, tr. 517). — 164 - 165.

Xte-clôp, I-u. M. (1873 - 1941) — tham gia phong trào dân chủ - xã hội từ năm 1893. Sau Đại hội II của Đảng công nhân dân chủ - xã hội Nga là đảng viên bôn-sê-vích. Năm 1917 đã giữ lập trường "chủ nghĩa vệ quốc cách mạng", về sau chuyển sang lập trường của những người bôn-sê-vích.

Sau Cách mạng tháng Mười là tổng biên tập báo "Tin tức của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga", ủy viên Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 5, t. 19, tr. 589 - 590). — 161.

Xto-ri-ép-xki, C. C. (1885 - 1939) — đảng viên từ năm 1902. Làm công tác đảng ở Ri-ga, Vê-li-ki U-xti-u-go, Mát-xcô-va. Đã tích cực tham gia Cách mạng tháng Mười. Năm 1918 là ủy viên phụ trách lương thực ở Pê-tô-rô-grát. Trong những năm 1919-1921 phụ trách công tác cung cấp lương thực cho các mặt trận Đông - Nam, phía Tây, mặt trận Pê-tô-rô-grát và mặt trận Cáp-ca-dơ. Về sau giữ cương vị trọng trách trong công tác kinh tế và công tác xô-viết. — 283 - 284.

Xto-ru-vê, N. A. (1874 - 1943) — vợ của P. B. Xto-ru-vê và là con gái của nhà sư phạm A. I-a. Ghéc-đơ. Sau Cách mạng tháng Mười N. A. Xto-ru-vê đã ra nước ngoài sống lưu vong. — 313.

Xto-ru-vê, P. B. (1870 - 1944) — nhà kinh tế học và là nhà chính luận tư sản, một trong những thủ lĩnh của Đảng dân chủ - xã hội lập hiến.

Sau Cách mạng xã hội chủ nghĩa tháng Mười là kẻ thù đài cuồng chống Chính quyền xô-viết, tham gia chính phủ phản cách mạng của Vran-ghen, một phần tử bạch vệ lưu vong (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 1, tr. 801-802). — 313.

Xtu-tso-ca, P. I. (1865 - 1932) — đảng viên từ năm 1903.

Sau Cách mạng tháng Mười là bộ trưởng Bộ dân ủy tư pháp, trong những năm 1918-1919 là chủ tịch Chính phủ xô-viết ở Lát-via, về sau là thứ trưởng Bộ dân ủy tư pháp của Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 38, tr. 622 - 623). — 16, 343.

Xu-vô-rôp. — 36.

Xuốc-côp, P. I. (1876 - 1946) — đại biểu của công nhân tỉnh Cô-xtơ-rô-ma trong Đu-ma nhà nước III, ủy viên đảng đoàn dân chủ - xã hội. Sau Cách mạng tháng Mười làm việc trong một số cơ quan xô-viết. — 300, 305, 306, 311.

Xu-tin, P. P. (1870 - 1938) — viên tướng của quân đội cũ, sau Cách mạng tháng Mười đã đi theo Chính quyền xô-viết. Năm 1918 là chỉ huy một nhóm các đội quân ở vùng Bri-an-xcô, về sau là tư lệnh mặt trận phía Nam, trưởng Ban quân - chính thuộc Hội đồng quân sự - cách mạng nước Cộng hoà. Từ năm 1920 là đại diện quân sự của Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga tại Gru-di-a. Sau này là cán bộ giảng dạy của Viện hàn lâm quân sự Hồng quân công nông và làm công tác khoa học. — 98 - 99, 263.

Xvec-dlôp, I-a. M. (1885 - 1919) — đảng viên từ năm 1901. Từ năm 1912 là ủy viên Ban chấp hành trung ương. Trong những năm 1917 - 1919 đã lãnh đạo Ban bí thư Ban chấp hành trung ương đảng. Từ tháng Mười một 1917 là chủ tịch Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 35, tr. 674-675). — 5 - 6, 24, 29, 76, 123, 135, 190, 232, 243, 244 - 246, 248, 254, 260, 281, 294, 318, 348, 495.

Xvi-đéc-xkí, A. I. (1878 - 1933) — đảng viên từ năm 1899.

Sau Cách mạng tháng Mười là ủy viên ban lãnh đạo Bộ dân ủy lương thực, ủy viên ban lãnh đạo Bộ dân ủy kiểm tra công nông (cũng xem cả V. I. Lê-nin, Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mát-xcô-va, t. 39, tr. 675-676). — 125, 131, 280, 350, 352, 365, 366, 475.

B

Barbusse — xem Bác-buýt-xô, Hăng-ri.

F

Frapié — xem Phra-pi-ê, Lê-ông.

G

Gorter — xem Goóc-tơ, Héc-man.

J

Junius — xem Lúc-xăm-bua, Rô-da.

L

Labourbe — xem La-buốc-bơ, Gian-nơ Ma-ri.

Legien — xem Lê-ghin, Cálc-lơ.

Liebknecht — xem Liếp-néch, Cálc-lơ.

Longuet — xem Lông-ghê, Giăng.

Loti — xem Lô-ti, Pi-e.

M

Minor — xem Mai-no, Rô-bốc.

N

NN. — 199.

P

Peluso — xem Pê-lu-dô, Ét-môn-đô.

S

Strasser — xem Sto-rát-xô, Giô-xíp.

V

Vandervelde — xem Van-đéc-ven-đô, È-mi-lo.

MỤC LỤC VĂN ĐỀ*

A

A-déc-bai-gian — 128, 141, 153, 168, 200, 201, 209, 221, 235, 236, 256, 306, 456; Các phụ lục — 21.

B

Ba-ski-ri-a — 452, 467, 611, 623.

Ban chấp hành trung ương các Xô-viết toàn Nga — 91, 121, 472, 481.

Báo chí và các nhà xuất bản ở nước Nga xô-viết — 9, 328, 347, 410, 451, 464, 488, 515, 536, 607.

Bảo vệ tài sản công cộng, đấu tranh chống những hành động ăn cắp tài sản đó — 19, 27, 386.

Bản nông và trung nông — chính sách của Đảng cộng sản đối với nông dân — 130, 132, 242, 282, 409, 410, 487, 492, 503, 504, 505, 517.

Cũng xem cả Các ủy ban nông dân nghèo.

Bê-lô-ru-xi-a — 602, 609.

Bọn Ca-lê-din và việc tiêu diệt bọn chúng — 29, 36, 37, 44, 52, 62, 65, 87; Các phụ lục — 2, 4.

Bọn Côn-tsắc — xem Mặt trận phía Đông.

Bọn Dê-ni-kin — xem Mặt trận phía Nam.

Bộ máy nhà nước, bộ máy xô-viết — 5, 99, 101, 102, 147, 164, 195, 238, 291, 309, 326, 327, 335, 338, 352, 419, 429, 432, 437, 441, 484, 549, 636; Các phụ lục — 3.

---

* Những chữ số chỉ số thứ tự của các tài liệu trong tập.

Cũng xem cả Công cuộc xây dựng Xô-viết ở nước Nga xô-viết.

Bưu điện ở nước Nga xô-viết — 99, 455.

C

Các bộ dân ủy của Cộng hoà liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga

- Bộ dân ủy bảo hiểm xã hội — 353.
- Bộ dân ủy bưu điện — 99.
- Bộ dân ủy giáo dục — 338, 416.
- Bộ dân ủy giao thông — 474.
- Bộ dân ủy hàng hải — Các phụ lục — 20.
- Bộ dân ủy lao động — 139.
- Bộ dân ủy lương thực — 147, 148, 194, 254, 317, 405, 441, 502, 619.
- Bộ dân ủy ngoại giao — 151, 164, 167, 204, 205; Các phụ lục — 11.
- Bộ dân ủy nội vụ — 414.
- Bộ dân ủy nông nghiệp — 109, 133, 410.
- Bộ dân ủy quân sự — Các phụ lục — 12.
- Bộ dân ủy tài chính — 195, 216.
- Bộ dân ủy tư pháp — 111; Các phụ lục — 18.
- Ủy ban đặc biệt toàn Nga đấu tranh chống phản cách mạng, phá hoại ngầm và đầu cơ — 358, 449, 615.

Các đại hội các Xô-viết toàn Nga — 54, 61, 184, 229, 235.

Các nhà máy và công xưởng ở nước Nga xô-viết — 33, 150, 169, 176, 178, 405, 479; Các phụ lục — 25.

Các ủy ban nông dân nghèo — 175, 198, 249, 262, 268, 276, 280, 282, 292, 293, 298, 304, 307, 320, 328, 392, 398.

Các viện bảo tàng ở nước Nga xô-viết — 376.

Cán bộ đảng và cán bộ xô-viết — 5, 6, 9, 24, 26, 31, 71, 75, 93, 109, 124, 139, 147, 154, 163, 164, 167, 180, 187, 194, 198, 199, 204, 205, 214,

244, 248, 257, 290, 299, 309, 310, 312, 317, 328, 344, 354, 360, 408, 409, 425, 426, 458, 469, 474, 479, 491, 518, 542, 543, 544, 547, 555, 617.

Chính phủ của ghét-man Xcô-rô-pát-xki và những cuộc đàm phán của Chính phủ xô-viết với chính phủ áy – 135, 137, 144, 151, 183; Các phụ lục – 13.

Chính sách của Đảng cộng sản và của Nhà nước xô-viết đối với tôn giáo – 497, 513, 601.

Chính sách dân tộc của Đảng cộng sản và của Chính phủ xô-viết – 39, 64, 65, 66, 75, 81, 83, 95, 116, 120, 141, 151, 153, 235, 236, 300, 306, 409, 418, 452, 465, 467, 528, 534, 535, 536, 554, 560, 593, 611, 623; Các phụ lục – 10, 11, 13, 29, 41.

Chính sách di dân – 448, 545, 572, 576.

Chính sách đối ngoại của Nhà nước xô-viết – 38, 41, 42, 43, 68, 78, 79, 80, 98, 103, 106, 121, 126, 127, 135, 137, 141, 142, 143, 144, 145, 151, 153, 164, 177, 197, 201, 207, 208, 209, 224, 229, 244, 306, 332, 333, 337, 342, 373, 443, 450, 457, 482, 556, 589, 608, 609; Các phụ lục – 21, 33, 41.

Cũng xem cả Cuộc đấu tranh để rút ra khỏi cuộc chiến tranh để quốc chủ nghĩa và việc ký hòa ước Brét.

Chế độ báo cáo – 97, 326, 327, 432.

Chế độ kiểm tra của nhà nước – 115, 136, 147, 195, 301, 381, 429, 430, 441, 445, 582.

Chế độ thủ trưởng và chế độ tập thể lãnh đạo – 94, 303, 309; Các phụ lục – 32.

Chủ nghĩa cơ hội và chủ nghĩa xét lại trong phong trào công nhân quốc tế và cuộc đấu tranh chống chủ nghĩa cơ hội – 34, 69, 330, 336, 337, 340, 341, 343, 351, 354, 404.

Chủ nghĩa đế quốc Đức và cuộc can thiệp vũ trang của nước ngoài ở nước Nga xô-viết – 85, 86, 88, 91, 92, 95, 100, 110, 135, 137, 151, 152, 173, 226, 306, 337; Các phụ lục – 12.

Chủ nghĩa địa phương và việc đấu tranh chống chủ nghĩa địa phương – 418; Các phụ lục – 11, 22, 23.

Chủ nghĩa quan liêu, tệ giấy tờ lè mề và việc đấu tranh chống các tệ nạn đó – 189, 198, 254, 329, 338, 352, 358, 368, 369, 394, 395, 405, 422, 423, 440, 441, 463, 549, 582, 649.

Chủ nghĩa quốc tế vô sản – 69, 333, 343, 356, 361, 362, 363, 364, 562.

Chuyên chính vô sản – 330, 404.

Cuộc can thiệp vũ trang của nước ngoài và nội chiến ở Da-cáp-ca-dơ – 128, 141, 145, 153, 168, 201, 209, 235, 236, 306, 387.

Cũng xem cả A-déc-bai-gian; Gru-di-a.

Cuộc can thiệp vũ trang của nước ngoài và nội chiến ở miền Bắc phần nước Nga thuộc châu Âu – 135, 197, 213, 232, 244, 245, 247, 252, 255, 258, 264, 265, 266, 307, 314, 315, 509, 545, 625, 635; Các phụ lục – 16.

Cuộc can thiệp vũ trang của nước ngoài và nội chiến ở nước Nga xô-viết (nhận định chung) – 233, 245, 545, 556.

Cuộc đấu tranh để rút ra khỏi cuộc chiến tranh để quốc chủ nghĩa và việc ký hòa ước Brét – 10, 13, 35, 55, 89, 90, 91, 92, 95, 96, 333, 342; Các phụ lục – 7, 8.

Cuộc phiến loạn của binh đoàn Tiệp-khắc – xem Mặt trận phía Đông.

Cuộc tấn công của quân Đức hồi tháng Hai 1918 và việc chống trả cuộc tấn công áy – xem Chủ nghĩa đế quốc Đức và cuộc can thiệp vũ trang của nước ngoài ở nước Nga xô-viết.

Công cuộc xây dựng xã hội chủ nghĩa (nhận định chung) – 240.

Công cuộc xây dựng xô-viết – 11, 12, 14, 39, 112, 120, 157, 171, 199, 228, 233, 243, 360, 414, 424, 492, 496, 517, 544; Các phụ lục – 11, 32.

Công đoàn – 240, 254, 448, 626.

Cộng hòa xô-viết Hung-ga-ri – 508, 520, 525, 565, 643.

Công nghiệp ở nước Nga xô-viết – 32, 91, 105, 112, 158, 168, 192, 193, 386; Các phụ lục – 25, 40.

– công nghiệp quân sự – 448, 499, 511, 545, 634, 649; Các phụ lục – 20.

Cũng xem cả Quốc hữu hóa công nghiệp ở nước Nga xô-viết.

Crum – 95, 520; Các phụ lục – 35, 43, 44.

Cùng tồn tại hòa bình – xem Chính sách đối ngoại của Nhà nước xô-viết.

D

Dân chủ vô sản và dân chủ tư sản – 129, 330, 404.

Đ

Đảng cộng sản Liên-xô, Đảng công nhân dân chủ - xã hội (b) Nga, Đảng cộng sản (b) Nga – 28, 325, 404.

- Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) Nga – cơ quan lãnh đạo tập thể của đảng và của cả nước, lãnh đạo cuộc đấu tranh chống bọn can thiệp và bọn bạch vệ – 91, 142, 154, 234, 244, 303, 427, 476, 482, 486, 490, 522, 528, 542, 547, 553, 577, 587, 594, 606, 610, 616, 640, 643; Các phụ lục – 32.
- các tiêu chuẩn về sinh hoạt đảng – 24, 95, 303, 309, 312, 425, 426, 566; Các phụ lục – 32.
- cỗ động và tuyên truyền của đảng – 6, 147, 148, 169, 184, 185, 186, 190, 240, 249, 270, 372, 377, 411, 439, 469, 489, 523, 528, 536, 563, 597, 607, 613, 632, 648, 651.
- việc đấu tranh chống bọn cơ hội chủ nghĩa trong vấn đề "chính phủ xã hội chủ nghĩa thuần nhất" – 4.
- việc đấu tranh với "những người cộng sản cánh tả" – 55, 151, 158, 164.
- việc động viên các đảng viên cộng sản ra mặt trận – 228, 234, 519, 545, 547, 568, 573, 583, 588, 626.

Cũng xem cả Kỷ luật của đảng và kỷ luật nhà nước; Cán bộ đảng và cán bộ xô-viết.

Đảng xã hội chủ nghĩa - cách mạng – 424, 444, 520, 535, 536.

Đầu cơ và cuộc đấu tranh chống đầu cơ – 148, 166, 203, 268, 301, 388, 430, 451; Các phụ lục – 14.

Đội cận vệ đỏ – 1, 2, 45, 52, 103; Các phụ lục – 1.

Đôn-bát – 75, 95, 522, 525, 526, 542, 553, 554, 559, 560, 561, 569, 574, 579, 585, 590, 591, 594, 595, 596, 650; Các phụ lục – 10, 40.

G

Giai cấp công nhân ở nước Nga xô-viết

- các đội lương thực và các đội thu hoạch - trưng dụng – 139, 161, 169, 170, 176, 178, 181, 184, 185, 186, 188, 190, 196, 198, 203, 249, 253, 254, 273, 308, 311, 316, 317, 320, 478, 648; Các phụ lục – 14.

– động viên công nhân ra mặt trận – 228, 234, 519, 545, 576, 578, 594, 596, 598, 602, 609, 621, 626, 630, 642, 645, 650; Các phụ lục – 40.

– vai trò của giai cấp công nhân trong cuộc đấu tranh chống nạn đói, trong việc triển khai cách mạng xã hội chủ nghĩa ở nông thôn – 51, 139, 147, 161, 163, 169, 184, 185, 186, 190, 196, 249, 253, 254, 262, 311, 320, 461, 478, 479, 544; Các phụ lục – 14.

– vai trò của giai cấp công nhân trong công cuộc xây dựng xô-viết – 544.

Giáo dục quốc dân – 116, 471.

Giúp đỡ tù binh Nga ở các nước khác – 206, 589; Các phụ lục – 33.

Gru-di-a – 387.

H

Hạm đội ở nước Nga xô-viết – 80, 151, 152, 177, 191, 221, 290, 305, 313, 370, 387, 388, 545, 638; Các phụ lục – 6, 22, 31.

Hàng không ở nước Nga xô-viết – 266, 446, 551, 628, 644.

Hành động phá hoại ngầm của bọn kinh doanh và cuộc đấu tranh chống hành động đó – 26, 33, 36, 240.

Hiến pháp xô-viết – 424, 472.

Hội đồng bộ trưởng dân ủy nước Cộng hòa liêng bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga – 11, 39, 63, 91, 94, 101, 102, 114, 142, 172, 195, 291, 324, 437, 441, 472, 501; Các phụ lục – 1, 12, 14, 18, 20, 22, 37.

Hội đồng kinh tế quốc dân tối cao – 143, 158, 240, 368, 369; Các phụ lục – 18, 25.

Hội đồng quân sự - cách mạng nước Cộng hòa và Bộ tổng tư lệnh, các kế hoạch chiến lược của Hồng quân – 418, 427, 443, 459, 519, 520, 525, 545, 577, 640.

Hội đồng quân sự tối cao – 263, 300.

Hội đồng quốc phòng công nông (Hội đồng quốc phòng) – 397, 419, 448, 474; Các phụ lục – 30, 39, 40.

Hồng quân – 119, 226, 242, 255, 272, 282, 285, 299, 302, 333, 350, 355, 357, 364, 368, 369, 388, 391, 399, 459, 473, 493, 500, 518, 528, 548, 551, 563, 568, 584, 591, 602, 603, 605, 606, 609, 610, 612, 616, 617, 618, 628, 629, 635, 637, 642, 645, 646, 647, 652; Các phụ lục – 29, 32, 40.

Cũng xem cả Hội đồng quân sự - cách mạng của nước Cộng hòa và Bộ tổng tư lệnh, các kế hoạch chiến lược của Hồng quân.

Hợp tác xã ở nước Nga xô-viết – 146, 378, 400, 451, 475, 477, 494, 523, 567.

K

Khoa học và kỹ thuật – 346, 368, 369, 379; Các phụ lục – 25, 26, 27, 28, 37, 44.

Khối Đồng minh – vai trò của khối này trong việc tổ chức cuộc can thiệp quân sự ở nước Nga xô-viết – 106, 107, 135, 197, 207, 209, 213, 233, 244, 247, 266, 314, 332, 337, 342, 356, 443, 509, 556; Các phụ lục – 21, 31.

Kỷ luật của đảng và kỷ luật nhà nước – 95, 100, 117, 118, 172, 203, 205, 238, 244, 283, 303, 335, 354, 418, 425, 426, 541, 552, 553, 560, 567, 584, 596; Các phụ lục – 22, 32.

L

Liên minh quân sự của các nước cộng hòa xô-viết – 95, 528, 535, 536, 548, 629, 647.

Lương thực và cung cấp – 50, 51, 53, 56, 62, 66, 82, 84, 110, 130, 139, 147, 148, 150, 154, 155, 161, 163, 166, 169, 170, 172, 173, 174, 176, 178, 179, 180, 181, 184, 185, 186, 188, 190, 196, 198, 230, 231, 232, 248, 249, 253, 254, 260, 261, 267, 268, 273, 275, 277, 279, 280, 282, 283, 284, 292, 293, 298, 301, 307, 308, 309, 310, 311, 316, 317, 320, 326, 327, 363, 365, 278, 383, 384, 395, 399, 400, 405, 412, 413, 422, 423, 429, 435, 442, 445, 461, 467, 469, 471, 472, 478, 479, 480, 486, 487, 490, 499, 502, 506, 511, 545, 546, 566, 570, 574, 607, 619, 623, 629, 648, 650; Các phụ lục – 14, 22, 23, 26, 27, 43.

Cũng xem cả Các bộ dân ủy của Cộng hòa liên bang xã hội chủ nghĩa xô-viết Nga – Bộ dân ủy lương thực.

M

Mặt trận Ca-xpién - Cáp-ca-dơ – 297, 306, 360, 370, 387, 388, 418, 425, 426, 428, 529, 540, 550, 585; Các phụ lục – 31, 32.

Mặt trận Đông - Nam (vùng sông Đôn) – 144.

Mặt trận phía Đông – 156, 159, 163, 207, 212, 214, 215, 222, 225, 226, 228, 231, 232, 234, 242, 245, 250, 251, 263, 272, 281, 285, 299, 321, 322, 323, 357, 390, 391, 418, 427, 434, 438, 443, 452, 459, 467, 493, 507, 512, 519, 538, 539, 545, 547, 549, 563, 564, 586, 597, 611, 614, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 637, 644, 645, 651; Các phụ lục – 30.

Mặt trận phía Nam – 215, 306, 350, 356, 391, 418, 443, 446, 500, 520, 522, 525, 526, 532, 533, 534, 537, 542, 545, 548, 553, 554, 557, 558, 559, 560, 561, 563, 568, 569, 572, 573, 575, 576, 579, 583, 585, 588, 590, 591, 594, 595, 596, 598, 599, 600, 606, 621, 622, 623, 625, 626, 632, 633, 641, 642, 646, 650, 652, 653; Các phụ lục – 24, 31, 42.

Mặt trận phía Tây – 263, 391, 530, 531, 573, 576, 578, 585, 592, 603, 604, 608, 609, 610, 616, 617, 618, 625, 626, 627, 628, 629, 631, 635, 638, 647, 652; Các phụ lục – 39, 45.

Môn-đa-vi-a – 15, 77, 565; Các phụ lục – 9.

N

Ngoại thương của nước Nga xô-viết – 7, 86, 113, 142, 143, 151, 164, 201, 209, 337, 450, 556.

Nhiên liệu – 53, 74, 82, 192, 335, 386, 390, 394, 397, 529, 545; Các phụ lục – 22.

Những cuộc gặp gỡ và đàm thoại với công nhân, nông dân, trí thức và cán bộ địa phương – 6, 18, 26, 31, 32, 33, 50, 52, 71, 72, 96, 109, 110, 139, 157, 160, 170, 171, 176, 178, 328, 352, 420, 497, 487.

Những người Cô-dắc – 61, 212, 234, 331, 545, 597, 611, 639, 641; Các phụ lục – 10, 42.

Những người xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh tả – 15, 54, 91, 113, 133, 175, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 215, 218, 269, 276, 393; Các phụ lục – 17.

Những nhà hoạt động của phong trào công nhân và công sản quốc tế, những cuộc gặp gỡ với họ, sự quan tâm đến họ – 48, 59, 162, 223, 233, 239, 286, 287, 288, 349, 363, 562.

Nông nghiệp – 157, 182, 249, 275, 410; Các phụ lục – 15, 18.

– cải tạo nông nghiệp theo chủ nghĩa xã hội – 72, 73, 227; Các phụ lục – 34.

P

Phản cách mạng và đấu tranh chống phản cách mạng – 1, 2, 3, 18, 28, 30, 57, 58, 60, 70, 82, 104, 145, 157, 174, 179, 183, 196, 202, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 215, 231, 233, 235, 257, 258, 259, 274, 281, 282, 283, 292, 294, 296, 302, 314, 321, 345, 348, 355, 522, 532, 533, 537, 557, 558, 568, 570, 572, 573, 575, 576, 583, 585, 590, 591, 592, 599, 621, 623, 624, 625, 628, 645, 651; Các phụ lục – 14, 17, 45.

Cũng xem cả Bọn Ca-lê-đin và việc tiêu diệt bọn chúng; Tầng lớp cu-lắc và cuộc đấu tranh chống tầng lớp đó.

Pháp chế cách mạng, pháp chế xã hội chủ nghĩa – 46, 47, 49, 149, 183, 203, 223, 237, 274, 278, 358, 374, 379, 381, 382, 385, 386, 392, 396, 400, 401, 402, 408, 417, 431, 436, 444, 453, 458, 460, 463, 470, 481, 483, 492, 495, 496, 510, 514, 516, 521, 524, 527, 566, 580, 581, 584, 615; Các phụ lục – 23, 34, 36.

Phong trào công nhân và phong trào cách mạng quốc tế – 8, 34, 40, 67, 69, 79, 83, 129, 165, 191, 333, 339, 343, 351, 356, 359, 364, 373, 380, 404, 424, 466, 508, 613; Các phụ lục – 9.

Cũng xem cả Những nhà hoạt động của phong trào công nhân và cộng sản quốc tế, những cuộc gặp gỡ với họ, sự quan tâm đến họ.

Phong trào công sản quốc tế – 233, 330, 343, 349, 363, 364, 404, 565, 643.

Phong trào du kích – 639, 644.

Q

Quốc hội lập hiến – 16, 20, 21, 22, 23, 25, 45, 46.

Quốc hữu hóa các ngân hàng ở nước Nga xô-viết – Các phụ lục – 3.

Quốc hữu hóa công nghiệp ở nước Nga xô-viết – 26, 32, 132, 158, 192, 240, 464.

Quốc tế cộng sản (Quốc tế III), Đại hội I – 404, 476.

R

Ra-đa trung ương U-cra-i-na và những cuộc đàm phán giữa nước Nga xô-viết với Ra-đa trung ương U-cra-i-na – 126, 127.

S

Sự quan tâm đến mọi người – 116, 241, 286, 289, 318, 319, 334, 339, 340, 354, 363, 389, 415, 462, 468, 485, 491, 555, 571; Các phụ lục – 37, 44.

Sự tan rã của quân đội của bạn can thiệp và quá trình cách mạng hóa quân đội đó – 228, 337, 356, 361, 362, 372, 377, 411.

Sự ủng hộ của giai cấp vô sản quốc tế đối với nước Cộng hòa xô-viết và sự tham gia của những người quốc tế chủ nghĩa các nước khác trong cuộc đấu tranh chống bọn can thiệp và bọn bạch vệ – 59, 233, 364, 644.

T

Tài chính và chính sách tài chính của Nhà nước xô-viết – 58, 66, 76, 95, 107, 108, 110, 114, 115, 122, 123, 138, 146, 168, 174, 182, 184, 193, 195, 199, 213, 216, 217, 249, 270, 282, 285, 323, 339, 366, 394, 499, 503, 511, 587, 593, 649; Các phụ lục – 3, 4, 5, 15.

Tầng lớp cu-lắc và cuộc đấu tranh chống tầng lớp đó – 139, 166, 198, 199, 214, 226, 233, 245, 248, 249, 254, 259, 260, 261, 262, 267, 268, 269, 270, 276, 280, 283, 284, 292, 294, 296, 302, 303, 304, 307, 316, 321, 471, 535, 536, 528, 645.

Tệ ăn hối lộ và việc đấu tranh chống tệ nạn ấy – 134, 203, 246, 388.

Thiểu nhi và các cơ quan thiểu nhi – 353, 435, 502; Các phụ lục – 43.

Thông báo cho nhân dân lao động các nước khác, cho dư luận thế giới những tin tức về Cách mạng xã hội chủ nghĩa tháng Mười, về tình hình nước Nga – 8, 125, 240, 245, 271, 287, 295, 339, 341, 354, 373, 556, 607.

Thông tin về phong trào công nhân và phong trào cách mạng quốc tế, những yêu cầu về sách báo nước ngoài — 151, 191, 271, 295, 330, 339, 340, 341, 351, 354, 447, 454, 466.

Thống kê ở nước Nga xô-viết — 97, 465.

Cũng xem cả Chế độ báo cáo.

Thư viện ở nước Nga xô-viết — 401, 406, 407, 416, 420, 433.

Tính chất tập thể trong lãnh đạo — xem Chế độ thủ trưởng và chế độ tập thể lãnh đạo; Đảng cộng sản Liên-xô.

Tinh hình lương thực và chính sách lương thực của Chính quyền xô-viết hồi xuân - hè 1918 (nhận định chung) — Các phụ lục — 14.

Tòa án và thủ tục tố tụng ở nước Nga xô-viết — 17, 94, 111, 134, 223, 449.

Cũng xem cả Pháp chế cách mạng, pháp chế xã hội chủ nghĩa.

Tô nhượng ở nước Nga xô-viết — 151.

Trả lời các bức thư, các bức điện, các đơn của nhân dân lao động và đáp lại những tin tức của địa phương — 331, 371, 382, 392, 396, 398, 421, 437, 458, 470, 471, 475, 489, 497, 503, 504, 505, 510, 521, 581.

Tuốc-ke-xtan — 120, 225, 231, 300, 306; Các phụ lục — 19.

Tuyên truyền bằng tượng và dài kỷ niệm — 131, 140, 189, 219, 220, 271, 329, 338.

U

U-cra-i-na — 36, 39, 44, 57, 58, 61, 64, 65, 66, 74, 75, 81, 83, 95, 96, 126, 127, 135, 137, 144, 151, 183, 356, 361, 362, 377, 409, 451, 465, 490, 520, 525, 526, 533, 534, 535, 536, 542, 548, 559, 560, 561, 565, 570, 579, 584, 587, 589, 590, 591, 593, 594, 596, 605, 606, 612, 615, 617, 620, 635; Các phụ lục — 13, 29, 35.

Ủy ban quân sự - cách mạng thuộc Xô-viết Pê-to-rô-grát — 1, 2, 3, 7.

V

Vấn đề ruộng đất trong thời kỳ tiến hành Cách mạng xã hội chủ nghĩa tháng Mười — 19, 27, 54, 61; Các phụ lục — 10.

Vận tải ở nước Nga xô-viết — 53, 146, 160, 163, 237, 238, 263, 279, 282, 307, 314, 388, 390, 397, 408, 412, 413, 423, 439, 442, 474, 646; Các phụ lục — 2, 12, 31, 38.

Việc bắt tay thân thiện giữa các binh sĩ ngoài mặt trận — 13, 403.

Việc xuất bản các tác phẩm của V. I. Lê-nin ở nước ngoài — 330, 336, 337, 340, 351, 354.

Viễn Đông — 106, 107, 135.

X

Xây dựng các công trình phòng thủ — 636.

Xi-bi-ri — 91, 106, 107, 122, 138, 160, 179; Các phụ lục — 11.

Y

Y tế ở nước Nga xô-viết — 117, 367, 400; Các phụ lục — 35.

MỤC LỤC

Lời Nhà xuất bản	
Lời tựa	VII
1917	
1. GỬI ĐỒNG CHÍ CHÍNH ỦY PHRÔ-LỐP. Ngày 29 tháng Mười (11 tháng Mười một).....	1
2. CHỈ THỊ GỬI BỘ THAM MUU ĐỘI CẬN VỆ ĐỎ. Ngày 30 tháng Mười (12 tháng Mười một).....	1
3. GIẤY ỦY NHIỆM CHO X. V. CÔ-XI-O. Ngày 30 tháng Mười (12 tháng Mười một).....	2
4. GỬI BAN CHẤP HÀNH ĐẢNG BỘ PÊ-TÔ-RÔ-GRÁT ĐẢNG CÔNG NHÂN DÂN CHỦ - XÃ HỘI (b) NGA. Ngày 2 (15) tháng Mười một.....	2
5. GỬI A. G. SLI-KHTE. Sớm nhất ngày 7 (20) - chậm nhất ngày 10 (23) tháng Mười một.....	5
6. GỬI I-a. M. XVÉC-DLỐP. Sớm nhất ngày 8 (21) tháng Mười	5 - 6
7. GỬI ỦY BAN QUÂN SỰ - CÁCH MẠNG. Sớm nhất ngày 9 (22) tháng Mười một - chậm nhất ngày 5 (18) tháng Chạp.....	6
8. GỬI HIỆP HỘI QUỐC TẾ VỀ THÔNG TIN CỦA GIỚI BÁO CHÍ CÔNG NHÂN Ở MỸ, PHÁP VÀ ANH. Trước ngày 10 (23) tháng Mười một.....	6 - 7

9. GỬI M. A. XA-VÊ-LI-ÉP. Sớm nhất ngày 11 (24) tháng Mười một.....	7 - 8
10. GỬI THIẾU TUÓNG X. I. Ô-ĐIN-TXỐP. Ngày 15 (28) tháng Mười một.....	8
11. ĐIỆN GỬI ỦY BAN QUÂN SỰ - CÁCH MẠNG. Ngày 16 (29) tháng Mười một.....	9
12. ĐIỆN GỬI XÔ-VIẾT PÔ-ĐÔN-XCO. Ngày 18 tháng Mười một (1 tháng Chạp).....	9
13. NHIỆM VỤ GIAO CHO THU KÝ. Ngày 19 tháng Mười một (2 tháng Chạp).....	10
14. ĐIỆN GỬI ĐOÀN CHỦ TỊCH XÔ-VIẾT ĐẠI BIỂU CÔNG NHÂN VÀ BINH SĨ MÁT-XCO-VA. Ngày 19 tháng Mười một (2 tháng Chạp).....	10
15. ĐIỆN GỬI ĐI KI-SI-NÉP. Ngày 19 tháng Mười một (2 tháng Chạp).....	11
16. GỬI ỦY BAN HẠM ĐỘI BAN-TÍCH VỀ CÁC VẤN ĐỀ BẦU CỬ QUỐC HỘI LẬP HIẾN. Ngày 23 tháng Mười một (6 tháng Chạp)	11
17. GỬI BAN CHẤP HÀNH ĐẢNG BỘ PÊ-TÔ-RÔ-GRÁT ĐẢNG CÔNG NHÂN DÂN CHỦ - XÃ HỘI (b) NGA. Ngày 25 tháng Mười một (8 tháng Chạp)	12
18. GỬI N. I. PỐT-VÔI-XKI HOẶC V. A. AN-TÔ-NỐP - ỐP-XÈ-EN-CÔ. Ngày 26 tháng Mười một (9 tháng Chạp).....	12
19. ĐIỆN GỬI QUÂN ĐOÀN Ở MẶT TRẬN. Ngày 26 tháng Mười một (9 tháng Chạp).....	15
20. LỆNH. Ngày 27 tháng Mười một (10 tháng Chạp).....	15
21. GỬI M. X. U-RI-TXO-XKI. Ngày 27 tháng Mười một (10 tháng Chạp).....	16
22. GỬI P. I. XTU-TSƠ-CA, P. A. CRA-XI-CỐP và M. I-u. CÔ-DO-LỐP-XKI. Ngày 27 hoặc 28 tháng Mười một (10 hoặc 11 tháng Chạp)	16

23. GỬI ỦY BAN TOÀN NGA VỀ BÁO CÁO QUỐC HỘI LẬP HIẾN. Ngày 28 tháng Mười một (11 tháng Chạp) .. 17
24. GỬI BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG ĐẢNG CÔNG NHÂN DÂN CHỦ - XÃ HỘI (b) NGA. *Chậm nhất ngày 29 tháng Mười một (12 tháng Chạp)* ..... 17 - 19
25. ĐIỆN GỬI ỦY BAN VỀ BẦU CỬ QUỐC HỘI LẬP HIẾN. Ngày 30 tháng Mười một (12 tháng Chạp)..... 20
26. GỬI A. G. SLI-ÁP-NI-CỐP và ph. E. ĐGIÉC-GIN-XKI. *Cuối tháng Mười một (đầu tháng Chạp)* ..... 20 - 21
27. ĐIỆN GỬI CHỦ TỊCH XÔ-VIẾT Ô-XTO-RÔ-GỐT-XCO. Ngày 6 (19) tháng Chạp 21
28. GỬI BAN CHẤP HÀNH ĐẢNG BỘ PÊ-TƠ-RÔ-GRÁT ĐẢNG CÔNG NHÂN DÂN CHỦ - XÃ HỘI (b) NGA. Ngày 8 (21) tháng Chạp 22
29. GỬI V. A. AN-TÔ-NỐP - ỐP-XÊ-EN-CÔ. Ngày 8 (21) tháng Chạp ..... 22 - 23
30. GỬI G. I. BLA-GÔ-NRA-VỐP và V. Đ. BÔN-TSƠ - BRU-Ê-VÍCH. Ngày 8 (21) tháng Chạp 23
31. GỬI I-a. M. XVÉC-ĐLỐP. Ngày 9 (22) tháng Chạp 24
32. GỬI V. V. Ô-BÔ-LEN-XKI. Ngày 18 (31) tháng Chạp ..... 24 - 25
33. GỬI P. A. CÔ-DƠ-MIN. Ngày 20 tháng Chạp (2 tháng Giêng 1918) 25
34. GỬI SÁC-LƠ ĐUY-MA. Ngày 21 tháng Chạp (3 tháng Giêng 1918) 26
35. GỬI N. I. PỐT-VÔI-XKI. Ngày 29 tháng Chạp (11 tháng Giêng 1918) 27
36. ĐIỆN GỬI V. A. AN-TÔ-NỐP - ỐP-XÊ-EN-CÔ. Ngày 29 tháng Chạp (11 tháng Giêng 1918) 27
37. GHI CHÚ TRÊN GIẤY CHỨNG NHẬN CỦA P. PUỐC-VIN. Ngày 30 tháng Chạp (12 tháng Giêng 1918) 28
38. ĐIỆN GỬI L. Đ. TO-RỐT-XKI. Ngày 30 tháng Chạp (12 tháng Giêng 1918) 28

39. ĐIỆN GỬI V. A. AN-TÔ-NỐP - ỐP-XÊ-EN-CÔ. Ngày 30 tháng Chạp (12 tháng Giêng 1918) 29
40. GỬI I-a. M. XVÉC-ĐLỐP. Ngày 31 tháng Chạp (13 tháng Giêng 1918) 29
41. GỬI BỘ DÂN ỦY QUÂN SỰ. Ngày 31 tháng Chạp (13 tháng Giêng 1918) 30
- 1918**
42. GỬI ĐÈ-VÍT R. PHRÊN-XÍT, ĐẠI SỨ MỸ. Ngày 1 (14) tháng Giêng 31
43. GỬI CHÍNH ỦY PHÁO ĐÀI PÊ-TƠ-RÔ-PA-VLỐP-XCAI-A. Ngày 1 (14) tháng Giêng 32
- * 44. ĐIỆN GỬI L. M. CA-RA-KHAN. Ngày 3 (16) tháng Giêng ..... 32 - 33
45. GỬI BỘ THAM MUƯU ĐỘI CẬN VỆ ĐỎ. Ngày 3 (16) tháng Giêng 33
46. LỆNH. *Đêm ngày 5 rạng ngày 6 (đêm ngày 18 rạng ngày 19) tháng Giêng* 34
47. ĐIỆN VĂN BẰNG ĐIỆN THOAI GỬI BỘ DÂN ỦY TƯ PHÁP. Ngày 7 (20) tháng Giêng ..... 34 - 35
48. GỬI C. A. MÊ-KHÔ-NÔ-SIN. Ngày 7 (20) tháng Giêng 35
49. LỆNH GỬI V. Đ. BÔN-TSƠ - BRU-Ê-VÍCH. *Sớm nhất ngày 8 (21) tháng Giêng* 36
50. GỬI BỘ DÂN ỦY LUÔNG THỰC VÀ BAN LUÔNG THỰC CỦA HỘI ĐỒNG KINH TẾ QUỐC DÂN TỐI CAO. Ngày 13 (26) tháng Giêng ..... 36 - 37
51. THU GỬI THU KÝ. Ngày 13 (26) tháng Giêng 37
52. GỬI C. A. MÊ-KHÔ-NÔ-SIN. Ngày 13 (26) tháng Giêng ..... 37 - 38

* Hoa thị chỉ những tài liệu được in lần đầu.

53. ĐIỆN GỬI ĐẾN KHÁC-CỐP VÀ MÁT-XCO-VA.
Ngày 13 (26) tháng Giêng ..... 38 - 39
54. GỬI M. A. XPLRI-ĐÔ-NÔ-VA. *Sớm nhất ngày 13 (26) - châm nhất ngày 18 (31) tháng Giêng* 39
55. GỬI C. B. RA-ĐẾCH. *Ngày 14 (27) tháng Giêng* ..... 39 - 40
56. GỬI V. A. AN-TÔ-NỐP - ỐP-XÊ-EN-CÔ và G. C. OÓC-ĐGIÔ-NI-KÍT-DÊ. *Ngày 15 (28) tháng Giêng* 40
57. GỬI ỦY BAN CÁCH MẠNG HẢI QUÂN. *Ngày 15 (28) tháng Giêng* 41
58. GỬI BỘ DÂN ỦY TÀI CHÍNH. *Ngày 15 (28) tháng Giêng* 41
59. GỬI N. I. PỐT-VÔI-XKI VÀ N. V. CRU-LEN-CÔ. *Ngày 15 (28) tháng Giêng* 42
60. GỬI BỘ DÂN ỦY QUÂN SỰ. *Ngày 17 (30) tháng Giêng* 43
61. ĐIỆN GỬI V. A. AN-TÔ-NỐP - ỐP-XÊ-EN-CÔ. *Ngày 17 (30) tháng Giêng* ..... 43 - 44
62. ĐIỆN GỬI V. A. AN-TÔ-NỐP - ỐP-XÊ-EN-CÔ. *Ngày 17 (30) tháng Giêng* 44
63. LỆNH VỀ VIỆC CHUYỂN TỦ SÁCH TRA CỨU VÀO XMÔN-NÚI. *Ngày 18 (31) tháng Giêng* 45
64. ĐIỆN GỬI V. A. AN-TÔ-NỐP - ỐP-XÊ-EN-CÔ. *Trước ngày 21 tháng Giêng (3 tháng Hai)* ..... 45 - 46
65. GỬI V. A. AN-TÔ-NỐP - ỐP-XÊ-EN-CÔ. *Ngày 21 tháng Giêng (4 tháng Hai)* ..... 46 - 47
66. ĐIỆN GỬI G. C. OÓC-ĐGIÔ-NI-KÍT-DÊ. *Ngày 22 tháng Giêng (3 tháng Hai)* ..... 47 - 48
67. ĐIỆN GỬI C. MAN-NE và C. VI-CÔ. *Ngày 24 tháng Giêng (6 tháng Hai)* 48
68. ĐIỆN GỬI G. V. TSI-TSÊ-RIN. *Ngày 24 tháng Giêng (6 tháng Hai)* 49

69. ĐIỆN GỬI ÁC-TUYA HEN-ĐÉC-XƠN. *Ngày 24 tháng Giêng (6 tháng Hai)* 49
70. LỆNH GỬI BỘ TRƯỞNG BỘ DÂN ỦY QUÂN SỰ N. I. PỐT-VÔI-XKI. *Ngày 28 tháng Giêng (10 tháng Hai)* 50
71. GỬI N. I. PỐT-VÔI-XKI. *Ngày 29 tháng Giêng (11 tháng Hai)* ..... 50 - 51
72. GỬI A. L. CÔ-LÊ-GA-ÉP. *Ngày 30 tháng Giêng (12 tháng Hai)* 51
- * 73. GỬI G. E. DI-NÔ-VI-ÉP. *Ngày 30 tháng Giêng (12 tháng Hai)* 52
74. ĐIỆN GỬI V. A. AN-TÔ-NỐP - ỐP-XÊ-EN-CÔ. *Ngày 30 tháng Giêng (12 tháng Hai)* 52
- * 75. ĐIỆN GỬI V. A. AN-TÔ-NỐP - ỐP-XÊ-EN-CÔ. *Ngày 30 tháng Giêng (12 tháng Hai)* 53
76. GỬI N. P. GOÓC-BU-NỐP. *Ngày 31 tháng Giêng (13 tháng Hai)* ..... 53 - 54
77. ĐIỆN GỬI M. A. MU-RA-VI-ÉP. *Ngày 14 tháng Hai* 54
78. LỆNH CHO THU KÝ. *Ngày 14 tháng Hai* 55
79. ĐIỆN GỬI C. MAN-NE. *Ngày 14 tháng Hai* 55
- * 80. ĐIỆN VÔ TUYẾN GỬI BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG CÁC XÔ-VIẾT LÍNH THỦY HẠM ĐỘI BAN-TÍCH. *Đêm ngày 14 rạng ngày 15 tháng Hai* 56
- * 81. ĐIỆN GỬI THU KÝ NHÂN DÂN CỦA NUỐC CỘNG HÒA XÔ-VIẾT U-CRA-I-NA E. V. LU-GA-NỐP-XKI. *Ngày 15 tháng Hai* ..... 56 - 57
82. ĐIỆN GỬI CHỦ TỊCH ỦY BAN QUÂN SỰ - CÁCH MẠNG VÙNG SÔNG ĐÔN. *Ngày 16 tháng Hai* ..... 57 - 58
83. ĐIỆN GỬI V. A. AN-TÔ-NỐP - ỐP-XÊ-EN-CÔ. *Ngày 17 tháng Hai* 58
84. GỬI A. I. RU-CỐP. *Sau ngày 18 tháng Hai* 59

85. ĐIỆN GỬI CHỦ TỊCH XÔ-VIẾT ĐẠI BIỂU THÀNH PHỐ DRÍT-XA. *Ngày 19 tháng Hai* ..... 59 - 60
86. GỬI BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG ĐẢNG CÔNG NHÂN DÂN CHỦ - XÃ HỘI (B) NGA. *Ngày 22 tháng Hai* 60
87. ĐIỆN GỬI V. A. AN-TÔ-NỐP - ỐP-XÊ-EN-CÔ. *Ngày 23 tháng Hai* 60
88. ĐIỆN GỬI CÁC XÔ-VIẾT ĐẠI BIỂU CUỐC-XCO VÀ Ô-RI-ÔN. *Ngày 23 tháng Hai* 61
89. BÚC ĐIỆN VÔ TUYẾN GỬI PHÁI ĐOÀN ĐÀM PHÁN HÒA BÌNH. *Ngày 25 tháng Hai* 61
90. ĐIỆN GỬI V. V. VÔ-RỐP-XKI. *Ngày 26 tháng Hai* 62
91. ĐIỆN GỬI ĐẾN IẾC-CÚT-XCO. *Ngày 27 tháng Hai* ..... 62 - 63
92. GỬI TẤT CẢ CÁC XÔ-VIẾT ĐẠI BIỂU, GỬI NHÂN DÂN TOÀN QUỐC. *Ngày 1 tháng Ba* ..... 63 - 64
- * 93. GỬI PH. E. ĐCGIÉC-GIN-XKI. *Ngày 4 tháng Ba* 64
- * 94. GỬI M. Ph. AN-DRÊ-È-VA. *Sau ngày 12 tháng Ba 1918 - trước tháng Chín 1919* 65
95. GỬI G. C. OÓC-ĐGIÔ-NI-KÍT-DÊ. *Ngày 14 tháng Ba* ..... 65 - 67
96. GỬI HỘI ĐỒNG QUÂN SỰ TỐI CAO. *Ngày 16 tháng Ba* ..... 67 - 68
97. ĐIỆN VĂN BẰNG ĐIỆN THOẠI GỬI A. L. CÔ-LÊ-GA-ÉP. *Trước ngày 18 tháng Ba* 68
98. GỬI ỦY BAN TRUNG DỤNG TRUNG ƯƠNG. *Ngày 25 tháng Ba* 69
99. GỬI BAN LÃNH ĐẠO BỘ BUU ĐIỆN. *Ngày 26 tháng Ba* ..... 69 - 70
100. ĐIỆN GỬI HỘI ĐỒNG DÂN ỦY CỦA CÔNG XÃ LAO ĐỘNG PÊ-TÔ-RÔ-GRÁT. *NGÀY 28 THÁNG BA* ... 70 - 71
101. GỬI THỦ KÝ HỘI ĐỒNG BỘ TRƯỞNG DÂN ỦY. *Tháng Ba - tháng Tư* 71

102. GỬI L. A. PHÔ-TI-È-VA. *Sớm nhất tháng Ba 1918 - chậm nhất tháng Chín 1919* ..... 71 - 72
103. ĐIỆN GỬI HỘI ĐỒNG DÂN ỦY CỦA CÔNG XÃ LAO ĐỘNG PÊ-TÔ-RÔ-GRÁT. *Ngày 1 tháng Tư* 72
104. CUỘC NÓI CHUYỆN với V. V. QUY-BÚ-SÉP THEO ĐƯỜNG DÂY TRỰC TIẾP. *Sớm nhất ngày 2 - chậm nhất ngày 4 tháng Tư* 73
105. GỬI L. I-a. CÁC-PỐP và G. I. PÊ-TÔ-RỐP-XKI. *Ngày 5 tháng Tư* 74
106. ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG CÁC XÔ-VIẾT XI-BI-RI. *Ngày 5 tháng Tư* 75
107. GỬI BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG CÁC XÔ-VIẾT XI-BI-RI. *Ngày 6 tháng Tư* 75
108. ĐIỆN GỬI I. E. GU-CỐP-XKI. *Ngày 7 tháng Tư* 75
109. GỬI I-a. M. XVÉC-ĐLỐP và X. P. XÊ-RÊ-ĐA. *Ngày 8 tháng Tư* 76
110. GỬI Đ. P. BÔ-GÔ-LÊ-PỐP và A. Đ. TXI-U-RU-PA. *Ngày 10 tháng Tư* ..... 76 - 77
111. GỬI BỘ DÂN ỦY TƯ PHÁP. *Ngày 15 tháng Tư* 77
112. GỬI CÁC TỔ CHỨC XÔ-VIẾT VÀ CÁC TỔ CHỨC CÔNG NHÂN Ở RU-BIN-XCO. *Sớm nhất ngày 15 tháng Tư* 78
113. GỬI X. P. XÊ-RÊ-ĐA. *Ngày 16 tháng Tư* 78
114. GỬI Đ. P. BÔ-GÔ-LÊ-PỐP VÀ I. E. GU-CỐP-XKI. *Ngày 16 tháng Tư* 79
115. ĐIỆN GỬI CHỦ TỊCH XÔ-VIẾT ĐẠI BIỂU NI-GIO-NI NỐP-GÔ-RỐT. *Ngày 17 tháng Tư* ..... 79 - 80
116. ĐIỆN GỬI CHỦ TỊCH XÔ-VIẾT ĐẠI BIỂU XIM-BIẾC-XCO. *Ngày 20 tháng Tư* 80
117. GỬI TIỂU HỘI ĐỒNG BỘ TRƯỞNG DÂN ỦY. *Ngày 21 tháng Tư* 81

118.	ĐIỆN GỬI P. Ph. VI-NÔ-GRA-ĐỐP. <i>Sớm nhất ngày 21 tháng Tư</i>	81 - 82
* 119.	GỬI G. V. TSI-TSÊ-RIN. <i>Ngày 22 tháng Tư</i>	82
120.	GỬI ĐẠI HỘI TA-SKEN CÁC XÔ-VIẾT MIỀN TUỐCKE-XTAN, GỬI HỘI ĐỒNG BỘ TRƯỞNG DÂN ỦY MIỀN TUỐC-KE-XTAN, GỬI I-BRA-GI-MỐP VÀ CLÊ-VLÊ-ÉP. <i>Ngày 22 tháng Tư</i>	83
* 121.	GỬI G. V. TSI-TSÊ-RIN. <i>Trước ngày 23 tháng Tư</i>	84
122.	ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG CÁC XÔ-VIẾT XI-BI-RI. <i>Ngày 23 tháng Tư</i>	84
123.	GỬI A. I. RU-CỐP. <i>Ngày 23 tháng Tư</i>	85
124.	GỬI V. M. AN-TÓ-PHA-TE. <i>Ngày 25 tháng Tư</i>	85
125.	GỬI PHÒNG BÁO CHÍ THUỘC HỘI ĐỒNG BỘ TRƯỞNG DÂN ỦY. <i>Ngày 27 tháng Tư</i>	86
126.	TRẢ LỜI BẰNG ĐƯỜNG DÂY TRỰC TIẾP CHO PHÁI ĐOÀN ĐÀM PHÁN HÒA BÌNH Ở CUỐC-XCO. <i>Ngày 29 tháng Tư</i>	86
127.	ĐIỆN GỬI V. A. AN-TÔ-NỐP - ỐP-XÊ-EN-CÔ. <i>Ngày 29 tháng Tư</i>	87
128.	ĐIỆN GỬI X. G. SAU-MI-AN. <i>Này 29 tháng Tư</i>	87 - 88
129.	GỬI RAY-MÔNG RÔ-BIN-XO. <i>Ngày 30 tháng Tư</i>	88
130.	GỬI A. Đ. TXI-U-RU-PA. <i>Sớm nhất tháng Tư</i>	89
131.	GỬI P. P. MA-LI-NỐP-XKI. <i>Giữa ngày 1 và 13 tháng Năm</i>	89
132.	ĐIỆN GỬI ĐẾN CỤC QUẢN LÝ CÁC XÍ NGHIỆP QUỐC HỮU HÓA CỦA KHU U-RAN ĐỂ CHUYỂN CHO V. N. AN-DRÔN-NI-CỐP. <i>Ngày 2 tháng Năm</i>	90
133.	GỬI BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG ĐẢNG CỘNG SẢN (b) NGA. <i>Ngày 3 tháng Năm</i>	90 - 91
134.	GỬI Đ. I. CUỐC-XKI. <i>Ngày 4 tháng Năm</i>	91

135.	DỰ THẢO BÚC ĐIỆN VÔ TUYẾN GỬI PHÁI ĐOÀN ĐÀM PHÁN HÒA BÌNH Ở CUỐC-XCO. <i>Ngày 6 tháng Năm</i>	92
136.	GỬI A. Đ. TXI-U-RU-PA. <i>Ngày 7 hoặc 8 tháng Năm</i>	92
137.	GỬI G. V. TSI-TSÊ-RIN. <i>Ngày 8 tháng Năm</i>	93
138.	ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG CÁC XÔ-VIẾT XI-BI-RI. <i>Ngày 8 tháng Năm</i>	93 - 94
139.	GỬI A. Đ. TXI-U-RU-PA. <i>Ngày 10 tháng Năm</i>	94 - 95
140.	ĐIỆN GỬI A. V. LU-NA-TSÁC-XKI. <i>Ngày 13 tháng Năm</i>	95
141.	GỬI X. G. SAU-MI-AN. <i>Ngày 14 tháng Năm</i>	96
142.	GỬI M. G. BRÔN-XKI. <i>Ngày 14 tháng Năm</i>	96 - 97
143.	GỬI RAY-MÔNG RÔ-BIN-XO. <i>Ngày 14 tháng Năm</i>	97 - 98
144.	GỬI HỘI ĐỒNG QUÂN SỰ TỐI CAO. <i>Ngày 16 tháng Năm</i>	98 - 99
145.	GỬI G. V. TSI-TSÊ-RIN. <i>Ngày 16 tháng Năm</i>	99
146.	GỬI A. I. RU-CỐP. <i>Ngày 17 tháng Năm</i>	100
147.	TRAO ĐỔI THỦ VỚI A. Đ. TXI-U-RU-PA. <i>Ngày 20 tháng Năm</i>	100
	Gửi A. Đ. Txi-u-ru-pa	100
	Thư trả lời của A. Đ. Txi-u-ru-pa	101
	Gửi A. Đ. Txi-u-ru-pa	101
148.	GỬI A. Đ. TXI-U-RU-PA. <i>Ngày 20 tháng Năm</i>	101 - 102
149.	GỬI V. Đ. BÔN-TSO - BRU-Ê-VÍCH. <i>Ngày 23 tháng Năm</i>	102 - 103
150.	THU GỬI THỦ KÝ. <i>Ngày 24 tháng Năm</i>	103
151.	GỬI A. A. I-ÓP-PHÊ và V. R. MEN-GIN-XKI. <i>Ngày 24 tháng Năm</i>	103 - 106

152.	NGHỊ QUYẾT GHI TRÊN BẢN BÁO CÁO CỦA TỔNG THAM MUỐN TRƯỞNG HẢI QUÂN. <i>Ngày 24 tháng Năm</i>	106
153.	GỬI X. G. SAU-MI-AN. <i>Ngày 24 tháng Năm</i>	107
* 154.	GỬI A. G. SLI-ÁP-NI-CỐP. <i>Ngày 28 tháng Năm</i>	107 - 108
155.	TRAO ĐỔI THƯ với A. Đ. TXI-U-RU-PA. <i>ngày 28 tháng Năm</i>	108 - 109
156.	GỬI N. P. GOÓC-BU-NỐP. <i>Ngày 29 tháng Năm</i>	109
157.	GỬI BAN BIÊN TẬP BÁO "TIN TỨC CỦA BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG CÁC XÔ-VIẾT TOÀN NGA". <i>Ngày 30 tháng Năm</i>	110
158.	GỬI A. I. RU-CỐP. <i>Giữa Ngày 30 tháng Năm và ngày 2 tháng Sáu</i>	110
159.	GỬI V. V. CU-RA-ÉP. <i>Ngày 31 tháng Năm</i>	111
1.	.....	111
2.	.....	111
160.	GỬI G. E. DI-NÔ-VI-ÉP. <i>ngày 31 tháng Năm</i>	112
161.	ĐIỆN GỬI CÔNG NHÂN Ở VÙC-XA. <i>Ngày 31 tháng Năm</i>	112 - 113
162.	GỬI NHỮNG NGƯỜI XÃ HỘI CHỦ NGHĨA - QUỐC TẾ CHỦ NGHĨA Ở MỸ. <i>Tháng Năm</i>	113
163.	ĐIỆN VĂN BẰNG ĐIỆN THOẠI GỬI XÔ-VIẾT PÊ- TỞ-RÔ-GRÁT. <i>Ngày 2 tháng Sáu</i>	114
164.	GỬI A. A. I-ÓP-PHÊ. <i>Ngày 2 tháng Sáu</i>	114 - 116
165.	GỬI I-a. A. BÉC-DIN HOẶC GỬI G. L. SCO-LỐP-XKI. <i>Ngày 2 tháng Sáu</i>	117
166.	ĐIỆN GỬI V. L. PA-NI-U-SKIN. <i>Ngày 3 tháng Sáu</i>	117
* 167	DỰ THẢO BÚC ĐIỆN GỬI ĐẾN BÉC-LANH CHO A. A. I-ÓP-PHÊ. <i>Sau ngày 4 tháng Sáu</i>	118
168.	NGHỊ QUYẾT GHI TRÊN THƯ CỦA N. I. XÔ-LÔ-VI- ÉP. <i>Ngày 5 tháng Sáu</i>	118

169.	TRAO ĐỔI THƯ với A. Đ. TXI-U-RU-PA. <i>Ngày 7 tháng Sáu</i>	118 - 120
170.	GỬI A. Đ. TXI-U-RU-PA. <i>Ngày 7 tháng Sáu</i>	120
171.	GỬI A. P. XMIÉC-NỐP. <i>Ngày 7 tháng Sáu</i>	121
172.	ĐIỆN GỬI CẢNG Ở NI-GIO-NI NỐP-GÔ-RỐT. <i>Ngày 8 tháng Sáu</i>	121 - 122
173.	ĐIỆN GỬI I. V. XTA-LIN. <i>Ngày 8 tháng Sáu</i>	122
174.	ĐIỆN GỬI I. V. XTA-LIN và A. G. SLI-ÁP-NI-CỐP. <i>Ngày 10 tháng Sáu</i>	123
175.	ĐIỆN VĂN BẰNG ĐIỆN THOẠI GỬI I-a. M. XVÉC- ĐLỐP. <i>Ngày 10 tháng Sáu</i>	123
176.	GỬI A. Đ. TXI-U-RU-PA. <i>Ngày 10 tháng Sáu</i>	124
177.	TRẢ LỜI A. A. I-ÓP-PHÊ THEO ĐƯỜNG DÂY TRỰC TIẾP. <i>Giữa ngày 10 và 15 tháng Sáu</i>	124 - 125
178.	GỬI A. Đ. TXI-U-RU-PA. <i>Ngày 11 tháng Sáu</i>	125
179.	ĐIỆN GỬI G. E. DI-NÔ-VI-ÉP. <i>Ngày 11 tháng Sáu</i>	126
180.	BỎ SUNG CHO BÚC ĐIỆN GỬI A. X. I-A-CU-BỐP, I. V. XTA-LIN và A. G. SLI-ÁP-NI-CỐP. <i>Ngày 11 tháng Sáu</i>	126 - 127
181.	GỬI G. E. DI-NÔ-VI-ÉP. <i>Ngày 11 tháng Sáu</i>	128
182.	GỬI V. P. MI-LI-U-TIN, I. E. GU-CỐP-XKI và A. Đ. TXI-U-RU-PA. <i>Ngày 12 tháng Sáu</i>	128 - 129
1.	.....	128
2.	.....	129
3.	Những chỗ đóng dấu trên thư trả lời của A. Đ. Txi-u- ru-pa và thư gửi đồng chí ấy	129
183.	ĐIỆN GỬI XÔ-VIẾT ĐẠI BIỂU CUỐC-XCƠ. <i>Chậm nhất ngày 14 tháng Sáu</i>	130
184.	GỬI G. E. DI-NÔ-VI-ÉP. <i>Ngày 14 tháng Sáu</i>	130 - 131
185.	GỬI G. E. DI-NÔ-VI-ÉP. <i>Ngày 14 tháng Sáu</i>	131

-
186. ĐIỆN GỬI G. E. DI-NÔ-VI-ÉP VÀ A. N. BÔ-BRỐP.
Ngày 14 tháng Sáu 132
187. GIẤY CHỨNG NHẬN CHO N. A. È-MÊ-LI-A-NỐP.
Ngày 14 tháng Sáu 132
188. GỬI A. Đ. TXI-U-RU-PA. *Chậm nhất ngày 15 tháng Sáu* 133
189. GỬI BỘ DÂN ỦY GIÁO DỤC VÀ BỘ DÂN ỦY TÀI SẢN CỦA NUỐC CỘNG HÒA. *Ngày 15 tháng Sáu* ..... 133 - 134
190. GỬI A. Đ. TXI-U-RU-PA. *Ngày 17 tháng Sáu* ..... 134 - 135
1. 134
2. ..... 134 - 135
191. GỬI A. A. I-ÓP-PHÈ. *Ngày 18 tháng Sáu* ..... 135 - 136
192. ĐIỆN GỬI X. G. SAU-MI-AN. *Ngày 18 tháng Sáu* ..... 136 - 137
193. ĐIỆN GỬI CHỦ TỊCH XÔ-VIẾT ĐẠI BIỂU MÊ-DÊ-LIN-XCO. *Ngày 18 tháng Sáu* ..... 137 - 138
194. GỬI I. E. GU-CỐP-XKI. *Ngày 22 tháng Sáu* 138
195. GỬI BAN THU KÝ CỦA HỘI ĐỒNG BỘ TRƯỞNG DÂN ỦY. *Ngày 26 tháng Sáu* ..... 138 - 139
1. ..... 138 - 139
2. 139
196. GỬI G. E. DI-NÔ-VI-ÉP. *Ngày 26 tháng Sáu* ..... 139 - 140
197. ĐIỆN GỬI A. M. I-U-RI-ÉP. *Ngày 26 tháng Sáu* 141
198. TRAO ĐỔI THƯ VỚI A. Đ. TXI-U-RU-PA. *Ngày 26 tháng Sáu* ..... 141 - 142
199. GỬI A. P. XMIEC-NỐP, G. I. PÊ-TƠ-RỐP-XKI và I. E. GU-CỐP-XKI. *Ngày 28 tháng Sáu* 143
200. GỬI X. G. SAU-MI-AN. *Ngày 29 tháng Sáu* ..... 143 - 144
201. ĐIỆN GỬI I. V. XTA-LIN. *Ngày 30 tháng Sáu* 144

-
202. ĐIỆN GỬI V. L. PA-NI-U-SKIN. *Cuối tháng Sáu - chậm nhất ngày 2 tháng Bảy* 145
203. ĐIỆN GỬI CÁC ĐỘI TRƯỞNG CÁC ĐỘI TRUNG DỤNG TRÊN TẤT CẢ CÁC TUYẾN ĐƯỜNG SẮT.
Ngày 1 tháng Bảy ..... 145 - 146
204. GỬI A. A. I-ÓP-PHÈ. *Ngày 1 tháng Bảy* ..... 146 - 148
205. ĐIỆN GỬI L. B. CRA-XIN. *Ngày 3 tháng Bảy* 148
206. ĐIỆN GỬI Đ. E. I-VA-SEN-CÔ. *Ngày 4 tháng Bảy* 149
207. GỬI TẤT CẢ CÁC ĐÁNG ỦY KHU PHỐ ĐẢNG CỘNG SẢN NGA, TẤT CẢ CÁC XÔ-VIẾT ĐẠI BIỂU KHU PHỐ, TẤT CẢ CÁC BAN THAM MUU HỒNG QUÂN. *Ngày 6 tháng Bảy* ..... 149 - 150
208. BÚC ĐIỆN VÔ TUYẾN GỬI A. A. I-ÓP-PHÈ. *Ngày 6 tháng Bảy* ..... 150 - 151
209. ĐIỆN GỬI I. V. XTA-LIN. *Ngày 7 tháng Bảy* ..... 151 - 152
210. ĐIỆN VĂN BẰNG ĐIỆN THOẠI GỬI TẤT CẢ CÁC XÔ-VIẾT ĐẠI BIỂU KHU PHỐ Ở MÁT-XCO-VA.
Ngày 7 tháng Bảy ..... 152 - 153
211. ĐIỆN VĂN BẰNG ĐIỆN THOẠI GỬI XÔ-VIẾT ĐẠI BIỂU MÁT-XCO-VA. *Ngày 7 tháng Bảy* ..... 153 - 154
212. TRẢ LỜI C. A. MÊ-KHÔ-NÔ-SIN BẰNG ĐƯỜNG DÂY TRỰC TIẾP. *Ngày 7 tháng Bảy* ..... 154 - 155
213. ĐIỆN GỬI X. P. NA-TXA-RÊ-NÚT. *Ngày 7 tháng Bảy* 155
214. GỬI BỘ DÂN ỦY QUÂN SỰ. *Sau ngày 7 tháng Bảy* 156
215. ĐIỆN GỬI CHÍNH ỦY I-VA-NỐP. *Ngày 11 tháng Bảy* .. 156
216. GỬI I. E. GU-CỐP-XKI. *Ngày 11 tháng Bảy* 157
1..... 157
* 2..... 157
217. GỬI I. E. GU-CỐP-XKI. *Nửa đầu tháng Bảy* ..... 157 - 158

1.....	157
2.....	158
3.....	158
218 * ĐIỆN GỬI CHÍNH ỦY TỈNH VÔ-RÔ-NE-GIO. <i>Ngày 12 tháng Bảy</i>	159
219. GỬI A. V. LU-NA-TSÁC-XKI. <i>Ngày 12 tháng Bảy</i>	159
220. THU GỬI THƯ KÝ. <i>Ngày 12 tháng Bảy</i>	160
221. GỬI BỘ DÂN ỦY HÀNG HẢI. <i>Ngày 13 tháng Bảy</i>	160
222. GỬI N. I. PỐT-VÔI-XKI. <i>Ngày 16 tháng Bảy</i>	160 - 161
223. ĐIỆN GỬI XÔ-VIẾT ĐẠI BIỂU PÉC-MƠ. <i>Ngày 17 tháng Bảy</i>	161
224. ĐIỆN GỬI CỤC PHỤ TRÁCH CÁC VĂN ĐỀ NGƯỜI ĐỨC DI CƯ Ở VÙNG SÔNG VÔN-GA. <i>Ngày 17 tháng Bảy</i>	162
225. ĐIỆN GỬI Ph. I. CÔ-LÊ-XỐP. <i>ngày 17 tháng Bảy</i>	162 - 163
226. GỬI N. I. PỐT-VÔI-XKI. <i>Ngày 19 tháng Bảy</i>	163
227. GỬI X. P. XÊ-RÊ-ĐÀ. <i>Ngày 19 tháng Bảy</i>	164
228. GỬI G. E. DI-NÔ-VI-ÉP, M. M. LA-SÊ-VÍCH, E. D. XTA-XÔ-VA. <i>Ngày 20 tháng Bảy</i>	164 - 165
229. BỨC ĐIỆN VÔ TUYẾN GỬI X. G. SAU-MI-AN. <i>Ngày 22 tháng Bảy</i>	166
230. ĐIỆN GỬI CHÍNH ỦY ĐẶC BIỆT A. TƠ-RU-SƠ. <i>Ngày 22 tháng Bảy</i>	166
231. CUỘC NÓI CHUYỆN THEO ĐƯỜNG DÂY TRỰC TIẾP VỚI I. V. XTA-LIN NGÀY 24 THÁNG BÁY 1918....	167 - 168
232. ĐIỆN GỬI X. P. NA-TXA-RÊ-NÚT. <i>Ngày 24 tháng Bảy</i>	168
233. GỬI CLA-RA TXÉT-KIN. <i>Ngày 26 tháng Bảy</i>	169 - 170
234. GỬI G. E. DI-NÔ-VI-ÉP. <i>Ngày 27 tháng Bảy</i>	170 - 171

235. ĐIỆN GỬI X. G. SAU-MI-AN. <i>Ngày 29 tháng Bảy</i>	171
236. NÓI CHUYỆN THEO ĐƯỜNG DÂY TRỰC TIẾP VỚI ỦY VIÊN HỘI ĐỒNG QUÂN SỰ A-XTƠ-RÀ-KHAN NGÀY 29 THÁNG BÁY 1918	172
237. ĐIỆN GỬI V. G. I-VA-NỐP - CÁP-CA-DƠ-XKI. <i>Chậm nhất ngày 30 tháng Bảy</i>	173
238. ĐIỆN GỬI V. I. LÊ-ĐỐP-XKI. <i>Ngày 30 tháng Bảy</i>	173
239. GIẤY CHỨNG NHẬN CHO E. A. RA-KHI-A. <i>Ngày 31 tháng Bảy</i>	174
240. GỬI I-u. LA-RIN. <i>Cuối tháng Bảy - đầu tháng Tám</i>	174 - 175
241. GỬI A. D. TXI-U-RU-PA. <i>Tháng Bảy</i>	175
242. GỬI P. A. CÔ-BÔ-DÉP, C. Kh. ĐÀ-NI-SÉP-XKI, C. A. MÊ-KHÔ-NÔ-SIN, Ph. Ph. RA-XCÔN-NI-CỐP. <i>Ngày 1 tháng Tám</i>	176 - 177
243. GỬI N. P. GOÓC-BU-NỐP. <i>Ngày 3 tháng Tám</i>	177
244. GỬI A. A. I-ÓP-PHÊ. <i>Ngày 3 tháng Tám</i>	178
245. GỬI I-a. A. BÉC-DIN. <i>Ngày 3 tháng Tám</i>	179
246. NHIỆM VỤ GIAO CHO THỦ KÝ. <i>Ngày 4 tháng Tám</i>	179
247. ĐIỆN GỬI I. A. XAM-ME và S. D. È-LI-A-VA. <i>Ngày 4 tháng Tám</i>	180
248. GỬI A. D. TXI-U-RU-PA và V. L. PA-NI-U-SKIN. <i>Mùa hè, trước ngày 5 tháng Tám</i>	180 - 181
249. GỬI A. D. TXI-U-RU-PA. <i>Ngày 5 tháng Tám</i>	181 - 182
250. ĐIỆN GỬI V. L. PA-NI-U-SKIN. <i>Ngày 5 tháng Tám</i>	182
251. ĐIỆN GỬI CÁC CHÍNH ỦY Ở È-LE-TXƠ VÀ TU-LA. <i>Ngày 5 tháng Tám</i>	183
252 * ĐIỆN GỬI X. P. NA-TXA-RÊ-NÚT. <i>Ngày 6 tháng Tám</i> ..	183 - 184
253. GỬI A. D. TXI-U-RU-PA. <i>Ngày 8 tháng Tám</i>	184

254. GỬI N. P. BRI-U-KHA-NỐP và CÁC ỦY VIÊN KHÁC TRONG BAN LÃNH ĐẠO BỘ DÂN ỦY LUÔNG THỰC. *Sau ngày 8 tháng Tám* ..... 185 - 186
255. GỬI HỘI ĐỒNG QUÂN SỰ TỐI CAO. *Ngày 9 tháng Tám* 186
256. ĐIỆN GỬI N. A. A-NI-XI-MỐP. *Ngày 9 tháng Tám* 187
257. GỬI G. Ph. PHÈ-ĐÔ-RỐP. *Ngày 9 tháng Tám* .. 187 - 188
258. ĐIỆN GỬI A. Đ. MÊ-TÊ-LÉP. *Ngày 9 tháng Tám* 189
259. ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT TỈNH PEN-DA. *Ngày 9 tháng Tám* ..... 189 - 190
260. ĐIỆN GỬI V. V. CU-RA-ÉP. *Ngày 10 tháng Tám* 190
261. GỬI A. Đ. TXI-U-RU-PA. *Ngày 10 tháng Tám* ..... 191 - 192
1. 191
2. 191
3. 191
262. ĐIỆN GỬI A. P. XMIEC-NỐP. *Ngày 10 tháng Tám* 192
263. GỬI HỘI ĐỒNG QUÂN SỰ TỐI CAO. *Ngày 10 tháng Tám* 193
- 264 * ĐIỆN GỬI X. P. NA-TXA-RÊ-NÚT. *Ngày 11 tháng Tám* 194
265. ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT TỈNH VÔ-LÔ-GĐA. *Ngày 11 tháng Tám* ..... 194 - 195
266. ĐIỆN GỬI M. X. KÊ-DRỐP. *Ngày 12 tháng Tám* 195
267. ĐIỆN GỬI E. B. BÔ-SƠ. *Ngày 12 tháng Tám* 196
268. ĐIỆN GỬI A. E. MIN-KIN. *Ngày 12 tháng Tám* ..... 196 - 197
269. ĐIỆN GỬI V. V. CU-RA-ÉP. *Ngày 12 tháng Tám* 197
270. ĐIỆN GỬI A. E. MIN-KIN. *Ngày 14 tháng Tám* 198
271. GỬI I-a. A. BÉC-DIN. *Ngày 14 tháng Tám* ..... 198 - 199
- * 272. ĐIỆN GỬI Đ. T. PÊ-TƠ-RU-TSÚC. *Ngày 15 tháng Tám* ... 199

273. GỬI A. Đ. TXI-U-RU-PA. *Nửa đầu tháng Tám* 200
- * 274. GỬI E. M. XCO-LI-AN-XKI. *Ngày 16 tháng Tám* ..... 200 - 201
275. ĐIỆN GỬI X. P. XÊ-RÊ-ĐA. *Ngày 16 tháng Tám* 201
276. ĐIỆN GỬI M. Ph. BÔN-ĐƯ-RÉP. *Ngày 17 tháng Tám* 202
277. ĐIỆN GỬI X. V. MA-LU-SÉP. *Ngày 17 tháng Tám* ..... 202 - 203
278. ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT CÔ-TEN-NI-TSO. *Ngày 17 tháng Tám* 203
279. ĐIỆN VĂN BẰNG ĐIỆN THOẠI GỬI N. I. MU-RARA-LỐP. *Sớm nhất ngày 17 - chậm nhất ngày 19 tháng Tám* 204
280. ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT DO-ĐÔ-RÔ-VE-TXƠ TỈNH Ô-RI-ÔN. *Ngày 19 tháng Tám* 204
281. ĐIỆN GỬI Ph. Ph. RA-XCÔN-NI-CỐP. *Ngày 19 tháng Tám* 205
282. ĐIỆN GỬI X. P. XÊ-RÊ-ĐA. *Ngày 19 tháng Tám* ..... 205 - 206
283. ĐIỆN GỬI A. E. MIN-KIN. *Ngày 19 tháng Tám* 206
284. ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT TỈNH PEN-DA. *Ngày 19 tháng Tám* 207
285. ĐIỆN GỬI L. Đ. TƠ-RỐT-XKI. *Ngày 19 tháng Tám* ..... 207 - 208
286. GỬI G. V. TSI-TSÈ-RIN. *Ngày 19 tháng Tám* 208
- * 287. GỬI G. V. TSI-TSÈ-RIN. *Ngày 19 tháng Tám* 209
- * 288. GỬI G. V. TSI-TSÈ-RIN. *Ngày 19 tháng Tám* 209
289. GỬI I-a. M. XVÉC-DLỐP. *Ngày 19 tháng Tám* 210
- * 290. GỬI E. M. XCO-LI-AN-XKI. *Ngày 19 tháng Tám* 210
291. GỬI N. P. GOÓC-BU-NỐP. *Trước ngày 20 tháng Tám* ... 211
292. ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT LÍP-NU. *Ngày 20 tháng Tám* ..... 211 - 212
293. ĐIỆN GỬI ỦY BAN LUÔNG THỰC TỈNH TAM-BỐP. *Ngày 20 tháng Tám* 212
294. ĐIỆN GỬI A. E. MIN-KIN. *Ngày 20 tháng Tám* 213

295.	GỬI I-a. A. BÉC-DIN. Ngày 20 tháng Tám	214
296.	ĐIỆN GỬI B. I. MÔ-NA-XTUỐC-XKI. Sớm nhất ngày 20 tháng Tám	215
297.	ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT TỈNH A-XTƠ-RÀ-KHAN. Ngày 21 tháng Tám	215 - 216
298.	ĐIỆN GỬI V. N. KHÁC-LỐP. Ngày 21 tháng Tám	216
299.	GỬI CHÍNH ỦY QUÂN ĐOÀN I MẾT-VỀ-ĐÉP. Ngày 21 tháng Tám	217
300.	GỬI HỘI ĐỒNG QUÂN SỰ TỐI CAO. Ngày 21 tháng Tám	217 - 218
301.	GỬI A. Đ. TXI-U-RU-PA. Trước ngày 22 tháng Tám	218
302.	NHỮNG BÚC ĐIỆN GỬI A. C. PAY-KE-XƠ. Ngày 22 tháng Tám	219
1.	.....	219
2.	.....	219
303.	ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH ĐẢNG BỘ TỈNH PEN-DA ĐẢNG CỘNG SẢN (b) NGA. Ngày 22 tháng Tám	220
304.	ĐIỆN GỬI N. Đ. TÔ-CMA-CỐP. Ngày 23 tháng Tám	220 - 221
305.	ĐIỆN GỬI CHÍNH ỦY VÀ CHỈ HUY TRƯỞNG ĐỘI NGƯ LÔI HẠM. Ngày 23 tháng Tám	221
306.	ĐIỆN GỬI Ph. I. CÔ-LÊ-XỐP. Ngày 23 tháng Tám	222
307.	ĐIỆN GỬI A. G. SLI-KHTE. Ngày 23 tháng Tám	223
308.	ĐIỆN GỬI X. P. XÊ-RÈ-DA. Ngày 26 tháng Tám	223 - 224
309.	ĐIỆN GỬI A. P. XMIỄC-NỐP. Ngày 26 tháng Tám	224
* 310.	ĐIỆN GỬI A. C. PAY-KE-XƠ. Ngày 26 tháng Tám	225
311.	ĐIỆN GỬI X. P. XÊ-RA-DA. Ngày 27 tháng Tám	225 - 226
312.	ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT TỈNH PEN-DA. Ngày 28 tháng Tám	226
313.	GỬI V. M. AN-TƠ-PHA-TE.....	227

1.	Ngày 28 tháng Tám	227
2.	Ngày 29 tháng Tám	227
314.	GỬI M. X. KE-ĐRỐP. Ngày 29 tháng Tám	228
315.	GỬI N. I. MU-RA-LỐP. Ngày 29 tháng Tám	228 - 231
316.	ĐIỆN GỬI V. N. KHÁC-LỐP. Ngày 29 tháng Tám	231
317.	GỬI A. Đ. TXI-U-RU-PA. Ngày 29 tháng Tám	232
318.	GỬI L. A. PHÔ-TI-È-VA. Mùa hè	232 - 233
319.	GỬI A. Đ. TXI-U-RU-PA. Mùa hè	233
320.	GỬI X. P. XÊ-RÈ-DA. Ngày 6 tháng Chín	233 - 234
321.	ĐIỆN GỬI L. Đ. TÔ-RỐT-XKI. Ngày 7 tháng Chín	234 - 235
322.	ĐIỆN GỬI L. Đ. TÔ-RỐT-XKI. Ngày 10 tháng Chín	235
* 323.	ĐIỆN GỬI L. Đ. TÔ-RỐT-XKI. Ngày 12 tháng Chín	236
324.	GỬI V. Đ. BÔN-TSƠ - BRU-Ê-VÍCH. Ngày 14 tháng Chín	236
325.	GỬI GRI-GÔ-RI NA-U-MÔ-VÍCH CHUYỂN CHO NHÓM HỌC SINH MUỐN TÌM HIỂU CHỦ NGHĨA CỘNG SẢN. Ngày 16 tháng Chín	237
326.	ĐIỆN GỬI A. P. XMIỄC-NỐP. Ngày 16 tháng Chín	237 - 238
327.	ĐIỆN GỬI CÁC ỦY BAN NÔNG DÂN NGHÈO THUỘC HUYỆN È-LÊ-TXƠ. Ngày 17 tháng Chín	238 - 239
328.	GỬI BAN BIÊN TẬP BÁO "SỰ THẬT". Ngày 18 tháng Chín	239
329.	ĐIỆN GỬI A. V. LU-NA-TSÁC-XKI. Ngày 18 tháng Chín	240
330.	GỬI I-a. A. BÉC-DIN, V. V. VÔ-RỐP-XKI và A. A. I-ỐP-PHÈ. Ngày 20 tháng Chín	240 - 242
331.	GỬI I. I-a. BA-GA-ÉP. Ngày 25 tháng Chín	243
332.	GỬI L. B. CA-MÊ-NÉP. Cuối tháng Chín - tháng Mười ...	243 - 244

333. GỬI I-a. M. XVÉC-ĐLỐP và L. Đ. TƠ-RỐT-XKI. Ngày 1 tháng Mười ..... 244 - 246
334. GỬI V. D. BÔN-TSƠ - BRU-Ê-VÍCH. Ngày 1 tháng Mười 246
335. GỬI L. A. PHÔ-TI-Ê-VA và L. B. CRA-XIN. Ngày 9 tháng Mười 247
336. THƯ GỬI G. V. TSI-TSÊ-RIN HOẶC L. M. CA-RA-KHAN VÀ THƯ GỬI A. A. I-ÓP-PHÊ, I-a. A. BÉC-DIN, V. V. VÔ-RỐP-XKI. Ngày 10 tháng Mười ..... 247 - 248
- * 337. GỬI G. V. TSI-TSÊ-RIN và L. M. CA-RA-KHAN. Ngày 10 tháng Mười ..... 248 - 249
338. GỬI ĐOÀN CHỦ TỊCH XÔ-VIẾT ĐẠI BIỂU CỘNG NHÂN VÀ HỒNG QUÂN MÁT-XCƠ-VA. Ngày 12 tháng Mười ..... 251 - 252
339. GỬI I-a. A. BÉC-DIN. Ngày 15 tháng Mười ..... 253 - 255
340. GỬI I-a. A. BÉC-DIN. Giữa ngày 15 và 25 tháng Mười ..... 255 - 256
341. GỬI A. A. I-ÓP-PHÊ. Ngày 18 tháng Mười ..... 256 - 257
342. GỬI A. A. I-ÓP-PHÊ. Ngày 18 tháng Mười ..... 257 - 258
343. GỬI CÁC THÀNH VIÊN CỦA NHÓM "XPÁC-TA-CÚT". Ngày 18 tháng Mười ..... 258 - 259
- * 344. GỬI A. M. CÔN-LÔN-TAI. Ngày 18 tháng Mười ..... 259 - 260
345. ĐIỆN GỬI I. I. VA-TXÈ-TÍT. Ngày 20 tháng Mười 260
- * 346. GỬI N. P. GOÓC-BU-NỐP. Ngày 21 tháng Mười 261
347. ĐƠN GỬI BAN CHẤP HÀNH CỘNG ĐOÀN CÁC NHÀ BÁO XÔ-VIẾT. Chậm nhất ngày 22 tháng Mười 261
348. ĐIỆN GỬI G. E. DI-NÔ-VI-ÉP. Ngày 22 tháng Mười 262
349. ĐIỆN VĂN BẰNG ĐIỆN THOẠI GỬI A. A. I-ÓP-PHÊ. Ngày 23 tháng Mười ..... 262 - 263
350. ĐIỆN GỬI P. P. XU-TIN. Ngày 24 tháng Mười 263
351. GỬI I-a. A. BÉC-DIN. Ngày 25 tháng Mười ..... 264 - 265

352. GỬI M. Ph. VLA-ĐI-MIA-XKI. Ngày 27 tháng Mười 265
- * 353. GỬI SỞ QUẢN LÝ TÀI SẢN CỦA CÁC CUNG NHÂN DÂN Ở MÁT-XCƠ-VA. Ngày 1 tháng Mười một 266
354. GỬI I-a. A. BÉC-DIN. Ngày 1 tháng Mười một ..... 266 - 267
355. ĐIỆN GỬI TƯ LỆNH QUÂN ĐOÀN 2. Ngày 7 tháng Mười một 268
356. ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT VÀ BAN CHẤP HÀNH ĐẢNG BỘ CÁC TỈNH Ô-RI-ÔN VÀ CUỐC-XCƠ. Ngày 9 tháng Mười một ..... 268 - 269
357. GỬI R. I. BÉC-DIN. Giữa ngày 9 và 23 tháng Mười một .. 269
358. ĐIỆN VĂN BẰNG ĐIỆN THOẠI GỬI ỦY BAN ĐẶC BIỆT TOÀN NGA. Ngày 11 tháng Mười một 270
359. GỬI B. X. VÂY-XÔ-BRỐT. Ngày 11 tháng Mười một ..... 270 - 271
360. ĐIỆN GỬI A. G. SLI-ÁP-NI-CỐP. Ngày 12 tháng Mười một ..... 271 - 272
361. ĐIỆN GỬI I-VA-NỐP, CHỦ TỊCH ĐẢNG BỘ U-NÊ-TSA ĐẢNG CỘNG SẢN (b) NGA. Ngày 13 tháng Mười một ..... 272 - 273
362. ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH ĐẢNG BỘ TỈNH Ô-RI-ÔN ĐẢNG CỘNG SẢN (b) NGA. Ngày 13 tháng Mười một ..... 273 - 274
- * 363. GỬI N. P. BRI-U-KHA-NỐP. Ngày 13 tháng Mười một .. 274
364. ĐIỆN GỬI I. I. VA-TXÈ-TÍT. Ngày 15 tháng Mười một ... 275
365. GỬI L. B. CA-MÈ-NÉP. Ngày 16 tháng Mười một 275
366. GỬI CHỦ NHIỆM NGÂN HÀNG NHÂN DÂN. Ngày 19 tháng Mười một 276
367. NHIỆM VỤ GIAO CHO THỦ KÝ. Ngày 20 tháng Mười một 276

368.	ĐIỆN GỬI ỦY BAN KỸ THUẬT THUỘC HỘI ĐỒNG KINH TẾ QUỐC DÂN KHU VỰC MIỀN BẮC. <i>Ngày 21 tháng Mười một</i>	277
369.	ĐIỆN GỬI G. E. DI-NÔ-VI-ÉP. <i>Ngày 21 tháng Mười một</i>	277 - 278
* 370.	ĐIỆN GỬI A. G. SLI-ÁP-NI-CỐP. <i>Ngày 21 tháng Mười một</i>	278
371.	CHỈ THỊ GỬI CHO THỦ KÝ. <i>Sốm nhất ngày 21 tháng Mười một</i>	279
372.	ĐIỆN GỬI V. M. GHÍT-TI-XƠ. <i>Ngày 23 tháng Mười một</i>	279
* 373.	GỬI G. V. TSI-TSÊ-RIN. <i>Ngày 23 tháng Mười một</i>	280
374.	GỬI CHỦ TỊCH ỦY BAN ĐẶC BIỆT Ở XA-MA-RA. <i>Ngày 25 tháng Mười một</i>	280
375.	GỬI TIỂU HỘI ĐỒNG BỘ TRƯỞNG DÂN ỦY. <i>Ngày 25 hoặc 26 tháng Mười một</i>	281
* 376.	GỬI CHÁNH VĂN PHÒNG HỘI ĐỒNG BỘ TRƯỞNG DÂN ỦY. <i>Ngày 26 tháng Mười một</i>	281
377.	CUỘC NÓI CHUYỆN BẰNG ĐƯỜNG DÂY TRỰC TIẾP với B. M. VÔ-LIN NGÀY 29 THÁNG MƯỜI MỘT 1918.....	282 - 283
* 378.	ĐIỆN GỬI G. E. DI-NÔ-VI-ÉP. <i>Ngày 30 tháng Mười một</i>	283 - 284
379.	ĐIỆN GỬI G. E. DI-NÔ-VI-ÉP. <i>Ngày 3 tháng Chạp</i>	284 - 285
380.	GỬI GIÁT-SIN-TÔ XE-RA-TI. <i>Ngày 4 tháng Chạp</i>	285
381.	ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT TỈNH XA- MA-RA. <i>Ngày 6 tháng Chạp</i>	286
382.	ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT TỈNH TAM-BỐP. <i>Ngày 7 tháng Chạp</i>	286 - 287
383.	GỬI N. P. BRI-U-KHA-NỐP. <i>Ngày 7 tháng Chạp</i>	287 - 288
1.	.....	287

---

* 2.	.....	288
384.	GỬI L. B. CA-MÊ-NÉP. <i>Ngày 10 tháng Chạp</i>	288
385.	GỬI V. Đ. BÔN-TSO - BRU-Ê-VÍCH. <i>Ngày 11 tháng Chạp</i>	288
386.	GỬI I. I. RÁT-TSEN-CÔ. <i>Ngày 12 tháng Chạp</i>	289
387.	ĐIỆN GỬI L. Đ. TO-RỐT-XKI. <i>Ngày 12 tháng Chạp</i>	289 - 290
388.	GỬI A. G. SLI-ÁP-NI-CỐP. <i>Ngày 12 tháng Chạp</i>	290 - 291
389.	GỬI BAN LUÔNG THỰC CỦA XÔ-VIẾT MÁT-XCO- VA. <i>Ngày 12 tháng Chạp</i>	291 - 292
390.	ĐIỆN GỬI L. Đ. TO-RỐT-XKI	292 - 293
1.	<i>Ngày 12 tháng Chạp</i>	292
2.	<i>Ngày 13 tháng Chạp</i>	293
391.	GỬI E. M. XCO-LI-AN-XKI. <i>Ngày 15 tháng Chạp</i>	293
392.	GỬI G. I. PÊ-TO-RỐP-XKI. <i>Ngày 16 tháng Chạp</i>	294
* 393.	GỬI I-a. M. XVÉC-DLỐP. <i>Ngày 16 tháng Chạp</i>	294
394.	GỬI N. N. CRE-XTIN-XKI. <i>Ngày 21 tháng Chạp</i>	294 - 295
395.	GỬI Ph. E. ĐGIÉC-GIN-XKI. <i>Ngày 21 tháng Chạp</i> ...	294
396.	ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT HUYỀN XU-DO-ĐAN. <i>Ngày 23 tháng Chạp</i>	295
397.	ĐIỆN GỬI M. C. VLA-ĐI-MI-RỐP VÀ NHIỆM VỤ GIAO CHO THỦ KÝ. <i>Ngày 23 tháng Chạp</i>	296
398.	GỬI Đ. A. BU-LA-TỐP. <i>Ngày 25 tháng Chạp</i>	297 - 298
399.	ĐIỆN GỬI X. A. BAN-CƠ. <i>Ngày 25 tháng Chạp</i>	298
400.	ĐIỆN GỬI HỘI ĐỒNG CÁC CÔNG XÃ MIỀN BẮC. <i>Ngày 25 tháng Chạp</i>	298 - 299
401.	ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT RỐT-NI-KI. <i>Ngày 26 tháng Chạp</i>	300
402.	ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT TỈNH VLA- ĐI-MIA. <i>Ngày 27 tháng Chạp</i>	300 - 301

-
- * 403. DIỆN GỬI HỘI ĐỒNG QUÂN SỰ - CÁCH MẠNG
NUỐC CỘNG HÒA. Ngày 27 tháng Chạp 301
  - * 404. GỬI G. V. TSI-TSÈ-RIN. Ngày 27 hoặc 28 tháng Chạp .. 301 - 304
  - 405. DIỆN GỬI BAN QUẢN TRỊ NHÀ MÁY I-U-GIA.
Ngày 28 tháng Chạp 305
  - 406. DIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT RỐT-NI-KI.
Ngày 28 tháng Chạp 305
  - 407. GỬI BAN THƯ VIỆN BỘ DÂN ỦY GIÁO DỤC. Ngày
30 tháng Chạp 306
  - 408. DIỆN GỬI M. C. VLA-ĐI-MI-RỐP. Ngày 31 tháng
Chạp ..... 306 - 307
  - 409. GỬI A. M. GIÁC-CÔ. Tháng Chạp 307
  - 410. GỬI X. P. XÊ-RÊ-ĐA. Cuối năm ..... 307 - 308
  - * 411. THU VỀ VIỆC IN CÁC TRUYỀN ĐƠN. Cuối năm 308

1919

- 412. GỬI V. I. NÉP-XKI. Ngày 1 tháng Giêng 309
- 413. DIỆN GỬI G. E. DI-NÔ-VI-ÉP. Ngày 1 tháng Giêng .... 309 - 310
- 414. DIỆN VĂN BẰNG DIỆN THOẠI GỬI BỘ DÂN ỦY
NỘI VỤ. Ngày 1 tháng Giêng 310
- 415. GIẤY CHỨNG NHẬN CHO X. V. A-DAN-TSÉP-
XCAI-A. Ngày 1 tháng Giêng ..... 310 - 311
- 416. GỬI A. N. PRÔ-CÔ-PHI-ÉP. Ngày 3 tháng Giêng 311
- 417. DIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT HUYỆN I-
U-RI-È-VÊ-TXO. Ngày 3 tháng Giêng 312
- 418. DIỆN GỬI L. Đ. TO-RỐT-XKI. Ngày 3 tháng Giêng ..... 312 - 313
- 419. DIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT TỈNH A-
XTƠ-RA-KHAN, BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT
THÀNH PHỐ VÀ ĐẢNG ỦY TỈNH. Ngày 3 tháng
Giêng ..... 313 - 314

-
- 420. GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT HUYỆN VÊ-XI-È-
GÓN-XCO VÀ GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT
TỈNH TVE. Ngày 3 tháng Giêng 314
  - 421. DIỆN GỬI RI-A-BI-NIN. Ngày 5 tháng Giêng 315
  - 422. DIỆN GỬI ỦY BAN ĐẶC BIỆT CUỐC-XCO. Ngày 6
tháng Giêng ..... 315 - 316
  - 423. DIỆN GỬI ỦY VIÊN PHỤ TRÁCH BAN LUÔNG
THỰC TỈNH XIM-BIÉC-XCO. Ngày 6 tháng Giêng 316
  - 424. DIỆN GỬI X. I. GU-XÉP ĐỂ CHUYỂN CHO ỦY BAN
CÁCH MẠNG U-PHA. Ngày 6 tháng Giêng 317
  - 425. DIỆN GỬI HỘI ĐỒNG QUÂN SỰ - CÁCH MẠNG
MẶT TRẬN CA-XPIÊN - CÁP-CA-DO GỬI E. B. BÔ-
SƠ. Ngày 7 hoặc 8 tháng Giêng 318
  - 426. DIỆN GỬI HỘI ĐỒNG QUÂN SỰ - CÁCH MẠNG
MẶT TRẬN CA-XPIÊN - CÁP-CA-DO. Ngày 7 hoặc 8
tháng Giêng ..... 318 - 319
  - 427. MÊNH LỆNH GỬI TỔNG TƯ LỆNH. Ngày 8 tháng
Giêng 319
  - 428. DIỆN GỬI G. C. OÓC-ĐGIÔ-NI-KÍT-DÊ. Ngày 9 tháng
Giêng 320
  - 429. DIỆN GỬI G. E. DI-NÔ-VI-ÉP. Ngày 10 tháng Giêng ..... 320 - 321
  - 430. DIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT TỈNH RI-A-
DAN. Ngày 12 tháng Giêng 321
  - 431. DIỆN BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT HUYỆN XU-DÖ-
DAN. Ngày 12 tháng Giêng ..... 321 - 322
  - 432. NHIỆM VỤ GIAO CHO THỦ KÝ. Ngày 13 tháng
Giêng 322
  - 433. DIỆN GỬI A. P. CU-ĐRI-ÁP-TXÉP. Ngày 13 tháng
Giêng ..... 322 - 323
  - 434. DIỆN GỬI I. V. XTA-LIN VÀ Ph. E. ĐGIÉC-GIN-XKI.
Ngày 14 tháng Giêng 323

-
- * 435. GỬI A. Đ. TXI-U-RU-PA. *Sớm nhất ngày 14 tháng Giêng* 324
436. ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT TỈNH CUỐC-XCO. *Ngày 16 tháng Giêng* ..... 324 - 325
437. GỬI CHÁNH VĂN PHÒNG HỘI ĐỒNG BỘ TRƯỞNG DÂN ỦY. *Ngày 18 tháng Giêng* 325
438. GỬI L. Đ. TO-RỐT-XKI. *Ngày 21 tháng Giêng* 326
439. GỬI M. C. VLA-ĐI-MI-RỐP. *Ngày 22 tháng Giêng* 326
440. ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT TỈNH CUỐC-XCO. *Ngày 22 tháng Giêng* 327
441. GỬI C. I. LAN-DE. *Ngày 23 tháng Giêng* ..... 327 - 328
442. NHIỆM VỤ GIAO CHO THU KÝ. *Ngày 23 tháng Giêng* 328
443. ĐIỆN GỬI L. Đ. TO-RỐT-XKI. *Ngày 24 tháng Giêng* 329
444. ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT TỈNH XA-MA-RA. *Ngày 27 tháng Giêng* ..... 329 - 330
445. GỬI C. I. LAN-DE. *Ngày 28 tháng Giêng* 330
446. GỬI E. M. XCO-LI-AN-XKI. *Ngày 30 tháng Giêng* ..... 330 - 331
447. ĐIỆN GỬI Kh. G. RA-CỐP-XKI. *Ngày 31 tháng Giêng* 331
448. ĐIỆN GỬI N. I. I-VA-NỐP. *Ngày 31 tháng Giêng* 332
449. GỬI L. B. CA-MÊ-NÉP. *Nửa cuối tháng Giêng* 333
450. GỬI L. B. CRA-XIN. *Tháng Giêng - tháng Hai* 333
451. GỬI V. P. MI-LI-U-TIN, N. N. CRE-XTIN-XKI, Đ. I. CUỐC-XKI. *Ngày 2 tháng Hai* ..... 333 - 334
452. ĐIỆN GỬI B. N. NIM-VI-TXO-KI. *Ngày 5 hoặc 6 tháng Hai* ..... 334 - 335
453. ĐIỆN GỬI G. E. DI-NÔ-VI-ÉP. *Ngày 6 tháng Hai* 335
454. GỬI GIẮC-CO XA-ĐUN. *Ngày 8 tháng Hai* ..... 335 - 336

-
455. GỬI E. M. XCO-LI-AN-XKI và V. N. PỐT-BEN-XKI..... 336
1. *Ngày 10 tháng Hai* 336
2. *Ngày 11 tháng Hai* 336
456. ĐIỆN GỬI A. G. SLI-ÁP-NI-CỐP. *Ngày 12 tháng Hai* ... 337
457. ĐIỆN GỬI G. E. DI-NÔ-VI-ÉP. *Ngày 13 tháng Hai* 337
458. GỬI G. I. PÊ-TO-RỐP-XKI. *Ngày 13 tháng Hai* 338
459. ĐIỆN GỬI HỘI ĐỒNG QUÂN SỰ - CÁCH MẠNG MẶT TRẬN PHÍA ĐÔNG. *Ngày 14 tháng Hai* ..... 338 - 339
460. GỬI G. E. DI-NÔ-VI-ÉP. *Ngày 14 tháng Hai* 339
461. GỬI N. P. BRI-U-KHA-NỐP. *Ngày 17 tháng Hai* 340
462. ĐIỆN GỬI G. E. DI-NÔ-VI-ÉP. *Ngày 18 tháng Hai* 340
463. ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT HUYỆN MA-MA-ĐU-SƠ. *Ngày 18 tháng Hai* 341
464. ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT HUYỆN È-LÁT-MA. *Ngày 18 tháng Hai* ..... 341 - 342
465. ĐIỆN GỬI Kh. G. RA-CỐP-XKI. *Ngày 18 tháng Hai* 342
466. ĐIỆN GỬI P. I. XTU-TSO-CA VÀ I-a. A. BÉC-DIN. *Ngày 19 tháng Hai* 343
467. ĐIỆN GỬI X. I. GU-XÉP. *Ngày 19 tháng Hai* ..... 343 - 344
468. CHỈ THỊ GỬI A. Đ. TXI-U-RU-PA. *Ngày 19 tháng Hai* 344
469. GỬI L. B. CA-MÊ-NÉP. *Ngày 21 tháng Hai* 345
470. ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT TỈNH I-A-RÔ-XLÁP. *Ngày 22 tháng Hai* ..... 345 - 346
- * 471. GỬI CÁC GIÁO VIÊN TỈNH TVE. *Ngày 22 tháng Hai* 346

472. GIẤY CHỨNG NHẬN CHO CÁC ĐẠI DIỆN NGÀNH DỆT VẢI Ở ĐA-NI-LỐP. *Ngày 24 tháng Hai* ..... 346 - 347
473. GỬI HỘI ĐỒNG QUÂN SỰ - CÁCH MẠNG NUỐC CỘNG HÒA. *Chậm nhất ngày 25 tháng Hai* 347
374. NHỮNG BÚC ĐIỆN GỬI M. C. VLA-DI-MI-RỐP. *Ngày 26 tháng Hai* 348
1. 348
2. 348
475. ĐIỆN GỬI X. E. TXÈ-KHA-NỐP-XKI. *Ngày 26 tháng Hai* 349
- * 476 GIẤY CHỨNG NHẬN CHO I. L. LÔ-REN-TXO. *Ngày 26 tháng Hai* 349
477. GỬI A. I. XVI-ĐÉC-XKI ĐỂ CHUYỂN CHO A. Đ. TXI-U-RU-PA. *Ngày 27 tháng Hai* 350
- * 478 GỬI M. M. CÔ-XTÈ-LỐP-XCAI-A. *Ngày 27 tháng Hai* 350
479. NHIỆM VỤ GIAO CHO THỦ KÝ VÀ THỦ GỬI N. P. BRI-U-KHA-NỐP. *Tháng Hai* ..... 351 - 352
1. Nhiệm vụ giao cho thư ký 351
2. Gửi N. P. Bri-u-kha-nốp 351
- * 3. Nhiệm vụ giao cho thư ký 352
480. GỬI A. I. XVI-ĐÉC-XKI. *Tháng Hai - đầu tháng Ba* 352
481. GỬI L. A. PHÔ-TÈ-Ê-VA. *Ngày 4 tháng Ba* ..... 352 - 353
1. 352
2. 353
- * 482 GỬI BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG ĐẢNG CỘNG SẢN (b) NGA. *Giữa ngày 4 và 24 tháng Ba* 353
483. ĐIỆN GỬI P. P. MU-SKIN. *Ngày 8 tháng Ba* 353
484. GỬI Ph. I. CA-LI-NIN. *Ngày 8 tháng Ba* 354
485. GỬI L. A. PHÔ-TÈ-Ê-VA. *Ngày 8 tháng Ba* 354

486. ĐIỆN GỬI A. L. CÔ-LÊ-GA-ÉP. *Ngày 10 tháng Ba* 355
487. GỬI L. B. CA-MÊ-NÉP. *Ngày 12 tháng Ba* ..... 355 - 356
488. GỬI L. B. CRA-XIN. *Ngày 12 tháng Ba* 356
489. GỬI L. A. PHÔ-TÈ-Ê-VA. *Sau ngày 17 tháng Ba* 357
490. GỬI A. G. SLI-KHTE. *Ngày 19 tháng Ba* 357
491. GỬI V. A. A-VA-NÊ-XỐP. *Ngày 21 tháng Ba* 358
- * 492. GỬI G. I. PÊ-TO-RỐP-XKI. *Chậm nhất ngày 22 tháng Ba* 358
493. ĐIỆN GỬI V. N. CA-I-U-RỐP. *Ngày 27 tháng Ba* 359
494. ĐIỆN GỬI Ph. N. VI-SNÉP-XKI. *Ngày 28 tháng Ba* ..... 359 - 360
495. ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT TỈNH TSÈ-RÈ-PÔ-VÉT. *Ngày 29 tháng Ba* 360
496. GỬI BỘ TRƯỞNG BỘ DÂN ỦY NỘI VỤ. *Ngày 2 tháng Tư* 361
497. GỬI V. BA-KHO-VA-LỐP. *Ngày 2 tháng Tư* 361
498. GỬI E. M. XCO-LI-AN-XKI. *Ngày 3 tháng Tư* 362
499. ĐIỆN GỬI G. N. CA-MIN-XKI. *Ngày 4 tháng Tư* 362
500. ĐIỆN GỬI TƯ LỆNH QUÂN ĐOÀN 10. *Ngày 4 tháng Tư* 363
501. GỬI Đ. I. CUỐC-XKI. *Chậm nhất ngày 5 tháng Tư* ..... 363 - 364
502. GỬI CÁC CƠ QUAN XÔ-VIẾT Ở XA-RA-TỐP (BAN LUÔNG THỰC TỈNH, BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT TỈNH, BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT THÀNH PHỐ VÀ VÂN VÂN). *Ngày 5 tháng Tư* 365
503. THU TRẢ LỜI NÔNG DÂN HUYỆN XCÔ-PIN. *Ngày 5 tháng Tư* 365
504. NHIỆM VỤ GIAO CHO THỦ KÝ. *Ngày 5 tháng Tư* 365

505. GỬI A. I. XVI-ĐÉC-XKI. Ngày 5 tháng Tư 366
506. GỬI X. P. XÊ-RÈ-ĐA và A. Đ. TXI-U-RU-PA. Ngày 7 tháng Tư ..... 366 - 367
- * 507. ĐIỆN VĂN BẰNG ĐIỆN THOẠI GỬI V. L. PA-NI-U-SKIN. Ngày 7 tháng Tư 367
508. NHỮNG BỨC ĐIỆN VÔ TUYẾN GỬI BÊ-LA CUN..... 368
     1. Ngày 7 tháng Tư 368
     2. Ngày 8 tháng Tư 368
509. ĐIỆN GỬI N. N. CU-DỞ-MIN. Ngày 8 tháng Tư 369
510. ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT TỈNH CADAN. Ngày 9 tháng Tư 369
511. ĐIỆN GỬI X. C. MI-NIN. Ngày 11 tháng Tư 370
512. ĐIỆN GỬI V. L. PA-NI-U-SKIN. Ngày 12 tháng Tư..... 370
- * 513. NHIỆM VỤ GIAO CHO THỦ KÝ. Ngày 12 tháng Tư.... 371
514. ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT TỈNH Ô-РИ-ÔN. Ngày 12 tháng Tư 371
515. GỬI I. I. I-Ô-NỐP. Ngày 13 tháng Tư ..... 371 - 372
516. ĐIỆN GỬI A. M. GOÓC-KI. Ngày 14 tháng Tư 372
517. ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT TU-LA.
    Ngày 16 tháng Tư ..... 372 - 373
- * 518. GỬI I. T. XMIN-GA. Ngày 17 tháng Tư ..... 373 - 374
519. ĐIỆN GỬI G. E. DI-NÔ-VI-ÉP. Ngày 18 tháng Tư 374
520. ĐIỆN GỬI Kh. G. RA-CỐP-XKI. Ngày 18 tháng Tư 375
- * 521. GỬI Ph. E. ĐGIÉC-GIN-XKI. Ngày 18 tháng Tư 375
522. ĐIỆN GỬI G. I-a. XÔ-CÔN-NI-CỐP. Ngày 20 tháng Tư 376
523. GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT TỈNH TAM-BỐP.
    Ngày 20 tháng Tư ..... 376 - 378

524. ĐIỆN GỬI ỦY BAN ĐẶC BIỆT CỦA ĐƯỜNG SẮT GIƠ-LÔ-BIN. Ngày 21 tháng Tư 378
525. ĐIỆN GỬI I. I. VA-TXÊ-TÍT và X. I. A-RA-LỐP. Ngày 21 hoặc 22 tháng Tư 379
526. ĐIỆN GỬI V. A. AN-TÔ-NỐP - ỐP-XÊ-EN-CÔ. Ngày 22 tháng Giêng 380
527. ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT HUYỆN È-LÊ-TXO. Ngày 23 tháng Tư 381
528. GỬI E. M. XCO-LI-AN-XKI. Ngày 24 tháng Tư ..... 381 - 382
529. ĐIỆN GỬI C. A. MÊ-KHÔ-NÔ-SIN. Ngày 24 tháng Tư ..... 382 - 383
530. GỬI E. M. XCO-LI-AN-XKI. Ngày 24 tháng Tư 383
531. ĐIỆN GỬI TỔNG TƯ LỆNH VÀ HỘI ĐỒNG QUÂN SỰ - CÁCH MẠNG MẶT TRẬN PHÍA TÂY. Ngày 24 tháng Tư 384
532. ĐIỆN GỬI G. I-a. XÔ-CÔN-NI-CỐP. Ngày 24 tháng Tư ..... 384 - 385
533. ĐIỆN GỬI Kh. G. RA-CỐP-XKI, V. A. AN-TÔ-NỐP - ỐP-XÊ-EN-CÔ, N. I. PỐT-VÔI-XKI, L. B. CA-MÊ-NÉP. Ngày 24 tháng Tư 386
534. ĐIỆN GỬI V. A. AN-TÔ-NỐP - ỐP-XÊ-EN-CÔ. Ngày 25 tháng Tư 386
535. ĐIỆN GỬI Kh. G. RA-CỐP-XKI. Ngày 25 tháng Tư ..... 386 - 387
536. GỬI N. I. BU-KHA-RIN. Ngày 25 tháng Tư 387
537. GỬI E. M. XCO-LI-AN-XKI. Ngày 25 tháng Tư 388
538. GỬI E. M. XCO-LI-AN-XKI. Ngày 26 tháng Tư 388
539. ĐIỆN GỬI X. I. GU-XÉP. Ngày 26 tháng Tư 289
540. ĐIỆN GỬI C. A. MÊ-KHÔ-NÔ-SIN. Ngày 26 tháng Tư 389
- * 541. GỬI G. E. DI-NÔ-VI-ÉP. Ngày 26 tháng Tư 390

-
- * 542. ĐIỆN GỬI L. B. CA-MÊ-NÉP. *Ngày 28 tháng Tư* 390
 543. THƯ GIỚI THIỆU CÁP CHO V. X. MI-TXO-KÊ-VÍCH. *Ngày 29 tháng Tư* 391
 544. GỬI G. E. DI-NÔ-VI-ÉP. *Ngày 30 tháng Tư* ..... 391 - 392
 545. GỬI CÁC TỔ CHỨC PÊ-TÔ-RÔ-GRÁT. *Nửa cuối tháng Tư* ..... 392 - 393
 546. GỬI L. B. CA-MÊ-NÉP. *Tháng Tư* 394
 547. GỬI M. M. CÔ-XTÊ-LỐP-XCAI-A. *Tháng Tư* 395
 548. GỬI BAN THAM MUƯ QUÂN ĐOÀN XÔ-VIẾT U-CRA-I-NA SỐ 2 VÀ TẤT CẢ CÁC ĐỒNG CHÍ TRONG QUÂN ĐOÀN NÀY. *Ngày 2 tháng Năm* 395
 549. GỬI I-a. E. RÚT-DU-TÁC. *Ngày 2 tháng Năm* 396
 550. GỬI E. M. XCO-LI-AN-XKI. *Ngày 2 tháng Năm* 396
 551. ĐIỆN GỬI ỦY BAN QUÂN SỰ TỈNH MIN-XCO. *Ngày 3 tháng Năm* 399
 552. GỬI A. E. BA-ĐA-ÉP. *Ngày 4 tháng Năm* ..... 399 - 400
 553. ĐIỆN GỬI V. A. AN-TÔ-NỐP - ỐP-XÊ-EN-CÔ VÀ N. I. PỐT-VÔI-XKI. *Ngày 5 tháng Năm* 400
 554. ĐIỆN GỬI Kh. G. RA-CỐP-XKI, V. A. AN-TÔ-NỐP - ỐP-XÊ-EN-CÔ, N. I. PỐT-VÔI-XKI. *Ngày 5 tháng Năm* 401
 555. GỬI XÔ-VIẾT MÁT-XCO-VA HOẶC BAN CHẤP HÀNH ĐẢNG BỘ MÁT-XCO-VA ĐẢNG CỘNG SẢN (b) NGA. *Ngày 5 tháng Năm* 402
 * 556. GỬI G. V. TSI-TSÈ-RIN và M. M. LÍT-VI-NỐP. *Ngày 6 tháng Năm* ..... 403 - 406
 557. ĐIỆN GỬI G. I-a. XÔ-CÔN-NI-CỐP và A. L. CÔ-LÊ-GA-ÉP. *Ngày 6 tháng Năm* 406
 558. ĐIỆN GỬI A. G. BÊ-LÔ-BÔ-RÔ-ĐỐP. *Ngày 6 tháng Năm* 407
 559. ĐIỆN GỬI L. B. CA-MÊ-NÉP. *Ngày 7 tháng Năm* ..... 407 - 408

-
- * 560. ĐIỆN GỬI V. I. MÊ-GIÖ-LA-ÚC. *Ngày 7 tháng Năm* ..... 408 - 409
 561. CHỈ THỊ GỬI L. B. CA-MÊ-NÉP. *Ngày 9 tháng Năm* 409
 * 562. GỬI BỘ DÂN ỦY BẢO HIỂM XÃ HỘI. *Ngày 10 tháng Năm* ..... 409 - 410
 563. ĐIỆN GỬI I. N. XMIÉC-NỐP. *Ngày 12 tháng Năm* 410
 564. ĐIỆN GỬI M. V. PHRUN-DÊ. *Ngày 12 tháng Năm* 411
 565. ĐIỆN GỬI BÊ-LA CUN. *Ngày 13 tháng Năm* ..... 411 - 412
 * 566. ĐIỆN GỬI M. I. CA-LI-NIN. *Ngày 13 tháng Năm* ..... 412 - 413
 567. ĐIỆN GỬI I. V. LI-TÔ-RIN. *Ngày 13 tháng Năm* 413
 568. ĐIỆN GỬI G. I-a. XÔ-CÔN-NI-CỐP. *Ngày 14 tháng Năm* 414
 569. ĐIỆN GỬI L. D. TÔ-RỐT-XKI. *Ngày 15 tháng Năm* 415
 570. ĐIỆN GỬI A. V. LU-NA-TSÁC-XKI. *Ngày 15 tháng Năm* 415
 571. GỬI ĐOÀN CHỦ TỊCH BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG CÁC XÔ-VIẾT TOÀN NGA. *Ngày 15 tháng Năm* 416
 572. ĐIỆN GỬI A. L. CÔ-LÊ-GA-ÉP. *ngày 17 tháng Năm* ..... 416 - 417
 573. ĐIỆN GỬI G. I-a. XÔ-CÔN-NI-CỐP. *Ngày 19 tháng Năm* ..... 417 - 418
 574. PHẦN BỎ SUNG TRONG GIẤY ỦY NHIỆM CỦA N. P. BRI-U-KHA-NỐP. *Ngày 19 tháng Năm* 418
 575. ĐIỆN GỬI G. I-a. XÔ-CÔN-NI-CỐP. *Ngày 20 tháng Năm* ..... 418 - 419
 576. ĐIỆN GỬI G. I-a. XÔ-CÔN-NI-CỐP. *Ngày 20 tháng Năm* ..... 419 - 420
 * 577. ĐIỆN GỬI L. D. TÔ-RỐT-XKI. *Ngày 20 tháng Năm* 420
 578. ĐIỆN GỬI I. V. XTA-LIN. *Ngày 20 tháng Năm* 421
 579. ĐIỆN GỬI V. I. MÊ-GIÖ-LA-ÚC. *Ngày 20 tháng Năm* 421

580. ĐIỆN GỬI CHỦ TỊCH BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT
TỈNH GÔ-MEN. *Ngày 20 tháng Năm* 422
581. ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT TỈNH NỐP-
GÔ-RỐT. *Ngày 20 tháng Năm* ..... 422 - 423
582. GỬI V. A. A-VA-NÊ-XỐP. *Ngày 20 tháng Năm* 423
583. ĐIỆN GỬI A. L. CÔ-LÊ-GA-ÉP. *ngày 21 tháng Năm* ..... 423 - 424
- * 584. ĐIỆN GỬI L. Đ. TO-RỐT-XKI. *Ngày 21 tháng Năm* ..... 424 - 425
585. NHỮNG BÚC ĐIỆN GỬI L. B. TO-RỐT-XKI. *Ngày 22
tháng Năm* ..... 425 - 426
1. 425
2. 426
586. ĐIỆN GỬI M. V. PHRUN-DÈ. *Ngày 22 tháng Năm* ..... 426 - 427
587. ĐIỆN GỬI Kh. G. RA-CỐP-XKI. *Ngày 22 tháng Năm* 427
588. NHỮNG BÚC ĐIỆN GỬI ỦY BAN QUÂN SỰ CÁC
TỈNH TAM-BỐP VÀ VÔ-RÔ-NE-GIỞ. *Ngày 24 tháng
Năm* 428
1. 428
- * 2. 428
- * 589. ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT Ô-DET-XA.
Ngày 24 tháng Năm 429
590. ĐIỆN GỬI Kh. G. RA-CỐP-XKI. *Ngày 24 tháng Năm* 430
591. ĐIỆN GỬI Kh. G.RA-CỐP-XKI VÀ V. I. MÊ-GIỞ-LA-
ÚC. *Ngày 26 tháng Năm* ..... 430 - 431
592. ĐIỆN GỬI I. V. XTA-LIN. *Ngày 27 tháng Năm* ..... 431 - 432
593. ĐIỆN GỬI Kh. G. RA-CỐP-XKI. *Ngày 28 tháng Năm* 432
594. ĐIỆN GỬI Kh. G. RA-CỐP-XKI. *Ngày 28 tháng Năm* 433
595. ĐIỆN GỬI V. A. AN-TÔ-NỐP - ỐP-XÊ-EN-CÔ và N.
I. PỐT-VÔI-XKI. *Ngày 29 tháng Năm* ..... 433 - 434
596. ĐIỆN GỬI A. A. I-ÓP-PHÈ. *Ngày 29 tháng Năm* ..... 434 - 435
597. ĐIỆN GỬI X. I. GU-XÉP, M. M. LA-SÊ-VÍCH, C. C. I-
U-RÊ-NÉP. *Ngày 29 tháng Năm* ..... 435 - 436

598. ĐIỆN GỬI D. I. È-PHRÈ-MỐP. *Ngày 30 tháng Năm* ..... 436 - 437
599. ĐIỆN GỬI L. Đ. TO-RỐT-XKI. *Ngày 30 tháng Năm* 437
600. ĐIỆN GỬI V. I. MÊ-GIỞ-LA-ÚC và C. E. VÔ-RÔ-SI-
LỐP. *Ngày 30 tháng Năm* 438
601. GỬI BỘ TỔ CHỨC BAN CHẤP HÀNH TRUNG
ƯƠNG. *Ngày 30 tháng Năm* 438
602. GỬI BỘ TỔNG THAM MUU TOÀN NGA. *Ngày 31
tháng Năm* 439
- * 603. ĐIỆN GỬI I. V. XTA-LIN. *Cuối tháng Năm* ..... 439 - 440
604. TRAO ĐỔI THỦ với E. M. XCO-LI-AN-XKI. *Tháng
Năm hoặc tháng Sáu* 440
- Gửi E. M. Xco-li-an-xki 440
- Trả lời của E. M. Xco-li-an-xki 440
- Gửi E. M. Xco-li-an-xki 440
605. ĐIỆN GỬI V. I. MÊ-GIỞ-LA-ÚC và C. E. VÔ-RÔ-SI-
LỐP, G. N. MEN-NI-TSAN-XKI, Ph. A. ÁC-TEM, G.
N. CA-MIN-XKI. *Ngày 1 tháng Sáu* 441
606. ĐIỆN GỬI V. I. MÊ-GIỞ-LA-ÚC và C. E. VÔ-RÔ-SI-
LỐP. *Ngày 1 tháng Sáu* 442
- * 607. NHIỆM VỤ GIAO CHO THỦ KÝ. *Ngày 2 tháng Sáu* 443
608. ĐIỆN GỬI I. V. XTA-LIN. *Ngày 2 tháng Sáu* 443
609. ĐIỆN GỬI I. V. XTA-LIN. *Ngày 3 tháng Sáu* ..... 444 - 445
610. ĐIỆN GỬI I. V. XTA-LIN. *Ngày 3 tháng Sáu* 445
611. ĐIỆN GỬI X. I. GU-XÉP, M. M. LA-SÊ-VÍCH, C. C. I-
U-RÊ-NÉP. *Ngày 3 tháng Sáu* 446
- * 612. ĐIỆN GỬI G. N. MEN-NI-TSAN-XKI. *Ngày 3 tháng
Sáu* ..... 446 - 447
- * 613. GỬI G. V. TSI-TSÊ-RIN. *Sau ngày 3 tháng Sáu* 447
614. ĐIỆN GỬI X. I. GU-XÉP và M. M. LA-SÊ-VÍCH. *Ngày
4 tháng Sáu* 448

615. GỬI M. I. LÁT-TXÍT. Ngày 4 tháng Sáu ..... 448 - 449
 616. ĐIỆN GỬI I. V. XTA-LIN. Ngày 4 tháng Sáu 449
 617. ĐIỆN GỬI I. V. XTA-LIN. Ngày 4 tháng Sáu 450
 618. ĐIỆN GỬI I. V. XTA-LIN VÀ G. E. DI-NÔ-VI-ÉP.
Ngày 5 tháng Sáu ..... 450 - 451
 619. ĐIỆN GỬI G. E. DI-NÔ-VI-ÉP. Ngày 5 tháng Sáu 451
 620. ĐIỆN GỬI A. X. BÚP-NỐP. Ngày 5 tháng Sáu 452
 621. ĐIỆN GỬI ỦY VIÊN HỘI ĐỒNG QUÂN SỰ - CÁCH
 MẠNG QUÂN ĐOÀN 10 D. I. È-PHRÈ-MỐP. Ngày 6
tháng Sáu ..... 452 - 453
 622. ĐIỆN GỬI G. I-a. XÔ-CÔN-NI-CỐP. Ngày 6 tháng
Sáu 453
 623. GỬI L. Đ. TƠ-RỐT-XKI. Ngày 6 tháng Sáu 454
 624. ĐIỆN GỬI X. I. GU-XÉP và M. M. LA-SÊ-VÍCH. Ngày
6 tháng Sáu ..... 454 - 455
 625. GỬI E. M. XCO-LI-AN-XKI. Ngày 8 tháng Sáu ..... 455 - 456
 626. ĐIỆN GỬI HỘI ĐỒNG QUÂN SỰ - CÁCH MẠNG
 MẶT TRẬN PHÍA ĐÔNG. Ngày 9 tháng Sáu ..... 456 - 457
 627. GỬI E. M. XCO-LI-AN-XKI. Ngày 10 tháng Sáu ..... 457 - 458
 628. NHỮNG BỨC ĐIỆN GỬI X. I. GU-XÉP và M. M. LA-
 SÊ-VÍCH. Ngày 11 tháng Sáu ..... 458 - 460
 1. 458
 2. 459
 3. 459
 4. 460
 629. ĐIỆN GỬI Kh. G. RA-CỐP-XKI. Ngày 11 tháng Sáu ..... 460 - 461
 630. ĐIỆN GỬI V. C. A-VÊ-RIN. Ngày 13 tháng Sáu 461
 * 631. ĐIỆN GỬI I. V. XTA-LIN. Ngày 13 tháng Sáu 462
 632. ĐIỆN GỬI Ô. I. XÔ-MỐP và D. I. È-PHRÈ-MỐP. Ngày
14 tháng Sáu ..... 462 - 463

633. ĐIỆN GỬI HỘI ĐỒNG QUÂN SỰ - CÁCH MẠNG
 MẶT TRẬN PHÍA NAM. Ngày 14 tháng Sáu 463
 634. ĐIỆN GỬI V. N. PỐT-BEN-XKI. Ngày 14 tháng Sáu 464
 635. ĐIỆN GỬI Kh. G. RA-CỐP-XKI, A. G. SLI-KHTE, N.
 I. PỐT-VÔI-XKI. Ngày 14 tháng sáu ..... 464 - 465
 636. ĐIỆN GỬI CÁC BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT CÁC
 VÙNG GIÁP MẶT TRẬN. Ngày 16 tháng Sáu ..... 465 - 466
 637. ĐIỆN GỬI M. V. PHRUN-DÊ và S. D. È-LI-A-VA.
Ngày 16 tháng Sáu ..... 466 - 467
 * 638. ĐIỆN GỬI I. V. XTA-LIN. Ngày 16 tháng Sáu 467
 639. GỬI BỘ TỔ CHỨC BAN CHẤP HÀNH TRUNG
 ƯƠNG ĐẢNG CỘNG SẢN (B) NGA VÀ HỘI ĐỒNG
 QUÂN SỰ - CÁCH MẠNG NUỐC CỘNG HÒA.
Ngày 16 tháng Sáu 468
 * 640. GỬI BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG ĐẢNG
 CỘNG SẢN NGA. Ngày 17 tháng Sáu 469
 * 641. GỬI N. N. CRE-XTIN-XKI. Sớm nhất ngày 17 - chậm
 nhất vào ngày 21 tháng Sáu 469
 642. ĐIỆN GỬI HỘI ĐỒNG QUÂN SỰ - CÁCH MẠNG
 QUÂN ĐOÀN 10 VÀ BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT
 TỈNH TXA-RI-TXUŃ. Ngày 18 tháng Sáu 470
 643. GỬI BÊ-LA CUN. Ngày 18 tháng Sáu ..... 470 - 471
 644. ĐIỆN GỬI M. M. LA-SÊ-VÍCH. Ngày 18 tháng Sáu 472
 645. ĐIỆN GỬI M. M. LA-SÊ-VÍCH và C. C. I-U-RÈ-NÉP.
Ngày 20 tháng Sáu ..... 472 - 473
 * 646. ĐIỆN GỬI HỘI ĐỒNG QUÂN SỰ - CÁCH MẠNG
 MẶT TRẬN PHÍA NAM. Ngày 21 tháng sáu ..... 473 - 474
 647. ĐIỆN GỬI Kh. G. RA-CỐP-XKI. Ngày 21 tháng Sáu 474
 648. GỬI A. I. XVI-DÉC-XKI HOẶC A. D. TXI-U-RU-PA.
Ngày 23 tháng Sáu 475
 649. GỬI A. I. RU-CỐP. Ngày 24 tháng Sáu 475

650. ĐIỆN GỬI HỘI ĐỒNG QUÂN SỰ - CÁCH MẠNG
MẶT TRẬN PHÍA NAM. Ngày 25 tháng Sáu 476
651. ĐIỆN GỬI M. M. LA-SÊ-VÍCH VÀ C. C. I-U-RÊ-NÉP.
Ngày 27 tháng Sáu ..... 476 - 477
652. ĐIỆN GỬI I. V. XTA-LIN. Ngày 30 tháng Sáu 477
- * 653. GỬI E. M. XCO-LI-AN-XKI. Cuối tháng Sáu - đầu
tháng Bảy 478

CÁC PHỤ LỤC

1. GỬI ỦY BAN CÔNG XƯỞNG - NHÀ MÁY Ở NHÀ
MÁY SẢN XUẤT VŨ KHÍ TU-LA. Ngày 25 tháng
Mười một (8 tháng Chạp) 1917 481
2. LỆNH GỬI CÁC ỦY VIÊN PHỤ TRÁCH ĐƯỜNG
SẮT. Ngày 6 (19) tháng Chạp 1917 ..... 481 - 482
3. ĐIỆN GỬI V. V. VÔ-RỐP-XKI. Sau ngày 8 (21) tháng
Chạp 1917 482
4. GỬI BỘ TRƯỞNG BỘ DÂN ỦY QUÂN SỰ. Ngày 20
tháng Chạp 1917 (2 tháng Giêng 1918) 483
5. GỬI BỘ TRƯỞNG BỘ DÂN ỦY QUÂN SỰ N. I.
PÔT-VÔI-XKI. Ngày 22 tháng Giêng (4 tháng Hai)
1918 ..... 483 - 484
6. ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG CÁC
XÔ-VIẾT LĨNH THỦY HẠM ĐỘI BAN-TÍCH. Ngày
27 tháng Giêng (9 tháng Hai) 1918 484
7. ĐIỆN GỬI ĐẾN BỘ TỔNG HÀNH DINH CỦA
TỔNG TƯ LỆNH TỐI CAO. Ngày 29 tháng Giêng
(11 tháng Hai) 1918 485
8. ĐIỆN GỬI ĐẾN BỘ TỔNG HÀNH DINH CỦA
TỔNG TƯ LỆNH TỐI CAO. Ngày 30 tháng Giêng
(12 tháng Hai) 1918 ..... 485 - 586
9. GỬI TỔNG TƯ LỆNH M. A. MU-RÁ-VI-ÉP, BỘ
TỔNG TƯ LỆNH MẶT TRẬN RU-MA-NI, BAN
THỦ KÝ NHÂN DÂN NƯỚC CỘNG HÒA U-CRA-
I-NA, GỬI V. A. AN-TÔ-NỐP - ÔP-XÊ-EN-CÔ. Ngày
17 tháng Hai 1918 ..... 486 - 487

10. ĐIỆN GỬI V. A. AN-TÔ-NỐP - ÔP-XÊ-EN-CÔ. Ngày
28 tháng Hai 1918 ..... 487 - 488
11. ĐIỆN GỬI I-AN-XÔN. Ngày 13 tháng Tư 1918 ..... 488 - 489
12. GỬI BỘ DÂN ỦY QUÂN SỰ. Ngày 22 tháng Tư 1918 489
13. ĐIỆN GỬI THỦ KÝ CỦA PHÁI ĐOÀN ĐÀM PHÁN
HÒA BÌNH NGA. Ngày 8 tháng Năm 1918 490
14. ĐIỆN GỬI XÔ-VIẾT KI-NÈ-SMA. Ngày 24 tháng
Năm 1918 ..... 490 - 492
15. ĐIỆN GỬI I. R. RÔ-MA-NỐP. Ngày 11 tháng Sáu
1918 492
- * 16. ĐIỆN GỬI M. X. KÊ-DRỐP. Ngày 26 tháng Sáu 1918....
493
17. ĐIỆN VĂN BẰNG ĐIỆN THOẠI GỬI XÔ-VIẾT
MÁT-XCO-VA. Ngày 6 tháng Bảy 1918 494
18. GỬI ĐOÀN CHỦ TỊCH HỘI ĐỒNG KINH TẾ
QUỐC DÂN TỐI CAO. Ngày 16 tháng Bảy 1918 494
19. BỨC ĐIỆN VÔ TUYẾN GỬI HỘI ĐỒNG BỘ
TRƯỞNG DÂN ỦY NƯỚC CỘNG HÒA TUỐC-KE-
XTAN. Ngày 23 tháng Bảy 1918 ..... 494 - 495
20. GỬI I-a. M. XVÉC-DLỐP. Ngày 31 tháng Bảy 1918 495
21. ĐIỆN GỬI A. A. I-ÓP-PHÈ. Ngày 7 tháng Mười 1918 .....,
496
22. ĐIỆN GỬI NHÂN DỊP CHIẾM LẠI XA-MA-RA.
Ngày 9 tháng Mười 1918 ..... 496 - 498
23. ĐIỆN GỬI CÁC XÔ-VIẾT ĐẠI BIỂU VÀ CÁC BAN
LƯƠNG THỰC. Ngày 14 tháng Mười 1918 499
24. ĐIỆN GỬI I. I. VA-TXÈ-TÍT và C. Kh. DA-NI-SÉP-
XKI. Ngày 15 tháng Mười 1918 500
25. ĐIỆN GỬI HỘI ĐỒNG KINH TẾ QUỐC DÂN U-
RAN. Ngày 28 tháng Mười 1918 ..... 500 - 501
26. ĐIỆN GỬI BAN LƯƠNG THỰC TỈNH NI-GIÖ-NI
NỐP-GÔ-RỐT. Ngày 29 tháng Mười một 1918 501
27. ĐIỆN GỬI ỦY BAN QUÂN SỰ TỈNH NI-GIÖ-NỐP-
GÔ-RỐT. Ngày 29 tháng Mười một 1918 502

28.	ĐIỆN GỬI HỘI ĐỒNG KINH TẾ QUỐC DÂN - NIGIO-NI NỐP-GÔ-RỐT. Ngày 29 tháng Mười một 1918	502
29.	ĐIỆN GỬI NHỮNG NGƯỜI U-CRA-I-NA Ở TỈNH XA-MA-RA. Ngày 17 tháng Chạp 1918	503
30.	ĐIỆN VĂN BẰNG ĐIỆN THOẠI GỬI I. I. VA-TXÊ-TÍT. Ngày 23 tháng Chạp 1918	503 - 504
31.	ĐIỆN GỬI L. Đ. TƠ-RỐT-XKI. Ngày 2 hoặc 3 tháng Giêng 1919	504 - 505
32.	ĐIỆN GỬI HỘI ĐỒNG QUÂN SỰ - CÁCH MẠNG MẶT TRẬN CA-XPIÊN - CÁP-CA-DO, BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT TỈNH VÀ TỈNH ỦY ĐẢNG CỘNG SẢN (b) NGA TỈNH A-XTƠ-RA-KHAN. Ngày 7 hoặc 8 tháng Giêng	505 - 506
33.	BÚC ĐIỆN VÔ TUYẾN GỬI BÊ-LA CUN. Ngày 5 tháng Tư 1919	506 - 507
34.	ĐIỆN GỬI PHÒNG RUỘNG ĐẤT HUYỆN CNI-AGHI-NIN. Ngày 8 tháng Tư 1919	508
35.	ĐIỆN GỬI Kh. G. RA-CỐP-XKI. Ngày 15 tháng Tư 1919	508 - 509
36.	ĐIỆN GỬI BAN CHẤP HÀNH XÔ-VIẾT TỈNH CALU-GA. Ngày 19 tháng Tư 1919	509 - 510
37.	GIẤY CHỨNG NHẬN CẤP CHO V. I. TA-NÊ-ÉP. Ngày 26 tháng Tư 1919	510 - 511
38.	ĐIỆN GỬI ỦY VIÊN PHỤ TRÁCH TUYẾN ĐƯỜNG SẮT RI-A-DAN - U-RAN. Ngày 5 tháng Năm 1919	511
39.	ĐIỆN GỬI ỦY BAN PHÒNG THỦ PÊ-TƠ-RÔ-GRÁT. Ngày 13 tháng Năm 1919	512
40.	ĐIỆN GỬI TỔNG CỤC CÔNG NGHIỆP THAN Ở KHÁC-CỐP GỬI X. A. GHÈ-TXỐP. Ngày 16 tháng Năm 1919	513
41.	CÔNG HÀM GỬI VUA ÁP-GA-NI-XTAN A-MANUN-LA-KHAN. Ngày 27 tháng Năm 1919	514 - 515

42.	ĐIỆN GỬI HỘI ĐỒNG QUÂN SỰ - CÁCH MẠNG MẶT TRẬN PHÍA NAM. Ngày 3 tháng Sáu 1919	515 - 516
43.	ĐIỆN GỬI X. Đ. VUN-PHXÔN. Ngày 20 tháng Sáu 1919	516 - 517
44.	GỬI HỘI ĐỒNG BỘ TRƯỞNG DÂN ỦY CRUM. Ngày 24 tháng Sáu 191	517
45.	NHỮNG ĐIỀU GHI TRÊN BÚC ĐIỆN CỦA I. V. XTA-LIN. Ngày 16 tháng Sáu 1919	518

Danh mục những thư và điện của V. I. Lê-nin ở các tập trước của lần xuất bản này (*tháng Mười 1917 - tháng Sáu 1919*) .....

521 - 525

Danh mục những thư và điện chưa tìm thấy của V. I. Lê-nin (*Tháng Mười 1917 - tháng Sáu 1919*) .....

526 - 529

Chú thích .....

530 - 651

Bản chỉ dẫn các sách báo và tài liệu gốc mà V. I. Lê-nin đã trích dẫn và nói đến .....

652 - 667

Bản chỉ dẫn tên người .....

668 - 751

Mục lục vấn đề .....

752 - 763

PHỤ BẢN

Ảnh V. I. Lê-nin. Tháng Giêng 1918 .....

XVIII - 1

Thư của V. I. Lê-nin gửi Ban chấp hành đảng bộ Pê-tơ-rô-grát
Đảng công nhân dân chủ - xã hội (b) Nga. — 2 (15) tháng Mười
một 1917 .....

3

Thư của V. I. Lê-nin gửi N. I. Pốt-vôi-xki hoặc V. A. An-tô-nốp
- Ốp-xê-en-cô. — Ngày 26 tháng Mười một (9 tháng Chạp) 1917 .....

13

Điện của V. I. Lê-nin gửi V. N. Khác-lốp. — 29 tháng Tám 1918 ..

229

V. I. Lê-nin dạo chơi trong sân Crem-li sau khi lành vết thương. — Tháng Mười 1918 .....

232 - 233

Trang đầu bức thư của V. I. Lê-nin gửi G. V. Tsi-tsê-rin và L. M. Ca-ra-khan. — 10 tháng Mười 1918	251
Thư của V. I. Lê-nin gửi N. P. Goóc-bu-nốp. — 21 tháng Mười 1918	260 - 261
Trang đầu bức thư của V. I. Lê-nin "Gửi Ban tham mưu Quân đoàn Xô-viết U-cra-i-na số 2 và tất cả các đồng chí trong quân đoàn này". — 2 tháng Năm 1919	397

Chịu trách nhiệm xuất bản

TRỊNH THÚC HUỲNH

Chịu trách nhiệm nội dung

LÊ MINH NGHĨA

Biên tập nội dung: PHẠM VIỆT

Biên tập kỹ, mỹ thuật: ĐƯỜNG HỒNG MAI

Trình bày bìa: PHÙNG MINH TRANG

Chế bản vi tính: TẠ HỒNG HẠNH

Sửa bản in: BAN SÁCH NHÀ NƯỚC
VÀ PHÁP LUẬT

Đọc sách mẫu: BAN SÁCH NHÀ NƯỚC
VÀ PHÁP LUẬT